

DRAF RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

SENARAI KANDUNGAN

BAB 1 : PENDAHULUAN

1.1	Pengenalan	1-1
1.2	Keperluan Penyediaan RSN Perak 2040	1-2
1.3	Asas Perundangan dan Sistem Rancangan Pemajuan	1-3
1.3.1	Peruntukan Penting Akta 172	1-3
1.4	Proses Penyediaan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040	1-5
1.5	Kandungan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040	1-7
1.6	Profil Kawasan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040	1-8
1.7	Rumusan Pencapaian RSN Perak 2020	1-13

BAB 2 : ASAS PEMBENTUKAN STRATEGI PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040

2.1	Peruntukan Peringkat Antarabangsa	2-1
2.1.1	Inisiatif Jalur dan Laluan China (OBOR)	2-1
2.1.2	Wilayah Perdagangan ASEAN	2-2
2.1.3	Sustainable Development Goals 2030	2-3
2.1.4	Convention on Biological Diversity	2-3
2.2	Peruntukan Peringkat Nasional	2-4
2.2.1	Wawasan 2020	2-4
2.2.2	Program Transformasi Kerajaan	2-4
2.2.3	Model Ekonomi Baru	2-5
2.2.4	Program Transformasi Ekonomi	2-5
2.2.5	Strategi Lautan Biru Kebangsaan	2-6
2.2.6	Rancangan Malaysia Ke-11	2-6
2.2.7	Transformasi Nasional 2050	2-7
2.2.8	Rancangan Fizikal Negara Ke-3	2-8
2.2.9	Dasar Perbandaran Negara Kedua	2-10
2.2.10	Dasar Perancangan Fizikal Desa Negara	2-11
2.3	Peruntukan Peringkat Wilayah	2-13
2.4	Negeri Perak Dalam Konteks Negeri Bersempadan	2-14
2.5	Rumusan Penemuan Utama Laporan Pemeriksaan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040	2-18
2.5.1	Guna Tanah Tahun 2015	2-18
2.5.2	Kesediaan Tanah Untuk Pembangunan	2-18
2.5.3	Zon Guna Tanah Tepu Bina Rancangan Tempatan Yang Belum Dimajukan	2-21
2.5.4	Zon Persisiran Pantai	2-21
2.5.5	Pemeliharaan Kawasan Hutan	2-23
2.5.6	Pertumbuhan Penduduk	2-25
2.5.7	Trend Penduduk Menua	2-25
2.5.8	Nisbah Tanggungan	2-26
2.5.9	Struktur Pekerjaan	2-26
2.5.10	Sumbangan KDNK	2-27

2.5.11	Purata Pendapatan Penduduk	2-28
2.5.12	Pembangunan Sektor Agromakanan	2-29
2.5.13	Tanaman Komoditi	2-29
2.5.14	Pembangunan Pelancongan	2-30
2.5.15	Pembangunan Sungai Perak	2-31
2.5.16	Rangkaian Pengangkutan dan Perhubungan	2-32
2.5.17	Infrastruktur dan Utiliti	2-35
2.5.18	Kawasan Risiko Bencana	2-36

BAB 3 : HALA TUJU PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040

3.1	Matlamat Pembangunan Negeri Perak 2040	3-2
3.2	Gambar Rajah Utama (Pelan Strategik Pembangunan Negeri Perak 2040)	3-4
3.3	Hierarki Petempatan Negeri Perak 2040	3-7
3.4	Kawasan Keutamaan Pembangunan	3-11
3.5	Kawasan Strategik Pelaburan	3-13
3.6	Sistem Perhubungan Dan Pengangkutan Utama	3-16
3.6.1	Lebuhraya dan Jalan Raya Utama	3-16
3.6.2	Lapangan Terbang Antarabangsa	3-17
3.6.3	Pengangkutan Berasaskan Rel	3-17
3.6.4	Terminal Maritim	3-18
3.6.5	Pengangkutan Awam	3-19
3.7	Pembangunan Sektor Pelancongan	3-21
3.8	Kawasan Pembangunan Terkawal	3-24
3.9	Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan	3-26

BAB 4 : DASAR STRATEGIK NEGERI PERAK 2040

4.1	Teras 1 : Pemeliharaan Persekitaran Mampan dan Komuniti Sejahtera	4-9
	Dasar Perancangan 1 (RSA 1) : Membangunkan Empat Wilayah Pertumbuhan Secara Bersepadu Bagi Memangkin Pembangunan Ekonomi dan Fizikal Negeri Perak	4-9
	Dasar Perancangan 2 (RSA 2) : Merancang Pembangunan Guna Tanah Seimbang Antara Pembangunan Ekonomi dan Kesejahteraan Alam Sekitar	4-19
	Dasar Perancangan 3 (RSA 3) : Menyediakan Pembangunan Perumahan Terancang Yang Mampu Dimiliki	4-28
	Dasar Perancangan 4 (RSA 4) : Memelihara Karakter dan Identiti Kawasan Desa Negeri Perak	4-35
	Dasar Perancangan 5 (RSA 5) : Menyediakan Kemudahan Masyarakat dan Rekreasi Yang Mencukupi, Berkualiti dan Mudah Sampai Bagi Menampung Keperluan Sehingga Tahun 2040	4-40

4.2	Teras 2 : Peningkatan Nilai Tambah dan Produktiviti Ekonomi Berasaskan Sumber Tempatan dan Semula Jadi	4-49
	Dasar Perancangan 6 (RSA 6) : Meningkatkan Daya Saing dan Daya Tahan Pertumbuhan Sektor Terpilih Ekonomi Negeri Perak	4-49
	Dasar Perancangan 7 (RSA 7) : Memperkasakan Sektor Pelancongan Negeri Perak Sebagai Destinasi Pelancongan Utama Negara	4-56
	Dasar Perancangan 8 (RSA 8) : Membangunkan Negeri Perak Sebagai Lembah Pengeluaran Makanan Negara	4-79
	Dasar Perancangan 9 (RSA 9) : Mempertingkatkan Sektor Tanaman Komoditi Industri Sebagai Salah Satu Asas Ekonomi Utama Negeri Perak	4-90
	Dasar Perancangan 10 (RSA 10) : Memperkukuhkan Pembangunan Perindustrian Negeri Perak Dengan Promosi dan Insentif Berkesan	4-95
	Dasar Perancangan 11 (RSA 11) : Memperkukuhkan Pembangunan Perdagangan dan Perkhidmatan Berdasarkan Hierarki Pusat Petempatan	4-100
	Dasar Perancangan 12 (RSA 12) : Memajukan Sektor Mineral Secara Lestari Sebagai Salah Satu Asas Ekonomi Utama Negeri Perak	4-104
	Dasar Perancangan 13 (RSA 13) : Meminimumkan Trend Penghijrahan Keluar Penduduk	4-107
	Dasar Perancangan 14 (RSA 14) : Mempelbagaikan Kemudahan dan Peluang Pekerjaan Kepada Golongan Warga Emas	4-109
	Dasar Perancangan 15 (RSA 15) : Meningkatkan Tahap Kemahiran dan Kebolehpasaran Tenaga Kerja	4-112
	Dasar Perancangan 16 (RSA 16) : Mengutamakan Tenaga Kerja Tempatan Untuk Peluang Pekerjaan di Negeri Perak	4-115
4.3	Teras 3 : Penyediaan Kemudahsampaian Tinggi dan Infrastuktur Efisien	4-117
	Dasar Perancangan 17 (RSA 17) : Meningkatkan Tahap Aksesibiliti dan Perhubungan Negeri Perak Dalam Menyokong Pembangunan Ekonomi dan Kesejahteraan Penduduk	4-117
	Dasar Perancangan 18 (RSA 18) : Memperkasakan Jaringan dan Perkhidmatan Pengangkutan Awam Bagi Menjadi Mod Pengangkutan Utama Rakyat	4-126
	Dasar Perancangan 19 (RSA 19) : Menjadikan Aktiviti Berbasikal dan Berjalan Kaki di Kawasan Bandar Sebagai Mod Pergerakan Alternatif dan Mobiliti Rendah Karbon	4-132
	Dasar Perancangan 20 (RSA 20) : Meningkatkan Keberkesanan Sistem Infrastruktur dan Menekankan Amalan Teknologi Hijau Bagi Menyokong Pembangunan Negeri Perak	4-134

4.4	Teras 4 : Memartabatkan Khazanah Semula Jadi dan Warisan Negeri Perak	4-152
	Dasar Perancangan 21 (RSA 21) : Penjagaan KSAS dan Biodiversiti Bagi Memastikan Kesenambungan Ke Arah Alam Sekitar Mampan	4-152
	Dasar Perancangan 22 (RSA 22) : Peningkatan Kualiti Alam Sekitar Secara Holistik dan Efektif	4-162
	Dasar Perancangan 23 (RSA 23) : Pemeraksanaan Peranan Komuniti Dalam Penjagaan Alam Sekitar	4-164
	Dasar Perancangan 24 (RSA 24) : Pengurusan Risiko Bencana Yang Efektif Bagi Menjamin Keselamatan	4-167

BAB 5 : PROJEK FLAGSHIP

5.1	Lapangan Terbang Antarabangsa Negeri Perak	5-2
5.2	Perak Agrofood (Lembah Makanan Negara)	5-4
5.3	Pembangunan Koridor Sungai Perak	5-6
5.4	Pusat Inovasi Negeri Perak	5-8
5.5	Pembangunan Pelancongan Negeri Perak	5-9
5.6	Rel Metropolitan Kinta	5-11
5.7	Pewartaan Taman Negeri Geopark Lembah Kinta	5-12
5.8	Pewartaan Taman Negeri Perairan Pulau Sembilan	5-13
5.9	Pewartaan Kawasan Perlindungan Penyusut Segari	5-14

BAB 6 : MEKANISME PELAKSANAAN DAN PEMANTAUAN RSN PERAK 2040

6.1	Cadangan Pengukuhan Institusi Pelaksanaan	6-2
6.1.1	Dasar Perancangan 25 (RSA 25) : Meningkatkan Kesedaran Mengenai Kepentingan Rancangan Struktur	6-2
6.1.2	Dasar Perancangan 26 (RSA 26) : Meluaskan Kawasan Pentadbiran Pihak Berkuasa Tempatan ke Seluruh Daerah	6-5
6.2	Cadangan Mekanisme Pemantauan	6-6
6.2.1	Dasar Perancangan 27 (RSA 27) : Memperkasakan Kaedah Pemantauan dan Pelaksanaan Dasar RSN Perak 2040	6-6

BAB 7 : INDIKATOR PENGUKURAN PENCAPAIAN RSN PERAK 2040

LAMPIRAN

Lampiran 1: Senarai Dasar RSN Perak 2020	L-1
Lampiran 2: Fungsi Setiap Hierarki Petempatan RSN Perak 2040	L-6
Lampiran 3: Matriks Keberkesanan Dasar Perancangan RSN Perak 2040	L-11
Lampiran 4: Kaedah Pengurusan Kawasan Risiko Bencana Negeri Perak	L-15

SENARAI JADUAL

BAB 1 : PENDAHULUAN

Jadual 1.1	Kandungan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040	1-7
Jadual 1.2	Senarai Daerah Di Negeri Perak	1-10
Jadual 1.3	Senarai Pihak Berkuasa Tempatan Mengikut Daerah Di Negeri Perak	1-10
Jadual 1.4	Rumusan Pencapaian Negeri Perak Tahun 2015	1-15

BAB 2 : ASAS PEMBENTUKAN STRATEGI PEMBANGUNAN NEGERI PERAK

Jadual 2.1	Senarai Pekan Bagi Setiap Daerah di Negeri Perak	2-12
Jadual 2.2	Sektor Pertumbuhan Strategik Wilayah NCER	2-14
Jadual 2.3	Perkaitan Antara Negeri Perak Dengan Negeri Bersempadan	2-15
Jadual 2.4	Keluasan Guna Tanah Negeri Perak Tahun 2015	2-18
Jadual 2.5	Keluasan Zon Guna Tanah Tepu Bina Rancangan Tempatan Yang Belum Dimajukan	2-21
Jadual 2.6	Maklumat Sumber Hutan Negeri Perak, 2016	2-23
Jadual 2.7	Struktur Pekerjaan Negeri Perak, 2000, 2010 dan 2015	2-26
Jadual 2.8	Nilai Dan Sumbangan Negeri Perak dan Negeri-Negeri Berjiran Kepada KDNK Malaysia (RM Juta)	2-27
Jadual 2.9	Senarai Jalan Utama Negeri Perak	2-32

BAB 3 : HALA TUJU PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040

Jadual 3.1	Hierarki Petempatan RSN Perak 2040	3-7
Jadual 3.2	Jalan-jalan Utama di Perak	3-16
Jadual 3.3	Kluster Pelancongan Negeri Perak	3-21
Jadual 3.4	Lokasi Kawasan Pengkalan dan Pemeliharaan bagi KSAS HSK	3-26
Jadual 3.5	Lokasi Kawasan Pengkalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Lingkaran Hutan Tengah (<i>Central Forest Spine – CFS</i>)	3-28
Jadual 3.6	Lokasi Kawasan Pengkalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Taman Negeri	3-29
Jadual 3.7	Lokasi Kawasan Pengkalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Perlindungan Habitat Hidupan Liar	3-29
Jadual 3.8	Lokasi Kawasan Pengkalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Warisan Biodiversiti	3-30
Jadual 3.9	Lokasi Kawasan Pengkalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Warisan Geologi	3-30
Jadual 3.10	Lokasi Kawasan Pengkalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Warisan Arkeologi	3-31
Jadual 3.11	Lokasi Kawasan Pengkalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Pertanian Makanan	3-32

BAB 4 : DASAR STRATEGIK NEGERI PERAK 2040

Jadual 4.1	Senarai Dasar Perancangan dan Strategi Pelaksanaan RSN Perak 2040	4-03
Jadual 4.2	Senarai Aset Warisan Yang Berpotensi Sebagai Produk Pelancongan	4-70

BAB 7 : INDIKATOR PENGUKURAN PENCAPAIAN RSN PERAK 2040

Jadual 7.1	Indikator Jumlah Penduduk	7-02
Jadual 7.2	Indikator Jumlah Tenaga Buruh	7-02
Jadual 7.3	Indikator Jumlah Peluang Pekerjaan Mengikut Sektor	7-03
Jadual 7.4	Indikator Peratus Tenaga Kerja Memiliki Kelulusan Tertiar	7-03
Jadual 7.5	Indikator Pembangunan Fizikal Dan Guna Tanah	7-03
Jadual 7.6	Indikator Asas Ekonomi	7-04
Jadual 7.7	Indikator Pembangunan Agromakanan	7-05
Jadual 7.8	Indikator Pembangunan Pelancongan	7-05
Jadual 7.9	Indikator Perdagangan, Perindustrian Dan Pelaburan	7-06
Jadual 7.10	Indikator Pembangunan Perumahan	7-06
Jadual 7.11	Indikator Penyediaan Kemudahan Masyarakat	7-06
Jadual 7.12	Indikator Penyediaan Kawasan Lapang Dan Rekreasi	7-09
Jadual 7.13	Indikator Rangkaian Perhubungan Dan Pengangkutan	7-09
Jadual 7.14	Indikator Pembangunan Infrastruktur, Utiliti Dan Amalan Teknologi Hijau	7-10
Jadual 7.15	Indikator Pengurusan Sumber Jaya Asli	7-11
Jadual 7.16	Indikator Kualiti Alam Sekitar	7-11

SENARAI RAJAH

BAB 1 : PENDAHULUAN

Rajah 1.1	Proses Penyediaan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040	1-6
Rajah 1.2	Lokasi Negeri Perak dan Negeri Bersebelahan	1-9
Rajah 1.3	Kedudukan Daerah Di Negeri Perak	1-11
Rajah 1.4	Kedudukan Pihak Berkuasa Tempatan di Negeri Perak	1-12

BAB 2 : ASAS PEMBENTUKAN STRATEGI PEMBANGUNAN NEGERI PERAK

Rajah 2.1	Dasar ' <i>One Belt One Road</i> ' China	2-1
Rajah 2.2	Kawasan Sub Wilayah ASEAN	2-2
Rajah 2.3	Peruntukan RFN Ke-3 Berkaitan ZPP di Negeri Perak	2-9
Rajah 2.4	Lokasi Negeri Perak dan Negeri Bersebelahan	2-17
Rajah 2.5	Taburan Guna Tanah 2015	2-19
Rajah 2.6	Kesediaan Tanah Untuk Pembangunan	2-20
Rajah 2.7	Pelan Zon Persisiran Pantai	2-22
Rajah 2.8	Pengelasan Fungsi Hutan Simpanan Kekal Negeri Perak	2-24
Rajah 2.9	Jumlah Kedatangan Pelancong ke Negeri Perak Tahun 2011-2015	2-30
Rajah 2.10	Lebuhraya Dan Jalan Raya Utama Negeri Perak	2-34
Rajah 2.11	Kawasan Berisiko Bencana Negeri Perak	2-38

BAB 3 : HALA TUJU DAN STRATEGI PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040

Rajah 3.1	<i>Road Map</i> Pencapaian Perak 2040	3-3
Rajah 3.2	Gambar Rajah Utama Negeri Perak 2040	3-5
Rajah 3.3	Ilustrasi ' <i>Mind-Map</i> ' Interaksi Antara Bandar di Negeri Perak 2040	3-6
Rajah 3.4	Cadangan Hierarki Petempatan Negeri Perak 2040	3-10
Rajah 3.5	Koridor Pembangunan Utama Negeri Perak 2040	3-12
Rajah 3.6	Koridor Strategik Pelaburan Negeri Perak 2040	3-15
Rajah 3.7	Cadangan Sistem Perhubungan dan Pengangkutan Negeri Perak 2040	3-20
Rajah 3.8	Tumpuan Pelancongan Negeri Perak	3-23
Rajah 3.9	Kawasan Pembangunan Terkawal Negeri Perak	3-25
Rajah 3.10	Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan Negeri Perak	3-33

BAB 4 : DASAR STRATEGIK NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.1	Ringkasan Jumlah Dasar Mengikut Teras	4-2
Rajah 4.2	Wilayah Pertumbuhan Negeri Perak	4-10
Rajah 4.3	Ilustrasi Pembangunan Bersepadu Wilayah Metropolitan Lembah Kinta	4-12
Rajah 4.4	Koridor Pembangunan dan Perbandaran Utama Negeri Perak	4-21
Rajah 4.5	Sempadan Bandar Berdasarkan DPN2	4-22
Rajah 4.6	Potensi Pembangunan Perumahan Negeri Perak 2040	4-30
Rajah 4.7	Kawasan Pemeliharaan Karakter Desa Negeri Perak	4-38
Rajah 4.8	Kluster Pelancongan Eko di Negeri Perak Berdasarkan Pelan Ekopelancongan Kebangsaan 2016 – 2025	4-62
Rajah 4.9	Kawasan Potensi Pembangunan Sepanjang Koridor Sungai Perak	4-66
Rajah 4.10	Integrasi Perkhidmatan ETS Bersama Produk Pelancongan	4-75
Rajah 4.11	Kawasan Tumpuan Tanaman Makanan Negeri Perak 2040	4-85
Rajah 4.12	Kawasan Tumpuan Tanaman Komoditi Negeri Perak 2040	4-94
Rajah 4.13	Potensi Pembangunan Perindustrian Negeri Perak 2040	4-99
Rajah 4.14	Potensi Pembangunan Perdagangan Negeri Perak 2040	4-102
Rajah 4.15	Taburan Sumber Mineral Negeri Perak	4-106
Rajah 4.16	Cadangan Sistem Perhubungan dan Pengangkutan Negeri Perak 2040	4-118
Rajah 4.17	Cadangan Rel Negeri Perak 2040	4-127
Rajah 4.18	Kawasan Potensi Perluasan Perkhidmatan Bas Henti-Henti Negeri Perak 2040	4-130
Rajah 4.19	Loji Rawatan Air dan Empangan Negeri Perak	4-135
Rajah 4.20	Kawasan Potensi Air Tanah Negeri Perak	4-137
Rajah 4.21	Sistem Bekalan Elektrik Negeri Perak	4-140
Rajah 4.22	Lembangan Sungai Negeri Perak	4-144
Rajah 4.23	Lokasi Tapak Pelupusan Sisa Pepejal di Negeri Perak	4-148
Rajah 4.24	Rangkaian Paip Gas Negeri Perak 2040	4-151
Rajah 4.25	Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS) Negeri Perak	4-156
Rajah 4.26	Kawasan Pesisiran Pantai Negeri Perak	4-158
Rajah 4.27	Pelan Risiko Bencana Negeri Perak	4-170

BAB 6 : MEKANISME PELAKSANAAN DAN PEMANTAUAN RSN PERAK 2040

Rajah 6.1	RSN Perak 2040 Dalam Sistem Pembangunan Negeri Perak	6-3
Rajah 6.2	Jawatankuasa Pemantauan Rancangan Pemajuan	6-7

SENARAI SINGKATAN

1MYC	1 Malaysia Youth City
3G	Generasi Ketiga / <i>Third Generation</i>
3P	Pasukan Pemantau Pencemaran
Akta 172	Akta Perancangan Bandar Dan Desa 1976
APB	Amalan Pertanian Baik
APEC	Kerja Sama Ekonomi Asia Pasifik / <i>Asia-Pacific Economic Cooperation</i>
ASEAN	Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara / <i>Association of Southeast Asian Nations</i>
ATM	Angkatan Tentera Malaysia
BASe	Lebuhraya Bagan Datuk – Slim / Bagan Datuk – Slim Expressway
BB	Balai Bomba
BDWC	Bagan Datuk Water City
BELB	Bekalan Elektrik Luar Bandar
BIMP – EAGA	Brunei – Malaysia – Philippines East ASEAN Growth Area
BMP	Amalan Pengurusan Terbaik / <i>Best Management Practice</i>
BP	Balai Polis
BPJ	Bahagian Perancang Jalan
CDB	Daerah Pusat Perniagaan / <i>Central Business District</i>
CFS	Lingkar Hutan Tengah / <i>Central Forest Spine</i>
CSR	Tanggungjawab Sosial Korporat / <i>Corporate Social Responsibility</i>
DPF Desa Negara	Dasar Perancangan Fizikal Desa Negara
DPN 2	Dasar Perbandaran Negara Kedua
DPSN	Dasar Perancangan Strategik Negeri
ECRL	Landasan Keretapi Pantai Timur / <i>East Coast Rail Link</i>
EDT	Landasan Berkembar Elektrik / <i>Electrified Double Track</i>
EIA	Penilaian Impak Alam Sekitar / <i>Environmental Impact Assessment</i>
EM	Mikrob Berfaedah / <i>Effective Microorganisms</i>
EPP	Projek Penggerak Ekonomi / <i>Entry Point Projects</i>
ETP	Program Transformasi Ekonomi / <i>Economic Transformation Programme</i>
ETS	Perkhidmatan Tren Elektrik / <i>Electric Train Service</i>
FAMA	Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan / <i>Federal Agricultural Marketing Authority</i>
FELCRA	Lembaga Penyatuan Dan Pemulihan Tanah Persekutuan / <i>Federal Land Consolidation and Rehabilitation Authority</i>
FELDA	Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan / <i>Federal Land Development Authority</i>
FIA	Penilaian Impak Perikanan / <i>Fisheries Impact Assessment</i>
FIT	Tarif Galakan / <i>Feed in Tariff</i>
GAP	Amalan Pertanian Baik / <i>Good Agriculture Practices</i>
GBBS	Gerai Buah-Buahan Segar

GEC	Pusat Alam Sekitar Global / <i>Global Environment Centre</i>
GIS	Sistem Maklumat Geografi / <i>Geographic Information System</i>
GMB	Gas Malaysia Bhd
GMP	Amalan Pengilangan Baik / <i>Good Manufacturing Practice</i>
GVHP	Amalan Kebersihan Veterinar Yang Baik / <i>Good Veterinary Hygiene Practices</i>
HCV	Hutan Bernilai Konservasi / <i>High Conservation Value</i>
HS	Hutan Simpan
HSBB	Jalur Lebar Berkelajuan Tinggi / <i>High Speed Broadband</i>
HSK	Hutan Simpan Kekal
HSR	Rel Berkelajuan Tinggi / <i>High Speed Rail</i>
IADA	Kawasan Pembangunan Pertanian Bersepadu / <i>Integrated Agricultural Development Area</i>
ICT	Teknologi Maklumat dan Komunikasi / <i>Information and Communications Technology</i>
IDR	Institut Darul Ridzuan
IKS	Industri Kecil dan Sederhana
INVESTPerak	Pusat Penyelarasan Pelaburan Negeri Perak / <i>Perak Investment Management Centre</i>
IMPAC	Institut Perladangan dan Komoditi Malaysia / <i>Institute of Malaysian Plantation and Commodities</i>
IMS-GT	Indonesia – Malaysia – Singapore Growth Triangle
IMT-GT	Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle
IOT	<i>Internet of Things</i>
IPD	Ibu Pejabat Daerah
IPK	Ibu Pejabat Kontinjen
IPT	Institut Pengajian Tinggi
IPTA	Institut Pengajian Tinggi Awam
IPTS	Institut Pengajian Tinggi Swasta
ISMP	Pelan Pengurusan Pesisiran Pantai Bersepadu / <i>Integrated Shoreline Management Plan</i>
IWK	Indah Water Konsortium
JAKIM	Jabatan Kemajuan Islam Malaysia
JAKOA	Jabatan Kemajuan Orang Asli
JAS	Jabatan Alam Sekitar
JKKK	Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung
JKM	Jabatan Kemajuan Masyarakat
JKPTG	Jabatan Ketua Pengarah Tanah dan Galian
JKR	Jabatan Kerja Raya
JLH	Juta Liter Sehari
JMG	Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia
JPBD	Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
JPM	Jabatan Perdana Menteri
JPN	Jawatankuasa Perancang Negeri

JPPH	Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta
JPS	Jabatan Pengairan dan Saliran
JPW	Jawatankuasa Perancang Wilayah
JUEM	Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia
JWN	Jabatan Warisan Negara
KDN	Kementerian Dalam Negeri
KDNK	Keluaran Dalam Negara Kasar
KKLW	Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah
KKR	Kementerian Kerja Raya
KLIA	Kuala Lumpur International Airport
KPI	Petunjuk Prestasi Utama / <i>Key Performance Indicator</i>
KPKT	Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan
KPTB	Kadar Penyertaan Tenaga Buruh
KSAS	Kawasan Sensitif Alam Sekitar
K-state	Negeri Berpengetahuan / <i>Knowledge-state</i>
KTM	Kereta Api Tanah Melayu
kV	Kilo Volt
kVA	Kilo Volt Amp
kWj	Kilo Watt Jam
KUASA	Persatuan Aktivist Sahabat Alam
LAP	Lembaga Air Perak
LCA	Penilaian Kitar Hayat / <i>Life-cycle Assessment</i>
LESTARI	Aktivist Manjung Lestari
LKIM	Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia
LLM	Lembaga Lebuhraya Malaysia
LNG	Gas Asli Cecair / <i>Liquefied Natural Gas</i>
LPHP	Lembaga Perumahan dan Hartanah Negeri Perak
LPIP	Taman Industri Pelabuhan Lumut / Lumut Port Industrial Park
LPPA	Laporan Publisiti dan Penyertaan Awam
LSS	Solar Berskala Besar / <i>Large Scale Solar</i>
LTE	Evolusi Jangka Panjang / <i>Long Term Evolution</i>
LTSAS	Lapangan Terbang Sultan Azlan Shah
MAGIC	Pusat Inovasi dan Kreativiti Global Malaysia / Malaysian Global Innovation & Creativity Centre
MAHB	Malaysia Airports Holdings Berhad
MARDI	Institut Penyelidikan dan Pembangunan Pertanian Malaysia / Malaysian Agricultural Research and Development Institute
MB Inc	Menteri Besar Incorporated
MBI	Majlis Bandaraya Ipoh
MDBG	Majlis Daerah Batu Gajah
MDec	Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia / Malaysia Digital Economy Corporation
MDG	Majlis Daerah Gerik

MDK	Majlis Daerah Kerian
MDKpr	Majlis Daerah Kampar
MDLG	Majlis Daerah Lenggong
MDPH	Majlis Daerah Pengkalan Hulu
MDPT	Majlis Daerah Perak Tengah
MDS	Majlis Daerah Selama
MDT	Majlis Daerah Tapah
MDTM	Majlis Daerah Tanjong Malim
MICE	Mesyuarat, Insentif, Konvensyen dan Pameran / <i>Meetings, Incentives, Conventions and Exhibitions</i>
MIDA	Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia / Malaysian Investment Development Authority
MITI	Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri / Ministry of International Trade and Industry
MMKN	Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri
MNS	Persatuan Pencinta Alam Malaysia / Malaysian Nature Society
MOT	Kementerian Pengangkutan Malaysia / Ministry of Transport Malaysia
MPFN	Majlis Perancang Fizikal Negara
MPKK	Majlis Perbandaran Kuala Kangsar
MPM	Majlis Perbandaran Manjung
MPT	Majlis Perbandaran Taiping
MPTI	Majlis Perbandaran Teluk Intan
MRO	Penyelenggaraan, Pembaikan dan Baik Pulih / <i>Maintenance, Repair and Overhaul</i>
MVA	Mega Volt Amp
MyGAP	Skim Amalan Pertanian Baik Malaysia / <i>Malaysian Good Agricultural Practices</i>
NBOS	Strategi Lautan Biru Kebangsaan / <i>National Blue Ocean Strategy</i>
NCER	Wilayah Ekonomi Koridor Utara / Northern Corridor Economic Region
NCIA	Pihak Berkuasa Pelaksanaan Koridor Utara / Northern Corridor Implementation Authority
NEKMAT	Persatuan Nelayan Kebangsaan / National Fishermans's Association of Malaysia
NGO	Badan Bukan Kerajaan / <i>Non-governmental Organization</i>
NKEA	Bidang Ekonomi Utama Negara / <i>National Key Economic Area</i>
NKRA	Bidang Keberhasilan Utama Negara / <i>National Key Results Areas</i>
NXGV	<i>Next Generation Vehicle</i>
OBOR	Inisiatif Satu Jalur Satu Laluan China / <i>One Belt One Road</i>
PAWE	Pusat Aktiviti Warga Emas
PBN	Pihak Berkuasa Negeri
PBPT	Pihak Berkuasa Perancang Tempatan
PBT	Pihak Berkuasa Tempatan
PKD	Pusat Pemulihan Dalam Komuniti

PDRM	Polis Diraja Malaysia
PE	Penduduk Setara / <i>Population Equivalent</i>
PENCINTA	Persatuan Pencinta Alam & Sukan Memancing Perak
PERHILITAN	Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara
PGA	Pasukan Gerakan Am
PHIP	Perak Heavy Industrial Park
PIDAP	Perak <i>Industrial Development Action Plan</i>
PKNP	Perbadanan Kemajuan Negeri Perak
PKPPNP	Program Khas Perumahan Perwira Negeri Perak
PKS	Perusahaan Kecil Sederhana
PL	Rangkaian Utama / <i>Primary Linkages</i>
PMU	Pencawang Masuk Utama
PPA1M	Perumahan Penjawat Awam 1 Malaysia
PPK	Pertubuhan Peladang Kawasan
PPPNP	Perbadanan Pembangunan Pertanian Negeri Perak
PPU	Pencawang Pembahagian Utama
PSH	Pembelajaran Sepanjang Hayat
PTG	Pejabat Tanah dan Galian
R&D	Penyelidikan dan Pembangunan / <i>Research and Development</i>
RFN	Rancangan Fizikal Negara
RFZPPN	Rancangan Fizikal Zon Persisiran Pantai Negara
RISDA	Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah / Rubber Industry Smallholders Development Authority
RKK	Rancangan Kawasan Khas
RM	Ringgit Malaysia
RMKe-11	Rancangan Malaysia Kesebelas
RS	Rancangan Struktur
RSA	Rancangan Struktur Perak
RSN	Rancangan Struktur Negeri
RT	Rancangan Tempatan
RTB	Rancangan Tanah Belia
RTB	Rancangan Tebatan Banjir
RTC	Pusat Transformasi Luar Bandar / <i>Rural Transformation Centre</i>
RTD	Rancangan Tempatan Daerah
SAIDI	Sistem Indeks Purata Tempoh Gangguan / <i>System Average Interruption Duration Index</i>
SAIFI	Sistem Indeks Purata Kekerapan Gangguan / <i>System Average Interruption Frequency Index</i>
SAM	Sahabat Alam Malaysia
SDGs	Matlamat Pembangunan Lestari / <i>Sustainable Development Goals</i>
SIA	Penilaian Impak Sosial / <i>Social Impact Assessment</i>
SIRIM	Institut Penyelidikan Saintifik dan Industri Malaysia / <i>Scientific and Industrial Research Institute of Malaysia</i>
SKMM	Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia

SL	Rangkaian Sekunder / <i>Secondary Linkages</i>
SL1M	Skim Latihan 1 Malaysia
SM	Sekolah Menengah
SOP	Prosedur Operasi Piawai / <i>Standard Operation Procedure</i>
SP	Strategi Pelaksanaan
SPAD	Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat
SPAN	Suruhanjaya Pengurusan Air Negara
SR	Sekolah Rendah
SSU	Stesen Suis Utama
SUK	Setiausaha Kerajaan
TEKUN	Tabung Ekonomi Kumpulan Usaha Niaga
TKPM	Taman Kekal Pengeluaran Makanan
TKPR	Taman Kekal Pengeluaran Ruminan
TKPU	Taman Kekal Pengeluaran Unggas
TLDM	Tentera Laut Diraja Malaysia
TNB	Tenaga Nasional Berhad
TN50	Transformasi Nasional 2050
TM	Telekom Malaysia
TOD	Pembangunan Berasaskan Transit / <i>Transit Oriented Development</i>
TVET	Latihan Teknik dan Vokasional / <i>Technical and Vocational Education and Training</i>
UKAS	Unit Kerjasama Awam & Swasta
UN	Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu / <i>United Nations</i>
UNESCO	Pertubuhan Pendidikan, Sains dan Kebudayaan Bangsa-bangsa Bersatu / <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>
UniKL	Universiti Kuala Lumpur
UPEN	Unit Perancang Ekonomi Negeri
USP	Pemberian Perkhidmatan Sejagat / <i>Universal Service Provision</i>
UTC	Pusat Transformasi Bandar / <i>Urban Transformation Centre</i>
WCE	Lebuhraya Pantai Barat / <i>West Coast Expressway</i>
WHP	Wilayah Hulu Perak
WPS	Wilayah Perak Selatan
WPU	Wilayah Perak Utara
WWF-Malaysia	Tabung Alam Malaysia / <i>World Wide Fund for Nature</i>
ZIA	Zon Industri Akuakultur
ZPP	Zon Promosi Pembangunan
ZTK	Zon Ternakan Khinzir

The background is a composite image with a warm, brownish-orange color palette. At the top left, a portion of the Indonesian national flag (Garuda Pancasila) is visible. The central and lower portions of the image show a large, ornate mosque with multiple minarets and domes, likely the Istiqlal Mosque in Jakarta. In the foreground, a woman with a joyful expression is partially visible. To the right, a peacock is shown in profile. The bottom of the image features a subtle geometric pattern of overlapping triangles.

BAB 1

PENDAHULUAN

Pengenalan
Keperluan Penyediaan RSN Perak 2040
Asas Perundangan dan Sistem Rancangan Pemajuan
Proses Penyediaan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040
Kandungan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040
Profil Kawasan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040
Rumusan Pencapaian RSN Perak 2020

1.0 PENDAHULUAN

Rancangan Struktur Negeri Perak 2040 (RSN Perak 2040) merupakan dokumen perancangan yang memandu dan mengawal pembangunan fizikal seluruh Negeri Perak sehingga tahun 2040. RSN ini disediakan selaras dengan peruntukan Bahagian III, Akta Perancangan Bandar Dan Desa 1976 (Akta 172) bertujuan melengkapkan sistem perancangan fizikal dan menterjemahkan dasar-dasar Rancangan Fizikal Negara (RFN) ke peringkat Negeri Perak.

1.1 PENGENALAN

RSN Perak 2040 mengandungi pernyataan bertulis yang menerangkan dasar-dasar dan cadangan strategik peringkat negeri berkenaan dengan pemajuan dan penggunaan tanah dalam kawasan bandar dan desa di Negeri Perak.

Kandungan RSN Perak 2040 termasuklah:

Langkah-langkah untuk memperelokkan lagi alam sekitar, perhubungan dan pengurusan lalu lintas.

Menggalakkan pertumbuhan ekonomi.

Meningkatkan tahap kesejahteraan dan sosioekonomi.

Memudahkan penyediaan pemajuan yang mampan.

Lain-lain kepentingan RSN Perak 2040

Menterjemah ke dalam bentuk fizikal cadangan-cadangan am bagi pemajuan dan penggunaan tanah serta lain-lain perkara berkaitan mengikut arahan JPN dan MPFN.

Memandu arah pembangunan fizikal negeri.

Menyelaraskan keputusan agensi kerajaan dan swasta.

Menyediakan rangka kerja bagi RTD.

Penyediaan RSN Perak 2040 adalah selaras dengan beberapa peruntukan di dalam Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) iaitu:

**Subseksyen 11,
Akta 172**

Pengubahan atau kajian semula kepada sesuatu RS hendaklah dibuat setiap 5 tahun seiring dengan penyediaan rancangan pembangunan lima tahun negeri. Walau bagaimanapun, pengubahan kepada keseluruhan atau RS boleh dibuat atas arahan Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN), jika terdapat perubahan kepada dasar-dasar sektor berkaitan dan terdapat perubahan kepada corak pembangunan negeri.

**Subseksyen 11 (1),
Akta 172**

Sesuatu RS yang telah mula berkuatkuasa hendaklah tertakluk kepada kajian semula setiap lima tahun seiring dengan penyediaan rancangan pembangunan lima tahun negeri dan kajian semula itu hendaklah berkaitan dengan seluruh negeri itu.

**Subseksyen 11 (2),
Akta 172**

Walaupun subseksyen (1), selepas suatu RS bagi suatu negeri telah mula berkuatkuasa, Pengarah Negeri itu, jika diarahkan sedemikian oleh Jawatankuasa, mengemukakan kepadanya dalam tempoh yang ditentukan dalam arahan itu yang pada fikiran Pengarah Negeri suai manfaat atau sebagaimana yang diarahkan oleh Jawatankuasa, mengikut mana-mana yang berkenaan, dan cadangan itu berhubung dengan keseluruhan atau sebahagian negeri itu.

1.2 KEPERLUAN PENYEDIAAN RSN PERAK 2040

RSN Perak 2040 disediakan bertujuan untuk:

- i. Memperkukuhkan hala tuju pembangunan RSN Perak 2020 yang telah disediakan pada tahun 2002 dan diwartakan pada 10 April 2008 (Warta No. 495 Jil. 6 Bil. 8).
- ii. Menyelaraskan projek-projek utama Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11) dengan teras pembangunan Negeri Perak bagi mencapai Wawasan 2020.
- iii. Menterjemah Pelan Pembangunan Perak Amanjaya 2020 dan laporan-laporan strategik pembangunan Negeri Perak.
- iv. Mengambil kira strategi pembangunan koridor Negeri Perak dan perubahan sempadan daerah termasuk penubuhan daerah-daerah baru.
- v. Merancang secara mampan Negeri Perak melalui aplikasi teknologi hijau berdasarkan pelaksanaan Dasar Teknologi Hijau, Dasar Pembangunan Kejiranan Hijau dan Dasar Pengurangan Karbon.
- vi. Menterjemah Rancangan Fizikal Negara Ketiga (RFN ke-3), Dasar Perbandaran Negara Kedua (DPN2), Dasar Perancangan Fizikal Desa Negara (DPF Desa Negara) dan Rancangan Fizikal Zon Persisiran Pantai Negara (RFZPPN) ke dalam perancangan Negeri Perak untuk mencapai negara yang mampan, daya tahan dan daya huni bagi memastikan pertumbuhan yang berterusan selepas tahun 2020.
- vii. Mengambil kira perancangan yang telah dibuat di dalam penggantian beberapa Rancangan Tempatan Daerah di Negeri Perak.

1.3 ASAS PERUNDANGAN DAN SISTEM RANCANGAN PEMAJUAN

Akta 172 merupakan satu perundangan yang menyeluruh berkaitan pengawalan dan perancangan pembangunan guna tanah. Akta ini bertujuan untuk memastikan keseragaman dasar, peraturan dan kawalan bagi perancangan bandar dan desa dalam kawasan Pihak Berkuasa Perancang Tempatan (PBPT) di Semenanjung Malaysia.

1.3.1 PERUNTUKAN PENTING AKTA 172

Beberapa peruntukan penting Akta 172 dan mempunyai perkaitan dengan RSN Perak 2040 adalah:

- i. Penubuhan Majlis Perancang Fizikal Negara (MPFN) yang merupakan majlis tertinggi yang bertanggungjawab ke atas perancangan bandar dan desa di Semenanjung Malaysia. MPFN bertanggungjawab menyelaras semua dasar dan aktiviti berkaitan perancangan bandar dan desa bagi memastikan penggunaan sumber dan pembangunan yang lebih seimbang dan mampan di peringkat negeri dan negara.
- ii. Penubuhan Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN).
- iii. Penubuhan Jawatankuasa Perancang Wilayah (JPW) yang melibatkan gabungan beberapa negeri bersempadan mengikut wilayah. Fungsi utama JPW adalah untuk menasihati dan membantu JPN dan PBPT mengenai rancangan pemajuan yang sesuai bagi wilayah itu selaras dengan, dasar negara. JPW juga membuat dasar dan merangka suatu rancangan wilayah yang komprehensif untuk memandu dan menyelaras pemajuan wilayah, merancang penyediaan infrastruktur dan kemudahan, mewujudkan proses dan tatacara yang seragam untuk digunakan oleh Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri serta PBT yang berkenaan.
- iv. Memberi mandat kepada Ketua Pengarah JPBD untuk menyediakan RFN.
- v. Memberi mandat kepada Pengarah JPBD Negeri untuk menyediakan RS dan kepada PBPT untuk menyediakan Rancangan Tempatan (RT).
- vi. Memperuntukkan bahawa RT hendaklah menepati RS. Walau bagaimanapun, selepas sesuatu RT berkuatkuasa, akta ini memberi mandat kepada PBN untuk mengisytiharkan bahawa RT tersebut mengatasi RS setelah PBN berpuas hati bahawa RS itu tidak lagi relevan.
- vii. Memberi mandat kepada Pengarah JPBD Negeri atau PBPT untuk menyediakan satu Rancangan Kawasan Khas.
- viii. Larangan melaksanakan pemajuan tanpa kebenaran merancang.
- ix. Keperluan mengemukakan Laporan Cadangan Pemajuan kepada PBPT untuk permohonan kebenaran merancang.
- x. Penguatkuasaan terhadap pemajuan yang tidak bersesuaian dengan kebenaran merancang atau kelulusan pelan bangunan.
- xi. Pemungutan bayaran pemajuan.
- xii. Memberikan hak kepada tuan tanah yang terlibat untuk menyerahkan notis beli kepada PBT supaya membayar sejumlah nilai bagi tanah yang diambil.

Penyediaan RSN Perak 2040 ini selaras dengan peruntukan Seksyen 8, Akta 172 yang menyatakan bahawa Pengarah Negeri hendaklah, dalam tempoh yang ditentukan oleh MPFN atau JPN, menyediakan dan mengemukakan kepada Jawatankuasa suatu Laporan Pemeriksaan di bawah Seksyen 7 dan pada masa yang sama menyediakan dan mengemukakan suatu Draf RS menurut Subseksyen 8 (3) bagi negeri itu kepada JPN bagi kelulusannya.

PERUNTUKAN UTAMA AKTA 172 BERKAITAN PENYEDIAAN RS

Keperluan menjalankan pemeriksaan bagi keseluruhan negeri yang terlibat, di mana sebuah Laporan Pemeriksaan perlu disediakan. Laporan Pemeriksaan yang disediakan juga perlu mengambil kira RFN dan dasar-dasar utama negara yang lain berkaitan dengan ekonomi, sosial, fizikal serta pengurusan dan pemuliharaan alam sekitar.

Definisi RS dan kandungannya.

Keperluan menjalankan publisiti untuk penyertaan awam bagi Laporan Pemeriksaan dan keperluan menjalankan publisiti untuk bantahan awam bagi Draf RS.

Keperluan mengemukakan Laporan Pemeriksaan dan Draf RS kepada JPN untuk kelulusan sebelum dipublisiti.

Memberi mandat kepada JPN untuk menyampaikan Draf RS yang telah diluluskan kepada PBN untuk persetujuan dan dikuatkuasakan.

Memberi mandat kepada JPN untuk mengarahkan fakta persetujuan PBN disiarkan dalam Warta Negeri.

Memperuntukkan kajian semula atau perubahan kepada RS yang telah berkuatkuasa.

1.4 PROSES PENYEDIAAN RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Terdapat 3 peringkat utama (**Rajah 1.1**) yang perlu dijalankan bagi menyediakan RSN Perak 2040 ini seperti:

1

MOBILISASI

Keperluan menyediakan Asas Rujukan RSN Perak 2040 (Kajian Semula) dan dikemukakan kepada JPN untuk kelulusan serta mendapat peruntukan kewangan bagi menjalankan kajian. Seterusnya, proses pelantikan perunding bagi kajian RS dilaksanakan.

2

PENYEDIAAN LAPORAN DRAF RANCANGAN STRUKTUR

Peringkat seterusnya melibatkan penyediaan Laporan Awal, Laporan Teknikal dan Laporan Pemeriksaan. Laporan Pemeriksaan kemudiannya dibawa ke Mesyuarat Jawatankuasa Pemandu untuk kelulusan sebelum dipublikasikan. Laporan ini akan dipublikasikan selama 1 bulan bagi mendapatkan pandangan, ulasan dan bantahan daripada pihak awam mengenai penemuan dan cadangan awal yang disediakan. Setelah publisiti selesai dijalankan, maklum balas semua pihak akan dibawa ke Jawatankuasa Kecil Bantahan dan Penyertaan Awam. Semua ulasan diambil kira semasa penyediaan Draf RSN Perak 2040.

Setelah Draf RSN Perak 2040 siap disediakan dan diluluskan di Mesyuarat Jawatankuasa Pemandu, laporan akan dibentang pula kepada JPN bagi tujuan kelulusan sebelum publisiti. Draf RSN akan dipublikasikan selama 1 bulan atau lebih. Maklum balas yang diterima akan disediakan dengan Laporan Publisiti dan Bantahan Awam dan dibentangkan pula kepada Jawatankuasa Kecil Bantahan dan Penyertaan Awam. Semua keputusan jawatankuasa diambil kira di dalam penyediaan Draf RSN Perak 2040 (Akhir).

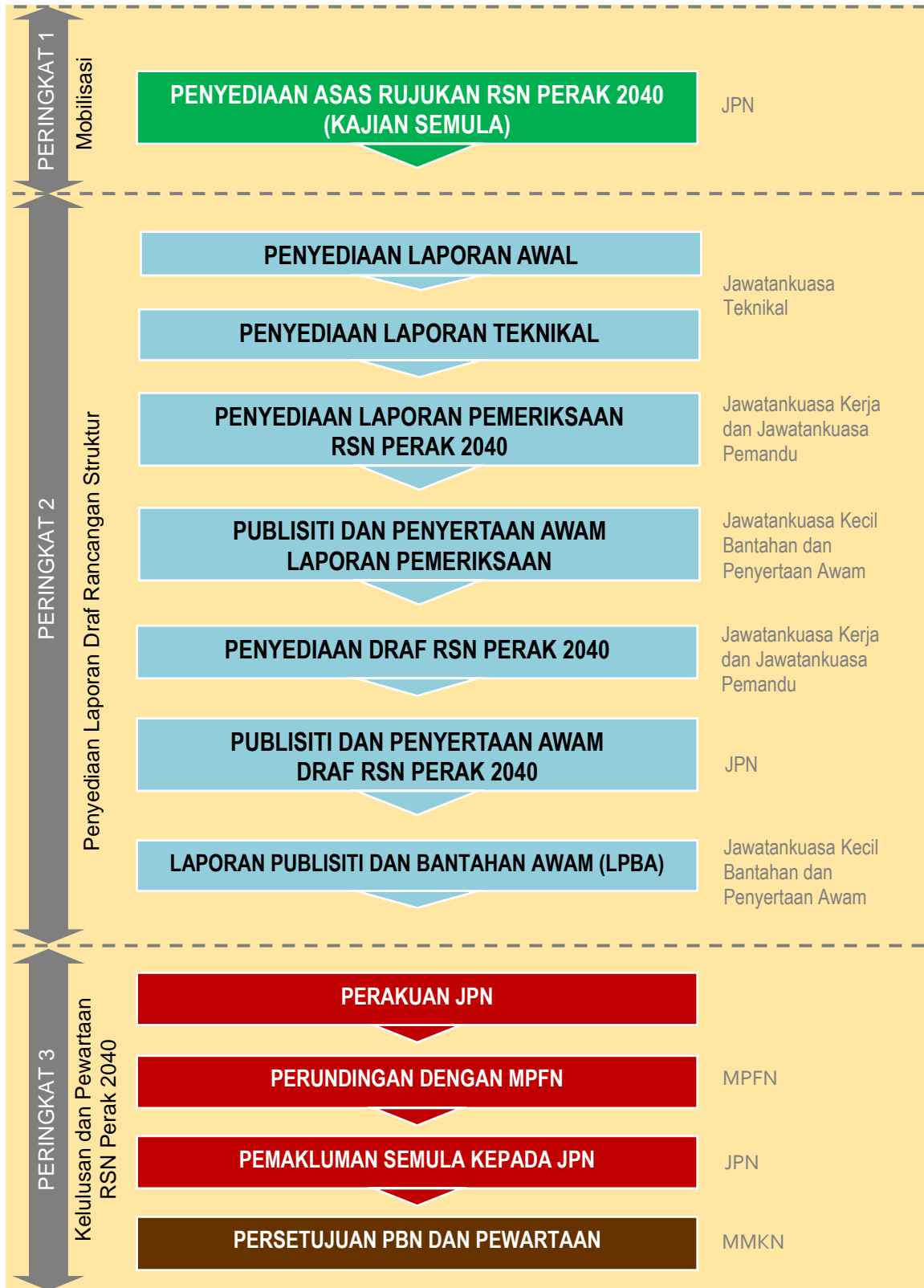
3

KELULUSAN DAN PEWARTAAN RSN PERAK 2040

Draf RSN Perak 2040 (Akhir) yang telah mengambil kira syor Jawatankuasa Kecil Bantahan dan Penyertaan Awam dikemukakan ke JPN dan pindaan kepada RSN Perak 2040 (Akhir) dijalankan berdasarkan keputusan JPN. RSN Perak 2040 (Akhir) dikemukakan pula kepada MPFN bagi membolehkan semakan dengan RFN dan Dasar-Dasar Kerajaan Persekutuan dilakukan. Setelah perundingan dengan MPFN selesai, RSN Perak 2040 (Akhir) dimuktamadkan dan dikemukakan semula kepada JPN untuk kelulusan akhir dan persetujuan PBN bagi tujuan penguatkuasaan dan pewartaan berdasarkan peruntukan Subseksyen 10(7) Akta 172.

Rajah 1.1: Proses Penyediaan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

1.5 KANDUNGAN RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

RSN Perak 2040 merupakan sebuah dokumen yang menyediakan perancangan pembangunan jangka masa panjang dari aspek ekonomi, fizikal, sosial dan infrastruktur yang menekankan kepada pembangunan secara mampan. Kandungan RSN Perak 2040 adalah seperti **Jadual 1.1**.

Jadual 1.1:
Kandungan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040

Bab		Perincian Kandungan
1	Pendahuluan	<ul style="list-style-type: none"> Keperluan penyediaan RSN Perak 2040 dan peruntukan berdasarkan Akta 172. Poses penyediaan RSN Perak 2040. Profil Negeri Perak. Rumusan pencapaian RSN Perak 2020.
2	Asas Pembentukan Strategi Pembangunan Negeri Perak	<ul style="list-style-type: none"> Peruntukan di peringkat nasional yang berkaitan dengan Negeri Perak. Peruntukan di peringkat negeri. Rumusan penemuan utama berdasarkan Laporan Pemeriksaan termasuk aspek kedudukan Negeri Perak dengan negeri bersempadan, penduduk, pertumbuhan ekonomi, guna tanah, pembangunan fizikal dan infrastruktur Negeri Perak.
3	Hala Tuju dan Strategi Pembangunan Negeri Perak 2040	<ul style="list-style-type: none"> Matlamat pembangunan dan <i>road map</i> Negeri Perak 2040. Gambarajah Utama Negeri Perak 2040. Hierarki petempatan dengan perincian fungsi dan komponen bandar. Kawasan tindakan pembangunan, kawasan pembangunan terkawal dan kawasan pengekalan Negeri Perak 2040.
4.	Dasar Strategik Negeri Perak 2040	<ul style="list-style-type: none"> Pernyataan dasar strategik yang menyokong pencapaian matlamat dan teras pembangunan Negeri Perak 2040. Perincian dasar strategik melalui dasar perancangan strategik, langkah-langkah pelaksanaan, inisiatif pembaharuan strategik dan pihak pelaksana yang terlibat. Cadangan projek dan program. Keperluan Perak 2040 sebagai panduan kepada pemantauan tahap pencapaian pembangunan Negeri Perak sepanjang tempoh pelaksanaan RS mengikut fasa.
5.	Projek <i>Flagship</i>	<ul style="list-style-type: none"> Perincian mengenai projek berimpak tinggi (langkah-langkah pencapaian, komponen pembangunan, kos dan kaedah pelaksanaan, agensi pelaksana).
6.	Mekanisme Pelaksanaan dan Pemantauan RSN Perak 2040	<ul style="list-style-type: none"> Cadangan pengukuhan pelaksanaan RSN Perak 2040. Cadangan mekanisme pemantauan RSN Perak 2040.
7.	Indikator Pengukuran Pencapaian RSN Perak 2040	<ul style="list-style-type: none"> Cadangan indikator pengukuran pencapaian RSN Perak 2040 mengikut sektor utama. Unjuran keperluan pembangunan sektor berkaitan mengikut fasa pelaksanaan.
Lampiran		<ul style="list-style-type: none"> Senarai dasar RSN Perak 2020. Fungsi setiap hierarki petempatan RSN Perak 2040. Matriks Keberkesanan Dasar Perancangan RSN Perak 2040. Kaedah pengurusan kawasan risiko bencana Negeri Perak.

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

1.6 PROFIL KAWASAN RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Negeri Perak merupakan sebuah negeri yang terletak di bahagian selatan Wilayah Utara Semenanjung Malaysia dan bersempadan dengan negeri-negeri seperti Kedah, Pulau Pinang di sebelah barat daya, Kelantan di sebelah timur laut, Pahang di timur dan tenggara, Selangor di selatan dan Selat Melaka di barat (**Rajah 1.2**). Negeri Perak juga mempunyai pintu masuk antarabangsa di bahagian utara iaitu di Pengkalan Hulu, Hulu Perak yang menghubungkan dengan Betong, Thailand dan melalui Terminal Feri Antarabangsa Hutan Melintang di Bagan Datuk (menghubungkan dengan Asahan, Sumatera).

Negeri Perak berkeluasan 20,998 km persegi (2.099 juta hektar) merupakan negeri kedua terbesar di Semenanjung Malaysia selepas Pahang dan keempat terbesar di Malaysia. RSN Perak 2040 ini meliputi keseluruhan Negeri Perak termasuk kawasan persisiran pantai 3 batu nautika dari tikas air surut iaitu seluas 161,561.79 hektar termasuklah Pulau Pangkor, Gugusan Pulau Sembilan, Pulau Marina dan Pulau Talang. Guna tanah utama Negeri Perak pada tahun 2015 adalah rizab hutan (52.59%), pertanian (35.54%) dan kawasan tepu bina hanya 5.67%.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 1.2:
Lokasi Negeri Perak dan Negeri Bersebelahan

Terdapat 12 buah daerah yang ditadbir oleh 15 buah Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) (**Jadual 1.2 - Jadual 1.3 dan Rajah 1.3 – Rajah 1.4**). Daerah Hulu Perak merupakan daerah terbesar di Negeri Perak (31.24% daripada keluasan Negeri Perak) diikuti dengan Daerah Kuala Kangsar (12.21%) dan Batang Padang (8.54%). Daerah terkecil di Negeri Perak adalah Kampar (3.19%). Daerah yang paling membangun (berdasarkan jumlah tepu bina) di Negeri Perak adalah Daerah Kinta, Daerah Manjung serta Daerah Larut Matang dan Selama.

Jadual 1.2: Senarai Daerah Di Negeri Perak

Bil	Daerah	Keluasan Daerah (Hektar)*	Peratus (%) Keluasan
1	Kinta	130,500.00	6.21
2	Manjung	111,357.59	5.30
3	Larut Matang dan Selama	211,261.49	10.06
4	Kuala Kangsar	256,360.64	12.21
5	Hilir Perak	79,207.32	3.77
6	Kerian	92,147.30	4.39
7	Muallim	93,434.65	4.45
8	Perak Tengah	127,946.00	6.09
9	Kampar	66,980.00	3.19
10	Bagan Datuk	95,151.89	4.53
11	Batang Padang	179,417.89	8.54
12	Hulu Perak	656,043.93	31.24
Jumlah (Hektar)		2,099,808.70	100.00

Sumber: JUPEM, 2015 dan Pelan Pewartaan dari PTG Negeri Perak, 2016.

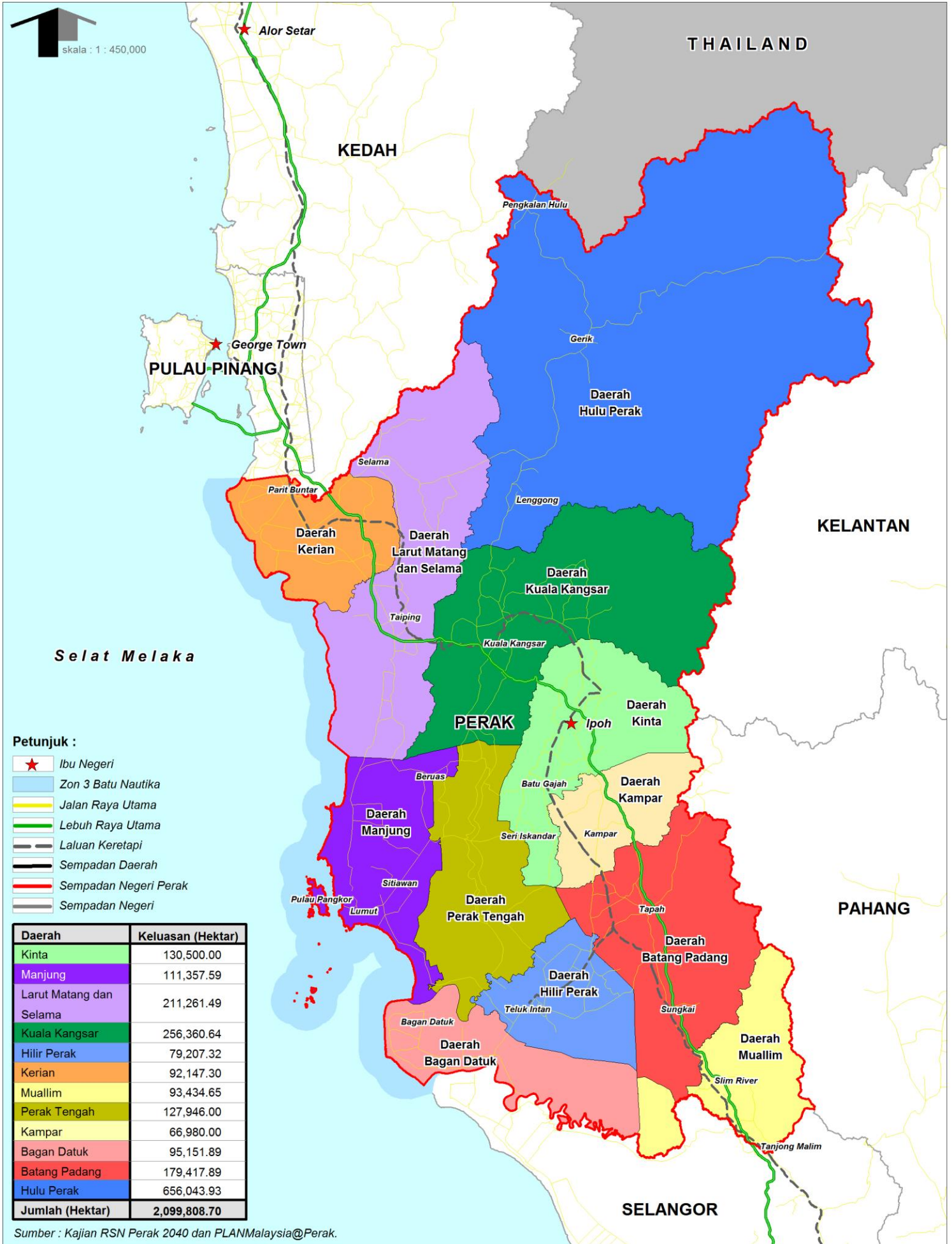
Jadual 1.3: Senarai Pihak Berkuasa Tempatan Mengikut Daerah Di Negeri Perak

Bil	Pihak Berkuasa Tempatan	Daerah
1	Majlis Bandaraya Ipoh (MBI)	Kinta
2	Majlis Perbandaran Manjung (MPM)	Manjung
3	Majlis Perbandaran Taiping (MPT)	Larut Matang dan Selama
4	Majlis Perbandaran Kuala Kangsar (MPKK)	Kuala Kangsar
5	Majlis Perbandaran Teluk Intan (MPTI)	Hilir Perak Bagan Datuk
6	Majlis Daerah Kampar (MDKpr)	Kampar
7	Majlis Daerah Batu Gajah (MDBG)	Kinta
8	Majlis Daerah Kerian (MDK)	Kerian
9	Majlis Daerah Perak Tengah (MDPT)	Perak Tengah
10	Majlis Daerah Tapah (MDT)	Batang Padang
11	Majlis Daerah Tanjong Malim (MDTM)	Muallim
12	Majlis Daerah Selama (MDS)	Larut Matang dan Selama
13	Majlis Daerah Gerik (MDG)	Hulu Perak
14	Majlis Daerah Lenggong (MDLG)	
15	Majlis Daerah Pengkalan Hulu (MDPH)	

Sumber: PLANMalaysia@Perak, 2016.

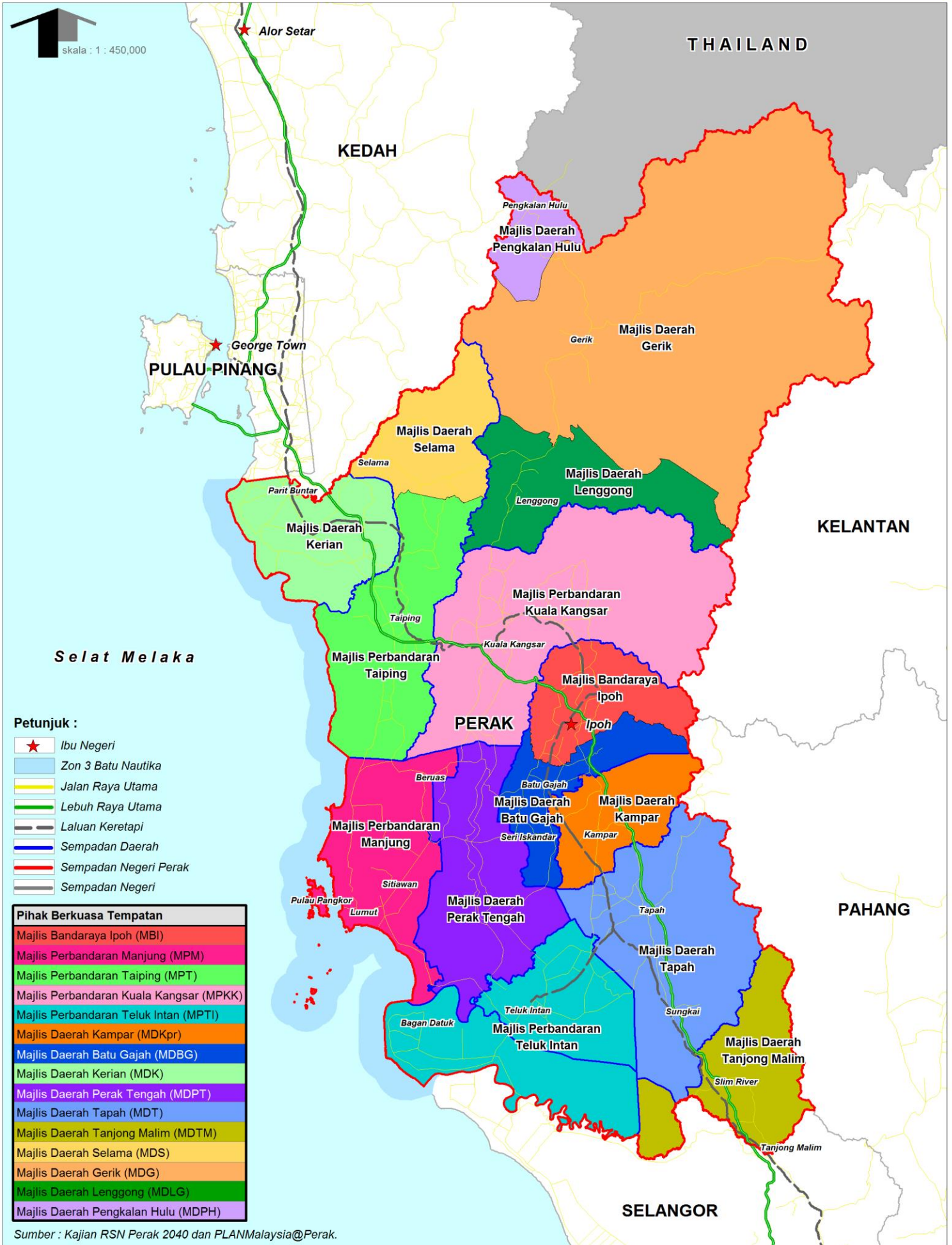

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 1.3:
Kedudukan Daerah Di Negeri Perak

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 1.4:
Kedudukan Pihak Berkuasa Tempatan di Negeri Perak

1.7 RUMUSAN PENCAPAIAN RSN PERAK 2020

Berdasarkan analisis dan penemuan kajian yang telah dijalankan di peringkat Laporan Teknikal, rumusan pencapaian 13 Dasar Perancangan Strategik Negeri (DPSN) dan 36 Strategi Pelaksanaan (SP) RSN Perak 2020 sehingga tahun 2016 adalah seperti berikut:

- Terdapat 7 DPSN dan 27 SP yang perlu ditambah baik agar lebih kukuh dan selaras dengan peruntukan semasa di peringkat negeri dan nasional.
- Penambahbaikan terhadap dasar sedia ada diperlukan supaya mampu menyelesaikan isu yang telah dikenal pasti.
- Menggunakan sepenuhnya potensi untuk pembangunan fizikal, sosial, ekonomi dan persekitaran mampan di Negeri Perak sehingga tahun 2040.

Perincian mengenai analisis tahap pencapaian dasar adalah seperti berikut:

Ekonomi

3 DPSN dan 11 SP perlu ditambah baik

Memperkasa cadangan berkaitan aspek pertumbuhan ekonomi yang melibatkan K-state, pertanian bioteknologi, perkhidmatan ICT dan perindustrian berteknologi tinggi

DPSN 1	SP 1.1	SP 1.2	SP 1.3		
DPSN 2	SP 2.1	SP 2.2	SP 2.3	SP 2.4	SP 2.5
DPSN 3	SP 3.1	SP 3.2	SP 3.3	SP 3.4	SP 3.5
DPSN 4	SP 4.1	SP 4.2			

Petunjuk:
  Dikekalkan
  Ditambahbaik

Sosial

2 DPSN dan 6 SP perlu ditambah baik

Mempelbagaikan cadangan berkaitan usaha bagi meningkatkan keseimbangan penduduk dan agihan guna tenaga antara daerah

DPSN 5	SP 5.1	SP 5.2			
DPSN 6	SP 6.1	SP 6.2	SP 6.3		
DPSN 7	SP 7.1	SP 7.2			

Petunjuk:
  Dikekalkan
  Ditambahbaik

Senarai penuh setiap dasar RSN Perak 2020 disertakan di **Lampiran 1**.

Pembangunan Fizikal

1 DPSN dan 6 SP
perlu ditambah baik

Memperkukuhkan cadangan berkaitan pembangunan tepu bina mengikut hierarki dan pembangunan *infill* terhadap zon guna tanah tepu bina yang masih belum dibangunkan. Konsep pembangunan bertumpu secara *'smart growth'* juga diberi penekanan di dalam pernyataan dasar-dasar pembangunan fizikal.

DPSN 8	SP 8.1	SP 8.2			
DPSN 9	SP 9.1	SP 9.2			
DPSN 10	SP 10.1	SP 10.2	SP 10.3	SP 10.4	

Petunjuk:
■ Dikekalkan
■ Ditambahbaik

Pemeliharaan Alam Sekitar

1 SP
perlu ditambah baik

Mempelbagaikan cadangan bagi mekanisme kawalan dan meningkatkan kualiti alam sekitar

DPSN 11	SP 11.1	SP 11.2			
------------	------------	------------	--	--	--

Petunjuk:
■ Dikekalkan
■ Ditambahbaik

Penguatan Institusi Pelaksanaan Negeri

1 DPSN dan 3 SP
perlu ditambah baik

Memperkukuhkan cadangan implimentasi dan kaedah pemantauan RSN Perak dalam kalangan agensi teknikal supaya lebih berkesan dalam meningkatkan tahap ekonomi dan pembangunan fizikal Negeri Perak

DPSN 12	SP 12.1	SP 12.2	SP 12.3		
DPSN 13	SP 13.1				

Petunjuk:
■ Dikekalkan
■ Ditambahbaik

Senarai penuh setiap dasar RSN Perak 2020 disertakan di **Lampiran 1**.

Berdasarkan 19 indikator utama RSN Perak 2020, 63% sasaran telah berjaya dicapai oleh Negeri Perak pada tahun 2015. Rumusan pencapaian adalah seperti **Jadual 1.4**.

Jadual 1.4: Rumusan Pencapaian Negeri Perak Tahun 2015

Indikator	RSN Perak 2020		Pencapaian 2015	Rumusan Pencapaian
	2015	2020		
Jumlah penduduk	2.429 juta	2.676 juta	2.480 juta	Telah melebihi sasaran tahun 2015, RSN Perak 2020
Penduduk bandar	73%	77%	73.7%	Selaras dengan tahun 2015, RSN Perak 2020
Jumlah guna tenaga	1,092,500	1,270,500	1,513,105	Telah melebihi sasaran tahun 2020, RSN Perak 2020
Kadar pengangguran	0.8	<1.0	3%	Tidak mencapai sasaran tahun 2015, RSN Perak 2020
KDNK (RM juta)	47,828	68,423	58,033	Pencapaian tahun 2015 telah melebihi sasaran RSN Perak 2020
KDNK perkapita (RM)	19,515	25,566	25,418	Mencapai sasaran tahun 2020, RSN Perak 2020
Sumbangan sektor pertama dalam KDNK (RM juta)	5,727	6,468	10,272	Melebihi sasaran tahun 2020, RSN Perak 2020
Sumbangan sektor kedua dalam KDNK (RM juta)	15,955	22,622	12,825	Tidak mencapai sasaran tahun 2015, RSN Perak 2020
Sumbangan sektor ketiga dalam KDNK (RM juta)	26,146	39,333	34,820	Telah melebihi sasaran tahun 2015, RSN Perak 2020
Keluasan tanaman makanan / keluasan negeri	6.5%	6.5%	96,096.84 hektar (4.58%)	Tidak mencapai sasaran RSN Perak 2020
HSK / keluasan negeri	47%	47%	47.77%	Menepati sasaran RSN Perak 2020
Pelancong domestik	4,019,984	5,638,235	7,963,400	Telah melebihi sasaran tahun 2020, RSN Perak 2020
Pelancong antarabangsa	1,169,694	1,640,556	265,794	Tidak mencapai sasaran RSN Perak 2020
Jumlah unit rumah	608,647	698,957	719,786	Telah melebihi sasaran tahun 2020, RSN Perak 2020
Tapak pelupusan sanitari	15	15	1	Tidak mencapai sasaran RSN Perak 2020
Peratus bekalan air bersih	100	100	99.6	Tidak mencapai sasaran RSN Perak 2020
Peratus bekalan elektrik	100	100	100	Mencapai sasaran RSN Perak 2020
Peratus penggunaan jalur lebar	50	>50	77.9	Mencapai sasaran RSN Perak 2020

Indikator	RSN Perak 2020		Pencapaian 2015	Rumusan Pencapaian
	2015	2020		
Peratus penduduk PBT yang mendapat khidmat loji rawatan kumbahan	80	100	78	Tidak mencapai sasaran RSN Perak 2020

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Terdapat 7 indikator yang masih tidak tercapai sehingga tahun 2015 iaitu:

- i. Kadar pengangguran : 3% adalah kadar pengangguran yang realistik dan kini dialami oleh banyak negeri di Malaysia.
- ii. Sumbangan sektor kedua dalam KDNK (RM Juta) : sektor kedua perlu diberi keutamaan di dalam RSN Perak 2040 agar dapat mencapai sasaran yang ditetapkan.
- iii. Keluasan tanaman makanan / keluasan negeri : Keluasan tanaman makanan tidak mencapai sasaran yang ditetapkan. Namun, produktiviti pengeluaran hasil tanaman makanan adalah tinggi iaitu sebanyak 691.48 juta kg. pada tahun 2015. Bagi sasaran RSN Perak 2040, kriteria akan ditetapkan berdasarkan hasil pengeluaran bagi menyokong pembangunan berteknologi tinggi.
- iv. Pelancong antarabangsa : jumlah kemasukan pelancong antarabangsa ke Negeri Perak adalah rendah kerana rekod kedatangan pelancong ke lokasi tumpuan tidak membezakan antara pelancong domestik atau antarabangsa. Cadangan dasar bagi mengatasi isu ini disediakan di Bab 4, RSN Perak 2040.
- v. Tapak pelupusan sanitari : sasaran RSN Perak 2020 untuk menyediakan sebanyak 15 tapak pelupusan sanitari adalah tidak relevan dengan keadaan semasa kerana sistem ini lebih efisien disediakan secara bersepadu. Cadangan 4 sistem pelupusan sanitari yang menggabungkan beberapa kawasan secara bersepadu telah disediakan di Bab 4, RSN Perak 2040.
- vi. Bekalan air bersih : usaha meningkatkan peratus bekalan air bersih ke kawasan pedalaman di seluruh Negeri Perak telah disediakan di Bab 4, RSN Perak 2040.
- vii. Perkhidmatan loji rawatan kumbahan : usaha meningkatkan peratus penduduk PBT yang mendapat khidmat loji rawatan kumbahan telah disediakan di Bab 4, RSN Perak 2040.

Berdasarkan penemuan di Bab 1.7, dapat dirumuskan bahawa wujud keperluan untuk penyediaan dasar dan strategi pelaksanaan baru dalam merancang hala tuju pembangunan Negeri Perak sehingga tahun 2040. Bagi unjuran yang telah dicapai, sasaran baru perlu disediakan yang disesuaikan dengan pencapaian terkini. Begitu juga dengan 7 indikator yang masih tidak tercapai, sasaran sedia ada perlu dilihat semula kerana terdapat perubahan perancangan / peruntukan dan akan diselaraskan di Bab 7, RSN Perak 2040.

BAB 2

ASAS PEMBENTUKAN STRATEGI PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040

Peruntukan Peringkat Antarabangsa
Peruntukan Peringkat Nasional
Peruntukan Peringkat Wilayah
Negeri Perak Dalam Konteks Negeri Bersempadan
Rumusan Penemuan Utama Laporan Pemeriksaan RSN Perak 2040

2.0 ASAS PEMBENTUKAN STRATEGI PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040

Pelbagai dasar, strategi, program serta kajian di peringkat negara dan negeri diambil kira bagi memandu hala tuju pembangunan Negeri Perak 2040. Penemuan utama berdasarkan Laporan Pemeriksaan Rancangan Struktur Negeri Perak 2040 juga turut dirumuskan dan dijadikan asas membentuk dasar berkaitan pembangunan sosial, ekonomi, fizikal dan infrastruktur negeri.

2.1 PERUNTUKAN PERINGKAT ANTARABANGSA

Hubungan dagangan antarabangsa melibatkan kerjasama antara negara yang membentuk wilayah antarabangsa strategik. Antara kerjasama yang giat dilaksanakan masa kini dan melibatkan pembangunan Negeri Perak secara langsung ialah Inisiatif Satu Jalur Satu Laluan China (*One Belt One Road*) dan Wilayah IMT-GT. Selain itu, peruntukan berdasarkan *Sustainable Development Goals* 2030 (SDGs) juga diambil kira di dalam penyediaan RSN ini.

2.1.1 INISIATIF JALUR DAN LALUAN CHINA (OBOR)

Rancangan mega oleh Kerajaan China ini merangkumi 60% kawasan fizikal global. Ia bertujuan untuk mengintegrasikan dan mengembangkan pembangunan ekonomi China dengan negara-negara serantau secara agresif dan menyeluruh melalui rangkaian rel dan pelabuhan. Kerajaan Malaysia adalah di antara negara yang menyokong inisiatif ini dan terlibat secara aktif di dalam menggalakkan kemasukan pelaburan Negara China terutama di dalam pembangunan infrastruktur strategik seperti e-dagang, rangkaian laluan rel, pelabuhan, penerbangan, taman industri dan bandar baru. Pembangunan sektor-sektor ini akan dapat memangkin pertumbuhan ekonomi negara dan mewujudkan pelbagai peluang pekerjaan kepada penduduk tempatan.

Rajah 2.1 : Dasar 'One Belt One Road' China

Sumber : <http://www.legco.gov.hk/research-publications/english/essentials-1415ise12-one-belt-one-road.htm>

Antara projek strategik di bawah inisiatif OBOR di Negeri Perak ialah Pusat Lokomotif Batu Gajah. Pusat ini berpotensi untuk diperkukuh dan dimajukan dengan mengeksploit pembangunan berkaitan industri rel yang menjadi salah satu komponen utama OBOR di peringkat global.

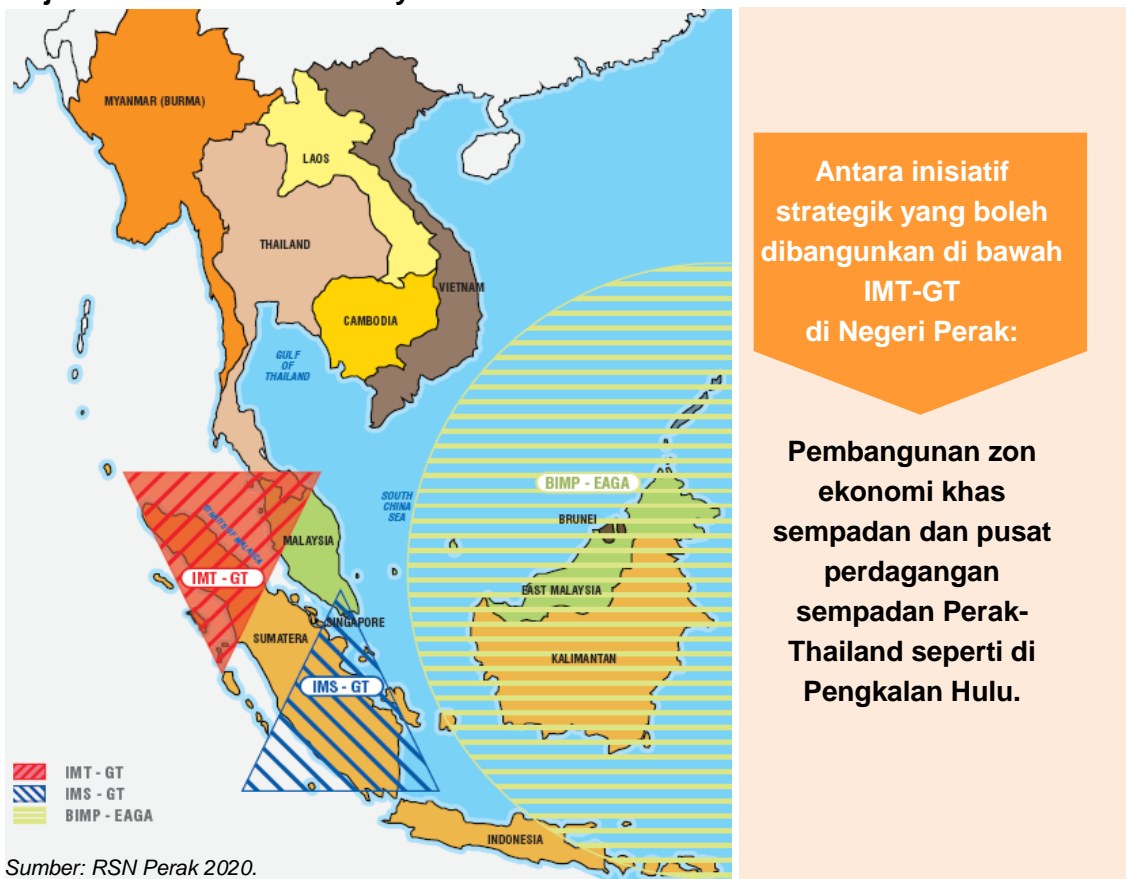

2.1.2 WILAYAH PERDAGANGAN ASEAN

Malaysia juga tidak ketinggalan dalam membentuk pakatan kerjasama di peringkat wilayah seperti ASEAN. Kerjasama ini tertumpu kepada pelaburan dan penyediaan infrastruktur dan akan mengukuhkan hubungan negara-negara yang terlibat dari aspek pengaliran barangan, perkhidmatan, buruh dan kapital. Kerjasama ini diharap dapat menarik pelabur asing membuat pelaburan dalam pelbagai sektor. Pada masa ini, konsep “*thinking regionally and acting locally while planning globally*” membolehkan negara-negara terlibat mendapat pengalaman daripada aspek rundingan dan pelaksanaan sebagai persediaan pasaran terbuka tanpa sempadan. Terdapat tiga kerjasama sub wilayah (**Rajah 2.2**) yang melibatkan Malaysia iaitu:

Rajah 2.2: Kawasan Sub Wilayah ASEAN

2.1.3 SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS 2030

Sustainable Development Goals 2030 (SDGs) oleh United Nations (UN)

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

merupakan agenda pembangunan jangka panjang sehingga tahun 2030. Ia berpaksikan kepada matlamat untuk memelihara keperluan asas global, hak asasi manusia dan mengukuhkan keamanan sejagat. Semua negara dan pihak berkepentingan akan bertindak dalam mengintegrasikan sasaran global ini, termasuklah RSN Perak 2040 yang berbentuk holistik dan jangka panjang. Kerajaan Negeri Perak perlu mengambil inisiatif untuk mewujudkan dasar pembangunan yang menyokong pencapaian SDGs kerana ianya penting dalam menghasilkan pelan tindakan yang memelihara keperluan asas global merangkumi 17 matlamat berikut:

Sumber : <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

2.1.4 CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY

**Convention on
Biological Diversity**

Convention on Biological Diversity (CBD) adalah perjanjian antarabangsa yang mengikat secara sah dengan tiga matlamat utama iaitu pemeliharaan kepelbagaian biologi (biodiversiti), penggunaan biodiversiti secara mampan serta penggunaan sumber genetik secara adil dan saksama. Objektif CBD adalah untuk menggalakkan tindakan yang membawa kepada masa depan yang mampan. CBD merangkumi biologi di semua peringkat iaitu ekosistem, spesies dan sumber genetik. Malah, CBD juga merangkumi semua bidang yang berkaitan secara langsung atau tidak langsung dengan biodiversiti dan peranannya dalam pembangunan, bermula dari sains, politik dan pendidikan kepada pertanian, komersial, budaya dan banyak lagi yang perlu diambil kira dalam penyediaan RSN Perak 2040.

2.2 PERUNTUKAN PERINGKAT NASIONAL

Dalam mengenal pasti hala tuju pembangunan Negeri Perak sehingga tahun 2040, terdapat 10 aspek utama di peringkat negara yang diambil kira bersama adalah:

2.2.1 WAWASAN 2020

Wawasan 2020 bermatlamat menjadikan Malaysia sebuah negara maju pada tahun 2020 yang berteraskan kepada pembangunan ekonomi, infrastruktur dan sosial melalui pembentukan satu masyarakat bangsa Malaysia yang mempunyai nilai akhlak dan adat resam yang tinggi, bertoleransi, demokratik, liberal, adil, berfikiran terbuka, progresif, makmur, aktif dan berdaya tahan.

Berdasarkan sembilan cabaran utama yang membentuk teras Wawasan 2020, terdapat lima implikasi terhadap perancangan fizikal Negeri Perak iaitu:

- i. Mengurangkan ketidakseimbangan di dalam kumpulan wilayah.
- ii. Mengekalkan pertumbuhan ekonomi yang tinggi dengan memperkukuhkan sumber pertumbuhan institusi kewangan dan korporat.
- iii. Meningkatkan daya saing untuk menghadapi cabaran globalisasi dan liberalisasi.
- iv. Membangunkan ekonomi berasaskan pengetahuan sebagai satu langkah strategik untuk meningkatkan nilai tambah bagi semua sektor ekonomi.
- v. Mengoptimumkan daya pemikiran rakyat dan pengukuhan pembangunan sumber manusia untuk menghasilkan tenaga kerja yang cekap, produktif dan berpengetahuan.

2.2.2 PROGRAM TRANSFORMASI KERAJAAN

Program Transformasi Kerajaan diperkenalkan untuk meningkatkan tahap penyampaian perkhidmatan, bertanggungjawab atas keberhasilan yang menjadi keutamaan kepada rakyat dan memacu Malaysia ke arah melahirkan masyarakat yang maju, bersatu-padu dan saksama. Ini selaras dengan misi nasional ke arah mencapai Wawasan 2020. Bagi mencapai segala yang telah dirancang, enam Bidang Keberhasilan Utama Negara (NKRA) diperkenalkan iaitu:

- i. Mengurangkan jenayah.
- ii. Membanteras rasuah.
- iii. Mempertingkatkan pencapaian pelajar.
- iv. Meningkatkan taraf kehidupan isi rumah berpendapatan rendah.
- v. Mempertingkatkan infrastruktur asas luar bandar.
- vi. Mempertingkatkan pengangkutan awam bandar.

2.2.3 MODEL EKONOMI BARU

Model Ekonomi Baru adalah merupakan tonggak utama yang akan melonjakkan Malaysia ke arah status negara maju seiring dengan matlamat Wawasan 2020. Sehubungan itu, Inisiatif Pembaharuan Strategik yang akan menjadi asas bagi langkah dasar yang relevan telah dilancarkan.

Di dalam konteks RSN Negeri Perak 2040, tumpuan akan diberikan kepada inisiatif untuk:

- i. Memacu ekonomi domestik melalui galakan pembangunan ekonomi setempat (*Local Economic Development*).
- ii. Pengkhususan fungsi bandar-bandar utama bagi merangsang pertumbuhan ekonomi dan pengkhususan aktiviti perindustrian mengikut kawasan.
- iii. Menggalakkan aktiviti ekonomi berasaskan penyelidikan dan pembangunan (R&D).
- iv. Mempelbagaikan insentif bagi menarik kemasukan pelabur dan penyediaan peluang pekerjaan terutama di daerah kurang maju.
- v. Memulihara kepelbagaian sumber-sumber semula jadi.

2.2.4 PROGRAM TRANSFORMASI EKONOMI

Program Transformasi Ekonomi (ETP) adalah satu program yang dilancarkan di bawah Model Ekonomi Baru. ETP adalah usaha bagi menjadikan Malaysia sebuah negara berpendapatan tinggi menjelang tahun 2020. Sasarannya ialah peningkatan pendapatan negara kasar per kapita daripada RM23,700 (tahun 2009) kepada lebih RM48,000 pada tahun 2020 dan mewujudkan 3.3 juta peluang pekerjaan.

Untuk tujuan tersebut, ETP memberi fokus kepada 12 Bidang Ekonomi Utama Negara (NKEA). NKEA ditakrif sebagai pemacu aktiviti ekonomi yang berpotensi menyumbang secara signifikan kepada pertumbuhan ekonomi bagi mencapai sasaran ETP. Terdapat 131 projek penggerak ekonomi (EPP) bagi pembangunan ekonomi.

2.2.5 STRATEGI LAUTAN BIRU KEBANGSAAN

Strategi Lautan Biru Kebangsaan (NBOS) adalah satu inisiatif kerajaan menuju ke arah sebuah negara membangun, berpendapatan tinggi, harmoni dan sejahtera dalam semua aspek. Ia dilaksanakan bagi meningkatkan sistem penyampaian kerajaan kepada rakyat dengan projek-projek yang kreatif melalui kesepakatan antara pelbagai kementerian, jabatan atau agensi persekutuan, negeri, PBT serta pihak swasta.

Antara projek yang telah dilaksanakan di Negeri Perak adalah penubuhan Pusat Transformasi Luar Bandar (RTC) untuk menambah nilai pertanian di luar bandar dan penubuhan Pusat Transformasi Bandar (UTC) bagi menempatkan perkhidmatan kerajaan setempat.

2.2.6 RANCANGAN MALAYSIA KE-11

Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11), 2016-2020, merupakan rancangan pembangunan lima tahun terakhir ke arah merealisasikan matlamat Wawasan 2020. Susulan daripada pencapaian pembangunan yang cemerlang dalam tempoh separuh dekad yang lalu, RMKe-11 mengukuhkan lagi komitmen Kerajaan untuk mencapai pertumbuhan bermatlamatkan kemakmuran dan kesejahteraan rakyat.

RMKe-11 berteraskan prinsip “Bangsa Malaysia” yang progresif dan bersatu serta berkongsi cita-cita dan komitmen yang sama dalam meningkatkan lagi kemakmuran negara untuk rakyat. Intipati RMKe-11 ialah:

Tema RMKe-11: 'Pertumbuhan Berpaksikan Rakyat'

- Memperkukuh inklusiviti ke arah masyarakat yang saksama.
- Meningkatkan kesejahteraan untuk semua.
- Mempercepat pembangunan modal insan untuk negara maju.
- Menuju ke arah pertumbuhan hijau bagi meningkatkan kemampuan dan daya tahan.
- Memperkukuh infrastruktur bagi menyokong perkembangan ekonomi.
- Merekayasa pertumbuhan ekonomi untuk peningkatan kemakmuran.

2.2.7 TRANSFORMASI NASIONAL 2050

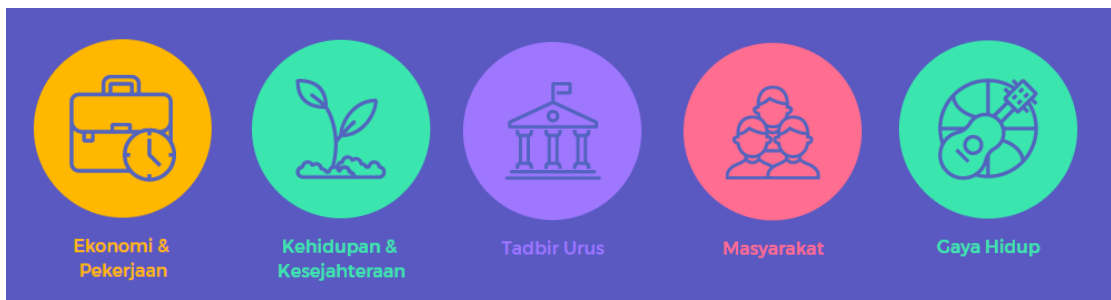
TN50 merupakan satu inisiatif pembangunan negara yang merangkumi tahun 2020 hingga 2050. Dari sebuah negara maju berdasarkan Wawasan 2020, Malaysia kini menyasar untuk menjadi antara negara teratas di tangga dunia dalam ekonomi, kesejahteraan rakyat dan inovasi pada tahun 2050.

Inisiatif ini akan dipacu oleh matlamat dan sasaran yang jelas untuk tempoh

perancangan 30 tahun, yang dibangunkan melalui proses perundingan dalam fasa persediaan dari tahun 2017 hingga 2019. Matlamat dan sasaran yang digariskan dalam dokumen dasar TN50 bakal diterbitkan pada awal tahun 2020.

TN50 merupakan satu inisiatif pembangunan negara jangka panjang. Sebagai sebahagian daripada persediaan dan tahap pembangunan TN50, kerajaan telah memberi mandat kepada Kementerian Belia dan Sukan untuk memulakan proses dengan menerajui 'Perbincangan TN50', siri penglibatan dan aktiviti-aktiviti wacana yang bertujuan untuk mencetuskan aspirasi rakyat serta menentukan bidang untuk transformasi termasuk ekonomi, kemasyarakatan, kebudayaan dan alam sekitar iaitu:

Peringkat persediaan 2017-2019 akan menyaksikan aktiviti-aktiviti lain yang berkaitan dengan pembangunan dokumen dasar TN50 seperti penglibatan dengan pihak yang berkepentingan dasar, pakar-pakar domain dan pemimpin dalam bidang-bidang tertentu.

2.2.8 RANCANGAN FIZIKAL NEGARA KE-3

Rancangan Fizikal Negara Ke-3 (RFN Ke-3) memberi fokus pada pencapaian **Negara Mampan, Berdaya Tahan dan Berdaya Huni** bagi memastikan pembangunan yang berterusan selepas tahun 2020. Matlamat perancangan fizikal negara yang berdaya tahan dan berdaya huni menjelang 2040 ini disokong oleh tiga teras utama iaitu:

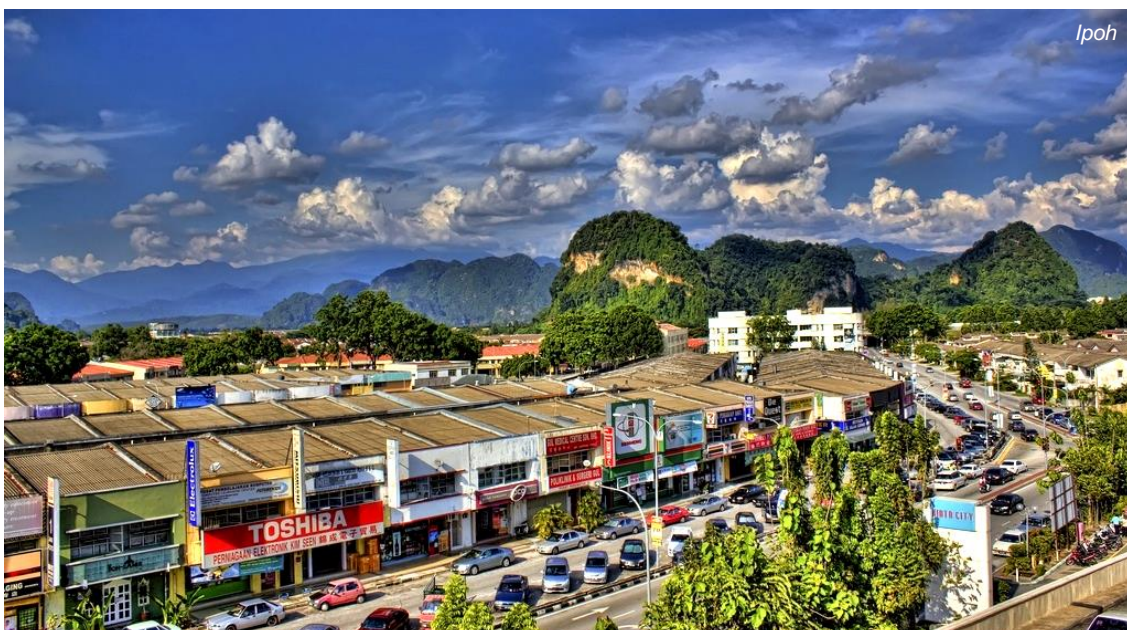

Teras 1 :
Pertumbuhan Dinamik bandar dan Luar Bandar
Memperkuhkan peranan bandar dan luar bandar sebagai pusat penjaan utama ekonomi negara

Teras 2 :
Pembangunan Komuniti Inklusif
Mewujudkan satu persekitaran berkualiti dan berdaya huni, kesepaduan komuniti serta urus tadbir inklusif dan menggalakkan penglibatan komuniti.

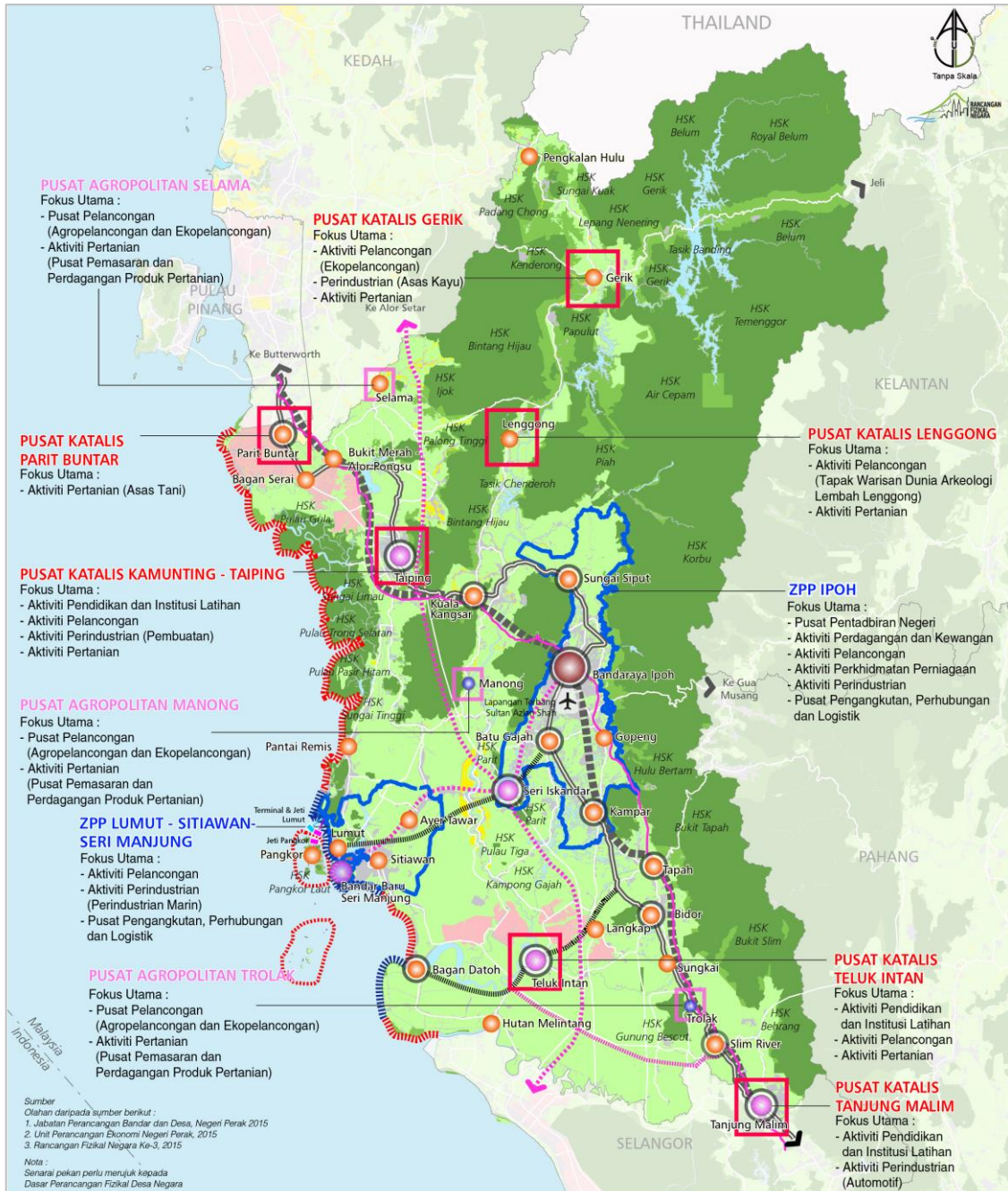
Teras 3 : Kemampanan Spatial dan Daya Tahan terhadap Perubahan Iklim
Memastikan pengurusan sumber-sumber semula jadi negara lebih efektif dan kemampanan spatial terjamin melalui perancangan guna tanah yang mengambil kira aspek-aspek penting seperti perubahan iklim, risiko bencana serta memenuhi keperluan penduduk.

RFN Ke-3 telah mengenal pasti dua ZPP di Negeri Perak iaitu ZPP Ipoh dan ZPP Lumut-Sitiawan-Seri Manjung (**Rajah 2.3**). Kedua-dua ZPP ini akan berfungsi sebagai pemangkin utama pembangunan Negeri Perak. Secara bergabung, ZPP ini boleh membentuk wilayah berimpak tinggi bagi Negeri Perak yang disokong oleh infrastruktur perhubungan seperti lebuh raya, rel, lapangan terbang dan pelabuhan. Kedudukannya di tengah-tengah Negeri Perak akan memudahkan proses pertumbuhan ekonomi dan dapat membangunkan asas ekonomi secara mampan. Daerah Perak Tengah dan Daerah Kuala Kangsar akan mendapat manfaat dari pembangunan kedua-dua ZPP ini.

Rajah 2.3 : Peruntukan RFN Ke-3 Berkaitan ZPP di Negeri Perak

RANGKA PERTUMBUHAN SPATIAL NEGERI PERAK

KAWASAN PERTUMBUHAN	KAWASAN PEMELIHARAAN & PEMULIHARAAN	KAWASAN PERTANIAN	LAIN-LAIN
<ul style="list-style-type: none"> Zon Promosi Pembangunan Pusat Katalis Pusat Agropolitan Zon Pembangunan Persisiran Pantai Tepu Bina Sedia Ada Koridor & Hab Pembangunan Transit Nasional (Sedia Ada) Koridor & Hab Pembangunan Transit Nasional (Cadangan) Koridor & Hab Pembangunan Transit Negeri 	<ul style="list-style-type: none"> Hutan Simpanan Kekal & Kawasan Perlindungan Hutan Badan Air Zon Perlindungan Persisiran Pantai 	<ul style="list-style-type: none"> Jelapang Padi Negara Tanaman Padi di Luar Jelapang Padi Negara Tanaman Komoditi <p>HIERARKI PETEMPATAN</p> <ul style="list-style-type: none"> Bandar Negeri Bandar Utama Bandar Tempatan Pekan 	<ul style="list-style-type: none"> Terminal Jeti Penumpang Lapangan Terbang Jalan Raya Lebuhraya Sedia Ada Lebuhraya Cadangan <p>NOTA</p> <ul style="list-style-type: none"> Petempatan sebagai hab pengangkutan transit

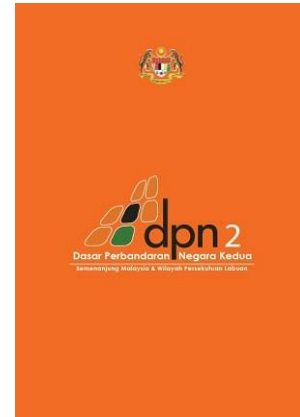
Sumber: Rancangan Fizikal Negara Ke-3, 2016.

2.2.9 DASAR PERBANDARAN NEGARA KEDUA

Dasar Perbandaran Kedua (DPN 2) merupakan dasar yang memandu dan menyelaras perancangan dan pembangunan perbandaran negara supaya lebih efisien dan sistematik, khususnya untuk mengurus peningkatan jumlah penduduk bandar pada tahun 2020 dengan penekanan terhadap keseimbangan pembangunan sosial, ekonomi dan fizikal dalam bandar.

Visi DPN 2 ialah **“Tadbir Urus Bandar Yang Baik Bagi Mencapai Bandar Berdaya Huni, Berdaya Saing, Inklusif, Saksama dan Hijau”** dan 5 prinsip DPN 2 adalah seperti berikut:

Prinsip 1 : Tadbir Urus Bandar Yang Baik

Prinsip 2 : Bandar Yang Berdaya Huni

Prinsip 3 : Ekonomi Bandar Yang Berdaya Saing

Prinsip 4 : Pembangunan Bandar Yang Inklusif Dan Saksama

Prinsip 5 : Pembangunan Hijau Dan Persekitaran Bersih

Hierarki dan karakter utama bandar yang ditetapkan di dalam DPN 2 berkaitan Negeri Perak adalah:

Bandar Negeri	Bandar Utama
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ipoh 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seri Iskandar (Bandar Pendidikan) 2. Seri Manjung 3. Taiping (Bandar Pelancongan) 4. Tanjong Malim (Bandar Pendidikan) 5. Teluk Intan
Bandar Tempatan	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ayer Tawar 2. Bagan Datuk 3. Bagan Serai 4. Batu Gajah 5. Bidor 6. Bukit Merah 7. Gerik 8. Gopeng 9. Hutan Melintang 10. Kampar 11. Kuala Kangsar (Bandar DiRaja) 12. Langkap 	<ol style="list-style-type: none"> 13. Lenggong (Bandar Bersejarah / Warisan) 14. Lumut (Bandar Pelancongan) 15. Pantai Remis 16. Parit Buntar 17. Pengkalan Hulu (Bandar Sempadan) 18. Pulau Pangkor (Bandar Pelancongan) 19. Selama 20. Sitiawan 21. Slim River 22. Sungai Siput (U) 23. Sungkai 24. Tapah

Sumber: Dasar Perbandaran Negara Kedua, 2016.

2.2.10 DASAR PERANCANGAN FIZIKAL DESA NEGARA 2030

Penyediaan Dasar Perancangan Fizikal Desa Negara 2030 (DPF Desa Negara) ini adalah selaras dengan langkah pertama berdasarkan Pelan Indikatif 9 di dalam RFN Ke-2 yang menyatakan keperluan terhadap sebuah Dasar Pembangunan Desa Negara bagi tujuan mewujudkan rangka kerja secara bersepadu di kawasan luar bandar. Matlamat penyediaan DPF Desa Negara adalah **“Menyediakan Desa Yang Berdaya Huni (*Liveable*) Dan Berdaya Tahan (*Resilient*)”** dengan sasaran utama seperti berikut:

- i. Menjadikan desa kawasan yang menarik dan selamat untuk didiami dan bekerja.
- ii. Mengukuhkan hubungan bandar-luar bandar (*urban-rural link*) dalam memastikan pembangunan desa yang mampan, efisien dan berdaya laksana.
- iii. Menyelaras perancangan sedia ada oleh pelbagai agensi pelaksana bagi memastikan pembangunan fizikal desa yang bersepadu.
- iv. Menyediakan mekanisme pelaksanaan dan pemantauan DPF Desa Negara yang berkesan.

Visi:
Desa Sejahtera,
Negara Sejahtera

Tema:
Hijau, Harmoni dan
Dinamis

5 Teras

- Teras 1 : Pengurusan Mampan Alam Sekitar dan Biodiversiti
- Teras 2 : Pengukuhan Hubungan Simbiotik Bandar-Luar Bandar
- Teras 3 : Pengukuhan Daya Huni Desa
- Teras 4 : Memperkasakan Ekonomi Desa
- Teras 5 : Pengurusan Desa Berdaya Laksana

Berdasarkan DPF Desa Negara, terdapat 59 pekan yang menjadi pemangkin kepada pembangunan desa di Negeri Perak. Senarai keseluruhan pekan di Negeri Perak adalah seperti **Jadual 2.1**.

- Sebuah petempatan kecil bercirikan bandar yang terletak di desa.
- Penduduk tampungan kurang daripada 10,000 orang.
- Beberapa deretan bangunan perdagangan dan kedai sesebuah.
- Menempatkan pelbagai kemudahan seperti balai polis, masjid, sekolah, pasar, dewan, padang / kawasan lapang / dataran, perpustakaan desa dan pusat ICT bagi memenuhi keperluan penduduk di sekitarnya.
- Mempunyai aktiviti mingguan seperti pasar pagi / tani, pasar sehari atau pasar malam
- Telah lama wujud dan kebiasaannya terletak berhampiran sungai, jalan raya atau landasan keretapi.

Jadual 2.1: Senarai Pekan Bagi Setiap Daerah di Negeri Perak

Daerah	Pekan
Kinta	Pusing, Tronoh, Chemor, Tanjung Tualang, Siputeh
Manjung	Pekan Gurney, Kampung Baharu, Changkat Keruing, Beruas, Lekir, Sungai Pinang Kecil
Larut Matang dan Selama	Batu Kurau, Terong, Kuala Sepetang, Changkat Jering, Matang, Simpang, Kubu Gajah, Rantau Panjang, Sungai Bayor, Bagan Baharu, Ijok
Kuala Kangsar	Padang Rengas, Manong, Jalong, Lubok Merbau, Liman Kati, Rimba, Salak Baharu, Simpang Jalong
Hilir Perak	Batak Rabbit, Batu 20, Degong, Jenderata
Kerian	Tanjung Piandang, Kuala Kurau, Simpang Lima, Sungai Gedong, Simpang Empat
Muallim	Behrang, Kampung Slim, Felda Trolak Utara
Perak Tengah	Bota Kanan, Parit, Tanjong Belanja
Kampar	Kota Baharu, Malim Nawar
Bagan Datuk	Selekoh, Sungai Sumun, Simpang Tiga di Rungkup
Batang Padang	Temoh, Temoh Stesen, Chenderiang, Ayer Kuning, Banir, Sungai Lesong
Hulu Perak	Lawin, Bandariang, Klian Intan

Sumber: DPF Desa Negara, 2017.

Pekan Parit, Perak

2.3 PERUNTUKAN PERINGKAT WILAYAH

Rangka Tindakan Pembangunan Wilayah Ekonomi Koridor Utara 2016-2025 (Blueprint 2.0) disediakan merangkumi 4 buah negeri iaitu Negeri Perlis, Kedah, Pulau Pinang dan Perak. Blueprint 2.0 ini disediakan dengan tema “Pertumbuhan Berteraskan Kesaksamaan Sosial” bertujuan

menjana pembangunan ekonomi yang mampan dan inklusif di Negeri Perak melalui membukaan industri baharu, pelaburan dalam pembangunan modal insan dan mewujudkan peluang pekerjaan dan keusahawanan yang strategik. Blueprint 2.0 ini menggariskan 80 projek strategik yang akan memacu pertumbuhan ekonomi merentasi empat negeri di dalam NCER untuk mencapai sasaran RM300 bilion pada 2025. Sektor pertumbuhan strategik yang difokuskan di dalam Blueprint 2.0 ini adalah pembuatan, pertanian serta industri bio dan perkhidmatan dengan lima teras strategik iaitu:

- i. Meningkatkan tahap inklusif ke arah masyarakat saksama.
- ii. Menjana semula pertumbuhan dan produktiviti sektor keutamaan.
- iii. Memperkukuhkan infrastruktur untuk menyokong perhubungan dan pertumbuhan.
- iv. Memupuk pembangunan bakat untuk wilayah maju.
- v. Memenuhi keperluan pelabur.

2 projek nod pertumbuhan yang dicadangkan di Negeri Perak

Greater Kamunting Conurbation	Manjung - Amanjaya Maritime City
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pertanian 2. Pembuatan 3. Pelancongan 4. Pendidikan dan modal insan 5. Transformasi spatial 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pembuatan 2. Pertanian 3. Perikanan dan akuakultur 4. Pelancongan 5. Infrastruktur 6. Hab halal 7. Maritim 8. Sumber manusia

Jadual 2.2 menunjukkan sektor dan sub sektor strategik yang akan dibangunkan di Wilayah NCER mengikut lokasi yang dicadangkan.

Jadual 2.2 : Sektor Pertumbuhan Strategik Wilayah NCER

Sektor	Sub Sektor	Lokasi
Pembuatan	Teknologi Hijau	Kamunting, Lembah Chuping, Padang Terap, Kubang Pasu, Sik, Bandar Meru Raya, Kulim, Manjung, Kuala Kangsar, Kerian, Hulu Perak dan Batu Kawan.
	Peralatan Perubatan	Kulim, Padang Terap, Bayan Lepas, Kamunting, Batu Kawan, Lembah Chuping dan Kubang Pasu.
	Automatif	Tanjong Malim, Bagan Datuk, Gurun, Kulim, Kubang Pasu, Lembah Chuping, Kuala Muda, Sungai Petani, Jitra, Batu Kawan dan Seberang Perai.
	<i>Additive Manufacturing (3D Printing)</i>	Kubang Pasu, Bayan Lepas, Batu Kawan, Kulim dan Kamunting.
	Aeroangkasa	Seri Iskandar, Kubang Pasu, Bayan Lepas dan Batu Kawan.
Pertanian dan Industri Bio	Padi	Kerian, Seberang Perai, Kuala Muda, Kerpan dan Asun.
	Industri Bio	Lembah Chuping, Kubang Pasu, Bukit Minyak dan Sungai Petani.
	Produk Halal	Lembah Chuping, Kubang Pasu, Manjung, Bukit Minyak dan Sungai Petani.
	<i>Cosmeceuticals</i>	Lembah Chuping, Kubang Pasu dan Bukit Minyak.
	<i>Green Chemicals</i>	Lembah Chuping, Kubang Pasu, Kamunting dan Perai.
	<i>Renewable Energy</i>	Lembah Chuping and Bandar Meru Raya.
	<i>Super Fruits</i>	Changlun, Lembah Chuping, Lembah Beriah dan Ara Kuda.

Sumber: Rangka Tindakan Pembangunan Wilayah Ekonomi Koridor Utara 2016-2025 (Blueprint 2.0).

2.4 NEGERI PERAK DALAM KONTEKS NEGERI BERSEMPADAN

Isu dan potensi pembangunan bersempadan Negeri Perak yang perlu diambil kira melibatkan Negeri Selangor, Kedah, Pulau Pinang, Pahang dan Kelantan (**Jadual 2.3** dan **Rajah 2.4**). Isu dan potensi rentas sempadan perlu dilihat agar langkah-langkah penyelarasan pembangunan bersempadan dapat diambil. Ini penting bagi mewujudkan kesan-kesan positif kepada pembangunan antara negeri dan meminimumkan persaingan serta pertindihan.

Jadual 2.3: Perkaitan Antara Negeri Perak Dengan Negeri Bersempadan

Daerah	Perkaitan Antara Sempadan
Sempadan Negeri Perak Dengan Negeri Pulau Pinang	
Kerian	<ul style="list-style-type: none"> Perkhidmatan ETS meningkatkan jumlah penumpang berulang-alik antara Parit Buntar-Butterworth. Kerjasama untuk memelihara kualiti sumber air dan alam sekitar sepanjang Lembangan Sungai Kerian. Konsep pembangunan Lembah Beriah dapat mengintegrasikan pembangunan Pulau Pinang dan utara Perak.
Sempadan Negeri Perak Dengan Negeri Kedah	
Kerian	<ul style="list-style-type: none"> Kerjasama untuk memelihara kualiti sumber air dan alam sekitar sepanjang Lembangan Sungai Kerian. Cadangan rangkaian infrastruktur perhubungan lebih efisien antara selatan Kedah dan Kerian akan dapat memangkin pertumbuhan. Konsep pembangunan Lembah Beriah dapat mengintegrasikan pembangunan selatan Kedah dan utara Perak.
Larut Matang dan Selama	<ul style="list-style-type: none"> Kerjasama untuk memelihara kualiti sumber air dan alam sekitar sepanjang Lembangan Sungai Kerian. Cadangan rangkaian infrastruktur perhubungan lebih efisien antara Selama dan bahagian selatan Negeri Kedah bagi menggalakkan pertumbuhan pembangunan di Selama.
Hulu Perak	<ul style="list-style-type: none"> Pengkalan Hulu sebagai pintu masuk utama dari timur Kedah. Membangunkan Pengkalan Hulu - Baling sebagai pusat pertumbuhan sempadan. Memelihara <i>Central Forest Spine</i> sebagai khazanah semula jadi utama negara.
Sempadan Negeri Perak Dengan Negeri Pahang	
Kinta	<ul style="list-style-type: none"> Membangunkan kawasan tanah tinggi secara mampan sebagai sumber bekalan produk agromakanan negara. Memelihara <i>Central Forest Spine</i> sebagai khazanah semula jadi utama negara.
Kampar	<ul style="list-style-type: none"> Membangunkan kawasan tanah tinggi secara mampan sebagai sumber bekalan produk agromakanan negara. Memelihara <i>Central Forest Spine</i> sebagai khazanah semula jadi utama negara.
Batang Padang	<ul style="list-style-type: none"> Memelihara <i>Central Forest Spine</i> sebagai khazanah semula jadi utama negara.
Muallim	<ul style="list-style-type: none"> Memelihara <i>Central Forest Spine</i> sebagai khazanah semula jadi utama negara.

Daerah	Perkaitan Antara Sempadan
Sempadan Negeri Perak Dengan Negeri Selangor	
Bagan Datuk	<ul style="list-style-type: none"> • Membangunkan Wilayah Perak Selatan dan menjadi pusat perkhidmatan kepada Daerah Sabak Bernam. • Kerjasama untuk memelihara kualiti sumber air dan alam sekitar sepanjang Lembangan Sungai Bernam.
Muallim	<ul style="list-style-type: none"> • Perkhidmatan ETS meningkatkan jumlah penumpang berulang-alik antara Tanjong Malim-Selangor-Kuala Lumpur. • Integrasi pembangunan Wilayah Perak Selatan dengan utara Selangor. • Kerjasama untuk memelihara kualiti sumber air dan alam sekitar sepanjang Lembangan Sungai Bernam.
Sempadan Negeri Perak Dengan Negeri Kelantan	
Hulu Perak	<ul style="list-style-type: none"> • Memelihara <i>Central Forest Spine</i> sebagai khazanah semula jadi utama negara. • Pintu masuk utama antara Perak dan Kelantan melalui Jeli-Gerik.
Kuala Kangsar	<ul style="list-style-type: none"> • Memelihara <i>Central Forest Spine</i> sebagai khazanah semula jadi utama negara.
Kinta	<ul style="list-style-type: none"> • Membangunkan kawasan tanah tinggi secara mampan sebagai sumber bekalan produk agromakanan negara. • Memelihara <i>Central Forest Spine</i> sebagai khazanah semula jadi utama negara.

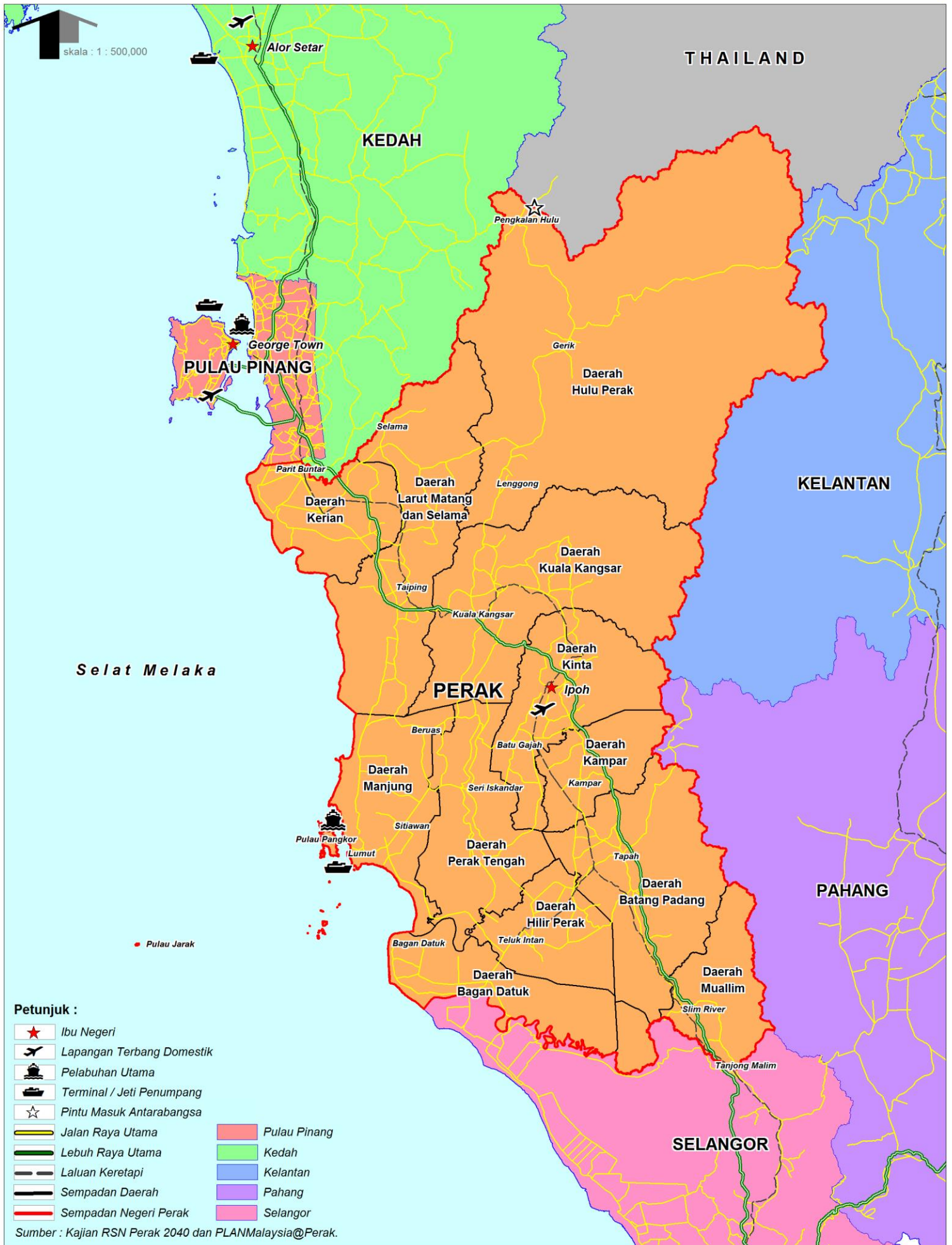
Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Bandaraya Ipoh

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 2.4:
Lokasi Negeri Perak dan Negeri Bersebelahan

2.5 RUMUSAN PENEMUAN UTAMA LAPORAN PEMERIKSAAN RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rumusan penemuan utama Laporan Pemeriksaan RSN Perak 2040 telah mengambil kira kekuatan, kelemahan, peluang dan ancaman pembangunan di Negeri Perak dan dihuraikan mengikut aspek fizikal, sosial, ekonomi dan infrastruktur seperti berikut:

2.5.1 GUNA TANAH TAHUN 2015

Guna tanah utama Negeri Perak pada tahun 2015 adalah rizab hutan yang meliputi kawasan seluas 1,098,220.11 hektar (52.3% daripada keseluruhan keluasan Negeri Perak). Ini diikuti oleh kawasan pertanian yang merangkumi kawasan seluas 780,850.58 hektar (37.19%). Kawasan tepu bina hanya melibatkan kawasan seluas 134,987.58 hektar (6.42%) yang bertumpu di Daerah Kinta dan Manjung. Negeri Perak juga mempunyai kawasan badan air seluas 85,840.23 hektar (4.09%). Taburan guna tanah Negeri Perak adalah seperti **Jadual 2.4** dan **Rajah 2.5**.

Jadual 2.4: Keluasan Guna Tanah Negeri Perak Tahun 2015

Jenis Guna Tanah	Jumlah	Peratus
Tepu Bina	134,897.58	6.42
Pertanian	780,850.58	37.19
Hutan	1,098,220.11	52.30
Badan Air	85,840.23	4.09
Jumlah	2,099,808.50	100.000

Sumber: Kajian RSN Perak 2040 dan PLANMalaysia@Perak.

2.5.2 KESEDIAAN TANAH UNTUK PEMBANGUNAN

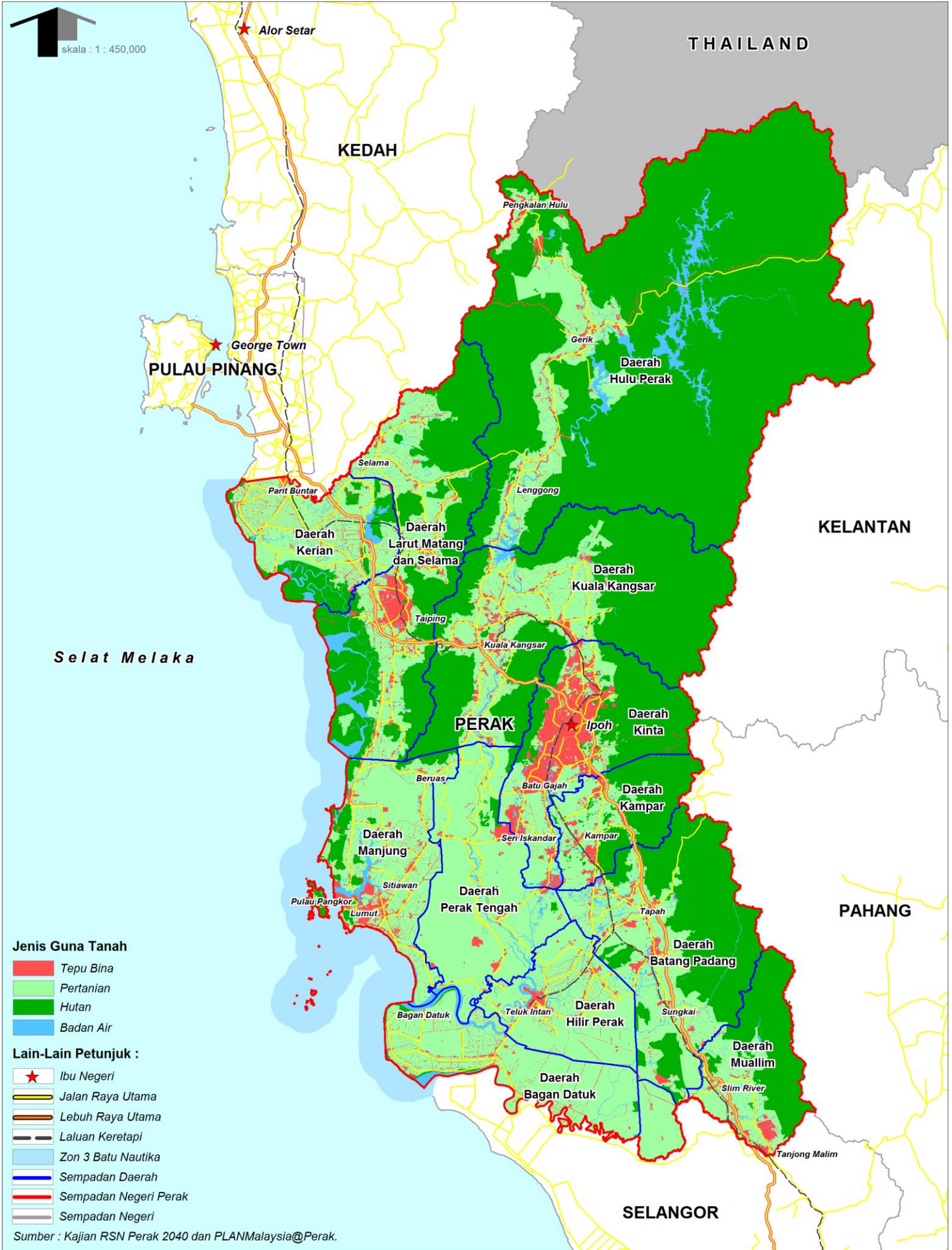

Terdapat 650,398 hektar (30.97%) kawasan yang berpotensi untuk dibangunkan di masa hadapan (**Rajah 2.6**) dan majoritinya terletak di sekitar Bandaraya Ipoh menghala ke selatan iaitu sehingga Tanjong Malim, serta bahagian barat Negeri Perak yang merangkumi kawasan persisiran pantai barat seperti Lumut hingga ke Bagan Datuk dan Teluk Intan. Kawasan yang tersedia untuk pembangunan adalah tidak meliputi:

- i. Kawasan tepu bina sedia ada.
- ii. Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS) Kelas 1 dan Kelas 2 yang merangkumi rizab hutan, badan air, kawasan perlindungan semula jadi dan tapak warisan yang diwartakan.
- iii. Kawasan pertanian utama seperti kawasan tanaman padi di Sungai Manik, Kerian dan Seberang Perak dan kawasan tanah pertanian Kelas 2.
- vi. Kawasan yang mempunyai halangan fizikal seperti kawasan berketinggian melebihi 300 meter dan yang berkecerunan melebihi 25 darjah.

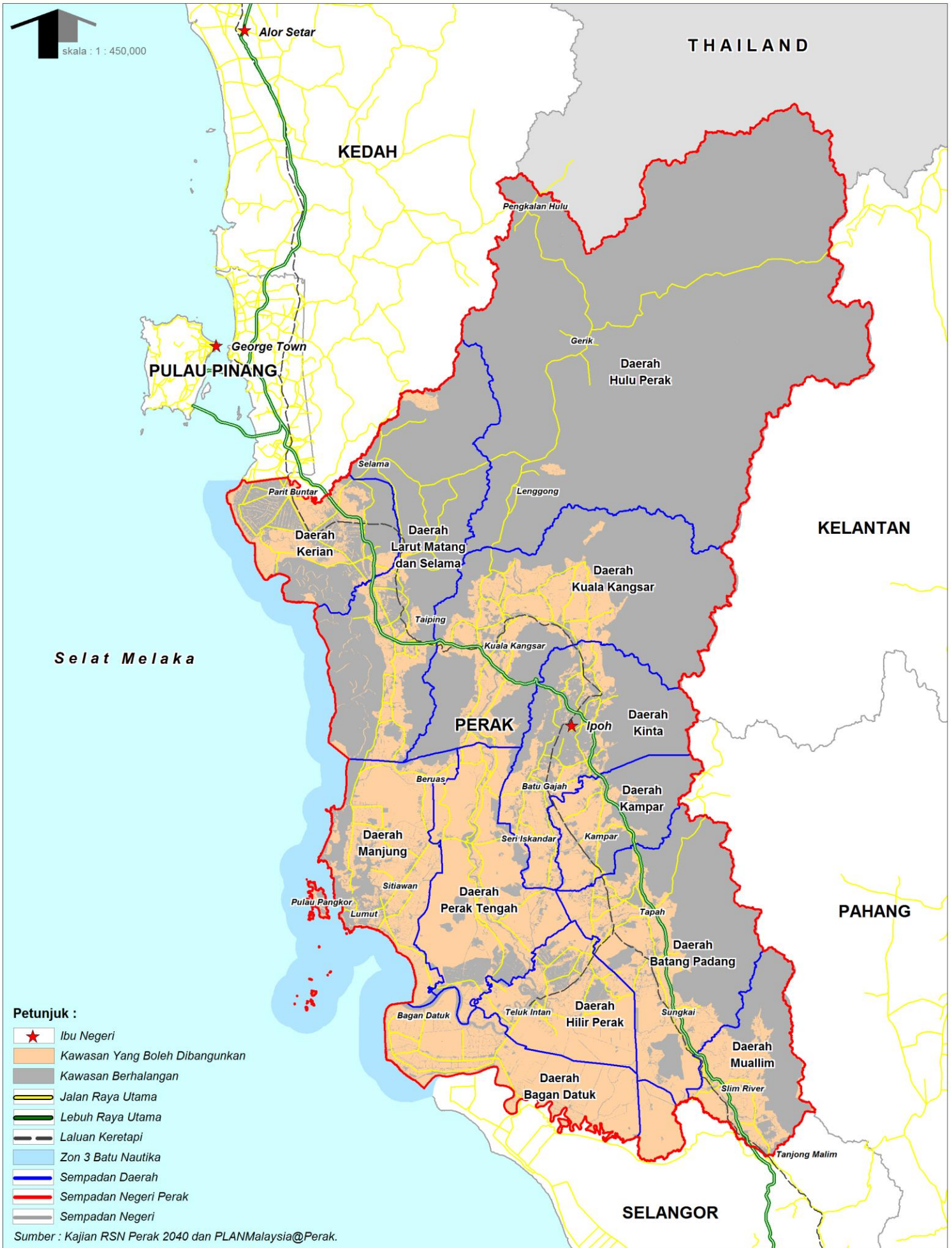
RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 2.5:
Taburan Guna Tanah 2015

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 2.6:
Kesediaan Tanah Untuk Pembangunan

2.5.3 ZON GUNA TANAH TEPU BINA RANCANGAN TEMPATAN YANG BELUM DIMAJUKAN

Sehingga tahun 2015, terdapat 91,896.21 hektar kawasan yang telah dizonkan sebagai guna tanah tepu bina di dalam RTD sedia ada (kawasan yang telah diwarta di dalam RTD) di Negeri Perak masih belum dimajukan (**Jadual 2.5**). Berdasarkan jumlah ini, hanya 17,085.79 hektar tepu bina diperlukan untuk pembangunan masa hadapan sehingga tahun 2040. Oleh yang demikian, tumpuan pembangunan haruslah selaras dengan hasrat RFN Ke-3 serta hala tuju Negeri Perak agar dapat mengoptimumkan sumber sedia ada di Negeri Perak.

Jadual 2.5: Keluasan Zon Guna Tanah Tepu Bina Rancangan Tempatan Yang Belum Dimajukan

Daerah	Hektar
Batang Padang	9,489.47
Hulu Perak	5,121.87
Kampar	5,323.20
Kerian	4,790.47
Kinta	16,441.62
Kuala Kangsar	8,125.18
Larut Matang dan Selama	8,771.51
Manjung	21,213.80
Muallim	3,585.52
Perak Tengah	8,064.41
Hilir Perak	454.28
Bagan Datuk	514.88
Jumlah	91,896.21

Sumber: Kajian RSN Perak 2040 dan PLANMalaysia@Perak.

2.5.4 ZON PESISIRAN PANTAI

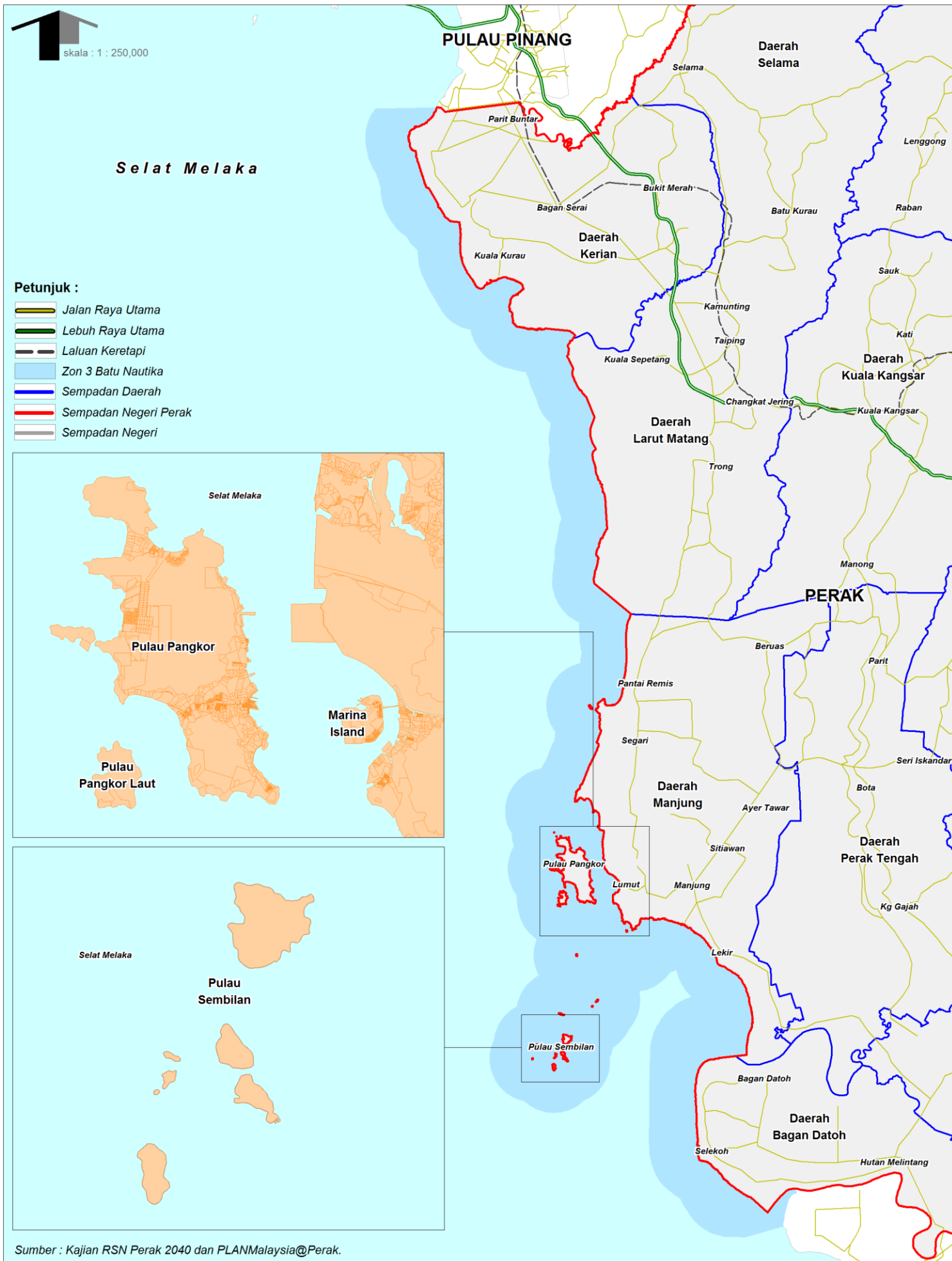
Negeri Perak mempunyai kawasan pesisiran pantai seluas 161,561.79 hektar dan meliputi Pulau Pangkor, Pulau Sembilan dan Pulau Marina (**Rajah 2.7**). Negeri Perak mempunyai pesisiran pantai sepanjang 230 km (merupakan ke-3 terpanjang di Semenanjung Malaysia selepas Johor dan Terengganu). Ianya merupakan satu cabaran di dalam menguruskan sumber marin yang terdapat di kawasan ini dan perlu dikekalkan bagi tujuan pemeliharaan biodiversiti. Perancangan dan pengurusan pembangunan guna tanah perlu dipantau secara berterusan agar keseimbangan ekologi dapat dikekalkan dan meminimumkan kesan negatif.

Pulau Pangkor

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 2.7:
Pelan Zon Pesisiran Pantai

2.5.5 PEMELIHARAAN KAWASAN HUTAN

Kawasan berhutan di Negeri Perak seluas 1,098,220.11 hektar (52% daripada guna tanah Negeri Perak tahun 2015) merupakan kedua tertinggi di Semenanjung Malaysia selepas Pahang (2,068,082 hektar). Kawasan hutan terdiri daripada Hutan Simpanan Kekal (HSK) seluas 999,468.55 hektar, Hutan Taman Hidupan Liar yang terletak di luar HSK seluas 3,161.50 hektar dan tanah berhutan milik kerajaan seluas 95,590.06 hektar. Berdasarkan keluasan HSK di Negeri Perak, 99.8% telahpun diwarta dan baki seluas 1,864.43 hektar sedang dalam proses pewartaan bertujuan melindungi HSK daripada ditukar guna kepada kawasan pertanian dan lain-lain jenis pembangunan (**Jadual 2.6**).

Jadual 2.6 : Maklumat Sumber Hutan Negeri Perak, 2016

Hutan Simpanan Kekal (HSK) ¹		Hutan Hidupan Liar (Rizab Hidupan Liar) ¹		Tanah Kerajaan ²	Jumlah Kawasan Berhutan
Diwarta	*Cadangan	Jumlah	Luar HSK		
997,604.12	1,864.43	999,468.55	3,161.50	95,590.06	1,098,220.11

Sumber : 1. Jabatan Perhutanan Negeri Perak, 2016.

2. Dipetik daripada Jadual 2.30 Perbezaan Corak Guna tanah Tahun 2002 – 2015 (hektar).

Nota : Jumlah Kawasan Berhutan tidak termasuk keluasan Taman Negeri Royal Belum (dikira sebagai HSK).

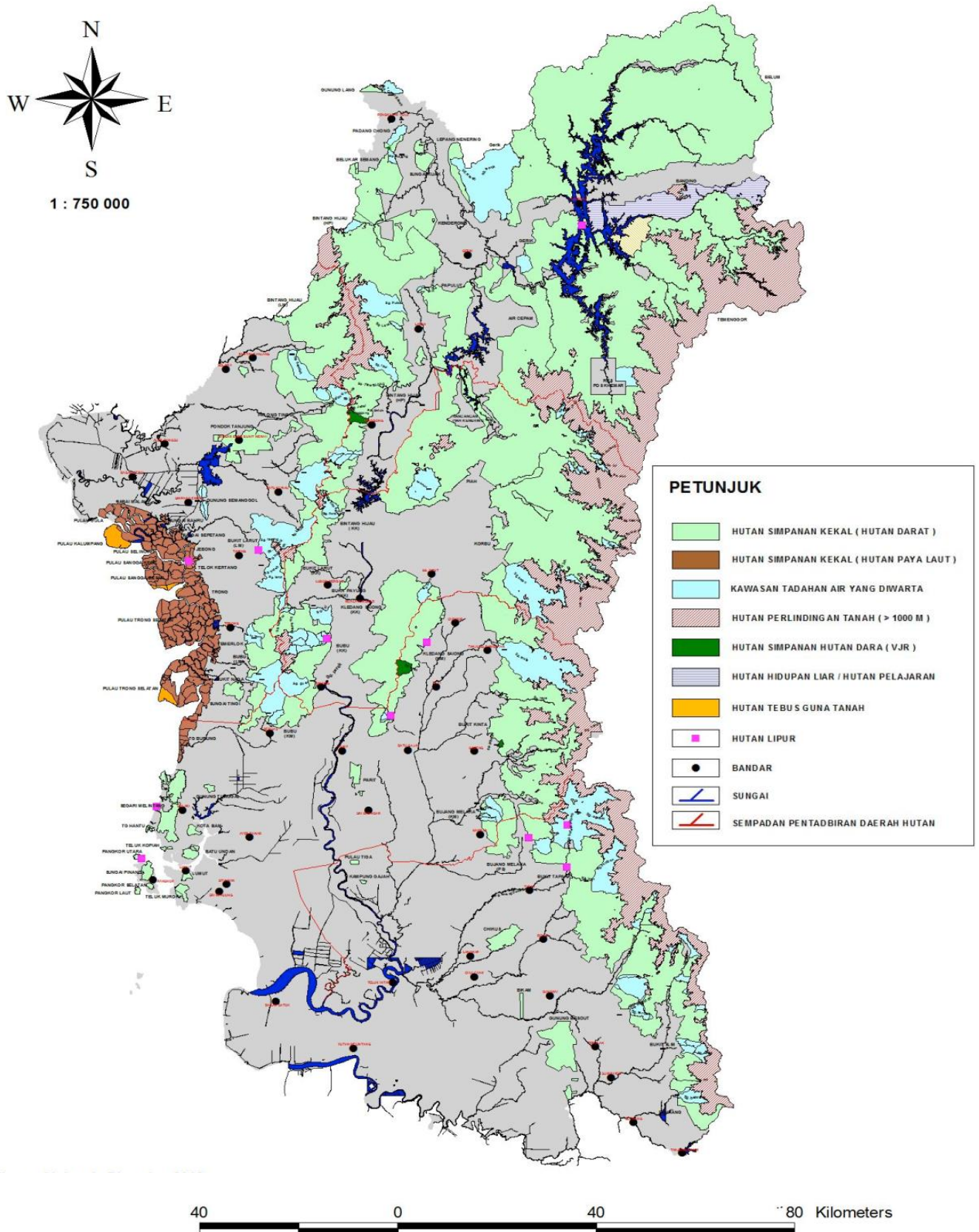
*Cadangan HSK : Kelip-kelip seluas 152.98 hektar, Teluk Rubiah seluas 1502.0 hektar dan Pulau Sembilan seluas 209.45 hektar.

Berdasarkan Jabatan Perhutanan Negeri Perak (2017), terdapat 11 jenis pengelasan hutan di Negeri Perak yang meliputi 5 daerah pentadbiran hutan iaitu Perak Selatan, Hulu Perak, Kuala Kangsar, Kinta / Manjung serta Larut Matang dan Selama (**Rajah 2.8**) iaitu:

Rajah 2.8 : Pengkelasan Fungsi Hutan Simpanan Kekal Negeri Perak

Sumber: Jabatan Perhutanan Negeri Perak, 2016.

2.5.6 PERTUMBUHAN PENDUDUK

Jumlah penduduk Negeri Perak pada tahun 2015 ialah 2,477,700 orang iaitu 8.0% daripada jumlah penduduk negara (ketiga tertinggi di Semenanjung Malaysia) dan jumlah ini menunjukkan peningkatan berbanding tahun 2010 (2,352,700 orang). Kadar pertumbuhan purata penduduk Negeri Perak pada tahun 2010-2015 adalah 1.04% dan lebih rendah daripada kadar negara iaitu 2.06%.

Taburan Penduduk Negeri Perak dan Negeri-Negeri Berjiran, 2000-2015

							
2010	2.353 juta	1.949 juta	1.575 juta	5.502 juta	1.502 juta	1.539 juta	28.538 juta
2015	2.480 juta	2.099 juta	1.694 juta	6.140 juta	1.596 juta	1.751 juta	30.976 juta
KPPT (2010-2015)	1.04%	1.40%	1.45%	2.22%	1.22%	2.60%	1.62%
	<i>Perak</i>	<i>Kedah</i>	<i>Pulau Pinang</i>	<i>Selangor</i>	<i>Pahang</i>	<i>Kelantan</i>	<i>Malaysia</i>

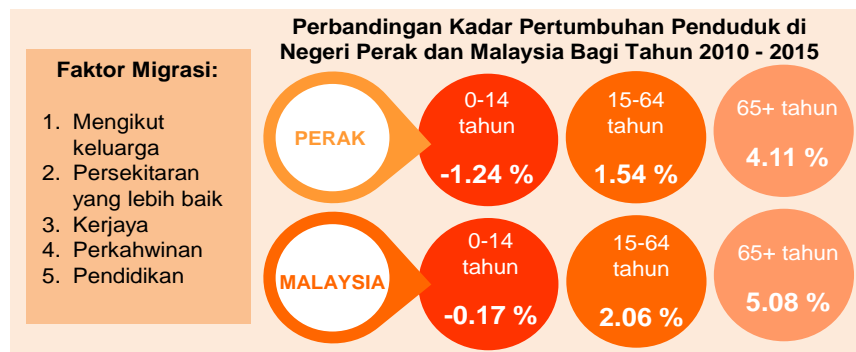
Sumber: Data Siri Masa, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2016.

Penduduk di Negeri Perak adalah lebih tertumpu di Daerah Kinta dengan jumlah penduduk yang bertambah daripada 767,794 orang pada tahun 2010 kepada 810,400 orang pada tahun 2015 dengan kadar purata pertumbuhan tahunan (KPPT) adalah 1.09%. Selain Kinta, daerah lain yang menjadi tumpuan penduduk adalah Daerah Larut Matang dan Selama (352,800 orang) serta Daerah Manjung (249,600 orang).

2.5.7 TREND PENDUDUK MENUA

Kadar pertumbuhan penduduk berumur 65 tahun ke atas bagi tahun 2010-2015 di Negeri Perak adalah 4.11% dan jumlah ini lebih rendah berbanding Malaysia (5.08%). Negeri Perak mengalami trend penduduk menua kerana golongan yang berumur 65-69 tahun dan 75 tahun ke atas masing-masing merekodkan kadar pertumbuhan 5.8% dan 5.9% setahun. Kadar pertumbuhan penduduk bagi kumpulan umur ini juga lebih tinggi berbanding kumpulan umur yang lain. Keadaan ini disebabkan oleh faktor kesihatan yang bertambah baik yang mampu meningkatkan jangka hayat dan juga peningkatan trend golongan pesara berhijrah masuk dan memilih Negeri Perak sebagai tempat bersara.

Trend migrasi keluar dalam kalangan golongan aktif turut mempengaruhi trend penduduk menua Negeri Perak.

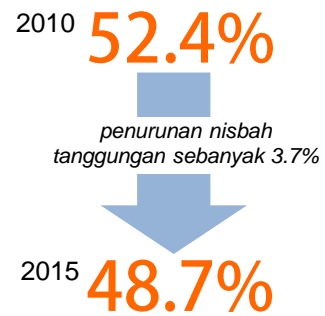
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia.

2.5.8 NISBAH TANGGUNGAN

Nisbah tanggungan bagi Negeri Perak pada tahun 2015 adalah 48.7% iaitu menurun berbanding tahun 2010 (52.4%). Ini disebabkan oleh peratusan golongan warga emas dan kanak-kanak yang lebih besar. Jumlah penduduk 0-14 tahun yang berkurangan pada tahun 2015 mendorong berlakunya nisbah yang lebih rendah. Peningkatan jumlah dan kadar pertumbuhan golongan berusia (65 tahun ke atas) amat tinggi iaitu 4.11% setahun berbanding golongan aktif (15-64 tahun) hanya 1.54%.

2.5.9 STRUKTUR PEKERJAAN

Jumlah pekerjaan tumbuh pada kadar purata 1.4% antara tahun 2000-2010 dan meningkat kepada 2.9% antara tahun 2010-2015 (**Jadual 2.7**). Trend ini menjadikan angka nisbah pekerjaan: penduduk meningkat kepada 39.1% pada tahun 2015 berbanding 35.6% pada tahun 2010 dan 35.4% pada tahun 2000. Peluang pekerjaan di dalam sektor pertanian, perhutanan dan perikanan Negeri Perak menunjukkan trend peningkatan iaitu berbeza dengan senario semasa negara yang menunjukkan penurunan setiap tahun.

Penyumbang peluang pekerjaan terbesar pada tahun 2015

1. Sektor perkhidmatan kewangan, insuran, hartanah dan perniagaan.
2. Sektor pembuatan.
3. Sektor perdagangan borong, runcit dan hotel.
4. Sektor perkhidmatan kerajaan, sosial dan persendirian.

Jadual 2.7 : Struktur Pekerjaan Negeri Perak, 2000, 2010 dan 2015

Sektor Ekonomi	2000		2010		2015		KPPT 2000- 2010	KPPT 2010- 2015
	Bil	%	Bil	%	Bil	%		
Pertanian, Perhutanan dan Perikanan	98,587	13.6	118,399	14.1	121,500	12.5	1.8	0.5
Perlombongan dan Kuari	2,636	0.4	1,819	0.2	9,900	1.0	-3.6	40.3
Pembuatan	147,626	20.3	160,080	19.1	176,100	18.1	0.8	1.9
Eletrik, Gas dan Air	4,894	0.7	4,153	0.5	8,500	0.9	-1.6	15.4
Pembinaan	49,722	6.8	74,584	8.9	84,000	8.7	4.1	2.4
Perdagangan Borong dan Runcit, Restoran dan Hotel	119,352	16.4	141,096	16.9	173,200	17.9	1.7	4.2
Pengangkutan, Penyimpanan dan Perhubungan	34,001	4.7	25,179	3.0	27,800	2.9	-3.0	2.0

Sektor Ekonomi	2000		2010		2015		KPPT 2000- 2010	KPPT 2010- 2015
	Bil	%	Bil	%	Bil	%		
Perkhidmatan Kewangan, Insuran, Hartanah dan Perniagaan	123,857	17.0	146,128	17.5	179,900	18.6	1.7	4.2
Perkhidmatan Kerajaan, Sosial dan Persendirian	137,488	18.9	155,769	18.6	176,100	18.2	1.3	2.5
Lain-lain	9,035	1.2	10,114	1.2	11,000	1.1	1.1	1.7
Jumlah	727,198	100.0	837,321	100.0	968,000	100.0	1.4	2.9
Nisbah Pekerjaan : Penduduk	35.4		35.6		39.1			

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia.

2.5.10 SUMBANGAN KDNK

Pada tahun 2016 KDNK Negeri Perak ialah RM67,629 juta dan menyumbang sebanyak 5.5% KDNK negara (**Jadual 2.8**). Empat negeri yang paling banyak menyumbang kepada KDNK negara ialah Selangor (22.7%), Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur (15.3%), Sarawak (9.8%) dan Johor (9.4%). Bagi pertumbuhan ekonomi Negeri Perak pada tahun 2016, terdapat sedikit penurunan berbanding tahun 2015 iaitu daripada 6% menurun kepada 4.1%. Faktor penurunan dalam sektor pertanian serta pertumbuhan sederhana sektor pembuatan dan perkhidmatan telah memberi kesan terhadap pertumbuhan ekonomi Negeri Perak pada tahun 2016.

Jadual 2.8 : Nilai dan Sumbangan Negeri Perak dan Negeri-Negeri Berjiran Kepada KDNK Malaysia (RM Juta)

Negeri	2010	%	2015	%	2016	%
Perak	43,313	5.3	58,033	5.5	67,629	5.5
Kedah	27,356	3.3	35,999	3.4	40,596	3.4
Selangor	177,718	21.6	239,968	22.6	280,698	22.7
Pahang	35,871	4.4	45,882	4.3	52,452	4.2
Kelantan	15,591	1.9	19,722	1.9	23,020	1.9
Malaysia	821,434	100.0	1,062,805	100.0	1,230,120	100.0

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, 2017.

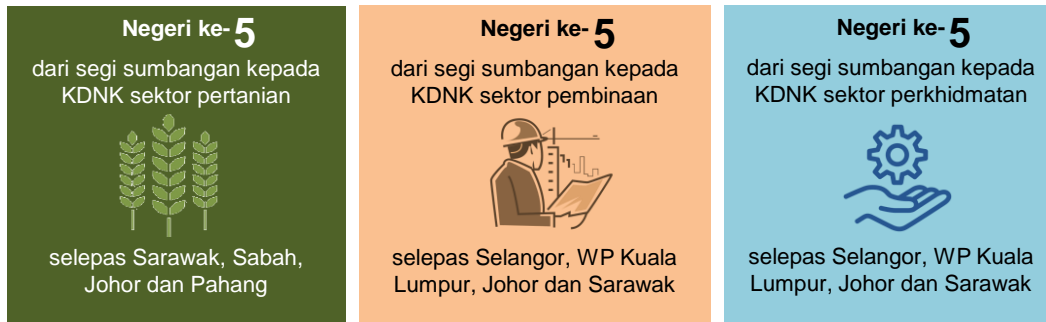
KDNK perkapita Negeri Perak pada tahun 2016 berbanding negeri-negeri berjiran

 RM 27,246	 RM 19,152	 RM 44,616	 RM 32,244	 RM 12,812	 RM 38,887
Perak	Kedah	Selangor	Pahang	Kelantan	Malaysia

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, 2017.

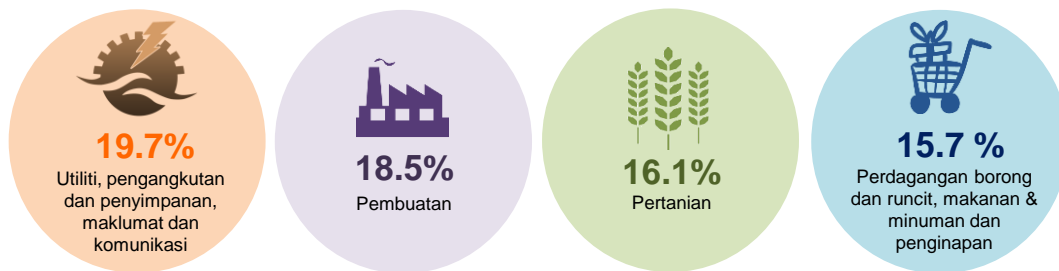

Kedudukan Negeri Perak kepada sumbangan KDNK negara mengikut aktiviti ekonomi tahun 2016

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, 2017.

Nilai sumbangan KDNK mengikut jenis aktiviti ekonomi tertinggi kepada KDNK Negeri Perak tahun 2016

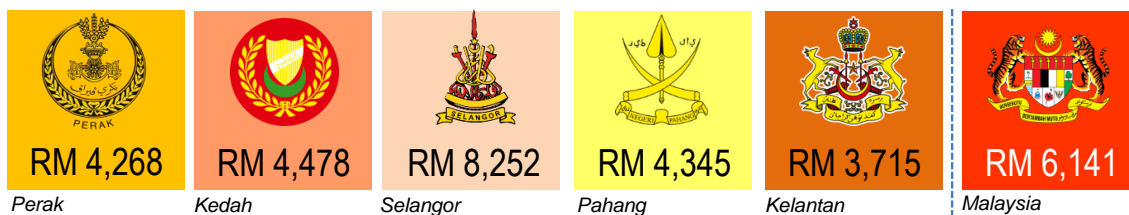

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, 2017.

2.5.11 PURATA PENDAPATAN PENDUDUK

Bagi tahun penyiasatan 2014, pendapatan purata Negeri Perak adalah RM4,268 sebulan berbanding dengan RM6,141 sebulan yang diperolehi sebagai purata negara. Pelbagai peluang pekerjaan perlu disediakan untuk meningkatkan pendapatan isi rumah kasar bulanan. Aktiviti ekonomi berasaskan perindustrian, pertanian dan pelancongan mempunyai potensi besar di Negeri Perak dan sesuai dibangunkan menggunakan tenaga kerja tempatan.

Pendapatan Isi Rumah Kasar Bulanan Purata Bagi Negeri Perak dan Negeri-Negeri Bersempadan, 2014

Sumber: Data Siri Masa, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2016.

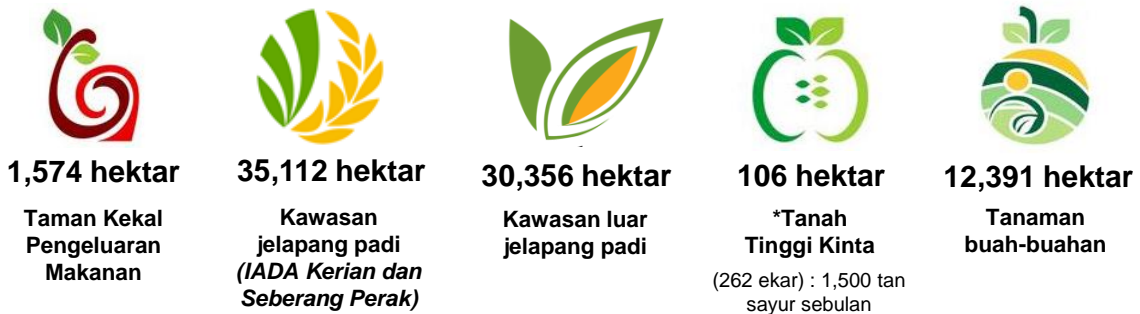

2.5.12 PEMBANGUNAN SEKTOR AGROMAKANAN

Terdapat seluas 96,096.84 hektar tanaman makanan yang menghasilkan 691.48 juta kilogram sumber makanan dengan nilai RM1,100.00 juta menyokong kepada kedaulatan makanan negara. Padi merupakan tanaman utama dengan keluasan bertanam seluas 65,468 hektar dan menyumbang 17% bekalan beras negara berbanding Negeri Kedah (51%), Selangor (13%), Kelantan (9%) dan Pulau Pinang (6%). Tanaman buah-buahan dan sayur-sayuran juga diusahakan di kawasan seluas 12,391.33 hektar dan 5,072.58 hektar. Tanaman industri seperti kelapa dan koko diusahakan di atas kawasan seluas 12,391.33 hektar, manakala tanaman ladang / kontan termasuklah jagung, ubi kayu, ubi keledak dan sebagainya mempunyai kawasan seluas 2,768.84 hektar. Tanaman makanan di Negeri Perak boleh ditingkatkan dengan penggunaan teknologi terkini dan berpotensi menjadi lembah makanan negara.

Kawasan Tanaman Makanan Utama di Negeri Perak, 2015

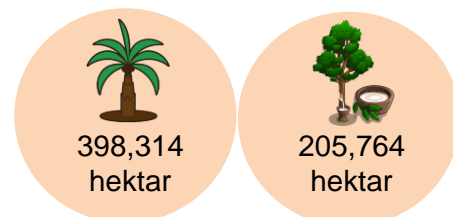
Sumber: Jabatan Pertanian Negeri Perak 2016 dan IADA Kerian dan Seberang Perak.

Nota: *Hanya meliputi fasa I dan II tanaman sayuran. Luas keseluruhan Tanah Tinggi Kinta adalah 2,617.48 ekar (1,059.23 hektar) (Sumber: PPPNP).

Sektor perikanan dan penternakan turut memainkan peranan penting dalam menyumbang kepada potensi agromakanan Negeri Perak. Pada tahun 2015, sebanyak RM2,442 juta telah disumbangkan oleh sektor perikanan kepada negeri terutama perikanan marin dan akuakultur (terdiri daripada 2 kluster akuakultur dan 29 zon industri akuakultur - ZIA). Sektor penternakan terutama ternakan ruminan, bukan ruminan dan unggas dijalankan secara besar-besaran di Daerah Manjung, Batang Padang, Larut Matang dan Selama serta Daerah Kinta dan Kampar.

2.5.13 TANAMAN KOMODITI

Selain tanaman makanan, tanaman komoditi utama seperti getah dan kelapa sawit ditanam di atas kawasan seluas 604,078 hektar. Kelapa sawit mempunyai kawasan seluas 398,314 hektar dan sebahagian besar ditanam secara estet (370,294 hektar). Tanaman getah pula adalah seluas 205,764 hektar dan kebanyakannya diusahakan oleh pekebun kecil iaitu seluas 147,044 hektar berbanding 33,547 hektar yang diusahakan secara estet.

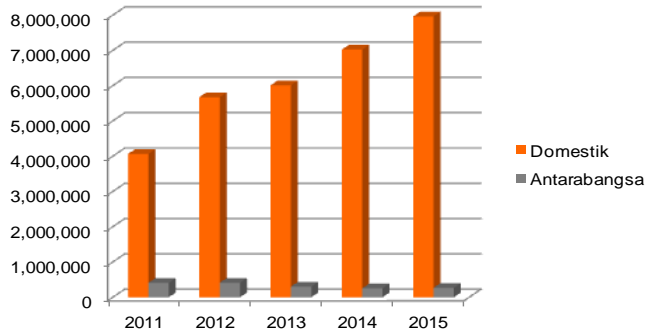

2.5.14 PEMBANGUNAN PELANCONGAN

Kepelbagaian produk pelancongan dan warisan di Negeri Perak telah menarik seramai 8.22 juta pelancong pada tahun 2015 dan merupakan 31.98% daripada jumlah keseluruhan pelancong ke Malaysia (**Rajah 2.9**). Jumlah peningkatan pelancong bagi tempoh tahun 2011 – 2015 adalah 3,755,856 orang (83.96%).

Rajah 2.9: Jumlah Kedatangan Pelancong ke Negeri Perak Tahun 2011-2015

Sumber: Tourism Perak, 2016.

Pada tahun 2015, 7,963,400

Pelancong (96.78%) adalah

pelancong domestik dan 265,794 pelancong (3.22%) adalah pelancong antarabangsa. Berdasarkan Jabatan Perangkaan Malaysia, Negeri Perak mencatatkan bilangan kedatangan pelancong domestik yang tertinggi di Malaysia iaitu 8.0 juta pelancong pada tahun 2015. Ini menunjukkan produk-produk pelancongan sedia ada telah dipromosikan dengan baik di peringkat tempatan berbanding antarabangsa.

Anggaran perbelanjaan pelancong di Negeri Perak adalah RM3.01 bilion dan menyumbang 5.18% kepada KDNK negeri. Galakan kemasukan pelancong yang lebih ramai khususnya pelancong antarabangsa berpotensi untuk meningkatkan sumbangan sektor pelancongan kepada KDNK negeri dan seterusnya menjadi satu industri utama di negeri ini.

Negeri Perak di kedudukan ke-9 bagi senarai wilayah terkemuka di DUNIA

Ipoh di kedudukan ke-6 bagi destinasi menarik di ASIA

Produk pelancongan dan warisan Negeri Perak

93 produk	32 produk	66 produk	1 aset	56 aset	68 aset
PELANCONGAN EKO	PELANCONGAN AGRO	PELANCONGAN KEBUDAYAAN DAN WARISAN	WARISAN DUNIA UNESCO	WARISAN KEBANGSAAN	SENARAI DAFTAR WARISAN

2.5.15 PEMBANGUNAN SUNGAI PERAK

Sungai Perak memainkan peranan yang penting dalam sejarah Negeri Perak terutama berkaitan Kesultanan Negeri Perak. Terdapat aset warisan seperti Victoria Bridge, Beting Beras Basah dan makam-makam lama di sepanjang Sungai Perak yang perlu dipelihara dan dipulihara. Terdapat juga Istiadat Mengambil Air Bersiram Tabal di Tujuh Kuala Sungai Perak yang sempena pertabalan Sultan Perak. Selain potensi pelancongan, Sungai Perak juga menyumbang kepada aktiviti pertanian, ternakan ikan air tawar dan pemeliharaan kampung-kampung tradisi di sepanjang sungai.

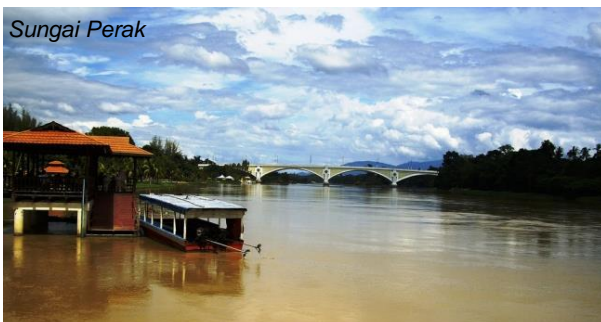
Sungai Perak di Kuala Kangsar

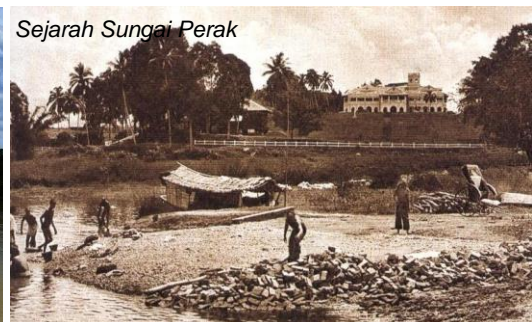
Istiadat Pertabalan Sultan Perak di Sungai Perak

Jeti Beting Beras Basah

Sungai Perak

Sejarah Sungai Perak

2.5.16 RANGKAIAN PENGANGKUTAN DAN PERHUBUNGAN

Negeri Perak mempunyai kemudahsampaian yang baik melalui laluan darat, udara dan laut (**Rajah 2.10**). Negeri Perak mempunyai laluan terpanjang bagi Lebuhraya Utara - Selatan (220 km) dengan 17 persimpangan keluar masuk dan menjadi pemangkin pembangunan kawasan sekitar. Lebuhraya Pantai Barat (WCE) sepanjang 170km yang menghubungkan Banting - Taiping kini dalam pembinaan dan dijangka siap sepenuhnya pada tahun 2019 akan memberi impak positif kepada Daerah Hilir Perak, Bagan Datuk, Perak Tengah, Manjung serta Larut Matang dan Selama. Selain lebuh raya, lain-lain jalan utama di Negeri Perak adalah seperti **Jadual 2.9**.

Laluan ETS dengan 16 stesen turut menawarkan pilihan pengangkutan kepada penduduk tempatan dan pelancong. Perkhidmatan ETS juga memudahkan perjalanan ulang alik Ipoh - Kuala Lumpur dengan tempoh masa perjalanan 2 jam. Selain ETS, Negeri Perak juga disediakan dengan perkhidmatan Tren Shuttle KTM Komuter.

Jadual 2.9: Senarai Jalan Utama Negeri Perak

Nama Jalan	Panjang (km)
Jalan Butterworth - Tanjung Malim	250
Jalan Baling - Gerik - Jeli	115
Jalan Ipoh - Lumut	90
Jalan Kg. Kayan - Teluk Intan - Sabak Bernam	46
Jalan Bidor - Teluk Intan	49
Jalan Changkat Jering - Sitiawan	88
Jalan Kampar - Changkat Jong	37
Jalan Siputeh - Batu Hampar	47
Jalan Kuala Kangsar - Pengkalan Hulu	140
Jalan Bagan Serai - Alor Pongsu - Selama	40

Sumber: JKR Negeri Perak, 2016.

Tren Shuttle KTM Komuter Sektor Utara (Padang Rengas – Bukit Mertajam – Gurun)

Selain Tren Shuttle KTM Komuter Sektor Utara, terdapat 1 stesen iaitu Tanjung Malim yang disediakan perkhidmatan komuter laluan Tanjung Malim – Pelabuhan Klang. Ini meningkatkan potensi pembangunan di Tanjung Malim (pembangunan gerbang selatan Negeri Perak).

Pengangkutan awam di Negeri Perak masih di tahap sederhana dan ini memberi kesan kepada nisbah penggunaan pengangkutan awam yang rendah berbanding kenderaan persendirian (modal split 15:85 pada tahun 2015). Perkhidmatan bas awam moden dan selesa yang kini disediakan di Ipoh (bermula tahun 2016) perlu diperluaskan ke seluruh Negeri Perak bagi meningkatkan tahap kemudahsampaian penduduk. Perkhidmatan komuter dan rel secara bersepadu dengan sistem bas awam dan teksi di Bandaraya Ipoh dan kawasan sekitarnya juga dilihat perlu disediakan di masa hadapan bagi mengatasi isu kesesakan yang kini dialami terutama ketika waktu puncak.

Lapangan Terbang Sultan Azlan Shah (LTSAS) menawarkan penerbangan dari Indonesia, Singapura dan Johor Bahru. Jumlah penumpang di LTSAS adalah meningkat daripada 71,169 penumpang pada tahun 2011 kepada 269,610 pada tahun 2016. Tapak LTSAS tidak lagi sesuai dinaik taraf kerana jarak yang terlalu dekat (kurang dari 200m) antara hujung landasan dengan kawasan perumahan.

Terdapat keperluan pembinaan sebuah lapangan terbang antarabangsa yang baru bagi menampung pertumbuhan penumpang dan seterusnya meningkatkan potensi pelancongan dan pemasaran produk Negeri Perak ke peringkat antarabangsa.

Tapak Lapangan Terbang Sultan Azlan Shah, Ipoh

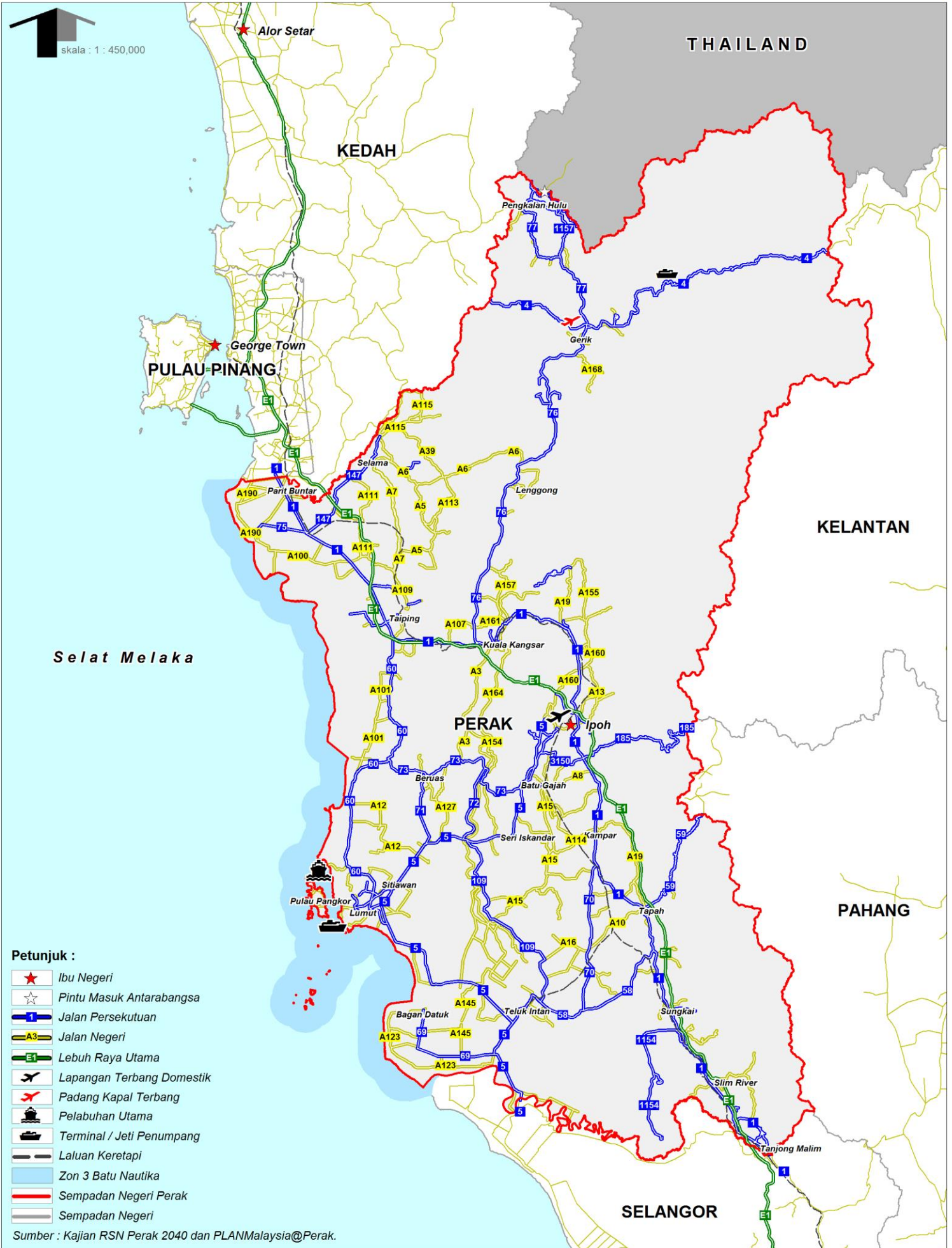
Taman Industri Pelabuhan Lumut (LPIP)

Terminal Maritim Lumut merupakan pelabuhan laut dalam yang terbaik di negara ini. Kedudukannya yang terlindung dari kesan cuaca buruk ditambah dengan keadaannya yang terkawal dari segi keselamatan menyokong pembangunan industri import eksport bahan mentah Negeri Perak. Aspek keselamatan pelabuhan ini juga terkawal dengan adanya Pangkalan TLDM di muara Sg.

Dinding. Terminal maritim ini mengendalikan kargo pukal termasuk import dan eksport bahan mentah (purata 540 buah kapal setahun). Aktiviti kargo pukal juga berpotensi diperkembangkan di terminal ini yang meliputi kontena serta minyak dan gas. Selain itu, terdapat Jeti Perikanan Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia (LKIM) dan Jeti Penumpang ke Pulau Pangkor dibangunkan berdekatan menjadikan Lumut sebagai hab pengangkutan air yang lengkap untuk Negeri Perak.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

- Petunjuk :**
- Ibu Negeri
  - Pintu Masuk Antarabangsa
  - Jalan Persekutuan
  - Jalan Negeri
  - Lebuh Raya Utama
  - Lapangan Terbang Domestik
  - Padang Kapal Terbang
  - Pelabuhan Utama
  - Terminal / Jeti Penumpang
  - Laluan Keretapi
  - Zon 3 Batu Nautika
  - Sempadan Negeri Perak
  - Sempadan Negeri

Sumber : Kajian RSN Perak 2040 dan PLANMalaysia@Perak.

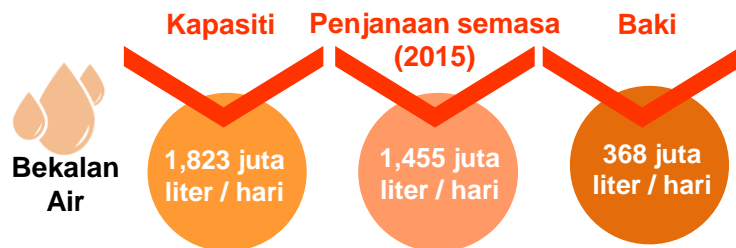
Rajah 2.10:
Lebuh Raya dan Jalan Raya Utama Negeri Perak

2.5.17 INFRASTRUKTUR DAN UTILITI

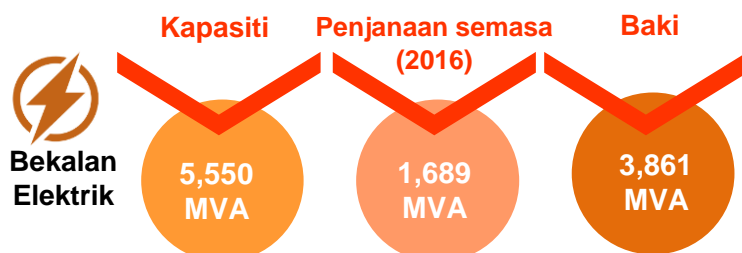
Jumlah penggunaan air bermeter di Negeri Perak pada tahun 2015 adalah 1,455 juta liter sehari. Kapasiti loji rawatan air sedia ada mampu menampung sebanyak 1,823 juta liter sehari dan masih berbaki sebanyak 368 juta liter sehari (*reserve margin* 20%). Tarif domestik / kerajaan menggunakan air bermeter paling tinggi iaitu melebihi 60% daripada bekalan air keseluruhan. Ini diikuti dengan tarif perniagaan / industri, rumah ibadat / kebajikan, khas pukal dan tiada penggunaan air bermeter bagi tarif lain-lain. Sehingga tahun 2040, diunjurkan penjanaaan penggunaan air adalah 2,926 juta liter sehari. Sumber air perlu dikawal dan diguna secara optimum bagi memelihara bekalan air yang mencukupi untuk masa hadapan.

Sumber: Lembaga Air Perak, 2016.

Negeri Perak juga mempunyai beberapa lokasi dan sumber bagi menghasilkan tenaga alternatif. Dari segi penggunaan air tanah sebagai alternatif sumber bekalan air domestik secara berskala besar berpotensi dijalankan terutama di Ipoh, Bukit Merah, Lahat dan Menglembu.

Terdapat 13 buah stesen janakuasa elektrik di Negeri Perak dengan kapasiti 5,445 MVA masih mencukupi untuk menampung keperluan sehingga tahun 2040. Pada tahun 2016, jumlah penggunaan bekalan elektrik adalah 1,689 MVA. Sektor perindustrian mencatatkan jumlah penggunaan bekalan elektrik tertinggi di Negeri Perak sehingga melepasi 3,851 juta kWj diikuti sektor perdagangan sebanyak 2,222 juta kWj dan sektor perumahan sebanyak 2,046 kWj juta pada tahun 2015.

Sumber: Tenaga Nasional berhad, 2016.

Terdapat 83 buah ibu sawat Jalur Lebar Streamyx dan 23 buah ibu sawat Jalur Lebar Unifi di Negeri Perak dengan kapasiti berjumlah 279,505 dan 52,872 pada tahun 2016. Kadar penembusan jalur lebar menunjukkan peningkatan dari 69.7% pada tahun 2014 kepada 72.2% pada tahun 2015. Peratusan penembusan ini masih rendah jika dibandingkan dengan pencapaian peringkat nasional iaitu sebanyak 78.7%. Kadar penembusan jalur lebar di kawasan luar bandar masih rendah iaitu hanya 15% berbanding kawasan bandar (85%).

Laluan bekalan gas bagi Negeri Perak bermula dari Teluk Intan - Lumut - Taiping - Parit Buntar. Terdapat cadangan pembinaan rangkaian paip gas oleh Gas Malaysia dianggarkan melibatkan RM180 juta sepanjang 140 km yang dibangunkan daripada Air Tawar (Manjung) - Seri Iskandar - Ipoh yang akan memangkin pertumbuhan sektor pembuatan dan menggalakkan kemasukan pelaburan di Negeri Perak. Kawasan perindustrian utama seperti Tanjong Malim dan Bagan Datuk juga memerlukan kemudahan gas ini bagi memperkukuhkan potensi pembangunan di masa hadapan.

Sistem pembetungan di Negeri Perak dilengkapkan dengan 1,598 buah loji rawatan kumbahan awam yang meliputi 1,923,339 PE. Sehingga tahun 2015, 78% penduduk PBT di Negeri Perak mendapat khidmat loji rawatan kumbahan moden (berdasarkan kuantiti PE terpasang). Terdapat tiga pejabat operasi Indah Water Konsortium (IWK) iaitu di Ipoh, Manjung dan Taiping. Namun, masih terdapat kawasan yang mempunyai jumlah PE yang rendah iaitu di Tapah (27,977 PE), Selama (7,531 PE), Gerik (13,121 PE), Lenggong (3,259 PE) dan Pengkalan Hulu (3,877 PE).

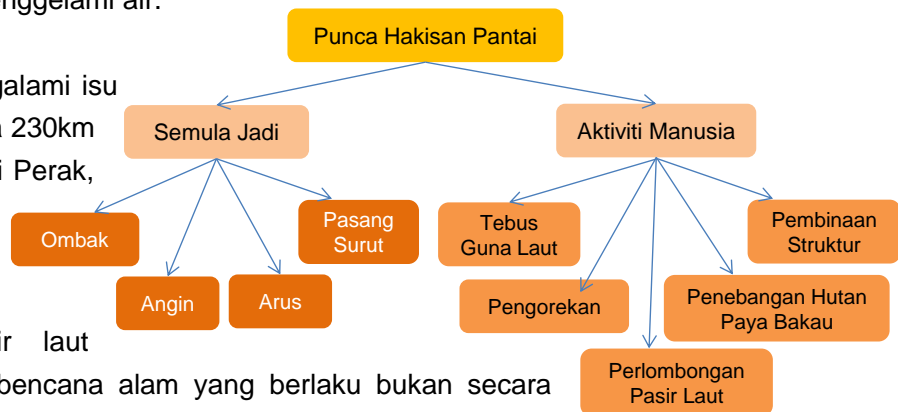
Terdapat 16 buah tapak pelupusan sampah di Negeri Perak dan hanya sebuah tapak sanitari iaitu Tapak Pelupusan Lahat dan sebuah tapak sistem pelupusan *thermal* di Pulau Pangkor. Sebanyak 1,931 tan / hari sisa pepejal dihasilkan di Negeri Perak. Pengurusan sisa pepejal yang mampan dan galakan kepada amalan kitar semula dapat memelihara alam sekitar dan persekitaran yang baik.

2.5.18 KAWASAN RISIKO BENCANA

Terdapat beberapa kawasan di Negeri Perak yang mengalami masalah banjir antaranya adalah di Daerah Hilir Perak, Kinta, Kuala Kangsar, Manjung, Kerian dan Hulu Perak yang berpunca daripada sungai yang tidak berupaya menampung jumlah aliran berlebihan terutama ketika musim hujan. Ketidakupayaan ini menyebabkan air melimpahi tebing dan ratusan hektar tanah ditenggelami air.

Negeri Perak juga mengalami isu hakisan pantai. Daripada 230km panjang pantai di Negeri Perak, 61% daripadanya mengalami isu hakisan.

Peningkatan paras air laut merupakan salah satu bencana alam yang berlaku bukan secara mendadak. Beberapa faktor seperti pengembangan haba oleh air laut dan kecairan glasier dan litupan ais di kutub, Greenland dan juga Antartika Barat yang menyebabkan kenaikan paras air laut dunia. Antara kesan akibat daripada kenaikan paras air laut adalah kehilangan kawasan pesisiran pantai yang terhakis sedikit demi sedikit.

Penduduk di pesisir pantai akan terdedah kepada banjir kilat dan kehilangan tempat tinggal. Berdasarkan Kajian Impak Perubahan Iklim ke atas Peningkatan Paras Air Laut di Malaysia oleh NAHRIM (2010), Semenanjung Malaysia mempunyai purata peningkatan paras air laut 2.73 – 7.00 mm / tahun berdasarkan data pada tahun 1993 – 2010, dan diramalkan akan mengalami peningkatan 0.25 – 0.50 meter menjelang tahun 2100.

Kemarau merupakan fenomena alam yang mengancam sumber air Negeri Perak. Pada awal tahun 2016, kemarau yang berpanjangan telah menyebabkan empangan Bukit Merah berada kurang daripada 6 meter dan jumlah air yang tinggal hanyalah 14% dari tampungan keseluruhan. Kemarau yang melanda telah memberi impak dan mendatangkan kerugian kepada pesawah padi di Kerian dan penternak ikan arowana di Bukit Merah.

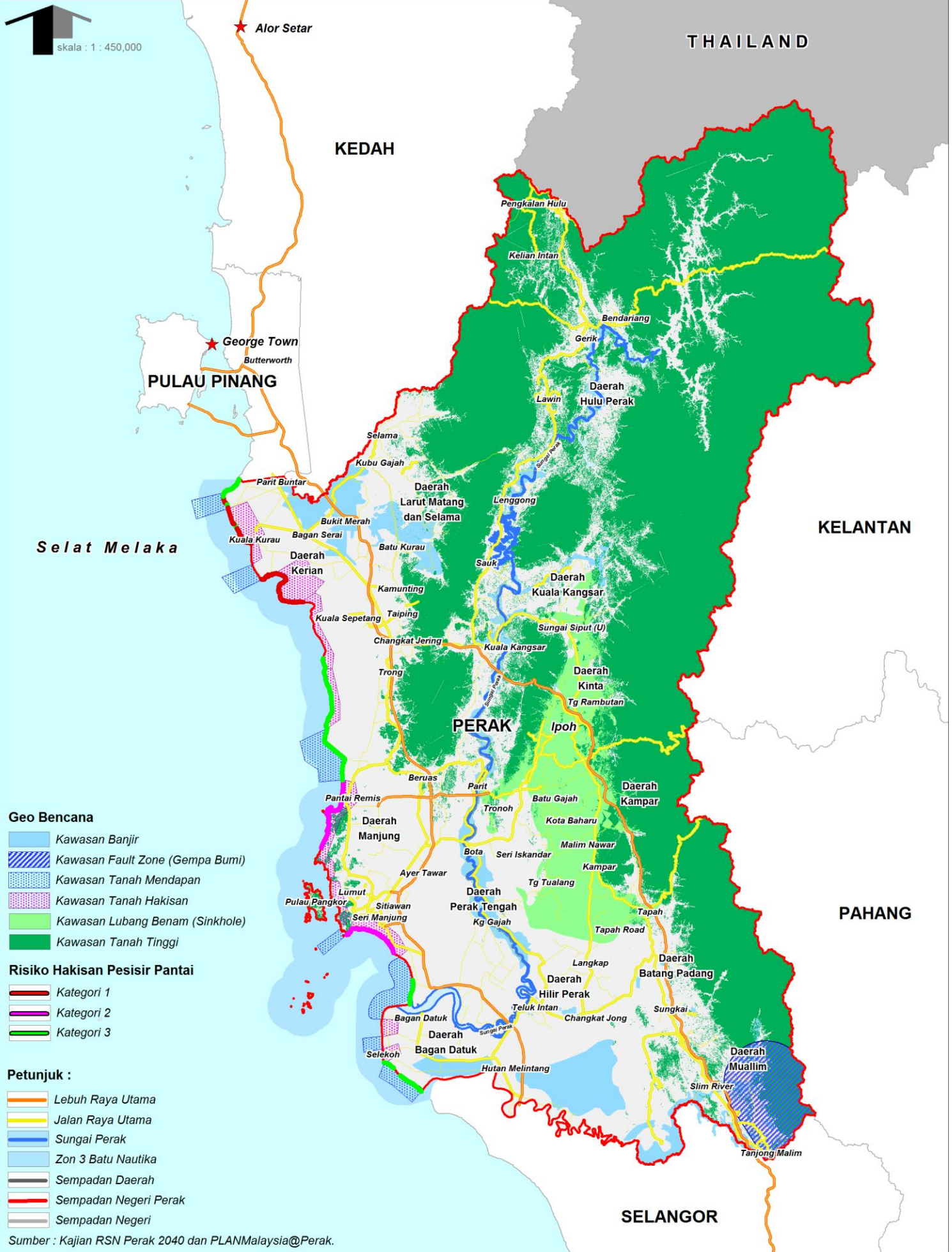
Air di Empangan Bukit Merah dan Tasik Bukit Merah yang mengering pada April 2016

Negeri Perak turut terdedah dengan risiko tanah runtuh yang disebabkan oleh kegagalan cerun menyebabkan gelongsoran tanah atau batu ke bawah kaki gunung atau cerun. Kawasan yang berpotensi tinggi untuk mengalami masalah ini adalah di kawasan lereng bukit dan pergunungan yang mempunyai kecuraman cerun terutama di Daerah Hulu Perak, Kuala Kangsar, Kinta, Kampar dan Batang Padang. Aktiviti pembangunan tidak terkawal yang melebihi had keupayaan tampung tanah tinggi merupakan antara penyumbang utama kepada permasalahan ini.

Selain itu, Negeri Perak juga mempunyai beberapa kes lubang benam yang merupakan fenomena struktur geologi di kawasan batu kapur yang disebabkan oleh aktiviti-aktiviti pemendapan semula jadi. Sepanjang tempoh 10 tahun (2005 - 2014), jumlah lubang benam yang tertinggi direkodkan pada tahun 2005 iaitu 29 lubang benam daripada 9 kes kejadian dan berlaku di Daerah Kampar dan Tapah dengan julat diameter dan kedalaman lubang benam adalah 0.1 - 25.0 meter dan 0.7 - 4.2 meter. Jumlah lubang benam kedua tertinggi direkodkan pada tahun 2007 iaitu 14 lubang benam daripada 12 kes kejadian yang berlaku di Daerah Kampar dan Kinta dengan julat diameter dan kedalaman lubang benam adalah 1.0 - 8.3 meter dan 0.3 - 3.3 meter. Faktor utama yang mempengaruhi fenomena lubang benam adalah profil karst dan batuan pada bukit batu kapur dan aktiviti perlombongan. Rujuk **Rajah 2.11** untuk keseluruhan lokasi yang mempunyai risiko bencana di Negeri Perak.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 2.11:
Kawasan Berisiko Bencana Negeri Perak

The background of the slide is a composite image. At the top left, the Malaysian flag is partially visible. Below it, there is a large, faint watermark of the Malaysian coat of arms. In the center, there is a photograph of a family (a man, a woman, and a child) smiling. To the right, there is a photograph of a mosque with multiple minarets. The entire background is overlaid with a semi-transparent blue filter. A solid blue vertical bar is positioned on the right side of the slide, behind the main title.

BAB 3

HALA TUJU PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040

Matlamat Pembangunan Negeri Perak 2040
Gambar Rajah Utama (Pelan Strategik Pembangunan Negeri Perak 2040
Hierarki Petempatan Negeri Perak 2040
Kawasan Keutamaan Pembangunan
Kawasan Strategik Pelaburan
Sistem Perhubungan dan Pengangkutan Utama
Pembangunan Sektor Pelancongan
Pembangunan Sektor Agromakanan
Pembangunan Sektor Pembuatan
Kawasan Pembangunan Terkawal
Kawasan Pemeliharaan dan Pemuliharaan

3.0 HALA TUJU DAN STRATEGI PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040

Penyediaan Hala Tuju Pembangunan Negeri Perak 2040 ini adalah bagi menjelaskan matlamat pembangunan yang ditetapkan untuk dicapai pada tahun 2040 kelak. Matlamat pembangunan ini akan diperincikan dengan Pelan Strategik dan Dasar Strategik Negeri Perak 2040 (pernyataan dasar disediakan di Bab 4). Pelan Strategik Pembangunan Negeri Perak 2040 ini disediakan berdasarkan kepada tujuh perkara utama seperti berikut:

- 1 PERUNTUKAN PERINGKAT ANTARABANGSA
  - Inisiatif Jalur dan Laluan China (OBOR)
  - Wilayah Perdagangan ASEAN
  - Sustainable Development Goals 2030 (SDGs)
  - Convention on Biological Diversity (CBD)
- 2 PERUNTUKAN PERINGKAT NASIONAL
  - Wawasan 2020
  - Program Transformasi Kerajaan
  - Model Ekonomi Baru
  - Program Transformasi Ekonomi
  - Strategi Lautan Biru Kebangsaan
  - Rancangan Malaysia Ke-11
  - Transformasi Nasional 2050
  - Rancangan Fizikal Negara Ke-3
  - Dasar Perbandaran Negara Ke 2
  - Dasar Perancangan Fizikal Desa Negara 2030 (DPF Desa Negara)
- 3 PERUNTUKAN PERINGKAT WILAYAH
  - Rangka Tindakan Pembangunan Wilayah Ekonomi Koridor Utara 2016-2025 (Blueprint 2.0)
- 4 PERUNTUKAN PERINGKAT NEGERI
  - Perak Amanjaya dan Amanjaya 2.0
  - Perak Mineral *Blueprint*
  - Perak *Industrial Development Action Plan (PIDAP)*
  - Koridor Pembangunan Negeri Perak
  - Wilayah Perak Selatan
- 5 RUMUSAN PENEMUAN UTAMA LAPORAN PEMERIKSAAN RSN PERAK 2040
  - Negeri Perak Dalam Konteks Negeri Bersempadan
  - Guna Tanah Tahun 2015
  - Kesyediaan Tanah Untuk Pembangunan
  - Zon Guna Tanah Tepu Bina Rancangan Tempatan Yang Belum Dimajukan
  - Zon Persisiran Pantai
  - Pemeliharaan Kawasan Hutan
  - Pertumbuhan Penduduk
  - KDNK dan Peluang Pekerjaan
  - Pembangunan Sektor Agromakanan
  - Pembangunan Pelancongan dan Koridor Sungai Perak
  - Rangkaian Pengangkutan dan Infrastruktur Utiliti
- 6 ARAHAN MPFN DAN JPN
- 7 INPUT PENYERTAAN AWAM

3.1 MATLAMAT PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040

Berdasarkan penemuan utama serta peruntukan dasar di peringkat kerajaan Negeri Perak dan peringkat nasional, matlamat pembangunan Negeri Perak 2040 adalah:

Rajah 3.1 menunjukkan *road map* pencapaian Negeri Perak 2040 setelah adanya RSN Perak 2040 ini. Melalui *road map* ini, usaha bersama semua pihak dapat digembeling bagi memastikan semua sasaran dan matlamat pembangunan dapat direalisasikan.

Rajah 3.1: 'Road Map' Pencapaian Perak 2040

	2015	2030	2040
Bilangan Penduduk	2,480,500 orang	2,963,000 orang	3,464,800 orang
Peluang Pekerjaan	968,000 pekerjaan	1,240,478 pekerjaan	1,466,858 pekerjaan
Jumlah KDNK Negeri	RM58 bilion	RM150 bilion	RM285 bilion
KDNK Sektor Pertama	17.7%	14.5%	13.5%
KDNK Sektor Kedua	22.1%	24.5%	25.5%
KDNK Sektor Ketiga	60%	61%	61%
Keluasan Kawasan Tepu Bina	119,374 hektar	192,595 hektar	256,395 hektar
Hasil Pengeluaran Agromakanan	691 juta kg.	1,189 juta kg.	2,009 juta kg.
Pembangunan Lapangan Terbang	Sebuah Lapangan Terbang Domestik	Sebuah Lapangan Terbang Antarabangsa	Sebuah Lapangan Terbang Antarabangsa
Liputan Lebuh Raya	216 km	550 km	620 km
Liputan Rel	267 km	345 km	545 km
Modal Split Bandaraya Ipoh	15 : 85	30 : 70	40 : 60
Jumlah Pelancong	8.23 juta pelancong	14.22 juta pelancong	20.48 juta pelancong
Sumbangan Pelancongan Kepada Ekonomi Negeri	RM7.9 bilion	RM25.6 bilion	RM77 bilion
Bilangan Warisan Dunia UNESCO	1 aset warisan	3 aset warisan	3 aset warisan
Bilangan IPT dan kampus cawangan	83	100	120
Hutan Yang Diwartakan	48%	50%	50%
Jumlah Taman Negeri	3	6	8

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

3.2 GAMBAR RAJAH UTAMA (PELAN STRATEGIK PEMBANGUNAN NEGERI PERAK 2040)

Pelan Strategik Pembangunan Negeri Perak 2040 merupakan pelan indikatif yang menggariskan secara am berhubung cadangan pemajuan dan penggunaan tanah Negeri Perak sehingga tahun 2040. Pelan strategik ini memaparkan hasil terjemahan dasar dan pernyataan bertulis keseluruhan serta unjuran keperluan tanah pembangunan ke dalam bentuk spatial. Pelan strategik ini turut berperanan sebagai asas rujukan dan panduan di dalam melaksanakan RSN Perak 2040, termasuk bagi penyediaan Rancangan Tempatan Daerah, Rancangan Kawasan Khas dan Pelan Induk Pembangunan.

Pelan Strategik Pembangunan Negeri Perak 2040 yang merupakan Gambar Rajah Utama Negeri Perak 2040 (**Rajah 3.2**) memberi penekanan kepada lima komponen iaitu:

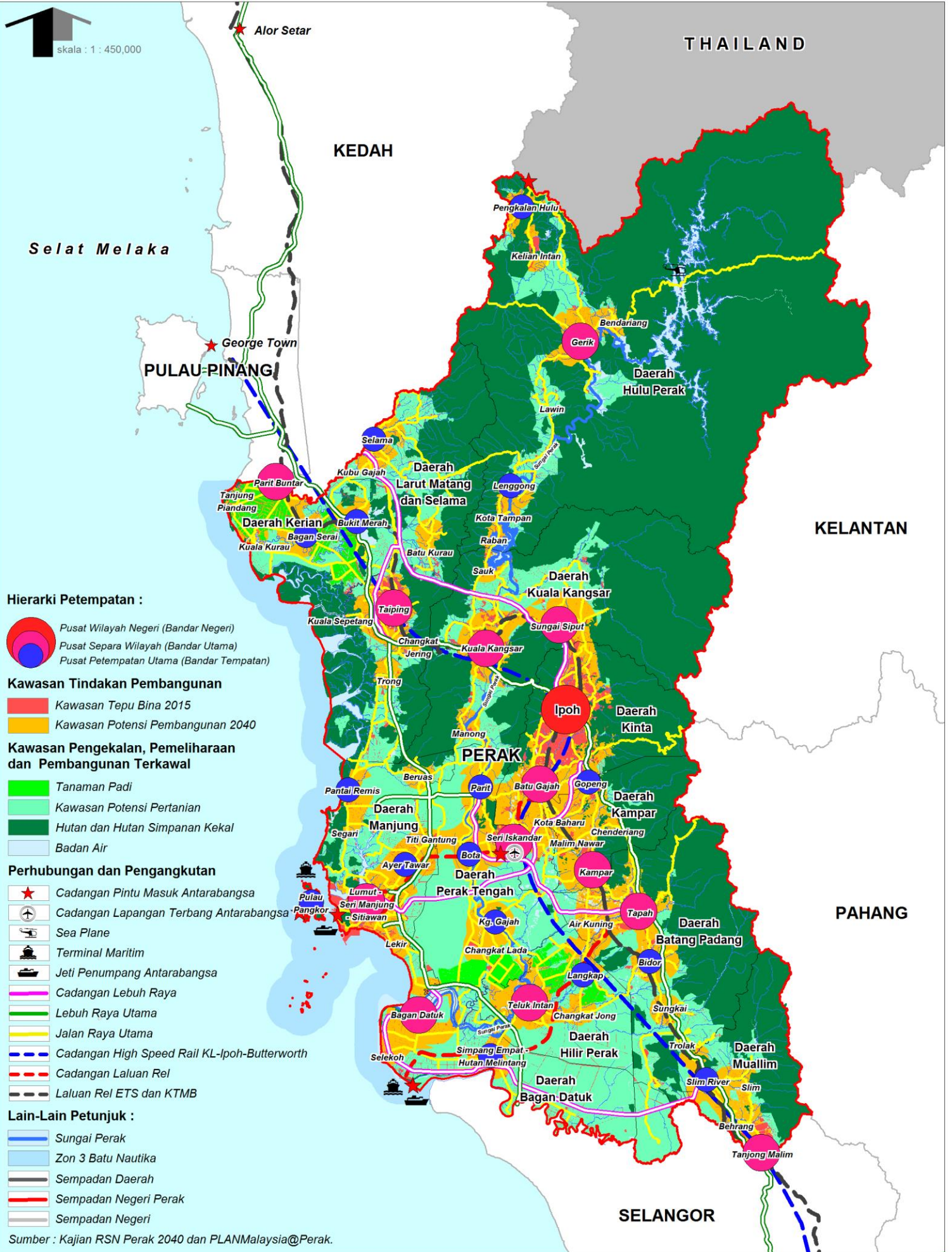
- i. Hierarki petempatan
- ii. Kawasan tindakan pembangunan
- iii. Kawasan pembangunan terkawal
- iv. Kawasan pengkalan dan pemeliharaan
- v. Sistem perhubungan dan rangkaian pengangkutan utama

Fungsi gambar rajah utama ini adalah untuk memandu arah pembangunan fizikal Negeri Perak, menggalakkan pelaburan dan pertumbuhan ekonomi di samping penekanan kepada aspek pengurusan alam sekitar dan sumber jaya asli secara mampan sehingga tahun 2040. Rumusan hubungan integrasi yang saling berkaitan serta kepentingan dan fungsi utama antara daerah / bandar disediakan secara ilustrasi seperti **Rajah 3.3**.

PERBEZAAN GAMBAR RAJAH UTAMA RSN PERAK 2040 BERBANDING RSN PERAK 2020

- ✚ Peluasan kawasan tumpuan pembangunan di Batu Gajah, Kampar, Tapah, Sungai Siput (U), Kuala Kangsar, Manjung, Bagan Datuk dan Selama.
- ✚ Gabungan 2 konurbasi pembangunan RSN Perak 2020 (Konurbasi Ipoh dan Konurbasi Lumut-Sitiawan-Seri Manjung) kepada hanya 1 kawasan yang dinamakan sebagai Wilayah Metropolitan Lembah Kinta yang meliputi kawasan Sungai Siput (U) – Ipoh – Gopeng – Batu Gajah – Kampar – Seri Iskandar – Ayer Tawar – Sitiawan – Seri Manjung – Lumut.
- ✚ Cadangan hierarki petempatan yang diselaraskan dengan DPN 2, keadaan pembangunan semasa dan pembangunan komited iaitu di Bagan Serai, Kuala Kangsar, Sungai Siput (U), Batu Gajah, Behrang dan Bagan Datuk.
- ✚ Paparan lebih ringkas dengan hanya menyediakan komponen utama bagi memudahkan pemakaian dan pemahaman pengguna (*user friendly*). Perincian komponen di dalam Gambar Rajah Utama disediakan mengikut dasar dan boleh dirujuk di Bab 3 dan Bab 4.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 3.2:
Gambar Rajah Utama Negeri Perak 2040

3.3 HIERARKI PETEMPATAN NEGERI PERAK 2040

Hierarki petempatan disediakan bagi memudahkan perancangan dijalankan di kawasan terlibat. Ini akan memudahkan semua pihak dalam menentukan jenis pembangunan dan kemudahan yang perlu disediakan

mengikut hierarki petempatan. Berdasarkan analisis pola petempatan, hierarki RSN Perak 2020, peruntukan RFN Ke-3, DPN 2 dan DPF Desa Negara, hierarki dan fungsi setiap petempatan bagi RSN Perak 2040 adalah seperti **Rajah 3.4 dan Jadual 3.1**.

Jadual 3.1: Hierarki Petempatan RSN Perak 2040

Hierarki	Daerah	Bandar	Fungsi Khas
Pusat Wilayah Negeri (Bandar Negeri) <i>[Tiada julat penduduk yang minimum]</i>	Kinta	Bandaraya Ipoh	Pusat Pentadbiran Negeri
Pusat Separa Wilayah Negeri (Bandar Utama) <i>[>100,000 penduduk]</i>	Kinta	Batu Gajah	-
	Manjung	Sitiawan - Seri Manjung - Lumut	Bandar Pelancongan
	Larut Matang dan Selama	Taiping	Bandar Warisan
	Kuala Kangsar	Kuala Kangsar	Bandar DiRaja
		Sungai Siput (U)	-
	Hilir Perak	Teluk Intan	-
	Kerian	Parit Buntar	-
	Muallim	Tanjong Malim	Bandar Belia
	Perak Tengah	Seri Iskandar	Bandar Pendidikan
	Kampar	Kampar	-
	Bagan Datuk	Bagan Datuk	-
	Batang Padang	Tapah	-
	Hulu Perak	Gerik	-
Pusat Petempatan Utama (Bandar Tempatan) <i>[10,000 – 100,000 penduduk dan pusat pentadbiran daerah(jika kurang daripada 10,000 penduduk)]</i>	Manjung	Pulau Pangkor	Bandar Pelancongan
		Ayer Tawar	-
		Pantai Remis	-
	Larut Matang dan Selama	Selama	-
	Hilir Perak	Langkap	-
	Kerian	Bukit Merah	-
		Bagan Serai	-
	Muallim	Slim River	-
	Perak Tengah	Bota	-
		Parit	-
Kg. Gajah		-	

Hierarki	Daerah	Bandar	Fungsi Khas	
	Kampar	Gopeng	-	
	Bagan Datuk	Simpang Empat - Hutan Melintang	-	
	Batang Padang	Bidor	-	
	Hulu Perak	Pengkalan Hulu	Bandar Sempadan	
		Lenggong	Bandar Warisan Dunia	
Pusat Petempatan Kecil (Pekan) <i>[kurang 10,000 penduduk]</i>	Kinta	Papan	-	
		Pusing	-	
		Siputeh	-	
		Tronoh	-	
		Tanjung Tualang	-	
	Manjung	Titi Gantung	-	
		Pekan Gurney	-	
		Lekir	-	
		Segari	-	
		Changkat Keruing	-	
		Sungai Pinang Kechil	-	
		Beruas	-	
		Larut Matang dan Selama	Changkat Jering	-
			Batu Kurau	-
			Trong	-
	Simpang		-	
	Matang		-	
	Kuala Sepetang		-	
	Kubu Gajah		-	
	Rantau Panjang		-	
	Sungai Bayor		-	
	Kuala Kangsar	Manong	-	
		Padang Rengas	-	
		Lubuk Merbau	-	
		Kati	-	
		Karai	-	
		Lubok Merbau	-	
		Salak Baharu	-	
		Jalong-Simpang Jalong	-	
		Sauk	-	
	Hilir Perak	Changkat Jong	-	
		Batak Rabbit	-	
		Degong	-	

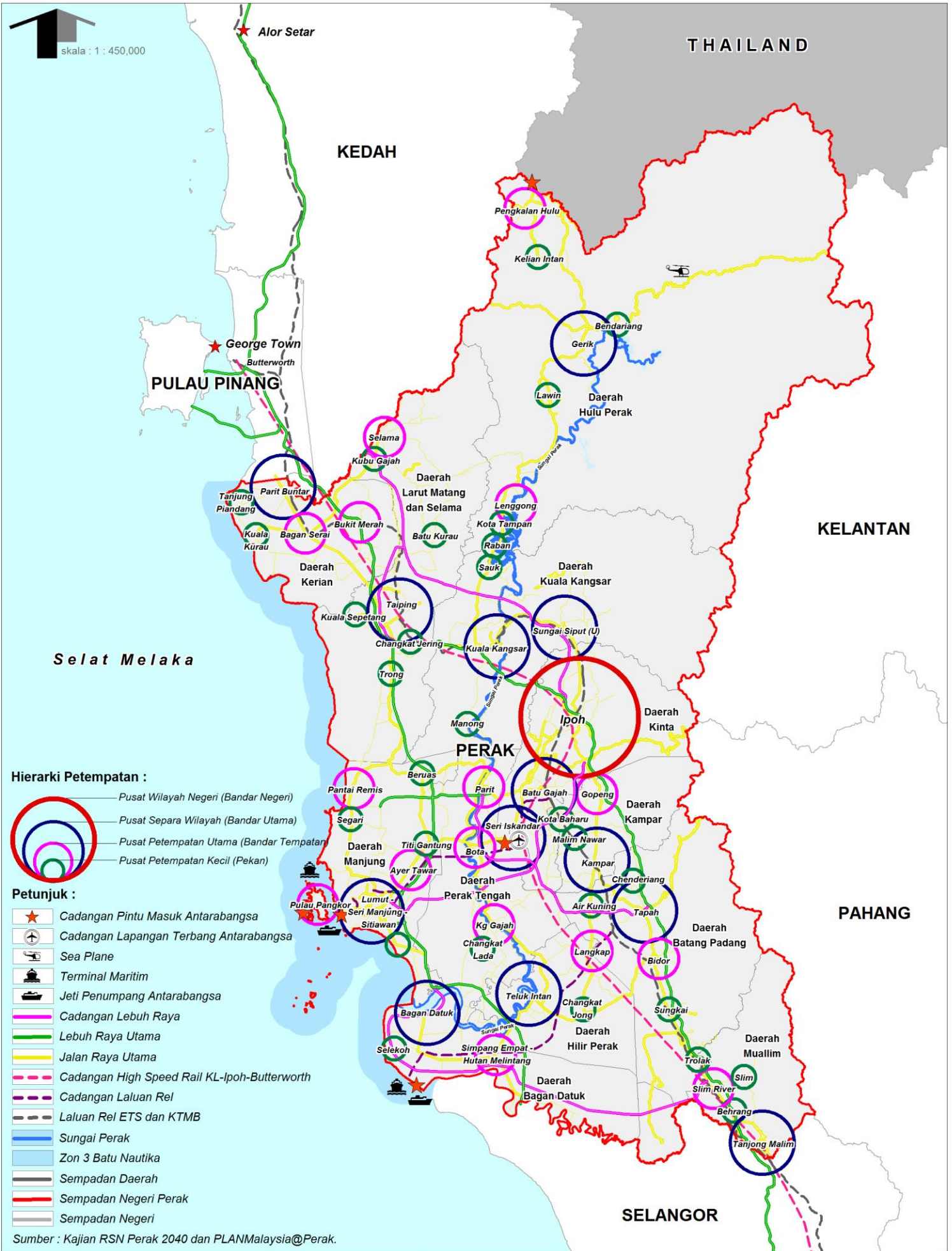
Hierarki	Daerah	Bandar	Fungsi Khas
<i>sambungan</i> Pusat Petempatan Kecil (Pekan) <i>[kurang 10,000</i> <i>penduduk]</i>	Kerian	Kuala Kurau	-
		Tanjung Piandang	-
		Sungai Gedong	-
		Simpang Empat Semanggol	-
		Simpang Lima	-
		Alor Pongsu	-
		Beriah	-
	Muallim	Trolak	-
		Slim	-
		Behrang	-
	Perak Tengah	Tanjong Belanja	-
		Changkat Lada	-
	Kampar	Kota Baharu	-
		Malim Nawar	-
	Bagan Datuk	Selekoh	-
		Jenderata	-
		Sungai Simun	-
		Simpang Tiga, Rungkup	-
	Batang Padang	Temoh	-
		Banir	-
		Air Kuning	-
		Sungkai	-
		Sungai Lesong	-
		Felda Trolak Utara	-
		Chenderiang	-
		Hulu Perak	-
	Hulu Perak	Raban	-
		Kota Tampan	-
		Lawin	-
Kelian Intan		-	
Bendariang		-	

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Fungsi bagi setiap hierarki petempatan sila rujuk Lampiran 2.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 3.4:
Cadangan Hierarki Petempatan Negeri Perak 2040

3.4 KAWASAN KEUTAMAAN PEMBANGUNAN

Kawasan yang perlu diberi keutamaan untuk pembangunan Negeri Perak adalah kawasan tepu bina sedia ada serta kawasan yang berpotensi dibangunkan berdasarkan Pelan Kesediaan Tanah di Bab 2. Negeri Perak mempunyai 30.97% (650,398.999 hektar) kawasan yang berpotensi untuk dibangunkan terutama di sekitar Bandaraya Ipoh menghala ke selatan iaitu sehingga Tanjong Malim, serta bahagian barat Negeri Perak yang merangkumi kawasan persisiran pantai barat seperti Lumut hingga ke Bagan Datuk dan Teluk Intan.

Bagi kawasan tepu bina sedia ada, pembangunan *infill* dan *brownfield* adalah digalakkan bagi mengoptimumkan penggunaan guna tanah sedia ada secara ekonomik. Bagi kawasan usang, tanah terbiar dan tapak projek terbengkalai, tindakan perlu diambil agar kawasan ini boleh dibangunkan secara *infill* bagi meningkatkan tahap pembangunan dan ekonomi Negeri Perak.

Pembangunan baru pula perlu ditumpukan terhadap kawasan-kawasan yang telah dikenal pasti di dalam zon tepu bina rancangan tempatan sedia ada agar percanggahan terhadap zon guna tanah dapat dikurangkan. **Rajah 3.5** menunjukkan kawasan yang berpotensi untuk pembangunan tepu bina sehingga tahun 2040.

Berdasarkan potensi dan kekuatan yang telah dikenal pasti semasa peringkat Laporan Teknikal dan Laporan Pemeriksaan, fokus pembangunan utama disediakan bagi memandu hala tuju pembangunan kawasan-kawasan berpotensi iaitu:

Fokus Pembangunan Utama Negeri Perak

Kawasan Terlibat	Fokus Pembangunan
Ipoh – Seri Iskandar	Zon Perdagangan, Perkhidmatan, Perindustrian, Pendidikan dan Teknologi Tinggi
Manjung – Lumut – Pulau Pangkor	Zon Pelancongan dan Industri Maritim
Taiping – Kuala Kangsar	Zon Pembangunan Warisan
Tanjong Malim – Trolak – Tapah – Kampar	Zon Pendidikan
Bagan Datuk – Teluk Intan – Tanjong Malim	Zon Perindustrian
Manong – Selama – Parit Buntar	Zon Agromakanan
Lenggong – Gerik – Pengkalan Hulu	Zon Pemeliharaan Biodiversiti
Kamunting	Zon Perindustrian

Bagi mengukuhkan peranan RS ini sebagai dokumen pelaburan negeri, 23 kawasan berpotensi untuk pelaburan di Negeri Perak telah dikenal pasti seperti berikut:

1 Pembangunan perbandaran di Wilayah Metropolitan Lembah Kinta dengan Ipoh sebagai pusat perdagangan dan perkhidmatan bertaraf negeri, wilayah dan global.

2 Pembangunan Ipoh sebagai Bandaraya Pelancongan Utama Negeri bertaraf antarabangsa.

3 Pembangunan terancang dan pelancongan maritim di Lumut – Sitiawan – Seri Manjung.

4 Pembangunan Taman Teknologi Aerospace Perak dan Perak Science Park secara bersepadu dengan IPT dan Lapangan Terbang Antarabangsa di Seri Iskandar.

5 Pembangunan tepu bina di bandar utama berhampiran persimpangan keluar masuk WCE.

6 Pengukuhan pembangunan bandar berasaskan transit (TOD) di sekitar stesen ETS terutama di Ipoh, Taiping, Tapah, Tanjong Malim, Batu Gajah dan Kampar.

7 Cadangan pelabuhan darat dan pusat lokomotif di Batu Gajah.

8 Pembangunan Tanjong Malim sebagai hab transit selatan Perak.

9 Pembangunan Bandar Belia dan *Automotive City* di Tanjong Malim.

10 Pembangunan perindustrian utama di PHIP dan Bagan Datuk Water City.

11 Pembangunan bercampur T-City di Gopeng.

12 Pembangunan bandar pendidikan di Kampar dan Tapah.

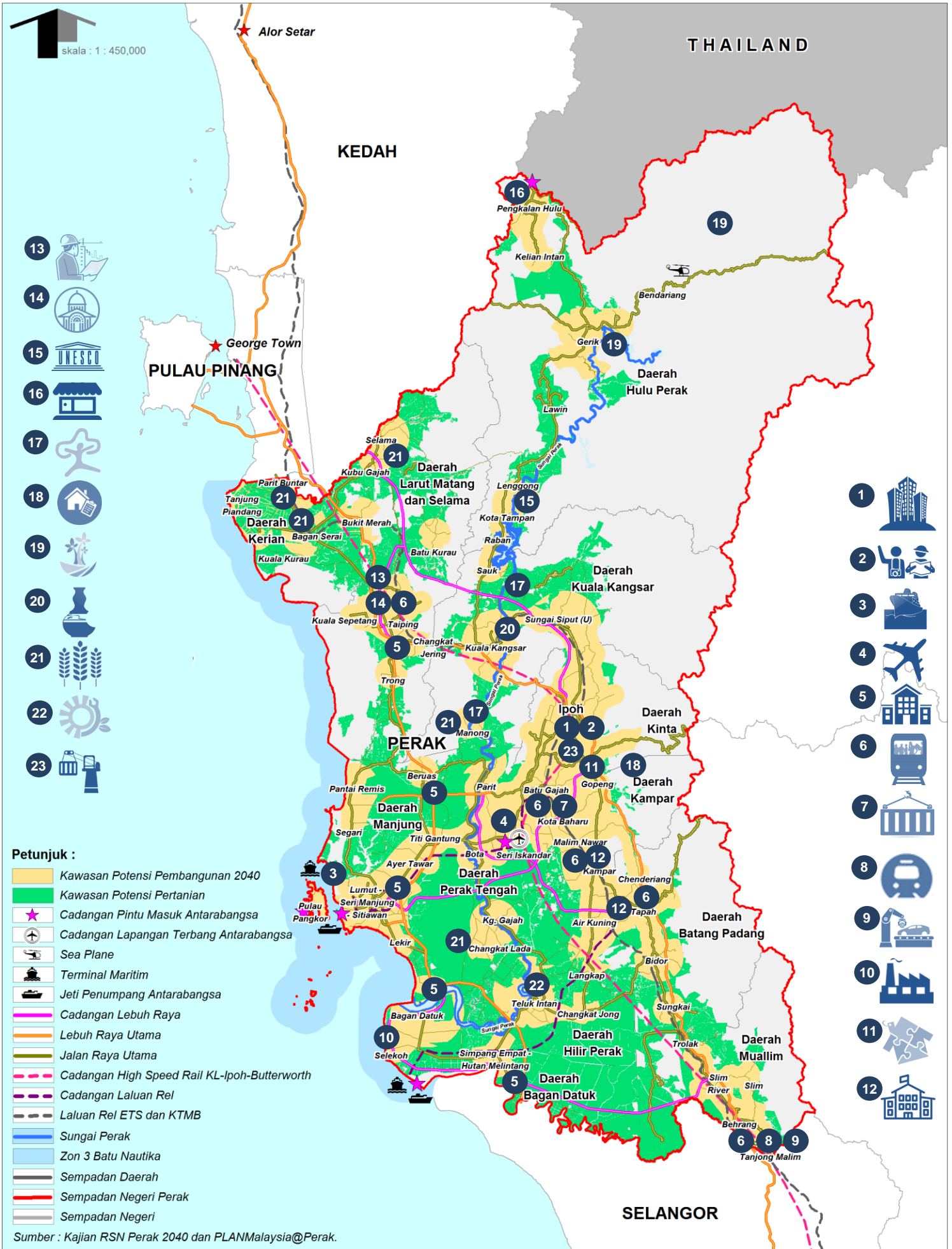
13 Pembangunan Greater Kamunting Conurbation (Kamunting, Taiping, Batu Kurau dan Bukit Gantang) sebagai nod pertumbuhan Wilayah Utara Negeri Perak yang dibangunkan secara integrasi dengan pembangunan Negeri Pulau Pinang dan Kedah.

- 14 Pengukuhan pembangunan Bandar Pelancongan Warisan di Taiping.
- 15 Bandar Warisan Dunia di Lembah Lenggong.
- 16 Pembangunan pelancongan bandar sempadan (The Gateways@IMT-GT) di Pengkalan Hulu.
- 17 Pembangunan Koridor Sungai Perak sebagai ikon pelancongan eko, budaya dan warisan serta pemuliharaan biodiversiti semula jadi.
- 18 Pelancongan warisan geologi di Geopark Lembah Kinta.
- 19 Pengukuhan pelancongan berasaskan eko dan biodiversiti di kawasan HSK Daerah Hulu Perak (Wilayah Hulu Perak).
- 20 Pengukuhan karakter Bandar DiRaja dan pelancongan warisan di Kuala Kangsar.
- 21 Pembangunan agromakanan (Lembah Makanan Negara) di Selama – Bagan Serai – Manong dan Titi Gantong – Seberang Perak.
- 22 Pembangunan berasaskan pertanian berteknologi tinggi (kluster biotek dan organik) dan pendidikan di Teluk Intan.
- 23 Pembangunan industri pembuatan (tambah nilai) berasaskan mineral di Daerah Kinta dan Kampar.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 3.5:

Kawasan Keutamaan Pembangunan Negeri Perak 2040

3.6 SISTEM PERHUBUNGAN DAN PENGANGKUTAN UTAMA

Infrastruktur perhubungan memainkan peranan penting dalam memajukan ekonomi Negeri Perak. Sektor pengangkutan akan menjadi pemacu utama pertumbuhan dengan memanfaatkan pelaburan baharu dalam jalan raya serta perkhidmatan rel dan udara untuk merencanakan pembangunan Negeri Perak. Peluasan rangkaian ini akan mewujudkan koridor baharu bagi aktiviti ekonomi. Integrasi pelbagai mod pengangkutan yang lebih baik akan mewujudkan ketersambungan yang lancar bagi barangan dan penumpang. Kemudahan yang cekap ini akan menyokong usaha pemasaran hasil pertanian dan industri ke pusat-pusat pemasaran utama negara dan luar negara. Tahap mobiliti penduduk juga akan meningkat dengan adanya ketersambungan yang lebih baik.

3.6.1 LEBUH RAYA DAN JALAN RAYA UTAMA

Bagi menambah baik tahap produktiviti, kecekapan dan perkhidmatan infrastruktur perhubungan darat di Negeri Perak, beberapa cadangan lebuh raya dan jalan raya disediakan seperti berikut:

- i. Cadangan naik taraf jalan di Daerah Hulu Perak, Larut Matang dan Selama serta Daerah Kerian bagi meningkatkan ketersambungan dan mobiliti penduduk dan memberi impak positif terhadap potensi pembangunan ekonomi. Jalan yang terlibat adalah:
  - Jalan FT171 Selama – Kedah – Pulau Pinang (antara negeri).
  - Jalan FT147 Selama – Bagan Serai.
  - Jalan A006 Selama – FT076 Kg. Sumpitan.
  - Jalan A168 Gerik – Kg. Air Ganda.
  - Jalan A019 Sg. Siput – Kg. Bawong.
- ii. Cadangan lebuh raya alternatif kepada Lebuhraya Utara Selatan (bermula dari Ipoh ke Selama) bagi mengurangkan kesesakan di Terowong Menora terutama pada hujung minggu, cuti persekolahan dan cuti perayaan.
- iii. Cadangan lebuh raya sambungan dari Lebuhraya Pantai Barat (WCE) di Changkat Jering ke Selama sehingga ke kawasan bersempadan dengan Negeri Kedah bagi menyelesaikan masalah kesesakan yang dijangka berlaku di persimpangan terakhir WCE di Changkat Jering yang juga menempatkan persimpangan keluar masuk Lebuhraya Utara Selatan dan pertembungan dengan Jalan Persekutuan FT001.
- iv. Cadangan Lebuh Raya Bagan Datuk – Slim River (BASE) bagi menjayakan pembangunan Wilayah Perak Selatan (WPS).
- v. Cadangan Lebuhraya Ipoh Lumut bagi memberi alternatif kepada pengguna Jalan Ipoh Lumut yang kini mempunyai kapasiti tinggi. Lebuh raya ini juga diperlukan bagi memberi kemudahan pengangkutan lalu lintas secara terus ke tapak cadangan Lapangan Terbang Antarabangsa di Seri Iskandar.
- vi. Cadangan Tapah Link yang menghubungkan antara Tapah (Lebuhraya Utara Selatan) dengan WCE.

3.6.2 LAPANGAN TERBANG ANTARABANGSA

Pembinaan sebuah lapangan terbang baru bertaraf antarabangsa diperlukan (cadangan dibina di Seri Iskandar) bagi memangkin pembangunan Negeri Perak. Lapangan terbang ini akan berperanan sebagai pintu masuk utama ke Negeri Perak melalui jalan udara bagi menarik kedatangan pelancong antarabangsa ke Negeri Perak serta meningkatkan kemudahan prasarana untuk mengeksport hasil keluaran negeri ke pasaran antarabangsa secara lebih pantas dan meluas. Sebagai pusat penerbangan yang termasuk kemudahan penyelenggaraan dan baik pulih pesawat (MRO), ia disasarkan menampung bilangan penumpang yang lebih tinggi. Tanah seluas 4,000 hektar milik PKNP telah dikenal pasti untuk tujuan ini. Tapak Lapangan Terbang Sultan Azlan Shah di Ipoh akan dibangunkan dengan pembangunan bercampur yang berkepadatan tinggi bagi menggunakan sepenuhnya potensi yang ada agar bersesuaian dengan kawasan sekitar.

Bagi memenuhi keperluan perhubungan pelancong ke Hutan Simpan Royal Belum dan Tapak Warisan Dunia UNESCO Lembah Lenggong, dicadangkan perkhidmatan pesawat *amphibious / sea plane* di Tasik Banding, Hulu Perak bagi menghubungkan Lapangan Terbang Antarabangsa di Seri Iskandar dan Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang dengan. Tasik Banding merupakan pintu masuk ke Hutan Simpan Royal Belum. Cadangan ini akan memberikan alternatif kepada pelancong dengan menawarkan laluan yang lebih cepat dan juga meningkatkan tempoh bertindak ketika kecemasan.

3.6.3 SISTEM PENGANGKUTAN BERSEPADU

Sistem pengangkutan yang bersepadu dan mempunyai ketersambungan yang baik akan menjimatkan kos dan meningkatkan mobiliti penduduk. Usaha ini membolehkan peluang ekonomi dipasarkan dengan lebih mudah terutama perusahaan dari desa ke bandar yang secara tidak langsung mampu meningkatkan tahap ekonomi penduduk Negeri Perak. Sehubungan itu, beberapa cadangan pengukuhan sistem pengangkutan yang bersepadu disediakan iaitu:

- i. Cadangan tambahan laluan tren shuttle KTM komuter dari Padang Rengas ke Bandaraya Ipoh dan kawasan sekitar yang melibatkan stesen Kuala Kangsar, Sungai Siput, Tasek, Ipoh, Batu Gajah dan Kampar bagi meningkatkan kemudahsampaian dan memberi alternatif kepada pengguna.
- ii. Cadangan sistem pengangkutan berasaskan rel atau LRT Metropolitan Kinta yang meliputi Bandaraya Ipoh dan bandar-bandar besar sekitarnya bagi mengatasi masalah kesesakan di Bandaraya Ipoh dan meningkatkan potensi pembangunan ke tahap wilayah dan antarabangsa.
- iii. Cadangan rel dari Bagan Datuk - Tapah Road bagi memudahkan pemasaran dan pergerakan barangan dari Perak *Heavy Industrial Park* (PHIP).

- iv. Cadangan rel dari Batu Gajah - Lumut yang boleh dimanfaatkan untuk pengangkutan kargo dari Terminal Maritim Lumut dan Lapangan Terbang Antarabangsa di Seri Iskandar ke Pelabuhan Darat Ipoh di Batu Gajah. Di samping itu, cadangan rel ini juga akan menjadi pengangkutan alternatif kepada pelancong ke Seri Manjung, Lumut dan Pulau Pangkor.
- v. Cadangan HSR fasa 2 sambungan dari Kuala Lumpur ke Butterworth (berdasarkan RFN Ke-3) dengan empat stesen yang melibatkan Negeri Perak iaitu di Tanjong Malim (*Youth City*), Ipoh (Bandar Raya Utama Negeri Perak), Taiping (Bandar Warisan) dan Lapangan Terbang Antarabangsa di Seri Iskandar.
- vi. Cadangan terminal bersepadu di setiap daerah yang menempatkan bas tempatan, bas ekspres, teksi, rel dan lain-lain mod pengangkutan awam secara bersama bagi memudahkan pengguna. Cadangan TOD juga disediakan di terminal yang bersesuaian bagi menggalakkan penduduk menggunakan pengangkutan awam dalam pergerakan harian.
- vii. Meluaskan kawasan liputan perkhidmatan dengan bas henti-henti terutama di kawasan pekan dan desa bagi meningkatkan kualiti hidup penduduk dan memberi peluang pekerjaan yang lebih baik.
- viii. Menyediakan laluan khas pengangkutan awam (bas dan teksi) di Bandaraya Ipoh, Taiping dan Manjung bagi memastikan kelancaran perjalanan pengangkutan awam ini. Ketepatan dan kecekapan perkhidmatan akan meningkatkan kepercayaan penduduk untuk menggunakan pengangkutan awam.
- ix. Cadangan sasaran modal split penggunaan pengangkutan awam berbanding kenderaan persendirian pada tahun 2040 adalah 40:60 (Bandaraya Ipoh) dan 30:70 (lain-lain bandar di Negeri Perak).

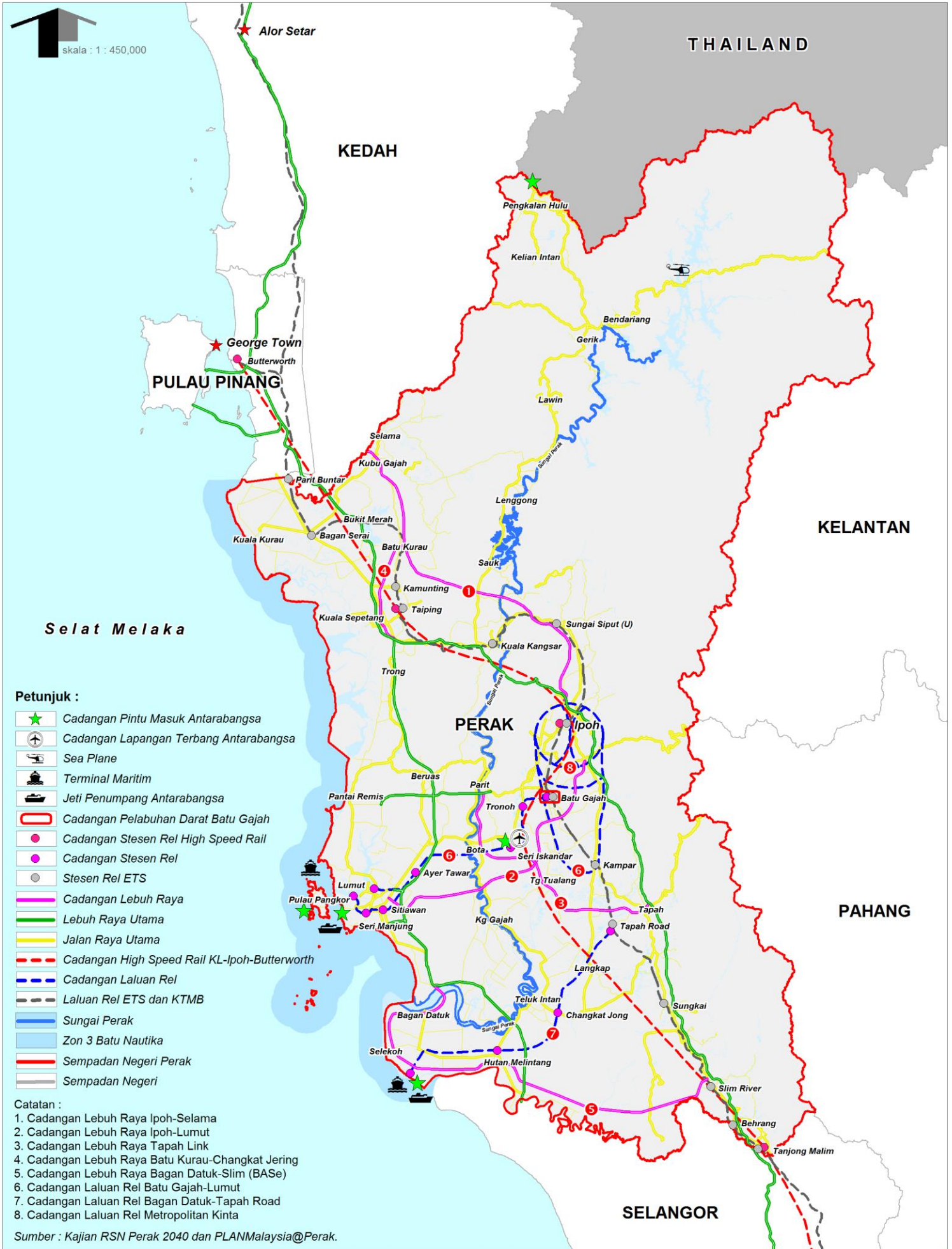
3.6.4 TERMINAL MARITIM

Terminal Maritim Lumut adalah satu-satunya terminal sedia ada di Negeri Perak. Ketiadaan saingan yang berdaya maju menjadikannya satu infrastruktur perhubungan yang amat penting dalam mencorakkan masa depan ekonomi negeri. Dengan kewangan dan pelan pembesaran yang sudah tersedia, masa depan Terminal Maritim Lumut jelas kelihatan begitu cerah dan menggalakkan. Tambahan pula, kedudukan tapaknya yang bersebelahan Pangkalan TLDM dan di Kuala Sungai Manjung yang mempunyai kedalaman yang ideal untuk perkapalan, terminal ini dijangka mempunyai jangka hayat yang panjang.

Pengukuhan peranan Terminal Maritim Lumut dengan mempelbagaikan jenis kargo yang dikendalikan serta memperlengkapkan infrastruktur perhubungan seperti lebuh raya dan rel akan meningkatkan sumbangan kepada ekonomi Negeri Perak. Cadangan untuk mengintegrasikannya dengan Terminal Jeti Lumut ke Pulau Pangkor secara bersepadu serta disokong oleh kawasan perindustrian seluas 880 ekar akan melengkapkan kejayaan terminal maritim ini. Di samping itu, sebuah lagi terminal maritim akan diwujudkan khusus bagi kegunaan PHIP di Bagan Datuk. Cadangan ini diperlukan bagi memudahkan pergerakan dagangan menggunakan jalan laut. Cadangan keseluruhan rangkaian pengangkutan dan lalu lintas Negeri Perak 2040 adalah seperti **Rajah 3.6**.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 3.6:

Cadangan Sistem Perhubungan dan Pengangkutan Negeri Perak 2040

3.7 PEMBANGUNAN SEKTOR PELANCONGAN

Kepelbagaian produk pelancongan di Negeri Perak yang terdiri daripada pelancongan makanan (125 produk), pelancongan eko (93 produk), pelancongan kebudayaan dan warisan (66 produk), pelancongan pendidikan (36 produk), pelancongan sukan dan rekreasi (33 produk), pelancongan agro (32 produk), pelancongan beli-belah (20 produk), pelancongan inap desa (10 produk) dan pelancongan kesihatan (9 produk) dipakej dan dibangunkan secara bersepadu mengikut kekuatan sesebuah tempat. Keunikan, kekuatan dan keistimewaan produk-produk pelancongan Negeri Perak dibangunkan mengikut 7 kluster pelancongan seperti **Jadual 3.3** dan **Rajah 3.7**.

Jadual 3.3: Kluster Pelancongan Negeri Perak

Kluster Pelancongan	Kekuatan
Kuala Kangsar – Lenggong – Royal Belum – Pengkalan Hulu	<ul style="list-style-type: none"> Mempunyai ikon pelancongan Negeri Perak iaitu Royal Belum, Bandar DiRaja Kuala Kangsar dan Warisan Arkeologi Lembah Lenggong (Tapak Warisan Dunia UNESCO). Disokong oleh produk pelancongan lain seperti Tasik Temengor, Kampung Orang Asli Aman Damai, Tasik Raban, Gua Gendang, Kolam Air Panas Pengkalan Hulu, pembangunan bandar sempadan, perusahaan produk kraf tangan, Istana Kenangan, Masjid Ubudiah, Sungai Perak, Ulu Lawin dan Lata Kekabu.
Taiping – Kuala Sepetang	<ul style="list-style-type: none"> Mempunyai ikon pelancongan Negeri Perak iaitu Zoo Taiping & <i>Night Safari</i> dan Hutan Paya Laut Matang . Disokong oleh produk pelancongan lain seperti Kuala Gula, Bukit Larut, Batu Kurau, Taman Tasik Taiping, Muzium Taiping, Jeti Kelip-Kelip Kampung Dew dan Inap Desa Kampung Bukit Gantang.
Ipoh	<ul style="list-style-type: none"> Merupakan ikon pelancongan Negeri Perak dan telah merekodkan jumlah penginap hotel tertinggi seramai 1,592,617 pelancong pada tahun 2015. Merupakan destinasi ke-6 di antara 10 destinasi menarik di Asia untuk dilawati pada tahun 2017. Mempunyai dua taman tema iaitu <i>Lost World of Tambun</i> dan <i>Movie Animation Park Studios</i>. Mempunyai warisan seni bina yang unik seperti bangunan Dewan Bandaraya Ipoh, Stesen Kereta Api Ipoh, <i>Chartered Bank</i> dan Mahkamah Tinggi Ipoh.
Lumut – Pulau Pangkor	<ul style="list-style-type: none"> Pulau Pangkor merupakan ikon pelancongan Negeri Perak dan telah merekodkan jumlah pelancong kedua tertinggi (350,803 pelancong) selepas Ipoh. Disokong oleh produk pelancongan lain seperti Kota Belanda, Batu Bersurat, Muzium Maritim dan Teluk Batik.

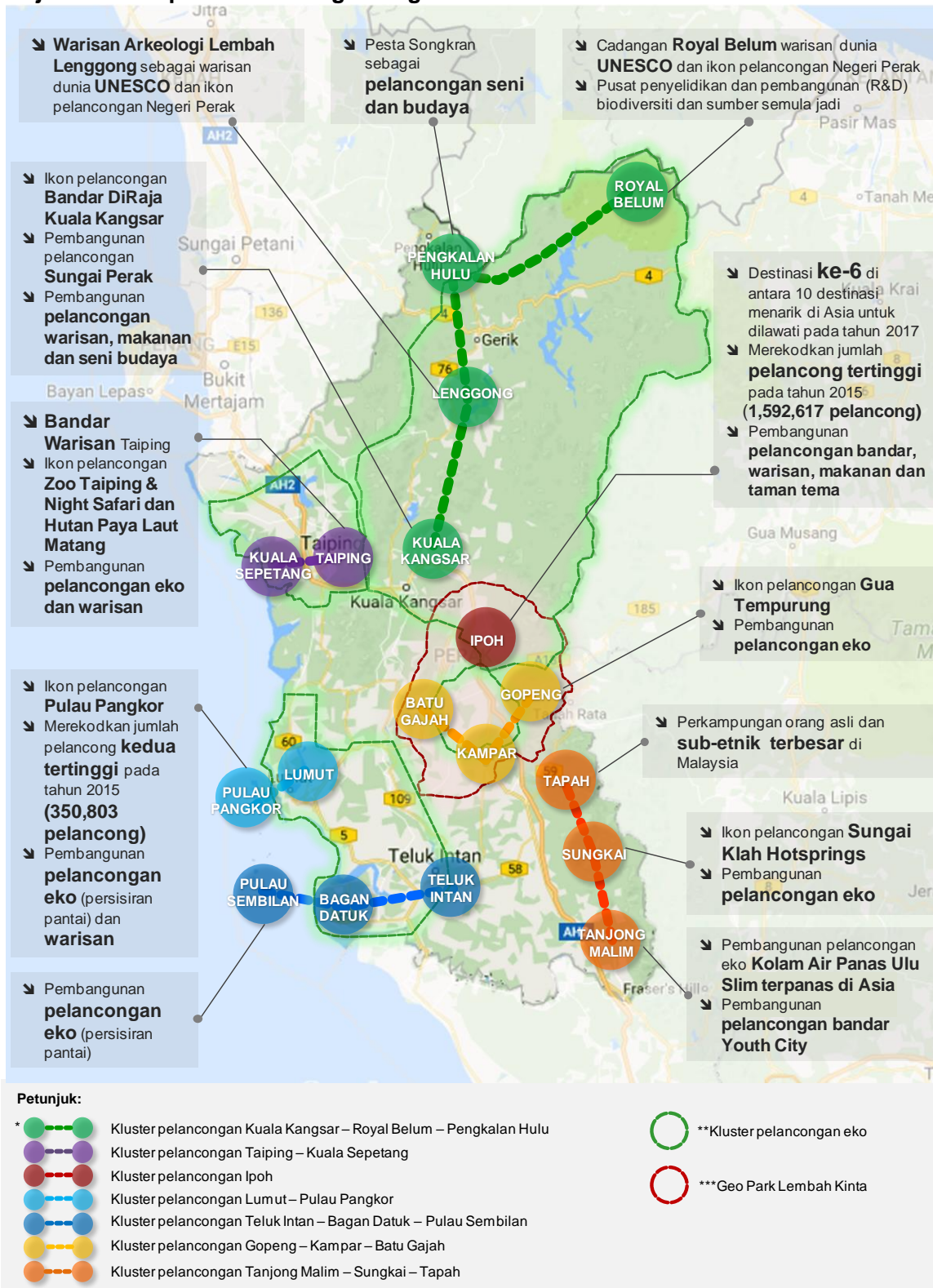

Kluster Pelancongan	Kekuatan
Teluk Intan – Bagan Datuk – Pulau Sembilan	<ul style="list-style-type: none"> • Mempunyai produk pelancongan utama Pulau Sembilan dan disokong oleh produk-produk pelancongan yang lain seperti Menara Condong, Beting Beras Basah dan pelancongan inap desa di <i>Homestay</i> Bagan Datuk.
Gopeng – Kampar – Batu Gajah	<ul style="list-style-type: none"> • Mempunyai ikon pelancongan Negeri Perak iaitu Gua Tempurung. • Merupakan sebahagian daripada pembangunan Geo Park Lembah Kinta. • Disokong oleh produk pelancongan lain seperti Sungai Kampar, Sam Poh Tong <i>Temple</i>, Taman Herba, <i>Kellie's Castle</i>, Taman Alam Kinta dan inap desa di <i>Homestay</i> Gopeng.
Tanjong Malim – Sungkai – Tapah	<ul style="list-style-type: none"> • Mempunyai ikon pelancongan Negeri Perak iaitu Sungai Klah Hotsprings dan Kolam Air Panas Ulu Slim sebagai kolam air panas terpanas di Asia. • Disokong oleh produk pelancongan lain seperti Hutan Rekreasi Kuala Woh, Lata Kinjang dan <i>Youth City</i>.

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Rajah 3.7: Tumpuan Pelancongan Negeri Perak

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

*Tourism Perak, 2017

**Pelan Ekopelancongan Kebangsaan 2016-2025

***Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia, 2017

3.8 PEMBANGUNAN SEKTOR PERTANIAN

Negeri Perak merupakan sebuah negeri pengeluar hasil agromakanan utama negara. Antara pencapaian utama Negeri Perak adalah pengeluar dan pendaratan ikan terbesar, pengeluar daging rusa terbesar dan pengeluar utama telur itik dalam negara. Negeri Perak juga merupakan kawasan jelapang padi kedua terbesar selepas Kedah yang meliputi kawasan Seberang Perak, Sg. Manik dan Kerian. Pencapaian Negeri Perak adalah selaras dengan falsafah Kedaulatan Makanan Negara yang merujuk kepada keupayaan negara menghasilkan makanan sendiri dan mengurangkan kebergantungan terhadap bekalan makanan import.

Berdasarkan kepada pencapaian sedia ada, sektor agromakanan akan terus berperanan sebagai salah satu sektor ekonomi utama dan strategik bagi Negeri Perak. Bagi mencapai sasaran pengeluaran agromakanan sebanyak 2009 juta kg. pada tahun 2040, aspek-aspek yang perlu diberi perhatian dalam pembangunan agromakanan adalah:

- i. Pengekalan zon agromakanan strategik antaranya:
  - Zon Tanaman Makanan Utama Kekal : Jelapang Padi Kerian-Sg. Manik dan Seberang Perak seluas 35,112 hektar.
  - Zon Tanaman Makanan Sokongan Kekal : 7 lokasi Kawasan Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) sedia ada seluas 1,575 hektar.
  - Zon Penternakan dan Padang Ragut : 96 lokasi padang ragut sedia ada seluas 13,477 ekar.
  - Kluster Akuakultur Tasik Temenggor dan Kluster Akuakultur Sungai Perak.
  - 29 Lokasi Zon Industri Akuakultur (ZIA) sedia ada seluas 19,372 hektar.
- ii. Penggunaan sepenuhnya kawasan pertanian subur terutama di Selama, Pengkalan Hulu, Parit Buntar, Seberang Perak dan Manong.
- iii. Peningkatan hasil pengeluaran agromakanan terutama padi, tanaman sayur, buah-buah komersial, tanaman herba, akuakultur dan penternakan terutama di Daerah Perak Tengah, Larut Matang dan Selama, Batang Padang, Hilir Perak, Manjung, Kerian dan Hulu Perak.
- iv. Mempelbagaikan industri rantai berasaskan agromakanan.
- v. Pembangunan usahawan tani dan modal insan secara berterusan.

3.9 PENGUKUHAN SEKTOR PEMBUATAN

Sektor pembuatan mempunyai potensi yang sangat besar untuk dimajukan di Negeri Perak. Pada tahun 2015, Kerajaan Negeri Perak telah berjaya mencatatkan peningkatan nilai pelaburan sebanyak RM 3,887 juta berbanding RM 2,361 juta pada tahun 2013. Sektor yang menerima jumlah pelaburan terbesar adalah sektor pembuatan produk getah diikuti dengan industri elektrik dan elektronik.

Bagi menggalakkan lagi pembangunan sektor pembuatan di Negeri Perak, pelbagai insentif dan galakan disediakan termasuklah perancangan pengelompokan (*clustering*) aktiviti pembuatan berasaskan sumber jaya sesebuah kawasan. Ini penting meningkatkan nilai tambah hasil ekonomi Negeri Perak. Konsep kluster ini memastikan syarikat utama di kawasan industri atau teknologi yang sama berkongsi infrastruktur, pembekal dan rangkaian pengedaran, manakala syarikat-syarikat lain pula menyediakan komponen, perkhidmatan sokongan dan bahan mentah yang bersesuaian. Kluster ini menetapkan dan menyusun strategi yang berkaitan bahan mentah, guna tenaga, pengangkutan, insentif cukai, kadar pajakan dan sebagainya.

Kluster Perindustrian Negeri Perak

ASAS TANI

- ✓ Pengkalan Hulu
- ✓ Lenggong
- ✓ Selama
- ✓ Teluk Intan
- ✓ Parit Buntar
- ✓ Seri Manjung
- ✓ Seri Iskandar
- ✓ Seberang Perak
- ✓ Tapah

MINERAL

- ✓ Keramat
- ✓ Pulau di Kinta
- ✓ Klian Intan di Pengkalan Hulu

TEKNOLOGI TINGGI

- ✓ Bagan Datuk
- ✓ Alor Pongsu
- ✓ Kamunting
- ✓ Manjung
- ✓ Seri Iskandar

MARITIM

- ✓ Manjung
- ✓ Bagan Datuk

AUTOMOTIF

- ✓ Tanjong Malim

PENERBANGAN & AEROANGKASA

- ✓ Seri Iskandar

BEBAS CUKAI

- ✓ Pengkalan Hulu

3.10 KAWASAN PEMBANGUNAN TERKAWAL

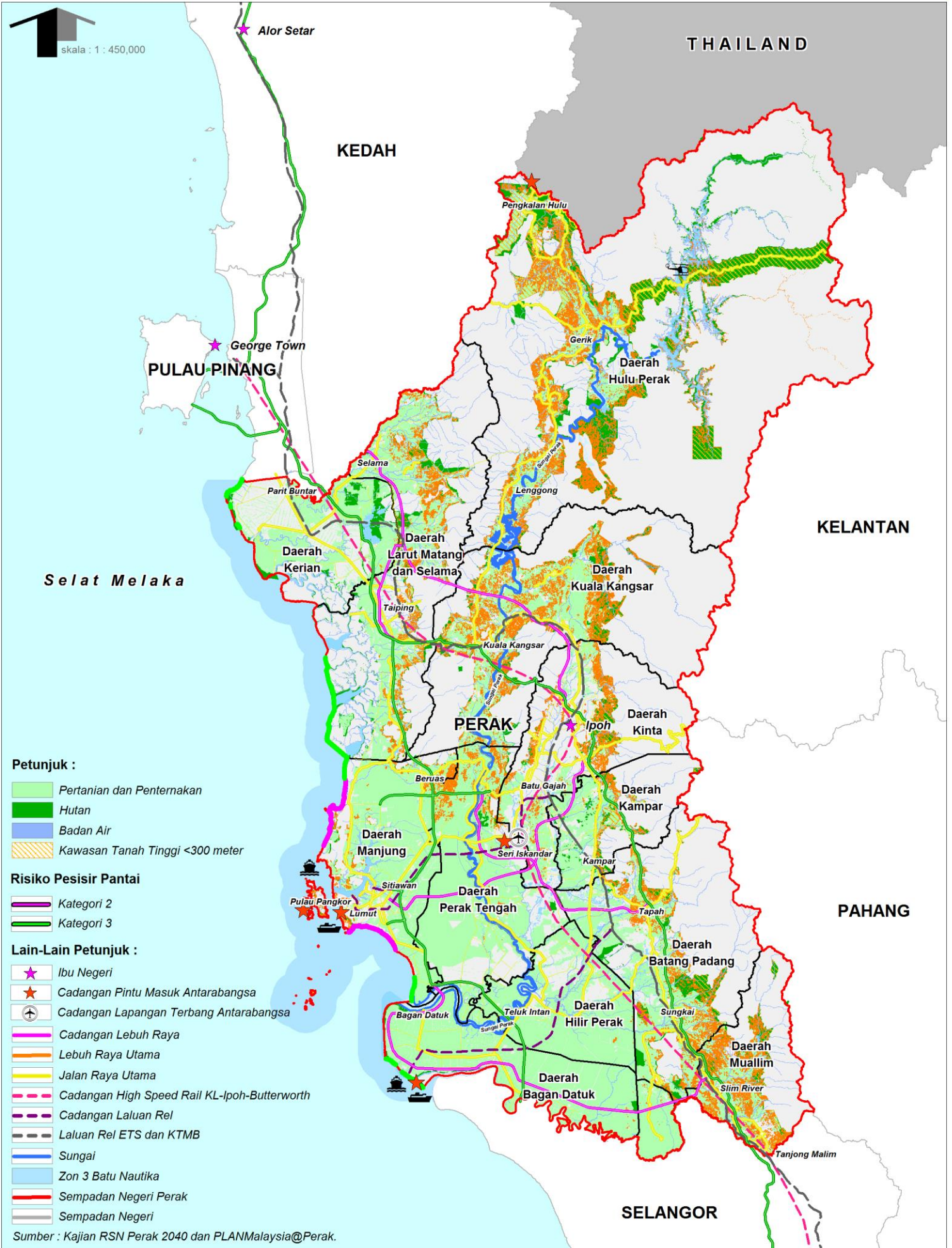
Kawasan Pembangunan Terkawal merupakan Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS) yang dibenarkan untuk tujuan pembangunan tetapi dengan kawalan yang ketat bagi memelihara dan memulihara nilai warisan dan sokongan hidup serta meminimumkan risiko bencana. Kawasan Pembangunan Terkawal di Negeri Perak meliputi KSAS seperti:

- i. **KSAS Kawasan Perhutanan** meliputi kawasan berhutan yang tidak termasuk di dalam HSK iaitu hutan dalam kawasan tanah kerajaan (95,590.06 hektar) .
- ii. **KSAS Kawasan Tanah Tinggi** meliputi semua kawasan tanah tinggi yang mempunyai ketinggian kurang daripada 300 meter dan kecerunan kurang daripada 25 darjah.
- iii. **KSAS Bekas Lombong, Tasik dan Sungai** meliputi semua kawasan bekas lombong, tasik, sungai, badan air dan empangan yang tidak termasuk di dalam kawasan yang telah diwartakan sebagai kawasan tadahan air.
- iv. **KSAS Kawasan Pesisiran Pantai** meliputi semua kawasan pesisiran pantai, kecuali kawasan hakisan pantai dalam kategori 1 dan kawasan pendaratan penyu (sepanjang Pantai Tg. Baru sehingga ke Pasir Panjang).
- v. **KSAS Kawasan Sumber Galian dan Mineral** meliputi semua kawasan yang mempunyai sumber galian dan mineral.
- vi. **KSAS Kawasan Pertanian dan Penternakan** meliputi semua kawasan pertanian (terutama tanah pertanian Kelas 2) dan penternakan, kecuali kawasan jelang padi dan Taman Kekal Pengeluaran Makanan.

Lokasi kawasan pembangunan terkawal adalah seperti **Rajah 3.8**.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 3.8:
Kawasan Pembangunan Terkawal Negeri Perak

3.11 KAWASAN PEMELIHARAAN DAN PEMULIHARAAN

Kawasan Pemeliharaan dan Pemuliharaan merupakan KSAS yang perlu dilindungi sepenuhnya (sama ada sudah diwartakan atau harus diwartakan) agar sumber warisan kekal terpelihara. Kawasan pengekalan dan pemeliharaan Negeri Perak adalah seperti berikut:

- i. **KSAS HSK** meliputi semua kawasan berhutan yang telah diwartakan dan dicadangkan untuk pewartakan sebagai HSK dengan keluasan 999,468.55 hektar (**Jadual 3.4**).

Jadual 3.4: Lokasi Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan bagi KSAS HSK

Daerah	Nama Hutan Simpan	Keluasan (hektar)
Hulu Perak	Papulut	10,875.22
	Belum	117,500.00
	Banding	16,667.00
	Padang Chong	1,044.10
	Lepang Nenering	3,808.00
	Bintang Hijau	52,267.26
	Belukar Semang	7,978.02
	Air Cepam	23,024.22
	Gerik	37,220.00
	Gunung Lang	1,419.00
	Sungai Kuak	932.00
	Kenderong	6,449.17
	Temengor	148,870.00
	Amanjaya	18,866.00
Jumlah Kecil		446,919.99
Kuala Kangsar	Kledang Saiong	16,896.70
	Bubu	18,150.93
	Piah	74,451.26
	Bukit Payong	208.85
	Korbu	85,113.90
	Bintang Hijau	10,577.93
	Bukit Larut	8,050.80
Jumlah Kecil		213,450.37
Kinta dan Manjung	Bukit Kinta	67,621.65
	Kledang Saiong	11,026.37
	Parit	903.31
	Bubu	6,567.14
	Segari Melintang	2,720.79
	Batu Undan	314.95
	Teluk Muroh	637.36
	Gunung Tunggai	253.53
	Lumut	412.84
	Tanjung Hantu	231.89
	Teluk Rubiah	291.60
	Pangkor Utara	177.96

Daerah	Nama Hutan Simpan	Keluasan (hektar)
	Pangkor Selatan	317.75
	Sg. Pinang	798.10
	Bujang Melaka	3,625.01
	Kota Siam	396.09
	Kampar	432.30
	Pulau Tiga	159.70
	Kampung Gajah	81.00
	Tanjung Burung	1,079.15
	Lekir	616.00
Jumlah Kecil		98,664.49
Larut Matang dan Selama	Bukit Larut	7,467.80
	Gunung Semanggol	1,098.67
	Asam Kumbang	0.41
	Ijok	207.30
	Pondok Tanjung	8,673.17
	Bubu	13,261.06
	Bintang Hijau	50,290.62
	Palong Tinggi	820.00
	Bukit Naga	1,153.80
	Pulau Gula	1,240.00
	Cabai Malai	1,254.00
	Pulau Kalumpang	4,087.00
	Sungai Baharu	931.00
	Sungai Sepetang	845.00
	Pulau Kecil	44.00
	Pulau Selinsing	2,952.00
	Jebong	939.49
	Pulau Sangga Besar	3,362.00
	Pulau Sangga Kecil	1,153.00
	Teluk Kertang	1,250.00
	Sungai Limau	2,958.00
	Pulau Trong Utara	2,934.00
	Pulau Trong Selatan	5,241.00
	Trong	721.00
	Sungai Temerlok	2,870.00
	Pulau Sungai Nibong	807.00
Pulau Pasir Hitam	4,704.00	
Sungai Tinggi	2,236.00	
Jumlah Kecil		123,501.32
Perak Selatan	Bukit Taph	61,339.57
	Bujang Melaka	3,103.51
	Chikus	2,533.76
	Bukit Slim	37,440.87
	Behrang	8,047.06
	Gunung Besout	2,603.18
Jumlah Kecil		115,067.95

Daerah	Nama Hutan Simpan	Keluasan (hektar)
Cadangan Hutan Simpanan Kekal		
Kinta dan Manjung	Teluk Rubiah	1,502.00
Bagan Datuk	Pulau Sembilan	209.45
Larut Matang dan Selama	Kelip-kelip	152.98
Jumlah Kecil		1,864.43
Jumlah Keseluruhan		999,468.55

Sumber: Jabatan Perhutanan Negeri Perak, 2017.

- ii. **KSAS Kawasan Lingkaran Hutan Tengah (Central Forest Spine – CFS)** meliputi Lingkaran CFS 1 (Banjaran Titiwangsa – Banjaran Bintang – Banjaran Nakawan) dengan jumlah keluasan koridor 59,010 hektar (**Jadual 3.5**).

Jadual 3.5: Lokasi Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Lingkaran Hutan Tengah (Central Forest Spine – CFS)

Rangkaian	Daerah	Keluasan Koridor (hektar)
CFS1-PL2: HS Temengor (<i>Main Range</i>) – Taman Negeri Royal Belum (<i>Main Range</i>)	Hulu Perak	27,891
CFS1-PL4: HS Belukar Semang (Bintang Hijau) – HS Sg. Kuak (<i>Main Range</i>) – HS Lembang Nenering	Hulu Perak	7,600
CFS1-PL8: HS Kenderong – HS Bintang Hijau (Hulu Perak)	Hulu Perak	15,307
CFS1-PL9: HS Bintang Hijau (Larut Matang dan Selama) – HS Bintang Hijau (Kuala Kangsar)	Larut Matang dan Selama dan Kuala Kangsar	3,684
CFS1-PL10: HS Bukit Larut – HS Bubu	Larut Matang dan Selama	202
CFS1-SL3: HS Bintang Hijau (Larut Matang dan Selama) – HS Papulut (Hulu Perak) – HS Piah (Kuala Kangsar)	Larut Matang dan Selama, Hulu Perak, Kuala Kangsar	3,642
CFS1-SL11: HS Bukit Kinta (Kinta & Manjung) – HS Bujang Melaka (Kinta & Manjung dan Perak Selatan) – HS Bukit Tapal (Perak Selatan)	Kinta dan Manjung, Perak Selatan	297
CFS1-SL12: HS Bubu – HS Trong (Larut Matang dan Selama)	Larut Matang dan Selama	387
Jumlah Keseluruhan		59,010

Sumber: Jabatan Perhutanan Negeri Perak, 2017.

Nota: HS – Hutan Simpan.

- iii. **KSAS Kawasan Tanah Tinggi** meliputi semua kawasan tanah tinggi yang mempunyai ketinggian melebihi 300 meter dan kecerunan melebihi 25 darjah.
- iv. **KSAS Kawasan Pesisiran Pantai Terhakis** meliputi kawasan pesisiran pantai yang berada dalam kategori 1 hakisan pantai sepanjang 28.3 km, terutama di Sg. Belukang, Sg. Tiang dan Tebuk Semani.

- v. **KSAS Taman Negeri** meliputi 3 taman negeri (**Jadual 3.6**).

Jadual 3.6: Lokasi Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Taman Negeri

Taman Negeri	Keluasan (hektar)
Taman Negeri Royal Belum	117,500
Taman Negeri Pulau Sembilan	182
Taman Negeri Taman Alam Kinta	900
Jumlah Keseluruhan	118,582

Sumber: Jabatan Perhutanan Negeri Perak, 2017.

- vi. **KSAS Kawasan Perlindungan Habitat Hidupan Liar** meliputi Hutan Taman Hidupan Liar (Rizab Hidupan Liar) dan Hutan Perlindungan Hidupan Liar dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal yang berkeluasan 3,416.5 hektar (**Jadual 3.7**).

Jadual 3.7: Lokasi Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Perlindungan Habitat Hidupan Liar

Kawasan Perlindungan Hidupan Liar	Keluasan (hektar)
Hutan Taman Hidupan Liar (Rizab Hidupan Liar)	
Rizab Hidupan Liar Batu Gajah	4.5
Rizab Hidupan Liar Sungkai	2,468.0
Rizab Hidupan Liar Chior	689.0
Hutan Perlindungan Hidupan Liar (HSK)	255.0
Jumlah Keseluruhan	3,416.5

Sumber: Jabatan Perhutanan Negeri Perak, 2017.

- vii. **KSAS Kawasan Pendaratan Penyu, KSAS Kawasan Berkepentingan Burung dan KSAS Habitat Sumber Biodiversiti Ikonik** (**Jadual 3.8**).

Jadual 3.8: Lokasi Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Warisan Biodiversiti

Warisan Biodiversiti	Lokasi
Kawasan Pendaratan Penyu	Sepanjang pantai Tg. Baru sehingga ke Pasir Panjang
Kawasan Berkepentingan Burung	Hutan Simpan Paya Laut Matang, Pantai Panchor, dataran lumpur di selatan Pulau Pasir Hitam, dataran lumpur di Kuala Sg. Larut, Pulau Terong, Pulau Kelumpang, dataran lumpur, lagun di Sg. Rubiah, Hutan Simpan Pondok Tanjung, Hutan Simpan Belum – Hutan Simpan Temengor, Hutan Simpan Kledang Saiong dan Taman Alam Kinta
Habitat Sumber Biodiversiti Ikonik	<ul style="list-style-type: none"> • Ikan Kelisa Emas (<i>Scleropages formosus</i>) di Tasik Bukit Merah, Sg. Kerian dan anak-anak Sg. Kerian. • Ikan Temoleh (<i>Probarbus jullieni</i>) di Sg. Perak di Daerah Kuala Kangsar. • Harimau dan seladang di Hutan Simpan Belum - Hutan Simpan Temengor.

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

- viii. KSAS Kawasan Warisan Geologi dan Arkeologi meliputi semua kawasan yang mempunyai warisan geologi dan arkeologi (**Jadual 3.9 dan Jadual 3.10**).

Jadual 3.9: Lokasi Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Warisan Geologi

Kategori	Lokasi Tapak Geologi
Bukit Batu Kapur	Gunung Panjang (Gua Tambun)
	Gunung Datok
	Gugusan Gunung Rapat
	Gunung Kanthan
	Gunung Pua (Gua Naga Mas)
	Gua Kandu
	Gua Tempurung
	Gunung Tasek (Perak Tong)
Mata Air Panas	Mata Air Panas Lubuk Timah
	Mata Air Panas Tambun
	Mata Air Panas Ulu Kuang
	Mata Air Panas Pengkalan Hulu
	Mata Air Panas Sungai Klah
	Mata Air Panas Trong
	Mata Air Panas Kuala Woh
	Mata Air Panas Ulu Slim
Air Terjun	Air Terjun Batu Berangkai
	Air Terjun Sg. Salu
	Air Terjun Sg. Chelik
	Hutan Lipur Ulu Kinta
	Jeram Papan
	Jeram Sg. Kampar (Kg. Jahang)
	Lata Ulu Chepor
Sejarah Perlombongan	Kapal Korek Tanjung Tualang
	Taman Rekreasi Gunung Lang

Sumber: Kajian RSN Perak 2040, Jabatan Perhutanan Negeri Perak dan JMG Negeri Perak, 2017.

Jadual 3.10: Lokasi Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Warisan Arkeologi

Tapak	Lokasi
Gua Badak	Lenggong
Gua Batu Tukang	Lenggong
Gua Kajang	Lenggong
Gua Gelok	Lenggong
Gua Jepai	Lenggong
Gua Harimau	Lenggong
Gua Jerai	Lenggong
Gua Bukit	Bukit Dingding, Lenggong
Gua Kagang	Lenggong
Gua Teluk Kelawar	Lenggong
Gua Pecah Batu	Lenggong

Tapak	Lokasi
Gua Badil	Lenggong
Sungai Selinsing	Lenggong
Kota Tampan	Lenggong
Gua Gunung Runtuh	Lenggong
Bukit Gantang	Taiping
Limong Enggor	Hulu Perak
Berkuning	Hulu Perak
Pulau Kalumpang	Bagan Serai
Gua Kambing Gurun	Batu Kurau
Gua Harimau	Batu Kurau
Gua Kerbau	Batu Kurau
Gua Bersanding	Batu Kurau
Gua Dollah Stapa	Batu Kurau
Gua Kelawar	Batu Kurau
Gunung Kurau	Batu Kurau
Gunung Pondok	Kuala Kangsar
Gua Kerbau	Padang Rengas, Kuala Kangsar
Pasir Salak	Teluk Intan
Lembah Kinta	Ipoh
Kampung Kepayang	Kinta
Gua Cherok	Ipoh
Gunung Rapat	Ipoh
Sungai Kerbau	Kg. Jalong, Sg. Siput
Kota Tambun	Ipoh
Air Panas Tambun	Ipoh
Gunung Panjang	Ipoh
Changkat Jong	Teluk Intan
Kota Belanda	Pulau Pangkor
Gua Seram	Pulau Pangkor
Pengkalan Nipah	Pulau Pangkor
Kuala Selinsing	Tanjung Rawa
Grave 2	Sungai Kwit Estate, Sungkai
Sg. Ulah Estate	Sungkai
Gua Baik	Sungai Siput
Gua Tempurung	Gopeng
Sg. Kampar	Gopeng
Sengat	Tg. Rambutan
Sungai Kota	Batu Tiang, Parit Buntar
Kg. Teralun Sekah	Malim Nawar
Gunung Terendam	Kampar
Gunung Gajah	Kampar
Gunung Lama	Kampar
Gunung Bujang Melaka	Kampar
Lombong Tronoh	Batu Gajah

Sumber: JMG Negeri Perak, 2017.

- ix. **KSAS Kawasan Pertanian Makanan** seperti kawasan jelapang padi di IADA Seberang Perak dan IADA Kerian serta Taman Kekal Pengeluaran Makanan di Sungkai, Lekir, SKC Kuala Slim, Gua Tempurung, Titi Gantong, Degong dan Bukit Sapi (**Jadual 3.11**).

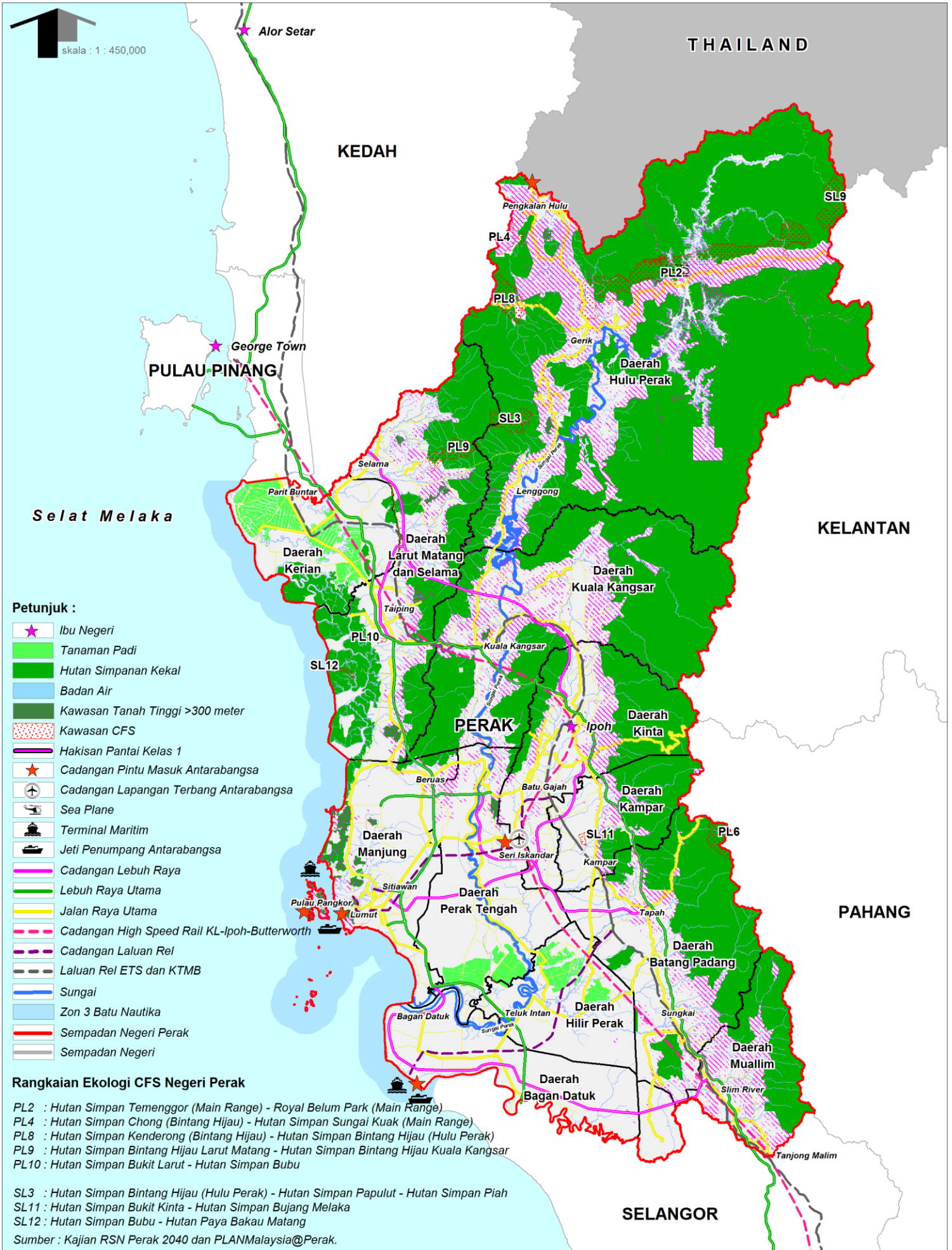
Jadual 3.11: Lokasi Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan bagi KSAS Kawasan Pertanian Makanan

Kawasan Pertanian Makanan	Keluasan (hektar)
Kawasan Jelapang Padi	
IADA Seberang Perak	14,140.00
IADA Kerian	20,972.00
Taman Kekal Pengeluaran Makanan	
Sungkai	157.30
Lekir	149.70
SKC Kuala Slim	224.56
Gua Tempurung	90.67
Titi Gantong	66.03
Degong	3.00
Bukit Sapi	883.60
Jumlah Keseluruhan	36,686.86

Sumber: Jabatan Pertanian Negeri Perak, 2017.

Lokasi Kawasan Pengekalan dan Pemeliharaan bagi setiap KSAS adalah seperti **Rajah 3.9**.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 3.9:
Kawasan Pemeliharaan dan Pemuliharaan Negeri Perak

BAB 4

DASAR STRATEGIK NEGERI PERAK 2040

Dasar Perancangan Teras Pembangunan 1 :
Pemeliharaan Persekitaran Mampan dan Komuniti Sejahtera

Dasar Perancangan Teras Pembangunan 2 :
Peningkatan Nilai Tambah dan Produktiviti Ekonomi Berasaskan
Sumber Tempatan dan Semula Jadi

Dasar Perancangan Teras Pembangunan 3 :
Penyediaan Kemudahsampaian Tinggi dan Infrastruktur Efisien

Dasar Perancangan Teras Pembangunan 4 :
Memartabatkan Khazanah Semula Jadi dan Warisan Negeri Perak

4.0 DASAR STRATEGIK NEGERI PERAK 2040

Pernyataan dasar dan strategi pelaksanaan Negeri Perak disediakan selaras dengan matlamat pembangunan Negeri Perak 2040 dan diterjemahkan mengikut teras pembangunan. Dasar ini juga disertakan dengan fakta dan justifikasi yang dirumuskan berdasarkan Laporan Pemeriksaan. Kesemua dasar diperincikan bertujuan untuk mencapai matlamat pembangunan negeri dalam konteks jangka masa panjang (perancangan sehingga tahun 2040).

Dasar Perancangan adalah pernyataan dasar kepada RSN Perak 2040 yang diberikan kod RSA (Rancangan Struktur Perak) [di dalam RSN Perak 2020 dikenali sebagai Dasar Perancangan Strategik Negeri (DPSN)]. Kod dasar RSA digunakan selaras dengan Manual Rancangan Struktur Edisi Ke-2 bertujuan memudahkan penyeragaman kod dasar di peringkat negara. Bagi meningkatkan kecekapan dalam perancangan dan pelaksanaan dasar RSN, setiap Dasar Perancangan diperincikan dengan Strategi Pelaksanaan (SP) yang disediakan dengan Inisiatif Pelaksanaan dan Agensi Pelaksana dengan huraian seperti berikut:

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
Huraian dan perincian mengenai langkah-langkah, tindakan dan cadangan projek / program dalam memastikan DP dapat dilaksanakan secara efisien.	Penentuan senarai agensi pelaksana bagi setiap Inisiatif Pelaksanaan bertujuan memudahkan perancangan, pengurusan, penyediaan peruntukan, pelaksanaan dan pemantauan.

Ringkasan jumlah dasar adalah seperti **Rajah 4.1** dan senarai penuh Dasar Perancangan dan Strategi Pelaksanaan bagi RSN Perak 2040 adalah seperti **Jadual 4.1**.

Rajah 4.1: Ringkasan Jumlah Dasar Perancangan Mengikut Teras Pembangunan

Jadual 4.1: Senarai Dasar Perancangan dan Strategi Pelaksanaan RSN Perak 2040

Dasar Perancangan	Strategi Pelaksanaan	M/S	
Teras 1 : Pemeliharaan Persekitaran Mampan dan Komuniti Sejahtera			
RSA 1 Membangunkan empat wilayah pertumbuhan secara bersepadu bagi memangkin pembangunan ekonomi dan fizikal Negeri Perak	SP 1.1	Membangunkan Daerah Kinta, Kampar, Manjung, Perak Tengah dan Kuala Kangsar sebagai Wilayah Metropolitan Lembah Kinta	4-11
	SP 1.2	Membangunkan Daerah Bagan Datuk, Hilir Perak, Batang Padang dan Muallim secara bersepadu sebagai Wilayah Perak Selatan (WPS)	4-14
	SP 1.3	Membangunkan Daerah Kerian, Larut Matang dan Selama sebagai Wilayah Perak Utara (WPU)	4-15
	SP 1.4	Membangunkan Daerah Hulu Perak sebagai Wilayah Hulu Perak (WHP)	4-17
RSA 2 Merancang pembangunan guna tanah seimbang antara pembangunan ekonomi dan kesejahteraan alam sekitar	SP 2.1	Merancang pembangunan guna tanah dan aktiviti perbandaran secara bertumpu mengikut koridor dan hierarki petempatan	4-19
	SP 2.2	Membangunkan guna tanah dan aktiviti perbandaran menggunakan konsep <i>smart growth</i>	4-25
	SP 2.3	Merancang pemajuan dan mengawal pembangunan fizikal secara bersepadu ke arah pembangunan yang lebih seimbang antara kepentingan ekonomi dan alam sekitar	4-26
RSA 3 Menyediakan pembangunan perumahan terancang yang mampu dimiliki	SP 3.1	Membina rumah mampu milik di lokasi strategik dan bersesuaian dengan kuasa membeli penduduk	4-28
	SP 3.2	Menyediakan perancangan dan kemudahan perumahan awam mengikut golongan sasaran	4-33
RSA 4 Memelihara karakter dan identiti kawasan desa Negeri Perak	SP 4.1	Memelihara kampung sebagai identiti Negeri Perak	4-35
	SP 4.2	Mewartakan tanah dan petempatan Orang Asli	4-39
RSA 5 Menyediakan kemudahan masyarakat dan rekreasi yang mencukupi, berkualiti dan mudah sampai bagi menampung keperluan sehingga tahun 2040	SP 5.1	Menyediakan kemudahan pendidikan di pelbagai peringkat pengajian berdasarkan keperluan dan unjuran dengan mengambil kira kawasan tampungan bagi kelangsungan masyarakat berpendidikan di Negeri Perak	4-40

Dasar Perancangan	Strategi Pelaksanaan	M/S	
	SP 5.2	Memastikan penyediaan fasiliti kesihatan yang selamat dan mencukupi selaras dengan keperluan dan kesejahteraan penduduk di Negeri Perak	4-41
	SP 5.3	Mempertingkatkan penyediaan fasiliti keselamatan polis dan bomba selaras dengan pertambahan penduduk sehingga tahun 2040	4-42
	SP 5.4	Menggalakkan penyediaan kemudahan kebajikan untuk kumpulan sasar bagi mengurangkan ketidakserataan agar setiap penduduk dapat menikmati taraf hidup yang lebih baik	4-43
	SP 5.5	Meluaskan fungsi tempat-tempat ibadat untuk meningkatkan kesejahteraan hidup masyarakat majmuk bandar dan desa	4-44
	SP 5.6	Merancang dan menyediakan kawasan perkuburan awam mengikut keperluan penduduk berbilang bangsa dan agama	4-44
	SP 5.7	Menyediakan kemudahan perpustakaan bagi memupuk budaya membaca dan melahirkan masyarakat berilmu	4-45
	SP 5.8	Menyediakan kawasan lapang mengikut hierarki di setiap daerah	4-46
	SP 5.9	Menyediakan kawasan lapang yang memenuhi keperluan semua golongan secara menyeluruh, berkualiti dan kondusif	4-47
	SP 5.10	Menaik taraf kemudahan sukan sedia ada ke arah menjadikan satu daerah peneraju satu sukan utama	4-48
	Teras 2 : Peningkatan Nilai Tambah dan Produktiviti Ekonomi Berasaskan Sumber Tempatan dan Semula Jadi		
RSA 6 Meningkatkan daya saing dan daya tahan pertumbuhan sektor terpilih ekonomi Negeri Perak	SP 6.1	Meningkatkan penggunaan sumber semula jadi dan kedudukan fizikal Negeri Perak dalam meningkatkan produktiviti dan nilai tambah ekonomi	4-50
	SP 6.2	Membangunkan k-ekonomi secara strategik dan bersepadu untuk menjana ekonomi yang lebih mantap dan berdaya maju	4-52
	SP 6.3	Memperkuhkan projek pengupayaan ekonomi bagi meningkatkan pendapatan golongan B40	4-53

Dasar Perancangan	Strategi Pelaksanaan	M/S	
RSA 7 Memperkasakan industri pelancongan Negeri Perak sebagai destinasi pelancongan utama negara	SP 7.1	Menjadikan industri pelancongan sebagai penyumbang utama ekonomi negeri	4-57
	SP 7.2	Menyediakan Pelan Induk Pelancongan Negeri Perak bertemakan destinasi pelancongan alam semula jadi dan warisan	4-59
	SP 7.3	Membangunkan Sungai Perak sebagai ikon pelancongan Negeri Perak	4-64
	SP 7.4	Memperkasakan pembangunan Pulau Pangkor sebagai pulau bebas cukai Negeri Perak	4-67
	SP 7.5	Memelihara aset warisan dan dibangunkan secara integrasi sebagai tarikan pelancongan Negeri Perak	4-69
	SP 7.6	Membangunkan produk pelancongan secara bersepadu dan mempromosikannya secara meluas	4-72
	SP 7.7	Memperkasakan pengurusan pembangunan dan prasarana pelancongan	4-76
RSA 8 Membangunkan Negeri Perak sebagai Lembah Pengeluaran Makanan Negara	SP 8.1	Meningkatkan hasil pengeluaran agromakanan bagi memperkukuhkan Negeri Perak sebagai Lembah Pengeluaran Makanan Negara	4-79
	SP 8.2	Membangunkan industri rantai yang bernilai tambah tinggi berasaskan agromakanan	4-86
	SP 8.3	Membangunkan usahawan tani dan modal insan sektor agromakanan secara berterusan	4-89
RSA 9 Mempertingkatkan sektor tanaman komoditi sebagai salah satu asas ekonomi utama Negeri Perak	SP 9.1	Memperkasakan industri komoditi dalam pembangunan ekonomi Negeri Perak	4-90
RSA 10 Memperkukuhkan pembangunan perindustrian Negeri Perak dengan promosi dan insentif berkesan	SP 10.1	Memfokuskan usaha untuk menarik pelaburan berimpak tinggi	4-95
	SP 10.2	Mengoptimalkan penggunaan kawasan perindustrian sedia ada	4-97
	SP 10.3	Memperkukuhkan kluster perindustrian Negeri Perak	4-98
RSA 11 Memperkukuhkan pembangunan perdagangan dan perkhidmatan berdasarkan hierarki pusat petempatan	SP 11.1	Memastikan perkhidmatan perdagangan dibangunkan mengikut hierarki pusat petempatan yang ditetapkan	4-100
	SP 11.2	Memastikan penyertaan dan pemilikan aset Bumiputera stabil dan berkembang	4-101

Dasar Perancangan	Strategi Pelaksanaan	M/S
	SP 11.3 Menyediakan dan menambah baik ruang penajaan tetap dan bergerak bagi menyokong ekonomi informal Negeri Perak	4-103
RSA 12 Memajukan sektor mineral secara lestari sebagai salah satu asas ekonomi utama Negeri Perak	SP 12.1 Meningkatkan nilai tambah industri berasaskan mineral secara terkawal	4-104
RSA 13 Meminimumkan tren penghijrahan keluar penduduk	SP 13.1 Mempelbagaikan peluang pekerjaan di dalam sektor ekonomi berpotensi	4-107
RSA 14 Mempelbagaikan kemudahan dan peluang pekerjaan kepada golongan warga emas, wanita dan OKU	SP 14.1 Menyediakan unit kediaman pelbagai jenis dan kos untuk golongan pesara	4-109
	SP 14.2 Menyediakan peluang pekerjaan yang sesuai untuk golongan warga emas yang masih aktif, wanita dan OKU	4-111
RSA 15 Meningkatkan tahap kemahiran dan kebolehpasaran tenaga kerja	SP 15.1 Menjadikan pendidikan dan latihan vokasional dan teknikal sebagai wadah melahirkan tenaga kerja mahir	4-112
	SP 15.2 Meminimumkan kadar pengangguran dalam kalangan graduan berijazah di Negeri Perak	4-113
	SP 15.3 Mempergiatkan pelaksanaan program pembelajaran sepanjang hayat (PSH) semua generasi di Negeri Perak	4-114
RSA 16 Mengutamakan tenaga kerja tempatan untuk peluang pekerjaan di Negeri Perak	SP 16.1 Mengurangkan tahap kebergantungan kepada buruh warga asing secara berperingkat	4-115
Teras 3 : Penyediaan Kemudahsampaian Tinggi dan Infrastruktur Efisien		
RSA 17 Meningkatkan tahap aksesibiliti dan perhubungan Negeri Perak dalam menyokong pembangunan ekonomi dan kesejahteraan penduduk	DSP 17.1 Menyediakan rangkaian dan perhubungan pengangkutan jalan yang berkualiti dan berdaya tahan bagi menyokong aktiviti ekonomi	4-119
	DSP 17.2 Menyediakan lebuh raya baru bagi mempertingkatkan hubungan Bandaraya Ipoh dengan bahagian utara dan bahagian barat Negeri Perak.	4-120
	DSP 17.3 Mempertingkatkan perhubungan antarabangsa ke Negeri Perak.	4-122
	DSP 17.4 Menyediakan hubungan rel dari laluan utama KTM ke terminal maritim.	4-124

Dasar Perancangan	Strategi Pelaksanaan	M/S
	DSP 17.5 Meningkatkan peranan Terminal Maritim Lumut dan Terminal Laut Bagan Datuk sebagai penyumbang utama ekonomi Negeri Perak	4-125
RSA 18 Memperkasakan jaringan dan perkhidmatan pengangkutan awam bagi menjadi mod pengangkutan utama rakyat	DSP 18.1 Mempertingkatkan dan menyeragamkan mutu perkhidmatan pengangkutan awam bagi seluruh Negeri Perak	4-126
	DSP 18.2 Memperuntukkan peraturan dan perundangan bagi menggalakkan kemajuan sektor pengangkutan awam	4-131
RSA 19 Menjadikan aktiviti berbasikal dan berjalan kaki di kawasan bandar sebagai mod pergerakan alternatif dan mobiliti rendah karbon	DSP 19.1 Menyediakan langkah-langkah penggalakan amalan berbasikal dan berjalan kaki di bandar	4-132
RSA 20 Meningkatkan keberkesanan sistem infrastruktur dan menekankan amalan teknologi hijau bagi menyokong pembangunan Negeri Perak	SP 20.1 Membangunkan dan mengurus sumber air yang bersepadu dan mampan	4-134
	SP 20.2 Menyediakan kemudahan bekalan elektrik yang mencukupi dan berkesan untuk permintaan masa hadapan	4-138
	SP 20.3 Mempertingkatkan kemudahan teknologi maya dan jalur lebar berkelajuan tinggi selaras dengan perkembangan teknologi semasa bagi memenuhi permintaan pelanggan dan pembangunan masa hadapan	4-141
	SP 20.4 Memastikan sistem perparitan, saliran dan pengairan diurus dengan efisien	4-142
	SP 20.5 Menggunakan loji rawatan kumbahan yang bersesuaian dengan keadaan setempat dan mementingkan pengawalan daripada pencemaran kualiti air	4-146
	SP 20.6 Menyediakan pengurusan sisa pepejal dan buangan terjadual secara bersepadu dengan sistem rawatan sisa berlandaskan teknologi dan tumpuan kepada pengawalan terhadap pencemaran	4-147
	SP 20.7 Meningkatkan jaringan bekalan gas asli ke kawasan industri utama Negeri Perak	4-150

Dasar Perancangan	Strategi Pelaksanaan	M/S
Teras 4 : Memartabatkan Khazanah Semula Jadi dan Warisan Negeri Perak		
RSA 21 Penjagaan KSAS dan biodiversiti bagi memastikan kesinambungan ke arah alam sekitar mampan	SP 21.1 Memastikan 50 peratus keluasan Negeri Perak dikekalkan sebagai kawasan berhutan	4-153
	SP 21.2 Mengangkat dan meningkatkan status perlindungan sumber biodiversiti dan warisan negeri	4-154
	SP 21.3 Memelihara dan memulihara kawasan sensitif alam sekitar (KSAS) dan biodiversiti	4-155
RSA 22 Peningkatan kualiti alam sekitar secara holistik dan efektif	SP 22.1 Meningkatkan tahap kualiti alam sekitar	4-162
RSA 23 Pemeriksaan peranan komuniti dalam penjagaan alam sekitar	SP 23.1 Memperkukuhkan pengurusan alam sekitar dan biodiversiti oleh komuniti	4-164
RSA 24 Pengurusan risiko bencana yang efektif bagi menjamin keselamatan	SP 24.1 Memperkasakan pengurusan risiko bencana secara menyeluruh	4-167

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Nota : Rujuk **Lampiran 3 - Matriks Keberkesanan Dasar Perancangan RSN Perak 2040** untuk melihat keberkesanan dasar dalam menyelesaikan isu semasa yang utama di Negeri Perak.

4.1 TERAS 1 : PEMELIHARAAN PERSEKITARAN MAMPAN DAN KOMUNITI SEJAHTERA

Teras 1 : Pemeliharaan Persekitaran Mampat dan Komuniti Sejahtera

merupakan teras utama RSN Perak 2040 dalam membangunkan Negeri Perak secara inklusif (berdaya huni, berkualiti dan sejahtera). Teras 1 memberi penekanan kepada pembangunan guna tanah secara terancang dan strategik dengan penyediaan kawasan kediaman kondusif bagi penduduk Negeri Perak. Teras ini juga merangkumi cadangan penyediaan kemudahan pendidikan, kesihatan, keselamatan, keagamaan, perpustakaan serta kawasan lapang dan rekreasi selaras dengan pertambahan penduduk sehingga tahun 2040. Terdapat 5 dasar yang disediakan bagi Teras 1 dengan perincian seperti berikut:

Dasar Perancangan 1 (RSA 1)

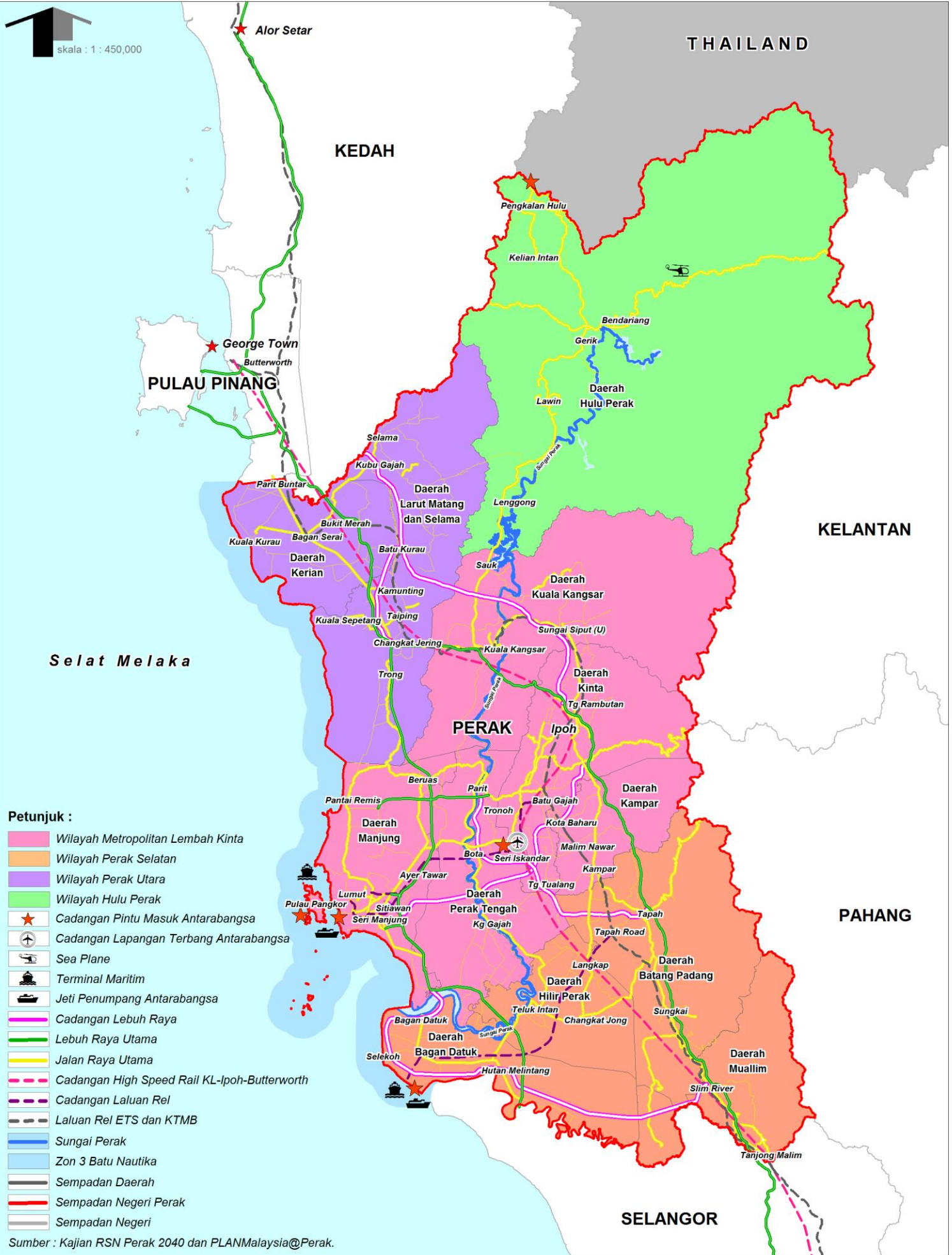
Membangunkan Empat Wilayah Pertumbuhan Secara Bersepadu Bagi Memangkin Pembangunan Ekonomi dan Fizikal Negeri Perak

Pembangunan beberapa kawasan pertumbuhan secara kolektif, bersepadu dan saling menyokong penting dalam memangkin pertumbuhan Negeri Perak ke tahap maksimum. Ini dapat dihasilkan melalui pembentukan empat Wilayah Pertumbuhan yang mempunyai ciri-ciri, kekuatan dan keistimewaan tersendiri (**Rajah 4.2**). Wilayah Pertumbuhan ini merupakan gabungan beberapa daerah yang terletak berjiran dan hampir antara satu sama lain. Setiap Wilayah Pertumbuhan akan berperanan sebagai pemangkin pertumbuhan ekonomi, ruang dan fizikal Negeri Perak dengan mengambil kira potensi dalaman daerah dan mengintegrasikan dengan kawasan-kawasan bersempadan di negeri-negeri berjiran.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Sumber : Kajian RSN Perak 2040 dan PLANMalaysia@Perak.

Rajah 4.2:
Wilayah Pertumbuhan Negeri Perak

Strategi Pelaksanaan 1.1 (SP 1.1) Membangunkan Daerah Kinta, Kampar, Manjung, Perak Tengah dan Kuala Kangsar Sebagai Wilayah Metropolitan Lembah Kinta

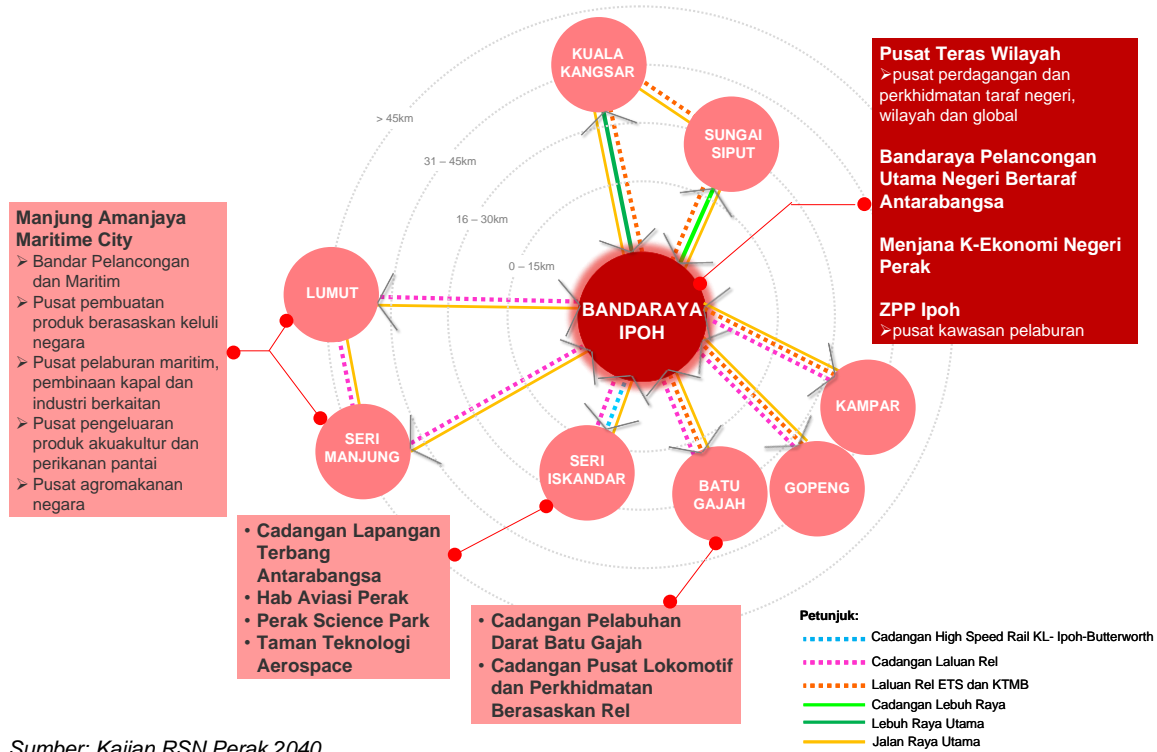
Negeri Perak perlu mempunyai sebuah wilayah pertumbuhan berimpak tinggi yang berperanan sebagai tunjang utama pertumbuhan (*anchor growth region*) untuk melonjak dan menjana pembangunan ekonomi Negeri Perak ke taraf antarabangsa. Pembentukan wilayah utama ini adalah berdasarkan ciri-ciri, potensi dan kekuatan sedia ada yang boleh ditingkatkan. Berdasarkan lokasi yang strategik di dalam konteks Negeri Perak, Daerah Kinta, Kampar, Manjung, Perak Tengah dan Kuala Kangsar secara bergabung akan membentuk Wilayah Peneraju Utama Pertumbuhan Negeri yang dikenali dengan nama Wilayah Metropolitan Lembah Kinta.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
1.1.1	Membangunkan Bandaraya Ipoh secara bersepadu dengan Seri Manjung-Sitiawan-Lumut dan disokong dengan pusat-pusat sekunder seperti Kampar, Seri Iskandar, Kuala Kangsar dan Sungai Siput (U) (Rajah 4.3).	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • MBI • MP Manjung • MP Kuala Kangsar • MD Kampar • MD Perak Tengah
1.1.2	Meningkatkan potensi pelaburan sektor strategik seperti pelancongan, pembuatan, pengangkutan, perdagangan dan perkhidmatan serta perindustrian di Daerah Kinta, Kampar, Manjung, Perak Tengah dan Kuala Kangsar.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • MIDA • PKNP • INVESTPerak • MBI • MP Manjung • MP Kuala Kangsar • MD Kampar • MD Perak Tengah
1.1.3	Membangunkan Bandaraya Ipoh sebagai Pusat Wilayah yang berfungsi sebagai pusat perdagangan dan perkhidmatan taraf negeri, wilayah dan global.	<ul style="list-style-type: none"> • MBI
1.1.4	Mempromosikan Bandaraya Ipoh sebagai Bandaraya Pelancongan Utama Negeri yang bertaraf antarabangsa.	<ul style="list-style-type: none"> • MBI • Tourism Perak
1.1.5	Memperkasakan sektor K-Ekonomi di seluruh Negeri Perak dan menjadikan Bandaraya Ipoh sebagai pusat K-Ekonomi Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • MBI
1.1.6	Menyediakan pembangunan lengkap Daerah Kinta bagi menampung jumlah penduduk melebihi 1 juta orang pada tahun 2035 bagi melonjakkan ekonomi Bandaraya Ipoh.	<ul style="list-style-type: none"> • MBI

Rajah 4.3: Ilustrasi Pembangunan Bersepadu Wilayah Metropolitan Lembah Kinta

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
1.1.7	Memperkasakan pembangunan Daerah Manjung sebagai Bandar Pelancongan Maritim dan kawasan perbandaran utama dan Pulau Pangkor sebagai Pulau Bebas Cukai di Negeri Perak. Antara projek yang perlu dijayakan adalah Manjung Amanjaya Maritime City yang memberi penumpuan kepada pembangunan pelabuhan industri maritim, perkapalan, pelancongan, pengeluaran produk akuakultur dan perikanan pantai.	<ul style="list-style-type: none"> • MP Manjung • NCIA • Tourism Perak • LMT
1.1.8	Memperkasakan pembangunan Daerah Kampar sebagai pusat pendidikan Negeri Perak dan kawasan perbandaran utama.	<ul style="list-style-type: none"> • MD Kampar
1.1.9	Membangunkan Seri Iskandar sebagai Bandar Pendidikan dan Hab Aviasi Negeri Perak dengan cadangan pembinaan Lapangan Terbang Antarabangsa (perincian projek disediakan di Bab 5 : Projek Flagship 1), cadangan Taman Teknologi Aerospace dan Perak Science Park di Seri Iskandar.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • MD Perak Tengah
1.1.10	Membangunkan Sungai Perak sebagai ikon pelancongan eko, budaya dan warisan kepada Daerah Perak Tengah dan Kuala Kangsar (perincian projek disediakan di Bab 5 : Projek Flagship 3).	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • MD Perak Tengah

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
1.1.11	Memperkuatkan pembangunan Bandar Kuala Kangsar sebagai Bandar DiRaja, pelancongan warisan dan budaya serta kawasan perbandaran utama.	<ul style="list-style-type: none"> • MPKK • Tourism Perak
1.1.12	Meningkatkan potensi pembangunan Seberang Perak, Titi Gantong dan Manong sebagai kawasan pengeluaran sumber agromakanan negara (perincian projek disediakan di Bab 5 : Projek Flagship 2).	<ul style="list-style-type: none"> • PPPNP • Jabatan Pertanian • IADA • Pejabat Daerah dan Tanah • MPKK • MD Perak Tengah
1.1.13	Membangunkan Manong sebagai pusat pemasaran dan perdagangan produk pertanian utama di bahagian tengah Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian • FAMA • PPPNP • MD Selama
1.1.14	Menyediakan rangkaian infrastruktur utama iaitu: <ol style="list-style-type: none"> Cadangan Lebuhraya Ipoh – Lumut. Cadangan Lebuhraya Tapah Link. Cadangan Pelabuhan Darat Batu Gajah. Cadangan pusat lokomotif dan rangkaian rel di Batu Gajah. Cadangan tambahan laluan tren shuttle KTM komuter dari Padang Rengas ke Kuala Kangsar, Sungai Siput (U), Tasek, Ipoh, Batu Gajah dan Kampar. Cadangan Rangkaian Rel Ipoh – Lumut. Cadangan naik taraf Jeti Awam Antarabangsa di Lumut, Pulau Pangkor dan Bagan Datuk. Cadangan persimpangan bertingkat di Jalan Ipoh – Lumut (FT005). Cadangan Rel Metropolitan Kinta di Bandaraya Ipoh dan bandar-bandar besar sekitar. Cadangan Rel Berkelajuan Tinggi KL-Ipoh-Butterworth (HSR Fasa 2) dengan 2 buah stesen hentian bersepadu di Ipoh dan Seri Iskandar (lapangan terbang antarabangsa). Cadangan naik taraf Jalan A019 Sg. Siput – Kg. Bawong. Cadangan naik taraf kemudahan telekomunikasi berkelajuan tinggi. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • KTM • LLM • Gas Malaysia • Jabatan Laut • JKR • Kementerian Pengangkutan

Strategi Pelaksanaan 1.2 (SP 1.2)**Membangunkan Daerah Bagan Datuk, Hilir Perak, Batang Padang dan Muallim Secara Bersepadu Sebagai Wilayah Perak Selatan (WPS)**

Kedudukan empat daerah yang berjiran iaitu Daerah Bagan Datuk, Hilir Perak, Batang Padang dan Muallim perlu dibangunkan secara bersepadu untuk membentuk wilayah pertumbuhan di bahagian selatan Negeri Perak.

Kedudukan daerah-daerah ini yang bersebelahan dengan Negeri Selangor juga boleh membentuk wilayah pertumbuhan rentas sempadan bagi memberi perkhidmatan kepada Daerah Sabak Bernam. Pembangunan WPS akan meningkatkan ekonomi dan kualiti hidup penduduk dan mengukuhkan fungsi sebagai gerbang selatan Perak.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
1.2.1	Membangunkan Bagan Datuk sebagai katalis utama kepada WPS dengan menjalankan projek Perak Heavy Industrial Park (PHIP) dan Bagan Datuk Water City (BDWC).	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PKNP • MP Teluk Intan
1.2.2	Membangunkan Tanjong Malim sebagai pusat automatif terkemuka di Asia Tenggara dengan penekanan kepada pembangunan NXGV25, 1MYC (Bandar Belia 1 Malaysia) dan Bandar Belia Komanwel.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PKNP • MD Tanjong Malim
1.2.3	Memperkukuhkan peranan Tanjong Malim sebagai hab transit selatan Perak melalui cadangan Rel Berkelajuan Tinggi KL-Ipoh-Butterworth (HSR Fasa 2) yang melalui Tanjong Malim dengan sebuah stesen hentian.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengangkutan • SPAD • JKR • MD Tanjong Malim
1.2.4	Memperkasakan pembangunan di Tapah berasaskan pendidikan, hab R&D, perdagangan, industri dan pelancongan budaya (Orang Asli dan sub-etnik terbesar di Malaysia).	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PKNP • MD Tapah • Tourism Perak • JAKOA
1.2.5	Membangunkan Teluk Intan secara agresif berasaskan pertanian berteknologi tinggi dan hab pendidikan. Selain pembangunan kluster biotek berasaskan minyak kelapa sawit, Teluk Intan juga akan ditumpukan bagi kluster organik dan industri berasaskan pertanian (terutama aktiviti hiliran berasaskan kelapa sawit) dan pengeluaran padi.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PKNP • MP Teluk Intan • MIDA • IADA • PPPNP • Jabatan Pertanian
1.2.6	Mempelbagaikan aktiviti hiliran sektor strategik (perikanan, akuakultur dan tanaman komoditi) terutama di Teluk Intan dan Bagan Datuk.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perikanan • Jabatan Pertanian • FELDA • FELCRA • RISDA

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
1.2.7	Menyediakan pelbagai kemudahan bagi meningkatkan keselesaan penduduk dan menyokong peranan Tanjong Malim sebagai bandar dormitori kerana mempunyai kemudahan transit pengangkutan awam.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PKNP • MD Muallim • LPHP
1.2.8	Menubuhkan PBT khusus untuk mentadbir dan menguruskan pembangunan Daerah Bagan Datuk.	<ul style="list-style-type: none"> • Kerajaan Negeri • UPEN
1.2.9	Menyediakan rangkaian infrastruktur utama iaitu: <ol style="list-style-type: none"> Cadangan Lebuh Raya Bagan Datuk-Slim River (BASE). Cadangan rel Bagan Datuk – Tapah Road. Cadangan Rel Berkelajuan Tinggi KL-Ipoh-Butterworth (HSR Fasa 2) melalui Tanjong Malim dengan sebuah stesen hentian bersepadu. Cadangan rangkaian paip gas Air Tawar-Bagan Datuk-Tanjong Malim. Cadangan naik taraf kemudahan telekomunikasi berkelajuan tinggi seiring perkembangan semasa. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PKNP • Kementerian Pengangkutan • Gas Malaysia • SKMM

Strategi Pelaksanaan 1.3 (SP 1.3)

Membangunkan Daerah Kerian, Larut Matang dan Selama Sebagai Wilayah Perak Utara (WPU)

Bahagian utara Negeri Perak (Wilayah Perak Utara) berpotensi dibangunkan secara bersepadu dengan menggabungkan ciri-ciri dan potensi pertumbuhan yang dimiliki Daerah Kerian dan Daerah Larut Matang dan Selama. Kedudukan daerah-daerah ini yang terletak bersempadan dengan Negeri Pulau Pinang (Konurbasi Utara berdasarkan RFN Ke-3) dan Kedah harus dimanfaatkan sepenuhnya dalam membangunkan WPU terutama dalam pembangunan perumahan untuk memberi perkhidmatan kepada penduduk sekitar.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
1.3.1	Membangunkan Nod Pertumbuhan <i>Greater Kamunting Conurbation</i> yang merangkumi kawasan Kamunting, Taiping, Batu Kurau dan Bukit Gantang untuk mengintegrasikan WPU dengan pembangunan Negeri Pulau Pinang dan Kedah.	<ul style="list-style-type: none"> • NCIA • MP Taiping
1.3.2	Meningkatkan pembangunan perbandaran di Taiping dan menggalakkan pembangunan pelancongan warisan ke peringkat antarabangsa.	<ul style="list-style-type: none"> • MP Taiping • Tourism Perak • JWN
1.3.3	Membangunkan kawasan kediaman mampu milik dan kemudahan yang selesa di Selama bagi menampung permintaan daripada penduduk kawasan / negeri sekitar.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • LPHP • MD Selama

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
1.3.4	Menaik taraf rangkaian jalan dan perhubungan di Selama bagi meningkatkan aksesibiliti penduduk dan barangan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • JKR • MD Selama
1.3.5	Meningkatkan pengeluaran hasil makanan berasaskan pertanian, penternakan dan perikanan di Selama, Bagan Serai dan Parit Buntar melalui Lembah Agromakanan Negara.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian • Jabatan Perikanan • Jabatan Perkhidmatan Veterinar • PPPNP • MD Kerian • MD Selama • Pejabat Daerah dan Tanah
1.3.6	Membangunkan Selama sebagai pusat pemasaran dan perdagangan produk pertanian utama di bahagian utara Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian • FAMA • PPPNP • MD Selama
1.3.7	Membangunkan sektor ekonomi utama WPU iaitu: i. Taman produk makanan halal. ii. Kawasan tanaman komoditi. iii. Kawasan produk agromakanan. iv. Kluster industri kimia dan polimer. v. Taman industri teknologi hijau dan inovatif. vi. Sektor perkhidmatan berkaitan pelancongan, pendidikan, kesihatan, sukan, warisan dan keluarga.	<ul style="list-style-type: none"> • NCIA • MIDA • Jabatan Pertanian • PPPNP • MP Taiping • MD Kerian • MD Selama
1.3.8	Membangunkan institusi pengajian bagi menjadi katalis dalam melonjakkan kemajuan WPU. Aliran pengajian yang sesuai bagi WPU adalah berasaskan pertanian, warisan dan pembuatan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • KPT • MP Taiping • MD Selama • MD Kerian • Pejabat Daerah dan Tanah
1.3.9	Menyediakan rangkaian infrastruktur utama seperti: i. Cadangan lebuhraya alternatif kepada Lebuhraya Utara Selatan bermula dari Ipoh ke Selama bagi meningkatkan pembangunan di Selama dan mengatasi kesesakan serta risiko kemalangan di sekitar Terowong Menora. ii. Cadangan lebuhraya sambungan dari Changkat Jering ke utara Negeri Perak (mengatasi masalah kesesakan di persimpangan terakhir WCE). iii. Cadangan naik taraf Jalan FT171 Selama – Kedah – Pulau Pinang (antara negeri).	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan • SPAD • Gas Malaysia • SKMM

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
iv. Cadangan naik taraf Jalan FT147 Selama – Bagan Serai. v. Cadangan naik taraf Jalan A006 Selama – FT076 Kg. Sumpitan. vi. Cadangan naik taraf kemudahan telekomunikasi berkelajuan tinggi seiring dengan perkembangan semasa.	

Strategi Pelaksanaan 1.4 (SP 1.4)

Membangunkan Daerah Hulu Perak Sebagai Wilayah Hulu Perak (WHP)

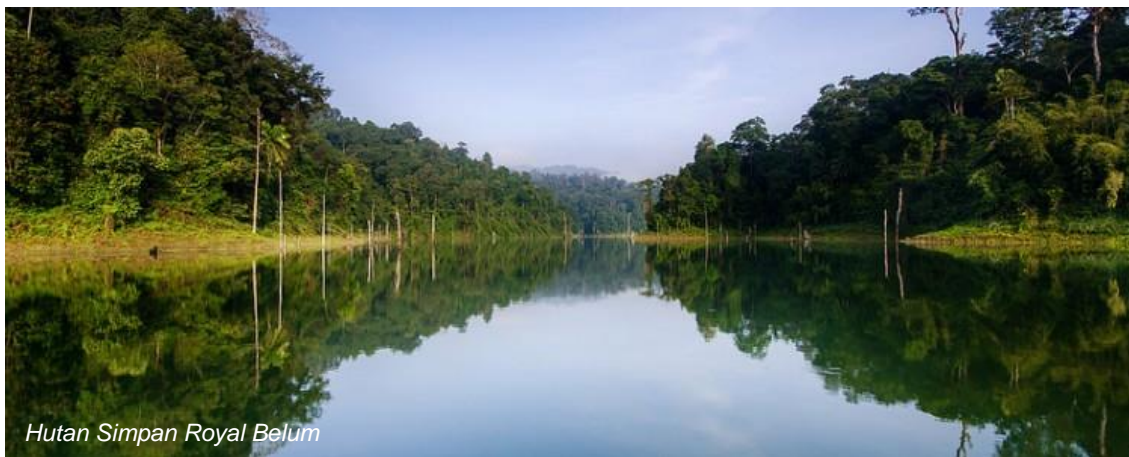
Saiz Daerah Hulu Perak yang besar dan mempunyai ciri dan karakter tersendiri dan unik menonjolkan identitinya sebagai kawasan Hijau Mega Negeri Perak. Sebahagian besar daerah ini diliputi hutan simpan dan tanah tinggi yang perlu dipelihara sebagai sumber biodiversiti alam semula jadi negeri dan negara. Kelebihannya juga yang terletak bersempadan dengan Negara Thailand mewujudkan potensi pembangunan aktiviti perdagangan dan pengedaran barangan keluar-masuk di kawasan sempadan antarabangsa di bawah inisiatif Wilayah IMT-GT.

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
1.4.1 Membangunkan The Gateways@IMT-GT di Pengkalan Hulu yang merupakan pintu masuk antarabangsa (Thailand) dengan perincian berikut: i. Keluasan projek pembangunan 151 ekar. ii. Pembangunan bercampur perniagaan dan industri. iii. Pelancongan dan perdagangan sempadan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • MD Pengkalan Hulu • Tourism Perak
1.4.2 Memperkukuhkan dan mempromosi Tapak Warisan Dunia UNESCO Lembah Lenggong bagi meningkatkan pendapatan penduduk setempat.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • Lembaga Muzium • JWN • MD Lenggong
1.4.3 Memperkukuhkan perkhidmatan dan aktiviti di Bandar Lenggong bagi menyokong pembangunan pelancongan bandar warisan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • MD Lenggong • Pejabat Daerah dan Tanah
1.4.4 Menjadikan Taman Negeri Royal Belum sebagai Tapak Warisan Dunia UNESCO yang kedua di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perhutanan • Perbadanan Taman Negeri • JWN • Tourism Perak • MD Gerik

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
1.4.5	Memperkuhkan pembangunan perbandaran di Gerik dan berperanan sebagai bandar utama kepada Daerah Hulu Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • MD Gerik
1.4.6	Menyediakan rangkaian infrastruktur utama iaitu: i. Cadangan perkhidmatan <i>amphibious / sea plane</i> di Tasik Banding bagi memudahkan kemasukan pelancong ke Royal Belum. ii. Menaik taraf Jalan A168 Gerik – Kg. Air Ganda. iii. Menaik taraf jalan yang menghubungkan antara Pengkalan Hulu dan Gerik ke Negeri Kedah bagi meningkatkan aksesibiliti dan potensi pembangunan di Pengkalan Hulu dan Gerik. iv. Cadangan naik taraf kemudahan telekomunikasi berkelajuan tinggi seiring dengan perkembangan semasa.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan • JKR • Jabatan Penerbangan Awam • MD Gerik • MD Pengkalan Hulu • SKMM

Hutan Simpan Royal Belum

Royal Belum Resort

Dasar Perancangan 2 (RSA 2)

Merancang Pembangunan Guna Tanah Seimbang Antara Pembangunan Ekonomi dan Kesejahteraan Alam Sekitar

Bagi menggalakkan pembangunan guna tanah dan ekonomi di Negeri Perak, perancangan bersepadu perlu disediakan berdasarkan isu dan potensi yang dikenal pasti. Pembangunan integrasi antara kawasan merupakan konsep pembangunan yang menjadi teras kepada perancangan guna tanah di Negeri Perak.

Strategi Pelaksanaan 2.1 (SP 2.1)

Merancang Pembangunan Guna Tanah dan Aktiviti Perbandaran Secara Bertumpu Mengikut Koridor dan Hierarki Petempatan

Bagi memastikan pembangunan guna tanah adalah seimbang, konsep pembangunan secara bertumpu (mengikut kluster) berdasarkan koridor dan hierarki petempatan dijadikan sebagai prinsip asas dalam perancangan guna tanah di seluruh Negeri Perak. Konsep ini dapat mengekalkan kawasan pertanian dan hutan yang berperanan penting untuk keseimbangan ekologi dan pemeliharaan biodiversiti Negeri Perak.

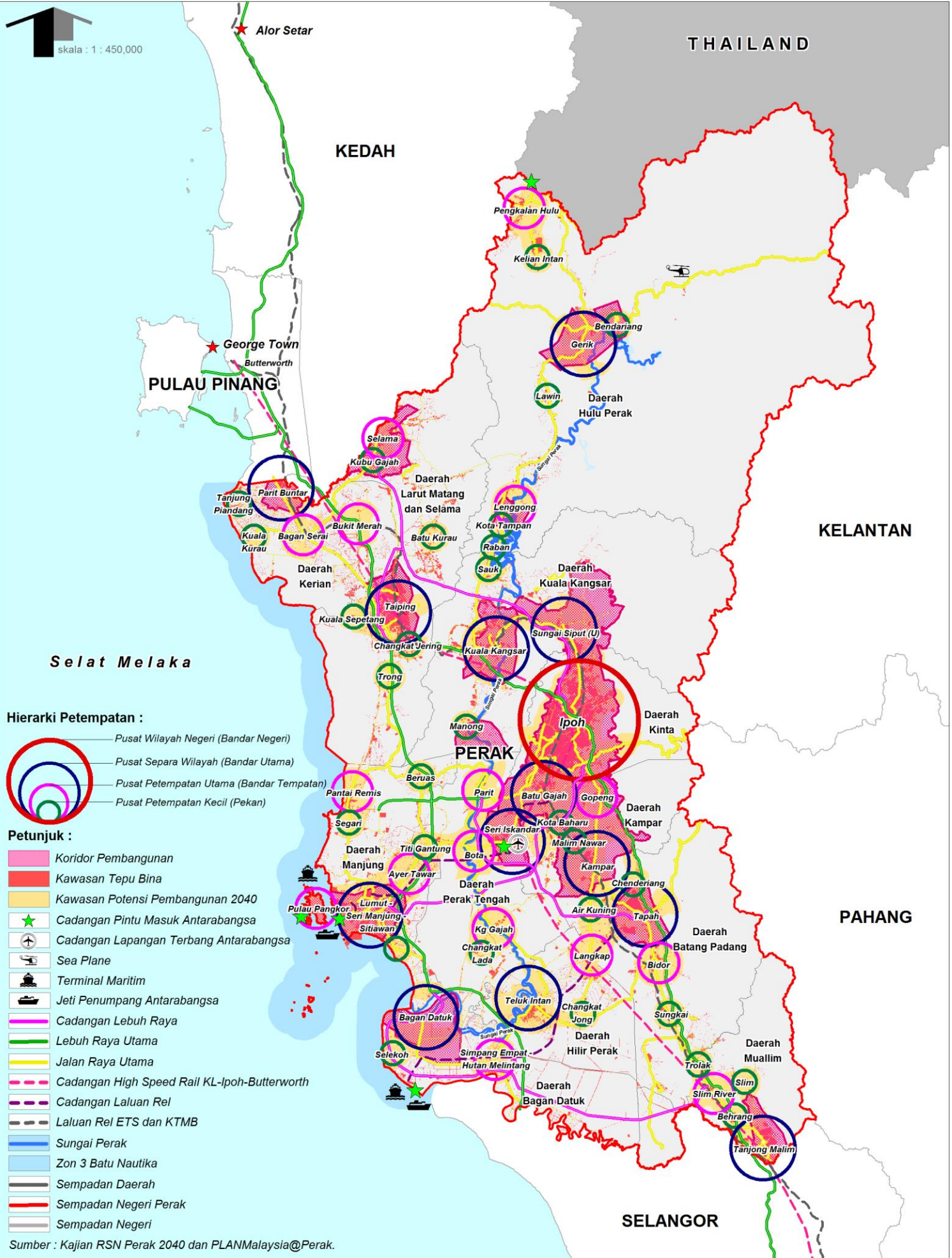

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
2.1.1	<p>Membangunkan rangkaian pusat perbandaran secara bersepadu selaras dengan hierarki petempatan (Rajah 4.4) berikut:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pusat wilayah negeri (bandar negeri : Ipoh). Pusat separa wilayah (bandar utama : Sungai Siput (U), Kuala Kangsar, Taiping, Batu Gajah, Parit Buntar, Lumut-Seri Manjung-Stitiawan, Seri Iskandar, Kampar, Tapah, Teluk Intan, Bagan Datuk, Tanjong Malim dan Gerik). Pusat pertumbuhan utama (16 bandar tempatan). Pusat pertumbuhan kecil (63 pekan). <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 10px;"> <div style="text-align: center;"> <p>1 Bandar Negeri (Ipoh)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>13 Bandar Utama</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>16 Bandar Tempatan</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>63 Pekan</p> </div> </div>	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • Semua PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
2.1.2	Memperkasakan fungsi setiap bandar mengikut hierarki petempatan agar berdaya saing dan berdaya tahan (rujuk Jadual 3.2 dan Lampiran 2 untuk perincian senarai hierarki petempatan dan fungsinya).	<ul style="list-style-type: none"> • Semua PBT
2.1.3	Memastikan tanah pertanian Kelas 2 di luar sempadan bandar dikekalkan sebagai kawasan tanaman dan menyumbang kepada ekonomi Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua PBT • Pejabat Daerah dan Tanah • Jabatan Pertanian • PPPNP
2.1.4	Memastikan pembangunan perbandaran ditumpukan kepada kawasan yang telah dizonkan sebagai koridor pembangunan atau kawasan tumpuan yang telah dikenal pasti di dalam RT / RKK.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua PBT
2.1.5	Menetapkan dan mewartakan sempadan kawasan bandar (Rajah 4.5) dan CBD bagi memudahkan kawalan pembangunan dan dapat mengurangkan isu rebakan bandar. Ini penting bagi memastikan kawasan pertanian subur dan HSK dapat dipelihara untuk generasi masa hadapan.	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • Semua PBT • Pejabat Daerah dan Tanah • JUPEM • PTG
<p>Kriteria Sempadan Bandar</p> <ul style="list-style-type: none"> Intensiti pembangunan Gunataman Kemudahan masyarakat Tenaga kerja Peluang pekerjaan Nilai tanah Kawasan kutipan cukai taksiran Kawasan menerima perkhidmatan PBT (luar kawasan operasi). Sistem rangkaian jalan. Kawasan kemudahan pengangkutan awam. Statistik isi padu dan komposisi lalu lintas. TOD. Bekalan air bersih. Bekalan telekomunikasi. Rangkaian kumbahan. Sistem pengurusan sisa pepejal. Sistem teknologi hijau. Anjakan teknologi hijau. 		
2.1.6	Memberi insentif kepada pembangunan di dalam sempadan bandar seperti pertambahan kepadatan / densiti, pengurangan caj pemajuan dan lain-lain bagi menggalakkan pembangunan dijalankan di dalam sempadan bandar yang ditetapkan.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua PBT

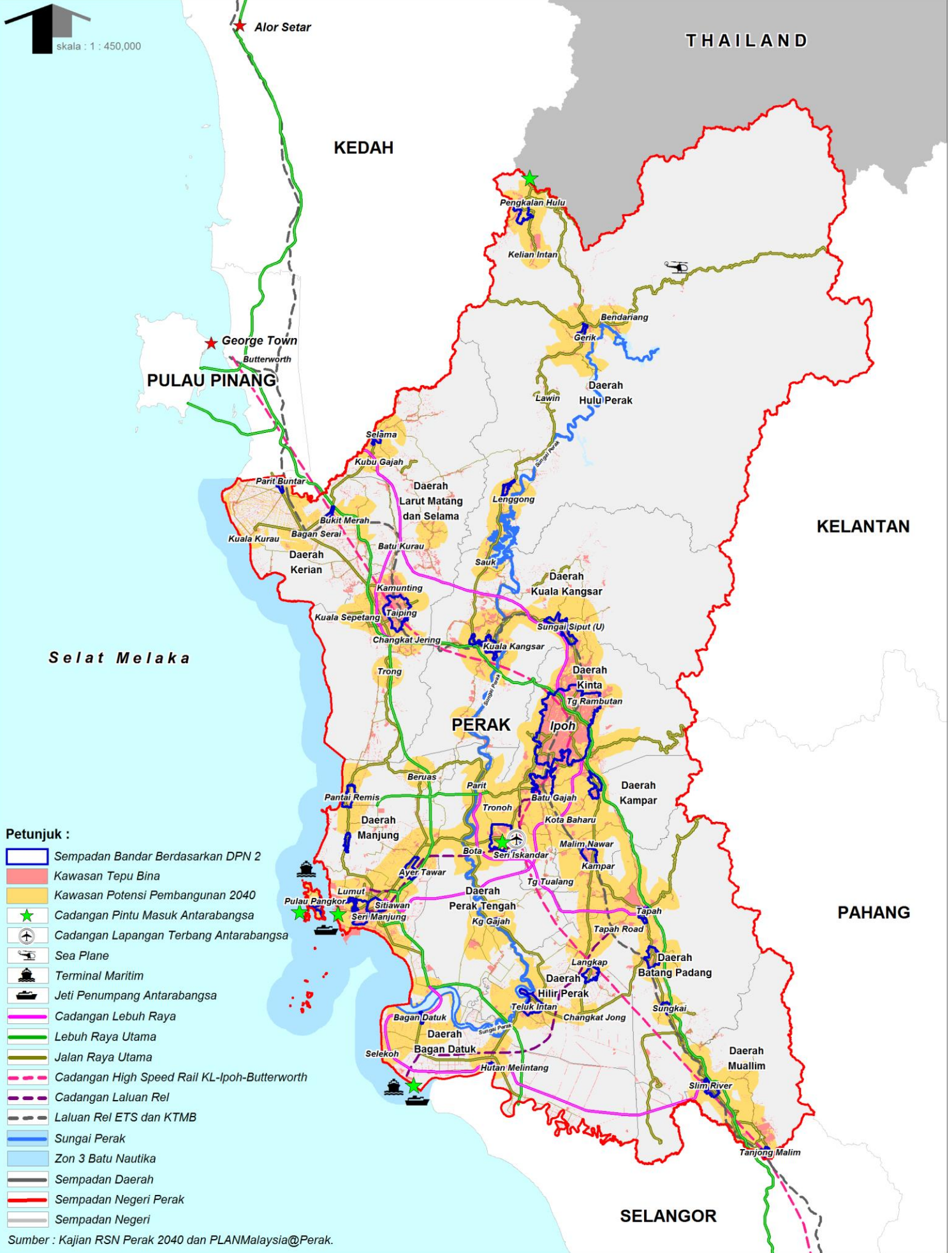
RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.4:
Koridor Pembangunan dan Perbandaran Utama Negeri Perak

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.5:
Sempadan Bandar Berdasarkan DPN 2

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
2.1.7	Membangunkan institusi pengajian di kawasan bandar atau pekan setiap daerah bagi menjadi katalis dalam melonjakkan kemajuan daerah. Aliran pengajian setiap IPT disesuaikan dengan kekuatan dan potensi daerah seperti contoh Daerah Hulu Perak (berasaskan ekologi), Daerah Kerian dan Hilir Perak (berasaskan agro), Daerah Larut Matang dan Selama (berasaskan warisan, agro dan pembuatan), Daerah Manjung (berasaskan maritim) dan Daerah Kampar dan Bagan Datuk (berasaskan perindustrian dan pembuatan).	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • KPT • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah
2.1.8	Mempelbagaikan komponen pembangunan di dalam pekan bagi mengukuhkan fungsi pekan sebagai pusat ekonomi dan perkhidmatan desa.	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat Daerah dan Tanah • Semua PBT • PKNP • PLANMalaysia@Perak • KKLW

Komponen pembangunan pekan

Pembangunan Ekonomi

Kemudahan Prasarana

Pusat Perkhidmatan

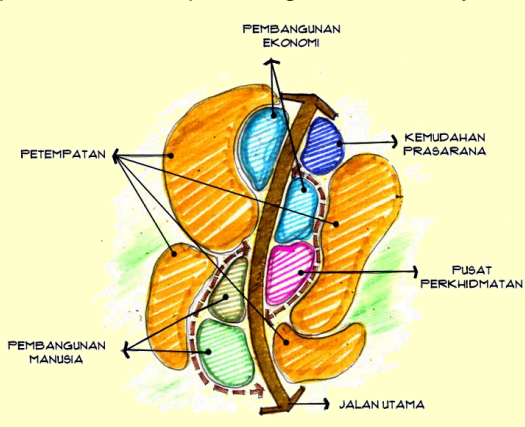
Pembangunan Manusia

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kawasan perniagaan terancang. 2. Perusahaan Kecil Sederhana (PKS) terancang. 3. Pusat pengumpulan hasil pertanian. 4. Pasar tani / pasar malam / pasar sehari. 5. Program Gerai Buah-Buahan Segar (GBBS). 6. Agrobazaar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Perhubungan jalan raya. 2. Bekalan elektrik dan air. 3. Perkhidmatan telekomunikasi dan ICT. 4. Terminal / hentian pengangkutan awam. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kemudahan masyarakat dan rekreasi. 2. Pusat ICT. 3. Kemudahan perbankan. 4. Mini RTC. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pusat setempat perkhidmatan perundingan dan nasihat perniagaan. 2. Pusat latihan kemahiran keusahawanan. 3. Program Pemulihan Dalam Komuniti (PDK). 4. Pusat aktiviti warga emas.
--	---	---	---

Sumber: DPF Desa Negara, 2016.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
2.1.9	<p>Menaik taraf pekan-pekan yang usang dan menambah komponen di dalam pekan agar lebih berdaya maju.</p> <p>Sumber: DPF Desa Negara, 2016.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat Daerah dan Tanah • Semua PBT • PKNP • PLANMalaysia@Perak • KKLW
2.1.10	<p>Membangunkan Rancangan Perumahan Awam atau skim perumahan terancang di dalam pekan bagi meningkatkan jumlah penduduk di pekan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP • Pejabat Daerah dan Tanah • Semua PBT
2.1.11	<p>Menyediakan Pelan Induk Pembangunan Pekan di Negeri Perak terutama pekan-pekan yang sedang mengalami isu pekan mati seperti di Beruas, Karai, Kota Baharu, Papan dan Pusing.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • PKNP • Pejabat Daerah dan Tanah • Semua PBT • KKLW

Strategi Pelaksanaan 2.2 (SP 2.2)

Membangunkan Guna Tanah dan Aktiviti Perbandaran Menggunakan Konsep *Smart Growth*

Berdasarkan kepada potensi pembangunan sedia ada, pembangunan di Negeri Perak adalah mengikut koridor yang telah diasaskan daripada Rancangan Fizikal Negara Ke-3 iaitu di Koridor Ipoh – Seri Iskandar – Manjung – Lumut. Koridor ini dibentuk berdasarkan kepesatan dan tumpuan pembangunan terutama di sepanjang Jalan Ipoh-Lumut (FT005).

4

DASAR STRATEGIK
NEGERI PERAK 2040

TERAS 1

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>2.2.1 Memastikan pembangunan yang mampan, berasaskan pembangunan <i>infill</i> dan <i>brownfield</i> secara terkawal dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Membangunkan tanah-tanah kosong yang terdapat dalam kawasan bandar berdasarkan konsep pembangunan <i>infill</i> secara terkawal. Membangunkan kawasan <i>brownfield</i> bagi menambah nilai hartanah bandar dan mewujudkan peluang pelaburan di Negeri Perak. Menggalakkan pembangunan <i>infill</i> dan <i>brownfield</i> (melalui pelbagai jenis insentif yang sesuai) terutama kepada guna tanah tepu bina yang usang dan terbengkalai. Mempelbagaikan kegunaan secara kreatif bagi bangunan-bangunan yang telah siap tetapi tidak terjual. Menyediakan RKK pembangunan <i>brownfield</i> pekan-pekan yang kini usang dan tidak berdaya saing seperti di Kota Baharu, Daerah Kampar. 	<ul style="list-style-type: none"> Semua PBT PLANMalaysia@Perak PKNP
<p>2.2.2 Menambah <i>Transit Oriented Development</i> (TOD) bagi meningkatkan tahap penggunaan pengangkutan awam dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Membangunkan TOD di sekitar stesen / terminal transit (800 meter) dengan pembangunan bercampur berkepadatan tinggi terutama di Ipoh, Taiping, Tapah, Tanjong Malim, Batu Gajah dan Kampar. Menyediakan Rumah Amanjaya di sekitar stesen transit bagi meningkatkan kemudahan golongan berpendapatan sederhana kepada pengangkutan awam. Menyediakan perkhidmatan <i>feeder bus</i> dan ruang pejalan kaki yang selesa dan efisien untuk ke stesen transit. 	<ul style="list-style-type: none"> PLANMalaysia@Perak Semua PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
	iv. Menyediakan kemudahan <i>park n ride</i> di lokasi sesuai bagi menggalakkan penduduk menggunakan pengangkutan awam.	
2.2.3	Membangunkan bandar pintar (<i>smart city</i>) di Negeri Perak dengan mewujudkan bandar yang diurus menggunakan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) dan <i>Internet of Things</i> (IOT). Antara bidang terlibat adalah pengangkutan awam, pengurusan sisa, pengurusan tenaga (elektrik), pengurusan trafik, keselamatan awam dan pengurusan data pengguna. <i>Smart city</i> dapat meningkatkan kesejahteraan sosial masyarakat, menyokong pencapaian <i>low carbon city</i> dan mengurangkan kos serta penggunaan sumber negeri. Ini penting dalam mewujudkan sebuah bandar yang selesa didiami, selamat, mesra alam dan mesra pengguna dengan paras kesejahteraan dan kualiti hidup yang tinggi.	<ul style="list-style-type: none"> • Kerajaan Negeri Perak • PBT • PLANMalaysia@Perak • SKMM
2.2.4	Memastikan perancangan bandar yang menitikberatkan kemudahan untuk orang kurang upaya, kanak-kanak, wanita dan penduduk dalam usia emas (<i>barrier free</i>) terutama di dalam bandar dan semua bangunan awam / pusat komersial.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT

Strategi Pelaksanaan 2.3 (SP 2.3)

Merancang Pemajuan dan Mengawal Pembangunan Fizikal Secara Bersepadu Ke Arah Pembangunan Yang Lebih Seimbang Antara Kepentingan Ekonomi dan Alam Sekitar

Kawalan guna tanah yang seimbang amat penting untuk memastikan ekologi dan biodiversiti Negeri Perak terpelihara. Penggunaan sepenuhnya tanah yang berpotensi untuk pembangunan terutama yang berada di dalam bandar atau berhampiran bandar adalah digalakkan. Selain itu, usaha mengawal dan memulihara semua kawasan sensitif perlu dipastikan agar tidak dibangunkan dan menyebabkan berlakunya impak negatif kepada guna tanah Negeri Perak.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
2.3.1	Memberi keutamaan kepada zon guna tanah tepu bina di dalam RT yang masih belum dibangunkan bagi mengelakkan kawasan pertanian subur atau hutan dibuka untuk pembangunan perbandaran.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua PBT • Pejabat Daerah dan Tanah

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
2.3.2	Memastikan setiap permohonan pembangunan mengambil kira kategori kesesuaian tanah yang dinyatakan di dalam RT / RKK.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua PBT
2.3.3	Memastikan aktiviti guna tanah bersesuaian dengan persekitaran fizikal dan sosial setempat.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua PBT • Pejabat Daerah dan Tanah
2.3.4	Menempatkan semula aktiviti guna tanah yang tidak bersesuaian dengan persekitaran ke kawasan yang lebih sesuai.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua PBT • Pejabat Daerah dan Tanah • JAS
2.3.5	Membangunkan kawasan tanah-tanah kosong termasuk belukar, bekas lombong dan tanah terbiar yang berada di dalam kawasan bandar dan pinggir bandar agar lebih ekonomik dan bernilai estetik.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua PBT • Pejabat Daerah dan Tanah
2.3.6	Mengawal semua kawasan yang menghalang pembangunan seperti rizab kegunaan khas, rizab badan air, rizab hutan, rizab pantai, kawasan berkecerunan melebihi 25 darjah dan ketinggian melebihi 150 meter agar tidak digunakan bagi tujuan pembangunan.	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • Semua PBT • Jabatan Perhutanan
2.3.7	Mempertingkatkan kawalan pembangunan di kawasan tanah tinggi, sumber semula jadi, badan air dan bekas lombong melalui ketetapan jenis pembangunan dan kepadatan yang sesuai bagi meminimumkan impak kepada persekitaran, kemusnahan dan kerugian.	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • Semua PBT • Pejabat Daerah dan Tanah
2.3.8	Membangunkan semula kawasan bekas lombong dengan aktiviti bersesuaian seperti pertanian, rekreasi dan kawasan takungan banjir bagi mengoptimumkan penggunaan tanah serta menghadkan kesan negatif terhadap alam sekitar.	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • Semua PBT • Pejabat Daerah Tanah • Jabatan Perhutanan Negeri Perak
2.3.9	Memastikan tiada aktiviti tebus guna tanah dan penambakan di kawasan pesisir pantai kecuali keperluan dan manfaat aktiviti tersebut mempunyai kepentingan negara dan dapat dibuktikan dengan jelas.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PLANMalaysia@Perak • Semua PBT

Dasar Perancangan 3 (RSA 3) Menyediakan Pembangunan Perumahan Terancang Yang Mampu Dimiliki

Perumahan adalah salah satu keperluan asas penduduk, memberi perlindungan dan privasi kepada sesebuah keluarga. Ia perlu dimiliki untuk melengkapkan kehidupan penduduk. Dalam membangunkan kawasan perumahan, kemampuan penduduk untuk memiliki rumah perlu diberi perhatian. Selain itu, suasana tempat tinggal yang selamat, reka bentuk rumah yang menarik, mudah sampai kepada semua peringkat umur dan berdekatan dengan pusat tempatan juga adalah faktor penting yang menarik minat pembeli rumah.

Usaha ini adalah selaras dengan RMKe-11 iaitu:

Menyediakan perumahan mampu milik yang mencukupi dan berkualiti kepada isi rumah miskin, berpendapatan rendah dan sederhana

- i. Meningkatkan akses kepada perumahan mampu milik mengikut kumpulan sasaran.
- ii. Memperkukuh perancangan dan pelaksanaan untuk pengurusan perumahan awam yang lebih baik.
- iii. Menggalakkan penyediaan kemudahan yang mesra alam sekitar untuk mewujudkan perumahan yang berdaya huni.

Strategi Pelaksanaan 3.1 (SP 3.1) Membina Rumah Mampu Milik di Lokasi Strategik dan Bersesuaian Dengan Kuasa Membeli Penduduk

Berdasarkan kepada Kajiselidik Pendapatan Isi Rumah tahun 2014 oleh Jabatan Perangkaan Malaysia dan Institut Penyelidikan Khazanah (2014), pendapatan purata tahunan penduduk Negeri Perak tidak mampu untuk memiliki rumah sendiri berdasarkan kepada purata semua harga rumah yang dikenakan pemaju. Ini disokong dengan data yang diperolehi dan penemuan utama kajian, di mana terdapat lebihan stok rumah sedia ada (tahun 2016) sebanyak 105,497 unit di Negeri Perak. Ini menunjukkan sebilangan stok rumah yang disediakan tidak menepati kemampuan golongan sasaran.

Kerajaan Negeri Perak telah mengambil inisiatif dengan menubuhkan Lembaga Perumahan dan Hartanah Negeri Perak (LPHP) untuk mengkoordinasi segala projek perumahan di dalam negeri dan mengawal jualan harga rumah agar mampu dibeli oleh penduduk setempat.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
3.1.1	Memastikan pembangunan kawasan perumahan baru mengguna pakai Dasar Perumahan Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP • PBT
3.1.2	Memastikan pembangunan perumahan baru dijalankan mengikut zon perumahan yang telah ditetapkan di dalam RT (Rajah 4.6).	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • LPHP • Pejabat Daerah dan Tanah
3.1.3	Menyediakan perumahan yang mengintegrasikan reka bentuk dan kemudahan bersesuaian bagi kumpulan sasar khusus seperti orang kurang upaya (OKU) dan warga emas.	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP • PBT
3.1.4	Membangunkan kawasan perumahan secara berpusat bagi memudahkan penyediaan kemudahan komuniti.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT
3.1.5	Menyediakan kemudahan yang lengkap dan berkualiti di lokasi strategik dan mudah dicapai oleh penduduk.	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP • PBT

Elemen dan fungsi komuniti

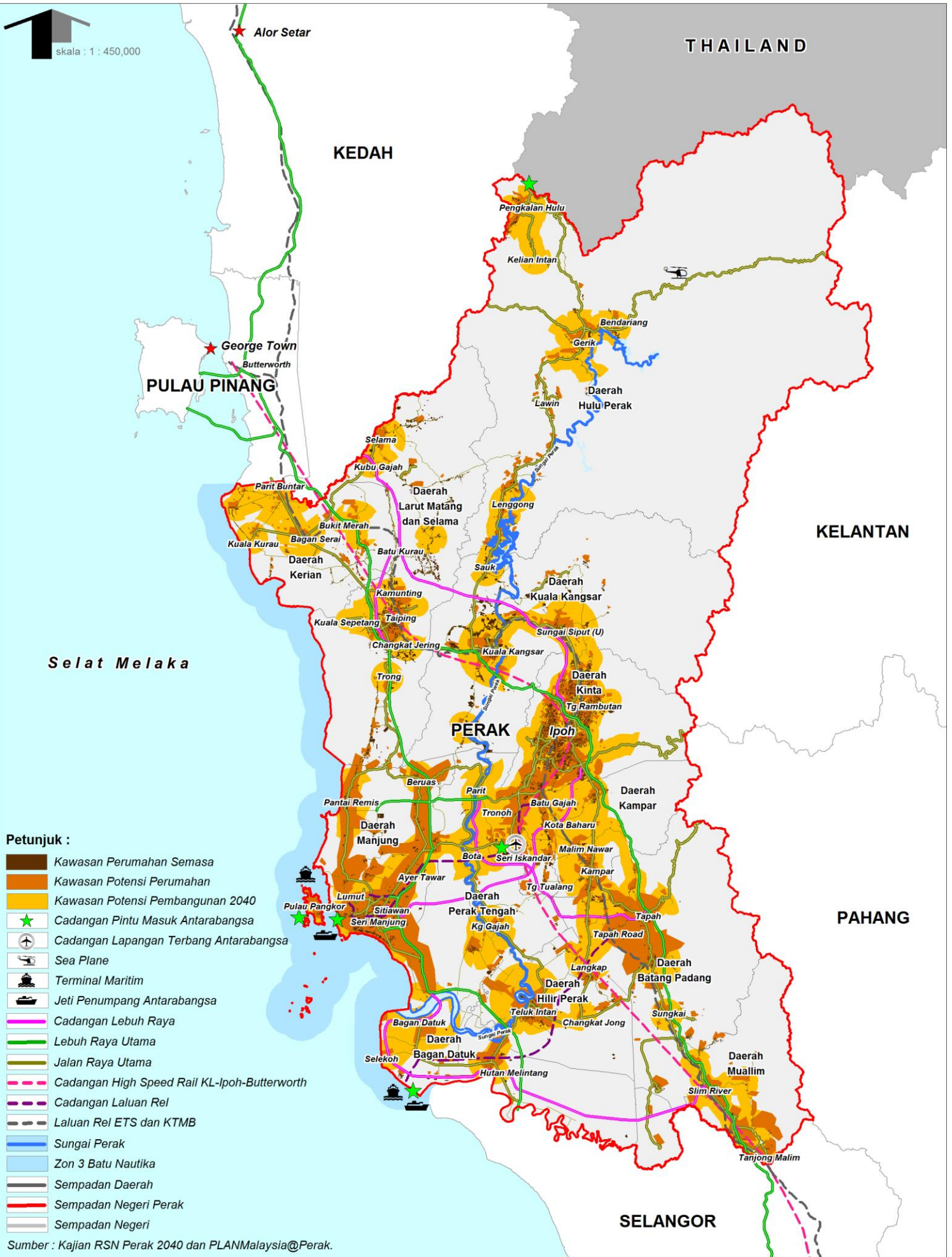

Sumber: RFN Ke-3, 2016.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

skala : 1 : 450,000

- Petunjuk :**
- Kawasan Perumahan Semasa
  - Kawasan Potensi Perumahan
  - Kawasan Potensi Pembangunan 2040
  - ★ Cadangan Pintu Masuk Antarabangsa
  - ✈ Cadangan Lapangan Terbang Antarabangsa
  - ✈ Sea Plane
  - ✈ Terminal Maritim
  - ✈ Jeti Penumpang Antarabangsa
  - ✈ Cadangan Lebuh Raya
  - ✈ Lebuh Raya Utama
  - ✈ Jalan Raya Utama
  - ✈ Cadangan High Speed Rail KL-Ipoh-Butterworth
  - ✈ Cadangan Laluan Rel
  - ✈ Laluan Rel ETS dan KTMB
  - ✈ Sungai Perak
  - ✈ Zon 3 Batu Nautika
  - ✈ Sempadan Daerah
  - ✈ Sempadan Negeri Perak
  - ✈ Sempadan Negeri

Sumber : Kajian RSN Perak 2040 dan PLANMalaysia@Perak.

Rajah 4.6: Potensi Pembangunan Perumahan Negeri Perak 2040

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana																																										
3.1.6	<p>Memastikan setiap pembinaan skim perumahan bertanah menyediakan komponen perumahan seperti berikut:</p> <p>Keluasan 10-20 ekar</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Bil.</th> <th>Jenis Rumah</th> <th>Harga* dan Keluasan Minimum</th> <th>% daripada jumlah unit yang dibina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Rumah Amanjaya I (RA I)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> RM42,000.00 atau kurang. 750kps. </td> <td rowspan="2">10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Rumah Amanjaya II (RA II)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> RM42,001 - RM70,000. 860 kps dan 1000kps jika ada <i>porch</i> </td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Rumah Amanjaya IV (RA IV)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> RM130,001 - RM220,000 (zon A). RM150,001 - RM250,000 (zon B) 1000kps. </td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Rumah harga terbuka</td> <td>Tiada had</td> <td>80%</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Nota: * pembahagian zon dan harga tertakluk kepada pindaan LPHP.</i></p> <p>Keluasan melebihi 20 ekar</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Bil.</th> <th>Jenis Rumah</th> <th>Harga* dan Keluasan Minimum</th> <th>% daripada jumlah unit yang dibina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Rumah Amanjaya I (RA I)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> RM42,000.00 atau kurang. 750kps. </td> <td rowspan="2">10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Rumah Amanjaya II (RA II)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> RM42,001 - RM70,000. 860 kps dan 1000kps jika ada <i>porch</i> </td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Rumah Amanjaya III (RA III)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> RM70,001 - RM130,000 (zon A). RM70,001 hingga RM150,000 (zon B) 1,000kps. </td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Rumah Amanjaya IV (RA IV)</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> RM130,001 - RM220,000 (zon A). RM150,001 - RM250,000 (zon B) 1000kps. </td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Rumah harga terbuka</td> <td>Tiada had</td> <td>50%</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Nota: * pembahagian zon dan harga tertakluk kepada pindaan LPHP.</i></p>	Bil.	Jenis Rumah	Harga* dan Keluasan Minimum	% daripada jumlah unit yang dibina	1.	Rumah Amanjaya I (RA I)	<ul style="list-style-type: none"> RM42,000.00 atau kurang. 750kps. 	10%	2.	Rumah Amanjaya II (RA II)	<ul style="list-style-type: none"> RM42,001 - RM70,000. 860 kps dan 1000kps jika ada <i>porch</i> 	3.	Rumah Amanjaya IV (RA IV)	<ul style="list-style-type: none"> RM130,001 - RM220,000 (zon A). RM150,001 - RM250,000 (zon B) 1000kps. 	10%	4.	Rumah harga terbuka	Tiada had	80%	Bil.	Jenis Rumah	Harga* dan Keluasan Minimum	% daripada jumlah unit yang dibina	1.	Rumah Amanjaya I (RA I)	<ul style="list-style-type: none"> RM42,000.00 atau kurang. 750kps. 	10%	2.	Rumah Amanjaya II (RA II)	<ul style="list-style-type: none"> RM42,001 - RM70,000. 860 kps dan 1000kps jika ada <i>porch</i> 	3.	Rumah Amanjaya III (RA III)	<ul style="list-style-type: none"> RM70,001 - RM130,000 (zon A). RM70,001 hingga RM150,000 (zon B) 1,000kps. 	20%	4.	Rumah Amanjaya IV (RA IV)	<ul style="list-style-type: none"> RM130,001 - RM220,000 (zon A). RM150,001 - RM250,000 (zon B) 1000kps. 	20%	5.	Rumah harga terbuka	Tiada had	50%	<ul style="list-style-type: none"> LPHP PBT
Bil.	Jenis Rumah	Harga* dan Keluasan Minimum	% daripada jumlah unit yang dibina																																									
1.	Rumah Amanjaya I (RA I)	<ul style="list-style-type: none"> RM42,000.00 atau kurang. 750kps. 	10%																																									
2.	Rumah Amanjaya II (RA II)	<ul style="list-style-type: none"> RM42,001 - RM70,000. 860 kps dan 1000kps jika ada <i>porch</i> 																																										
3.	Rumah Amanjaya IV (RA IV)	<ul style="list-style-type: none"> RM130,001 - RM220,000 (zon A). RM150,001 - RM250,000 (zon B) 1000kps. 	10%																																									
4.	Rumah harga terbuka	Tiada had	80%																																									
Bil.	Jenis Rumah	Harga* dan Keluasan Minimum	% daripada jumlah unit yang dibina																																									
1.	Rumah Amanjaya I (RA I)	<ul style="list-style-type: none"> RM42,000.00 atau kurang. 750kps. 	10%																																									
2.	Rumah Amanjaya II (RA II)	<ul style="list-style-type: none"> RM42,001 - RM70,000. 860 kps dan 1000kps jika ada <i>porch</i> 																																										
3.	Rumah Amanjaya III (RA III)	<ul style="list-style-type: none"> RM70,001 - RM130,000 (zon A). RM70,001 hingga RM150,000 (zon B) 1,000kps. 	20%																																									
4.	Rumah Amanjaya IV (RA IV)	<ul style="list-style-type: none"> RM130,001 - RM220,000 (zon A). RM150,001 - RM250,000 (zon B) 1000kps. 	20%																																									
5.	Rumah harga terbuka	Tiada had	50%																																									
3.1.7	Memastikan RA I dan II dilaksanakan terlebih dahulu atau bersekali dengan pembinaan rumah harga terbuka.	<ul style="list-style-type: none"> LPHP PBT 																																										
3.1.8	Memastikan tiada penjualan plot-plot komponen rumah RA I dan RA II secara pukal kepada pemaju lain melainkan dengan kebenaran LPHP.	<ul style="list-style-type: none"> LPHP PBT 																																										

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
3.1.9	Menyediakan pelbagai insentif oleh pelbagai pihak bagi menggalakkan pembinaan Rumah Amanjaya.	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP • UPEN • PKNP • PBT
3.1.10	Memastikan semua RPT disediakan infrastruktur dan utiliti serta kemudahan jalan sebelum lot-lot RPT dijual. Ini bagi memudahkan pembeli membangunkan rumah dan mengatasi isu RPT terbiar yang kini banyak berlaku di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah
3.1.11	Mewujudkan Data Perumahan Negeri Perak bagi memudahkan kawalan dan menguruskan pembangunan perumahan di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • LPHP • JPPH
3.1.12	Menjalankan Kajian Kemampuan Penduduk untuk membeli rumah mengikut daerah.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • LPHP

Strategi Pelaksanaan 3.2 (SP 3.2)

Menyediakan Perancangan dan Kemudahan Perumahan Awam Mengikut Golongan Sasaran

Bagi memastikan setiap keluarga mampu memiliki atau menyewa sebuah rumah yang selesa untuk didiami, beberapa alternatif pembangunan perumahan awam perlu disediakan di Negeri Perak. Selain inisiatif yang telah disediakan oleh pihak Kerajaan Persekutuan seperti Perumahan Penjawat Awam 1Malaysia (PPA1M), MyDeposit, Program Perumahan Rakyat dan Program Bantuan Rumah di bawah seliaan KKLW, pelbagai inisiatif dan bantuan perlu disediakan terutama kepada golongan kurang berkemampuan agar dapat memberikan kualiti kehidupan yang lebih baik di masa hadapan.

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>3.2.1 Membina perumahan awam untuk memberi kemudahan rumah secara sewa / rumah transit dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Mempelbagaikan pembinaan rumah sewa / rumah transit sementara yang diusahakan oleh pihak kerajaan atau swasta di lokasi strategik bagi memberi kemudahan kepada golongan berpendapatan rendah (terutama golongan B40) / pasangan baru berkahwin agar mampu mendiami rumah dengan selesa. ii. Membina jenis rumah bertingkat antara 5 hingga 18 tingkat dengan keluasan 750-860 kps setiap unit. Rumah tingkat bawah diutamakan kepada penduduk warga emas atau orang kurang upaya. iii. Mengenakan kadar sewa yang murah dan mampu bayar. iv. Syarat menyewa tidak melebihi tempoh tertentu (3-5 tahun) bagi memberi peluang kepada orang lain pula menyewa di rumah tersebut. v. Golongan yang diberikan keutamaan untuk menyewa di premis ini adalah: <ul style="list-style-type: none"> - Penduduk warganegara yang telah berkahwin / mempunyai tanggungan dengan pendapatan terkumpul tidak melebihi RM3,000.00 – RM4,000.00 sebulan. - Pemohon hendaklah tinggal atau bekerja di Negeri Perak. - Tidak mempunyai rumah atau tanah di sekitar pusat Bandar. vi. Membina di lokasi strategik yang berdekatan dengan stesen transit / terminal di dalam bandar. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP • UPEN • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
3.2.1	<p>Menyediakan kemudahan sewa-beli unit perumahan bagi membantu golongan B40 dan penduduk yang baru bekerja untuk memiliki rumah terutama di bandar-bandar utama dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Menetapkan tempoh sewa dan beli berdasarkan kemampuan penduduk di bandar-bandar utama di Negeri Perak. Membina di lokasi strategik yang berdekatan dengan stesen transit / terminal di dalam bandar.	<ul style="list-style-type: none"> LPHP UPEN PBT Pejabat Daerah dan Tanah
3.2.3	<p>Membina rumah mesra pesara dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Membangunkan skim perkampungan bersepadu yang dilengkapi pelbagai kemudahan mesra pesara seperti projek <i>Integrated Retirement Village</i> di <i>GreenAcres</i> Meru Raya oleh pemaju <i>TI Homes</i> dan Projek Pemajuan Program Khas Perumahan Perwira Negeri Perak (PKPPNP). Membangunkan dan menjual lot-lot kediaman mampu milik di lokasi-lokasi strategik berhampiran bandar dan dilengkapi pelbagai kemudahan. Mempelbagaikan kemudahan dan infrastruktur khusus untuk warga emas seperti pekhidmatan kesihatan, kemudahan penjagaan transit, keagamaan dan riadah untuk menjaga kebajikan golongan ini.	<ul style="list-style-type: none"> LPHP PBT
3.2.4	<p>Memastikan perumahan awam dilengkapi dengan semua jenis kemudahan bersesuaian dan mempraktikkan amalan mampan serta mesra alam sekitar dan selesaa kepada, termasuk OKU dan warga emas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LPHP PBT
3.2.5	<p>Memberi kerjasama dan insentif kepada pihak yang berminat untuk membina rumah awam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LPHP PBT
3.2.6	<p>Membangunkan pangkalan data bersepadu untuk memadankan penawaran dan permintaan rumah awam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LPHP PBT
3.2.7	<p>Mewujudkan bank tanah di setiap daerah bagi memudahkan projek pembangunan rumah awam di masa hadapan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LPHP Pejabat Daerah dan Tanah PBT

Dasar Perancangan 4 (RSA 4) Memelihara Karakter dan Identiti Kawasan Desa Negeri Perak

Kawasan desa merupakan kawasan selain daripada kawasan bandar yang terdiri daripada petempatan meliputi semua jenis kampung, pekan dan petempatan kecil lain yang kurang daripada 10,000 orang penduduk. Kawasan desa kebiasaannya bercirikan pertanian serta kaya dengan sumber alam semula jadi. Bagi memastikan kawasan desa terus terpelihara, beberapa dasar berkaitan disediakan agar penempatan, karakter dan fungsi kawasan desa dapat dikekalkan.

'Aman, tenang, tidak kompleks, kecil, hijau, alam, budaya, asal usul, nostalgia, mesra dan tradisi' adalah antara ungkapan dan perkataan yang menggambarkan imej desa. Ia merupakan imej-imej positif mengenai desa dan dilihat sebagai kekuatan dan keunikan yang dimiliki oleh desa. Tidak kurang juga ada yang menggambarkan perkara-perkara negatif seperti 'ketinggalan, terpinggir, sunyi, rapuh, tercemar' dan sebagainya. Ia juga sering dibandingkan dengan keadaan bandar yang dianggap memiliki imej yang lebih baik, moden dan bertaraf lebih tinggi. Pengekalan ciri-ciri spatial unik kawasan desa adalah penting sebagai komponen yang menyokong daya hidup sesebuah kampung atau pekan. Ini melibatkan perancangan dan pembangunan guna tanah desa yang berkesan dan tidak bercanggah dengan nilai sosial budaya setempat. Desa harus ditonjolkan sebagai kawasan yang menarik untuk didiami, mempunyai perumahan dan perkhidmatan berkualiti serta pelbagai kemudahan bertaraf bandar. (Sumber: DPF Desa Negara, 2017).

Strategi Pelaksanaan 4.1 (SP 4.1)

Memelihara Kampung Sebagai Identiti Negeri Perak

Kampung merupakan jenis petempatan yang terdapat di kawasan desa. Terdapat juga kampung yang terletak di kawasan bandar dan kebiasaannya, kampung di dalam bandar telah lama wujud (sebelum bandar tersebut membangun dan maju) dan kini kebanyakan kampung dalam bandar sedang mengalami isu limpahan pembangunan. Negeri Perak merupakan negeri kedua di Semenanjung Malaysia (selepas Pahang) yang mempunyai jumlah kampung tertinggi iaitu 2,329 buah kampung dengan 822 Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung (JKKK). Sehubungan itu, usaha untuk memelihara karakter dan pembangunan di kawasan desa adalah penting kepada Negeri Perak agar kampung-kampung yang ada sentiasa kekal terpelihara dan menarik untuk didiami, malah menjadi tarikan kepada pelancong luar.

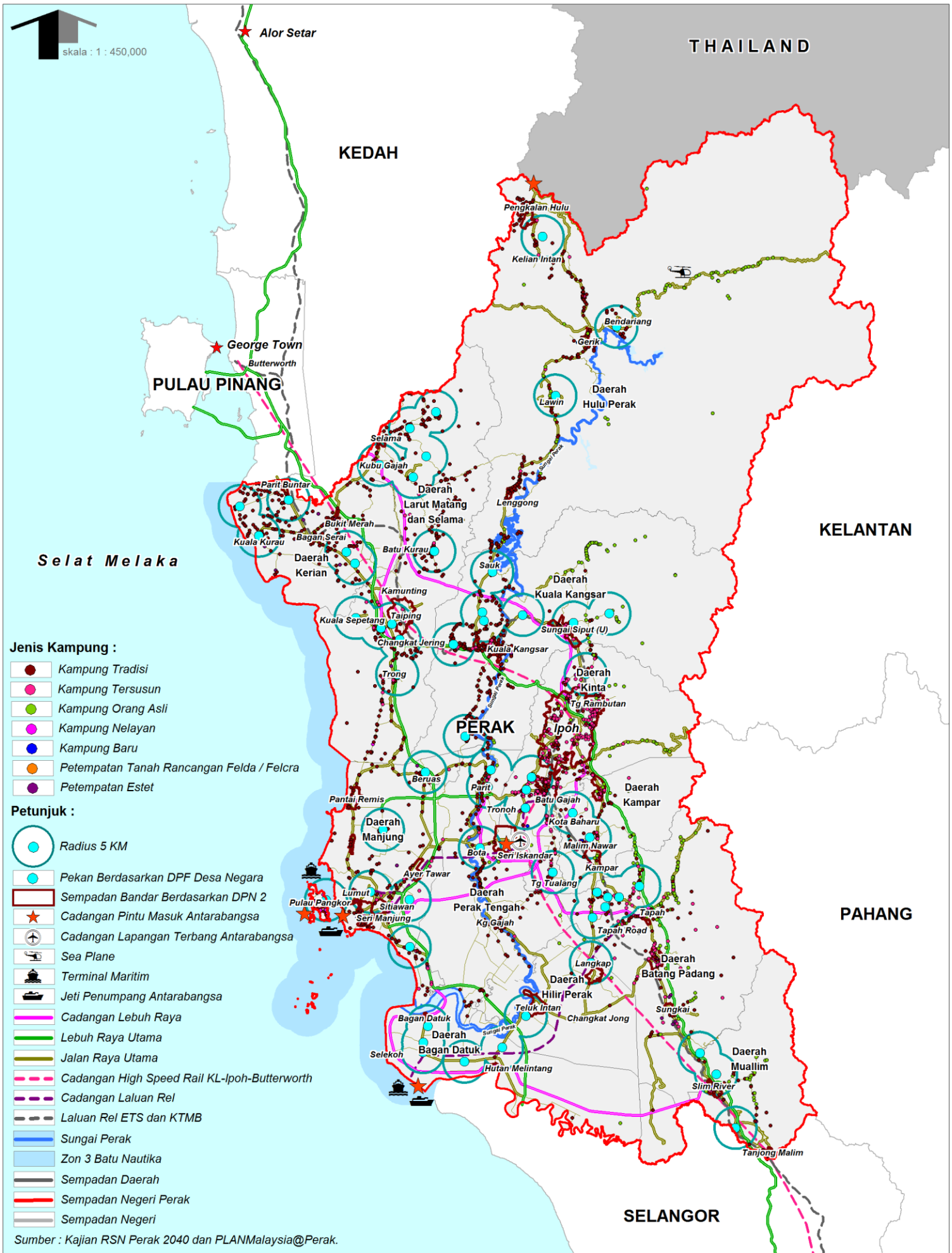
Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
4.1.1	Menterjemah peruntukan berdasarkan DPF Desa Negara di peringkat Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • Pejabat Daerah dan Tanah • PBT
4.1.2	Menyediakan Pelan Induk Pembangunan Desa bagi setiap daerah / wilayah di Negeri Perak bagi memantapkan hala tuju dan perancangan pembangunan kawasan desa sehingga tahun 2040.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Pejabat Daerah dan Tanah • PBT
4.1.3	Menyediakan sempadan kampung bagi memudahkan kawalan pembangunan dan pentadbiran (Rajah 4.7) dengan: <ol style="list-style-type: none"> Mengenal pasti sempadan kampung berdasarkan ciri-ciri fizikal. Sempadan kampung yang telah dikenal pasti harus direkodkan (nombor lot tanah yang terlibat serta pemetaan garisan sempadan). Meletakkan mercu tanda seperti pintu gerbang, arca atau papan tanda di sempadan kampung sebagai petunjuk dan pengenalan kepada identiti kampung. Mewartakan sempadan kampung yang terdapat di seluruh Negeri Perak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat Daerah dan Tanah • PLANMalaysia@Perak • PBT • JKKK • PTG • JUPEM
4.1.4	Melindungi 397 kampung yang terletak di dalam sempadan bandar dengan: <ol style="list-style-type: none"> Menentukan sempadan kampung dan diwartakan bagi tujuan memudahkan kawalan pembangunan. Memastikan hanya pembangunan berdensiti rendah dibenarkan dengan pengekalan ciri-ciri persekitaran kediaman desa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat Daerah dan Tanah • PLANMalaysia@Perak • PBT
4.1.5	Mengintegrasikan perancangan pembangunan kampung dalam bandar dengan menyediakan perancangan khusus bagi memelihara kampung dalam bandar.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah • PLANMalaysia@Perak
4.1.6	Mengawal pertukaran tanah di kawasan desa melalui: <ol style="list-style-type: none"> Menghadkan tukar guna tanah perhutanan dan pertanian kepada pembangunan lain. Menjadikan kawasan pertanian sebagai zon penampakan desa. Memastikan pembangunan perumahan baru di kawasan kampung adalah berdensiti rendah dan mengekalkan ciri-ciri persekitaran kediaman desa. 	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • Pejabat Daerah Tanah • PLANMalaysia@Perak

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
4.1.7	<p>Mengurus rumah usang bagi meningkatkan imej dan keindahan desa dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mengenal pasti rumah usang dan membuat inventori mengikut tahap keusangan. Mengganti dan membaik pulih rumah usang bagi mengurangkan kebergantungan kepada penyediaan perumahan baharu dan tekanan terhadap keperluan tanah pembangunan baharu. Mempelbagaikan kegunaan rumah kampung yang telah dibaik pulih sebagai inap desa atau rumah sewa. Mempelbagaikan jenis bantuan dengan kerjasama pelbagai pihak untuk membaiki rumah usang. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Pejabat Daerah Tanah • PBT
4.1.8	Menubuhkan Unit Aset Desa di Pejabat Daerah dan Tanah bagi memudahkan pengurusan data dan pembangunan kampung.	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat Daerah dan Tanah
4.1.9	<p>Memetakan aset dan potensi desa melalui:</p> <ol style="list-style-type: none"> Menyenaraikan aset dan potensi setiap kampung dan disimpan di Pejabat Daerah dan Tanah. Menyediakan perancangan berdasarkan aset dan potensi yang dikenal pasti bagi memastikan kekuatan kampung digunakan sepenuhnya sebagai sumber pendapatan, bagi tujuan pengekalan dan pemeliharaan. Meningkatkan promosi melalui penyediaan pakej / website / blog bagi memasarkan aset desa secara lebih meluas dan memberi peluang kepada penduduk untuk menambah pendapatan mereka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat Daerah dan Tanah • PBT
4.1.10	Memastikan kawasan desa disediakan dengan kemudahan infrastruktur, sistem perhubungan dan kemudahan awam yang baik bagi memudahkan interaksi sosial penduduk desa, meningkatkan kualiti hidup dan mempelbagaikan peluang untuk meningkatkan tahap ekonomi penduduk desa.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Pejabat Daerah Tanah • PBT
4.1.11	Mempelbagaikan peluang ekonomi penduduk desa berasaskan potensi setempat dan diurus secara holistik bagi memberi peluang pekerjaan kepada penduduk tempatan dan mengekalkan karakter dan keunikan kawasan desa yang tersendiri.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Pejabat Daerah Tanah • PBT • MARA • MIDA
4.1.12	Meningkatkan kemudahsampaian kampung-kampung yang terletak jauh dari pekan (melalui jalan raya atau kemudahan pengangkutan alternatif) bagi memastikan penduduk desa mampu mendapatkan perkhidmatan atau peluang ekonomi di pekan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Pejabat Daerah Tanah • KKLW

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.7:
Kawasan Pemeliharaan Karakter Desa Negeri Perak

Strategi Pelaksanaan 4.2 (SP 4.2)

Mewartakan Tanah dan Petempatan Orang Asli

Berdasarkan maklumat Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) Negeri Perak, terdapat 159 penempatan Orang Asli yang belum diwartakan di Negeri Perak. Penempatan Orang Asli Negeri Perak terdapat di Daerah Batang Padang, Kinta, Kuala Kangsar, Hilir Perak, Hulu Perak, Perak Tengah dan Kampar (**Rajah 4.7**). Penempatan Orang Asli perlu diwartakan untuk menjaga kepentingan dan keperluan Orang Asli.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
4.2.1	Mewartakan tanah rizab dan penempatan Orang Asli secara berperingkat dengan penekanan diberikan kepada perkampungan Orang Asli yang mengalami tekanan pembangunan (terletak berdekatan dengan bandar).	<ul style="list-style-type: none"> • JAKOA • Pejabat Daerah dan Tanah • PTG
4.2.2	Menyediakan kemudahan asas dan infrastruktur bagi meningkatkan kualiti hidup dan keselesaan Orang Asli.	<ul style="list-style-type: none"> • JAKOA • Pejabat Daerah dan Tanah
4.2.3	Mengekalkan imej dan ciri-ciri penempatan Orang Asli seperti penyediaan rumah Orang Asli menggunakan buluh / kayu agar sesuai dengan cara hidup mereka.	<ul style="list-style-type: none"> • JAKOA • Pejabat Daerah dan Tanah
4.2.4	Susun atur dan komponen di dalam kawasan penempatan disesuaikan dengan budaya hidup seperti terletak berdekatan dengan kawasan pertanian / hutan / sungai bagi memudahkan mereka mendapatkan sumber makanan dan keperluan hidup.	<ul style="list-style-type: none"> • JAKOA • Pejabat Daerah dan Tanah

Kampung Aman Damai, Royal Belum

Dasar Perancangan 5 (RSA 5)

Menyediakan Kemudahan Masyarakat dan Rekreasi Yang Mencukupi, Berkualiti dan Mudah Sampai Bagi Menampung Keperluan Sehingga Tahun 2040

Keperluan bagi penyediaan kemudahan masyarakat yang mencukupi dan berkualiti adalah penting bagi menyokong pembangunan mampan dan kesejahteraan komuniti. Kemudahan masyarakat yang lengkap menjadikan sesuatu penempatan itu terus berdaya maju dan menjadi pilihan sebagai tempat tinggal. Dasar ini disediakan bagi memastikan kemudahan masyarakat yang disediakan mencukupi dan berkualiti untuk kegunaan komuniti selaras dengan perancangan dan pembangunan Perak 2040.

Strategi Pelaksanaan 5.1 (SP 5.1)

Menyediakan Kemudahan Pendidikan di Pelbagai Peringkat Pengajian Berdasarkan Keperluan dan Unjuran Dengan Mengambil Kira Kawasan Tampungan Bagi Kelangsungan Masyarakat Berpendidikan di Negeri Perak

Kemudahan pendidikan yang berkualiti merupakan antara faktor utama yang dapat menyumbang di dalam melahirkan komuniti yang berpendidikan. Pelaburan di dalam bidang pendidikan dapat menambah baik mobiliti sosial dan kesejahteraan komuniti. Penyediaan dasar strategik pelaksanaan bagi kemudahan pendidikan ini disediakan bagi memastikan kemudahan ini dapat disediakan mencukupi seiring pertambahan penduduk Perak menjelang 2040.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.1.1	Membangunkan institusi pengajian berasaskan kemahiran di kawasan pembangunan utama Negeri Perak seperti: <ol style="list-style-type: none"> Menubuhkan institusi yang berasaskan Teknik dan Vokasional (TVET). Menubuhkan pusat R&D berasaskan pertanian dan agro teknologi. 	<ul style="list-style-type: none"> • KPT • Jabatan Pembangunan Kemahiran • PBT
5.1.2	Mencadangkan penambahan dan menaik taraf sekolah rendah dan menengah dengan mengambil kira jarak kemudahsampaian yang berkesan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Jabatan Pendidikan • JKPTG • Pejabat Daerah dan Tanah • Kementerian Pendidikan

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.1.3	Meningkatkan penglibatan dan sumbangan sektor swasta dalam menyediakan kemudahan pendidikan tambahan (perkhidmatan alternatif).	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Pendidikan Kementerian Pendidikan
5.1.4	Memastikan pusat pendidikan alternatif seperti Pusat Tahfiz dan lain-lain pengajian dibangunkan dengan kelulusan Kebenaran Merancang dari PBT terlibat. Ini bagi memastikan pusat pendidikan ini beroperasi dalam keadaan selamat.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Pendidikan Kementerian Pendidikan PBT
5.1.5	Menambah bilangan sekolah yang mempunyai kelas khas untuk kanak-kanak istimewa dan kurang upaya bagi memastikan semua kanak-kanak mendapat peluang pendidikan secara menyeluruh.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Pendidikan

Strategi Pelaksanaan 5.2 (SP 5.2)

Memastikan Penyediaan Fasiliti Kesihatan Yang Selamat dan Mencukupi Selaras Dengan Keperluan dan Kesejahteraan Penduduk di Negeri Perak

Kemudahan kesihatan disediakan bertujuan untuk menyalurkan perkhidmatan pencegahan, rawatan dan pemulihan. Dasar pelaksanaan kesihatan adalah untuk menggalakkan dan menjamin masyarakat sihat dari segi fizikal dan mental.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.2.1	Menambah dan menaik taraf bilangan kemudahan kesihatan dan mengutamakan aspek keselamatan selaras dengan pertumbuhan penduduk.	<ul style="list-style-type: none"> Kementerian Kesihatan Jabatan Kesihatan
5.2.2	Menyediakan klinik kesihatan dan perkhidmatan di kawasan yang belum mencapai tahap piawaian semasa.	<ul style="list-style-type: none"> Kementerian Kesihatan Jabatan Kesihatan
5.2.3	Melebar luas perkhidmatan kesihatan ke desa melalui klinik kesihatan bergerak / klinik pergigian bergerak di setiap daerah.	<ul style="list-style-type: none"> Kementerian Kesihatan Jabatan Kesihatan
5.2.4	Meningkatkan penglibatan sektor swasta dalam penyediaan kemudahan kesihatan.	<ul style="list-style-type: none"> Kementerian Kesihatan Jabatan Kesihatan

Strategi Pelaksanaan 5.3 (SP 5.3)**Mempertingkatkan Penyediaan Fasiliti Keselamatan Polis dan Bomba Selaras Dengan Pertambahan Penduduk Sehingga Tahun 2040**

Perancangan kemudahan keselamatan yang mencukupi dan penyediaannya di lokasi yang strategik dapat memastikan penduduk menikmati kehidupan yang selesa dan selamat. Dasar ini disediakan bagi memastikan kemudahan disediakan mengikut keperluan pertambahan penduduk dan dapat diakses dengan mudah.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.3.1	Menambah bilangan dan menaik taraf fasiliti keselamatan di Negeri Perak selaras dengan pertambahan penduduk antaranya: <ol style="list-style-type: none"> i. Membina IPK di Meru, IPD Ipoh Timur dan Barat serta IPD Daerah Muallim dan Bagan Datuk. ii. Membina 22 buah balai bomba iaitu di: <ul style="list-style-type: none"> - Daerah Kinta (Jalan Kampar, Tambun dan Chemor) - Daerah Perak Tengah (Kg. Gajah dan Bota) - Daerah Larut Matang dan Selama (Trong, Sungai Tinggi dan Ijok di Selama) - Daerah Bagan Datuk (Bagan Datuk) - Daerah Manjung (Lumut, Beruas dan Lekir) - Daerah Kampar (Bandar Baru Kampar dan Tanjung Tualang) - Daerah Hilir Perak (Langkap dan Sg. Durian) - Daerah Batang Padang (Air Kuning) - Daerah Kerian (Simpang Empat Semanggol) - Daerah Muallim (Sungkai) - Daerah Kuala Kangsar (Salak Utara) - Daerah Hulu Perak (Lenggong dan Banding) 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PDRM • BOMBA
5.3.2	Menyediakan kemudahan keselamatan di kawasan berkepadatan tinggi dan kawasan berisiko tinggi untuk memberi perkhidmatan kepada penduduk.	<ul style="list-style-type: none"> • KDN • PDRM • BOMBA
5.3.3	Mempertingkatkan kawalan keselamatan di kawasan sempadan negara dalam Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • KDN • PDRM • PGA • ATM
5.3.4	Meningkatkan tahap keupayaan dan kualiti perkhidmatan keselamatan yang berteraskan teknologi moden seperti penggunaan GIS dan butang kecemasan dalam aplikasi telefon pintar.	<ul style="list-style-type: none"> • PDRM • BOMBA

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.3.5	Mempelbagaikan penglibatan komuniti dan badan sukarela dalam mempertingkatkan aspek keselamatan setempat.	<ul style="list-style-type: none"> • PDRM • BOMBA • Pejabat Daerah dan Tanah • JPAM • RELA

Strategi Pelaksanaan 5.4 (SP 5.4)

Menyediakan Kemudahan Kebajikan Untuk Kumpulan Sasar Bagi Mengurangkan Ketidakteraturan Agar Setiap Penduduk Dapat Menikmati Taraf Hidup Yang Lebih Baik

Kemudahan kebajikan yang disediakan adalah bagi memberi fokus untuk membantu dan memberi peluang kepada golongan sasaran seperti warga emas, orang kurang upaya, orang papa dan sebagainya mendapat bantuan makanan dan perlindungan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.4.1	Memastikan perancangan bandar yang disediakan mengambil kira kemudahan untuk orang kurang upaya, pembangunan wanita dan penduduk dalam usia emas sesuai dengan hasrat pencapaian negara maju dan selaras dengan imej Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat • UPEN • JKM
5.4.2	Meningkatkan penyertaan pihak swasta dan badan berkanun dalam penyediaan kemudahan komuniti dan kebajikan.	<ul style="list-style-type: none"> • JKM
5.4.3	Pemberian insentif kepada individu atau NGO yang terlibat dalam memberi sumbangan kepada golongan kurang berkemampuan seperti sumbangan makanan.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat • JKM
5.4.4	Menambah penyediaan rumah warga emas (<i>aging community</i>), Pusat Pemulihan Dalam Komuniti (PDK) dan Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE) di setiap daerah.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat • JKM

Strategi Pelaksanaan 5.5 (SP 5.5)**Meluaskan Fungsi Tempat-Tempat Ibadat Untuk Meningkatkan Kesejahteraan Hidup Masyarakat Majmuk Bandar dan Desa**

Strategi pelaksanaan bagi kemudahan ibadat disediakan bagi menambah peranan masjid dan tempat-tempat ibadat yang lain. Kepelbagaian fungsi tempat ibadat ini akan dapat mengukuhkan dan mempertingkatkan hubungan komuniti dan kesejahteraan penduduk.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.5.1	Mempelbagaikan fungsi masjid dan tempat ibadat lain-lain agama sebagai pusat informasi setempat, ICT, dewan kuliah dan dewan majlis.	<ul style="list-style-type: none"> • Majlis Agama Islam dan Adat Melayu Perak • Jabatan Agama Islam • UPEN • Pertubuhan keagamaan lain-lain
5.5.2	Menyediakan tempat ibadat di lokasi yang strategik dan mempunyai tahap kemudahaman tinggi.	<ul style="list-style-type: none"> • Majlis Agama Islam dan Adat Melayu Perak • Jabatan Agama Islam • UPEN • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah • Pertubuhan keagamaan lain-lain

Strategi Pelaksanaan 5.6 (SP 5.6)**Merancang dan Menyediakan Kawasan Perkuburan Awam Mengikut Keperluan Penduduk Berbilang Bangsa dan Agama**

Keperluan tanah perkuburan juga merupakan kemudahan asas yang penting dalam meningkatkan kualiti hidup penduduk. Perancangan tanah perkuburan mengikut keperluan penduduk berbilang bangsa dapat membantu pihak berkuasa menyediakan kemudahan tanah perkuburan yang mencukupi untuk keperluan penduduk di masa hadapan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.6.1	Menyediakan kemudahan kubur yang mencukupi mengikut unjuran dan taburan penduduk sehingga 2040.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Agama Islam • UPEN • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah • Pertubuhan keagamaan lain-lain

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.6.2	Memastikan tempat pembakaran mayat dan pembuangan / penyimpanan abu disediakan di kawasan yang sesuai dan mengambil kira sensitiviti penduduk sekitar.	<ul style="list-style-type: none"> • Pertubuhan keagamaan lain-lain • PBT
5.6.3	Memastikan perletakan lokasi tanah perkuburan agar bersesuaian dengan guna tanah persekitaran.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Agama Islam Negeri Perak • Pertubuhan keagamaan lain-lain • PBT • Pejabat Daerah Tanah
5.6.4	Memastikan kawasan perkuburan dijaga dan diselenggara dengan baik.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Agama Islam Negeri Perak • Pertubuhan keagamaan lain-lain • PBT

Strategi Pelaksanaan 5.7 (SP 5.7)

Menyediakan Kemudahan Perpustakaan Bagi Memupuk Budaya Membaca dan Melahirkan Masyarakat Berilmu

Kemudahan perpustakaan disediakan sebagai galakan kepada masyarakat untuk membudayakan amalan membaca. Dasar ini disediakan sebagai dorongan untuk melahirkan masyarakat Perak yang berilmu pengetahuan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.7.1	Menyediakan kemudahan perpustakaan yang mencukupi, kondusif dan selesa selaras dengan pertumbuhan penduduk sehingga 2040.	<ul style="list-style-type: none"> • Perbadanan Perpustakaan • UPEN
5.7.2	Melebar luas perkhidmatan perpustakaan ke desa melalui perpustakaan bergerak di setiap daerah.	<ul style="list-style-type: none"> • Perbadanan Perpustakaan • UPEN
5.7.3	Menambah penyediaan perpustakaan maya dalam usaha melahirkan modal insan yang berkualiti dan berpengetahuan.	<ul style="list-style-type: none"> • Perbadanan Perpustakaan • UPEN • SKMM
5.7.4	Mencadangkan rizab bagi kemudahan perpustakaan dengan mengambil kira lokasi perletakannya supaya mudah dikunjungi.	<ul style="list-style-type: none"> • Perbadanan Perpustakaan • UPEN • Pejabat Daerah dan Tanah

Strategi Pelaksanaan 5.8 (SP 5.8)**Menyediakan Kawasan Lapang Mengikut Hierarki di Setiap Daerah**

Tanah lapang dan rekreasi adalah tanah lapang dalam skim-skim pembangunan yang diserahkan kepada PBN dan tertakluk di bawah Subseksyen 2(1), Akta 172 serta Seksyen 5 dan Seksyen 62, Akta 56. Kawasan lapang dan rekreasi ini disediakan oleh PBT yang merangkumi taman awam, taman tempatan, padang kejiranan, padang permainan dan sukan awam, lot permainan, tanah lapang dalam skim perumahan, taman bunga awam dan laman rekreasi.

Garis Panduan Perancangan dan Piawaian Perancangan Tanah Lapang dan Rekreasi menetapkan bahawa skim-skim pembangunan tanah perlu memperuntukkan sekurang-kurangnya 10% daripada keluasan kawasan pembangunan sebagai tanah lapang awam. Sebanyak 7% adalah tanah lapang mutlak digunakan untuk aktiviti rekreasi dan baki 3% diperuntukkan untuk kegunaan awam dan utiliti. Keluasan minimum untuk lot permainan (0.2 hektar), padang permainan kanak-kanak (0.6 hektar), padang / taman kejiranan (2.0 hektar). Keperluan penyediaan lot permainan kanak-kanak, padang permainan dan padang kejiranan adalah 10% dan di bawah tanggungjawab pemaju manakala taman tempatan, taman bandaran adalah di bawah tanggungjawab PBT.

Kawasan lapang dan rekreasi yang dibangunkan di kawasan perumahan terancang diluluskan dengan mengambil kira pendekatan dibangunkan bersama terutama bagi pemajuan perumahan kurang daripada 5 ekar (2.02 hektar). Ini bertujuan agar kawasan lapang dan rekreasi yang disediakan boleh dikongsi bersama dan membentuk *linkages* serta meningkatkan saiz kawasan lapang kepada padang kejiranan mengikut tren dan peredaran masa. Usaha sama di antara persatuan penduduk dan PBT amat digalakkan dalam mentadbir dan menyelenggara kawasan lapang dan rekreasi serta kemudahan sukan sedia ada bagi mengatasi kos penyelenggaraan yang tinggi dan mengeratkan hubungan sesama penduduk setempat.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.8.1	Menyediakan sekurang-kurangnya 10% daripada keluasan kawasan pembangunan (tepu bina) sebagai tanah lapang awam.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT
5.8.2	Meningkatkan penglibatan penduduk dalam menyelenggara kawasan lapang dan rekreasi serta kemudahan sukan sedia ada bersama PBT.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • Persatuan penduduk
5.8.3	Meningkatkan, membaik pulih dan menyelenggara kawasan rekreasi dan kemudahan sukan sedia ada secara berjadual berdasarkan pelan induk yang disediakan.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT

Strategi Pelaksanaan 5.9 (SP 5.9)

Menyediakan Kawasan Lapang Yang Memenuhi Keperluan Semua Golongan Secara Menyeluruh, Berkualiti dan Kondusif

Selaras dengan trend penduduk semasa di Negeri Perak, dicadangkan padang kejiranan berkeluasan 1.5 ekar (0.6 hektar) perlu disediakan bagi menampung keperluan warga emas, remaja, orang dewasa mahupun kanak-kanak. Adalah menjadi tanggungjawab PBN dan PBT untuk menyediakan komponen kemudahan kawasan lapang dan rekreasi secara menyeluruh, berkualiti dan kondusif bagi mewujudkan keselesaan penduduk untuk beriadah dan mewujudkan masyarakat yang harmoni. Selain itu, lot permainan kanak-kanak dan padang kejiranan di kawasan perumahan terancang perlu dalam keadaan yang selamat, mempunyai laluan pejalan kaki yang bersambungan dan mesra pengguna, mempunyai papan tanda serta papan tanda arah dan berlandskap.

Taman D.R. Seenivasagam di Ipoh

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.9.1	Memastikan kawasan lapang dan rekreasi disediakan di kawasan perumahan terancang yang mempunyai keluasan kurang daripada 5 ekar (2.02 hektar).	• PBT
5.9.2	Menyediakan padang kejiranan berkeluasan 1.5 ekar (0.6 hektar) bagi menampung keperluan warga emas, remaja, orang dewasa mahupun kanak-kanak.	• PBT
5.9.3	Menyediakan perancangan di dalam Pelan Induk Landskap setiap PBT mengenai tindakan menyeluruh bagi penyediaan kawasan lapang dan rekreasi dan kemudahan sukan dengan menerapkan konsep pendidikan kepada kanak-kanak dan remaja.	• PBT
5.9.4	Elemen-elemen kemudahan kawasan rekreasi perlulah mesra pengguna dan selamat untuk kegunaan dan kemudahsampaian semua golongan masyarakat termasuk golongan warga emas, orang kelainan upaya dan kanak-kanak.	• PBT
5.9.5	Menggunakan ciri-ciri CPTED di dalam kawasan lapang bagi memastikan keselamatan pengguna.	• PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.9.6	Mewartakan semua kawasan lapang, rekreasi dan kemudahan sukan sebagai kawasan rekreasi awam secara berperingkat dalam tempoh 2 tahun setelah memperolehi sijil Perakuan Siap dan Pematuhan (<i>Certificate of Completion and Compliance</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • PTG • Pejabat Daerah dan Tanah
5.9.7	Memastikan semua peralatan dan kemudahan yang disediakan di kawasan lapang, rekreasi dan kemudahan sukan berkualiti dan diselenggara dengan baik dari masa ke semasa bagi memberi kemudahan dan menjamin keselesaan pengguna.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT

Strategi Pelaksanaan 5.10 (SP 5.10)

Menaik Taraf Kemudahan Sukan Sedia Ada Ke Arah Menjadikan Satu Daerah Peneraju Satu Sukan Utama

Penyediaan kemudahan sukan yang mencukupi dan berkualiti adalah penting. Sebanyak 27 buah kemudahan sukan disediakan di seluruh Negeri Perak, termasuklah 10 stadium mini, 16 kompleks sukan bandaran dan satu kompleks sukan negeri. Dicadangkan semua kemudahan sukan ini dinaik taraf dan dimanfaatkan sepenuhnya untuk mencapai sasaran Satu Daerah Satu Sukan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
5.10.1	Memastikan setiap daerah mempunyai sekurang-kurangnya sebuah kompleks sukan bagi memberi kemudahan sukan yang mencukupi dan berkualiti kepada penduduk.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Belia dan Sukan • PBT • PTG • Pejabat Daerah dan Tanah
5.10.2	Menaik taraf kemudahan sukan sedia ada.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Belia dan Sukan • PBT • PTG • Pejabat Daerah dan Tanah

4.2 TERAS 2 : PENINGKATAN NILAI TAMBAH DAN PRODUKTIVITI EKONOMI BERASASKAN SUMBER TEMPATAN DAN SEMULA JADI

Teras 2 : Peningkatan Nilai Tambah dan Produktiviti Ekonomi Berasaskan Sumber Tempatan dan Semula Jadi merupakan teras kedua RSN Perak 2040 dalam membangunkan Negeri Perak secara inklusif (berdaya huni, berkualiti dan sejahtera). Teras 2 memberi penekanan kepada usaha mempelbagaikan peluang ekonomi melalui aset dan potensi Negeri Perak untuk mencapai negeri berpendapatan tinggi. Penekanan diberikan kepada sektor pelancongan, pertanian terutama berasaskan agromakanan serta sektor pembuatan, perindustrian dan perdagangan / perkhidmatan. Sektor perlombongan turut diberi penekanan untuk dibangunkan secara terkawal. Selain itu, teras ini juga memperincikan mengenai tindakan untuk memperkukuhkan asas ekonomi dan kependudukan Negeri Perak bagi memastikan usaha meningkatkan ekonomi Negeri Perak dapat dicapai. Teras 2 ini diperincikan melalui 11 dasar iaitu:

Dasar Perancangan 6 (RSA 6) Meningkatkan Daya Saing dan Daya Tahan Pertumbuhan Sektor Terpilih Ekonomi Negeri Perak

Hala tuju pembangunan ekonomi Negeri Perak 2040 adalah ke arah meningkatkan daya saing dalam sektor-sektor terpilih berasaskan kedudukan dan endowmen sumber Negeri Perak (*niche* semula jadi) dan sektor ekonomi masa hadapan termasuk berasaskan daya kreatif, inovasi dan kemahiran (*niche* yang dipupuk). Potensi Negeri Perak berdasarkan kedua-dua bidang *niche* ini akan menjanakan pendapatan rakyat dan meningkatkan ekonomi Negeri Perak. Di samping itu, pembangunan ekonomi Negeri Perak haruslah berteraskan model Pertumbuhan Wilayah 3D iaitu yang diasaskan kepada konsep 'Reducing Distance', 'Creating Density' dan 'Narrowing Division'. Model ini akan meningkatkan daya saing ekonomi firma, pengurangan kos kehidupan untuk penduduk dan pengurangan rebakan perbandaran.

Strategi Pelaksanaan 6.1 (SP 6.1)**Mengoptimumkan Penggunaan Sumber Semula Jadi dan Kedudukan Fizikal Negeri Perak Dalam Meningkatkan Produktiviti dan Nilai Tambah Ekonomi**

Strategi baru perlu disusun untuk menggalakkan transformasi dan lonjakan bagi sektor-sektor utama negeri dalam usaha menghasilkan peningkatan produktiviti dan nilai tambah. Antara teras strategi ini adalah dengan memanjangkan rantaian nilai produk sedia ada di Negeri Perak melalui pembangunan industri hulu dan hiliran, amalan pengilangan dan lestari dan pengedaran serta penjenamaan yang kukuh.

Saiz ekonomi dan KDNK Negeri Perak dijangka akan bertambah dengan perubahan struktur yang ketara. Sektor pertanian dan perlombongan perlulah diintegrasikan dengan sektor pembuatan bagi menghasilkan lebih banyak produk nilai tambah. Dalam jangka panjang, sektor pembuatan akan menyumbang peningkatan lebih tinggi kepada KDNK negeri. Faktor kedudukan yang strategik juga memberi potensi kepada ekonomi Negeri Perak terutama dalam sektor industri kemudahan logistik, pengangkutan, perhotelan serta *food & beverage*.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
6.1.1	Menyediakan dan melaksanakan pelan transformasi bagi sektor utama seperti pertanian, pelancongan, mineral, pembuatan dan perkhidmatan dengan memberi fokus kepada produktiviti dan nilai tambah yang seiring dengan prinsip pembangunan lestari global seperti: <ol style="list-style-type: none"> i. Amanjaya 2.0. ii. Perak <i>Industrial Development Action Plan 2.0</i>. iii. Pelan Pembangunan Koridor Sungai Perak. iv. Pelan Pembangunan Semula Pekan. v. Pelan Pembangunan Agromakanan. vi. Pelan Pembangunan Pelancongan. vii. Pelan Pembangunan Pesisiran Pantai. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • IDR • PPPNP • MB Inc • PKNP • INVESTPerak • Tourism Perak
6.1.2	Memastikan pengembangan industri hulu dan hiliran sebagai komponen penting dalam semua pelan strategik ekonomi seperti penyediaan geran, insentif dan latihan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PPPNP • MB Inc • PKNP • INVESTPerak • Tourism Perak • MIDA

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
6.1.3	Menyediakan insentif untuk menarik universiti dan kolej swasta menubuhkan cawangan kampus baru atau tambahan di Negeri Perak bagi mewujudkan <i>innovation milieu</i> yang sesuai seperti: <ol style="list-style-type: none"> i. Tanjong Malim : automatif. ii. Ipoh : industri kreatif dan animasi. iii. Pengkalan Hulu : bioteknologi. iv. Seri Iskandar : industri teknologi tinggi. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • IDR • Kementerian Pengajian Tinggi
6.1.4	Meningkatkan keupayaan, kesediaan dan capaian IKS untuk menyertai platform perdagangan serantau dan antarabangsa seperti ASEAN Economic Community, IMT-GT, APEC, WIEF dan sebagainya.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • IDR • MITI • SME Corp

Dimensi industri kreatif yang merangkumi komponen *tangible* dan *intangible*

Sumber: RFN Ke-3, 2016 dan United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD).

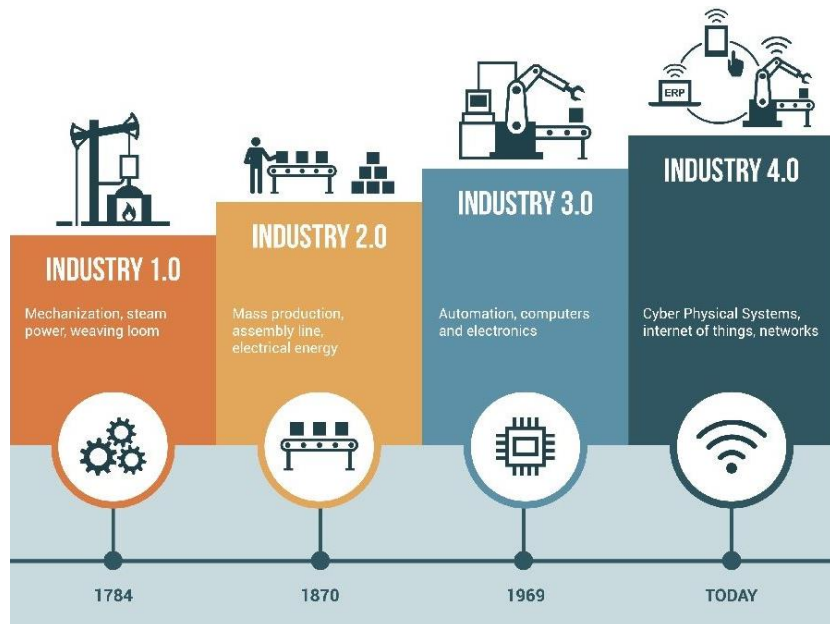
Strategi Pelaksanaan 6.2 (SP 6.2)

Membangunkan K-Ekonomi Secara Strategik dan Bersepadu Untuk Menjana Ekonomi Yang Lebih Mantap dan Berdaya Maju

Model baru ekonomi yang disasarkan oleh Negeri Perak adalah selaras dengan potensi sektor K-Ekonomi dan ekonomi kreatif yang amat luas pada masa hadapan. Produk dan perkhidmatan berdasarkan pengetahuan (keupayaan intelektual) dan penggunaan media ICT akan menjana sumber pendapatan baru bagi generasi milenial Negeri Perak. Insentif dan program yang sesuai akan melahirkan generasi yang aktif dan bermotivasi tinggi dalam membangunkan ekonomi masing-masing malah sehingga ke pasaran antarabangsa.

Prinsip-prinsip Bandar Pintar (*Smart City*) harus dijadikan asas pembangunan wilayah. Usaha perlu diteruskan untuk mengintegrasikan ICT, Industrial Revolution 4.0 dan *Internet of things* (IOT) dengan cara yang berkesan dalam menguruskan aset Negeri Perak dan menjana peluang pekerjaan baru.

Sebagai negeri yang kaya dengan pelbagai budaya dan kesenian, Negeri Perak boleh menggunakan kepakaran dan repositori pengetahuan rakyat

untuk menjana peluang-peluang sumber ekonomi baru yang berasaskan kreativiti termasuk kraf dan seni rakyat, reka bentuk, filem, gastronomi, kesusasteraan, kesenian media (termasuk animasi) dan muzik.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
6.2.1	Memulakan program kesedaran dan latihan untuk memupuk <i>technopreneurs</i> dan usahawan K-Ekonomi seperti: <ol style="list-style-type: none"> i. Menyediakan maklumat keusahawanan. ii. Bantuan perundangan. iii. Mentoring dan <i>business coaching</i>. iv. Modal teroka dan kemudahan kredit. v. Kemudahan premis operasi. vi. Kempen celik K-Ekonomi. 	<ul style="list-style-type: none"> • KPerak • MAGIC • MDec • SME Corp • SKMM

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
6.2.2	Menambah baik infrastruktur digital sebagai pemangkin untuk pembangunan K-Ekonomi untuk memudahkan capaian yang pantas dan kesediaan maklumat terkini.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • INVESTPerak • MIDA • KPerak • SKMM
6.2.3	<p>Mengemas kini dan melaksanakan Rangka Tindakan Strategik K-State Negeri Perak di dalam perkhidmatan kerajaan bagi meningkatkan kemudahan untuk menjalankan perniagaan di pihak swasta. Cadangan inisiatif seperti:</p> <p>i. Mempertingkatkan perkhidmatan atas talian bagi mewujudkan urus niaga tanpa bersemuka (<i>zero face-to-face</i>) bagi perkhidmatan kerajaan yang bersesuaian.</p> <p>ii. Menjadikan kuantiti dan kualiti perkhidmatan atas talian sebagai salah satu KPI kerja di semua agensi Kerajaan Negeri.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KPerak • UPEN • SKMM • MAGIC • MDEC • DreamEdge • MOSTI • CyberSecurity • SMECorp
6.2.4	Menyedia dan melaksanakan Pelan Tindakan <i>Smart Economy</i> untuk kawasan perbandaran di Negeri Perak dengan mengutamakan penjana peluang pekerjaan, kos pelaksanaan dan jenis-jenis rakan strategik.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • KPerak • PBT • SKMM

Strategi Pelaksanaan 6.3 (SP 6.3)

Memperkuhkan Projek Pengupayaan Ekonomi Bagi Meningkatkan Pendapatan Golongan B40

Golongan berpendapatan 40% terendah (B40) tidak mempunyai pendapatan yang tinggi atau stabil serta bergantung kepada aktiviti informal sebagai sumber pendapatan mereka. Kerajaan Negeri Perak telah menganjurkan pelbagai program bagi meningkatkan pendapatan dan pengupayaan ekonomi.

Strategi-strategi ini harus diteruskan atau ditambah baik dengan mengambil kira

GOLONGAN B40

Keluarga berpendapatan isi rumah kurang RM3,900 sebulan

penggunaan sumber tenaga dan bahan mentah sedia ada (*local resources*). Kerjasama dan perancangan bersama penduduk setempat dari golongan B40 dengan agensi kerajaan serta NGO awam adalah sangat penting untuk menyusun program *capacity-building, skills and*

mentoring, penyediaan kemudahan infrastruktur dan kemudahan sosial yang bersesuaian. Tidak kurang pentingnya ialah penyertaan dan komitmen dari pihak swasta dalam meluaskan program penajaan modal dan latihan sebagai sebahagian tanggungjawab sosial korporat (*CSR*) mereka sebagai rakan pihak Kerajaan Negeri dalam usaha membantu golongan B40 meningkatkan pendapatan mereka.

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>6.3.1 Membangunkan program berasaskan komuniti menggunakan strategi pembasmian kemiskinan (<i>pro-poor strategies</i>) yang berteraskan kekuatan golongan miskin dan berpendapatan rendah yang disesuaikan dengan isu setempat melalui:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Menjalankan kaji selidik sumber untuk mendokumentasikan jenis, kuantiti dan kualiti sumber jaya setempat termasuk pemetaan GIS bagi setiap mukim serta daerah secara kolaborasi bersama rakyat setempat, PBT dan IPTA / IPTS. ii. Memperkenal dan menggalakkan penglibatan dalam program <i>mobilepreneur</i>, skim pembiayaan ekonomi desa, <i>food truck</i>, arked dan bazaar rakyat atau <i>uptown</i>, fasiliti pembiayaan di bawah AZAM dan TEKUN, mySuria, eUsahawan dan eRezeki di setiap kawasan PBT. iii. Menambah bilangan kampung yang menggunakan model koperasi (seperti di bawah program Desa Lestari, KKLW) untuk menggembelng tenaga kerja, tanah dan modal ke arah aktiviti ekonomi yang menguntungkan dan berskala besar. iv. Mempelbagaikan usahasama NGO dalam membasmi kemiskinan melalui peluang kerjasama / pekerjaan / bantuan modal dan lain-lain yang bersesuaian terutama kepada golongan B40. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Pejabat Daerah dan Tanah • PBT • KKLW • SKMM
<p>6.3.2 Mewujudkan pakatan strategik antara pihak kerajaan, swasta dan NGO secara berfokus bagi meningkatkan aktiviti tanggungjawab sosial korporat (CSR) yang menjurus kepada pembangunan yang inklusif seperti:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Mengadakan siri-siri penglibatan dengan NGO serta firma swasta dan GLC untuk mengenal pasti bentuk dan lokasi aktiviti CSR yang boleh dilaksanakan seperti rumah anak yatim, rumah warga emas dan kawasan penduduk termiskin. ii. Meneruskan inisiatif Program Pembangunan Ekonomi Masyarakat Orang Asli, Program Pembangunan Tingkat Ekonomi KPTB (Kadar Penyertaan Tenaga Buruh) Wanita dan lain-lain program bagi membantu ibu tunggal serta warga emas. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Pejabat Daerah dan Tanah • KKLW • JAKOA
<p>6.3.3 Menyediakan perancangan dan pelan pelaksanaan membangunkan potensi sumber jaya dan penduduk setempat sama ada dalam bandar atau desa di dalam setiap dokumen rancangan pembangunan ekonomi pelbagai peringkat di Negeri Perak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Pejabat Daerah dan Tanah • PBT • KKLW

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
6.3.4	Meningkatkan penyediaan ruang lantai mampu milik termasuk kiosk, bazaar, arked, pusat penjaja tetap dan pusat penjaja bergerak dengan: i. Menyediakan ruang di dalam atau berdekatan bangunan perindustrian untuk memberi peluang perniagaan kepada golongan B40. ii. Memastikan ruang perniagaan mampu milik diisi oleh penduduk tempatan dari golongan B40.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah • KKLW
6.3.5	Menyediakan perkhidmatan dan kemudahan ICT yang baik dan sesuai bagi memudahcarakan aktiviti <i>e-commerce</i> dan sektor perkhidmatan moden.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • KPerak • SKMM
6.3.6	Menyelaras kerja-kerja pengumpulan maklumat mengenai bantuan kewangan, sumber-sumber peruntukan dan peluang pembangunan ekonomi di setiap daerah.	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat Daerah dan Tanah

Food Truck Garden di Ipoh

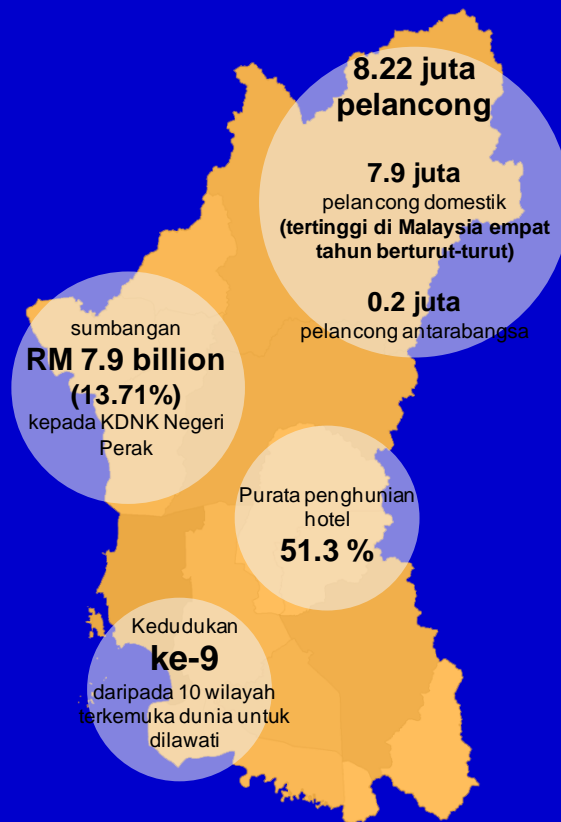
Dasar Perancangan 7 (RSA 7) ←

Memperkasakan Sektor Pelancongan Negeri Perak Sebagai Destinasi Pelancongan Utama Negara

Negeri Perak mempunyai pelbagai tarikan pelancongan kerana keunikannya seperti bukit batu kapur, pantai, tasik, hutan, pulau dan tempat-tempat bersejarah. Antara kejayaan sektor pelancongan di Negeri Perak adalah kedudukannya yang ke-9 wilayah terkemuka dunia dan Bandar Ipoh di kedudukan ke-6 bagi destinasi menarik di Asia. Sektor Pelancongan memainkan peranan penting dalam menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi negeri dan penduduk setempat. Pada tahun 2015, Negeri Perak telah merekodkan jumlah kedatangan pelancong seramai 8.22 juta dengan anggaran sumbangan kepada KDNK sebanyak RM7.9 bilion. Terdapat pelbagai produk pelancongan di Negeri Perak dan tumpuannya adalah pelancongan berasaskan alam semula jadi dan warisan seperti Royal Belum, Gua Tempurung, Pulau Pangkor, Pulau Sembilan dan Sungai Perak. Sektor ini mempunyai potensi besar untuk dimajukan dan dirancang secara bersepadu sebagai satu industri utama di Negeri Perak yang menyumbang kepada peningkatan ekonomi negeri. Perkembangan sektor pelancongan juga turut memberi pelbagai peluang pekerjaan yang lebih luas kepada penduduk terutama kepada mereka yang terlibat dalam aktiviti kraf tangan, perhotelan, perniagaan makanan dan minuman, pertanian dan sebagainya. Selain itu, kawasan desa juga dapat dibangunkan dengan adanya aktiviti pelancongan seperti inap desa, ekopelancongan dan agropelancongan.

Pelancongan Negeri Perak, Tahun 2015

Strategi Pelaksanaan 7.1 (SP 7.1) Menjadikan Industri Pelancongan Sebagai Penyumbang Utama Ekonomi Negeri

Industri pelancongan memainkan peranan yang penting dalam memangkin pendapatan negeri. Komponen perbelanjaan pelancong seperti membeli-belah, pengangkutan, penginapan, makanan dan minuman, perbelanjaan pakej atau bayaran tiket dapat membantu meningkatkan ekonomi negeri. Di samping itu, industri pelancongan juga mampu menjana pendapatan komuniti setempat melalui penglibatan mereka. Anggaran sumbangan pelancongan pada tahun 2015 adalah RM 7.9 billion atau 13.71% kepada KDNK negeri.

Penyediaan kad pintar Perak Access merupakan salah satu langkah untuk memastikan pelancong berbelanja di Negeri Perak dan menjadi sumber pendapatan negeri melalui caj pengeluaran kad. Melalui kad pintar, bayaran produk pelancongan, hotel, makanan dan minuman serta pengangkutan boleh dipakejkan bersama mengikut kadar bayaran yang telah ditetapkan. Tempat-tempat pelancongan yang memerlukan bayaran masuk perlu menetapkan harga yang berbeza bagi pelancong tempatan (pemegang MyKad) dan antarabangsa. Ini bertujuan untuk mendapat pulangan yang lebih tinggi khususnya daripada pelancong antarabangsa dan juga membantu kos penyelenggaraan tempat-tempat pelancongan tersebut. Selain memudahkan bayaran ke destinasi pelancongan, penggunaan kad pintar juga membantu merekodkan jumlah pelancong ke Negeri Perak.

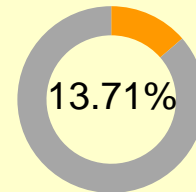
Acara bertema seperti anjuran sukan, sambutan dan pesta terutamanya yang berperingkat antarabangsa perlu diadakan secara berterusan sepanjang tahun bagi memastikan kemasukan pelancong secara berterusan dan meningkatkan perbelanjaan pelancong. Selain itu, caj penginapan hotel juga boleh dilaksanakan untuk memberi pulangan kepada ekonomi negeri. Komuniti tempatan termasuk orang asli juga perlu melibatkan diri dalam bidang pelancongan seperti mengusahakan pelancongan inap desa, produk kraf tangan, aktiviti pelancongan eko, pemandu pelancong dan sebagainya. Penglibatan komuniti berpotensi untuk memperkasakan ekonomi penduduk setempat serta meningkatkan ekonomi negeri.

**Perbandingan peratus
sumbangan nilai tambah
kasar industri pelancongan
Negeri Perak dan Malaysia,
2015**

Negeri Perak

KDNK Negeri
RM58 billion

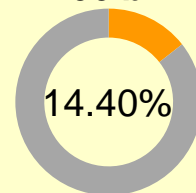
Nilai Tambah Kasar
Industri Pelancongan
RM7.9 billion

Malaysia

KDNK Malaysia
RM1,063 billion

Nilai Tambah Kasar
Industri Pelancongan
RM166 billion

Nota:

Jumlah ini merangkumi perkhidmatan penginapan, makanan dan minuman, perdagangan runcit, pengangkutan, agensi pelancongan, kebudayaan, sukan dan rekreasi serta perkhidmatan khusus bercirikan pelancongan.

Dikira berdasarkan 73% daripada sektor jualan borong, jualan runcit, perhotelan dan restoran, 7% daripada bekalan elektrik, gas dan air, pengangkutan, perkhidmatan kargo dan komunikasi, serta 20% daripada lain-lain perkhidmatan.

Sumber: Akaun Satelit Pelancongan, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2015

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
7.1.1	<p>Mewujudkan kad pintar Perak Access yang bersepadu bagi capaian diskaun, tawaran harga menarik untuk kemudahan penginapan, produk pelancongan, restoran / cafe, membeli-belah dan pengangkutan.</p> <p>i. Pewujudan kad pintar ini akan menyumbang kepada sumber pendapatan negeri melalui caj pengeluaran kad.</p> <p>ii. Pengusaha-pengusaha yang terlibat perlu berdaftar di bawah Tourism Perak bagi memastikan perniagaannya tersenarai di kad pintar Perak Acces.</p> <p>iii. Kad pintar akan dilengkapi sistem pengurusan IT dan ciri-ciri <i>standard</i> antarabangsa setanding dengan pas pelancong seperti di Paris, London, Australia dan Jepun.</p> <p>iv. Pelancong yang membeli kad pintar akan disertakan dengan buku panduan tempat pelancongan di Negeri Perak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak
7.1.2	<p>Mengenakan bayaran masuk yang bersesuaian ke pusat pelancongan yang menarik dengan kadar yang berbeza bagi pelancong tempatan (pemegang MyKad) dan antarabangsa bagi meningkatkan pendapatan negeri.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak
7.1.3	<p>Mempelbagaikan kerjasama pintar dalam penganjuran acara tahunan berkonsepkan pelancongan, sukan, pesta, rekreasi untuk meningkatkan publisiti pelancongan dan pulangan hasil ekonomi kepada negeri.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak
7.1.4	<p>Mengenakan caj penginapan hotel dan seterusnya menyumbang kepada peningkatan ekonomi negeri.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak
7.1.5	<p>Meningkatkan penglibatan komuniti (<i>community based tourism</i>) dalam mengusahakan produk pelancongan seperti:</p> <p>i. Mengusaha pelancongan inap desa.</p> <p>ii. Mengusaha produk kraf tangan.</p> <p>iii. Menjadi pemandu pelancong.</p> <p>iv. Mengendalikan aktiviti pelancongan berasaskan pelancongan eko dan agro.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak

Srategi Pelaksanaan 7.2 (SP 7.2)

Menyediakan Pelan Induk Pelancongan Negeri Perak Bertemakan Destinasi Pelancongan Alam Semula Jadi dan Warisan

Negeri Perak telah mencatatkan 8,229,194 pelancong pada tahun 2015 di mana jumlah pelancong domestik (97%) mendominasi jumlah pelancong antarabangsa (3%). Kepelbagaian produk pelancongan telah menarik pelancong untuk ke Negeri Perak terutamanya pelancongan berasaskan alam semula jadi dan warisan. Produk-produk pelancongan haruslah dimanfaatkan dan dirancang sebaiknya bagi memastikan industri pelancongan di Negeri Perak adalah berdaya tahan.

Terdapat keperluan untuk menyediakan Pelan Induk Pembangunan Pelancongan di Negeri Perak bagi meningkatkan nilai tambah terhadap produk pelancongan yang ada dan seterusnya menjadikan negeri ini sebagai destinasi pelancongan bertemakan alam semula jadi dan warisan yang bertaraf dunia. Keunikan, kekuatan dan keistimewaan produk-produk pelancongan boleh dibangunkan mengikut 7 kluster pelancongan Negeri Perak seperti berikut:

- i. Kuala Kangsar – Lenggong – Royal Belum – Pengkalan Hulu
- ii. Taiping – Kuala Sepetang
- iii. Ipoh
- iv. Lumut – Pulau Pangkor
- v. Teluk Intan – Bagan Datuk – Pulau Sembilan
- vi. Gopeng – Kampar – Batu Gajah
- vii. Tanjong Malim – Sungkai – Tapah

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
7.2.1	Membangunkan pelancongan eko bertaraf antarabangsa dengan: <ol style="list-style-type: none"> i. Memelihara hutan simpan kekal dan kawasan pesisiran pantai daripada pembangunan berskala besar. ii. Memastikan pembangunan pelancongan adalah tidak melebihi had daya tampung / <i>carrying capacity</i> bagi memelihara alam semula jadi. iii. Mengiktiraf Geopark Lembah Kinta dan Hutan Simpan Royal Belum sebagai Tapak Warisan Dunia UNESCO. iv. Mempelbagaikan aktiviti pelancongan berasaskan alam semula jadi secara mampan. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • Jabatan Warisan Negara • Jabatan Perhutanan • PBT

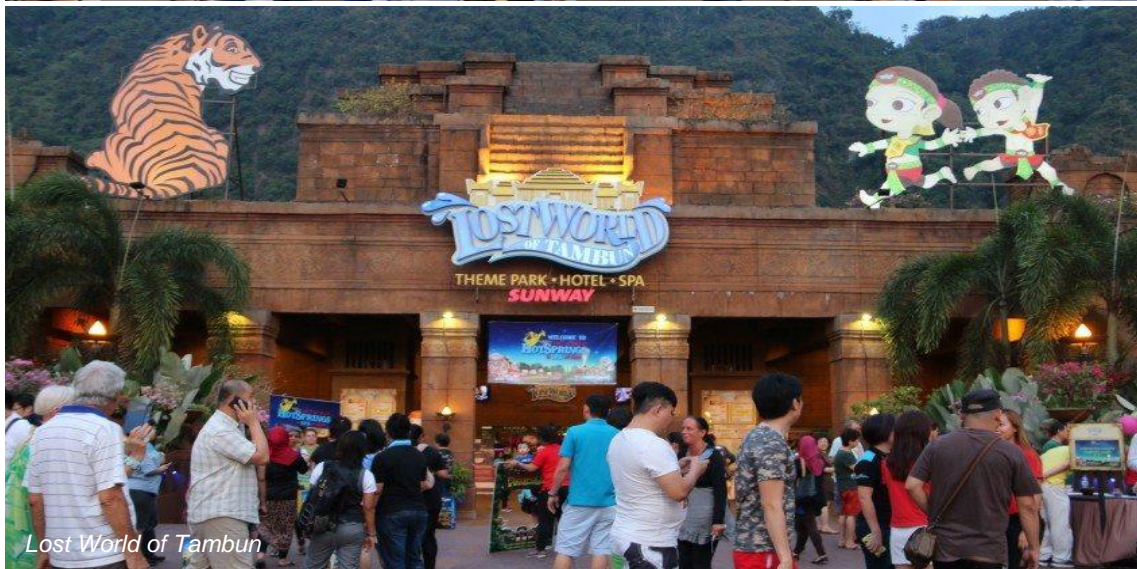
Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>v. Membangunkan hotel / <i>chalet</i> yang berdensiti rendah serta menerapkan seni bina dan material berasaskan alam semula jadi.</p> <p>vi. Menyediakan pusat penyelidikan dan pembangunan (R&D) biodiversiti dan sumber semula jadi untuk keberkesanan dalam pembangunan pelancongan eko.</p> <p>vii. Meningkatkan penglibatan komuniti desa dalam menguruskan produk pelancongan eko.</p> <p>viii. Kawasan tindakan terlibat adalah seperti Rajah 4.8:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Royal Belum – Lenggong – Kuala Kangsar. • Pulau Sembilan – Teluk Senangin – Segari Melintang. • Ulu Geroh – Gua Tempurung – Gopeng – Batu Gajah. • Taiping – Batu Kurau – Bukit Merah.	
<p>7.2.2</p> <p>Membangunkan pelancongan warisan sejarah dengan:</p> <p>i. Memelihara dan memulihara bangunan warisan sedia ada bagi mengekalkan ciri-ciri seni bina warisan.</p> <p>ii. Mengadakan lebih banyak festival warisan.</p> <p>iii. Mewujudkan Trek Warisan.</p> <p>iv. Meningkatkan penglibatan komuniti setempat untuk mengusahakan produk pelancongan warisan yang ada.</p> <p>v. Kawasan terlibat adalah Taiping, Tanjung Tualang, Lenggong, Pulau Pangkor, Ipoh dan Kuala Kangsar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • Jabatan Warisan Negara • Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara
<p>7.2.3</p> <p>Membangunkan pelancongan makanan dan seni budaya dengan:</p> <p>i. Menyediakan Perak <i>Food Trail</i> sebagai pakej pelancongan makanan yang perlu disediakan setiap tahun.</p> <p>ii. Menyediakan restoran / cafe yang menarik bagi menggalakkan pelancongan makanan.</p> <p>iii. Memperbanyakkan festival kebudayaan dan kraf tangan.</p> <p>iv. Membangunkan Pusat Kraf dan Budaya Negeri Perak untuk berperanan sebagai pusat sehenti dan pemasaran secara langsung (contoh produk yang boleh dipasarkan: perusahaan keris, labu sayong dan tekat benang emas).</p> <p>v. Meningkatkan penglibatan komuniti setempat untuk mengusahakan produk pelancongan makanan dan seni budaya.</p> <p>vi. Kawasan tindakan yang terlibat adalah Ipoh, Kuala Kangsar dan Pengkalan Hulu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • Jabatan Warisan Negara • Kraftangan Malaysia

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>7.2.4 Membangunkan pelancongan bandar dan taman tema dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Menyediakan kemudahan penginapan pelancong yang terdiri daripada pelbagai pengelasan bintang. Mengekalkan ciri-ciri seni bina bangunan warisan di dalam bandar. Mengintegrasikan pelancongan bandar bersama pelancongan beli-belah, kesihatan dan pendidikan. Memperkasakan pelancongan MICE (<i>meetings, incentives, conventions and exhibitions</i>) peringkat antarabangsa yang dipakejkan bersama hotel. Mempelbagaikan program dan festival pelancongan peringkat negeri, kebangsaan dan antarabangsa di Ipoh, Taiping dan Manjung. Kawasan terlibat adalah di Ipoh, Manjung, Tanjong Malim, T-City dan taman tema (<i>Lost World of Tambun, Bukit Merah Laketown Resort dan Movie Animation Park Studios</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • Jabatan Warisan Negara • Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara

Movie Animation Park Studios

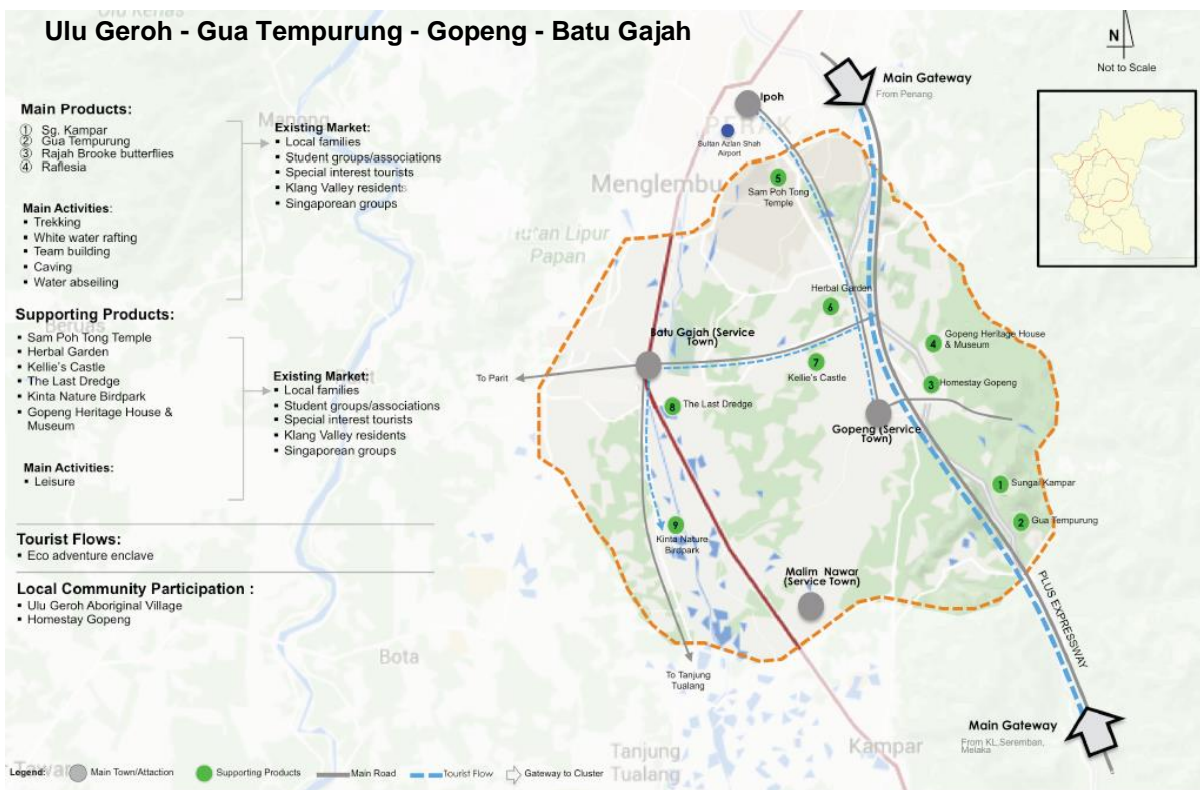

Lost World of Tambun

Rajah 4.8: Kluster Pelancongan Eko di Negeri Perak Berdasarkan Pelan Ekopelancongan Kebangsaan 2016-2025

Royal Belum - Lenggong - Kuala Kangsar

Pulau Sembilan - Teluk Senangin - Segari Melintang

Sumber: *Pelan Ekopelancongan Kebangsaan 2016-2025, Kementerian Pelancongan Dan Kebudayaan Malaysia.*

Strategi Pelaksanaan 7.3 (SP 7.3)

Membangunkan Sungai Perak Sebagai Ikon Pelancongan Negeri Perak

Sungai Perak memainkan peranan yang penting dalam sejarah Negeri Perak terutama berkaitan sejarah peradaban Negeri Perak menjadikannya sebagai ikon pelancongan Negeri Perak. Sehingga kini, Sungai Perak turut menjadi Istiadat Mengambil Air Bersiram Tabal oleh Sultan Perak. Penyediaan pakej pelancongan menyusuri Sungai Perak boleh dipelbagaikan dengan aktiviti sepanjang sungai (**Rajah 4.9**). Terdapat makam-makam Kesultanan Negeri Perak berada di sepanjang sungai ini perlu dipelihara dan dijaga sebagai aset warisan dan sejarah Kesultanan Negeri Perak. Aset-aset warisan yang lain seperti kawasan Beting Beras Basah dan Jambatan Victoria yang berada berhampiran sungai ini boleh dijadikan tarikan pelancongan Sungai Perak. Selain potensi pelancongan, Sungai Perak juga menyumbang kepada aktiviti pertanian, ternakan ikan air tawar dan pemeliharaan karakter kampung-kampung tradisi di sepanjang sungai. Oleh itu, terdapat ke perluan untuk memelihara Sungai Perak daripada pencemaran sungai dan seterusnya menjadikannya sebagai salah satu destinasi pelancongan utama di Negeri Perak. Badan penyelia pembangunan jajaran Sungai Perak juga perlu ditubuhkan bagi merencanakan lagi aktiviti pelancongan warisan, kebudayaan dan rekreasi di pesisir sungai ini.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
7.3.1	Menyediakan Pelan Pembangunan Sungai Perak secara menyeluruh dari aspek pembangunan fizikal, sosial, ekonomi dan pengurusan yang merangkumi: <ol style="list-style-type: none"> Usaha pemeliharaan biodiversiti semula jadi Sungai Perak. Rancangan pembangunan bandar dan pekan kecil pesisiran Sungai Perak. Rancangan pembangunan kampung-kampung tradisional pesisiran Sungai Perak. Pembangunan produk pelancongan sedia ada dan baru di sepanjang pesisiran Sungai Perak. Pembangunan sumber agromakanan pesisiran Sungai Perak (jela pang padi, TKPM, kebun-kebun desa, perikanan sungai dan akuakultur). Pembangunan IKS desa pesisiran Sungai Perak. Pembangunan jeti, infrastruktur maritim dan pengangkutan sungai. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PLANMalaysia@Perak • JPS • Jabatan Pertanian • PPPNP • Tourism Perak • MP Kuala Kangsar • MD Perak Tengah • Pejabat Daerah dan Tanah
7.3.2	Menganjurkan festival tahunan dan aktiviti rekreasi air di Sungai Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • UPEN
7.3.3	Menyediakan pakej pelancongan menyusuri Sungai Perak (Rajah 4.9) yang bertemakan sejarah pertabalan Sultan Perak <i>Royal Cruise</i> dan dipelbagaikan dengan aktiviti sepanjang sungai seperti:	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak

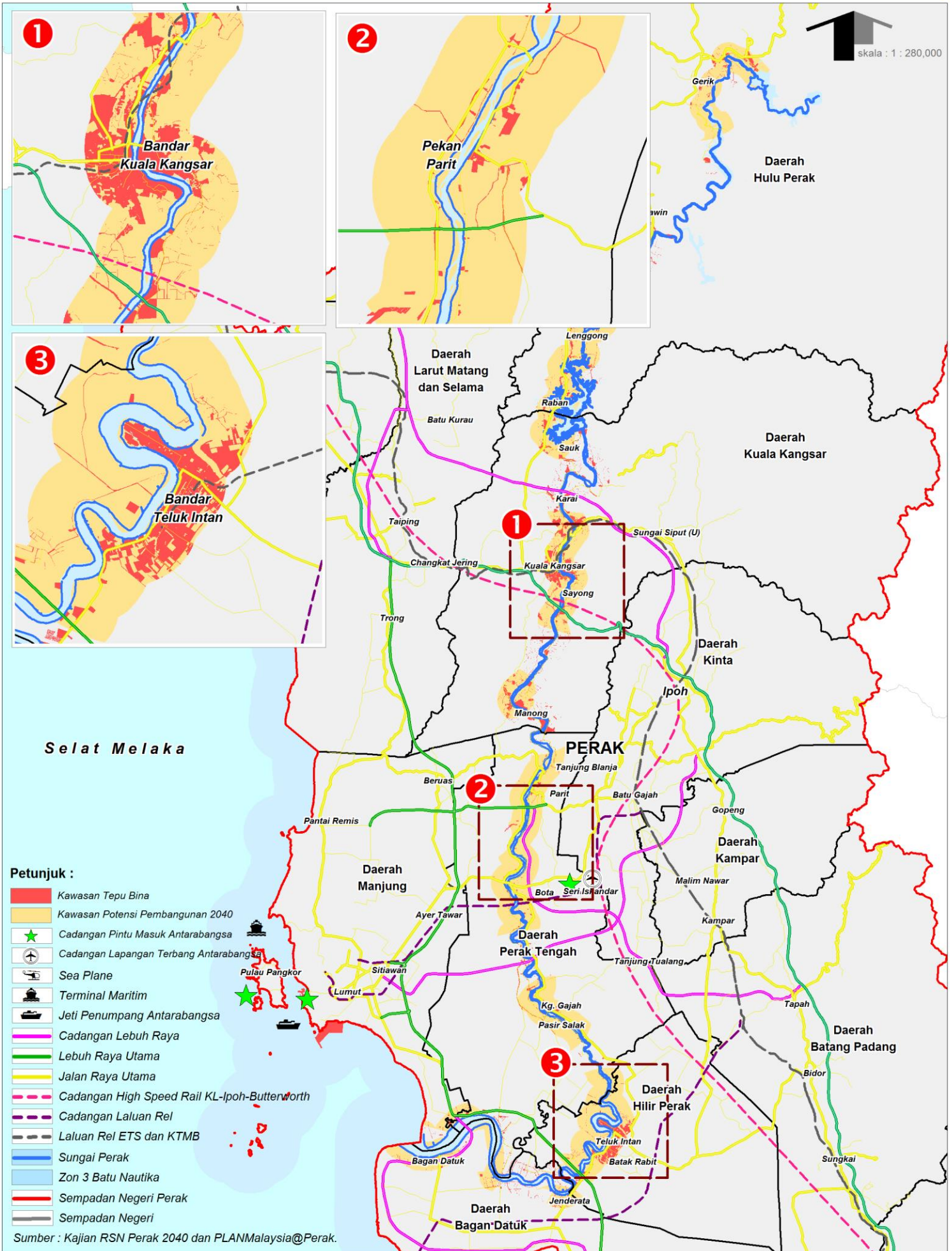
Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
	i. Mengunjungi pembuatan kraf tangan di Kuala Kangsar – Sayong. ii. Melawat makam-makam Kesultanan Negeri Perak di Kuala Kangsar – Parit – Bota – Pasir Salak. iii. Melawat rumah-rumah Melayu tradisional Negeri Perak di Parit – Bota – Pasir Salak. iv. Integrasi bersama Desa Pelancongan Pasir Salak.	
7.3.4	Menyediakan infrastruktur dan kemudahan pelancongan di setiap kawasan tumpuan seperti jeti, tandas awam, gerai, ruang istirehat dan sebagainya bagi meningkatkan keselesaan pelancong / pengguna.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN
7.3.5	Menubuhkan badan penyelia pembangunan jajaran Sungai Perak untuk merencanakan aktiviti pelancongan warisan, kebudayaan dan rekreasi sepanjang jajaran dan pesisir sungai.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN

Jambatan Victoria yang menyeberangi Sungai Perak di Pekan Karai

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.9:
Kawasan Potensi Pembangunan Pesisiran Sungai Perak

Strategi Pelaksanaan 7.4 (SP 7.4)

Memperkasakan Pembangunan Pulau Pangkor Sebagai Pulau Bebas Cukai Negeri Perak

Pada 27 Oktober 2017, Kerajaan Persekutuan telah mengisytiharkan Pulau Pangkor sebagai pulau bebas cukai terbaru di Malaysia selepas Wilayah Persekutuan Labuan, Pulau Langkawi dan Pulau Tioman. Status pulau bebas cukai ini melonjakkan lagi potensi pembangunan Pulau Pangkor dan menjadi mercu tanda bagi pertumbuhan ekonomi berasaskan pelancongan dan maritim yang akan meningkatkan jumlah pengunjung dan pelancong ke Pulau Pangkor dan Negeri Perak. Ini akan merancakkan lagi ekonomi penduduk tempatan dan mampu melahirkan lebih ramai usahawan berasaskan produk pelancongan, kraf tangan, makanan dan penginapan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
7.4.1	Meneruskan dan mempelbagaikan festival, karnival, seminar dan program-program seperti Festival Puisi dan Lagu Rakyat (PULARA) antarabangsa, Pangkor Dialogue, Pesta Pulau Pangkor, Karnival Jom Pangkor dan lain-lain program yang akan meningkatkan jumlah kemasukan pelancong dalam dan luar negara ke Pulau Pangkor.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • MP Manjung • MB Inc.
7.4.2	Mempelbagaikan produk pelancongan dan daya tarikan Pulau Pangkor berasaskan eko, budaya, warisan dan maritim bagi meningkatkan jumlah kemasukan pelancong dalam dan luar negara.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • MP Manjung • Pejabat Daerah dan Tanah • Jabatan Warisan Negara • Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara
7.4.3	Menyediakan pakej pelancongan yang menggabungkan program dan daya tarikan di Pulau Pangkor dan Pulau Sembilan bagi meningkatkan jumlah kemasukan pelancong.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • Perbadanan Taman Negeri Perak • MP Manjung • MP Teluk Intan • Pejabat Daerah dan Tanah • Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara
7.4.4	Menaik taraf perkhidmatan jeti di Pulau Pangkor ke tahap antarabangsa bagi menghubungkan secara terus dengan Pulau Belawan di Medan, Sumatera.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • MOT • MP Manjung

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
7.4.5	Menyediakan kemudahan pelancongan yang lengkap dan selesa serta diselenggara dengan baik bagi mengekalkan keindahan dan menjadi tarikan kepada pengunjung / pelancong.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • MP Manjung • Pejabat Daerah dan Tanah • Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara • Jabatan Warisan Negara
7.4.6	Menubuhkan sebuah perbadanan khas yang mentadbir dan menguruskan pembangunan Pulau Pangkor.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Pejabat Daerah dan Tanah • MP Manjung

Strategi Pelaksanaan 7.5 (SP 7.5)

Memelihara Aset Warisan dan Dibangunkan Secara Integrasi Sebagai Tarikan Pelancongan Negeri Perak

Negeri Perak mempunyai 56 produk warisan yang telah diangkat sebagai warisan kebangsaan dan 238 produk telah berdaftar sebagai senarai daftar warisan oleh Jabatan Warisan Negara. Pembangunan warisan memainkan peranan yang penting sebagai pemangkin kepada industri pelancongan dan seterusnya menyumbang kepada ekonomi negeri. Produk-produk warisan yang ada perlu dimanfaatkan sebaiknya supaya ianya kekal terpelihara. Pemuliharaan dan pemeliharaan produk warisan adalah penting dan perlu dibangunkan secara integrasi sebagai produk pelancongan di Negeri Perak.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
7.5.1	<p>Mewartakan aset warisan yang berpotensi berdasarkan nilai sejarah dan keunikan yang ada sebagai warisan kebangsaan dengan merujuk kepada senarai inventori aset warisan Jabatan Warisan Negara.</p> <p>i. Sehingga tahun 2016, terdapat 368 aset warisan tersenarai di dalam inventori aset warisan Jabatan Warisan Negara.</p> <p>ii. Mewartakan aset yang termasuk dalam Taiping 33 <i>First</i> untuk tujuan pengekalan bangunan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Warisan Negara UPEN
7.5.2	<p>Menjalankan kerja-kerja pemuliharaan dari segi seni bina, fasad dan reka bentuk asal bagi tujuan memelihara keaslian aset dan menaik taraf aset tersebut kepada yang lebih baik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Warisan Negara
7.5.3	<p>Mempromosi aset warisan sebagai produk pelancongan secara bersepadu.</p> <p>i. Aset warisan seni bina dan tapak semula jadi (Jadual 4.2).</p> <p>ii. Aset warisan hidup yang juga boleh dijadikan sebagai sumber pengkaji seperti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Usahawan kraf / tenaga pengajar kraf. Tokoh budaya / masyarakat. Pengamal seni. Artis seni visual. 	<ul style="list-style-type: none"> Tourism Perak Jabatan Warisan Negara

Jadual 4.2: Senarai Aset Warisan Yang Berpotensi Sebagai Produk Pelancongan

Daerah	Aset Warisan	Jumlah	
Kuala Kangsar	SENI BINA	6	
	Bangunan / Monumen		
	1. Sek. Men. Keb. Clifford		
	2. Maktab Melayu Kuala Kangsar		
	3. Istana Kenangan		
	4. Jambatan Kereta Api Victoria		
	Bangunan Keagamaan		
	5. Masjid Kota Lama		
	6. Masjid Ihsaniah Iskandariah		
Larut Matang dan Selama	SENI BINA	11	
	Bangunan/Monumen		
	1. Bangunan Pejabat Daerah dan Tanah Larut Matang dan Selama		
	2. Muzium Perak, Taiping		
	3. Sek. Keb. King Edward Ke VII		
	4. Menara Jam Taiping		
	5. Kota Ngah Ibrahim		
	6. Commonwealth War Memorial		
			Bangunan Keagamaan
	7. Masjid Melayu Lama / Masjid Kota		
			TAPAK SEMULA JADI
8. Hutan Paya Bakau Matang			
9. Taman Tasik Taiping			
10. Zoo Taiping			
11. Bukit Larut, Taiping			
Hilir Perak	SENI BINA	3	
	Bangunan Keagamaan		
	1. Bangunan HSBC Teluk Intan		
	2. Madrasah Insaniah		
	3. Menara Condong Teluk Intan		
Hulu Perak	TAPAK SEMULA JADI	5	
	1. Tasik Banding		
	2. Gua Harimau		
	3. Gua Gendang		
	4. Tasik Takong		
	5. Tasik Temengor, Gerik		
	6. Royal Belum		
	TAPAK ARKEOLOGI		
7. Lembah Lenggong			

Daerah	Aset Warisan	Jumlah
Kinta	SENI BINA	17
	Bangunan / Monumen	
	1. Muzium Darul Ridzuan	
	2. Kelab DiRaja Ipoh	
	3. Perpustakaan Awam Taiping	
	4. Dewan Bandaraya Ipoh	
	5. Istana Raja Billah	
	6. Bangunan OCBC dan Chartered Bank, Ipoh	
	7. Menara Peringatan Birch	
	8. Sekolah Anglo Chinese	
	9. Sek. Men. Keb Anderson	
	10. Stesen Kereta Api Ipoh	
	11. Kellie's Castle	
	Bangunan Keagamaan	
	12. Masjid Papan, Papan	
	13. Masjid Kota, Jalan Kota	
	14. Perak Tong Gunung Tasek	
TAPAK SEMULA JADI		
15. Taman Rekreasi Gunung Helang		
16. Gua Kelawar, Batu Kurau		
17. Gua Tambun, Ipoh		
Kampar	MAKAM	2
	1. Makam Almarhum Raja Alang Iskandar	
	TAPAK SEMULA JADI	
2. Gua Tempurung		
Manjung	SENI BINA	3
	Bangunan / Monumen	
	1. Kota Belanda, Pangkor	
	2. Batu Bersurat Belanda, Pulau Pangkor	
Bangunan Keagamaan		
3. Gereja Methodist, Sitiawan		
Batang Padang	TAPAK SEMULA JADI	3
	1. Hutan Lipur Kuala Woh, Tapah	
	2. Air Terjun Lata Kijang, Chendering	
	3. Lata Iskandar, Tapah	
Perak Tengah	SENI BINA	3
	Rumah Tradisional	
	1. Rumah Dato' Maharajalela, Kompleks Sejarah Pasir Salak	
	2. Batu Peringatan J.W.W Birch, Pasir Salak	
	Bangunan Keagamaan	
3. Masjid Pasir Salak		
Jumlah Keseluruhan		53

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

4

DASAR STRATEGIK
NEGERI PERAK 2040

TERAS 2

Strategi Pelaksanaan 7.6 (SP7.6)**Membangunkan Produk Pelancongan Secara Bersepadu dan Mempromosikannya Secara Meluas**

Kepelbagaian produk pelancongan dan kemudahan penginapan beserta dengan tahap kemudahsampaian yang baik merupakan faktor yang menyokong kepada industri pelancongan di Negeri Perak. Tujuh kluster pelancongan sedia ada membantu untuk menawarkan pakej pelancongan berdasarkan produk-produk dan aktiviti-aktiviti pelancongan yang ada di kawasan sekitar. Pakej pelancongan yang dirancang secara lebih komprehensif dapat meningkatkan lagi kunjungan pelancong (perincian projek disediakan di **Bab 5 : Projek Flagship 5**). Pada tahun 2015, purata penghunian hotel di Negeri Perak adalah 51.3%. Jumlah ini boleh dipertingkatkan dengan adanya pakej-pakej pelancongan yang dapat menarik pelancong untuk bermalam lebih lama di Negeri Perak dan seterusnya menyumbang kepada pendapatan negeri.

**PURATA PENGHUNIAN HOTEL
TAHUN 2015**

51.3%

Salah satu daripada laluan darat yang menjadi tumpuan pengunjung adalah melalui perkhidmatan ETS. Produk-produk pelancongan yang ada berdekatan dengan 16 hentian ETS perlu diperkukuh dan dipakej bersama bagi menggalakkan pelancong menggunakan perkhidmatan ini di samping meningkatkan kunjungan pelancong ke destinasi pelancongan di Negeri Perak. Selain itu, galakan kepada pelancongan berasaskan MICE (*meetings, incentives, conferences and exhibitions*) khususnya peringkat antarabangsa boleh dipakejkan bersama-sama hotel sedia ada bertaraf 4 atau 5 bintang boleh menyumbang kepada peningkatan pelancong antarabangsa. Pelancongan kesihatan yang lebih tertumpu di Daerah Kinta (8 buah hospital swasta) dan Manjung (5 buah hospital swasta) juga boleh menarik kunjungan pelancong dengan menyediakan rawatan pakar yang moden kepada pesakit. Terdapat keperluan untuk menyusun pakej pelancongan kesihatan dengan menyelaraskan tawaran hospital dan hotel yang boleh menjadi rujukan kepada pesakit tempatan dan antarabangsa. Hospital yang ada juga perlu mendapat akreditasi dengan perubatan terkemuka dunia bagi menawarkan pakej perubatan dan rawatan yang terbaik.

Bagi kawasan desa, produk-produk pelancongan yang ada terutamanya berasaskan eko dan agro boleh dipakejkan sebagai salah satu aktiviti pelancongan inap desa. Ini boleh membantu dalam meningkatkan jumlah pelancong ke desa di samping menyumbang kepada ekonomi penduduk setempat.

Pada tahun 2015, Negeri Perak telah mencatatkan jumlah kedatangan pelancong domestik tertinggi di Malaysia iaitu 7.9 juta pelancong. Pencapaian ini membuktikan bahawa promosi pelancongan di Negeri Perak telah dilaksanakan dengan baik di peringkat tempatan.

**JUMLAH KEDATANGAN PELANCONG
DOMESTIK TERTINGGI DI MALAYSIA
TAHUN 2015**

7.9 juta pelancong

Usaha untuk mempromosikan produk pelancongan perlu diteruskan dan ditambah baik bagi meningkatkan lagi kedatangan pelancong pada masa akan datang, khususnya pelancong antarabangsa.

Penglibatan agensi pelancongan dalam karnival pelancongan seperti MATTA Fair atau *road show* di dalam Malaysia dan di luar negara dapat membantu mempromosikan produk-produk pelancongan sedia ada. Selain itu, promosi pelancongan juga boleh diperluaskan melalui akses digital untuk memudahkan orang awam melayari maklumat pelancongan di negeri ini. Akses digital seperti *Trip Advisor*, *Facebook* dan laman web pelancongan merupakan *platform* yang berkesan dalam menyebarkan dan mempromosikan produk pelancongan. Kerjasama dengan syarikat penerbangan dan Keretapi Tanah Melayu Berhad (KTMB) juga turut mempengaruhi pemasaran produk pelancongan di negeri ini dan menggalakkan lagi pelancong untuk meneruskan penerbangan dan perjalanan ke Negeri Perak. Produk-produk pelancongan yang ada juga boleh dipromosi melalui pengiklanan *billboard* yang perlu disediakan di bandar-bandar utama dalam Malaysia dan luar negara. Selain menyertai pelbagai program dan karnival pelancongan, galakan menjadikan Negeri Perak sebagai lokasi penggambaran dokumentari, drama atau filem yang ditayangkan di dalam dan luar negara juga merupakan salah satu langkah untuk mempromosikan negeri ini kepada pelancong. Negeri Perak mempunyai pelbagai lokasi-lokasi yang menarik terutamanya bertemakan alam semula jadi dan warisan yang boleh menjadi lokasi penggambaran.

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>7.6.1 Menawarkan pakej pelancongan rel melalui integrasi perkhidmatan ETS bersama destinasi / produk yang ada di sekitar hentian ETS (Rajah 4.10) dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Menyediakan kemudahan pengangkutan transit / shuttle dari stesen ke destinasi menarik. ii. Mempromosikan pakej-pakej yang ada dengan menyediakan banner, poster, iklan di media cetak dan media elektronik. iii. Mempelbagaikan pakej dengan menggabungkan dengan tarikan pelancongan eko / agro, pelancongan kebudayaan & warisan, pelancongan makanan, pelancongan beli-belah dan pelancongan sukan & rekreasi. iv. Menyediakan pelbagai insentif bagi menggalakkan penglibatan agensi pelancongan dalam menjayakan pakej ini. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • SPAD • MOT • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah
<p>7.6.2 Mengintegrasikan pembangunan Geo Park Lembah Kinta dengan produk pelancongan berasaskan alam semula jadi, warisan dan sejarah serta pelancongan agro terutama bagi produk yang terdapat di Daerah Kinta dan Kampar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • Jabatan Mineral dan Geosains

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
7.6.3	Mempelbagaikan potensi pelancongan MICE (<i>meetings, incentives, conventions and exhibitions</i>) di Negeri Perak ke peringkat antarabangsa dengan menyediakan pakej menarik bersama hotel-hotel terkemuka terutama di Daerah Kinta, Manjung dan Larut Matang dan Selama.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak
7.6.4	Menaik taraf potensi pelancongan kesihatan bertaraf dunia di Negeri Perak dengan menyediakan pakej perubatan dan rawatan pakar yang moden terutama di Ipoh dan Manjung. Pakej yang berpotensi digabungkan dengan pelancongan kesihatan adalah: i. Pelancongan kesihatan dan beli-belah ii. Pelancongan kesihatan dan sukan & rekreasi iii. Pelancongan kesihatan dan makanan iv. Pelancongan kesihatan dan eko / agro v. Pelancongan kesihatan dan kebudayaan & warisan	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • Malaysia Healthcare Travel Council
7.6.5	Mempelbagaikan potensi pelancongan berasaskan herba bagi tujuan pembangunan kesihatan, kecantikan dan aromaterapi secara besar-besaran menggunakan sumber sedia ada terutama di Daerah Kinta, Hulu Perak dan Kuala Kangsar.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • Jabatan Pertanian • PPPNP • Jabatan Perhutanan
7.6.6	Membangunkan pelancongan inap desa dengan menyediakan pakej bersama produk pelancongan di desa bagi meningkatkan tahap ekonomi penduduk setempat.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak
7.6.7	Menyediakan pakej pelancongan mengikut kesesuaian produk dengan kumpulan sasaran pasaran (<i>target market group</i>) dan trend perjalanan.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak
7.6.8	Menganjurkan pelbagai jenis program / karnival pelancongan / <i>road show</i> di dalam Malaysia dan luar negara.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • MOTAC
7.6.9	Memperluaskan promosi pelancongan melalui: i. Akses digital dan pengaruh media seperti: <ul style="list-style-type: none"> • Blogger. • FB / Instagram. • Laman interaktif. • Youtube. • Pengulas berbayar / bebas. • <i>Trip Advisor</i>. • <i>Mobile apps</i>. ii. Kerjasama dengan syarikat penerbangan. iii. Penyediaan <i>billboard</i> di bandar-bandar utama dalam Malaysia dan luar negara. iv. Penggambaran dokumentari, drama dan filem yang ditayangkan di dalam dan luar negara.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
7.6.10	Menyediakan pemandu pelancong yang terlatih dan berdaftar dengan Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan Malaysia.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • MOTAC
7.6.11	Menjalinkan hubungan kerjasama yang baik antara syarikat penerbangan, pengusaha hotel / resort / rumah penginapan, operator bas / teksi / bot serta semua pihak yang terlibat dengan pembangunan pelancongan Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • UPEN

Rajah 4.10: Integrasi Perkhidmatan ETS Bersama Produk Pelancongan

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Strategi Pelaksanaan 7.7 (SP7.7) Memperkasakan Pengurusan Pembangunan dan Prasarana Pelancongan

Berdasarkan terbitan terbaru *Best in Travel* oleh *Lonely Planet*, Negeri Perak telah mencatatkan kedudukan ke-9 daripada 10 wilayah dan destinasi terbaik untuk dilawati pada tahun 2017. Pengiktirafan ini secara tidak langsung telah melonjakkan industri pelancongan Negeri Perak dan berpotensi menerima lebih ramai pelancong pada masa akan datang. Oleh itu, pengurusan dan pembangunan prasarana pelancongan perlu diperkukuhkan untuk menjadikan Negeri Perak sebagai destinasi pelancongan bertaraf dunia.

SELAMAT DATANG KE ZOO NEGARA MALAYSIA		WELCOME TO ZOO NEGARA	
BAYARAN MASUK (Warganegara Malaysia)		BAYARAN MASUK termasuk GIANT PANDA (Warganegara Malaysia)	
Dewasa / Adult	RM 30	Dewasa / Adult	RM 50
Kanak-kanak (3-12 tahun) / Child (3-12 years old)	RM 10	Kanak-kanak (3-12 tahun) / Child (3-12 years old)	RM 20
Warga Emas (65 tahun ke atas) / Senior Citizen (65 years above)	RM 15	Warga Emas (65 tahun ke atas) / Senior Citizen (65 years above)	RM 25
ENTRANCE RATES (Non-Malaysian) Dewasa / Adult: RM 50 Kanak-kanak (3-12 tahun) / Child (3-12 years old): RM 25		ENTRANCE RATES inclusive of GIANT PANDA (Non-Malaysian) Dewasa / Adult: RM 80 Kanak-kanak (3-12 tahun) / Child (3-12 years old): RM 40	
HARGA KONSESI SEKOLAH (Guru dan pelajar dengan pemegang kad pengenalan / SCHOOL CONCESSION RATES (Teacher and students with ID card)) Seorang Guru (Guru) / A Teacher: RM 10 Seorang Pelajar (Pra, Rendah & Menengah) / A Student (Pre, Primary & Secondary): RM 8		HARGA KONSESI SEKOLAH termasuk GIANT PANDA (Guru dan pelajar dengan pemegang kad pengenalan / SCHOOL CONCESSION RATES inclusive of GIANT PANDA) Guru / A Teacher: RM 30 Pelajar pra-sekolah & sekolah rendah / Pre-school & primary student: RM 18 Pelajar sekolah menengah / Secondary student: RM 28	

Contoh sistem tiket yang membezakan pengunjung tempatan dan pelancong luar negara.

Bagi mendapatkan rekod kedatangan pelancong yang lebih komprehensif, destinasi pelancongan boleh memperkenalkan sistem tiket yang membezakan rekod pelancong tempatan dan pelancong antarabangsa. Prosedur operasi hotel juga perlu ditambah baik dengan memastikan kualiti perkhidmatan perhotelan memenuhi keperluan minimum untuk mendapatkan sijil perlesenan yang sah daripada MOTAC dan sijil layak beroperasi dari PBT. Ini kerana, sehingga tahun 2016, masih terdapat 141 hotel (46.69%) hotel yang masih tidak berdaftar di bawah MOTAC dan hal ini menyebabkan jumlah pelancong yang menginap di hotel-hotel ini tidak direkodkan secara tepat. Adanya hotel-hotel yang berdaftar dapat merekodkan bilangan pelancong secara lebih tepat.

Penyediaan kemudahan prasarana pelancongan seperti kemudahan pengangkutan pelancong dapat menghubungkan destinasi pelancongan yang menarik. Penyediaan bas pelancong seperti bas *Hop-On Hop-Off* dan *tram* merupakan salah satu alternatif untuk melihat tempat-tempat menarik di sekitar bandar-bandar utama di Negeri Perak. Selain itu, cadangan perkhidmatan *seaplane* di Tasik Banding boleh dijadikan sebagai pintu masuk pelancong untuk ke Royal Belum. Manakala, Terminal Jeti Lumut, Pulau Pangkor dan Bagan Datuk juga dicadangkan untuk dinaik taraf sebagai pintu masuk antarabangsa terutamanya bagi pelancong daripada Pulau Belawan di Medan, Sumatera.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
7.7.1	Menambah baik rekod kedatangan pelancong dengan menyediakan tiket masuk berbeza antara pelancong tempatan dan antarabangsa.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak
7.7.2	Menyediakan satu dasar pengurusan kualiti hotel di peringkat Negeri Perak bagi memastikan semua pengusaha hotel memenuhi keperluan minimum pensijilan MOTAC.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • MOTAC
7.7.3	Memastikan semua pengusaha kemudahan penginapan di setiap daerah berdaftar dengan MOTAC bagi menjamin kualiti perkhidmatan setiap hotel.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • MOTAC • PBT
7.7.4	Menguatkuasakan syarat wajib pensijilan MOTAC bagi kesemua pengusaha hotel sebelum memperbaharui lesen perniagaan hotel di setiap PBT di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • UPEN • Tourism Perak
7.7.5	Menambah bilangan kemudahan penginapan yang berdaftar dengan MOTAC terutama di Daerah Bagan Datuk, Perak Tengah, Kampar, Kerian, Kuala Kangsar, Muallim, Hilir Perak dan Batang Padang bagi memenuhi permintaan pelancong domestik dan anatarabangsa.	<ul style="list-style-type: none"> • Tourism Perak • MOTAC • PBT
7.7.6	Menyediakan kemudahan pengangkutan pelancong yang menghubungkan destinasi pelancongan menarik seperti tram dan bas <i>Hop-On-Hop-Off</i> terutama di Ipoh dan Taiping.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • SPAD • MOT
7.7.7	Menyediakan perkhidmatan <i>seaplane</i> di Tasik Banded sebagai pintu masuk ke Royal Belum.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • MOT
7.7.8	Menaik taraf Terminal Jeti Lumut, Pulau Pangkor dan Bagan Datuk sebagai pintu masuk antarabangsa kepada pelancong dari Pulau Belawan di Medan, Sumatera ke Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Laut • Jabatan Imegresen • MOT
7.7.9	Menyediakan dan menambah baik kemudahan-kemudahan asas pelancong bagi memastikan keselesaan pengunjung seperti: <ol style="list-style-type: none"> Menyediakan dan mempelbagaikan jenis pengangkutan awam atau pengangkutan alternatif bagi memudahkan pengunjung sampai ke lokasi menarik di Negeri Perak terutama ke hutan lipur, bangunan warisan dan produk desa. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Tourism Perak • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah • SPAD • MOT • Jabatan Perhutanan • Jabatan Warisan Negara • Perbadanan Taman Negeri Perak

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>ii. Menyediakan dan menaik taraf sistem papan tanda dan informasi pelancongan dalam pelbagai bahasa dengan reka bentuk yang seragam dan menarik.</p> <p>iii. Membina kemudahan tandas, surau, tempat berehat, medan selera, ruang niaga, kawasan rehat dan rawat, ruang letak kenderaan, bangku, lampu, tong sampah dan kiosk yang selesa di lokasi pelancongan strategik dan memastikan semua kemudahan ini diselenggara dengan baik.</p> <p>iv. Memastikan kemudahan untuk golongan kurang upaya disediakan di setiap lokasi pelancongan.</p>	
7.7.10	<p>Memastikan destinasi-destinasi pelancongan sentiasa dijaga dan diselenggara secara berkala terutama bagi kawasan pelancongan berasaskan eko dan agro agar sentiasa bersih, selamat dan selesa dikunjungi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • PBT • Tourism Perak

Dasar Perancangan 8 (RSA 8)

Membangunkan Negeri Perak Sebagai Lembah Pengeluaran Makanan Negara

Negeri Perak merupakan sebuah negeri pengeluar hasil agromakanan utama negara. Antara pencapaian utama Negeri Perak adalah pengeluar dan pendaratan ikan terbesar, pengeluar daging rusa terbesar dan pengeluar utama telur itik dalam negara. Negeri Perak juga merupakan kawasan jelapang padi kedua terbesar selepas Kedah yang meliputi kawasan Seberang Perak, Sg. Manik dan Kerian. Pencapaian Negeri Perak adalah selaras dengan falsafah Kedaulatan Makanan Negara yang merujuk kepada keupayaan negara menghasilkan makanan sendiri dan mengurangkan kebergantungan terhadap bekalan makanan import.

Berdasarkan kepada pencapaian sedia ada, sektor agromakanan akan terus berperanan sebagai salah satu sektor ekonomi utama dan strategik bagi Negeri Perak. Untuk meningkatkan pencapaian ini, aspek-aspek yang perlu diberi perhatian termasuklah:

- i. Pengekalan zon agromakanan strategik.
- ii. Penambahan kawasan pengeluaran agromakanan.
- iii. Penggunaan sepenuhnya kawasan pertanian subur.
- iv. Peningkatan hasil pengeluaran agromakanan.
- v. Pengukuhan rangkaian industri agromakanan.
- vi. Pembangunan usahawan tani dan modal insan.

4

DASAR STRATEGIK
NEGERI PERAK 2040

TERAS 2

Strategi Pelaksanaan 8.1 (SP8.1)**Meningkatkan Hasil Pengeluaran Agromakanan Bagi Memperkukuhkan Negeri Perak Sebagai Lembah Pengeluaran Makanan Negara**

**SUMBANGAN NEGERI PERAK
TERHADAP PENGELUARAN
MAKANAN NEGARA
TAHUN 2015**

691 juta kg.

Pada tahun 2015, Negeri Perak menghasilkan 691.48 juta kilogram sumber makanan dengan nilai RM1,100.00 juta yang meliputi pelbagai jenis tanaman, perikanan dan ternakan telah menyokong kepada kedaulatan makanan negara. Jumlah pengeluaran ini boleh dipertingkatkan dengan usaha naik taraf infrastruktur ladang, amalan teknologi moden, penggunaan mekanisasi dan automasi, usahasama berkesan dan bantuan pusingan modal dalam kalangan pengusaha.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
8.1.1	Memastikan kawasan agromakanan strategik Negeri Perak dikekalkan sebagai zon pertanian iaitu: <ol style="list-style-type: none"> Zon Tanaman Makanan Utama Kekal : Jelapang Padi Kerian-Sg. Manik dan Seberang Perak seluas 35,112 hektar. Zon Tanaman Makanan Sokongan Kekal : 7 lokasi Kawasan Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) sedia ada seluas 1,575 hektar. Zon Penternakan dan Padang Ragut : 96 lokasi padang ragut sedia ada seluas 13,477 ekar. Kluster Akuakultur Tasik Temenggor dan Kluster Akuakultur Sungai Perak. 29 Lokasi Zon Industri Akuakultur (ZIA) sedia ada seluas 19,372 hektar. 	<ul style="list-style-type: none"> PTG Perak Jabatan Pertanian PPPNP PBT Pejabat Daerah dan Tanah
8.1.2	Mengusahakan lebih banyak kawasan pertanian yang subur dengan aktiviti agromakanan di lokasi strategik terutama di Selama, Pengkalan Hulu, Bagan Serai, Parit Buntar, Seberang Perak, Manong dan Titi Gantong. (Rajah 4.11).	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Pertanian PPPNP Jabatan Perikanan Jabatan Perkhidmatan Veterinar
8.1.3	Memulihkan kesemua tanah pertanian terbiar secara berperingkat melalui aktiviti pertanian, ternakan dan akuakultur secara komersial dan integrasi untuk memaksimumkan hasil pengeluaran.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Pertanian PPPNP Jabatan Perikanan Jabatan Perkhidmatan Veterinar

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>8.1.4 Meningkatkan pengeluaran dan produktiviti padi kepada 8 tan bagi setiap hektar melalui:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Menaik taraf kemudahan infrastruktur pengairan dan saliran agar mencukupi, penggunaan benih padi berkualiti dan berhasil tinggi, pengamalan teknologi pertanian tepat dan pengurusan agronomi yang lebih cekap. ii. Jenis kegunaan tanah dalam status hak milik tanah kawasan jelapang padi perlu ditetapkan sebagai 'Pertanian Padi' dan dibenarkan dengan syarat untuk aktiviti sampingan seperti tanaman atau ternakan berkaitan agromakanan. iii. Menggunakan jentera yang sesuai bagi kerja pembajakan, penanaman, pembajaan dan penuaian. iv. Memberi latihan kepada operator jentera dan pesawah bagi meningkatkan keberkesanan penggunaan jentera dan mengurangkan kerugian tuaian. v. Mewujudkan insentif pinjaman mudah dan geran padanan bagi pemilikan jentera yang sesuai termasuk menyediakan jentera untuk disewa pada kadar berpatutan. vi. Mempertingkatkan usaha R&D mekanisasi dan automasi. vii. Mempertingkatkan penggunaan mesin pengilangan yang lebih efisien untuk mengurangkan kerugian lepas tuai. 	<ul style="list-style-type: none"> • IADA Kerian • IADA Seberang Perak • Jabatan Pertanian • PTG • JPS • MARDI
<p>8.1.5 Meningkatkan kepelbagaian tanaman sayur dan buah-buah komersial seperti:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Meluaskan kaedah penanaman secara fertigasi, hidroponik dan akuaponik. ii. Meningkatkan keluasan tanaman sayuran melalui program pembangunan kawasan baru dan terbiar. iii. Membangunkan kawasan pertanian tanah tinggi Kinta sebagai pengeluar sayur dan buah-buahan utama Negeri Perak. iv. Meningkatkan tanaman buah-buahan bernilai tinggi seperti herba, durian, tomato, cili benggala, <i>rock melon</i>, anggur, kelapa dan buah-buahan yang mendapat permintaan tinggi seperti pisang, nangka, nenas, tembikai, durian belanda dan jambu batu. v. Meningkatkan kekerapan / pusingan tanaman. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian • PPPNP

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>vi. Memberi insentif (pembangunan infrastruktur, bahan input dan sistem pengairan) di kawasan pertanian.</p> <p>vii. Menggunakan amalan teknologi terkini dan amalan pertanian baik (APB) ke arah Pensijilan MyGAP dan SOM.</p> <p>viii. Menggunakan mikrob berfaedah (EM).</p> <p>ix. Menggabungkan pengurusan industri kelapa secara bersama dengan industri nenas dan buah-buahan.</p>	
<p>8.1.6 Meningkatkan jumlah perikanan tangkapan melalui:</p> <p>i. Menambah pembinaan tukun tiruan konservasi.</p> <p>ii. Memelihara dan melaksanakan penanaman semula hutan bakau di pesisiran pantai dan sungai.</p> <p>iii. Memulihara sumber ikan asli (santuari).</p> <p>iv. Membina dan menaik taraf jeti perikanan seperti di Hutan Melintang, Bagan Datuk, Pulau Pangkor, Segari, Kuala Sepetang, Kuala Kurau dan Tanjung Piandang.</p> <p>v. Memperkasakan penguatkuasaan bagi pemantauan perairan Negeri Perak.</p> <p>vi. Meningkatkan pengurusan perikanan tangkapan (perikanan darat).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perikanan
<p>8.1.7 Mempergiatkan aktiviti akuakultur bagi mencapai sasaran nisbah 50:50 hasil tangkapan / pengeluaran perikanan tangkapan dan akuakultur melalui:</p> <p>i. Menambah kawasan berpotensi untuk projek akuakultur terutama secara integrasi dengan ladang kelapa sawit dan getah.</p> <p>ii. Meningkatkan penglibatan agensi-agensi lain secara aktif di dalam aktiviti akuakultur.</p> <p>iii. Menaik taraf sistem ternakan / <i>hatcheri</i> bagi kawasan-kawasan sedia ada.</p> <p>iv. Menggunakan sistem ternakan berteknologi baru yang meminimumkan kesan pencemaran alam sekitar.</p> <p>v. Meningkatkan pengeluaran benih ikan dan udang.</p> <p>vi. Memelihara dan melindungi aktiviti ternakan kerang dan udang secara integrasi melalui pengawalan aktiviti yang mengancam dan mencemarkan kualiti air sungai dan pesisiran pantai dari kawasan sekitar.</p> <p>vii. Memberi bimbingan dan sokongan kepada usahawan akuakultur untuk memajukan sektor ini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perikanan • Jabatan Alam Sekitar • PPPNP • FELDA • FELCRA • RISDA

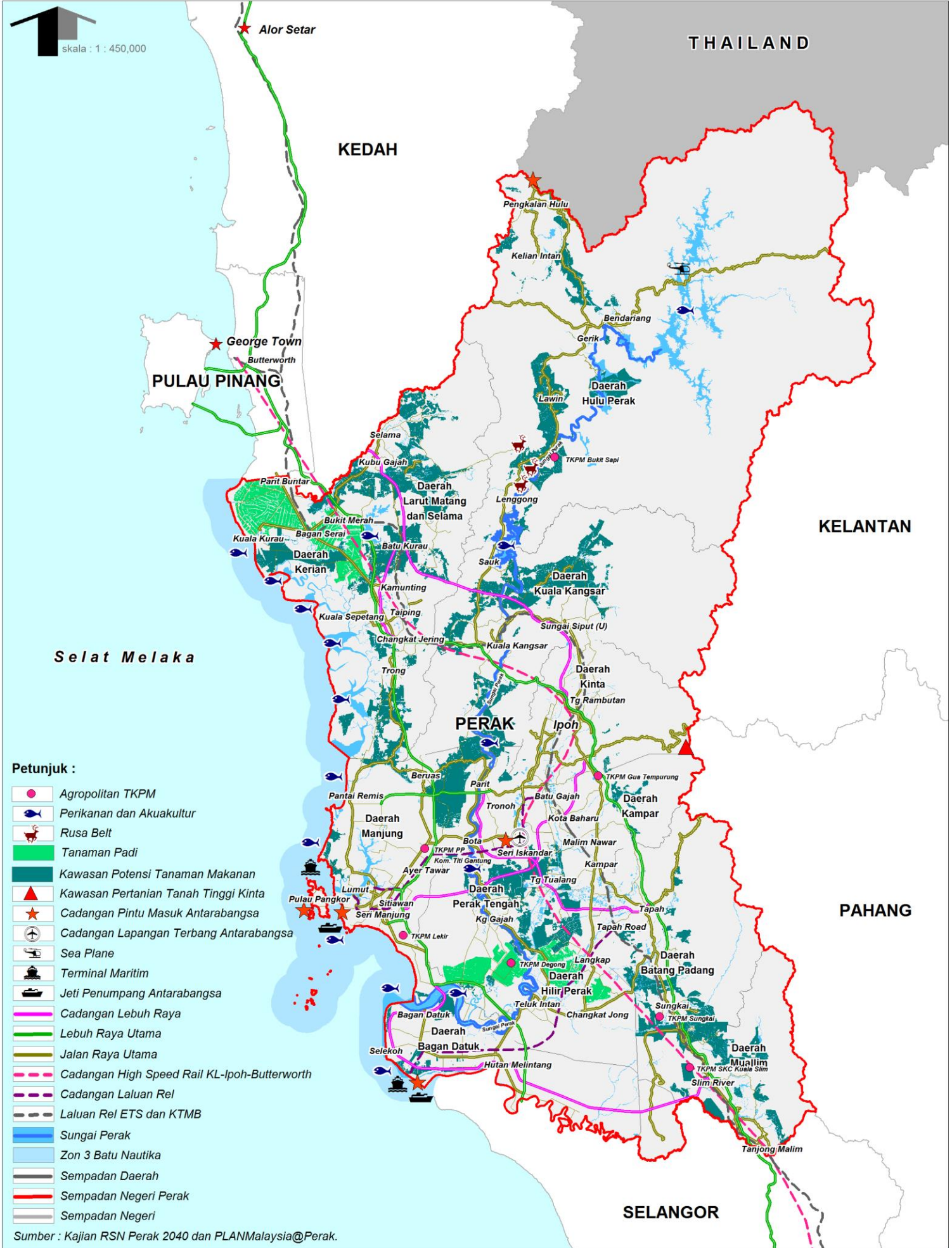

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>8.1.8 Memperkukuhkan potensi pembangunan sektor penternakan melalui:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Membangunkan 96 kawasan ragut sedia ada sebagai kawasan / zon pengeluaran ternakan ruminan dan unggas. ii. Membangunkan kawasan Rusa <i>Belt</i> di Pengkalan Hulu sebagai pusat ternakan dan pelancongan. iii. Menaik taraf Pusat Pembiakan Kambing Boer Nasional di Pondok Tanjung, Selama sebagai pusat ternakan kambing boer negara. iv. Memastikan kawasan-kawasan ternakan sedia ada dikekalkan. v. Menggunakan tanah secara optimum dengan kaedah pembangunan tanah bersepadu (padang ragut / Taman Kekal Pengeluaran Ruminan (TKPR) / Taman Kekal Pengeluaran Unggas (TKPU) dizonkan sebagai kawasan pengeluaran ruminan (pedaging dan tenusu), pengeluaran unggas (ayam dan puyuh), pengeluaran makanan ternakan (<i>foder</i>) dan agropelancongan. vi. Membangunkan Negeri Perak sebagai pusat pengeluaran hasil ternakan melalui penjenamaan semula dan mengoptimumkan pengeluaran. vii. Menggunakan kaedah pertanian integrasi dengan menggabungkan aktiviti ternakan di kawasan tanaman terutama di ladang-ladang. Pertanian integrasi akan membantu untuk pengusaha mendapatkan pendapatan sementara menunggu hasil dari tanaman seperti contoh integrasi ladang kelapa sawit dengan akuakultur / lembu / kambing dan ladang pisang dengan ternakan lintah / ikan keli / ayam. viii. Menjalakan program pembasmian, pencegahan dan kawalan penyakit ternakan bagi memastikan ternakan selamat dan suci untuk digunakan. ix. Menambah bilangan pengusaha ternakan yang menyertai MyGAP seperti SALT dan GVHP. x. Menguruskan dan mengawal pencemaran dari sisa industri ternakan. xi. Memantapkan program kawalan pergerakan ternakan keluar masuk dari Negeri Perak. xii. Meningkatkan kerjasama dan penyelarasan undang-undang antara semua pihak terlibat dalam mengusahakan ternakan berasaskan makanan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perkhidmatan Veterinar • PPPNP • Jabatan Pertanian • FELDA • FELCRA • RISDA • Jabatan Alam Sekitar • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
8.1.9	Menjadikan produk berasaskan herba dan perubatan sebagai salah satu pengeluar utama produk bioteknologi berasaskan hutan dengan menjalankan kajian penyelidikan dan pembangunan (R&D) secara berterusan.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perhutanan • MARDI • Perbadanan Bioteknologi Malaysia
8.1.10	Meningkatkan tahap infrastruktur dan teknologi tinggi bagi menambah hasil dan kualiti pengeluaran agromakanan.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian • JPS • JKR • TNB • IADA
8.1.11	Memperkuhkan peranan PPPNP dalam mengurus / merancang dan mengusahakan agromakanan Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • PPPNP • UPEN • Jabatan Pertanian
8.1.12	Mempelbagaikan inisiatif bagi menggalakkan penglibatan generasi muda yang berada di Negeri Perak termasuklah generasi kedua dan ketiga keluarga pekebun untuk menceburi sektor agromakanan secara komersial.	<ul style="list-style-type: none"> • PPPNP • Jabatan Pertanian • UPEN • FELDA • FELCRA • RISDA
8.1.13	Mempelbagaikan insentif dan penglibatan pihak swasta bagi menggalakkan pembangunan sektor agromakanan Negeri Perak terutama di Daerah Perak Tengah, Larut Matang dan Selama, Batang Padang, Hilir Perak, Manjung, Kerian dan Hulu Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PPPNP • MIDA
8.1.14	Mempelbagaikan pendedahan akses pasaran kepada pengusaha bagi meluaskan pemasaran melalui program-program yang dianjurkan oleh pelbagai pihak di peringkat kebangsaan dan antarabangsa.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian • PPPNP • SME Corp. • FAMA • FELDA • MATRADE • MARA

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.11: Kawasan Tumpuan Tanaman Makanan Negeri Perak 2040

Strategi Pelaksanaan 8.2 (SP8.2)**Membangunkan Industri Rantaian Yang Bernilai Tambah Tinggi Berasaskan Agromakanan**

Sektor agromakanan antara sektor ekonomi yang kompleks dan berkembang menjadi satu sistem rantaian nilai yang bernilai tambah tinggi mencecah ratusan bilion ringgit setahun. Ia sudah menjadi industri global dengan pelbagai potensi. Rantaian ini bermula dari menebus guna tanah, skim pembiayaan, penyelidikan pertanian, kesesuaian teknologi, inovasi penuaian, buruh yang cukup, kaedah pemasaran, kawalan kualiti, percambahan industri hiliran, pembungkusan, baja dan pakej latihan. Semua ini mempunyai potensi ekonomi yang mesti dimanfaatkan oleh pertubuhan peladang terutama untuk menjadi industri yang strategik kepada golongan petani, penternak dan nelayan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
8.2.1	Mempelbagaikan peluang perniagaan dan industri rantaian yang berasaskan sumber pertanian makanan untuk menghasilkan produk bernilai tambah tinggi seperti makanan ternakan, bahan binaan, biobahan api dan baja organik.	<ul style="list-style-type: none"> • MARDI • Jabatan Pertanian • FELDA • FELCRA • RISDA • PPPNP • Pertubuhan Peladang Kawasan (PPK)
8.2.2	Meningkatkan produk-produk tambah nilai berasaskan ternakan dan pertanian dengan mewujudkan pusat pembangunan usahawan industri asas tani terpilih bagi menambah pendapatan seperti industri sarang burung walit, penternakan lembu dan kambing, akuakultur, rumpai laut, perikanan, ikan hiasan, herba dan rempah ratus, buah-buahan dan sayur-sayuran premium, cendawan dan florikultur.	<ul style="list-style-type: none"> • MARDI • Jabatan Perkhidmatan Veterinar • FELDA • FELCRA • RISDA • PPPNP • Jabatan Pertanian • LKIM • Jabatan Perikanan
8.2.3	Memberi penekanan kepada penghasilan produk pertanian bernilai tinggi seperti farmaseutikal, nutraseutikal dan kosmeseutikal.	<ul style="list-style-type: none"> • MARDI • PPPNP • Jabatan Pertanian • Jabatan Perhutanan
8.2.4	Mempelbagaikan usaha untuk menggalakkan penternak menghasilkan produk hiliran yang diiktiraf dan mendapat sijil Halal dari pihak JAKIM.	<ul style="list-style-type: none"> • PPPNP • Jabatan Pertanian • Jabatan Perkhidmatan Veterinar • JAKIM

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
8.2.5	<p>Menyediakan komponen rantaian nilai yang baik melalui:</p> <ol style="list-style-type: none"> Memastikan pengeluaran produk berteraskan pasaran. Menggunakan maklumat pasaran secara meluas. Memastikan penentuan harga pasaran secara telus. Menyediakan sistem pengurusan produk (penggredan, pembungkusan dan pelabelan) adalah sistematik. Menyediakan infrastruktur pasaran yang lengkap. Memastikan saluran pasaran meliputi pelbagai lapisan Memastikan penjenamaan dibuat secara berkesan. 	<ul style="list-style-type: none"> • PPPNP • Jabatan Pertanian
8.2.6	<p>Meningkatkan kemudahan pemasaran hasil agromakanan dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Membangunkan pusat pengumpulan dan pengedaran hasil agromakanan di Selama, Manong, Seberang Perak, Bagan Serai dan Titi Gantung. Membangunkan kompleks atau ruang-ruang di lokasi strategik untuk pemasaran produk agromakanan di setiap bandar dan pekan. Meningkatkan pemasaran produk agromakanan tempatan di pasaraya-pasaraya besar. Menyediakan kawasan pelbagai guna di setiap kawasan perumahan untuk memasarkan produk agromakanan tempatan. 	<ul style="list-style-type: none"> • FAMA • Jabatan Pertanian • Jabatan Perkhidmatan Veterinar • Jabatan Perikanan • PBT
8.2.7	<p>Meningkatkan bantuan kewangan dan khidmat nasihat dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mempelbagaikan skim latihan, khidmat nasihat dan bantuan kewangan daripada kerajaan dan institusi kewangan bagi membantu pembangunan sektor agromakanan. Menyalurkan / memberi pendedahan mengenai hasil penemuan dan produk R&D oleh agensi berkaitan kepada pembangunan sektor agromakanan secara berterusan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Institusi Kewangan • MARDI • Jabatan Pertanian • Jabatan Perikanan • Jabatan Perkhidmatan Veterinar • FELDA • FELCRA • RISDA • PPPNP

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
8.2.8	Membina Terminal Reka Bentuk, Pembinaan dan Penyelenggaraan Vesel Perikanan Negara di Lumut dan Hutan Melintang, Bagan Datuk.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perikanan • LKIM • NEKMAT • Agensi Penguatkuasaan Maritim • UniKL
8.2.9	Menyediakan jeti pendaratan ikan yang lengkap dengan pelbagai kemudahan seperti jeti pendaratan ikan, kilang air batu, bilik sejuk, kilang memproses ikan, pengangkutan, gerai jualan dan bengkel enjin / pukat terutama di Pulau Pangkor, Pantai Remis dan Kuala Sepetang.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perikanan • LKIM
8.2.10	Mempelbagaikan peluang pekerjaan berasaskan industri agromakanan terutama kepada tenaga kerja tempatan dan golongan muda.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Tenaga Buruh • Jabatan Pertanian • Jabatan Perikanan • Jabatan Perkhidmatan Veterinar
8.2.11	Menjalankan pelbagai program / seminar / karnival secara bersiri di setiap daerah Negeri Perak mengenai “agromakanan adalah pendapatan” agar mampu menarik minat pelbagai pihak untuk turut bekerja / terlibat dalam mengusahakan agromakanan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PPPNP • Jabatan Pertanian • Jabatan Perikanan • Jabatan Perkhidmatan Veterinar

Strategi Pelaksanaan 8.3 (SP8.3)

Membangunkan Usahawan Tani dan Modal Insan Sektor Agromakanan Secara Berterusan

Pembangunan usahawan tani dan modal insan adalah merupakan salah satu sumber utama pembangunan sektor agromakanan bagi menjana pendapatan dan pembasmian kemiskinan. Namun begitu, aktiviti dan pembangunan keusahawanan tani dan modal insan yang kompetitif tidak berlaku secara sendiri. Pembangunan serta pelaksanaan aktiviti ini memerlukan persekitaran yang menyokong dan membenarkannya berlaku (*enabling environment*) yang terdiri daripada pelaksanaan polisi dan infrastruktur serta kerjasama antara pihak swasta dan kerajaan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
8.3.1	Mempelbagaikan program pembangunan usahawan tani dan sumber manusia serta latihan kemahiran pengurusan ladang dan perniagaan tani untuk menggalakkan mereka mengusahakan aset sedia ada (tanah pertanian).	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian • Jabatan Perikanan • Jabatan Perkhidmatan Veterinar • PPPNP
8.3.2	Meningkatkan penglibatan syarikat-syarikat swasta melalui Tanggungjawab Sosial Korporat (CSR) dalam membangunkan usahawan tani melalui bantuan bimbingan usaha perladangan untuk meningkatkan kualiti hidup komuniti.	<ul style="list-style-type: none"> • Syarikat korporat multinasional • PPK Peladang
8.3.3	Memperluaskan pelaksanaan Strategi Lautan Biru Negara (NBOS) di dalam membentuk dan membantu usahawan tani dan pembangunan modal insan sektor agromakanan.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian • PPPNP • Jabatan Perikanan • Jabatan Perkhidmatan Veterinar
8.3.4	Membina Pusat atau Kolej Agromakanan Negeri Perak di lokasi sesuai bagi meningkatkan tahap profesional pengusaha agromakanan dan melahirkan tenaga kerja yang terlatih.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengajian Tinggi
8.3.5	Memberi pendedahan kepada usahawan tani untuk bergerak melalui pertubuhan koperasi / persatuan agar sokongan kewangan yang kukuh dapat disediakan.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian • PPPNP

Dasar Perancangan 9 (RSA 9)

Mempertingkatkan Sektor Tanaman Komoditi Sebagai Salah Satu Asas Ekonomi Utama Negeri Perak

Industri berasaskan tanaman komoditi merupakan salah satu tunjang ekonomi negara dan Negeri Perak. Pihak FELDA, FELCRA, RISDA, PPPNP dan syarikat perladangan swasta merupakan pemain utama sektor ini. Industri komoditi terutama sawit dan getah kini menyumbang kepada pendapatan hasil eksport, peluang pekerjaan dan peningkatan pendapatan serta taraf hidup penduduk desa. Menyedari kepentingan sumbangan industri komoditi, industri sawit dan getah telah dikenal pasti di antara Bidang Ekonomi Utama Nasional di bawah pelaksanaan Program Transformasi Ekonomi. Di samping itu, pembangunan sektor komoditi lain yang berpotensi seperti kayu kayan, koko, lada dan kenaf akan terus dipertingkatkan.

Strategi Pelaksanaan 9.1

Memperkasa Industri Komoditi Dalam Pembangunan Ekonomi Negeri Perak

Tanaman komoditi yang menjadi industri utama kepada Negeri Perak iaitu kelapa sawit dan getah meliputi kawasan seluas 600,000 hektar dan melibatkan 175,000 hektar yang diusahakan pekebun kecil dan 400,000 estet swasta. Pembangunan industri berasaskan tanaman komoditi Negeri Perak perlulah selaras dengan Dasar Komoditi Negara 2011-2020. Bagi memperkasa pembangunan industri berasaskan tanaman komoditi, keutamaan diberikan kepada pembangunan produk-produk baharu yang bernilai ditambah tinggi dan berorientasikan pasaran. Langkah ini akan dilaksanakan melalui penghasilan produk-produk baharu berinovatif oleh institusi R&D tempatan. Di samping itu, kerjasama strategik di antara institusi R&D tempatan dan luar negara juga akan dipertingkatkan. Fokus juga akan diberi bagi meningkatkan kecekapan pengeluaran di sepanjang rantai nilai tanaman komoditi industri, termasuk mengoptimumkan penggunaan sumber.

KELAPA SAWIT DAN GETAH
600,000 hektar

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
9.1.1	<p>Memperkasakan industri berasaskan tanaman komoditi dalam pembangunan ekonomi Negeri Perak dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Memberi keutamaan kepada pembangunan produk-produk baharu bernilai ditambah dan berorientasikan pasaran melalui penghasilan produk-produk baharu berinovatif oleh institusi R&D tempatan. Meningkatkan kerjasama strategik di antara institusi R&D tempatan dan luar negara. Meningkatkan kecekapan pengeluaran di sepanjang rantaian nilai industri komoditi dan mengoptimumkan penggunaan sumber. 	<ul style="list-style-type: none"> • FELDA • FELCRA • RISDA • PPPNP
9.1.2	<p>Memodenkan industri berasaskan tanaman komoditi dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Memperluaskan penggunaan teknologi moden, mekanisasi dan automasi bagi meningkatkan produktiviti industri komoditi. Menggunakan teknologi untuk menjimatkan kos, mengurangkan pergantungan terhadap tenaga buruh dan meningkatkan kualiti di sepanjang rantaian nilai industri komoditi. Memodenkan industri komoditi termasuk penekanan kepada Amalan Pertanian Baik (<i>Good Agriculture Practices - GAP</i>), Amalan Pengilangan Baik (<i>Good Manufacturing Practices - GMP</i>) dan pengurusan Analisis Kitar Hayat (<i>Life Cycle Analysis - LCA</i>) bagi memudah cara akses produk komoditi ke pasaran antarabangsa. 	<ul style="list-style-type: none"> • FELDA • FELCRA • RISDA • PPPNP
9.1.3	<p>Memastikan program penanaman semula getah dengan klon-klon yang produktif dan Program Pembangunan Ladang Hutan perlulah terhad kepada kawasan penanaman getah sedia ada dan kawasan luar dari HSK (Rajah 4.12).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • RISDA • PPPNP • Jabatan Perhutanan
9.1.4	<p>Mempelbagaikan penghasilan produk bernilai tambah tinggi dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mempergiatkan usaha untuk mempelbagaikan penghasilan produk hiliran bernilai tambah tinggi yang berasaskan tanaman komoditi bagi memenuhi keperluan pasaran dengan melibatkan perusahaan kecil sederhana (PKS) dari setiap daerah. Mempelbagaikan jaringan kolaborasi R&D tempatan dan antarabangsa bagi meningkatkan sumbangan industri komoditi sedia ada. 	<ul style="list-style-type: none"> • FELDA • FELCRA • RISDA • PPPNP • Perbadanan Bioteknologi Malaysia

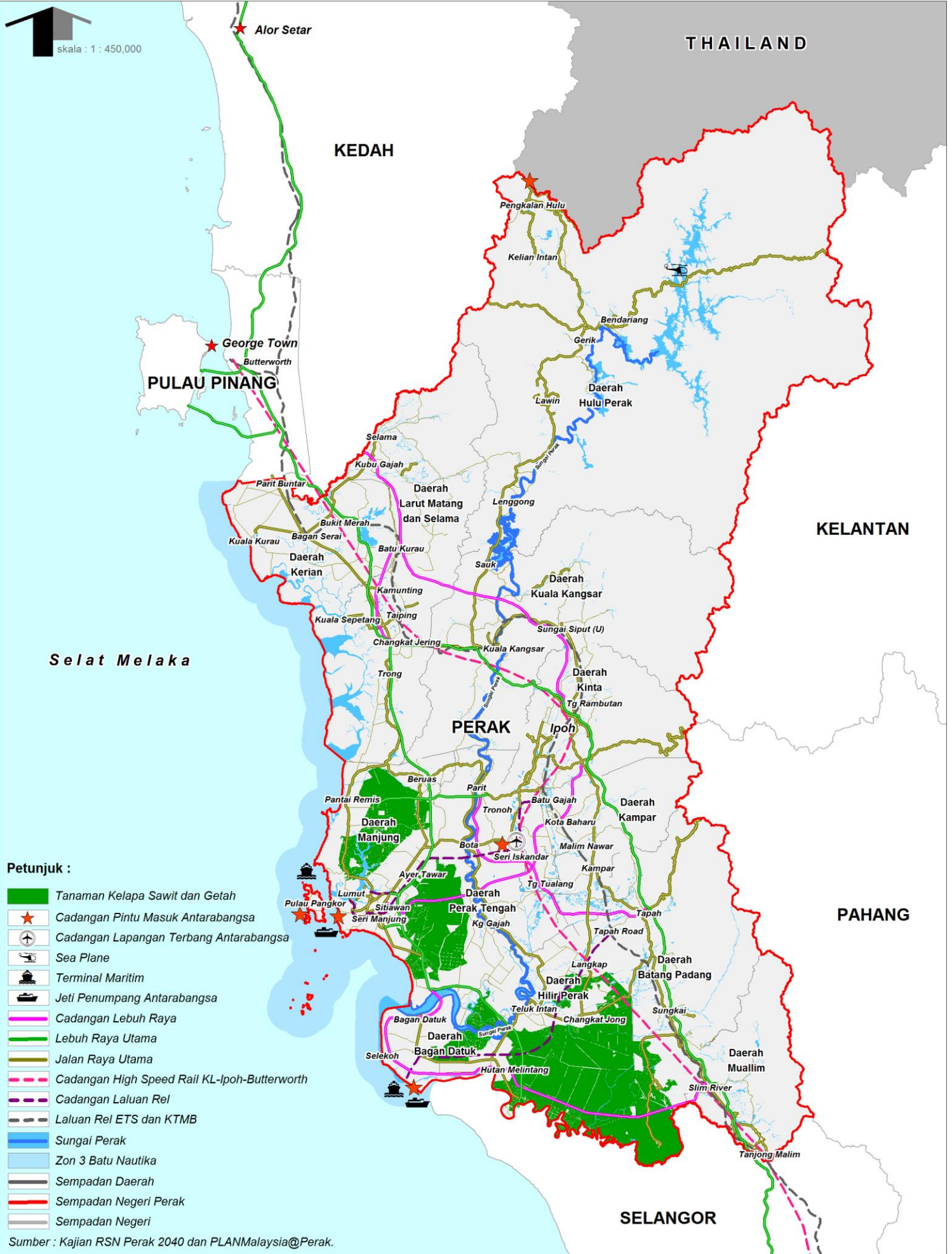
Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
	iii. Membangunkan produk bioteknologi berasaskan bahan kimia daripada kelapa sawit seperti bahan bakar jentera dan kenderaan.	
9.1.5	<p>Menjana sumber pendapatan baharu dengan:</p> <p>i. Memberi tumpuan pembangunan tidak hanya terhad kepada industri komoditi sedia ada tetapi turut meliputi usaha progresif bagi memajukan komoditi baru seperti sagu dan kenaf untuk menjana sumber pertumbuhan ekonomi dan pendapatan.</p> <p>ii. Mempelbagaikan inovasi dan mempergiatkan aktiviti R&D di peringkat hulu dan hiliran, terutama dalam mengeluarkan bahan tanaman berkualiti tinggi dan menghasilkan produk bernilai tambah tinggi (perincian projek disediakan di Bab 5 : Projek Flagship 4).</p> <p>iii. Melaksanakan konsep <i>waste to wealth</i>. Melalui aktiviti R&D, sisa buangan industri sawit, getah, koko dan sagu berpotensi dibangunkan bagi menghasilkan produk-produk baharu mesra alam dan mampan. Selain mampu menjana punca pendapatan baharu, penggunaan sisa buangan industri komoditi juga dapat mengoptimumkan penggunaan sumber dan membantu memulihara alam sekitar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PPPNP • FELDA • FELCRA • RISDA
9.1.6	<p>Meningkatkan daya saing dan memperluaskan pasaran dengan:</p> <p>i. Memperkasakan daya saing industri melalui penjenamaan produk berasaskan komoditi yang berkualiti, mampan dan mesra alam.</p> <p>ii. Memberi tumpuan ke arah pembangunan produk yang memenuhi citarasa pengguna dan kehendak pasaran khusus (<i>niche market</i>).</p> <p>iii. Meningkatkan kerjasama serantau dan antarabangsa untuk menambah peluang pasaran produk komoditi tempatan di pasaran global.</p> <p>iv. Menyebarkan maklumat mengenai industri dan produk komoditi yang mampan menerusi kerjasama pihak swasta dan badan-badan bukan kerajaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • FELDA • FELCRA • RISDA • PPPNP

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
9.1.7	<p>Memajukan pekebun kecil dan usahawan melalui:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mempelbagaikan program tanam semula menggunakan bahan tanaman berkualiti. Menyediakan khidmat nasihat teknikal dan meningkatkan penggunaan mekanisasi. Memperkasakan pengurusan pekebun kecil secara berkelompok, termasuk diintegrasikan dengan aktiviti pemprosesan bernilai tambah. Menyediakan latihan, peningkatan tahap kemahiran dan pemindahan teknologi. Meningkatkan akses pasaran termasuk penggalakan pensijilan, pembungkusan, penjenamaan dan penyertaan dalam pameran perdagangan. Meningkatkan rangkaian pemasaran dan promosi yang melibatkan kerjasama dengan syarikat berkepentingan kerajaan dan swasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • FELDA • FELCRA • RISDA • PPPNP • MARA
9.1.8	<p>Membangun dan memperkasa modal insan dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Memperkasakan pembangunan modal insan bagi meningkatkan bilangan tenaga mahir dan separa mahir untuk memacu pemodenan dan meningkatkan daya saing industri komoditi. Meningkatkan tahap kemahiran dan pengetahuan guna tenaga di kedua-dua peringkat hulu dan hiliran dalam penggunaan dan penyebaran teknologi terkini. Mempelbagaikan kolaborasi dengan institusi pengajian tinggi tempatan dan luar negara dalam bidang yang diperlukan oleh industri seperti bioteknologi, mekanisasi dan kejuruteraan perladangan bagi memenuhi keperluan industri. 	<ul style="list-style-type: none"> • FELDA • FELCRA • RISDA • PPPNP

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

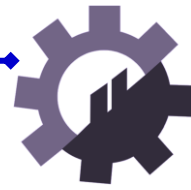

Rajah 4.12:
Kawasan Tumpuan Tanaman Komoditi Negeri Perak 2040

Dasar Perancangan 10 (RSA 10) ← →

Memperkukuhkan Pembangunan Perindustrian Negeri Perak Dengan Promosi dan Insentif Berkesan

Kerajaan Negeri Perak telah memperkenalkan pelbagai insentif untuk menarik pelabur tempatan mahupun antarabangsa bagi memastikan kepesatan ekonomi negeri. Pada tahun 2015, Kerajaan Negeri Perak telah berjaya mencatatkan peningkatan nilai pelaburan sebanyak RM 3,887 juta berbanding RM 2,361 juta pada tahun 2013. Sektor yang menerima jumlah pelaburan terbesar di Negeri Perak sepanjang tempoh yang sama ialah sektor pembuatan produk getah diikuti dengan industri elektrik dan elektronik. Tren ini menunjukkan sektor pembuatan di Negeri Perak mengambil faedah dari kelebihan sumber air dan buruh yang murah yang terdapat di Negeri Perak. Strategi seterusnya haruslah dapat menarik industri yang bernilai tambah tinggi.

Strategi Pelaksanaan 10.1 (SP10.1)

Memfokuskan Usaha Untuk Menarik Pelaburan Berimpak Tinggi

Insentif dan galakan dari Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri bagi menarik pelaburan masuk ke Negeri Perak, khususnya bagi sektor ekonomi yang mampu menjana lebih banyak peluang pekerjaan seperti sektor pertanian, pembuatan dan perkhidmatan termasuk pelancongan adalah diperlukan dari masa ke semasa. Selain itu, aspek pengelompokan (*clustering*) harus diberi perhatian supaya pengusaha dapat manfaat dari kesan aglomerasi yang berlaku di kawasan tersebut. Usaha-usaha haruslah diteruskan bagi meningkatkan penyediaan tapak, infrastruktur dan sokongan yang mencukupi. Perkembangan pesat sektor pembinaan dan pembuatan menerusi pelaksanaan rancangan pembangunan wilayah baru di Daerah Muallim dan Bagan Datuk akan merangsang permintaan ke atas sektor-sektor perkhidmatan termasuk bekalan air, elektrik, gas, pengangkutan, perhubungan dan lain-lain.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
10.1.1	Memperkukuhkan peranan dan kuasa INVESTPerak sebagai pusat sehenti bagi memudahkan pelabur asing berurusan dengan Kerajaan Negeri dan agensi promosi pelaburan di dalam dan luar negara dengan: <ol style="list-style-type: none"> i. Mengadakan seminar, pameran dan lawatan pelaburan untuk memberi pendedahan kepada peserta tentang peluang dan potensi pelaburan. 	<ul style="list-style-type: none"> • INVESTPerak

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
	<p>ii. Mengenal pasti dan menjemput wakil pelabur sedia ada dan pihak media sebagai duta ekonomi Negeri Perak di dalam acara forum pelaburan, acara perhubungan awam dan lain-lain untuk promosi pelaburan.</p> <p>iii. Melantik pakar luar untuk memberi nasihat, promosi dan hala tuju pelaburan mengikut sektor tertentu.</p>	
10.1.2	Menyediakan <i>marketing kit</i> dan web portal yang mengandungi maklumat dan peta komprehensif tentang tapak industri, kemudahan sokongan, aksesibiliti, insentif bagi setiap kawasan perindustrian dan bagi Negeri Perak secara keseluruhannya.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • INVESTPerak • MIDA • PKNP • KPerak
10.1.3	Memastikan rangkaian jalur lebar berkelajuan tinggi dapat dicapai dengan kadar yang berpatutan di semua kawasan perindustrian strategik.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • KPerak • SKMM
10.1.4	Meningkatkan kandungan pengetahuan dalam industri sedia ada dan yang baru melalui R&D secara berfokus.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • SIRIM • IPTA • MIDA
10.1.5	Membangun dan menaik taraf kawasan perindustrian dengan kemudahan dan infrastruktur yang cekap, bersepadu, lancar dan bersesuaian dengan kluster perindustrian.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PKNP • PBT
10.1.6	<p>Meningkatkan insentif bagi menarik tenaga kerja tempatan yang berkemahiran tinggi dengan:</p> <p>i. Memperkukuhkan pangkalan data dan platform untuk individu kelahiran Negeri Perak dan pelajar IPT di Negeri Perak mendaftarkan kemahiran / pengalaman.</p> <p>ii. Menetapkan permulaan gaji yang tinggi dan lantikan terus bekerja di bawah syarikat-syarikat berkaitan bagi menarik minat tenaga kerja tempatan untuk menyertai pusat-pusat latihan kemahiran.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Bahagian Pengurusan Sumber Manusia • Jabatan Pembangunan Kemahiran
10.1.7	Memastikan peningkatan aktiviti nilai tambah kepada bahan mentah dan sumber mineral yang terdapat di Negeri Perak bagi menggalakkan pengeluaran produk mewah (<i>high-end</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • MB Inc • INVESTPerak • PBT
10.1.8	<p>Menambah bilangan perusahaan kecil sederhana (PKS) berasaskan sumber hulu dan hiliran bagi meningkatkan tahap ekonomi penduduk setempat dengan menyediakan pelbagai bantuan seperti:</p> <p>i. Mempelbagaikan program pembangunan usahawan.</p> <p>ii. Menyediakan pelbagai jenis pinjaman seperti Pinjaman Perniagaan Belia dan Pinjaman Perniagaan Mikro Kredit di bawah Yayasan Bina Upaya (YBU).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MB Inc • INVESTPerak • PBT

Strategi Pelaksanaan 10.2 (SP10.2)

Mengoptimalkan Penggunaan Kawasan Perindustrian Sedia Ada

Terdapat 68 kawasan perindustrian yang dimajukan oleh Perbadanan Kemajuan Negeri Perak (PKNP) di Negeri Perak pada tahun 2016. Terdapat juga kawasan perindustrian tidak terancang atau kawasan perindustrian yang berada di luar seliaan pihak PKNP. Kebanyakan kawasan perindustrian ini mempunyai isu kelewatan pemulaan projek industri selepas lot-lot tersebut terjual kepada pihak swasta. Ini menyukarkan penyusunan kelompok industri seperti yang dikehendaki, menambahkan kos dan kelewatan jual beli atau sewaan lot, meninggikan harga tanah perindustrian dan menjejaskan imej kepada usaha menarik pelabur ke Negeri Perak.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
10.2.1	Menyedia dan menguatkuasakan syarat-syarat jualan baru dan perlesenan untuk mengelakkan isu kawasan perindustrian tidak dimajukan.	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP • PBT
10.2.2	Menjalankan kajian insentif bagi memajukan kawasan perindustrian sedia ada.	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP • PBT • PLANMalaysia@Perak
10.2.3	Mengambil tindakan peringatan atau penalti (mengikut kesesuaian) kepada pemilik lot yang masih belum memulakan projek mereka.	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP • PTG • Pejabat Daerah dan Tanah
10.2.4	Memastikan setiap kawasan perindustrian diurus oleh sebuah badan pengurusan.	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP
10.2.5	Memastikan kemudahan pekerja disediakan dengan secukupnya seperti asrama, parkir, tempat makan dan lain-lain.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT
10.2.6	Menyusun penggunaan kawasan industri supaya menghubungkan industri hulu dan hiliran di dalam satu rantaian nilai yang lengkap.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PKNP
10.2.7	Mewartakan semula zon perindustrian kepada zon lain sekiranya permintaan terhadap tanah lot industri adalah lemah.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • PLANMalaysia@Perak
10.2.8	Mempelbagaikan kegunaan bangunan industri yang masih kosong dengan aktiviti kreatif dan bersesuaian dengan kawasan sekitar.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT

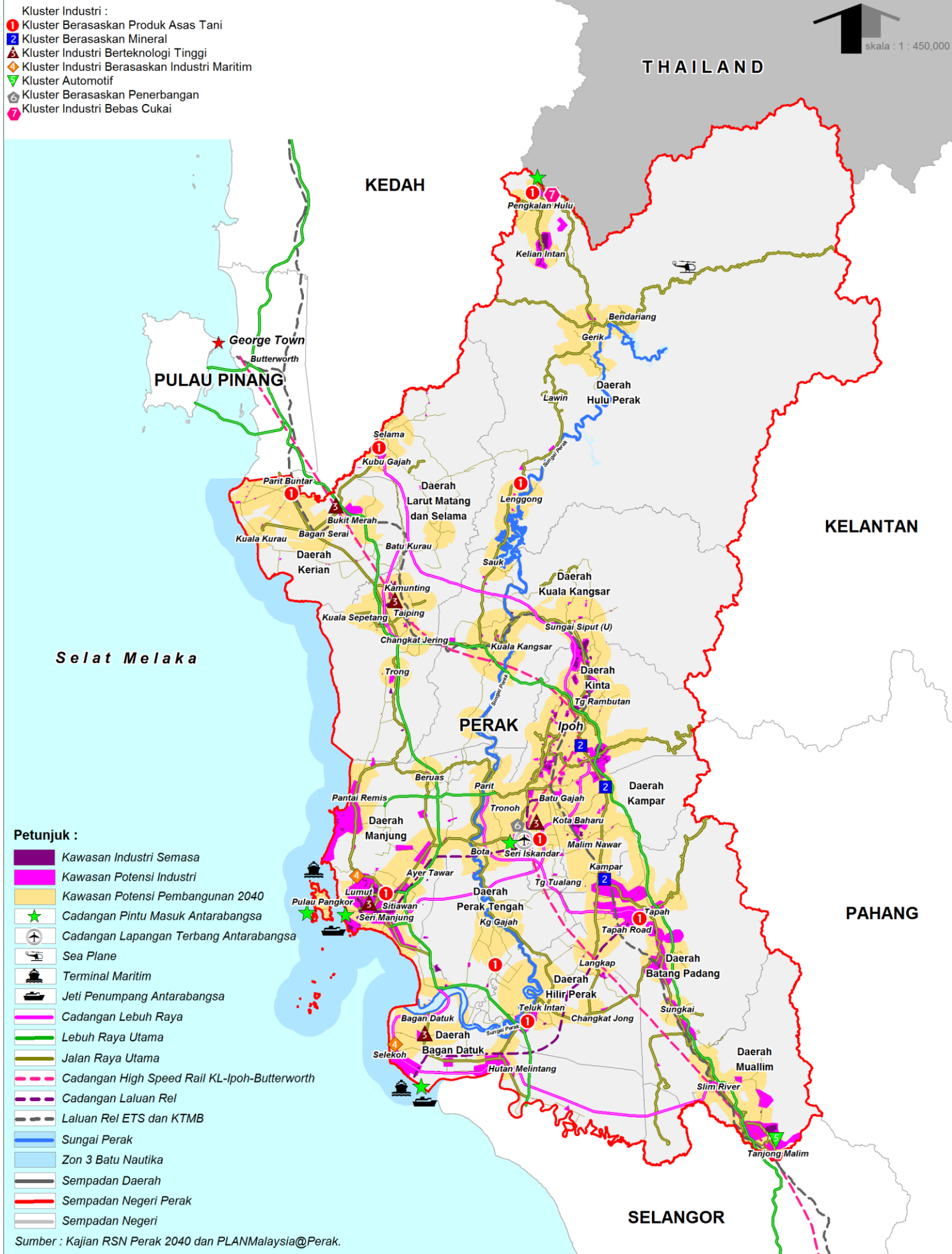
Strategi Pelaksanaan 10.3 (SP10.3)**Memperkukuhkan Kluster Perindustrian Negeri Perak**

Salah satu pendekatan penting dalam membangunkan sektor perindustrian ialah penyusunan kawasan mengikut kluster. Konsep kluster akan memusatkan aktiviti perindustrian mengikut produk atau perkhidmatan tertentu. Syarikat utama di kawasan industri atau teknologi yang sama akan berkongsi infrastruktur, pembekal dan rangkaian pengedaran, manakala syarikat-syarikat lain pula menyediakan komponen, perkhidmatan sokongan dan bahan mentah yang bersesuaian. Terdapat beberapa kluster perindustrian yang berpotensi di Negeri Perak iaitu produk berasaskan getah, kimia dan produk kimia, kelengkapan pengangkutan, produk mineral bukan logam, produk elektrik dan elektronik, automatif, pengilangan makanan serta jentera dan kelengkapan. Kluster perindustrian menetapkan dan menyusun strategi yang berkaitan bahan mentah, guna tenaga, pengangkutan, insentif cukai, kadar pajakan dan sebagainya (**Rajah 4.13**).

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
10.3.1	Memperkukuhkan kluster berasaskan produk asas tani di: <ol style="list-style-type: none"> i. Pengkalan Hulu – produk biotek. ii. Lenggong – produk ikan air tawar dan rusa. iii. Selama – produk industri asas tani. iv. Teluk Intan – produk organik dan biotek. v. Bagan Serai – produk industri asas tani. vi. Seri Manjung – produk akuakultur dan perikanan. vii. Seri Iskandar – produk farmasi. viii. Seberang Perak – produk industri asas tani. ix. Tapah – produk organik dan industri asas tani. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pertanian Perak • PPPNP • INVESTPerak
10.3.2	Membangunkan kluster berasaskan mineral terutama di Keramat Pulai di Kinta dan Klian Intan di Pengkalan Hulu.	<ul style="list-style-type: none"> • MB Inc.
10.3.3	Membangunkan kluster industri berteknologi tinggi di Bagan Datuk, Alor Pongsu, Kamunting, Manjung dan Seri Iskandar.	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP • INVESTPerak
10.3.4	Memperkukuhkan kluster berasaskan industri maritim di Manjung dan Bagan Datuk.	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP
10.3.5	Memperkukuhkan kluster automatif di Tanjong Malim.	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP
10.3.6	Membangunkan kluster berasaskan penerbangan dan aeroangkasa di Seri Iskandar.	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP
10.3.7	Memperkukuhkan kluster industri bebas cukai di Pengkalan Hulu (The Gateways@IMT-GT).	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.13: Potensi Pembangunan Perindustrian Negeri Perak 2040

Dasar Perancangan 11 (RSA 11) ←

Memperkuhkan Pembangunan Perdagangan dan Perkhidmatan Berdasarkan Hierarki Pusat Petempatan

Kepesatan dan pertumbuhan ekonomi global secara langsung telah memberi impak kepada struktur asas ekonomi negara amnya dan Negeri Perak khususnya. Sumbangan dan struktur asas ekonomi Negeri Perak sepanjang tempoh tahun 2005 - 2015 telah menunjukkan bahawa sub-sektor yang mengalami peningkatan yang besar ialah jualan borong, jualan runcit, perhotelan dan restoran dengan sumbangan kepada KDNK Negeri Perak meningkat dari 8.7% (2005) kepada 15.3% (2015). Strategi untuk menyokong pembangunan perdagangan Negeri Perak disepadukan ke perancangan fizikal negeri iaitu melalui kesesuaian dengan hierarki pusat petempatan.

Strategi Pelaksanaan 11.1 (SP11.1)

Memastikan Perkhidmatan Perdagangan Dibangunkan Mengikut Hierarki Pusat Petempatan Yang Ditetapkan

Pembangunan sektor jualan borong, jualan runcit, perhotelan dan restoran mempunyai potensi besar di Negeri Perak. Untuk memudahkan kebolehcapaian kawasan perdagangan dengan pengguna, penyediaan kemudahan infrastruktur perkhidmatan dan perdagangan yang berkualiti dan mencukupi disediakan mengikut kesesuaian lokasi. Bagi mencapai tujuan ini, panduan jenis aktiviti ekonomi yang selari dengan hierarki pusat petempatan dicadangkan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
11.1.1	<p>Memastikan perkhidmatan perdagangan mengikut fungsi ekonomi setiap hierarki petempatan yang ditetapkan iaitu:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pusat Wilayah Negeri (Bandar Negeri). Pusat Separa Wilayah Negeri (Bandar Utama). Pusat Petempatan Utama (Bandar Tempatan). Pusat Petempatan Kecil (Pekan). <p>Senarai hierarki petempatan, perincian mengenai komponen perdagangan dan kawasan berpotensi untuk pembangunan perdagangan sehingga tahun 2040 adalah seperti Jadual 3.1, Lampiran 2 dan Rajah 4.14.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PBT • PLANMalaysia@Perak
11.1.2	<p>Mempelbagaikan aktiviti perdagangan dan perkhidmatan yang menyokong fungsi ekonomi di setiap bandar sedia ada terutama di Ipoh, Taiping, Kuala Kangsar dan Tanjong Malim serta bandar baru seperti di Merujaya, Pembangunan Bercampur T-City di Gopeng dan Perak <i>Edu-City</i> di Bandar Seri Iskandar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
11.1.3	Menggabungkan aktiviti perdagangan dengan perkhidmatan, pendidikan dan perbankan terutama di pusat petempatan kecil (pekan) agar dapat merancang aktiviti ekonomi setempat.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • UPEN
11.1.4	Mengukuhkan semula bandar dan pekan bagi meningkatkan fungsi dan kegunaan ruang komersial yang lebih efisien dan meningkatkan kadar penghunian dan pembaharuan semula pekan termasuklah memberi keutamaan kelulusan pembangunan berdasarkan perancangan di dalam RT.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • PKNP • MARA • PLANMalaysia@Perak

Strategi Pelaksanaan 11.2 (SP11.2)

Memastikan Penyertaan dan Pemilikan Aset Bumiputera Stabil dan Berkembang

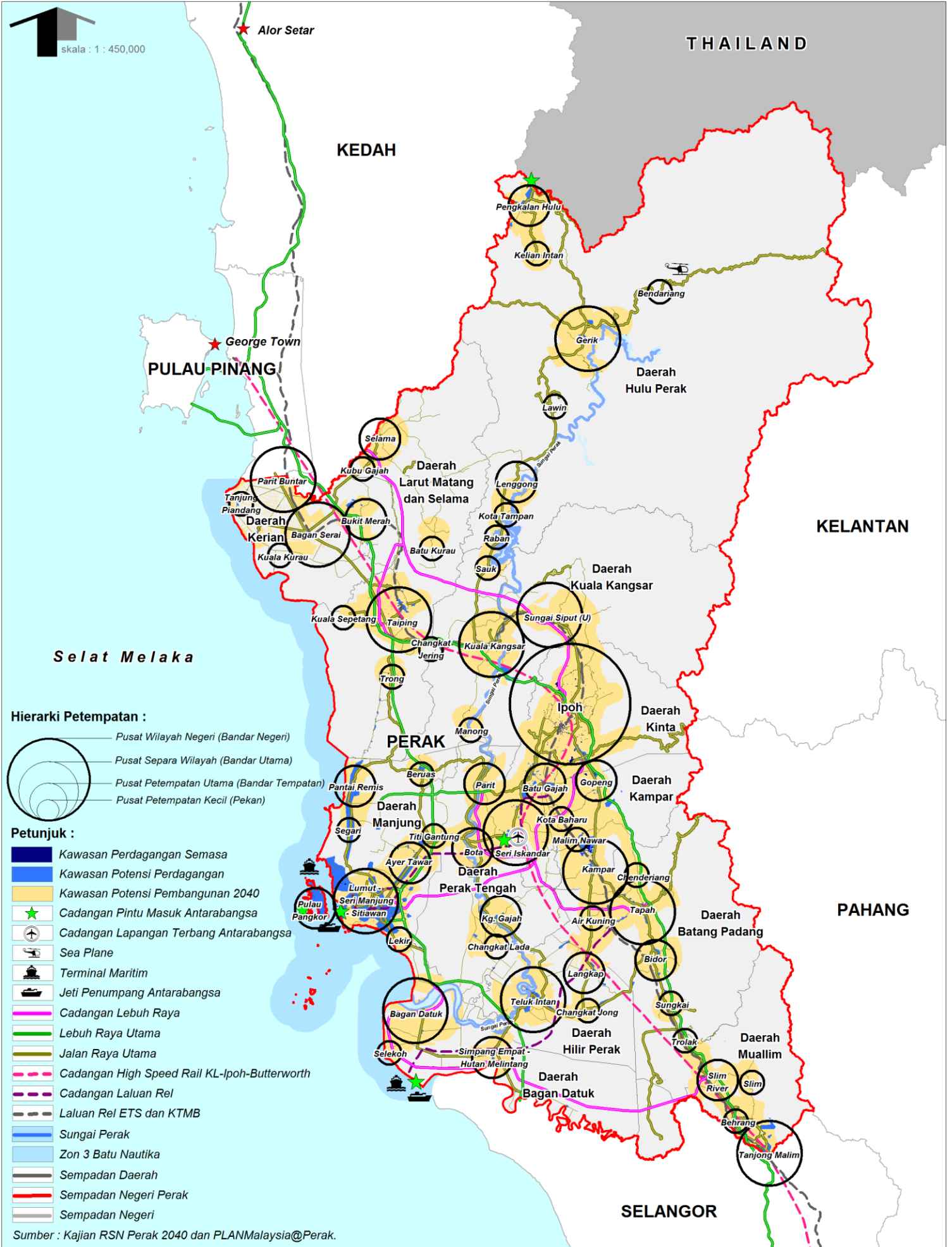
Kerajaan Negeri Perak komited untuk melaksanakan inisiatif-inisiatif Pemerksaan Ekonomi Bumiputera selaras dengan agenda peringkat nasional yang diterajui oleh Majlis Ekonomi Bumiputera. Pada masa yang sama, agenda Pemerksaan Ekonomi Bumiputera menuntut perubahan kepada cara golongan Bumiputera berfikir, bekerja dan bertindak. Mereka harus membangunkan kapasiti, sedia bersaing dan menerokai pasaran antarabangsa yang lebih luas. Strategi yang paling relevan dalam konteks pembangunan bandar dan desa ialah mengukuhkan pemilikan aset bukan kewangan Bumiputera dan memperhebatkan keusahawanan dan perniagaan dalam kalangan individu Bumiputera.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
11.2.1	Memperkuhkan peranan dan penglibatan agensi kerajaan serta pelaburan Bumiputera untuk meningkatkan pemilikan aset komersial melalui pembangunan Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera.	<ul style="list-style-type: none"> • MARA • UPEN
11.2.2	Mewajibkan setiap pembangunan komersial untuk memastikan pemilikan Bumiputera tidak kurang 30%.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN
11.2.3	Meningkatkan penyertaan bumiputera Negeri Perak di dalam program keusahawanan di peringkat nasional dan negeri seperti: <ol style="list-style-type: none"> Skim Usahawan Permulaan Bumiputera (SUPERB). Program Pembangunan Vendor. Dana Pembangunan Perniagaan. Dana Pembangunan Halal. Program Pembangunan Usahawanan MARA. 	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • PKNP • MARA • MITI • Teraju

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.14:
Potensi Pembangunan Perdagangan Negeri Perak 2040

Strategi Pelaksanaan 11.3 (SP11.3)

Menyediakan dan Menambah Baik Ruang Penjajaan Tetap dan Bergerak Bagi Menyokong Ekonomi Informal Negeri Perak

Di setiap bandar, pekan dan kampung, peniaga sektor informal merupakan antara tulang belakang yang membentuk sebahagian besar dari aktiviti perdagangan setempat. Sumbangan sektor informal dalam aliran pembangunan utama ekonomi dan penjanaan pendapatan kepada rakyat berpendapatan rendah tidak lagi dipertikaikan. Namun, sektor ini sering tidak menerima perhatian dan sokongan yang mencukupi. Peranan rancangan pembangunan tempatan adalah penting untuk memastikan ruang ekonomi informal adalah mencukupi, mempunyai kemudahan sokongan bagi penjaja dan pembeli untuk berurusan dengan selesa. Bagi Negeri Perak yang terkenal dengan makanan dan produk pertanian bermutu tinggi serta barangan kraf tangan, peniaga ekonomi informal adalah di barisan hadapan dalam menyampaikan produk kepada pengguna tempatan dan pelancong antarabangsa.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
11.3.1	Menyediakan atau menambah baik ruang pasar komuniti dan pasar awam mengikut keperluan penduduk tadahan minimum iaitu setiap 1 bagi 2,000 unit kediaman atau 10,000 penduduk.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • PKNP • MARA
11.3.2	Memastikan bazaar atau arked serta ruang kiosk di dalam projek pembangunan rumah kedai atau kompleks perniagaan disediakan dengan minimum 10% daripada keseluruhan ruang lantai kasar sebagai Kedai Mampu Milik.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • PKNP • MARA
11.3.3	Memperkemaskan, menyelenggara dan menambah penyediaan tapak medan selera dan premis F&B di bandar dan pekan seluruh Negeri Perak seperti di: <ol style="list-style-type: none"> Kompleks membeli-belah. <i>Shopping street</i>. Kompleks pejabat. Terminal pengangkutan awam termasuk stesen bas, stesen ETS, HSR, jeti dan lapangan terbang. Pusat kejrangan. Kawasan pelancongan. Pesisir pantai atau sungai. Rizab jalan yang diselenggara oleh PBT. 	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • PKNP • MARA
11.3.4	Memudahkan syarat-syarat kepada penjaja baru terutama dalam kalangan B40 untuk memohon lesen penjaja agar dapat merancakkan ekonomi setempat dan menjadi sumber pendapatan keluarga.	<ul style="list-style-type: none"> •
11.3.5	Menyediakan bantuan pembiayaan kepada penjaja agar dapat memulakan dan menguruskan perniagaan.	<ul style="list-style-type: none"> •

Dasar Perancangan 12 (RSA 12)

Memajukan Sektor Mineral Secara Lestari Sebagai Salah Satu Asas Ekonomi Utama Negeri Perak

Sektor mineral telah dikenal pasti sebagai salah satu aktiviti yang dapat meningkatkan ekonomi Negeri Perak. Perak menjadi penyumbang utama bahan metalik iaitu sebanyak 12 jenis dan lapan bahan bukan metalik iaitu keseluruhannya sebanyak 21 bahan mineral. Ini menjadikan negeri ini merupakan penyumbang utama lebih 17 bahan mineral tersebut dalam negara. Aktiviti pengeluaran mineral sudah mula aktif semula memandangkan Negeri Perak merupakan Negeri yang kaya dengan sumber mineral dan perlu diterokai untuk kepentingan peningkatan hasil ekonomi dan seterusnya meningkatkan sumber pendapatan Negeri Perak.

Strategi Pelaksanaan 12.1 (SP12.1)

Meningkatkan Nilai Tambah Industri Berasaskan Mineral Secara Terkawal

Pembangunan sektor mineral Negeri Perak akan dipandu oleh dokumen Perak Mineral *Blueprint*. Sektor mineral akan dibangunkan dengan visi berikut:

- i. Mengembalikan semula status Negeri Perak sebagai Negeri Pengeluar Mineral Utama Negara.
- ii. Meningkatkan sumbangan yang signifikan sektor mineral kepada KDNK tahunan negeri termasuk KDNK sektor pembuatan, pembinaan dan sosio ekonomi.
- iii. Memperkukuhkan semula status Negeri Perak sebagai pengeluar utama hasil timah, dan membangun serta mewujudkan nilai optimum daripada potensi sumber mineral secara signifikan untuk kebaikan semua pihak yang terlibat di dalam rantaian nilai industri mineral.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
12.1.1	Mengguna pakai Perak Mineral <i>Blueprint</i> dalam membangunkan sektor mineral Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Mineral dan Geosains • Jabatan Alam Sekitar • MB Inc
12.1.2	Membangunkan sumber mineral utama dengan: <ol style="list-style-type: none"> i. Mengeluarkan sumber mineral utama yang telah dikenal pasti berpotensi tinggi iaitu bijih timah, batu kapur, granit, pasir pembinaan, pasir silika dan batu silika, koalin, tanah liat dan bahan tanah serta sericite secara mampan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Mineral dan Geosains • Jabatan Alam Sekitar • MB Inc

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
	<p>ii. Melaksanakan usaha eksplorasi secara terancang untuk mengenal pasti nilai simpanan sebenar sumber mineral yang telah dikenal pasti.</p> <p>iii. Menjalankan aktiviti pengeluaran sumber mineral secara lestari dengan mengambil serta mematuhi langkah dan peraturan tegas untuk meminimumkan kesan pencemaran alam sekitar.</p>	
12.1.3	<p>Mempelbagaikan industri hiliran berasaskan sumber mineral dengan:</p> <p>i. Mempromosi produk berasaskan mineral ke peringkat global.</p> <p>ii. Menjalankan kerjasama kerajaan dan pihak swasta dan menyediakan kemudahan R&D untuk membangunkan, mengkaji dan menguji produk hiliran baru.</p> <p>iii. Mempelbagaikan insentif untuk menggalakkan pembangunan aktiviti industri hiliran berasaskan sumber mineral.</p> <p>iv. Membangunkan estet perindustrian khusus untuk produk sumber mineral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Mineral dan Geosains • MIDA • Kementerian Pengajian Tinggi • MB Inc
12.1.4	<p>Membangunkan modal insan melalui:</p> <p>i. Menyediakan peluang kepada pengusaha industri perlombongan untuk melibatkan diri serta bertukar kepakaran, hasil penyelidikan dan program latihan bersama.</p> <p>ii. Menubuhkan Pusat Kecemerlangan dan Akedemi Perlombongan untuk membangunkan modal insan berkaitan sektor perlombongan secara komprehensif.</p> <p>iii. Menubuhkan pusat R&D khas untuk sektor perlombongan dan mineral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Mineral dan Geosains • Kementerian Pengajian Tinggi • MB Inc
12.1.5	<p>Memulihkan bekas tanah lombong dengan:</p> <p>i. Menyediakan pelan pemulihan bekas kawasan lombong oleh syarikat perlombongan.</p> <p>ii. Membangunkan bekas kawasan lombong dengan aktiviti yang sesuai seperti akuakultur, penternakan, rekreasi, pelancongan, pendidikan dan warisan.</p> <p>iii. Memelihara kolam-kolam bekas tanah lombong untuk berfungsi sebagai kolam takungan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MB Inc • PTG • PBT
12.1.6	<p>Menggunakan pengangkutan rel untuk mengeluarkan mineral dari tapak ke pelabuhan atau kawasan pemprosesan bagi meminimumkan kesan pencemaran dan kacau ganggu kawasan sekitar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MB Inc • PBT

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

GEOLOGY

- QUATERNARY
Marine and continental deposits : clay, silt, sand, peat with minor gravel.
  - TERTIARY
Isolated continental basin deposits of Late Tertiary age: shale, sandstone, conglomerate and minor coal seams.
  - JURASSIC - CRETACEOUS
Continental deposits of thick, cross-bedded sandstone with subordinate conglomerate and shale/mudstone. Volcanics are locally present.
  - TRIASSIC
Interbedded sandstone, siltstone and shale; widespread volcanics, mainly tuffs of rhyolitic to dacitic composition in Central Peninsula. Limestone prominent in lower part of the succession. Conglomerate and chert are locally prominent.
  - PERMIAN
Phyllite, slate and shale with subordinate sandstone and schist. Prominent development of limestone throughout the succession. Volcanics, mainly rhyolitic to andesitic in composition are widespread.
  - CARBONIFEROUS
Phyllite, slate, shale and sandstone; argillaceous rocks are commonly carbonaceous. Locally prominent development of limestone. Volcanics of acid to intermediate composition are locally present.
  - DEVONIAN
Phyllite, schist and slate; limestone and sandstone are locally prominent. Some interbeds of conglomerate, chert and rare volcanics.
  - ORDOVICIAN - SILURIAN
Schist, phyllite, slate and limestone. Minor intercalations of sandstone and volcanics.
  - IGNEOUS ACTIVITY
Intrusive rocks, mainly granite with minor granodiorite.
- Limestone area

METALLIC MINERAL

- Antimony
- Bauxite
- Beryl
- Bismuth
- Copper
- Iron
- Gold
- Lead
- Manganese
- Mercury
- Niobium Tantalum
- Tin
- Tungsten
- Zinc

NON-METALLIC MINERAL

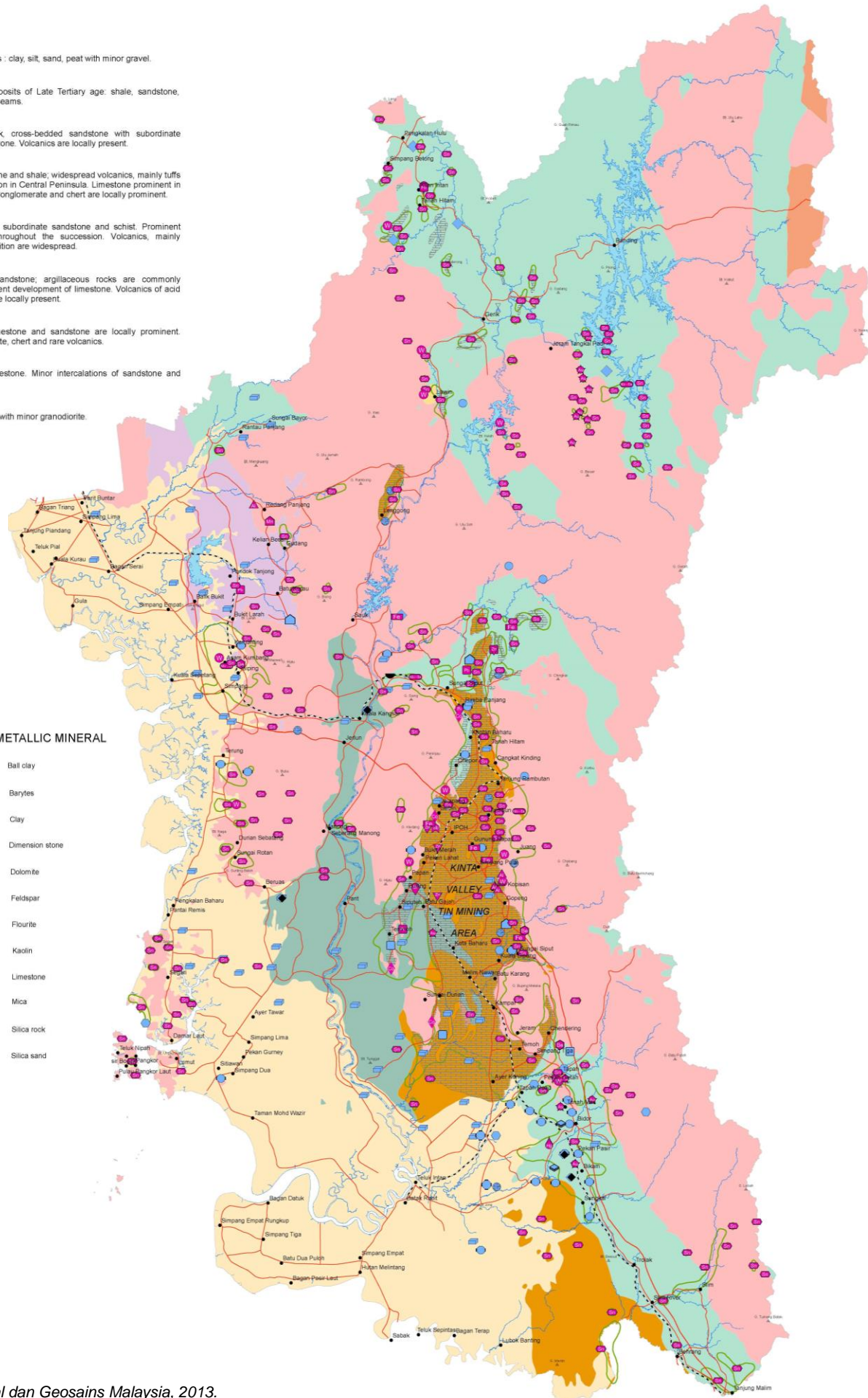
- Ball clay
- Barytes
- Clay
- Dimension stone
- Dolomite
- Feldspar
- Flourite
- Kaolin
- Limestone
- Mica
- Silica rock
- Silica sand

ENERGY MINERAL

- Coal

GEOGRAPHICAL SYMBOL

- Highway
- Main road
- Railway
- River
- Tin mining area
- Town
- Water body

Sumber: Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia, 2013.

Rajah 4.15:
Taburan Sumber Mineral Negeri Perak

Dasar Perancangan 13 (RSA 13) ← →

Meminimumkan Trend Penghijrahan Keluar Penduduk

Negeri Perak merekodkan trend migrasi bersih negatif tertinggi di Malaysia antara tahun 2014-2015 iaitu -6.1% dan -6.2%. Ia menunjukkan berlaku jumlah penghijrahan keluar penduduk yang lebih besar berbanding penghijrahan masuk ke Negeri Perak. Kadar migrasi keluar bersih bagi Negeri Perak antara tahun 2014-2015, 11.8 ribu orang telah melakukan migrasi masuk ke Negeri Perak berbanding 18 ribu penduduk negeri yang keluar ke negeri-negeri lain. Ini menjadikan migrasi bersih -6.2 ribu. Jumlah migrasi kasar yang melibatkan Negeri Perak ialah 29.8 ribu orang.

Strategi Pelaksanaan 13.1 (SP13.1)

Mempelbagaikan Peluang Pekerjaan di Dalam Sektor Ekonomi Berpotensi

Kebanyakan penduduk yang berhijrah keluar dari Negeri Perak adalah golongan muda yang mencari peluang pekerjaan setelah tamat pengajian. Peluang pekerjaan yang pelbagai dan menarik perlu disediakan dengan mencukupi di setiap daerah di Negeri Perak. Sektor primer, tertiar dan sekunder perlu dibangunkan secara giat di dalam menyediakan peluang pekerjaan terutama kepada tenaga buruh Negeri Perak.

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>13.1.1 Mempelbagaikan peluang pekerjaan sektor primer dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> Menyediakan langkah-langkah agresif untuk mengekalkan sejumlah besar peluang pekerjaan berasaskan agromakanan bagi merealisasikan dasar menjadikan Negeri Perak sebagai Lembah Pengeluaran Makanan Negara. Membangunkan proses rangkaian industri yang lengkap dalam sektor primer agar dapat mewujudkan peluang pekerjaan yang pelbagai dalam bidang-bidang berkaitan. Memulihkan semula sektor perlombongan supaya menjadi antara sektor yang menyediakan peluang pekerjaan utama di Negeri Perak. Memulihkan semula sektor mineral melalui aktiviti hiliran. 	<ul style="list-style-type: none"> UPEN MB Inc PPNP

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
13.1.2	Mempelbagaikan peluang pekerjaan sektor sekunder terutama sektor pembuatan dan pembinaan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN
13.1.3	Mempelbagaikan peluang pekerjaan sektor tertiar dengan: <ol style="list-style-type: none"> Memberi fokus kepada aktiviti ekonomi berkaitan pelancongan, perniagaan dan perkhidmatan yang akan terus memainkan peranan utama dalam mewujudkan peluang pekerjaan masa hadapan. Menyediakan peluang-peluang pekerjaan yang berkualiti dan berpendapatan lebih baik di Negeri Perak untuk mengekalkan tenaga kerja tempatan terutama dalam kalangan golongan muda daripada berhijrah keluar. Meningkatkan proses perbandaran dan pembangunan pusat-pusat pertumbuhan di Negeri Perak agar dapat menyumbang pertambahan jumlah pekerjaan sektor tertiar. Menekankan kepada K-Ekonomi Negeri Perak bagi mewujudkan peluang pekerjaan ekonomi baru dalam sektor tertiar.	<ul style="list-style-type: none"> • Kerajaan Negeri Perak • Jabatan dan Agensi Berkaitan Pembangunan Sektor Tertiar

Dasar Perancangan 14 (RSA 14)

Mempelbagaikan Kemudahan dan Peluang Pekerjaan Kepada Golongan Warga Emas, Wanita dan OKU

Negeri Perak merekodkan peningkatan jumlah dan kadar pertumbuhan golongan berusia (60 tahun ke atas) amat tinggi iaitu 4.11% setahun. Trend sebegini sekiranya berterusan akan mendorong berlakunya fenomena *aging population* di Negeri Perak pada jangka masa panjang. Golongan tua semakin ramai memilih Negeri Perak untuk bersara. Faktor keadaan kesihatan yang bertambah baik juga meningkatkan jangka hayat. Selain warga emas, keperluan kemudahan dan peluang pekerjaan kepada wanita dan OKU juga perlu diberi perhatian agar semua pihak yang menetap di Negeri Perak mendapat peluang pekerjaan dan kualiti kehidupan yang berkualiti.

Strategi Pelaksanaan 14.1 (SP14.1)

Menyediakan Unit Kediaman Pelbagai Jenis dan Kos Untuk Golongan Pesara

Negeri Perak yang terkenal sebagai Negeri Mampu Milik menjadi salah satu daya tarikan untuk golongan warga emas berhijrah untuk bersara ke negeri ini. Ini ditambah dengan keadaan persekitaran yang selesa dan kos kehidupan secara relatif lebih rendah.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
14.1.1	Menyediakan kediaman mesra pesara dengan menggalakkan pembangunan skim perkampungan bersepadu yang dilengkapi pelbagai kemudahan mesra pesara seperti Projek <i>Integrated Retirement Village</i> di <i>GreenAcres</i> Meru Raya oleh pemaju <i>TI Homes</i> dan Projek Pemajuan Program Khas Perumahan Perwira Negeri Perak (PKPPNP).	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP • PBT
14.1.2	Membangunkan dan menjual lot-lot kediaman mampu milik di lokasi-lokasi strategik berhampiran bandar dan dilengkapi pelbagai kemudahan secara meluas.	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP • PBT
14.1.3	Memperuntukkan 2% daripada jumlah unit kediaman perumahan mampu milik di setiap projek pembangunan khusus untuk pemilikan golongan pesara yang berkelayakan. Cadangan syarat-syarat penyediaan unit kediaman mampu milik untuk golongan pesara ialah: <ol style="list-style-type: none"> Pesara yang tidak memiliki rumah. Pesara yang mula bersara pada umur 55 tahun atau kurang daripada 55 tahun. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPHP

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>iii. Pesara yang mempunyai purata pendapatan bulanan hasil dari wang simpanan persaraan tidak kurang daripada RM2,000 sehingga berumur 70 tahun.</p> <p>iv. Pesara yang masih mampu bekerja dengan purata pendapatan tidak kurang daripada RM2,000 sebulan sehingga berumur 70 tahun.</p> <p>v. Pihak institusi kewangan digalakkan menyediakan kemudahan pinjaman khas rumah mampu milik untuk persara yang layak dengan nilai pinjaman maksimum sehingga RM100,000 dengan tempoh pembayaran balik antara 10-15 tahun.</p> <p>vi. Pihak institusi kewangan digalakkan menyediakan kemudahan pinjaman perumahan berkonsepkan '<i>Multi Generations</i>' yang membolehkan pesara dan ahli keluarga seperti anak-anak dibenarkan memohon secara bersama kemudahan pinjaman.</p>	
14.1.4	Meningkatkan penyediaan kemudahan Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE) terutama di kawasan bandar dan pekan.

- JKM

Strategi Pelaksanaan 14.2 (SP14.2)

Menyediakan Peluang Pekerjaan Yang Sesuai Untuk Golongan Warga Emas Yang Masih Aktif, Wanita dan OKU

Sebilangan besar pesara terutama yang bergaji kecil direkodkan tidak mempunyai simpanan mencukupi untuk bersara. Golongan ini boleh dianggap masih mampu bekerja dan menyumbang tenaga antara 5 - 10 tahun lagi.

Dengan itu, golongan warga emas juga boleh memainkan peranan sebagai tenaga kerja yang produktif. Selain itu, peluang pekerjaan yang sesuai untuk golongan wanita dan OKU juga perlu disediakan bagi meningkatkan tahap ekonomi mereka dan memastikan hak serta kepentingan mereka terpelihara.. Peluang pekerjaan yang sesuai dengan golongan-golongan ini di setiap daerah di Negeri Perak.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
14.2.1	Menyediakan latihan dan kemahiran pelbagai bidang untuk golongan bakal bersara, wanita, ibu tunggal dan OKU di setiap daerah.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Jabatan Tenaga Buruh • Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat • KKLW • JKM
14.2.2	Menyediakan peluang pekerjaan dan perniagaan sesuai dengan permintaan pasaran, pengalaman, kemahiran, tahap fizikal dan keupayaan warga emas, wanita, ibu tunggal dan OKU.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Jabatan Tenaga Buruh • Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat • KKLW • JKM
14.2.3	Memperuntukkan masa kerja yang fleksibel dan sesuai (kerja separuh masa) kepada golongan pekerja warga emas, wanita, ibu tunggal dan OKU.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Tenaga Buruh
14.2.4	Mempelbagaikan penyediaan kemudahan dan infrastruktur khusus untuk warga emas, wanita, ibu tunggal dan OKU seperti perkhidmatan kesihatan, kemudahan penjagaan transit, keagamaan dan riadah serta pembangunan yang bercirikan bebas halangan (<i>barrier free</i>) bagi meningkatkan kebajikan golongan ini.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • LPHP • PBT • JKM

Dasar Perancangan 15 (RSA 15) → Meningkatkan Tahap Kemahiran dan Kebolehpasaran Tenaga Kerja

Sebanyak 78% tenaga kerja Negeri Perak mempunyai tahap pendidikan tertinggi sehingga SPM dan setarafnya atau lebih rendah. Hanya 22% memiliki tahap pendidikan tertiar. Keadaan ini boleh menggambarkan tahap kemahiran pekerja yang majoritinya terdiri daripada golongan kurang mahir dan tidak mendapat latihan dan pendidikan formal tahap tertiar sebelum ke dunia pekerjaan.

Strategi Pelaksanaan 15.1 (SP15.1)

Menjadikan Pendidikan dan Latihan Vokasional dan Teknikal Sebagai Wadah Melahirkan Tenaga Kerja Mahir

Kerajaan Negeri Perak akan secara giat menyokong dan melaksana Pelan Strategik Transformasi Pendidikan Vokasional 2020 dan Kertas Strategi 9 : RMKe-11 'Mentransformasi Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional Untuk Memenuhi Permintaan Industri' yang telah digubal oleh Kementerian Pelajaran Malaysia dan Unit Perancang Ekonomi. Transformasi pendidikan teknikal dan vokasional merupakan usaha merekayasa (*reengineering*) sistem pendidikan vokasional sedia ada sehingga terbina sistem pendidikan tenikal dan vokasional baharu yang dapat menyumbang kepada agenda transformasi Malaysia sebagai negara berpendapatan tinggi.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
15.1.1	Menambah bilangan Kolej Teknikal dan Vokasional di Negeri Perak bagi meningkatkan jumlah tenaga kerja mahir.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Pelajaran Kementerian Pelajaran Malaysia UPEN
15.1.2	Mempelbagaikan bidang pengkhususan di Kolej Teknikal dan Vokasional berdasarkan keperluan sektor ekonomi dan industri Negeri Perak termasuklah bidang kreatif dan inovasi.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Pelajaran Kementerian Pelajaran Malaysia UPEN
15.1.3	Meningkatkan kerjasama dengan pihak swasta dalam menubuhkan Kolej Teknikal dan Vokasional (swasta) menerusi perkongsian awam-swasta dan menyediakan bidang pengajian berorientasikan industri di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Pelajaran Kementerian Pelajaran Malaysia UPEN
15.1.4	Memperluaskan kempen dan program Skim Latihan 1 Malaysia (SL1M) di seluruh Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> EPU UPEN

Strategi Pelaksanaan 15.2 (SP15.2)

Meminimumkan Kadar Pengangguran Dalam Kalangan Graduan Berijazah di Negeri Perak

Sejumlah 200,000 graduan dikeluarkan oleh IPTA dan IPTS setiap tahun di seluruh negara. Pada tahun 2015, kadar pengangguran dalam kalangan graduan direkodkan 15.6%. Isu pengangguran ini direkodkan semakin serius terutama terutama bagi graduan berijazah di bawah kursus tertentu. Sikap graduan seperti memilih kerja, meminta gaji tinggi, tahap kemahiran berkomunikasi yang kurang memuaskan dan kemahiran bertutur dan menulis dalam Bahasa Inggeris yang rendah juga menjadi antara faktor penyebab masalah pengangguran.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
15.2.1	Mengawal pengambilan pelajar bagi kursus-kursus yang kurang mempunyai permintaan pasaran pekerjaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengajian Tinggi • UPEN
15.2.2	Meningkatkan pengambilan pelajar bagi bidang yang menawarkan peluang pekerjaan baik seperti pembuatan dan logistik, perbankan dan perkhidmatan kewangan, pembinaan, ICT dan perniagaan borong dan runcit.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengajian Tinggi • UPEN
15.2.3	Mewajibkan setiap mahasiswa mengikuti program <i>internship</i> di jabatan, agensi dan syarikat swasta sekurang-kurangnya selama tiga bulan.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengajian Tinggi
15.2.4	Memastikan graduan meningkatkan kemahiran bertutur dan menulis dalam Bahasa Inggeris.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengajian Tinggi
15.2.5	Memastikan graduan sentiasa meningkatkan tahap <i>soft and hard skills</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengajian Tinggi
15.2.6	Memastikan tahap keterampilan yang baik dalam kalangan graduan terutama semasa menghadiri sesi temuduga permohonan pekerjaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengajian Tinggi
15.2.7	Meningkatkan kesedaran dan sikap graduan untuk mengutamakan pembangunan karier jangka panjang melalui usaha mencari pengalaman (bekerja terlebih dahulu) sebelum mengutamakan tangga gaji yang baik dan lumayan selepas tamat pengajian.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengajian Tinggi
15.2.8	Menjalankan program pepadanan pekerjaan, peningkatan kemahiran, pemetaan kerjaya dan karnival kerjaya.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengajian Tinggi

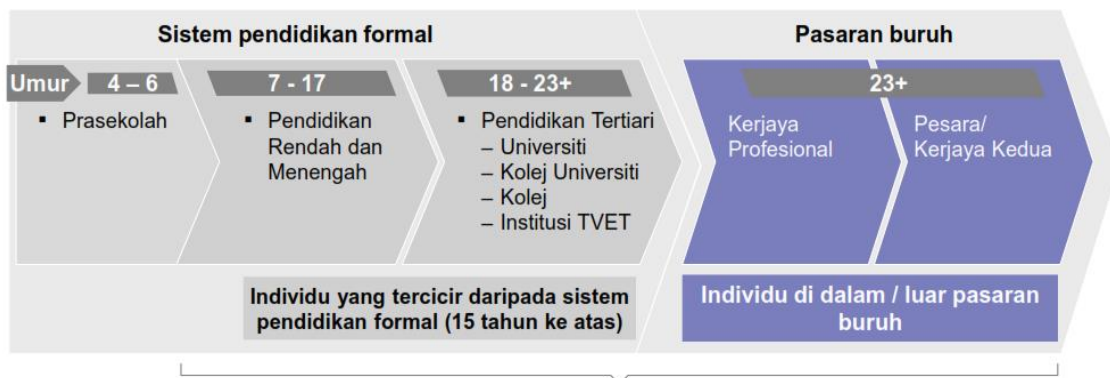
Strategi Pelaksanaan 15.3

Mempergiatkan Pelaksanaan Program Pembelajaran Sepanjang Hayat (PSH) Semua Generasi di Negeri Perak

Pembelajaran Sepanjang Hayat (PSH) ialah *pillar* ketiga pendidikan negara di bawah Pelan Induk Membudayakan PSH 2011-2020. PSH merupakan pencarian ilmu pengetahuan untuk peribadi atau profesional yang dilakukan sepanjang masa, suka rela dan atas motivasi sendiri. PSH membolehkan penduduk Negeri Perak mendapat ilmu dan kemahiran bersesuaian dengan model ekonomi berpendapatan tinggi. Ia mampu menggembeleng potensi individu yang masih belum berada dalam pasaran kerja menerusi pelbagai peluang meningkatkan kemahiran. PSH juga boleh memupuk minat dan menyemai bakat untuk kehidupan yang lebih bermakna. Menerusi PSH, pendidikan tidak hanya terhad kepada usia muda, tetapi perlu dilanjutkan sepanjang hayat.

Konsep PSH berdasarkan RMKe-11

RMKe-11: Pembelajaran sepanjang hayat

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
15.3.1 Memastikan pembekal PSH yang terdiri daripada kementerian / agensi / jabatan / institusi di Negeri Perak merancang dan menyediakan pelbagai program dan latihan kepada masyarakat setempat dengan aktiviti pembelajaran yang boleh diikuti oleh semua peringkat umur tanpa mengira jantina, kaum dan anutan agama.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengajian Tinggi
15.3.2 Memastikan program / kursus-kursus yang ditawarkan bersesuaian dengan kehendak semasa yang berkaitan peningkatan <i>soft</i> dan <i>hard skills</i> selaras dengan aspek pembangunan modal insan untuk mewujudkan masyarakat yang berdaya saing dan meningkatkan taraf ekonomi masyarakat setempat.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengajian Tinggi
15.3.3 Meningkatkan penglibatan tenaga pengajar yang mahir dalam bidang masing-masing agar dapat memberi ilmu serta khidmat terbaik kepada seluruh masyarakat.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengajian Tinggi

Dasar Perancangan 16 (RSA 16)

Mengutamakan Tenaga Kerja Tempatan Untuk Peluang Pekerjaan di Negeri Perak

Penglibatan pekerjaan warga asing di dalam semua sektor ekonomi utama mengancam peluang pekerjaan kepada penduduk tempatan terutama untuk mengisi peluang pekerjaan di dalam sektor tidak mahir. Penduduk tempatan yang mencari pekerjaan di dalam sektor ini terpaksa bersaing dengan pekerja warga asing. Majoriti majikan pula memilih untuk mengambil pekerja asing disebabkan gaji yang lebih rendah dapat ditawarkan. Keadaan ini menjadi bertambah serius jika mengambil kira jumlah pekerja warga asing yang bekerja secara haram. Menurut Menteri Sumber Manusia Datuk Seri Richard Riot, dianggarkan 6.7 juta pekerja asing (2.1 juta pekerja sah dan 4.6 juta pekerja tidak sah) bekerja dalam pelbagai sektor di Malaysia.

Strategi Pelaksanaan 16.1 (SP16.1)

Mengurangkan Tahap Kebergantungan Kepada Buruh Warga Asing Secara Berperingkat

**PEKERJA WARGA ASING
NEGERI PERAK
TAHUN 2015**

74,200

(8% daripada jumlah tenaga kerja negeri)

Pada tahun 2015 dianggarkan 74,200 pekerja warga asing bekerja di Negeri Perak atau mewakili hampir 8% daripada jumlah tenaga kerja negeri. Tenaga kerja warga asing ini terlibat hampir dalam semua sektor ekonomi sebagai buruh kasar atau mengisi peluang pekerjaan peringkat rendah. Pergantungan yang tinggi kepada tenaga kerja warga asing menjejaskan peluang pekerjaan kepada warga tempatan terutama kepada penduduk yang mempunyai taraf pendidikan rendah dan miskin.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
16.1.1	Menyediakan insentif fiskal dan bukan fiskal yang menarik bagi menggalakkan majikan untuk beralih daripada industri berasaskan buruh kepada industri berasaskan pengetahuan dan modal sesuai dengan ketersediaan kemahiran tenaga kerja tempatan.	<ul style="list-style-type: none"> UPEN
16.1.2	Mempergiat pembangunan dan penggunaan ICT terutama dalam sektor perkhidmatan.	<ul style="list-style-type: none"> UPEN
16.1.3	Menggalakkan majikan untuk melaksana program <i>teleworking</i> dan bekerja dari rumah untuk meningkatkan penyertaan tenaga buruh wanita dalam pasaran buruh.	<ul style="list-style-type: none"> UPEN
16.1.4	Meningkatkan kadar levi untuk pekerja asing kurang mahir.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Tenaga Buruh

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
16.1.5	Memastikan pelaksanaan Dasar Gaji Minimum untuk menggalakkan tenaga buruh <i>latent</i> menyertai pasaran buruh.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Tenaga Buruh
16.1.6	Menetapkan kuota jumlah atau peratus pekerja warga asing di dalam sektor terpilih seperti pembuatan, pelancongan, perniagaan dan perkhidmatan makanan dan minuman, perhotelan, perniagaan dan perkhidmatan pasar raya dan sebagainya.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Tenaga Buruh

4.3 TERAS 3 : PENYEDIAAN KEMUDAHSAMPAIAN TINGGI DAN INFRASTRUKTUR EFISIEN

Teras 3 : Penyediaan Kemudahsampaian Tinggi dan Infrastruktur Efisien merupakan teras ketiga RSN Perak 2040 dalam membangunkan Negeri Perak secara inklusif (berdaya huni, berkualiti dan sejahtera). Teras 3 memberi penekanan kepada usaha menyediakan rangkaian pengangkutan dan perhubungan yang komprehensif dan bersepadu serta infrastruktur dan utiliti yang mampan dan mencukupi. Teras ini penting dalam memastikan pembangunan ekonomi negeri dan kualiti hidup penduduk dapat ditingkatkan. Terdapat 4 dasar perancangan yang disediakan bagi Teras 3 dengan perincian seperti berikut:

Dasar Perancangan 17 (RSA 17) → Meningkatkan Tahap Aksesibiliti dan Perhubungan Negeri Perak Dalam Menyokong Pembangunan Ekonomi dan Kesejahteraan Penduduk

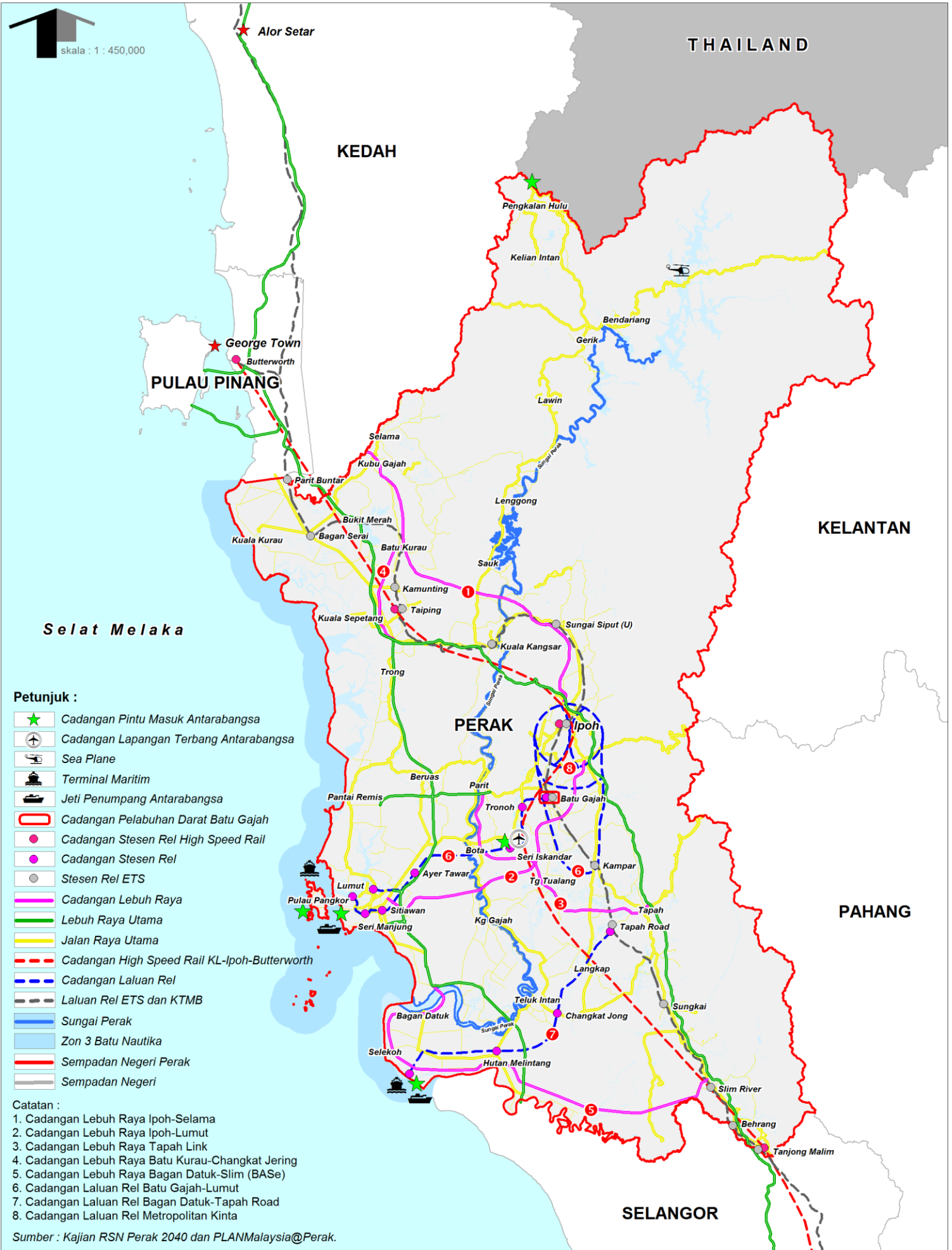
Untuk menggalakkan pembangunan di Negeri Perak dan meningkatkan kesejahteraan penduduk dalam pergerakan harian, sistem perhubungan fizikal dan aksesibiliti perlu dipertingkatkan. Ini penting bagi meluaskan peluang penglibatan ekonomi dan menggalakkan keterangkuman masyarakat serta merangsang pembangunan sosial, fizikal dan ekonomi di setiap kawasan di Negeri Perak.

Keseluruhan cadangan sistem pengangkutan dan perhubungan RSN Perak 2040 (**Rajah 4.16**) disediakan merangkumi komponen berikut:

- i. Membangun dan menaik taraf rangkaian dan perhubungan pengangkutan jalan dan lebuhraya.
- ii. Pembinaan lapangan terbang antarabangsa.
- iii. Penyediaan pengangkutan transit kapasiti tinggi dan membangunkan rangkaian rel yang komprehensif.
- iv. Pengukuhan peranan terminal maritim.
- v. Pembinaan terminal bersepadu di setiap daerah.
- vi. Penyediaan laluan pejalan kaki dan basikal yang komprehensif.
- vii. Perluasan perkhidmatan penggunaan awam dan menjadikan ICT dalam mengoperasikan pengangkutan awam.
- viii. Membangunkan mobiliti rendah karbon.

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.16:

Cadangan Sistem Perhubungan dan Pengangkutan Negeri Perak 2040

Strategi Pelaksanaan 17.1 (SP17.1)

Menyediakan Rangkaian dan Perhubungan Pengangkutan Jalan Yang Berkualiti dan Berdaya Tahan Bagi Menyokong Aktiviti Ekonomi

Bagi memperluaskan keterangkuman dan menggalakkan lagi potensi pembangunan di Selama, Hulu Perak dan Kuala Kangsar, jalan-jalan yang perlu dinaik taraf adalah:

- i. Jalan FT171 Selama – Kedah – Pulau Pinang (antara negeri).
- ii. Jalan FT147 Selama – Bagan Serai.
- iii. Jalan A006 Selama – FT076 Kg. Sumpitan.
- iv. Jalan A168 Gerik – Kg. Air Ganda.
- v. Jalan A019 Sg. Siput – Kg. Bawong.

Pembinaan dan penaiktarafan jalan di seluruh Negeri Perak perlulah mengambil kira tahap keselamatan jalan raya supaya setaraf dengan negara maju serta memastikan mobiliti dan pengguna jalan raya yang lebih selamat.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
17.1.1	Menjamin kesalinghubungan jalan raya di antara bandar-bandar dan di antara negeri-negeri bersempadanan.	• JKR
17.1.2	Mewujudkan rangkaian jalan yang mempunyai jalan-jalan alternatif ke semua bandar-bandar utama serta kapasiti yang bersesuaian dengan permintaan.	• JKR
17.1.3	Menyediakan inventori lengkap keadaan jalan sedia ada termasuk lebar jalan, luas rizab, bilangan jambatan yang perlu diganti dan persimpangan yang perlu dinaik taraf.	• JKR
17.1.4	Membina jalan dengan mengikut spesifikasi JKR, menggantikan jambatan sedia ada dan menaik taraf persimpangan sedia ada.	• JKR

Strategi Pelaksanaan 17.2 (SP17.2)**Menyediakan Lebuhraya Raya Baru Bagi Mempertingkatkan Hubungan Bandaraya Ipoh Dengan Bahagian Utara dan Bahagian Barat Negeri Perak**

Lebuhraya Utara-Selatan merupakan saluran perhubungan perdana bagi Semenanjung Malaysia. Ia juga menjadi sebahagian daripada rangkaian Lebuhraya ASEAN (AH2). Namun begitu bebanan kenderaan sudah pun melebihi kapasiti khususnya di musim perayaan atau cuti persekolahan. Lebuhraya baru dirancang untuk mengalih sebahagian dari bebanan bertujuan memberikan kemudahan perjalanan yang lancar serta meningkatkan ketersambungan dan aksesibiliti kawasan-kawasan yang kurang maju.

Lebuhraya alternatif yang menghubungkan Lebuhraya Pantai Barat (yang sedang dalam peringkat pelaksanaan) dengan Bandar Padang Besar di Negeri Perlis melalui persimpangan bertingkat Changkat Jering sebagai titik permulaan bagi lebuhraya baru ini perlu disediakan bagi mengalihkan bebanan trafik Lebuhraya Pantai Barat ke lebuhraya baru ini. Cadangan lebuhraya alternatif kepada Lebuhraya Utara-Selatan dari Ipoh ke utara Negeri Perak juga diperlukan terutama bagi mengelakkan kesesakan di sekitar Terowong Menora.

Selain itu, Lebuhraya Ipoh Lumut (bermula dari Simpang Pulai – Seri Iskandar & Lapangan Terbang Antarabangsa – Sitiawan – Manjung – Lumut) dan Tapah Link (bermula dari persimpangan Lebuhraya Utara Selatan di Tapah – Seri Iskandar & Lapangan Terbang Antarabangsa – Bota – Lebuhraya Pantai Barat) juga diperlukan bagi memberi pilihan kepada pengguna dan melancarkan pergerakan dari bahagian tengah ke bahagian barat Negeri Perak. Sebuah lebuhraya baru juga turut dicadangkan oleh KPNP yang menghubungkan Bagan Datuk ke Slim (Lebuhraya BAsE) bagi meningkatkan aksesibiliti dan potensi pembangunan di Wilayah Perak Selatan.

Peranan yang perlu dimainkan oleh Kerajaan Negeri Perak dan PBT yang terlibat ialah memudahcarakan (*facilitate*) urusan pengambilan tanah apabila jajaran tersebut dimuktamadkan. Kawasan-kawasan pembangunan baru juga boleh dirancang bagi mengambil manfaat daripada kewujudan lebuhraya ini.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
17.2.1	Merancang pembinaan lima buah lebuhraya baru iaitu: <ol style="list-style-type: none"> i. Lebuhraya Ipoh Selama yang menjadi lebuhraya alternatif kepada Lebuhraya Utara-Selatan bermula dari Ipoh ke utara Negeri Perak. ii. Lebuhraya penyambung dari Changkat Jering di Lebuhraya Pantai Barat dengan Batu Kurau (bersambung dengan cadangan Lebuhraya Ipoh Selama terus menghala ke Padang Besar, Perlis. 	<ul style="list-style-type: none"> • UKAS, JPM • BPJ, KKR

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
	<p>iii. BAsE (Bagan Datuk Slim Expressway) yang menghubungkan Bagan Datuk ke Slim dan bersambung dengan Lebuhraya Utara Selatan.</p> <p>iv. Lebuhraya Ipoh Lumut (bermula dari Simpang Pulai, Seri Iskandar, Lapangan Terbang Antarabangsa, Sitiawan, Manjung dan Lumut).</p> <p>v. Tapah Link yang bermula dari persimpangan Lebuhraya Utara Selatan di Tapah melalui Seri Iskandar, Lapangan Terbang Antarabangsa, Bota dan bersambung dengan Lebuhraya Pantai Barat.</p>	
17.2.2	Pemilihan jajaran alternatif yang terbaik.	<ul style="list-style-type: none"> • UKAS, JPM • BPJ, KKR
17.2.3	Membina lebuhraya dengan spesifikasi yang ditetapkan oleh JKR.	<ul style="list-style-type: none"> • JKR • UKAS, JPM • BPJ, KKR • PBT • PTG • Pejabat Daerah dan Tanah

Strategi Pelaksanaan 17.3 (SP17.3)

Mempertingkatkan Perhubungan Antarabangsa ke Negeri Perak

Landasan Lapangan Terbang Sultan Azlan Shah di Ipoh sudah tidak boleh dinaik taraf (dipanjangkan) kerana terdapat pembangunan perumahan di sekitar kawasan lapangan terbang. Faktor risiko keselamatan penduduk di sini juga menjadi perkara serius yang perlu diatasi segera. Dari segi jarak dengan Bandaraya Ipoh serta bentuk rupa buminya, kawasan Seri Iskandar, Perak Tengah didapati paling sesuai untuk dibangunkan lapangan terbang baru ini.

Lapangan terbang ini dicadangkan untuk diberi taraf antarabangsa bagi membolehkan lebih banyak penerbangan terus masuk dari negara-negara Asean, China, Jepun dan Korea serta negara-negara Timur Tengah. Dengan ini, segala keperluan bagi mengendalikan penumpang antarabangsa perlu disediakan termasuk:

- i. Kemudahan keselamatan
- ii. Imigresen
- iii. Pusat kawalan trafik udara
- iv. Terminal kargo
- v. Perkhidmatan perbankan
- vi. Ruang komersial

Lapangan terbang ini juga perlu dilengkapi dengan kemudahan bagi pengeksporan bahan-bahan keluaran industri tempatan. Dengan adanya kemudahan ini, para pengeluar tidak lagi perlu bergantung sepenuhnya kepada Singapura bagi urusan import dan eksport. Pengusaha sayur-sayuran Cameron Highlands, contohnya boleh menghantar hasil keluaran mereka dengan lebih cepat.

Bagi memenuhi keperluan perhubungan pelancong ke Hutan Simpan Royal Belum dan Tapak Warisan Dunia UNESCO Lembah Lenggong, dicadangkan perkhidmatan pesawat *amphibious / sea plane* yang menghubungkan Lapangan Terbang Antarabangsa di Seri Iskandar dan Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang dengan Tasik Banding, Hulu Perak. Ini adalah kerana Tasik Banding terletak kurang dari 20km ke Hutan Simpan Royal Belum. Cadangan ini akan memberikan alternatif kepada pelancong dengan menawarkan laluan yang lebih cepat dan juga meningkatkan tempoh bertindak ketika kecemasan.

Selain itu, jeti-jeti sedia ada di Lumut, Pulau Pangkor dan Bagan Datuk juga dicadangkan untuk dinaik taraf kepada jeti antarabangsa yang menghubungkan Pulau Belawan di Medan, Sumatera dengan Negeri Perak. Ini akan meningkatkan potensi pelancongan di kedua-dua belah pihak dan merangsangkan ekonomi setempat.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
17.3.1	Membangunkan hab penerbangan baru termasuk sebuah lapangan terbang bertaraf antarabangsa di Bandar Seri Iskandar.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Peangkutan • Jabatan Penerbangan Awam • MAHB • UPEN • PKNP
17.3.2	Menyediakan ruang secukupnya bagi menempatkan stesen rel (cadangan laluan rel Batu Gajah – Lumut yang melalui Lapangan Terbang Antarabangsa) dan landasan baru di Lapangan Terbang Antarabangsa. Rel ini boleh dimanfaatkan untuk pengangkutan kargo dari Terminal Maritim Lumut dan Lapangan Terbang Antarabangsa di Seri Iskandar ke Pelabuhan Darat Ipoh di Batu Gajah dan menjadi pengangkutan alternatif kepada pelancong ke Seri Manjung, Lumut dan Pulau Pangkor.	<ul style="list-style-type: none"> • MAHB • KTMB • UPEN
17.3.3	Menyediakan perkhidmatan pesawat <i>amphibious / sea plane</i> di Tasik Banding bagi meningkatkan kemasukan pelancong ke Royal Belum dan menambahkan kecekapan untuk bertindak ketika kecemasan.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Penerbangan Awam • UPEN
17.3.4	Menaik taraf Terminal Jeti Lumut, Pulau Pangkor dan Bagan Datuk sebagai pintu masuk antarabangsa kepada pelancong dari Pulau Belawan di Medan, Sumatera ke Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Laut • Jabatan Imigresen • Kementerian Peangkutan
17.3.5	Menyediakan kelengkapan yang perlu untuk berfungsi sebagai pintu masuk antarabangsa.	<ul style="list-style-type: none"> • Imigresen
17.3.6	Menjalankan usaha promosi penggunaan lapangan terbang dan terminal-terminal maritim ke peringkat tempatan dan antarabangsa.	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP

Strategi Pelaksanaan 17.4 (SP17.4)**Menyediakan Hubungan Rel Dari Laluan Utama KTM ke Terminal Maritim**

Bagi melengkapkan pembangunan sebuah lapangan terbang baru di Seri Iskandar, hubungan rel antaranya dengan Batu Gajah dan seterusnya Ipoh serta Pelabuhan Lumut adalah sangat diperlukan. Ini akan memudahkan pergerakan penumpang dari dan ke lapangan terbang tanpa kesesakan di jalan raya. Ia juga merupakan satu insentif untuk sektor pelancongan. Selain itu, rel ini akan memudahkan penghantaran barangan hasil industri dari seluruh negeri untuk dieksport. Hubungan rel menawarkan saling hubungan yang efisien. Cadangan penyediaan rel juga dibuat bagi menyokong pembangunan PHIP di Bagan Datuk. Ia menghubungkan PHIP dengan stesen di Tapah Road.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
17.4.1	Menyelaraskan cadangan rel dengan pembangunan Lebuhraya Pantai Barat.	<ul style="list-style-type: none"> • HPU • Kementerian Pengangkutan • UPEN
17.4.2	Merancang dan membina hubungan rel tunggal sepanjang 80 km dari stesen Batu Gajah (ETS) dengan melibatkan cadangan 7 stesen baru seperti berikut: <ol style="list-style-type: none"> Tronoh. Seri Iskandar. Lapangan Terbang. Ayer Tawar. Sitiawan. Seri Manjung. Lumut. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan
17.4.3	Merancang dan membina hubungan rel dari stesen Tapah Road dengan stesen-stesen di: <ol style="list-style-type: none"> Langkap Teluk Intan Hutan Melintang Selekoh PHIP Bagan Datuk 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan
17.4.4	Membina stesen kargo di Terminal Maritim Lumut dan PHIP Bagan Datuk.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • LMT
17.4.5	Membina stesen penyambung dan bengkel penyelenggaraan di Batu Gajah dan Tapah Road.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan
17.4.6	Menjalankan kerja-kerja promosi bagi komponen pengeksportan di lapangan terbang	<ul style="list-style-type: none"> • PKNP

Strategi Pelaksanaan 17.5 (SP17.5)

Meningkatkan Peranan Terminal Maritim Lumut dan Terminal Laut Bagan Datuk Sebagai Penyumbang Utama Ekonomi Negeri Perak

Terminal Maritim Lumut mempunyai ciri-ciri terbaik untuk muncul sebagai sebuah *feeder port* yang berjaya di masa depan. Kawasan pelabuhan yang mempunyai kedalaman 8 hingga 10 meter serta perairan yang terlindung secara semula jadi dari kesan monsun adalah dua dari beberapa kelebihan. Oleh kerana ia merupakan pelabuhan milik bersama Kerajaan Negeri Perak dan swasta, serta potensi sumbangannya kepada ekonomi Perak, ia mesti diberi sokongan sewajarnya. Jalan penghubung peringkat wilayah, Lebuhraya Pantai Barat akan mempunyai satu persimpangan bertingkat (Sitiawan Utara) yang terletak 7km ke timur Pelabuhan Lumut akan membolehkan penghantaran barangan dilakukan dengan lebih cepat dan efisien.

Di Bagan Datuk pula, pembangunan yang dirancangkan termasuklah Terminal Laut Bagan Datuk yang akan berfungsi sebagai jeti khusus untuk kegunaan Perak Heavy Industries Park di samping jeti penumpang ke Sumatera. Terminal Laut Bagan Datuk boleh berkembang dengan menjadi pelabuhan sokongan kepada Lumut.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
17.5.1	Memperkuhkan peranan dan fungsi Terminal Maritim Lumut sebagai penjana ekonomi negeri.	• LMT
17.5.2	Menyelaraskan perancangan perkembangan Terminal Maritim Lumut dengan pembinaan Lebuhraya Pantai Barat khususnya persimpangan bertingkat Sitiawan serta pembinaan rel penumpang dan kargo dari Batu Gajah.	• UPEN • HPU • LLM • LMT
17.5.3	Mengenal pasti kawasan yang sesuai untuk perkembangan Terminal Maritim Lumut selanjutnya dan mewartakannya.	• UPEN • PTG • MP Manjung • LMT
17.5.4	Membina terminal laut bagi kegunaan PHIP di Bagan Datuk.	• PKNP
17.5.5	Menyelaraskan perancangan Terminal Laut Bagan Datuk dengan pembinaan rel penumpang dan kargo dari Tapah Road.	• UPEN • PKNP • Kementerian Pengangkutan
17.5.6	Menjalankan misi di dalam dan luar negara untuk mempromosikan Terminal Maritim Lumut dan Terminal Laut Bagan Datuk sebagai pelabuhan " <i>feeder</i> " berkelas antarabangsa	• UPEN • PKNP • LMT

Dasar Perancangan 18 (RSA 18) Memperkasakan Jaringan dan Perkhidmatan Pengangkutan Awam Bagi Menjadi Mod Pengangkutan Utama Rakyat

Pengangkutan awam perlu dipertingkatkan untuk mengurangkan kesesakan jalan raya dan mengurangkan pencemaran alam sekitar. Penggunaan pengangkutan awam juga akan mengurangkan kebergantungan yang tinggi terhadap kenderaan persendirian. Mod pengangkutan awam jenis landasan dan laluan khas seperti transit aliran ringan (LRT) dan bas rapat transit (BRT) di kawasan pesat membangun dan tram di Bandar warisan perlu diberi perhatian. Ini penting bagi memastikan pengangkutan awam disediakan dengan cekap, selesa dan mesra alam untuk manfaat rakyat Negeri Perak.

Strategi Pelaksanaan 18.1 (SP18.1)

Mempertingkatkan dan Menyeragamkan Mutu Perkhidmatan Pengangkutan Awam Bagi Seluruh Negeri Perak

Ke arah menjadikan pengangkutan awam sebagai pilihan utama rakyat dalam membuat sebarang perjalanan, beberapa tindakan perlu dilakukan iaitu:

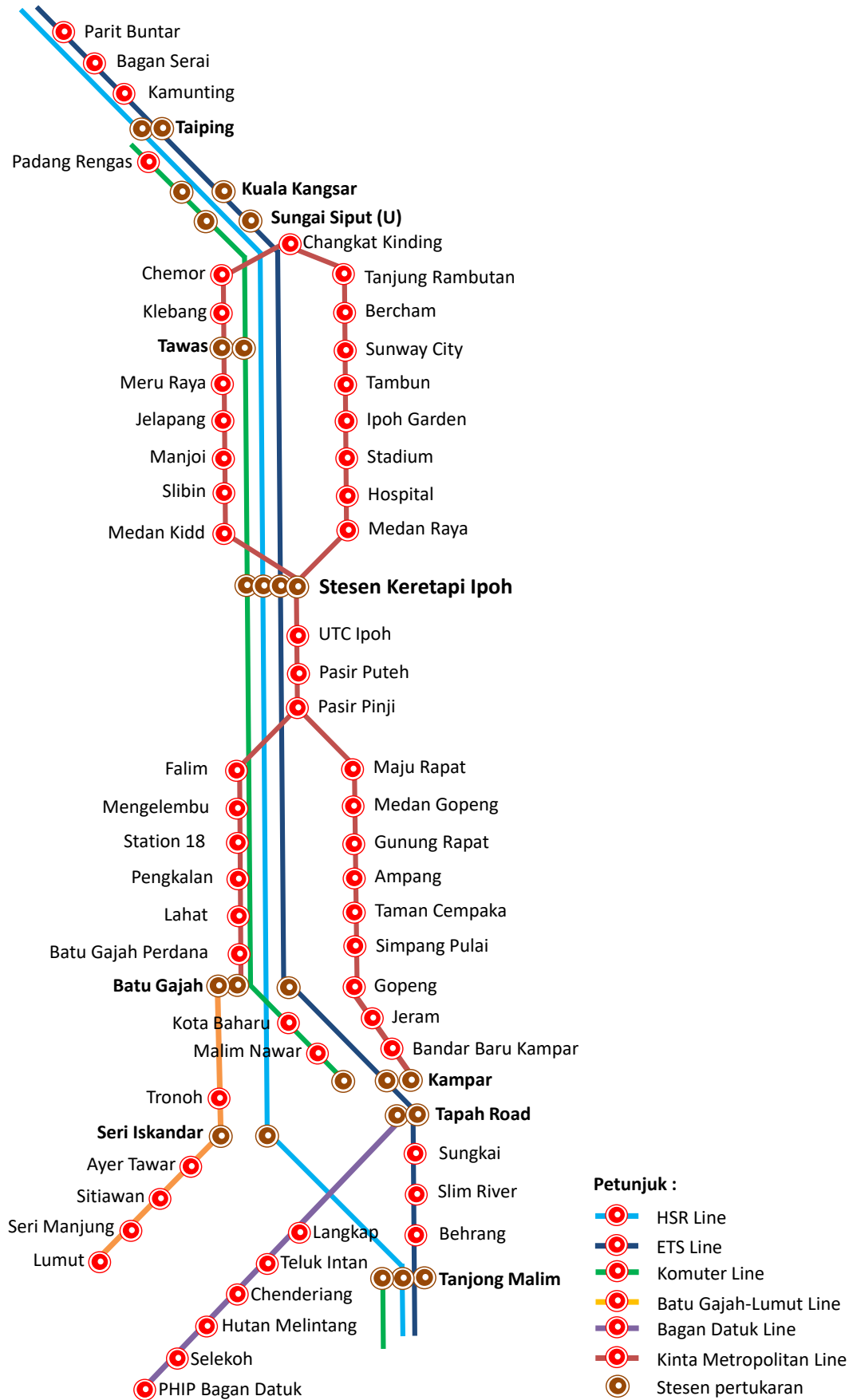

- i. Mutu perkhidmatan pengangkutan awam hendaklah dipastikan berada di tahap tinggi bagi seluruh Negeri Perak.
- ii. Jaringan perkhidmatan dan aksesibiliti yang sama rata sama ada di bandar mahupun di desa.
- iii. Menyediakan pengangkutan transit kapasiti tinggi di kawasan pesat membangun seperti LRT yang disokong dengan rangkaian pengangkutan awam tempatan seperti bas rapat transit (BRT), tram, pengangkutan bas serta lain-lain pengangkutan alternatif (**Rajah 4.17**).
- iv. Menggunakan ICT terkini dengan membangunkan aplikasi yang dapat menyampaikan maklumat perkhidmatan dengan tepat kepada pengguna dan menyediakan perkhidmatan pengangkutan awam yang berorientasikan permintaan pelanggan.
- v. Menghasilkan persekitaran yang bersih dan nyaman dengan penyediaan pengangkutan awam berkarbon rendah melalui penggunaan tenaga elektrik ataupun NGV.
- vi. Menyediakan kemudahan laluan pejalan kaki dan basikal dari kawasan kejiranan ke stesen transit yang selesa dan selamat.

Kesemua cadangan pengangkutan awam ini adalah bagi mencapai sasaran modal split penggunaan pengangkutan awam berbanding kenderaan persendirian pada tahun 2040 adalah 40:60 (Bandaraya Ipoh) dan 30:70 (lain-lain bandar di Negeri Perak).

Rajah 4.17: Cadangan Rel Negeri Perak 2040

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

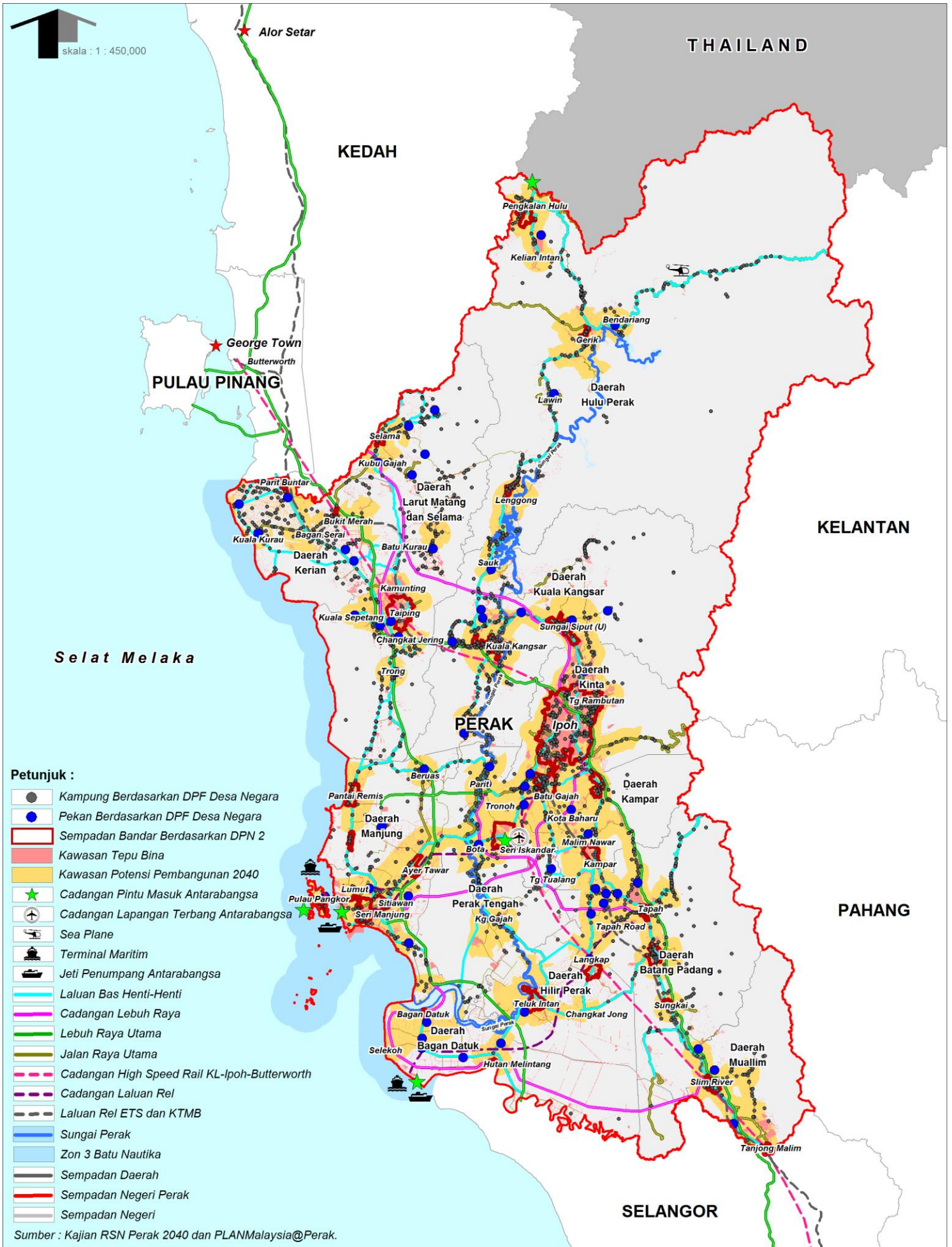
Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
18.1.1	Meningkatkan kualiti perkhidmatan bas henti-henti dan meluaskan kawasan liputan ke setiap daerah bagi memenuhi keperluan penduduk (Rajah 4.18).	<ul style="list-style-type: none"> • SPAD • UPEN
18.1.2	Menyediakan laluan khas pengangkutan awam (bas dan teksi) di Bandaraya Ipoh, Taiping dan Manjung bagi memastikan kelancaran perjalanan pengangkutan awam.	<ul style="list-style-type: none"> • SPAD • UPEN • PBT
18.1.3	Menyediakan prasarana sokongan seperti stesen dan hentian yang berkualiti dan berdaya tahan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan
18.1.4	Menambah laluan tren shuttle KTM komuter dari Padang Rengas ke Bandaraya Ipoh dan kawasan sekitar yang melibatkan stesen Kuala Kangsar, Sungai Siput, Tasek, Ipoh, Batu Gajah dan Kampar bagi meningkatkan kemudahan pengguna.	<ul style="list-style-type: none"> • KTM • Kementerian Pengangkutan • UPEN
18.1.5	Mengadakan sistem pengangkutan berasaskan rel atau LRT Metropolitan Kinta untuk Bandaraya Ipoh dan bandar-bandar besar sekitarnya bagi mengatasi masalah kesesakan di Bandaraya Ipoh (perincian projek disediakan di Bab 5 : Projek Flagship 6). Cadangan ini akan meningkatkan potensi pembangunan ke tahap wilayah dan antarabangsa yang disokong dengan rangkaian pengangkutan awam tempatan seperti bas rapat transit (BRT), tram, pengangkutan bas serta lain-lain pengangkutan alternatif.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan
18.1.6	Menyediakan laluan bagi cadangan HSR fasa 2 sambungan dari Kuala Lumpur ke Butterworth yang melibatkan 4 stesen di Negeri Perak iaitu di Tanjong Malim (<i>Youth City</i>), Ipoh (Bandar Raya Utama Negeri Perak), Taiping (Bandar Warisan) dan Lapangan Terbang Antarabangsa di Seri Iskandar.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengangkutan • UPEN
18.1.7	Menyediakan terminal bersepadu di setiap daerah yang menempatkan bas tempatan, bas ekspres, teksi, rel dan lain-lain mod pengangkutan awam secara bersama bagi memudahkan pengguna.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan • SPAD • PBT
18.1.8	Menyediakan kemudahan laluan pejalan kaki dan basikal dari kawasan kejiranan ke stesen transit yang selesa dan selamat.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT
18.1.9	Menyediakan sistem tiket berpusat (dengan hanya 1 tiket boleh akses pelbagai pengangkutan awam dan kemudahan awam) di seluruh Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
18.1.10	Menggunakan pengangkutan awam berkarbon rendah melalui penggunaan tenaga elektrik ataupun NGV bagi menghasilkan persekitaran yang bersih dan nyaman.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan • SPAD
18.1.11	Menyampaikan maklumat perjalanan pengangkutan awam kepada pengguna di stesen dan hentian menggunakan ICT terkini dengan membangunkan aplikasi yang sesuai.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • Kementerian Pengangkutan • SPAD
18.1.12	Menjalankan kempen menggalakkan penggunaan pengangkutan awam dalam kalangan rakyat.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PBT • Kementerian Pengangkutan • SPAD

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.18:

Kawasan Potensi Perluasan Perkhidmatan Bas Henti-henti Negeri Perak 2040

Strategi Pelaksanaan 18.2

Memperuntukkan Peraturan dan Perundangan Bagi Menggalakkan Kemajuan Sektor Pengangkutan Awam

Bagi menjayakan transformasi dari pergantungan berlebihan ke atas pengangkutan persendirian kepada penggunaan perkhidmatan pengangkutan awam, tindakan yang dicadangkan adalah:

- i. Kerajaan Persekutuan memberikan pengecualian cukai untuk beberapa tahun kepada pengusaha untuk pembelian bas-bas baru bagi menggantikan bas-bas yang sudah usang.
- ii. Kerajaan Negeri perlu mempertimbangkan pemberian hak menguruskan terminal dan stesen-stesen pengangkutan awam kepada para pengusaha sebagai galakan untuk mereka bersama-sama dalam usaha menjadikan pengangkutan awam mod pilihan utama rakyat.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
18.2.1	Memberikan pengecualian cukai pembelian bas-bas baru bagi memperkemaskan perkhidmatan.	<ul style="list-style-type: none"> • Kementerian Pengangkutan • SPAD
18.2.2	Memberikan hak pengurusan terminal dan stesen untuk satu jangka masa tertentu kepada pengusaha pengangkutan awam di daerah-daerah.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN
18.2.3	Mengawal kemasukan kenderaan persendirian ke pusat bandar-pusat bandar terpilih seperti Ipoh, Taiping dan Manjung terutama pada waktu puncak pagi dan petang.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PBT • PDRM
18.2.4	Meningkatkan kadar tempat letak kenderaan untuk mengurangkan jumlah kemasukan kenderaan persendirian ke dalam pusat bandar.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT

Dasar Perancangan 19 (RSA 19)

Menjadikan Aktiviti Berbasikal dan Berjalan Kaki di Kawasan Bandar Sebagai Mod Pergerakan Alternatif dan Mobiliti Rendah Karbon

Amalan berbasikal dan berjalan kaki di kawasan bandar wajar diberi promosi sebagai satu gaya hidup sihat. Di negara ini ianya masih baru, tetapi di negara seperti Jepun, Korea dan Singapura berbasikal dan berjalan kaki sudah mula menjadi satu kebiasaan. Berbasikal juga dapat menggalakkan pelancongan kos rendah. Ianya satu daripada berbagai cara untuk mengurangkan pelepasan asap karbon monoksida di kawasan bandar. Sehubungan itu, penyediaan pembangunan infrastruktur dan perkhidmatan yang menyokong mobiliti rendah karbon perlulah disokong di dalam perancangan Negeri Perak 2040. Ini juga secara tidak langsung akan membantu mengurangkan penggunaan kenderaan persendirian di pusat bandar.

Strategi Pelaksanaan 19.1 (SP19.1)

Menyediakan Langkah-Langkah Penggalakan Amalan Berbasikal dan Berjalan Kaki di Bandar

Untuk menjayakan objektif mengurangkan kebergantungan kepada kenderaan bermotor dan menggalakkan penggunaan basikal serta berjalan kaki di kawasan bandar, langkah-langkah yang akan dilaksanakan adalah:

- i. Menyediakan pelan induk rangkaian basikal dan laluan pejalan kaki di kawasan bandar dan pekan.
- ii. Menyediakan laluan pejalan kaki dan basikal yang komprehensif, berkesinambungan, lengkap, selesa, selamat, mesra pengguna dan mudah akses di bandar dan pekan.
- iii. Menyediakan perkhidmatan sewaan basikal dan tempat letak basikal di pusat bandar, pusat transit, pusat pekerjaan, pusat kejiranan, kawasan pelancongan dan kawasan IPT / bangunan-bangunan awam serta semua cadangan pembangunan berskala besar.
- iv. Menyediakan papan tanda arah yang secukupnya dalam dwi-bahasa khusus untuk pelancong agar lebih mesra pengguna.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
19.1.1	Menyediakan Pelan Induk Berbasikal dan Berjalan Kaki yang komprehensif untuk kawasan bandar dan kawasan tarikan pelancong.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PLANMalaysia@Perak • JKR • PBT
19.1.2	Membina dan memperuntukkan ruang untuk laluan basikal dan pejalan kaki yang berkesinambungan dan mempunyai akses yang baik terutama di bandar-bandar besar seperti Ipoh, Taiping, Manjung dan Tanjong Malim.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • JKR
19.1.3	Menyediakan perkhidmatan sewaan basikal.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • JKR
19.1.4	Menyediakan papan tanda arah untuk penunggang basikal.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • JKR
19.1.5	Menghidupkan semula laluan belakang sebagai alternatif untuk laluan berbasikal supaya laluan belakang lebih aktif dan terurus terutama di pusat bandar.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • JKR

Dasar Perancangan 20 (RSA 20) Meningkatkan Keberkesanan Sistem Infrastruktur dan Menekankan Amalan Teknologi Hijau Bagi Menyokong Pembangunan Negeri Perak

Kemudahan infrastruktur dan utiliti yang berkesan dan mencukupi adalah penting dalam memberi keselesaan kepada penduduk dan juga sebagai rangsangan kepada aktiviti ekonomi. Pencapaian pembangunan fizikal, ekonomi dan sosial adalah dibantu oleh sistem infrastruktur dan utiliti yang cekap, teratur dan mencukupi.

Strategi Pelaksanaan 20.1 (SP20.1)

Membangunkan dan Mengurus Sumber Air Secara Bersepadu dan Mampan

Negeri Perak mempunyai kawasan tadahan air seluas 11,590.35 km persegi yang merangkumi 55.18% daripada keluasan Negeri Perak. Perancangan untuk menguruskan air secara lebih sistematik diperlukan supaya bekalan air tidak dibazirkan dan dapat digunakan bagi pelbagai jenis aktiviti pembangunan. Ia juga untuk menjamin setiap daerah mendapat bekalan yang mencukupi.

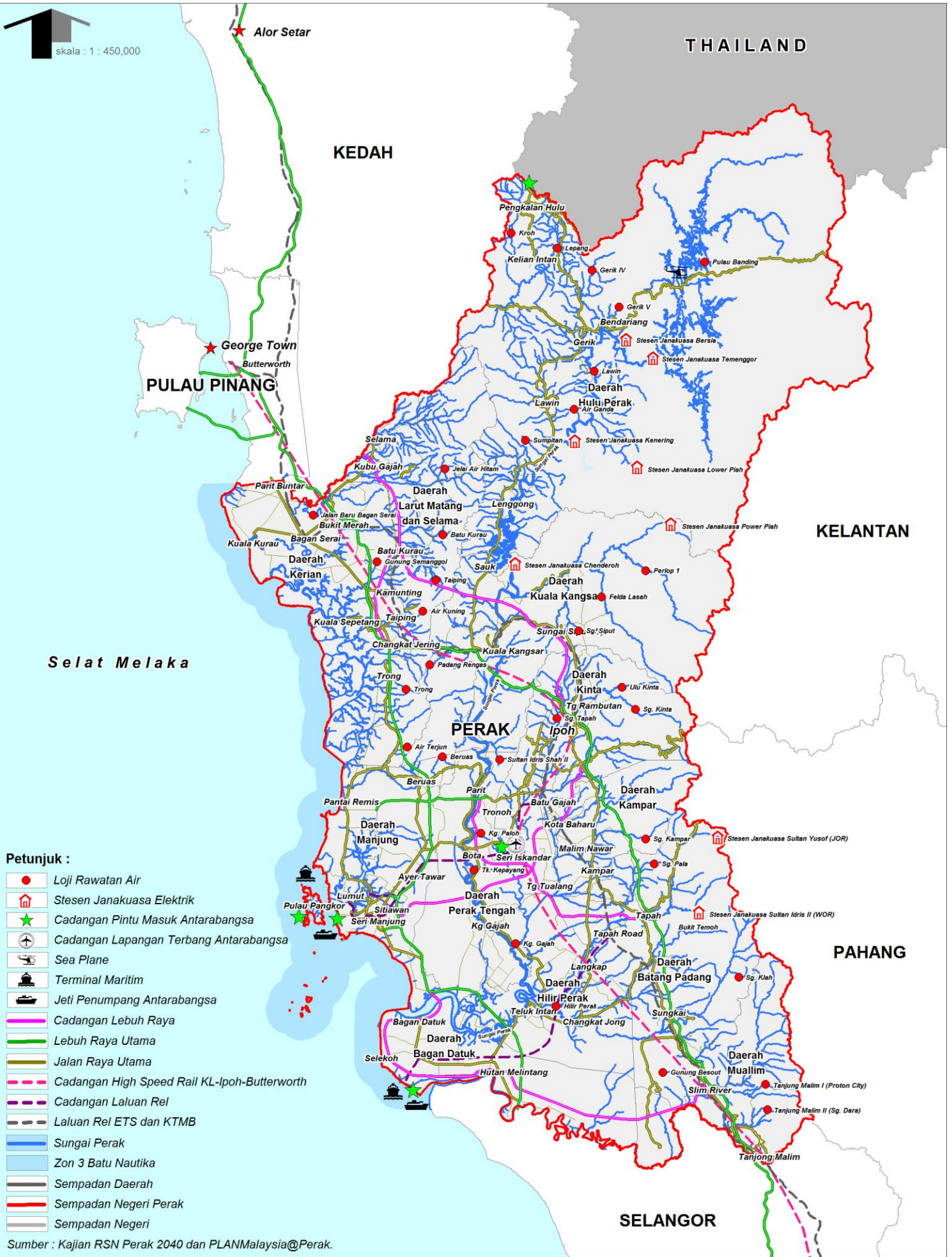

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
20.1.1 Meningkatkan keupayaan kapasiti reka bentuk keseluruhan loji rawatan air dan empangan daripada 1,781.27 juta liter sehari kepada sekurang-kurangnya 3,582.66 juta liter sehari menjelang tahun 2040 (Rajah 4.19).	• LAP
20.1.2 Melaksanakan kitar semula air (<i>recycling of water</i>) terutama bagi industri <i>latex</i> , tekstil dan lain-lain yang berkaitan.	• Semua PBT
20.1.3 Memperluaskan penggunaan sistem penuaian air hujan terutama di kawasan pembangunan baru untuk penjimatan air.	• Semua PBT
20.1.4 Menyediakan sebuah kajian mengenai sumber air alternatif peringkat Negeri Perak yang merangkumi aspek pengambilan air di hilir sungai, pengabstraksi air tanah dan penyahgaraman air laut.	• JMG

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

skala : 1 : 450,000

Petunjuk :

- Loji Rawatan Air
- Stesen Janakuasa Elektrik
- ★ Cadangan Pintu Masuk Antarabangsa
- ✈ Cadangan Lapangan Terbang Antarabangsa
- ✈ Sea Plane
- Terminal Maritim
- Jeti Penumpang Antarabangsa
- Cadangan Lebuhraya
- Lebuhraya Utama
- Jalan Raya Utama
- - - Cadangan High Speed Rail KL-Ipoh-Butterworth
- - - Cadangan Laluan Rel
- - - Laluan Rel ETS dan KTMB
- Sungai Perak
- Zon 3 Batu Nautika
- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri Perak
- Sempadan Negeri

Sumber : Kajian RSN Perak 2040 dan PLANMalaysia@Perak.

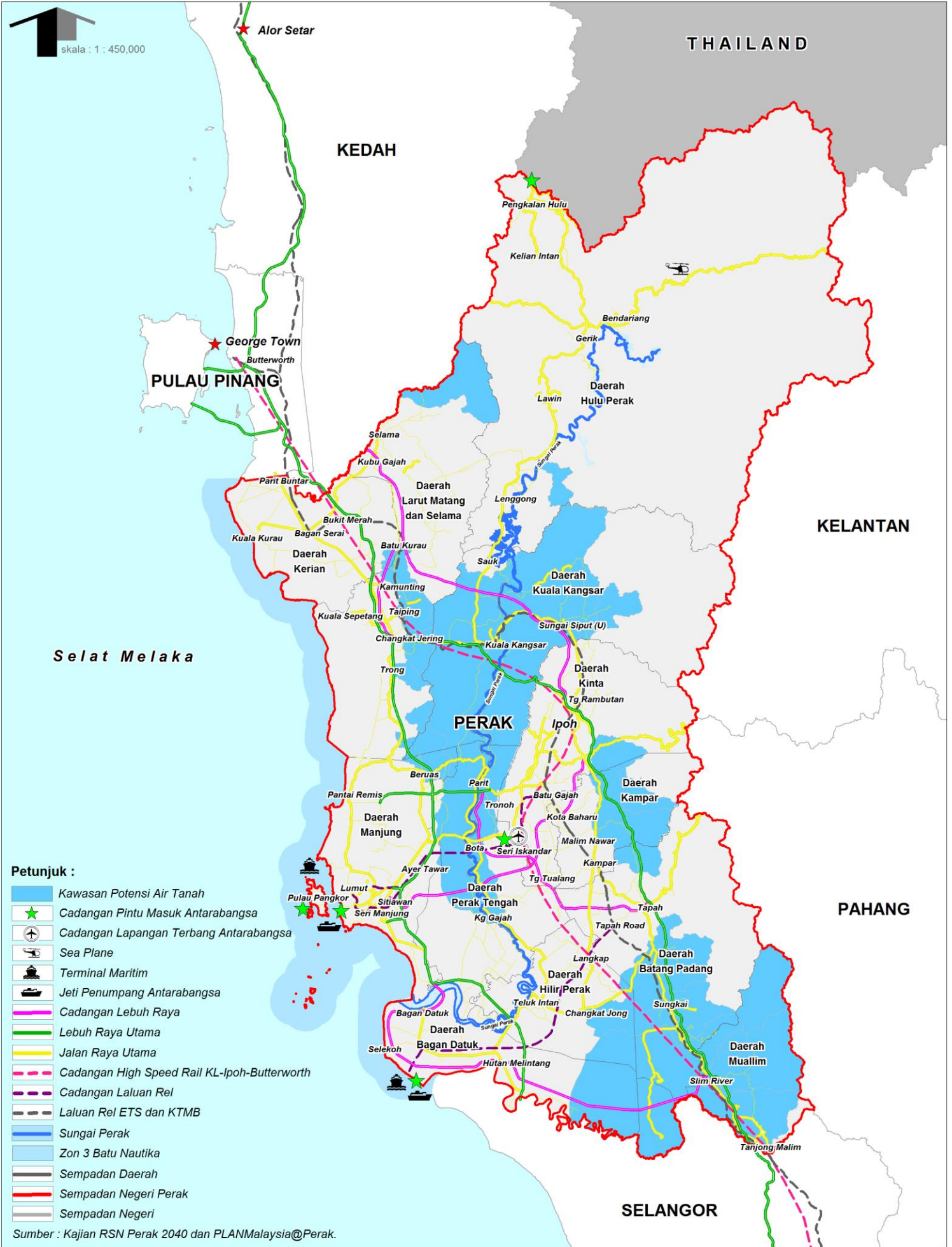
Rajah 4.19:
Loji Rawatan Air dan Empangan Negeri Perak

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
20.1.5	Menggunakan air tanah (<i>ground water</i>) terutama bagi kawasan perindustrian di Taiping dan Batang Padang (Rajah 4.20).	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • LAP
20.1.6	Mengamalkan kaedah pengurusan air secara mampan dan pintar (<i>smart</i>) seperti penggunaan meter pintar dan sistem amaran untuk memastikan pengguna sentiasa berjimat-cermat dalam menggunakan air.	<ul style="list-style-type: none"> • LAP
20.1.6	Menubuhkan badan selia air khas yang mengawal pengurusan air di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN
20.1.7	Menyediakan kawasan tadahan yang tidak dilindungi (<i>unprotected</i>) di kawasan bandar untuk mengumpul air larian dan seterusnya dirawat untuk bekalan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • LAP
20.1.7	Mengkaji potensi penjualan air lebihan secara terawat kepada negeri-negeri bersempadanan yang tertakluk kepada peruntukan perundangan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • LAP
20.1.8	Melaksanakan projek " <i>inter-basin transfer</i> " melalui kerjasama pelbagai pihak di Negeri Perak yang melibatkan perancangan guna tanah, kawalan aktiviti pembangunan di sekitar sungai dan pengurusan air sebelum disalurkan daripada lembangan yang mempunyai jumlah air yang tinggi kepada lembangan yang mempunyai isu kadar isi padu yang rendah dan memerlukan bekalan air untuk kegunaan seharian.	<ul style="list-style-type: none"> • LAP • JPS • Pejabat Daerah dan Tanah • PTG • UPEN • PLANMalaysia@Perak • PBT

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.20:
Kawasan Potensi Air Tanah Negeri Perak

Strategi Pelaksanaan 20.2 (SP20.2)**Menyediakan Kemudahan Bekalan Elektrik Yang Mencukupi dan Berkesan Untuk Permintaan Masa Hadapan**

Sebahagian besar daripada stesen janakuasa elektrik hidro (*hydro power*) yang terdapat di Semenanjung Malaysia berada di Negeri Perak. Negeri Perak membekalkan 23% daripada keperluan kuasa nasional. Ini kerana di Negeri Perak terdapat banyak empangan-empangan yang dibina bagi menjana bekalan elektrik. Berdasarkan kepada penggunaan bekalan elektrik masa kini dan unjuran yang dibuat, kapasiti bekalan elektrik sedia ada masih mencukupi untuk menampung penggunaan pada masa akan datang. Mengambil kira pembangunan masa hadapan, prasarana pembekalan perlu disediakan untuk memastikan perkembangan ekonomi yang produktif (**Rajah 4.21**).

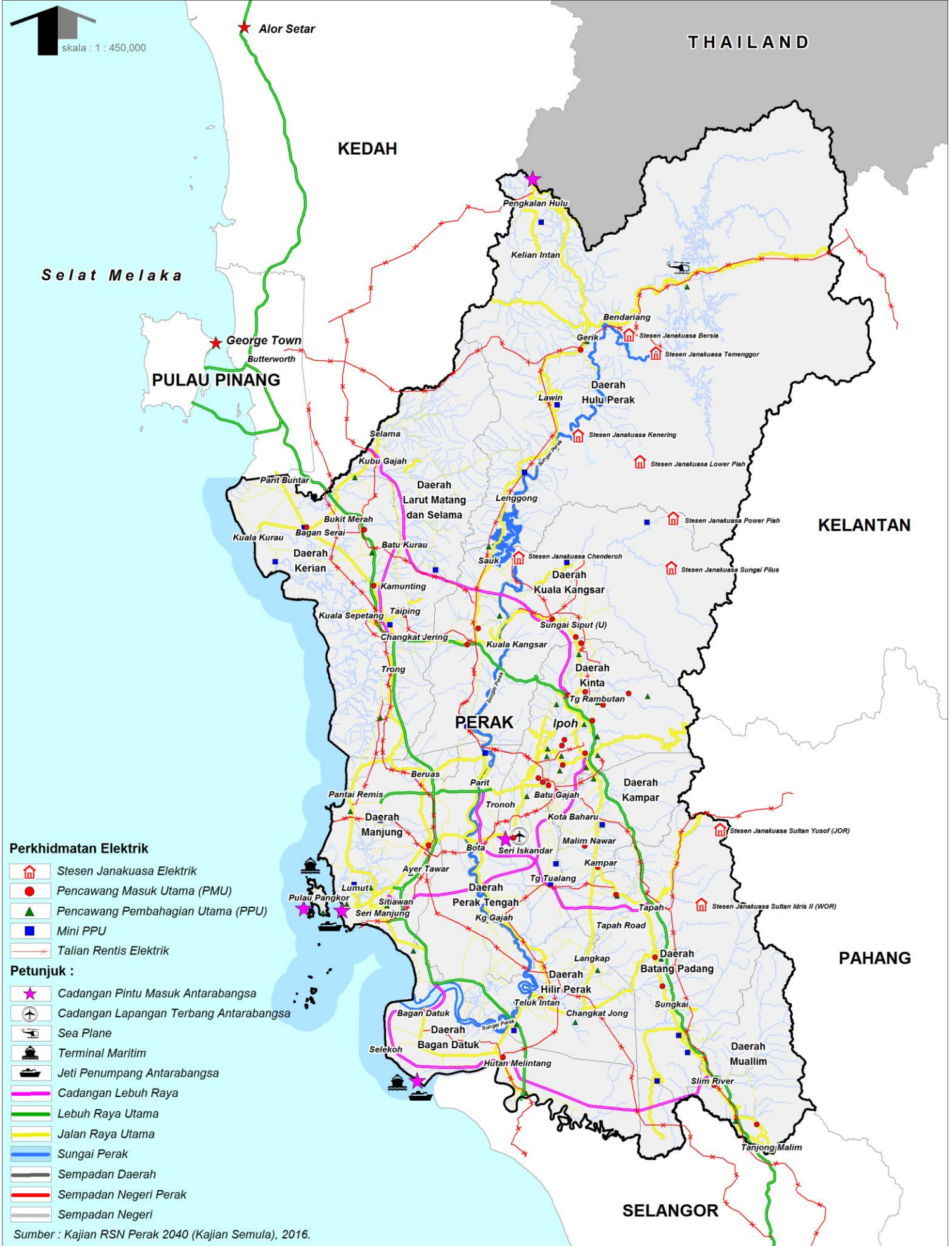

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
20.2.1	<p>Melaksanakan peningkatan keupayaan infrastruktur elektrik sedia ada seperti PMU, PPU, SSU dan talian rentis sedia ada atau membina yang baru seiring dengan pertambahan permintaan bekalan. Antara projek yang berkaitan adalah:</p> <p>i. Naik taraf talian 132 kV di:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kg Gajah – Sg Manik – Teluk Intan – Hutan Melintang • Bukit Merah – Perak <i>Carbide</i> – Taiping – Kamunting • Air Puteh <i>West</i> – Pantai Remis <p>ii. Naik taraf talian 275 kV di:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kampung Gajah – Sungai Besar / Kuala Selangor • Batu Gajah – Papan • Kuala Kangsar - Klebang <p>iii. Membina PMU Air Puteh <i>West</i> (Taiping) 275/132 kV dan talian yang berkaitan.</p> <p>iv. Membina PPU baru di Sri Klebang, kawasan industri Sg. Siput dan Terminal Maritim Lumut bagi menambah baik jaringan sistem bekalan 33kV ke bawah.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • TNB
20.2.2	Meningkatkan kemudahan bekalan elektrik untuk kawasan koridor pembangunan baru.	<ul style="list-style-type: none"> • TNB • UPEN • PBT • INVESTPerak
20.2.3	Meningkatkan perkhidmatan bekalan elektrik berlandaskan kriteria-kriteria tertentu seperti Indeks SAIDI dan SAIFI.	<ul style="list-style-type: none"> • TNB

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana								
20.2.4	Meluaskan bekalan tenaga elektrik di kawasan desa dan pedalaman melalui pelaksanaan projek Bekalan Elektrik Luar Bandar (BELB).	<ul style="list-style-type: none"> • TNB • UPEN • JAKOA • KKLW • Pejabat Daerah dan Tanah 								
20.2.5	Menaik taraf sistem 33kV ke bawah sedia ada dengan sistem automasi dan penggantian pemasangan untuk meningkatkan sekuriti dan kualiti bekalan.	<ul style="list-style-type: none"> • TNB 								
20.2.6	Menjalankan kajian permintaan bekalan secara berkala untuk mengenal pasti cadangan-cadangan projek pembangunan.	<ul style="list-style-type: none"> • TNB 								
20.2.7	Mengintegrasikan konsep kecekapan dan penjimatan penggunaan tenaga elektrik dalam proses reka bentuk dan perancangan bandar, kompleks industri dan perdagangan. Teknologi yang membawa kepada kecekapan dan penjimatan tenaga dalam setiap sektor perlu digalakkan dan diutamakan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • INVESTPerak 								
20.2.8	Mempelbagaikan kaedah-kaedah penjanaan sumber tenaga elektrik yang bersifat "hijau" dan yang boleh diperbaharui seperti kuasa angin, ombak, hidro, biogas, biomass dan solar. Antara projek yang sesuai dijalankan di Negeri Perak adalah projek <i>Large Scale Solar</i> (LSS) seperti berikut: <table border="1" data-bbox="363 1272 1031 1693"> <thead> <tr> <th>Kawasan</th> <th>Projek</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sungkai, Perak</td> <td>New Switching Station in between PMU Sungkai 132kV & PMU Bidor 132kV</td> </tr> <tr> <td>Sg. Siput, Perak</td> <td>New Switching Station in between PMU Sg. Siput 132kV & PMU Lower Piah Hydro 132kV</td> </tr> <tr> <td>Proton City, Tanjong Malim</td> <td>PMU Proton City 132/33/11kV</td> </tr> </tbody> </table>	Kawasan	Projek	Sungkai, Perak	New Switching Station in between PMU Sungkai 132kV & PMU Bidor 132kV	Sg. Siput, Perak	New Switching Station in between PMU Sg. Siput 132kV & PMU Lower Piah Hydro 132kV	Proton City, Tanjong Malim	PMU Proton City 132/33/11kV	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • TNB
Kawasan	Projek									
Sungkai, Perak	New Switching Station in between PMU Sungkai 132kV & PMU Bidor 132kV									
Sg. Siput, Perak	New Switching Station in between PMU Sg. Siput 132kV & PMU Lower Piah Hydro 132kV									
Proton City, Tanjong Malim	PMU Proton City 132/33/11kV									
20.2.9	Meningkatkan penggunaan sumber bekalan tenaga yang diperbaharui (<i>renewable energy</i>) secara individu dan seterusnya dibekalkan ke grid nasional melalui program <i>Feed in Tariff</i> (FIT).	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • TNB 								
20.2.10	Menyediakan Pelan Pembangunan Sektor Tenaga Diperbaharui Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • TNB 								

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.21:
Sistem Bekalan Elektrik Negeri Perak

Strategi Pelaksanaan 20.3 (SP20.3)

Mempertingkatkan Kemudahan Teknologi Maya dan Jalur Lebar Berkelajuan Tinggi Selaras Dengan Perkembangan Teknologi Semasa Bagi Memenuhi Permintaan Pelanggan dan Pembangunan Masa Hadapan

Penggunaan jalur lebar menunjukkan peningkatan kadar penembusan di Negeri Perak. Perkembangan teknologi maklumat akan membantu masyarakat dalam memperolehi pengetahuan dan membantu di bidang-bidang sosial dan juga ekonomi. Dengan itu, penyediaan teknologi maklumat adalah penting sebagai pemangkin ekonomi dan menyumbang terhadap kemajuan penduduk.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
20.3.1	Menyelaras, memantau dan membina menara-menara telekomunikasi untuk digunakan oleh syarikat-syarikat perkhidmatan dan menggalakkan penyediaan infrastruktur untuk internet kelajuan tinggi.	<ul style="list-style-type: none"> • KPerak • SKMM
20.3.2	Meluaskan pembinaan menara-menara telekomunikasi terutama di kawasan desa bagi meningkatkan liputan internet ke seluruh Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • KPerak • SKMM
20.3.3	Meluaskan projek di bawah Program Pemberian Perkhidmatan Sejagat (USP) terutama di kawasan desa.	<ul style="list-style-type: none"> • SKMM • KPerak
20.3.4	Meningkatkan peratus penggunaan jalur lebar Negeri Perak agar selaras dengan kadar nasional dengan penumpuan di kawasan desa.	<ul style="list-style-type: none"> • KPerak • SKMM
20.3.5	Memberi keutamaan kepada rancangan pembangunan kabel gentian optik berkelajuan tinggi dengan jajaran gentian seluruh negeri meliputi semua daerah bagi mempercepatkan akses jalur lebar dan penghantaran data secara lebih meluas, cekap dan berkesan.	<ul style="list-style-type: none"> • SKMM • KPerak
20.3.6	Menyediakan <i>Blueprint</i> Perkhidmatan Telekomunikasi Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • KPerak • SKMM

Strategi Pelaksanaan 20.4 (SP20.4)**Memastikan Sistem Perparitan, Saliran dan Pengairan Diurus Dengan Efisien**

Terdapat dua langkah utama yang perlu dilaksanakan dalam menguruskan sistem perparitan dan saliran di Negeri Perak iaitu langkah struktur dan langkah bukan struktur. Langkah struktur adalah melalui pelaksanaan projek-projek fizikal seperti pembinaan sistem perparitan, kolam takungan, lencongan, melebar dan mendalam sungai, pembinaan ban / benteng tebing sungai dan sebagainya boleh mengurangkan kekerapan kejadian banjir. Selain daripada langkah struktur, langkah bukan struktur juga penting dalam menguruskan sistem perparitan, saliran dan pengairan meliputi:

- i. Pematuhan kepada undang-undang, akta dan garis panduan.
- ii. Penyediaan pelan induk pengurusan banjir yang melibatkan kajian lembangan sungai / dataran banjir dan kajian pelan induk saliran.
- iii. Pelan risiko banjir dan peta pemindahan banjir.
- iv. Sistem ramalan dan amaran banjir.

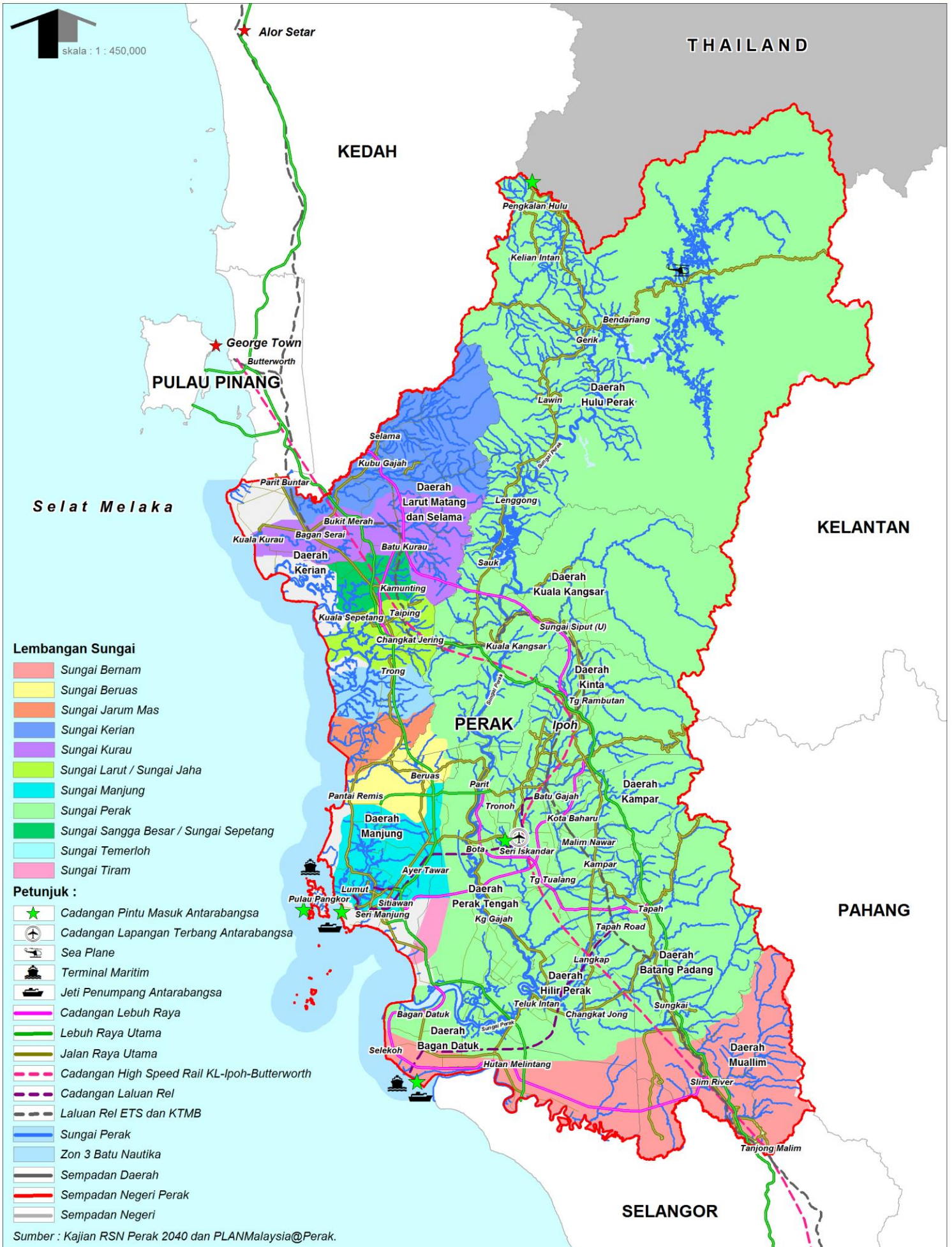
Selain itu, bagi meningkatkan pengeluaran agromakanan Negeri Perak, sistem pengairan yang terancang dan bersepadu untuk kawasan pertanian juga perlu disediakan terutama bagi kawasan tumpuan Lembah Pengeluaran Makanan Negara.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
20.4.1	Memastikan semua pembangunan di Negeri Perak memenuhi keperluan Manual Saliran Mesra Alam (MSMA)	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • JPS
20.4.2	Melaksanakan projek-projek penyelenggaraan sistem perparitan secara berkesan dan pemantauan berterusan terutama di kawasan bandar di seluruh Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • JPS
20.4.3	Menjalankan kerja-kerja pembersihan dan penyelenggaraan berkala bagi memastikan semua sistem perparitan dan saliran tidak terhalang oleh sampah, tumbuh-tumbuhan dan sisa buangan yang boleh mengakibatkan banjir kilat.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT
20.4.4	Melaksanakan projek fizikal seperti cadangan di dalam kajian Pelan Induk Saliran Bandar iaitu: <ol style="list-style-type: none"> i. <i>Stormwater Management & Drainage Masterplan for Majlis Bandaraya Ipoh</i> (2002). ii. Kajian Pelan Induk dan Mesra Alam Bandar Parit Buntar dan Bagan Serai (2009). iii. Kajian Pelan Induk dan Mesra Alam Bandar Seri Manjung, Sitiawan dan Lumut (2010). 	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • JPS
20.4.5	Menjalankan Kajian Pelan Induk Tebatan Banjir di Taiping, Teluk Intan, Bagan Datuk, Tanjong Malim, Kuala Kangsar, Bidor dan Selama.	<ul style="list-style-type: none"> • JPS

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>20.4.6 Melaksanakan projek fizikal seperti cadangan terkandung di dalam kajian-kajian tebatan banjir dan pengurusan sungai (Rajah 4.22) yang telah dibuat iaitu:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Pelan Induk Tebatan Banjir dan Pengurusan Sungai untuk Lembangan Sungai Bernam (2005). ii. Pelan Induk Tebatan Banjir dan Pengurusan Sungai untuk Lembangan Sungai Jebong. iii. Pelan Induk Tebatan Banjir dan Pengurusan Sungai untuk Lembangan Sungai Kerian dan Sungai Kurau (2010). iv. Pelan Pengurusan Lembangan Sungai Bersepadu Sungai Perak (2010). 	<ul style="list-style-type: none"> • JPS
<p>20.4.7 Melaksanakan projek RTB Sg. Perak iaitu menguruskan Lembangan Sg. Perak (Rajah 4.22) secara bersepadu demi kelestarian sungai untuk generasi masa hadapan dengan strateginya, pelaksanaan projek ini ialah untuk membangunkan ekonomi Sg. Perak yang dijangka mampu memberikan nilai tambah kepada pihak berkepentingan sepanjang mahupun di lembangan sungai. Lain-lain sungai yang terlibat dengan RTB adalah:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. RTB Trong. ii. RTB Sungai Kerian Fasa 2. iii. RTB Sungai Nyior. iv. RTB Sungai Bukit Gantang. v. RTB Lembangan Sungai Kurau. vi. RTB Sungai Bidor. vii. RTB Lembangan Sungai Bernam. viii. RTB Sungai Pelus, Sungai Siput (U). ix. RTB Pulau Pangkor. x. RTB Parit. xi. RTB Manjung. xii. RTB Lembangan Sungai Larut. xiii. RTB Sungai Kinta Fasa 2. 	<ul style="list-style-type: none"> • JPS
<p>20.4.8 Membangunkan sistem ramalan dan amaran banjir bagi Lembangan Sungai Perak yang berupaya meramal kejadian banjir 7 hari lebih awal berdasarkan data ramalan cuaca dari Jabatan Meteorologi Malaysia. Sistem ini juga akan membuat hebahan banjir 2 hari lebih awal kepada agensi berkepentingan dan penduduk yang terlibat dengan banjir. Sistem ini akan meningkatkan ketepatan ramalan banjir dengan mengurangkan perbezaan ramalan dan sebenar iaitu aras air lebih 1 meter kepada kurang 0.5 meter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • JPS

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.22:
Lembangan Sungai Negeri Perak

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana								
<p>20.4.9</p> <p>Melaksanakan projek-projek pengairan pertanian bagi menjamin produktiviti aktiviti tanaman iaitu:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Mempertingkat dan memperluaskan infrastruktur pengairan di kawasan-kawasan yang dikenal pasti berpotensi di sekitar skim sedia ada. ii. Menggunakan dengan baik segala kemudahan-kemudahan pengairan dan saliran yang telah disediakan di kawasan penanaman padi sedia ada. iii. Memperbaiki amalan pengurusan pengairan bersepadu. iv. Melaksanakan kerja-kerja pembangunan untuk skim-skim pengairan dan saliran berasaskan keadaan alam sekitar dengan mengambil kira semua kesan buruk yang mungkin berlaku terhadap alam sekitar akibat dari kerja-kerja pengairan. <p>Antara program yang dicadangkan untuk Negeri Perak adalah:</p> <table border="1" data-bbox="360 958 1062 1626"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="360 958 1062 999">Nama Program</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="360 999 651 1294">Program Pemodenan Pengairan Padi</td> <td data-bbox="651 999 1062 1294">Projek rancangan menaik taraf tali air sekunder di tali air 1,2,3,4 dan 5 di Rancangan Pengairan Sungai Manik</td> </tr> <tr> <td data-bbox="360 1294 651 1514">Program Pembangunan Zon Pantau untuk Kawasan Tanaman / Perikanan Pelbagai</td> <td data-bbox="651 1294 1062 1514">Menaik taraf dan mengukuhkan ban pertanian dari Kuala Kurau ke Tanjung Piandang dan Parit Tok Hinn serta lain-lain kerja berkaitan di kawasan IADA Kerian Perak.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="360 1514 651 1626">Program Pembinaan dan Pembaikan Jalan Ladang</td> <td data-bbox="651 1514 1062 1626">Program pemulihan banjir : pembaikan jalan ladang Negeri Perak.</td> </tr> </tbody> </table>	Nama Program		Program Pemodenan Pengairan Padi	Projek rancangan menaik taraf tali air sekunder di tali air 1,2,3,4 dan 5 di Rancangan Pengairan Sungai Manik	Program Pembangunan Zon Pantau untuk Kawasan Tanaman / Perikanan Pelbagai	Menaik taraf dan mengukuhkan ban pertanian dari Kuala Kurau ke Tanjung Piandang dan Parit Tok Hinn serta lain-lain kerja berkaitan di kawasan IADA Kerian Perak.	Program Pembinaan dan Pembaikan Jalan Ladang	Program pemulihan banjir : pembaikan jalan ladang Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • JPS
Nama Program									
Program Pemodenan Pengairan Padi	Projek rancangan menaik taraf tali air sekunder di tali air 1,2,3,4 dan 5 di Rancangan Pengairan Sungai Manik								
Program Pembangunan Zon Pantau untuk Kawasan Tanaman / Perikanan Pelbagai	Menaik taraf dan mengukuhkan ban pertanian dari Kuala Kurau ke Tanjung Piandang dan Parit Tok Hinn serta lain-lain kerja berkaitan di kawasan IADA Kerian Perak.								
Program Pembinaan dan Pembaikan Jalan Ladang	Program pemulihan banjir : pembaikan jalan ladang Negeri Perak.								

Strategi Pelaksanaan 20.5 (SP20.5)**Menggunakan Loji Rawatan Kumbahan Yang Bersesuaian Dengan Keadaan Setempat dan Mementingkan Pengawasan Daripada Pencemaran Kualiti Air**

Loji rawatan berpusat terletak di kawasan bandar dan kawasan desa kebanyakannya masih lagi menggunakan sistem tangki septik ataupun tandas curah. Daripada pelbagai jenis kumpulan loji, loji kumpulan *Mechanical Plants without Media* paling banyak diguna pakai di Negeri Perak iaitu sebanyak 12 jenis aset melibatkan 808 buah loji dengan jumlah penduduk setara 1,478,654 PE. Hanya terdapat 6 jenis aset dalam kumpulan *Communal Septic Tank* merangkumi 776 buah loji dengan jumlah penduduk setara 389,355 PE. Bagi kumpulan loji *Mechanical Plants with Media*, sebanyak 3 jenis aset dikenal pasti dengan 9 buah loji dan penduduk setara sejumlah 48,620 PE. Hanya sebuah jenis aset dalam kumpulan loji *Pump Station* iaitu dengan 36 buah loji dan penduduk setara sejumlah 11,033 PE.

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
20.5.1 Meningkatkan penggunaan loji rawatan kumbahan yang bersesuaian dengan keadaan setempat terutama di kawasan desa. Antara kawasan yang memerlukan loji rawatan kumbahan dengan kadar segera adalah di: <ol style="list-style-type: none"> i. Papan, Ipoh - kapasiti 1.5 juta PE dengan kawasan tadahan meliputi sekitar Bandaraya Ipoh dan sebahagian kawasan Menglembu. ii. Assam Kumbang, Larut Matang - kapasiti 300,000 PE. iii. Pasir Bogak, Pangkor - kapasiti 30,000 PE. 	<ul style="list-style-type: none"> • IWK • SPAN
20.5.2 Meningkatkan peratusan penduduk yang mendapat khidmat loji rawatan kumbahan moden (berdasarkan kuantiti PE terpasang).	<ul style="list-style-type: none"> • IWK • SPAN
20.5.3 Meningkatkan penggunaan <i>Centralised Sewerage Treatment Plant</i> di kawasan-kawasan berkepadatan tinggi.	<ul style="list-style-type: none"> • IWK • SPAN
20.5.4 Menyediakan kajian pembinaan loji rawatan berpusat di: <ol style="list-style-type: none"> i. Kamunting Raya, Taiping. ii. Bandar Manjung. iii. Bandar Baru Kampar. 	<ul style="list-style-type: none"> • IWK • SPAN
20.5.5 Menggantikan tangki-tangki septik individu dan komunal melalui satu siri paip pembetung utama, stesen pam dan loji rawatan kumbahan berpusat di tapak-tapak yang bersesuaian.	<ul style="list-style-type: none"> • IWK • SPAN
20.5.6 Semua sistem pengolahan kumbahan sedia ada seperti tangki septik komunal dinaik taraf kepada sistem mekanikal berudara yang lebih berkesan.	<ul style="list-style-type: none"> • IWK • SPAN

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
20.5.7	Memastikan loji pengolahan kumbahan menggunakan proses rawatan terkini yang lengkap dengan pengolahan sekunder seperti penghapusan bahan nutrien. Keluasan yang mencukupi bagi setiap loji perlulah disediakan. Zon penampungan perlu diadakan bagi mengelakkan daripada masalah bau.	<ul style="list-style-type: none"> • IWK • SPAN
20.5.8	Memastikan sebuah tapak rawatan enap cemar dibina di setiap daerah di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • IWK • SPAN
20.5.9	Memastikan kampung dalam bandar mempunyai sistem pembetungan berpusat.	<ul style="list-style-type: none"> • IWK • SPAN

Strategik Pelaksanaan 20.6 (SP20.6)

Menyediakan Pengurusan Sisa Pepejal dan Buangan Terjadual Secara Bersepadu Dengan Sistem Rawatan Sisa Berlandaskan Teknologi dan Tumpuan Kepada Pengawalan Terhadap Pencemaran

Setiap daerah di Negeri Perak mempunyai tapak pelupusan sisa pepejal tersendiri dan sehingga tahun 2017, hanya sebuah tapak pelupusan sisa pepejal sanitari yang terletak di Lahat. Bagi mengatasi masalah pelupusan sisa pepejal, perancangan untuk menggabungkan sisa pepejal daripada beberapa daerah ke 4 buah tapak pelupusan sisa pepejal sanitari sahaja (rujukan kepada *National Strategic Plan for Solid Waste Management*) disediakan di dalam RS ini.

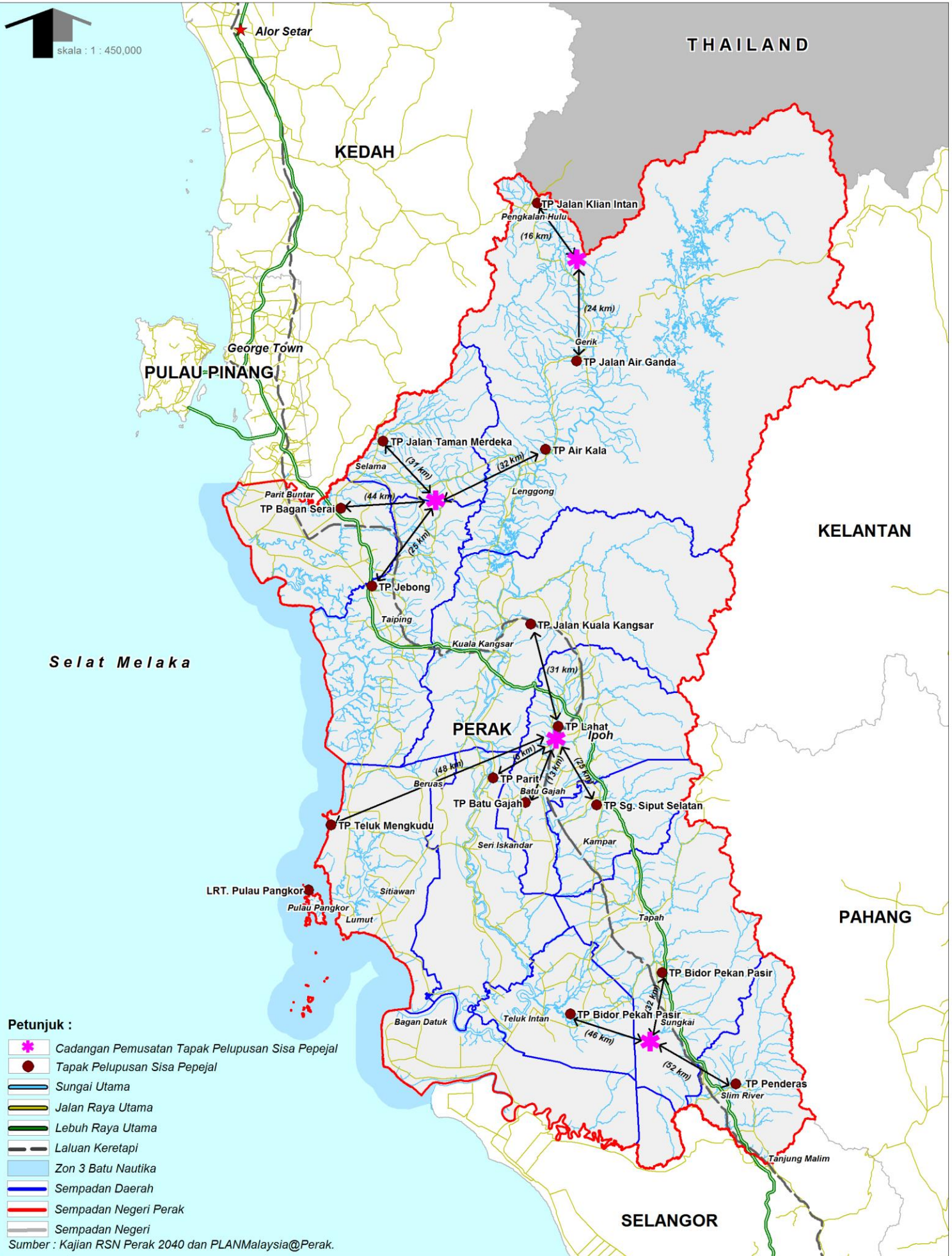
Selain itu, pengurusan mengenai buangan terjadual (merupakan sisa yang boleh membahayakan kesihatan awam kerana sukar untuk diolah, disimpan atau dilupuskan seperti komputer, minyak, bateri, ubat dan bahan kimia) juga disediakan bagi memudahkan perancangan secara mampan dilaksanakan di Negeri Perak bagi menjamin kesejahteraan penduduk sehingga tahun 2040.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
20.6.1	Menjalinkan usaha kolaborasi dengan pihak swasta bagi tujuan meningkatkan keberkesanan di dalam pengurusan sisa pepejal.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN
20.6.2	Meningkatkan jumlah tapak sisa pepejal sanitari daripada sebuah di Lahat pada tahun 2016 kepada 4 buah tapak menjelang tahun 2040 bagi mewakili setiap wilayah (tambahan 3 buah tapak adalah di Mukim Sungkai, Mukim Hulu Ijok dan Mukim Kerunai) (Rajah 4.23).	<ul style="list-style-type: none"> • SUK Negeri Perak (Bahagian Kerajaan Tempatan) • PBT

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

skala : 1 : 450,000

Rajah 4.23:
Lokasi Tapak Pelupusan Sisa Pepejal Negeri Perak 2040

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
20.6.3	Menyediakan kajian terperinci mengenai Sistem Bersepadu Pengurusan Sisa Pepejal bagi memastikan sebuah tapak pelupusan sanitari boleh menerima sisa pepejal dari beberapa daerah yang bersesuaian dengan jumlah penduduk dan rangkaian jalan raya di samping mengkaji keperluan kemudahan sokongan seperti stesen pemindahan (<i>transfer station</i>) dan lori angkut berkapasiti lebih tinggi.	<ul style="list-style-type: none"> • SUK Negeri Perak (Bahagian Kerajaan Tempatan) • PBT
20.6.4	Mewujudkan sistem pengurusan sisa pintar (<i>smart waste management system</i>) yang menggabungkan teknik moden dalam menguruskan sisa pepejal dan teknologi moden terutama di Bandaraya Ipoh, Manjung, Taiping dan Tanjong Malim.	<ul style="list-style-type: none"> • SUK Negeri Perak (Bahagian Kerajaan Tempatan) • PBT
20.6.5	Melaksanakan amalan pengasingan sisa di punca, kempen kitar semula di semua peringkat serta perluasan kawasan operasi PBT akan membantu pencapaian kadar kitar semula sebanyak 40% pada tahun 2040.	<ul style="list-style-type: none"> • SUK Negeri Perak (Bahagian Kerajaan Tempatan) • PBT
20.6.6	Menjalankan kajian terperinci bagi proses dan teknologi baru rawatan perantaraan sisa pepejal yang berkesan dan cekap seperti <i>incinerator</i> , <i>biothermal</i> , <i>thermal oxidation plant</i> dan lain-lain sistem rawatan.	<ul style="list-style-type: none"> • SUK Negeri Perak (Bahagian Kerajaan Tempatan) • PBT
20.6.7	Menguruskan pelupusan sisa berjadual secara efisien agar dapat dikitar semula bagi mengurangkan jumlah sisa yang perlu dilupuskan.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Alam Sekitar
20.6.8	Memastikan semua operasi dan aktiviti berkaitan pengumpulan, pengendalian dan penyimpanan sisa berjadual mematuhi peraturan Jabatan Alam Sekitar. Sisa berjadual merupakan sisa yang boleh membahayakan kesihatan awam kerana sukar untuk diolah, disimpan atau dilupuskan seperti komputer, minyak, bateri, ubat dan bahan kimia.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Alam Sekitar • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah
20.6.9	Memastikan baki buangan terjadual yang tidak dapat dikitar semula dilupuskan di lokasi yang diarahkan, selamat dan tidak memberi kesan kepada penduduk dan biodiversiti setempat.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Alam Sekitar

Strategi Pelaksanaan 20.7 (SP20.7)**Meningkatkan Jaringan Bekalan Gas Asli ke Kawasan Industri Utama Negeri Perak**

Rangkaian paip gas di bawah projek Penggunaan Gas Malaysia Semenanjung merentasi Negeri Perak bermula daripada Teluk Intan – Lumut – Taiping – Parit Buntar. Kawasan-kawasan yang mendapat bekalan gas ialah Bercham, Ipoh, Kampar, Kamunting, Lumut, Parit Buntar, Seri Iskandar, Seri Manjung, Sitiawan, Taiping, Tambun, Teluk Intan dan Tronoh (*Sumber: Malaysia: Natural Gas Industry Annual Review, 2016 Edition*). Ini termasuklah bekalan melalui apa yang dinamakan *virtual pipeline*, di mana gas dimampat ke dalam kontena yang khusus dibina dan dihantar ke premis pengguna.

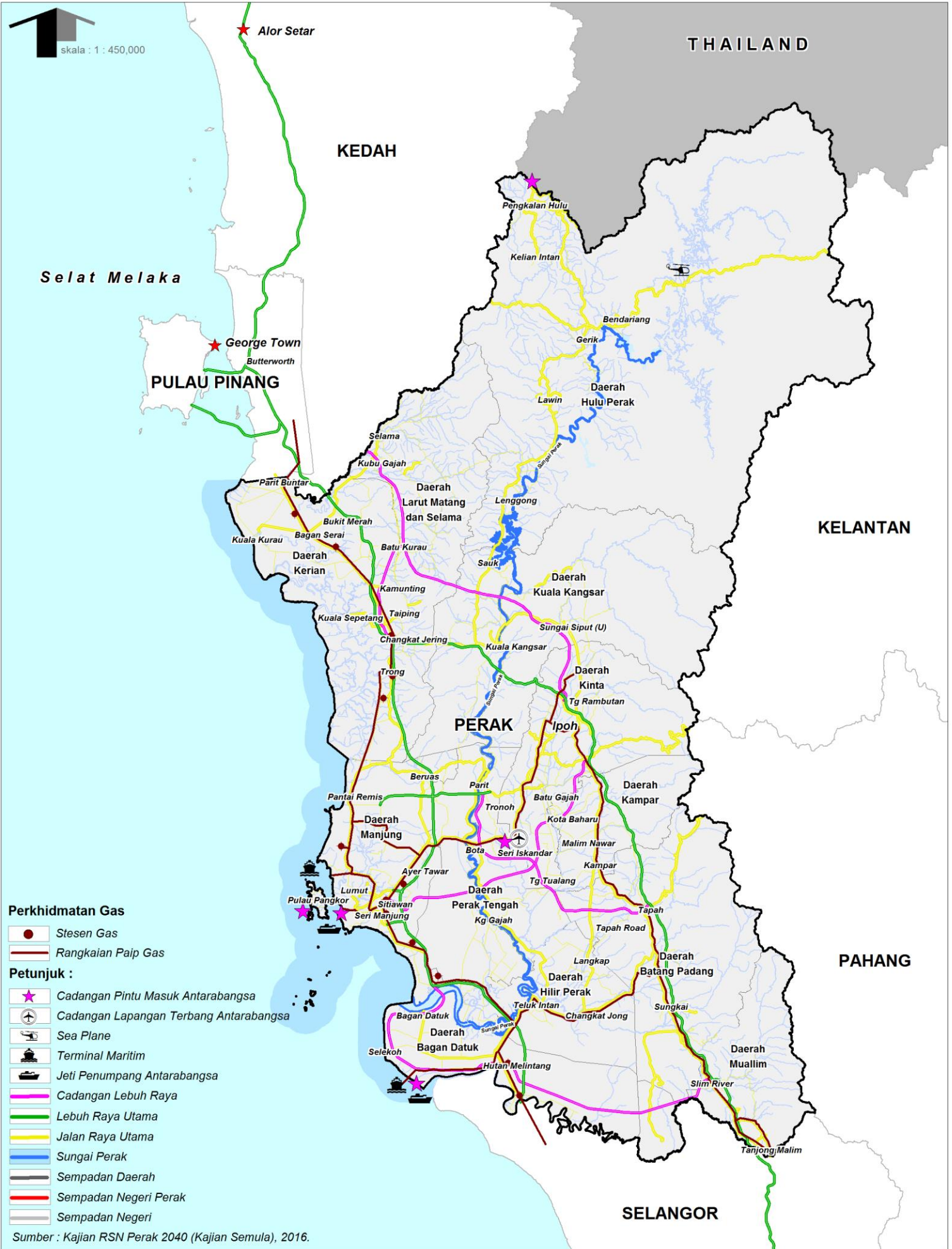

Bekalan gas untuk kawasan kajian dikendalikan oleh Gas Malaysia Bhd.(GMB). Bekalan didapati dari saluran paip gas keluli karbon Ø 32” kepunyaan syarikat Petronas Gas. Saluran paip Petronas ini bermula dari Paka, Terengganu dan gas disalurkan ke tempat-tempat tertentu di pantai barat Semenanjung Malaysia dan juga ke Singapura. Paip Petronas yang bertekanan 60 bar ini disalurkan ke paip GMB bertekanan 18 bar melalui stesen agihan yang terdapat di daerah-daerah di dalam negeri ini. Paip kepunyaan GMB selalunya melalui rizab jalan raya dan disalurkan untuk kegunaan industri dan juga stesen-stesen minyak Petronas. Paip berkaitan selalunya disalurkan ke kawasan-kawasan industri yang khusus.

Penggunaan gas asli untuk tujuan industri di Negeri Perak kini tertumpu di kawasan Manjung. Projek jaringan gas asli cecair (LNG) sejauh 140 km daripada Air Tawar (Manjung) Seri Iskandar ke Lembah Kinta telah dipersetujui bagi menyelesaikan masalah bekalan gas di Negeri Perak, disamping membantu membangunkan kawasan industri baru. Dengan itu, terdapat keperluan untuk satu dasar perancangan berkenaan bekalan gas asli untuk tujuan kegunaan industri di Negeri Perak.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
20.7.1	Menyediakan kajian menyeluruh keperluan rangkaian gas asli di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • GMB
20.7.2	Memastikan rizab yang mencukupi disediakan dengan mengambil kira aspek perancangan guna tanah dan kesesuaian pembangunan bagi menampung pembinaan prasarana sistem dan laluan paip gas.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • GMB
20.7.3	Menyediakan rangkaian gas asli cecair (LNG) di bahagian selatan Negeri Perak yang meliputi kawasan Kinta – Kampar – Tanjong Malim – Teluk Intan – Bagan Datuk bagi memberi kemudahan dan melonjakkan potensi pembangunan perindustrian dan pembuatan di kawasan ini (Rajah 4.24).	<ul style="list-style-type: none"> • GMB • UPEN

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.24:
Rangkaian Paip Gas Negeri Perak 2040

4.4 TERAS 4: MEMARTABATKAN KHAZANAH SEMULA JADI DAN WARISAN NEGERI PERAK

Teras 4 : Memartabatkan Khazanah Semula Jadi dan Warisan Negeri Perak merupakan teras keempat RSN Perak 2040 dalam membangunkan Negeri Perak secara inklusif (berdaya huni, berkualiti dan sejahtera). Teras 4 memberi penekanan kepada usaha memartabatkan khazanah semula jadi serta warisan Negeri Perak agar dapat dipelihara untuk generasi akan datang. Teras ini juga menekankan kepada peranan komuniti dalam bekerjasama membangunkan, menjaga dan memelihara keadaan fizikal dan persekitaran Negeri Perak. Aspek pengurusan risiko bencana juga diberikan keutamaan agar dirancang secara menyeluruh bagi menjamin keselamatan Negeri Perak. Terdapat 4 dasar yang disediakan bagi Teras 4 dengan perincian seperti berikut:

Dasar Perancangan 21 (RSA 21) ← → **Penjagaan KSAS dan Biodiversiti Bagi Memastikan Kesyukuran ke Arah Alam Sekitar Mampan**

Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS) perlu dikekalkan bagi tujuan pemeliharaan biodiversiti keseluruhan Negeri Perak. Perancangan dan pengurusan pembangunan guna tanah perlu dipantau secara berterusan dan diimbangi dengan kepentingan KSAS dan dilakukan secara mampan agar keseimbangan ekologi dapat dikekalkan dan meminimumkan kesan negatif kepada ciri-ciri semula jadi atau ekosistem. Bagi memelihara dan memelihara KSAS dan sumber biodiversiti, Pelan Pengurusan Alam Sekitar dan Biodiversiti yang menyeluruh bagi Negeri Perak perlu diwujudkan. Pelan ini dijangka dapat memperkukuhkan pengurusan sumber secara komprehensif dan memastikan aktiviti pembangunan dijalankan secara lestari, serta memulihkan sumber kepada keadaan sedia ada. Selain itu, pemahaman dan pengurusan sumber secara efisien juga penting bagi menjamin pengekaln alam sekitar di Negeri Perak.

Strategi Pelaksanaan 21.1 (SP21.1)

Memastikan 50 Peratus Keluasan Negeri Perak Dikekalkan Sebagai Kawasan Berhutan

Keluasan hutan di Negeri Perak adalah kedua tertinggi di dalam Semenanjung Malaysia iaitu 1,098,220.11 hektar. Kawasan berhutan ini terdiri daripada Hutan Simpanan Kekal (HSK) (997,604.12 hektar sebanyak 91%) dan baki 9% adalah Hutan Taman Hidupan Liar (luar HSK) dan Tanah Kerajaan.

Kawasan berhutan mempunyai pelbagai fungsi penting dan perlu dikekalkan termasuk sebagai kawasan tadahan air, kawasan perlindungan hidupan liar, sumber pengeluaran kayu, penyelidikan dan pembelajaran.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
21.1.1	Mengekalkan pewartaan Hutan Simpanan Kekal (HSK) sedia ada seluas 997,604.12 hektar.	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • Jabatan Perhutanan • Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara
21.1.2	Mengekalkan pewartaan Lingkaran Hutan Tengah (CFS) - Lingkaran CFS1 (Banjaran Titiwangsa - Banjaran Bintang – Banjaran Nakawan) dengan keluasan koridor 59,010 hektar.	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • Jabatan Perhutanan • Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara
21.1.3	Mewartakan kawasan hutan seluas 1,864.43 hektar yang masih belum diwartakan sebagai Hutan Simpanan Kekal (HSK). Antara cadangan awal pewartaan kawasan hutan simpanan kekal baru adalah: <ol style="list-style-type: none"> Kelip-kelip (152.98 hektar). Teluk Rubiah (1,502.0 hektar). Pulau Sembilan (209.45 hektar). 	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • Jabatan Perhutanan • Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara

Strategi Pelaksanaan 21.2 (SP21.2)**Mengangkat dan Meningkatkan Status Perlindungan Sumber Biodiversiti dan Warisan Negeri**

Negeri Perak mempunyai pelbagai kawasan berkepentingan sumber biodiversiti ikonik yang sangat sensitif dan perlu dipelihara. Bagi mempertingkatkan tahap kualiti KSAS dan sumber biodiversiti ikonik ini termasuk kawasan warisan, inisiatif pelaksanaan yang pragmatik dipilih untuk dilaksanakan di dalam RSN ini. Inisiatif mewartakan kawasan merupakan langkah yang terbaik supaya sumber ini dapat dipelihara dan dipulihara secara mampan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
21.2.1	Mengekalkan pewartaan 3 buah Taman Negeri sedia ada iaitu Taman Negeri Royal Belum, Pulau Sembilan dan Taman Alam Kinta berkeluasan 118,582 hektar.	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • Perbadanan Taman Negeri Perak
21.2.2	Menambah bilangan taman negeri yang diwartakan terutama yang mempunyai keunikan sumber alam (termasuk warisan geologi, sejarah dan arkeologi) tersendiri sebanyak 6 buah menjelang 2040 iaitu: <ol style="list-style-type: none"> Tapak Geopark Lembah Kinta (warisan geologi) (perincian projek disediakan di Bab 5 : Projek Flagship 7). Perairan Pulau Sembilan (habitat marin) (perincian projek disediakan di Bab 5 : Projek Flagship 8). Pasir Panjang (kawasan pendaratan Penyu Agar) (perincian projek disediakan di Bab 5 : Projek Flagship 9). Bukit Kledang (kawasan berkepentingan burung). Kuala Gula (kawasan berkepentingan burung). Bukit Larut (kawasan berkepentingan tanah tinggi). 	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • Perbadanan Taman Negeri Perak
21.2.3	Mewartakan kawasan keterdapatan sumber biodiversiti ikonik sebagai Taman Biodiversiti, antaranya: <ol style="list-style-type: none"> Tasik Bukit Merah dan Sg. Kerian bagi habitat Ikan Kelisa Emas (<i>Scleropages formosus</i>). Sg. Perak, terutamanya di Daerah Kuala Kangsar bagi habitat Ikan Temoleh (<i>Probarbus jullieni</i>). Sepanjang pantai Tg. Baru sehingga Pasir Panjang, Manjung bagi kawasan pendaratan Penyu Agar (<i>Chelonia mydas</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • Jabatan Perikanan • Perbadanan Taman Negeri Perak
21.2.4	Menjalankan kajian terperinci mengenai tapak warisan geologi, sejarah dan arkeologi bagi memudahkan kerja-kerja pewartaan dan pemuliharaan / pemeliharaan.	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • Jabatan Warisan Negara • JMG • Perbadanan Taman Negeri Perak

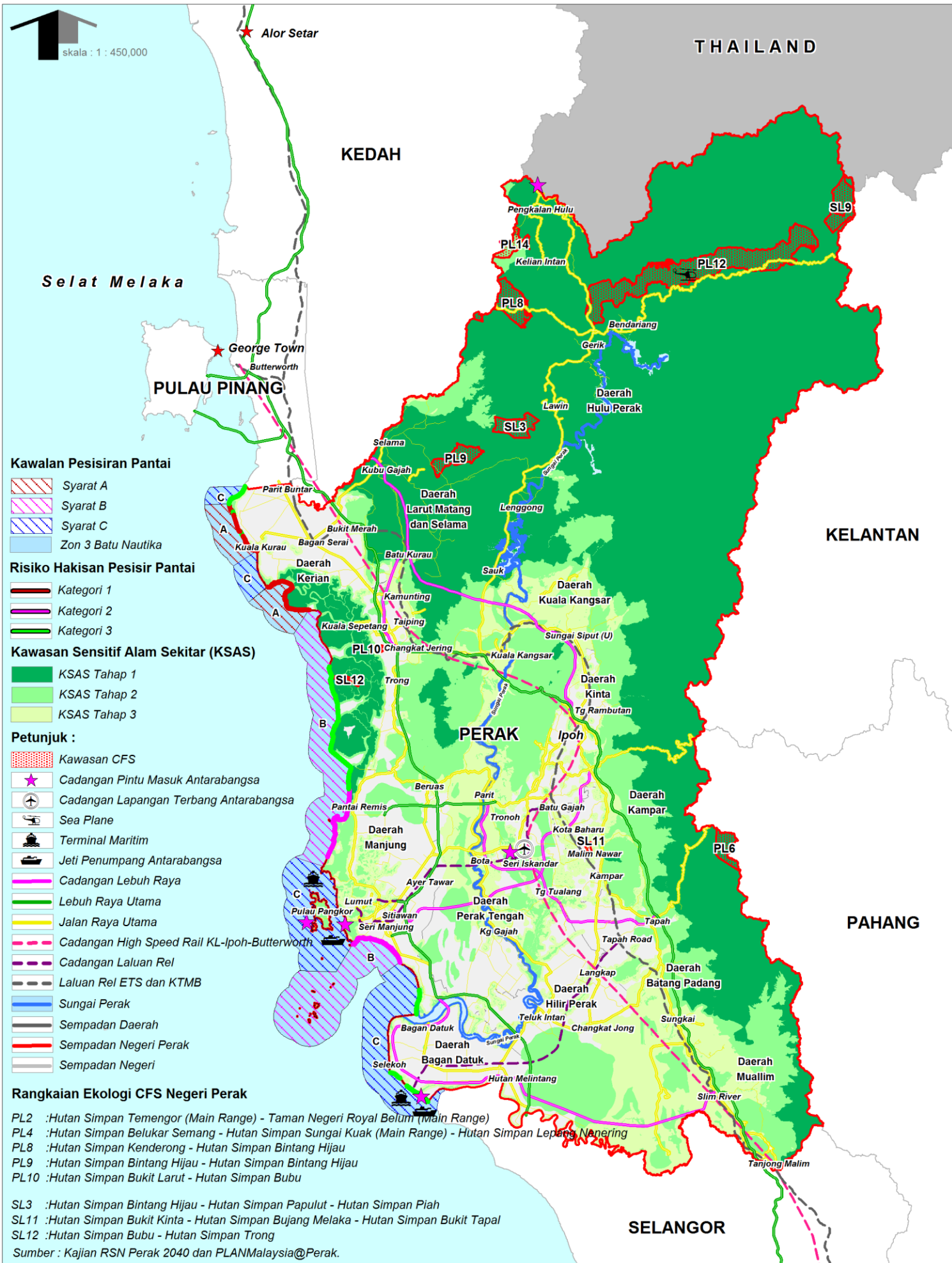
Strategi Pelaksanaan 21.3 (SP21.3)

Memelihara dan Memulihara Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS) dan Biodiversiti

Kesejahteraan KSAS dan sumber biodiversiti adalah penting bagi memastikan sesuatu ekosistem dapat berfungsi dengan baik. Namun, kerapuhan biodiversiti disebabkan aktiviti-aktiviti antropogenik dan proses “*naturogenic*” boleh membawa ancaman kepada hidupan-hidupan tertentu. Apabila sesuatu sumber biodiversiti terjejas, inisiatif segera harus dilakukan supaya sumber tersebut dapat dipulihkan semula. Pembangunan di Negeri Perak haruslah dirancang secara teliti agar usaha pemeliharaan dan pemuliharaan sumber biodiversiti dapat dilaksanakan. Antara inisiatif yang boleh dilaksanakan bagi memelihara dan memulihara KSAS dan biodiversiti di Negeri Perak (**Rajah 4.25**) adalah seperti berikut:

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
21.3.1	Menyediakan Pelan Pengurusan Biodiversiti Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perhutanan • Jabatan Perhilitan • UPEN • FRIM • Jabatan Alam Sekitar • JPS
21.3.2	Menimbal balik (<i>offset</i>) kawasan baru bagi HSK yang diceroboh atau dinyah warta sama dengan keluasan yang diceroboh atau dinyah warta, atau lebih, di mana kepentingan dan nilai ekonomi kedua-dua kawasan tersebut seharusnya sama.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perhutanan
21.3.3	Menaikkan denda maksimum terhadap pihak pemaju yang melanggar peraturan dan syarat-syarat kelulusan berdasarkan Kajian Ekonomi Ekosistem Hutan (<i>Forest Ecosystem Valuation Study</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perhutanan
21.3.4	Menanam semula pokok di kawasan yang memerlukan pemuliharaan sumber biodiversiti. Keutamaan dalam pemilihan jenis-jenis pokok adalah daripada spesies tempatan yang mempunyai tempoh tumbesaran pantas dan berdaya tahan tinggi.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perhutanan
21.3.5	Mengawal pembangunan di kawasan tadahan air termasuk 16 HSK sedia ada yang diwartakan sebagai kawasan tadahan air (HS Behrang, HS Belukar Semang, HS Bintang Hijau, HS Bujang Melaka, HS Bukit Larut, HS Gerik, HS Gunung Lang, HS Ijok, HS Lembang Nenering, HS Bubu, HS Bukit Kinta, HS Bukit Slim, HS Bukit Tapah, HS Kledang Saiong, HS Korbu, HS Piah) seluas 159,866 hektar dan kawasan tadahan sungai-sungai lain di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • Jabatan Perhutanan • Lembaga Air Perak • Jabatan Alam Sekitar • JPS

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.25:

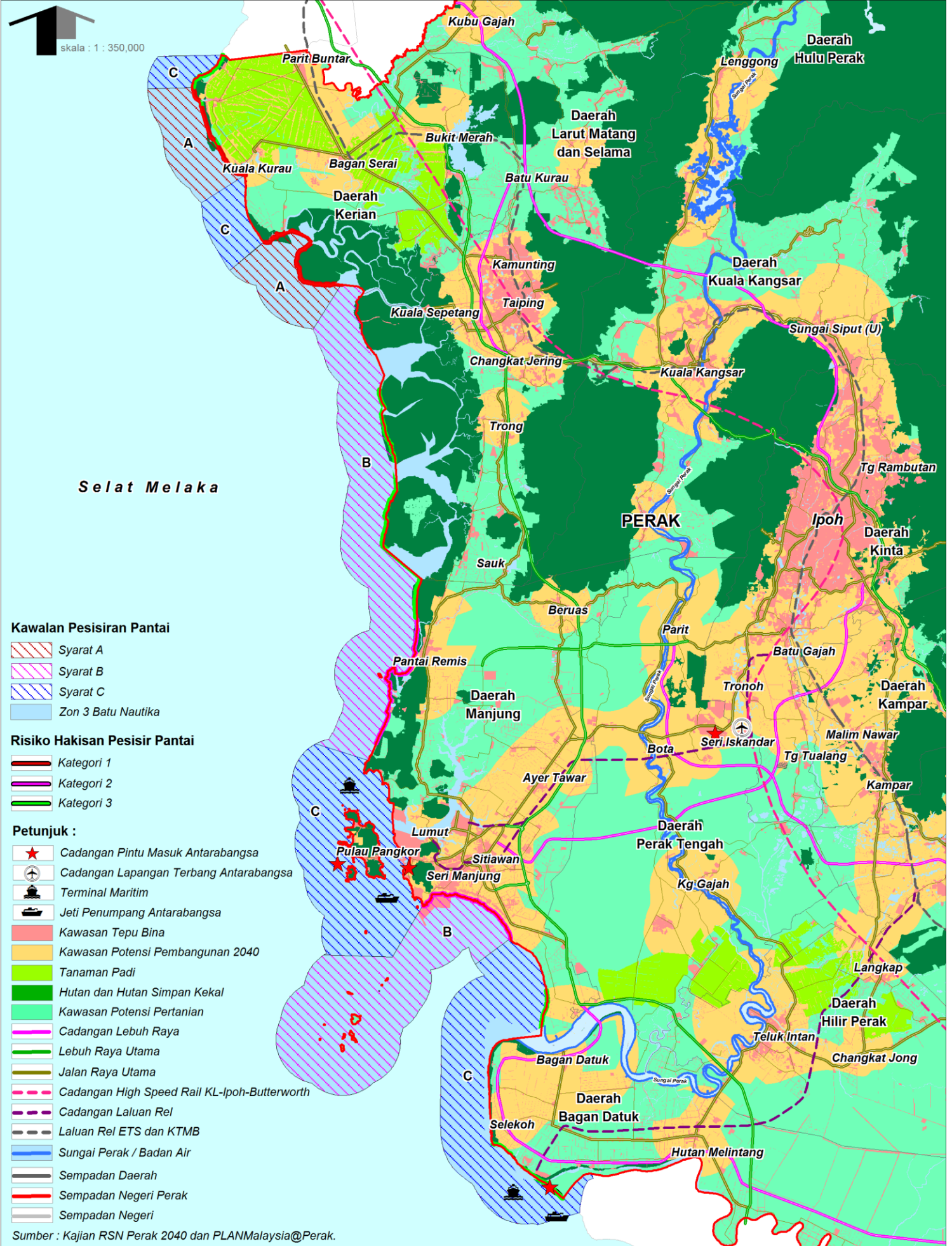
Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS) Negeri Perak

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
21.3.6	Mewarta dan memelihara semua empangan serta kawasan-kawasan sumber air alternatif seperti tasik dan bekas lombong yang menjadi sumber air di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • Lembaga Air Perak • JPS
21.3.7	<p>Merancang pembangunan di kawasan pesisiran pantai (Rajah 4.26) secara lestari melalui:</p> <p>Syarat A</p> <p>i. Sebarang aktiviti pembangunan di kawasan kategori 1 hakisan pantai (28.3 km) dan berdekatnya adalah tidak dibenarkan.</p> <p>ii. Kawasan ini perlu dipulihkan dengan membina struktur kawalan hakisan pantai atau menggunakan sumber biologi (seperti penanaman bakau) mengikut kesesuaian tapak.</p> <p>Syarat B</p> <p>i. Sebarang kerja-kerja tebus guna laut hendaklah mematuhi kajian terperinci hidrolik, Penilaian Impak Sosial (SIA), Penilaian Impak Perikanan (FIA) dan Penilaian Impak Alam Sekitar (EIA).</p> <p>ii. Tebus guna kawasan paya bakau di sepanjang kawasan pesisiran pantai perlu dielakkan. Jika terdapat keperluan yang sangat tinggi untuk pembangunan kawasan ini, peraturan yang ketat perlu dilaksanakan.</p> <p>Syarat C</p> <p>i. Pembangunan di kawasan pesisir pantai yang lain, perlu mematuhi garis panduan sedia ada seperti Rancangan Fizikal Zon Pesisiran Pantai Negara (RFZPPN) dan akan datang secara komprehensif dan menyeluruh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • Jabatan Alam Sekitar • JPS • Jabatan Perikanan
21.3.8	Menyediakan Pelan Pengurusan Pesisiran Pantai Bersepadu (ISMP).	<ul style="list-style-type: none"> • JPS • Jabatan Alam Sekitar • PLANMalaysia@Perak • Jabatan Perikanan

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.26:
Kawasan Pesisiran Pantai Negeri Perak

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
21.3.9	<p>Mengawal eksploitasi terhadap kawasan sumber galian dan mineral melalui:</p> <ol style="list-style-type: none"> Perlombongan sumber galian di dalam kawasan KSAS adalah tidak dibenarkan. Meningkatkan tahap pengawasan terhadap aktiviti perlombongan sumber mineral dan galian. Aktiviti perlombongan sumber galian dan mineral perlu mengamalkan pengurusan amalan terbaik (BMP) secara komprehensif dan menyeluruh untuk mengelakkan kepada kemerosotan alam sekitar. 	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Mineral dan Geosains Jabatan Alam Sekitar MB Inc.
21.3.10	<p>Melepaskan benih spesies ikan tempatan ke perairan umum bagi menjamin sumber ikan di tasik dan sungai berkekalan serta menyokong pembangunan industri perikanan rekreasi. Antara spesies yang bernilai tinggi dan sesuai dilepaskan adalah kelah, temoleh, patin, siakap, lampam dan baung yang akan meningkatkan pendapatan para nelayan dan melengkapkan sistem rantaian semula jadi kepada spesies asal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Perikanan
21.3.11	<p>Mengekalkan dan membaik pulih sumber warisan geologi, sejarah dan arkeologi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Warisan Negara
21.3.12	<p>Mengemas kini dan menjalankan kajian terperinci terhadap tapak-tapak warisan Negeri Perak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Warisan Negara
21.3.13	<p>Menguruskan keseluruhan KSAS secara lestari dengan perincian seperti berikut:</p> <p>KSAS Tahap 1 : Perincian</p> <ol style="list-style-type: none"> Kawasan perlindungan sedia ada (kawasan hutan tadahan air) dan cadangan baru. Habitat terancam di luar kawasan perlindungan kawasan pendaratan penyu, dataran rumput laut, kawasan terumbu karang, singkapan batu kapur, permatang kuarza dan tapak persinggahan burung). Kawasan tadahan empangan sedia ada dan cadangan baharu. Kawasan melebihi kontur 1,000m. <p>KSAS Tahap 1 : Langkah-langkah pengurusan</p> <ol style="list-style-type: none"> Pemajuan, pertanian atau pembalakan tidak dibenarkan kecuali ekopelancongan, penyelidikan dan pendidikan. 	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Alam Sekitar Jabatan Perhutanan PBT Pejabat Daerah dan Tanah

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>ii. Habitat terancam di luar Kawasan Perlindungan hendaklah dikenal pasti dan dipelihara. Pelan pengurusan perlu disediakan dan habitat tersebut diwartakan.</p> <p>iii. Kemudahan infrastruktur selain daripada infrastruktur empangan adalah tidak dibenarkan.</p> <p>iv. Pembangunan bandar dan pertanian yang baharu di kawasan tanah tinggi hanya dibenarkan di Kawasan Pengurusan Khas (KPK) Cameron Highlands - Kinta - Lojing di mana pembangunan pertanian baharu hanya dibenarkan di luar kawasan hutan simpan dan kawasan tadahan air.</p> <p>v. Semua pembangunan dan pertanian di kawasan melebihi kontur 1000m hendaklah mematuhi peraturan dan garis panduan.</p> <p>KSAS Tahap 2 : Perincian</p> <p>i. Semua hutan dan tanah bencah (<i>wetlands</i>) di luar kawasan perlindungan.</p> <p>ii. Kawasan tanah gambut, tanah lembut, lubang benam dan bekas lombong bawah tanah.</p> <p>iii. Zon penampakan 500m di sekeliling KSAS Tahap 1.</p> <p>iv. Kawasan antara kontur 300m -1,000m.</p> <p>KSAS Tahap 2 : Langkah-langkah pengurusan</p> <p>i. Pembangunan atau pertanian tidak dibenarkan.</p> <p>ii. Pembalakan mampan dan ekopelancongan berimpak rendah dibenarkan tetapi tertakluk kepada halangan setempat.</p> <p>iii. Aktiviti pembalakan mampan harus diberi penekanan dalam pemantauan dan penguatkuasaan serta menggunakan amalan pembalakan kurang impak (<i>reduce impact logging</i>).</p> <p>iv. Kajian kesesuaian tapak perlu dijalankan sebelum kawasan ini dibangunkan.</p> <p>v. Zon penampakan (500m) perlu diubah suai jika terdapat pembangunan yang sedia ada atau yang telah dirancang (komited) tetapi kawalan perlu disediakan mengikut ciri-ciri kawasan tersebut.</p> <p>vi. Inventori penggunaan tanah perlu dijalankan di peringkat Rancangan Tempatan di mana sempadan zon penampakan perlu dikemas kini dengan mengambil kira:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pembangunan sedia ada iaitu kawasan perindustrian, pertanian, petempatan dan lain-lain.	

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<ul style="list-style-type: none"> - Perancangan pembangunan yang terancang (komited). - Perancangan yang melibatkan pembangunan infrastruktur yang kritikal seperti lebuh raya, landasan kereta api, talian penghantaran elektrik dan sebagainya. <p>vii. Semua pembangunan dan pertanian di kawasan ini hendaklah mematuhi peraturan dan garis panduan.</p> <p>KSAS Tahap 3 : Perincian</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Zon penampakan 500m di sekeliling KSAS Tahap 2. ii. Kawasan tadahan takat pengambilan air dan zon recaj air tanah. iii. Kawasan antara kontur 150m - 300m. iv. Pulau-pulau dan Taman Laut. v. Kawasan pesisiran pantai. <p>KSAS Tahap 3 : Langkah-langkah pengurusan</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Pembangunan terkawal di mana jenis dan intensiti pembangunan tertakluk kepada ciri-ciri halangan seperti zon pesisiran pantai yang mengalami hakisan dan kawasan yang terdedah kepada ancaman banjir. ii. Kawasan-kawasan tadahan takat pengambilan air dan zon recaj. iii. Semua pembangunan dan pertanian di kawasan antara kontur 150m-300m hendaklah mematuhi peraturan dan garis panduan. iv. Semua pembangunan di pulau-pulau dan taman laut perlu mematuhi peraturan dan garis panduan. v. Semua pembangunan di pesisiran pantai perlu mematuhi RFZPPN, ISMP, garis panduan. 	

Dasar Perancangan 22 (RSA 22) Peningkatan Kualiti Alam Sekitar Secara Holistik dan Efektif

Pemantauan kualiti alam sekitar secara efektif mampu mengenal pasti punca kepada berlakunya pencemaran yang menjejaskan biodiversiti dan mengakibatkan ketidakseimbangan ekosistem. Penggunaan data alam sekitar di dalam kajian yang terperinci membolehkan masalah pencemaran ditangani dengan segera agar kelestarian dan keseimbangan ekosistem dapat dicapai.

Strategi Pelaksanaan 22.1 (SP22.1) Meningkatkan Tahap Kualiti Alam Sekitar

Pengukuran kualiti alam sekitar amat penting bagi mengesan perubahan alam sekitar dan sumber biodiversiti. Ini kerana alam sekitar seringkali menerima pelbagai bentuk pencemaran yang boleh menyebabkan ketidakseimbangan ekosistem. Kebanyakan pencemaran yang berlaku berpunca daripada aktiviti pembangunan yang tidak terkawal seperti perumahan, perindustrian dan perlombongan. Bentuk pencemaran utama yang kerap terjadi meliputi pelepasan sisa kumbahan dan pepejal yang menurunkan tahap kualiti air sungai dan laut serta pelepasan asap daripada kilang-kilang dan kenderaan yang menurunkan tahap kualiti udara. Oleh itu, kawalan terhadap pembangunan yang menjejaskan alam sekitar perlu diperketatkan oleh pihak berwajib bagi memelihara alam sekitar dan sumber biodiversiti sedia ada daripada terus menerima ancaman kemusnahan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
22.1.1	Menambah stesen pemantauan kualiti alam sekitar terutama di: <ol style="list-style-type: none"> Sungai-sungai yang berpotensi tinggi menerima bahan pencemar (kualiti air sungai). Kawasan pantai, kuala dan pulau (kualiti air marin). Kawasan perindustrian atau kawasan bandar (kualiti udara). 	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Alam Sekitar
22.1.2	Membina sistem dalam talian bagi mengawal kualiti alam sekitar semua industri sederhana dan berat (air, udara dan bunyi bising).	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Alam Sekitar
22.1.3	Memastikan tiada industri yang melibatkan radioaktif beroperasi di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Alam Sekitar
22.1.4	Menjalankan kajian terperinci terhadap sumber pasir Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> Jabatan Mineral dan Geosains

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
22.1.5 Menghadkan aktiviti perlombongan pasir di sungai atau laut dengan mengawal pengeluaran permit perlombongan pasir bagi memastikan sumber pasir tidak dilombong secara berleluasa dan mencemarkan alam sekitar.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Mineral dan Geosains
22.1.6 Menghadkan pembangunan aktiviti akuakultur komersial di dalam Zon Industri Akuakultur (ZIA) dan ternakan khinzir di dalam Zon Ternakan Khinzir (ZTK) Bersepadu dengan: <ol style="list-style-type: none"> i. Projek akuakultur yang tidak mematuhi syarat-syarat yang ditetapkan oleh Jabatan Perikanan dan Jabatan Alam Sekitar perlu dikenakan denda maksimum. ii. Aktiviti penternakan khinzir yang mencemarkan alam sekitar perlu dikenakan denda maksimum. iii. Air kumbahan dan bahan buangan daripada pusat penternakan perlu berkitar dalam kawasan ternakan sahaja serta tidak terlepas ke perairan berdekatan atau meresap ke dalam tanah. iv. Pelaksanaan biosekuriti ladang yang baik dan sistem <i>disinfection</i> yang sempurna adalah wajib bagi mengawal penyakit dan kesihatan awam. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perikanan • Jabatan Veterinar • Jabatan Alam Sekitar
22.1.7 Menambah baik pengurusan sisa pepejal dengan: <ol style="list-style-type: none"> i. Menambah bilangan tapak pelupusan sanitari sedia ada daripada 1 tapak (2015) kepada 4 tapak menjelang 2040. ii. Membina 6 pusat kitar semula di kawasan strategik menjelang tahun 2040. iii. Menutup tapak pembuangan sisa pepejal haram dan denda yang maksimum dikenakan terhadap individu yang membuang sampah di tapak haram tersebut. iv. Memasang perangkap sampah di dalam sungai terutama di lokasi-lokasi kritikal iaitu di lembangan Sg. Perak, Sg. Kerian, Sg. Bruas, Sg. Kurau, Sg. Raja Hitam, Sg. Sepetang, Sg. Wangi dan Sg. Bernam. v. Menjalankan kajian menambah baik fungsi perangkap sampah termasuk kemampuan mengaut sampah di dasar sungai. vi. Meluaskan amalan teknologi hijau seperti mesin mini pengkomposan sisa organik siap bina atau mudah alih di setiap kawasan perumahan, komersial dan industri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pengurusan Sisa Pepejal Negara • Perbadanan Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam • Jabatan Alam Sekitar • Jabatan Pengairan dan Saliran • Environment Idaman Sdn. Bhd.
22.1.8 Membina sistem olahan sisa kumbahan berpusat di kawasan bandar bagi meningkatkan pengurusan kumbahan di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perkhidmatan Pembetungan • Jabatan Alam Sekitar • IWK

Dasar Perancangan 23 (RSA 23) Pemeriksaan Peranan Komuniti Dalam Penjagaan Alam Sekitar

Penglibatan komuniti di dalam menjaga dan mengurus alam sekitar adalah amat penting terutama kepada mereka yang tinggal di dalam atau berhampiran dengan sumber biodiversiti tersebut. Komuniti bertanggungjawab memainkan peranan yang aktif untuk mengenal pasti punca kepada pencemaran agar permasalahan tersebut dapat diatasi dengan kadar segera. Pemahaman dan kesedaran ke atas alam sekitar dalam kalangan penduduk boleh diterap melalui program yang dijalankan oleh PBT, badan-badan kerajaan, swasta dan Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO). Alam sekitar yang kekal terpelihara dapat memberi pelbagai manfaat kepada komuniti seperti air sungai sebagai sumber air tawar, sayur-sayuran dan buah-buahan sebagai sumber makanan dan herba sebagai ubat-ubatan. Pemeriksaan peranan komuniti dapat membantu di dalam meningkatkan tahap penjagaan alam sekitar yang lebih efisien.

Strategi Pelaksanaan 23.1

Memperkuatkan Pengurusan Alam Sekitar dan Biodiversiti Oleh Komuniti

Alam sekitar dan sumber biodiversiti mudah terdedah kepada pelbagai ancaman seperti pencemaran, eksploitasi yang berlebihan dan aktiviti pembangunan yang tidak mampan. Penglibatan komuniti dalam pengurusan alam sekitar merupakan antara langkah utama yang efektif bagi menangani masalah-masalah ini. Walau bagaimanapun, penyertaan komuniti didapati masih lagi terhad disebabkan oleh kurangnya kesedaran berkaitan alam sekitar pada segelintir penduduk. Pemeriksaan peranan komuniti dalam pengurusan alam sekitar dan biodiversiti dijangka dapat meningkatkan pemahaman terhadap kepentingan pengurusan sumber dan menanam rasa tanggungjawab terhadap sumber tersebut dalam kalangan komuniti. Pengurusan sumber yang teratur dan efisien oleh komuniti dapat membantu mengawal aktiviti pembangunan yang menjejaskan alam sekitar dan memberi impak positif kepada komuniti seperti menambah pendapatan melalui sumber biodiversiti tersebut.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
23.1.1	<p>Melaksanakan program pengurusan sumber alam sekitar dan biodiversiti berasaskan komuniti seperti:</p> <p>i. Program Pengurusan Sumber Perhutanan Berasaskan Komuniti (<i>Community Based Forestry Management</i>) - melibatkan komuniti yang tinggal di dalam atau berhampiran kawasan berhutanan.</p> <p>ii. Program Pengurusan Sumber Perikanan Berasaskan Komuniti (<i>Community Based Fishery Management</i>) - melibatkan komuniti desa yang terlibat dalam mengurus sumber perikanan.</p> <p>iii. Program Pengurusan Warisan Geologi dan Arkeologi Berasaskan Komuniti (<i>Community Based Geology and Archaeology Heritage Management</i>) - melibatkan pengurusan kawasan warisan oleh komuniti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perhutanan • Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara • Jabatan Perikanan • Jabatan Warisan Negara • Perbadanan Taman Negeri Perak • PBT • Badan Bukan Kerajaan (NGO) seperti Global Environment Centre (GEC), Persatuan Pencinta Alam Malaysia (MNS), Wetlands International Malaysia, Tabung Alam Malaysia (WWF-Malaysia), Badan Warisan Malaysia
23.1.2	<p>Menambah bilangan ahli Pasukan Pemantau Pencemaran (3P).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perhutanan • Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara • Jabatan Alam Sekitar • Jabatan Perikanan • Jabatan Warisan Negara • PLANMalaysia@Perak • Perbadanan Taman Negeri Perak • PBT • NGO seperti Global Environment Centre (GEC), Persatuan Pencinta Alam Malaysia (MNS), Wetlands International, Tabung Alam Malaysia (WWF – Malaysia), Badan Warisan Malaysia
23.1.3	<p>Meningkatkan program kesedaran alam sekitar dan biodiversiti untuk komuniti melalui:</p> <p>i. Mempertingkatkan program kesedaran alam sekitar dan biodiversiti dalam kalangan komuniti setempat iaitu komuniti yang tinggal berhampiran dengan kawasan KSAS.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Pendidikan • Jabatan Perhutanan • Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara • JAS • Jabatan Perikanan • Jabatan Warisan Negara

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>ii. Memberi penganugerahan kepada komuniti yang aktif menguruskan alam sekitar.</p> <p>iii. Menjalankan pelbagai program kesedaran alam sekitar setiap bulan di setiap daerah di Negeri Perak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Perbadanan Taman Negeri Perak • PBR • NGO seperti Tabung Alam Malaysia (WWF-Malaysia), Persatuan Pencinta Alam Malaysia (MNS), Sahabat Alam Malaysia (SAM), Persatuan Aktivis Sahabat Alam (KUASA), Persatuan Alam Sekitar Perak, Aktivis Manjung Lestari (LESTARI), Persatuan Pencinta Alam & Sukan Memancing Perak (PENCINTA), Global Environment Centre (GEC), Wetlands International dan Badan Warisan Malaysia

Dasar Perancangan 24 (RSA 24) ← → Pengurusan Risiko Bencana Yang Efektif Bagi Menjamin Keselamatan

Risiko bencana di Negeri Perak merangkumi banjir, kemarau, peningkatan paras air laut, tanah runtuh, hakisan pantai dan lubang benam. Pengurusan risiko bencana harus dikaji secara terperinci agar sebarang bencana dapat dielakkan serta mengurangkan kesan mudaratnya terhadap alam sekitar dan rakyat. Oleh itu, adalah sangat penting penilaian risiko bencana dijalankan secara sistematik terutamanya di kawasan bandar dan petempatan di seluruh Negeri Perak.

Strategi Pelaksanaan 24.1 (SP24.1) Memperkasakan Pengurusan Risiko Bencana Secara Menyeluruh

Dari bulan Januari sehingga Mac 2016, sebanyak 44 kes bencana alam telah dilaporkan oleh Pihak Bomba (KPKT, 2016). Kebanyakan bencana yang berlaku adalah disebabkan oleh perubahan iklim. Perubahan iklim boleh didefinisikan sebagai sebarang perubahan suhu, presipitasi dan corak angin yang memberi kesan secara langsung dan tidak langsung terhadap manusia dan aktiviti yang dijalankannya serta sistem dan proses semula jadi. Punca utama kepada berlakunya perubahan iklim adalah pelepasan gas rumah kaca yang terhasil secara semula jadi (seperti proses respirasi haiwan dan tumbuhan) dan bukan semula jadi (seperti pelepasan asap kenderaan dan kilang, pembakaran sampah secara terbuka, penebangan hutan dan aktiviti agrikultur). Perubahan iklim telah meningkatkan kadar penurunan hujan, yang seterusnya meningkatkan paras air laut dan mengakibatkan banjir.

Selain itu, fenomena lubang benam juga dilaporkan di Negeri Perak. Kejadian lubang benam boleh dikaitkan dengan struktur geologi di kawasan batu kapur yang terbentuk hasil aktiviti-aktiviti pemendapan semula jadi. Sifat semula jadi batu kapur yang mudah terhakis akan membentuk lubang di bawah tanah dan menyebabkan berlakunya kejadian lubang benam akibat runtuh (Rajah 4.27).

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>24.1.1 Meningkatkan kesiapsiagaan pihak berwajib dan komuniti dalam menangani risiko bencana dengan menyediakan Prosedur Operasi Piawai (SOP) bencana harus dirancang dengan teliti agar hari kejadian dapat diuruskan dengan sistematik dan efektif. Sila rujuk Lampiran 4 untuk perincian mengenai langkah-langkah pengurusan kawasan risiko bencana.</p> <div data-bbox="352 551 1350 1043" style="border: 1px solid black; padding: 10px; background-color: #e6f2e6;"> <p style="font-size: small;">Sumber: www.ritsumei.ac.jp</p> </div>	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • JPS • Jabatan Meteorologi • Jabatan Bomba dan Penyelamat • Jabatan Pertahanan Awam
<p>24.1.2 Memetakan geobencana lubang benam dengan menjalankan kajian terperinci bagi memeta kawasan-kawasan berpotensi lubang benam di seluruh Negeri Perak. Setakat ini, hanya terdapat peta lokasi kejadian lubang benam di sekitar Ipoh yang membuktikan kekerapan berlakunya bencana kejadian lubang benam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • JMG
<p>24.1.3 Mengawal bencana banjir di kawasan berpotensi banjir dengan:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Membina benteng banjir di kawasan berpotensi yang mengambil kira lokasi limpahan daripada perairan umum seperti laut dan sungai-sungai utama. ii. Membina kolam takungan banjir (<i>water retention pond</i>) di lokasi berpotensi banjir untuk mengawal aliran air pada waktu puncak. iii. Menyedia dan melaksanakan Pelan Pengurusan Lembangan Sungai Bersepadu (IRBM) bagi mengekang bencana banjir. Pelan IRBM harus memfokuskan kepada pengurusan banjir dengan melaksanakan pendekatan pengurusan banjir bersepadu dan mengawal pembangunan di kawasan sensitif banjir. 	<ul style="list-style-type: none"> • JPS

Inisiatif Pelaksanaan	Agensi Pelaksana
<p>iv. Mengekalkan badan air seperti tasik dan kolam sedia ada bagi menyediakan kolam takungan semula jadi. Tasik-tasik seperti Tasik Chenderoh, Tasik Bersia, Tasik Kenering dan Tasik Temenggor harus dipelihara kerana berfungsi sebagai kawasan penebat banjir.</p> <p>v. Mengkaji semula pengurusan sistem saliran dan perparitan bersepadu sedia ada agar pelaksanaan pengawalan banjir dapat dicapai.</p>	

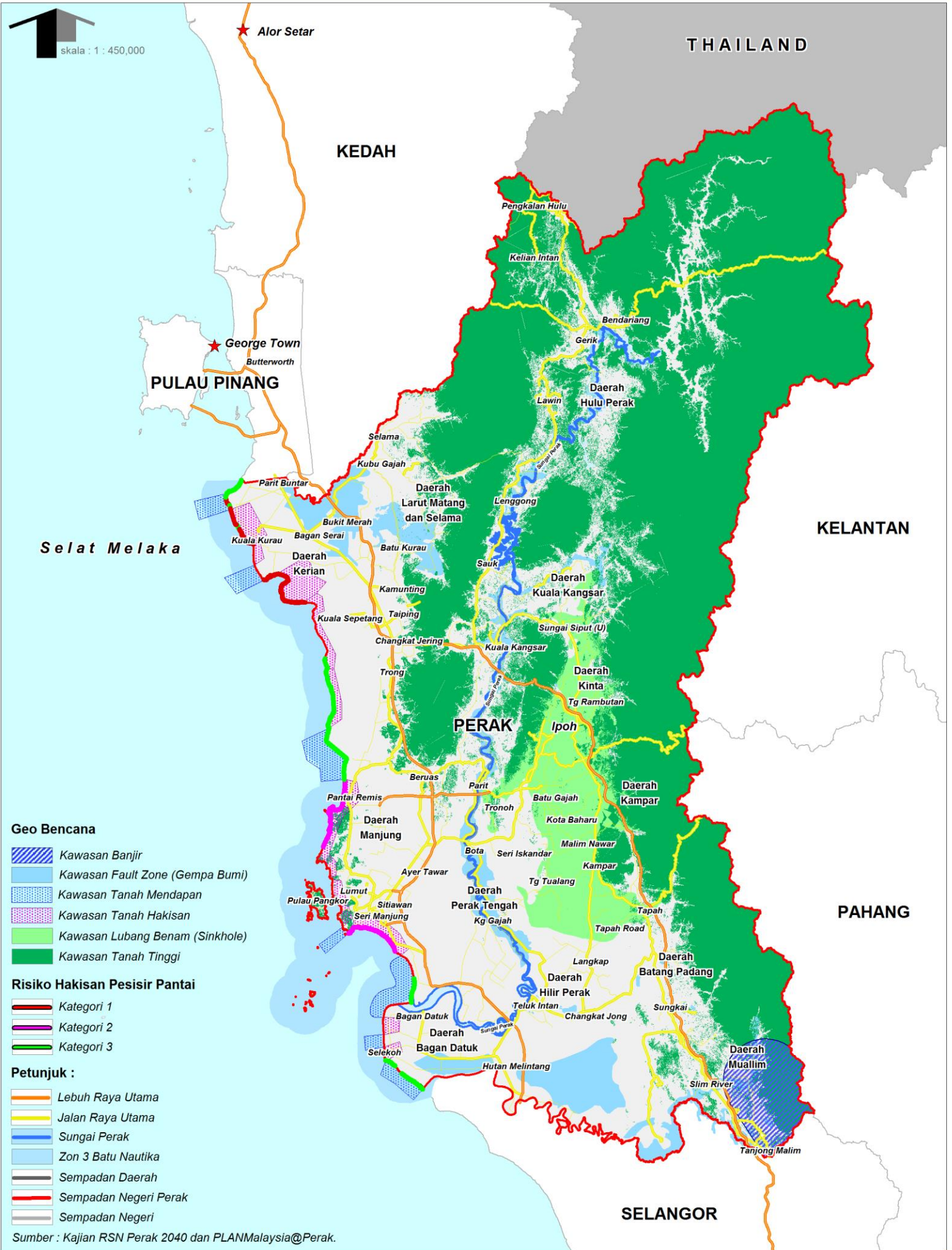
4

DASAR STRATEGIK
NEGERI PERAK 2040

TERAS 4

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PERAK 2040

Rajah 4.27:
Pelan Risiko Bencana Negeri Perak

BAB 5

PROJEK FLAGSHIP

Lapangan Terbang Antarabangsa Negeri Perak
Perak Agrofood (Lembah Makanan Negara)
Pembangunan Koridor Sungai Perak
Pusat Inovasi Negeri Perak
Pembangunan Pelancongan Negeri Perak
Rel Metropolitan Kinta
Pewartaan Taman Negeri Perairan Pulau Sembilan
Pewartaan Taman Negeri Geopark Lembah Kinta
Pewartaan Kawasan Perlindungan Penyu Segari

5.0 PROJEK *FLAGSHIP*

Bab ini menjelaskan mengenai projek *flagship* Negeri Perak yang mampu melonjakkan tahap ekonomi negeri sehingga tahun 2040. Projek *flagship* ini disediakan berdasarkan dasar perancangan dan diperkukuhkan dengan inisiatif pelaksanaan di Bab 4. Terdapat pelbagai projek yang dicadang untuk dilaksanakan sepanjang tempoh RSN yang mampu menyokong kepada pengukuhan ekonomi, fizikal dan alam sekitar Negeri Perak sehingga tahun 2040. Daripada keseluruhan cadangan, 9 projek *flagship* yang dicadangkan di Negeri Perak adalah:

- i. Lapangan Terbang Antarabangsa Negeri Perak
- ii. Perak Agrofood (Lembah Makanan Negara)
- iii. Pembangunan Koridor Sungai Perak
- iv. Pusat Inovasi Negeri Perak
- v. Pembangunan Pelancongan Negeri Perak
- vi. Rel Metropolitan Kinta
- vii. Pewartaan Taman Negeri Geopark Lembah Kinta
- viii. Pewartaan Taman Negeri Perairan Pulau Sembilan
- ix. Pewartaan Kawasan Perlindungan Penyusu Segari

Setiap projek ini disertakan dengan perincian seperti berikut:

Nama projek /
program

Perincian projek /
program

Kepentingan
projek / program

Agensi pelaksana
utama

Sumber
peruntukan

Fasa
pelaksanaan

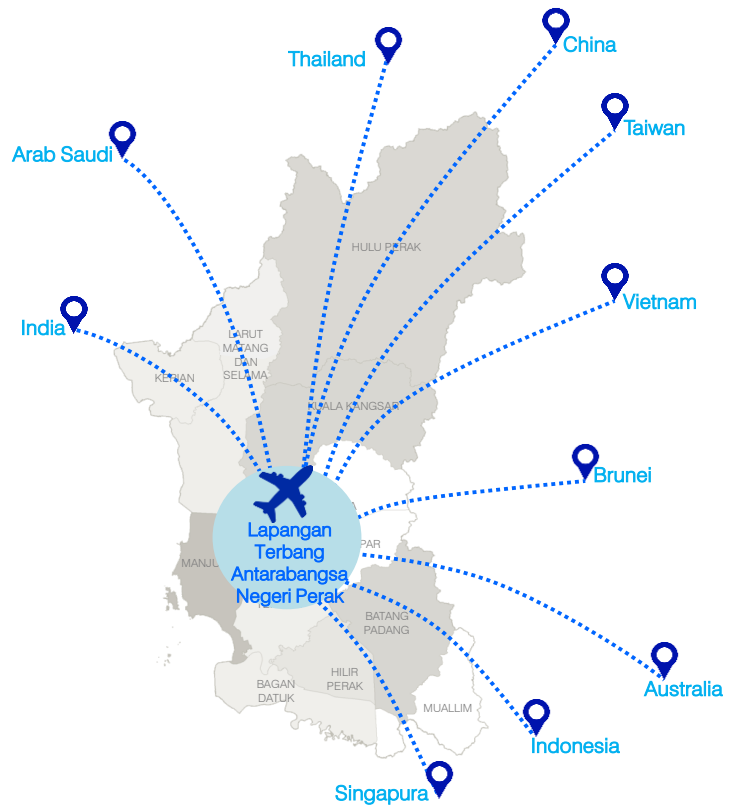
Indikator pemantauan
pelaksanaan
2018-2040

5.1 LAPANGAN TERBANG ANTARABANGSA NEGERI PERAK

Projek Lapangan Terbang Antarabangsa yang baru bagi menggantikan Lapangan Terbang Sultan Azlan Shah dicadangkan di Seri Iskandar bertujuan meningkatkan sektor pelancongan dan pemasaran ekonomi secara lebih meluas. Negeri Perak mempunyai lebih daripada 60 kawasan tarikan pelancongan yang sudah popular. Ini mengukuhkan potensi Negeri Perak untuk membuka pintu kepada pelancong-pelancong dari negara ASEAN, Indonesia, Korea, Jepun dan China. Jika ditambah pelancong dari negara barat iaitu Afrika dan Timur Tengah, kalendar pelancongan Negeri Perak menjadi begitu padat.

Di sekitar tapak cadangan lapangan terbang ini terdapat kawasan yang dicadangkan untuk pembangunan kluster perindustrian berasaskan penerbangan dan aeroangkasa yang mana hasil keluarannya perlu dieksport. Bagi memudahkan import bahan mentah dan eksport barangan terhasil, lapangan terbang ini dicadangkan diperengkapkan dengan prasarana untuk urusan import eksport.

Ini juga penting bagi kargo yang masuk melalui Terminal Maritim Lumut dan perlu dihantar kepada pengguna dengan kadar segera. Pengusaha bunga-bunga dan sayur-sayuran di Cameron Highlands juga tidak lagi perlu menghantar hasil keluaran mereka ke Singapura kerana boleh menggunakan lapangan terbang di Seri Iskandar secara terus. Ini akan menjimatkan kos pengusaha dan meningkatkan keuntungan mereka. Bagi melengkapkan cadangan pembangunan lapangan terbang ini, hubungan rel juga akan disediakan ke Bandaraya Ipoh melalui Batu Gajah.

LAPANGAN TERBANG ANTARABANGSA DI SERI ISKANDAR

- i. Menyediakan bangunan terminal yang lebih besar.
- ii. Menyediakan prasarana untuk urusan import eksport seperti terminal kargo, perkhidmatan perbankan dan ruang komersial.
- iii. Menyediakan kemudahan keselamatan, imigresen dan pusat kawalan trafik udara.
- iv. Menambah laluan penerbangan terutama dari Indonesia, Korea, Jepun, China, Afrika dan Timur Tengah dan lain-lain Negara yang bersesuaian.
- v. Membangunkan Seri Iskandar sebagai Hab Aviasi Negeri Perak, cadangan Taman Teknologi Aerospace dan Perak Science Park.
- vi. Membangunkan kluster perindustrian berasaskan penerbangan dan aeroangkasa.
- vii. Membina hubungan rel Batu Gajah - Lumut.

- i. Meningkatkan sektor pelancongan dan ekonomi Negeri Perak secara meluas.
- ii. Menampung jumlah penumpang yang semakin bertambah dan melebihi kapasiti semasa sehingga tahun 2040.

UPEN, MAHB, PKNP, Kementerian Pengangkutan, Jabatan Penerbangan Awam, INVESTPerak

Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri Perak

2018-2030

- i. Jumlah pertambahan kedatangan pelancong.
- ii. Jumlah laluan penerbangan.

5.2 PERAK AGROFOOD (LEMBAH MAKANAN NEGARA)

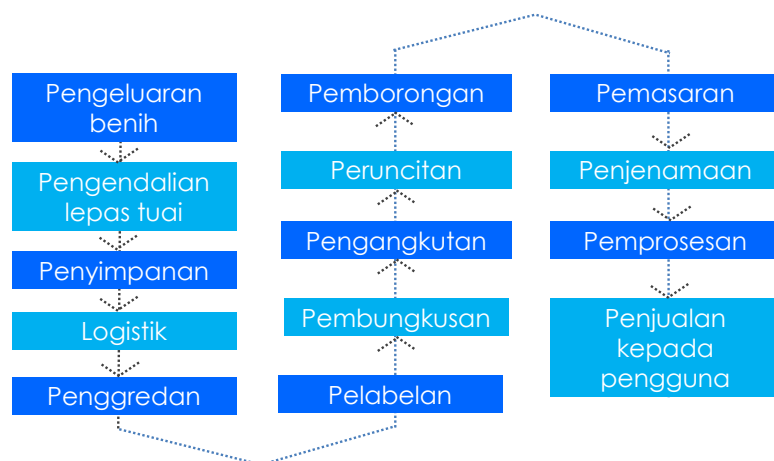
Kepelbagaian tanaman makanan menjadikan Negeri Perak salah satu pengeluar hasil agromakanan utama negara. Pada tahun 2015, Negeri Perak menghasilkan 691.48 juta kilogram dengan nilai RM1,100.00 juta dan jumlah ini boleh ditingkatkan lagi dengan menjadikannya sebagai Lembah Makanan Negara. Sektor agromakanan akan terus berkembang dan berperanan sebagai salah satu sektor ekonomi utama yang menyumbang kepada KDNK Negeri Perak.

Kawasan tumpuan sebagai pengeluar utama sektor agromakanan adalah seperti kawasan Jelapang Padi (Kerian – Sungai Manik dan Seberang Perak), Taman Kekal Pengeluaran Makanan, kawasan penternakan dan padang ragut serta zon industri akuakultur termasuklah kawasan pertanian berpotensi di Selama, Manong, Seberang Perak, Bagan Serai, Parit Buntar, Titi Gantong dan Pengkalan Hulu.

Perkembangan sektor agromakanan perlulah selaras dengan penggunaan alatan dan jentera yang berteknologi tinggi bagi menghasilkan tanaman yang lebih banyak dan berkualiti tinggi. Galakan kepada bidang penyelidikan dan pembangunan juga dapat membantu dalam memajukan produktiviti tanaman makanan dan seterusnya menyumbang kepada salah satu tarikan pelancongan agro di Negeri Perak. Latihan kepada petani dan pesawah perlu dipergiatkan bagi memastikan proses penghasilan tanaman dan kemahiran keusahawanan dilaksanakan dengan lebih cekap. Ini secara tidak langsung membantu dalam menyediakan peluang pekerjaan kepada penduduk tempatan. Selain itu, kawasan tanah terbiar juga boleh diusahakan sebagai kawasan tanaman sayuran dan buah-buahan yang menyumbang kepada hasil tanaman yang bermutu tinggi.

Sebagai Lembah Makanan Negara, Negeri Perak berupaya menghasilkan makanan sendiri yang mencukupi dan mengurangkan kebergantungan terhadap bekalan makanan import. Hasil makanan yang bermutu tinggi boleh dipasarkan ke dalam dan luar negara dan menyumbang kepada pendapatan negara dan juga penduduk tempatan.

Pemerkasaan hasil agromakanan juga menyokong kepada Kedaulatan Makanan Negara. Rangkaian pemprosesan sumber agromakanan dan berpotensi dibangunkan di Negeri Perak adalah seperti berikut:

PERAK AGROFOOD (LEMBAH MAKANAN NEGARA)

- i. Fokus di Selama, Manong, Seberang Perak, Bagan Serai, Parit Buntar, Titi Gantung dan Pengkalan Hulu.
- ii. Mengusahakan kawasan jelapang padi, taman kekal pengeluaran makanan, lain-lain tanaman makanan, kawasan penternakan dan padang ragut serta zon industri akuakultur secara besar-besaran untuk mengukuhkan Negeri Perak sebagai pengeluar sektor agromakanan utama negara.
- iii. Menggunakan alatan dan jentera pertanian berteknologi tinggi.
- iv. Mengaplikasi teknik pertanian moden yang boleh mempercepatkan hasil tani.
- v. Menggalakkan bidang penyelidikan dan pembangunan (R&D).
- vi. Menyediakan latihan pengurusan pertanian dan keusahawanan kepada para petani dan pesawah.
- vii. Membangunkan pusat pengumpulan dan pengedaran hasil agromakanan di Selama, Manong, Seberang Perak, Bagan Serai dan Titi Gantung.
- viii. Memberi insentif (pembangunan infrastruktur, bahan input dan sistem pengairan) di kawasan pertanian.
- ix. Menggunakan amalan teknologi terkini dan amalan pertanian baik (APB) ke arah Pensijilan MyGAP dan SOM.
- x. Menggalakkan penggunaan mikrob berfaedah (EM).
- xi. Membina Terminal Reka Bentuk, Pembinaan dan Penyelenggaraan Vesel Perikanan Negara di Lumut dan Hutan Melintang, Bagan Datuk.
- xii. Menyediakan jeti pendaratan ikan yang lengkap dengan pelbagai kemudahan seperti jeti pendaratan ikan, kilang air batu, bilik sejuk, kilang memproses ikan, pengangkutan, gerai jualan dan bengkel enjin / pukut terutama di Pulau Pangkor, Pantai Remis dan Kuala Sepetang.
- xiii. Membina dan menaik taraf jeti perikanan seperti di Hutan Melintang, Bagan Datuk, Pulau Pangkor, Segari, Kuala Sepetang, Kuala Kurau dan Tanjung Piandang.
- xiv. Membangunkan kawasan Rusa *Belt* di Pengkalan Hulu sebagai pusat ternakan dan pelancongan.
- xv. Menaik taraf Pusat Pemiakan Kambing Boer Nasional di Pondok Tanjung, Selama sebagai pusat ternakan kambing boer negara.
- xvi. Menjadikan produk berasaskan herba dan perubatan sebagai salah satu pengeluar utama produk bioteknologi berasaskan hutan dengan menjalankan kajian penyelidikan dan pembangunan (R&D) secara berterusan.

- i. Meningkatkan hasil dan nilai pengeluaran pertanian makanan.
- ii. Menghasilkan makanan yang bermutu tinggi.
- iii. Mengurangkan kebergantungan terhadap bekalan makanan import.
- iv. Meluaskan pasaran agromakanan ke dalam dan luar negara.
- v. Menyokong kepada Kedaulatan Makanan Negara.

UPEN, PPPNP, IADA Kerian-Sungai Manik, IADA Seberang Perak, Jabatan Pertanian, Jabatan Perikanan, JPS, Jabatan Perkhidmatan Veterinar, MARDI, MIDA

Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri Perak

2018-2040

- i. Jumlah peningkatan hasil pertanian makanan.
- ii. Jumlah peningkatan keluasan pertanian makanan.
- iii. Kadar pengurangan bekalan makanan import.

5.3 PEMBANGUNAN KORIDOR SUNGAI PERAK

Cadangan pembangunan koridor Sungai Perak bertujuan untuk memartabatkan Sungai Perak sebagai satu komponen strategik di dalam pembangunan Negeri Perak sehingga tahun 2040. Era kegemilangan Sungai Perak akan dihidupkan semula melalui integrasi secara lestari dari aspek pembangunan fizikal, sosial, ekonomi dan pengurusan. Prinsip dan cadangan Pengurusan Bersepadu Lembangan Sungai Perak perlu dirujuk sebagai asas pembangunan Koridor Sungai Perak.

POTENSI PEMBANGUNAN KORIDOR SUNGAI PERAK

- Memelihara aset warisan dan pelancongan
- Memelihara kampung-kampung tradisional
- Mejadi kawasan rekreasi persisiran sungai
- Memelihara kualiti air sungai
- Mengukuhkan aktiviti pertanian

Sungai Perak yang menjadi Istiadat Mengambil Air Besiram Tabal

Rumah kampung tradisional yang terdapat di sepanjang sungai.

Pemandangan menarik di Sungai Perak

Kawasan rekreasi di persisiran sungai.

Victoria Bridge yang merentasi Sungai Perak

PEMBANGUNAN KORIDOR SUNGAI PERAK

- i. Menyediakan Pelan Pembangunan Sungai Perak.
- ii. Pemeliharaan biodiversiti semula jadi Sungai Perak.
- iii. Penambahan lokasi pengawasan kualiti air Sungai Perak.
- iv. Pembangunan bandar dan pekan kecil pesisiran Sungai Perak.
- v. Pembangunan kampung-kampung tradisional pesisiran Sungai Perak.
- vi. Pembangunan produk pelancongan sedia ada dan baru di sepanjang pesisiran Sungai Perak.
- vii. Pembangunan sumber agromakanan pesisiran Sungai Perak (jelapang padi, TKPM, kebun-kebun desa, perikanan sungai dan akuakultur).
- viii. Pembangunan IKS desa pesisiran Sungai Perak.
- ix. Pembangunan jeti, infrastruktur maritim dan pengangkutan sungai.
- x. Pembangunan infrastruktur mitigasi banjir.
- xi. Peningkatan taraf infrastruktur pengumpulan sisa pepejal dan kumbahan.
- xii. Penambahan infrastruktur perangkap sampah di dalam sungai.
- xiii. Peningkatan taraf rangkaian jalan utama pesisiran Sungai Perak.
- xiv. Peningkatan taraf rangkaian infrastruktur dan utiliti pesisiran Sungai Perak.
- xv. Melaksana amalan aktiviti perlombongan dan pengorekan pasir sungai secara mampan.
- xvi. Menganjurkan festival tahunan dan aktiviti rekreasi air di Sungai Perak.
- xvii. Menyediakan pakej pelancongan menyusuri Sungai Perak yang bertemakan sejarah pertabalan Sultan Perak *Royal Cruise* dan dipelbagaikan dengan aktiviti sepanjang sungai.
- xviii. Menubuhkan badan penyelia pembangunan jajaran Sungai Perak untuk merancang aktiviti pelancongan warisan, kebudayaan dan rekreasi sepanjang jajaran dan pesisir sungai.

- i. Membangunkan Koridor Sungai Perak sebagai aset dan identiti utama Negeri Perak.
- ii. Membangunkan sosio ekonomi penduduk pesisiran Sungai Perak.
- iii. Memelihara biodiversiti semula jadi Sungai Perak.

UPEN, JPS, Tourism Perak, PBT, Pejabat Daerah dan Tanah

Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri Perak dan pihak swasta

2018-2025

- i. Kualiti air Sungai Perak.
- ii. Bilangan peluang pekerjaan diwujudkan.
- iii. Bilangan bandar dan pekan kecil dibangunkan.
- iv. Bilangan kampung dimajukan.
- v. Bilangan produk pelancongan.
- vi. Jumlah kedatangan pelancong.
- vii. Nilai produk agromakanan.
- viii. Nilai produk IKS Desa.
- ix. Nilai perlombongan pasir.
- x. Bilangan projek mitigasi banjir.
- xi. Bilangan projek naik taraf infrastruktur dan utiliti.

5.4 PUSAT INOVASI NEGERI PERAK

Cadangan Pusat Inovasi Negeri Perak merupakan pembangunan teknologi moden dan bernilai tambah tinggi terutama di sektor pertanian, agromakanan, pelancongan dan pengangkutan. Potensi sektor-sektor ini boleh diperkembangkan untuk menjadi penyumbang utama kepada ekonomi Negeri Perak. Pusat Inovasi Negeri Perak boleh dilengkapi dengan pakej insentif dan penyediaan inkubator kepada syarikat 'start-up' bagi menarik para pelabur ke Negeri Perak. Sebagai pengeluar pertanian makanan utama, industri halal merupakan salah satu komponen pembangunan bagi hab inovasi Negeri Perak. Perkilangan dan pemprosesan makanan yang berteknologi tinggi mampu untuk menghasilkan pasaran makanan halal ke peringkat global.

PUSAT INOVASI NEGERI PERAK

- i. Membangunkan Perak Hi-Tech Park di Meru Jaya.
- ii. membangunkan Perak Science Park dan Taman Teknologi Aerospace di Seri Iskandar.
- iii. Membangunkan industri bioteknologi dan produk halal di Selama, Pengkalan Hulu, dan Teluk Intan.
- iv. Mempelbagaikan inovasi dan mempergiatkan aktiviti R&D di peringkat hulu dan hiliran berasaskan bahan tanaman berkualiti tinggi yang bernilai tambah tinggi.
- v. Mempelbagaikan bidang pengkhususan di Kolej Teknikal dan Vokasional termasuklah bidang kreatif dan inovasi.
- vi. Menubuhkan cawangan kampus baru bagi mewujudkan *innovation milieu* di Pengkalan Hulu berasaskan bioteknologi.
- vii. Menjadikan produk berasaskan herba dan perubatan sebagai pengeluar utama produk bioteknologi berasaskan hutan dengan menjalankan kajian penyelidikan dan pembangunan (R&D) secara berterusan.
- viii. Membangunkan produk bioteknologi berasaskan bahan kimia daripada kelapa sawit seperti bahan bakar jentera dan kenderaan.
- ix. Mempelbagaikan kolaborasi dengan institusi pengajian tinggi tempatan dan luar negara dalam bidang yang diperlukan oleh industri seperti bioteknologi, mekanisasi dan kejuruteraan perladangan bagi memenuhi keperluan industri.

- i. Membantu meningkatkan ekonomi negeri.
- ii. Menjana peluang pekerjaan baru.
- iii. Menggalakkan pelabur untuk melabur di Negeri Perak.
- iv. Memupuk daya kreatif, inovasi dan kemahiran keusahawanan berteraskan teknologi maklumat.

UPEN, MB Inc, INVESTPerak, MIDA, PPPNP, Jabatan Pertanian

Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri Perak dan pihak swasta

2020-2035

- i. Jumlah peningkatan pelabur di Negeri Perak.
- ii. Jumlah hasil pendapatan sektor pertanian Negeri Perak.

5.5 PEMBANGUNAN PELANCONGAN NEGERI PERAK

Negeri Perak mempunyai kepelbagaian produk pelancongan dan kemudahan tempat penginapan yang menyokong kepada industri pelancongan negeri. Pakej pelancongan yang menarik dan unik boleh dipelbagaikan untuk menarik jumlah kedatangan pelancong (sasaran 20 juta pelancong) dan meningkatkan purata penghunian hotel (sasaran 70%) pada masa akan datang. Kedatangan pelancong yang lebih ramai dan bermalam lebih lama di Negeri Perak juga mampu

untuk menyumbang kepada pendapatan negeri dan meningkatkan ekonomi penduduk tempatan. Kekuatan produk pelancongan mengikut sesebuah tempat boleh dipakejkan bersama-sama kluster pelancongan seperti berikut:

- i. Kuala Kangsar – Lenggong – Royal Belum – Pengkalan Hulu
- ii. Taiping – Kuala Sepetang
- iii. Ipoh
- iv. Lumut – Pulau Pangkor
- v. Teluk Intan – Bagan Datuk – Pulau Sembilan
- vi. Gopeng – Kampar – Batu Gajah
- vii. Tanjong Malim – Sungkai – Tapah

Royal Belum

Pulau Pangkor

Gua Tempurung, Gopeng

Istana Kenangan, Kuala Kangsar

Bangunan Warisan di Bandar Ipoh

Zoo Taiping & Night Safari

Galeri Arkeologi Lembah Lenggong

Pulau Sembilan

PEMBANGUNAN PELANCONGAN NEGERI PERAK

- i. Menyediakan pakej pelancongan yang menarik dan unik meliputi pelancongan eko, agro, warisan, makanan dan seni budaya, bandar dan taman tema serta pendidikan dan kesihatan.
- ii. Membangunkan produk-produk pelancongan mengikut kluster yang bersesuaian dengan aset dan kekuatan sesebuah tempat.
- iii. Mengintegrasikan produk pelancongan bersama hentian ETS.
- iv. Membangunkan pelancongan eko bertaraf antarabangsa dengan fokus di:
  - Royal Belum – Lenggong – Kuala Kangsar.
  - Pulau Sembilan – Teluk Senangin – Segari Melintang.
  - Ulu Geroh – Gua Tempurung – Gopeng – Batu Gajah.
  - Taiping – Batu Kurau – Bukit Merah.
- v. Mengiktiraf Geopark Lembah Kinta dan Hutan Simpan Royal Belum sebagai Tapak Warisan Dunia UNESCO.
- vi. Membangunkan pelancongan warisan sejarah dengan fokus di Taiping, Tanjung Tualang, Lenggong, Pulau Pangkor, Ipoh dan Kuala Kangsar.
- vii. Membangunkan pelancongan makanan dan seni budaya dengan fokus di Ipoh, Kuala Kangsar dan Pengkalan Hulu.
- viii. Membangunkan pelancongan bandar dan taman tema serta mempelbagaikan program dan festival pelancongan peringkat negeri, kebangsaan dan antarabangsa di Ipoh, Taiping, Manjung dan Tanjong Malim.

- i. Meningkatkan kedatangan pelancong.
- ii. Meningkatkan purata penghunian hotel.
- iii. Menyumbang kepada ekonomi negeri dan penduduk tempatan.

Tourism Perak, UPEN

Kerajaan Negeri Perak dan pihak swasta

2018-2025

- i. Jumlah peningkatan pelancong.
- ii. Jumlah peningkatan puratus penghunian hotel.
- iii. Jumlah sumbangan sektor pelancongan kepada KDNK Negeri Perak.

5.6 REL METROPOLITAN KINTA

Sistem pengangkutan yang bersepadu dan mempunyai ketersambungan yang baik akan menjimatkan kos dan meningkatkan mobiliti penduduk. Penyediaan sistem pengangkutan transit berkapasiti tinggi ini meningkatkan keselesaan penduduk dan mampu mengatasi masalah kesesakan di Bandaraya Ipoh yang dijangka akan semakin kritikal menjelang tahun 2025. Cadangan ini juga akan meningkatkan potensi pembangunan Bandaraya Ipoh dan kawasan sekitarnya.

REL METROPOLITAN KINTA

- i. Menyediakan pengangkutan transit kapasiti tinggi berasaskan rel atau LRT di Bandaraya Ipoh dan kawasan sekitarnya.
- ii. Menyediakan perkhidmatan sokongan seperti bas rapid transit (BRT), tram, pengangkutan bas serta lain-lain pengangkutan alternatif bagi meningkatkan aksesibiliti dan saling keterhubungan ke seluruh kawasan tumpuan penduduk.
- iii. Melibatkan 38 stesen / hentian dan stesen pertukaran:
  - Stesen Keretapi Ipoh (ETS, Komuter dan HSR)
  - Stesen Tawas (Komuter)
  - Batu Gajah (Rel Ipoh-Lumut dan ETS)
  - Kampar (ETS)
- iv. Dibangunkan mengikut fasa (zon utara / zon tengah / zon selatan).

- i. Menyokong pencapaian sasaran modal split 40:60 di Bandaraya Ipoh.
- ii. Mengatasi masalah kesesakan di Bandaraya Ipoh.
- iii. Meningkatkan potensi pembangunan Bandaraya Ipoh ke tahap wilayah dan antarabangsa.

UPEN, Kementerian Pengangkutan

Kerajaan Negeri Perak dan pihak swasta

2025-2040

- i. Peningkatan penggunaan pengangkutan awam.
- ii. Penurunan kesesakan jalan raya.
- iii. Peningkatan modal split penggunaan pengangkutan awam berbanding kenderaan persendirian.

5.7 PEWARTAAN TAMAN NEGERI GEOPARK LEMBAH KINTA

Keunikan struktur geologi di Lembah Kinta yang wujud sejak berjuta-juta tahun melambangkan keunggulan sumber geowarisan di Negeri Perak. Berdasarkan sumber geowarisan yang mempunyai nilai saintifik dan intrinsiknya yang tersendiri serta bernilai rekreasi, pembangunan industri geopelancongan boleh diketengahkan yang seterusnya boleh menjana ekonomi negeri. Demi menjamin usaha berterusan memelihara sumber geowarisan dan pelbagai sumber warisan alam sekitar yang lain, pewartaan kawasan ini merupakan satu langkah yang boleh memartabatkan kawasan geowarisan ini ke tahap yang lebih tinggi.

PEWARTAAN TAMAN NEGERI GEOPARK LEMBAH KINTA

- i. Penubuhan badan atau jabatan khusus untuk pentadbiran formal Geopark Lembah Kinta bagi menjalankan keperluan sebagai Taman Negeri Geowarisan.
- ii. Pentadbiran yang sistematik bagi melaksanakan konsep pembangunan geopark yang berkesan.
- iii. Pemeliharaan struktur geologi yang terdiri daripada batu kapur dan batuan granitoid.
- iv. Penubuhan pusat informasi di kesemua 24 tapak geologi dalam Lembah Kinta
- v. Pengawalan yang bersepadu terhadap aktiviti pembangunan di tapak-tapak geologi.
- vi. Pemantauan berkala di kawasan-kawasan yang mempunyai kerapuhan atau risiko kerosakan disebabkan faktor tertentu pelancongan.
- vii. Peningkatan tahap penguatkuasaan terhadap sektor geopelancongan.

- i. Memelihara keindahan semula jadi Lembah Kinta.
- ii. Meningkatkan potensi Geopark Lembah Kinta untuk diangkat ke taraf yang lebih tinggi iaitu sebagai calon Geopark Kebangsaan dan tapak geowarisan dunia yang diiktiraf oleh UNESCO.
- iii. Menjadikan geopark Lembah Kinta sebagai identiti Negeri Perak.
- iv. Menjana sosioekonomi Negeri Perak dalam sektor pelancongan.

Perbadanan Taman Negeri Perak, JMG, JWN, Jabatan Perhutanan, MBI, MD Kampar dan MD Batu Gajah

Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri Perak dan pihak swasta

2020-2025

- i. Status Geopark Lembah Kinta.
- ii. Kualiti hutan batu kapur di Lembah Kinta.
- iii. Kualiti sungai-sungai di Lembah Kinta.
- iv. Bilangan gua yang diselenggara dan dipantau secara berkala.
- v. Bilangan kedatangan pelancong ke Lembah Kinta.
- vi. Bilangan produk pelancongan seperti pengembaraan gua dan aktiviti berakit di sungai.

5.8 PEWARTAAN TAMAN NEGERI PERAIRAN PULAU SEMBILAN

Pulau Sembilan terletak di dalam Mukim Bagan Datuk, Daerah Bagan Datuk dan berada di selatan Pulau Pangkor. Daratan Pulau Sembilan telah diwartakan sebagai Taman Negeri pada 5 Januari 2017, merangkumi kawasan seluas kira-kira 182 hektar melibatkan sembilan pulau iaitu Pulau Agas, Pulau Lalang, Pulau Saga, Pulau Nipis, Pulau Rumbia, Pulau Payung, Pulau Buluh, Pulau Batu Putih dan Pulau Batu Hitam. Namun, perairan gugusan Pulau Sembilan tidak diwartakan sebagai Taman Negeri. Gugusan Pulau Sembilan mempunyai diversiti terumbu karang dan hidupan lain yang setanding dengan pulau-pulau di taman laut. Terdapat 236 spesies karang keras (*hard coral*), 120 spesies ikan, 40 spesies invertebrat dan 20 spesies rumpai laut di kawasan ini. Pewartaan terhadap perairan Pulau Sembilan harus dikaji semula agar sumber biodiversiti di kawasan ini dapat terus dipelihara.

PEWARTAAN TAMAN NEGERI PERAIRAN PULAU SEMBILAN

- i. Pewartaan ke atas perairan gugusan Pulau Sembilan dengan memasukkan kawasan 2 batu nautika ke sebelah laut dari paras tikas air terendah (*low water mark*).
- ii. Pengukuhan terhadap larangan seperti aktiviti memancing, mengambil tanah, organisme hidup atau mati, membuang sampah di kawasan darat pulau dan perairan, meletak sauh ke kawasan karang dan pembinaan apa-apa struktur kekal atau sementara di kawasan perairan pulau.
- iii. Pengawasan bilangan pelancong terutama pada musim *blue tears* yang berpunca dari proses biopendarcahaya (*bioluminesence*) oleh fitoplankton.
- iv. Penambahan bilangan renjer agar pemantauan berkala 24 jam dapat diperketat dan merangkumi kawasan perairan.
- v. Penambahan bilangan infrastruktur bagi tujuan pemantauan seperti bot pemantau dan dron pengawasan.

- i. Memelihara sumber biodiversiti di perairan Pulau Sembilan.
- ii. Mengelak pencemaran laut daripada bahan-bahan seperti plastik, minyak, jaring dan mata kail yang berbahaya kepada haiwan laut.
- iii. Menjamin penggunaan sumber biodiversiti sebagai daya tarikan Negeri Perak melalui kaedah yang mampan.

Perbadanan Taman Negeri Perak, Jabatan Taman Laut

Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri dan pihak swasta

2018-2025

- i. Status pewartaan Pulau Sembilan
- ii. Bilangan pelancong
- iii. Bilangan renjer
- iv. Bilangan infrastruktur pemantauan

5.9 PEWARTAAN KAWASAN PERLINDUNGAN PENYU SEGARI

Segari merupakan kawasan utama di Negeri Perak bagi Penyu Agar (*Chelonia mydas*) mendarat dan bertelur. Pembangunan di kawasan pendaratan penyu serta tekanan daripada pelbagai aktiviti manusia boleh mengganggu penyu di kawasan ini. Penyu merupakan hidupan marin yang dikategorikan sebagai spesies terancam. Usaha pemeliharaan dan pemuliharaan penyu ini boleh dilaksanakan dengan mengisytihar kawasan pendaratan penyu di Segari sebagai kawasan perlindungan.

PEWARTAAN KAWASAN PERLINDUNGAN PENYU SEGARI

- i. Kawasan Perlindungan Penyu Segari yang dicadangkan meliputi kawasan pendaratan penyu sepanjang pantai dari Tg. Baru sehingga ke Pasir Panjang.
- ii. Sebarang aktiviti pembangunan tidak dibenarkan di kawasan perlindungan penyu.
- iii. Zon penampungan perlu disediakan, sekurang-kurangnya 100 m dari kawasan perlindungan penyu.
- iv. Pembinaan bangunan yang tinggi dan pencahayaan yang terang tidak dibenarkan di luar zon penampungan.
- v. Pembentukan pasukan yang terdiri daripada komuniti tempatan untuk memantau kawasan perlindungan penyu.
- vi. Pelaksanaan aktiviti pembersihan kawasan pendaratan penyu yang tercemar dengan sisa pepejal atau kumbahan.
- vii. Pembangunan infrastruktur di Pusat Konservasi dan Penerangan Penyu Segari.
- viii. Pengawalan kemasukan bilangan pengunjung terutama semasa musim penyu bertelur.
- ix. Pengunjung perlu berada sekurang-kurangnya 5 m daripada sarang penyu dan penyu.

- i. Memelihara dan memulihara spesies penyu.
- ii. Mengawal aktiviti yang boleh memberi ancaman kepada penyu dan kawasan perlindungan penyu.
- iii. Meningkatkan tahap penguatkuasaan di kawasan perlindungan penyu.

UPEN, Perbadanan Taman Negeri Perak, Jabatan Perikanan

Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri, pihak swasta dan Badan Bukan Kerajaan (NGO)

2018-2025

- i. Bilangan sarang penyu
- ii. Bilangan telur penyu
- iii. Bilangan anak penyu yang dilepaskan ke laut
- iv. Bilangan ahli pasukan pemantau

BAB 6
MEKANISME
PELAKSANAAN DAN
PEMANTAUAN
RSN PERAK 2040

Dasar Perancangan 25 :
Meningkatkan Kesedaran Mengenai Kepentingan Rancangan Struktur

Dasar Perancangan 26 :
Meluaskan Kawasan Pentadbiran Pihak Berkuasa Tempatan ke Seluruh Daerah

Dasar Perancangan 27 :
Memperkasakan Kaedah Pemantauan dan Pelaksanaan
Dasar RSN Perak 2040

6.0 MEKANISME PELAKSANAAN DAN PEMANTAUAN RSN PERAK 2040

Mekanisme pelaksanaan dan pemantauan RSN Perak 2040 akan menyelaraskan fungsi pelbagai pihak (agensi awam, swasta, badan separuh kerajaan, badan bukan kerajaan, perunding profesional dan penduduk tempatan) dalam melaksanakan dasar RSN Perak 2040 secara lebih berkesan. RSN Perak 2040 merupakan mekanisme pemantauan yang mengandungi Dasar Perancangan, Strategi Pelaksanaan, Inisiatif Pelaksanaan dan Agensi Pelaksana yang merangkumi aspek pembangunan fizikal, ekonomi dan sosial Negeri Perak.

Agensi pentadbiran di peringkat negeri memainkan peranan penting dalam menentukan keberkesanan dan kejayaan pelaksanaan serta pemantauan RSN Perak 2040. Di samping itu, sumber dan penjanaan kewangan yang mencukupi juga menyumbang kepada kejayaan pelaksanaan projek dan program yang dicadangkan.

Dasar yang terlibat dengan mekanisme pelaksanaan dan pemantauan RSN Perak 2040 terdiri daripada:

- i. Meningkatkan kesedaran mengenai kepentingan rancangan struktur.
  - a. Menjadikan RSN Perak 2040 sebagai rujukan semua agensi teknikal dalam membuat perancangan peruntukan bagi pembangunan Rancangan Malaysia.
  - b. Menjadikan RSN Perak 2040 sebagai *investment tools* dalam memacu pembangunan negeri.
- ii. Meluaskan kawasan pentadbiran Pihak Berkuasa Tempatan ke seluruh daerah.
  - a. Memastikan semua PBT di Negeri Perak mentadbir seluruh daerah menjelang tahun 2025.
- iii. Memperkasakan kaedah pemantauan pelaksanaan dasar RSN Perak 2040.
  - a. Menubuhkan Jawatankuasa Pemantauan Rancangan Pemajuan Negeri Perak.
  - b. Menubuhkan Jawatankuasa Perancang Wilayah dengan negeri-negeri bersempadan.

6.1 CADANGAN PENGUKUHAN INSTITUSI PELAKSANAAN

Pengukuhan struktur pentadbiran merupakan mekanisme utama di dalam pelaksanaan RSN Perak 2040. Kerjasama agensi-agensi pelaksana diperlukan bagi merealisasikan projek dan program pembangunan yang dicadangkan mengikut kesesuaian peruntukan kewangan Negeri Perak.

Dasar Perancangan 25 (RSA 25) Meningkatkan Kesedaran Mengenai Kepentingan Rancangan Struktur

Berdasarkan “Laporan Pemantauan dan Penilaian Outcome RSN Perak 2020”, mendapati tahap penggunaan RSN Perak 2020 dalam kalangan agensi teknikal adalah tidak menyeluruh. Hanya 36 agensi (83.87%) menerima pakai RSN Perak 2020 dan menjadikan dokumen RSN sebagai panduan dalam membuat perancangan dan pelaksanaan projek / program. Kelebihan RSN adalah sebagai alat rujukan pelaburan, pemilihan projek bersesuaian bagi melaksanakan dasar, mendapatkan peruntukan, memberi ulasan teknikal, membentuk garis panduan, merancang penggunaan sumber secara efisien dan lain-lain.

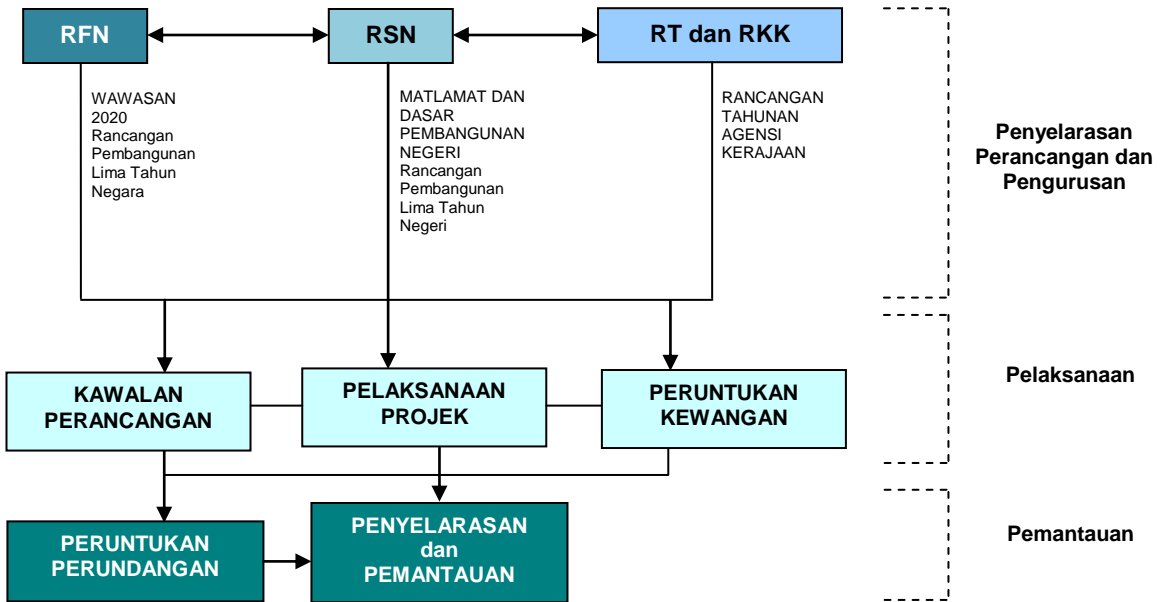
Strategi Pelaksanaan 25.1 (RSA 25.1) Menjadikan RSN Perak 2040 Sebagai Rujukan Semua Agensi Teknikal Dalam Membuat Perancangan Peruntukan Bagi Pembangunan Rancangan Malaysia

RSN Perak 2040 adalah dokumen perancangan yang penting kerana melibatkan pengurusan sumber-sumber negeri. Bagi menterjemahkan Rancangan Pembangunan Lima Tahun Negeri, RSN Perak 2040 menjadi asas rujukan dan panduan di peringkat jabatan, kerajaan serta agensi swasta. **Rajah 6.1** menunjukkan kedudukan RSN Perak 2040 dalam Sistem Rancangan Pembangunan Negeri Perak.

Rajah 6.1: RSN Perak 2040 Dalam Sistem Pembangunan Negeri Perak

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
25.1.1	Memastikan setiap agensi teknikal di Negeri Perak menjadikan RSN Perak 2040 sebagai rujukan dalam membuat keputusan berkaitan pembangunan Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua agensi teknikal • PBT
25.1.2	Memastikan setiap agensi teknikal menyenaraikan perancangan projek bagi jabatan masing-masing yang diterjemahkan daripada dasar RSN Perak 2040.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua agensi teknikal • PBT
25.1.3	Memastikan cadangan pembangunan adalah selari dengan dasar, strategi dan inisiatif pelaksanaan RSN Perak 2040.	<ul style="list-style-type: none"> • Semua agensi teknikal • PBT • PLANMalaysia@Perak
25.1.4	Mempertingkatkan program hebahan RSN Perak 2040 agar semua jabatan atau agensi pelaksana mendapat maklumat mengenai RSN Perak 2040. Hebahan hendaklah diprogramkan secara berpanjangan bagi memastikan kesedaran jabatan tentang RSN Perak 2040.	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak
25.1.5	Mengemas kini dan melaporkan kepada Jawatankuasa Pemantauan Rancangan Pemajuan secara berkala tentang pelaksanaan dasar, strategi dan indikator yang dicadangkan di dalam RSN Perak 2040 (minimum sekali setiap 2 tahun).	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • PBT • Agensi teknikal

Strategi Pelaksanaan 25.2 (RSA 25.2) Menjadikan RSN Perak 2040 Sebagai *Investment Tools* Dalam Memacu Pembangunan Negeri

RSN Perak 2040 merupakan satu dokumen rasmi yang dirujuk dalam membuat perancangan masa hadapan. RSN ini turut berfungsi sebagai alat untuk menarik pelabur ke Negeri Perak kerana di dalam dokumen ini disediakan pelbagai perancangan fizikal, ekonomi dan sosial sehingga tahun 2040. Melalui Gambar Rajah Utama Negeri Perak 2040, pelbagai perancangan boleh dibuat dan dijadikan sebagai aset kepada Kerajaan Negeri Perak dalam mencari peluang pembangunan di masa hadapan. Selain itu, projek-projek *flagship* RSN Perak 2040 juga memerlukan perancangan teliti daripada pihak Kerajaan Negeri dengan kerjasama / usahasama pelbagai pihak termasuk pelabur dari luar.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
25.2.1	Mengadakan perbincangan / forum dengan pelabur-pelabur domestik dan antarabangsa untuk menerangkan mengenai peluang pelaburan di Negeri Perak.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • InvestPerak
25.2.2	Menggalakkan pembangunan menerusi gabungan pelbagai kelebihan secara komparatif daripada jabatan / agensi / syarikat tempatan mahupun antarabangsa.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • InvestPerak
25.2.3	Menyediakan pelbagai insentif bagi menggalakkan pembangunan dijalankan di Negeri Perak (seperti pengurangan kadar cukai, pemberian <i>value capture</i> , projek <i>fast lane</i> semasa urusan kebenaran merancang dan lain-lain yang bersesuaian dengan persetujuan PBN).	<ul style="list-style-type: none"> • PTG • PBN
25.2.4	Mempercepatkan proses kelulusan pembangunan secara lebih sistematik dan mengurangkan masalah birokrasi.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • PTG • PBN

Dasar Perancangan 26 (RSA 26)

Meluaskan Kawasan Pentadbiran Pihak Berkuasa Tempatan ke Seluruh Daerah

Secara keseluruhan, terdapat 15 Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) di Negeri Perak. Sehingga tahun 2017, 11 PBT telah mentadbir di keseluruhan daerah iaitu Majlis Daerah Tapah, Majlis Perbandaran Manjung, Majlis Bandaraya Ipoh, Majlis Daerah Batu Gajah, Majlis Daerah Kampar, Majlis Daerah Selama, Majlis Daerah Kerian, Majlis Perbandaran Taiping, Majlis Perbandaran Teluk Intan, Majlis Daerah Grik dan Majlis Daerah Lenggong. Bagi PBT yang mentadbir hanya sebahagian daerah seperti Majlis Perbandaran Kuala Kangsar, Majlis Daerah Tanjong Malim, Majlis Daerah Pengkalan Hulu dan Majlis Daerah Perak Tengah, Pengarah JPBD Negeri adalah Pihak Berkuasa Perancang Tempatan bagi kawasan tersebut seperti peruntukan Seksyen 5, Akta 172. Perluasan kawasan pentadbiran akan memberi manfaat kepada PBT kerana ia akan menjana peningkatan pendapatan PBT terutama dari pungutan cukai taksiran untuk kawasan perumahan, perdagangan dan perindustrian. Ini juga adalah untuk memastikan supaya pihak PBT mendapat faedah daripada pembangunan tersebut. Selain itu, peruntukan Akta 171, Akta 172 dan Akta 133 juga dapat dikuatkuasakan di seluruh daerah. Perancangan dan kawalan pembangunan akan dapat diselaraskan dengan teratur, berkesan dan seterusnya, membolehkan pemberian perkhidmatan perbandaran kepada kawasan-kawasan dalam daerah secara lebih efektif.

Strategi Pelaksanaan 26.1 (RSA 26.1)

Memastikan Semua PBT di Negeri Perak Mentadbir Seluruh Daerah Menjelang Tahun 2025

Terdapat 4 lagi PBT yang mentadbir hanya sebahagian daerah iaitu Majlis Perbandaran Kuala Kangsar, Majlis Daerah Tanjong Malim, Majlis Daerah Pengkalan Hulu dan Majlis Daerah Perak Tengah. PBT perlu mempunyai kewangan yang kukuh kerana perluasan kawasan pentadbiran akan melibatkan perluasan kawasan operasi PBT dan seterusnya melibatkan pertambahan penjawatan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
26.1.1	Memastikan PBT menjana dan memperkukuhkan kewangan dengan meningkatkan kutipan cukai.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT
26.1.2	Memacu pembangunan daerah dengan menawarkan insentif menarik kepada pelabur domestik dan antarabangsa.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • Pejabat Daerah dan Tanah • UPEN
26.1.3	Menggalakkan perkhidmatan penswastaan bagi mengawal perbelanjaan PBT.	<ul style="list-style-type: none"> • PBT

6.2 CADANGAN MEKANISME PEMANTAUAN

Mekanisme pemantauan melibatkan agensi teknikal di Negeri Perak. Setiap projek dan program pembangunan yang dicadangkan diberikan indikator. Indikator ini perlu dikaji, disemak dan dipantau setiap 2 tahun untuk memastikan dasar perancangan menepati hala tuju Kerajaan Negeri Perak dan aspirasi serta kehendak penduduk setempat. Pemantauan RSN Perak 2040 adalah penting kerana ia dapat mengukur pencapaian sasaran yang diunjurkan dan menyemak keberkesanan pemantauan terhadap setiap dasar.

Dasar Perancangan 27 (RSA 27) Memperkasakan Kaedah Pemantauan dan Pelaksanaan Dasar RSN Perak 2040

Agensi teknikal perlu mengenal pasti skop kerja masing-masing bagi melaksanakan skop pemantauan yang telah dipersetujui bersama. Sesi rundingan dengan pihak berkepentingan untuk mendapatkan pandangan juga penting dalam menentukan hala tuju dan objektif pembangunan. Pelaksanaan dasar, strategi dan inisiatif pelaksanaan RSN Perak 2040 perlu dipantau secara berkala untuk memastikan agensi pelaksana mengguna pakai RSN Perak 2040 ini.

Dalam aspek pemantauan dan penilaian Rancangan Struktur, skop pemantauan meliputi:

- Pemakaian RS.
- Pelaksanaan dasar, strategi dan inisiatif pelaksanaan.
- Penilaian spatial pembangunan fizikal.
- Pemantauan projek / program pembangunan dalam RS.
- Impak pelaksanaan RS.
- Penyelesaian isu-isu utama perancangan.
- Tahap pencapaian berdasarkan kriteria pemantauan dasar RSN Perak 2040.

Strategi Pelaksanaan 27.1 (RSA 27.1) Menubuhkan Jawatankuasa Pemantauan Rancangan Pemajuan Negeri Perak

Berdasarkan keadaan semasa, Negeri Perak tidak mempunyai Jawatankuasa Pemantauan Rancangan Pemajuan (JPRP) sama ada di peringkat Negeri mahupun PBT. Keadaan ini menyebabkan pelaksanaan sesuatu projek atau program pembangunan RSN tidak dapat dipantau secara berkala oleh setiap jabatan / agensi pelaksana. Penyelarasan antara jabatan / agensi pelaksana adalah penting kerana setiap jabatan / agensi mempunyai autonomi di dalam melaksanakan tugas dan tanggungjawab masing-masing.

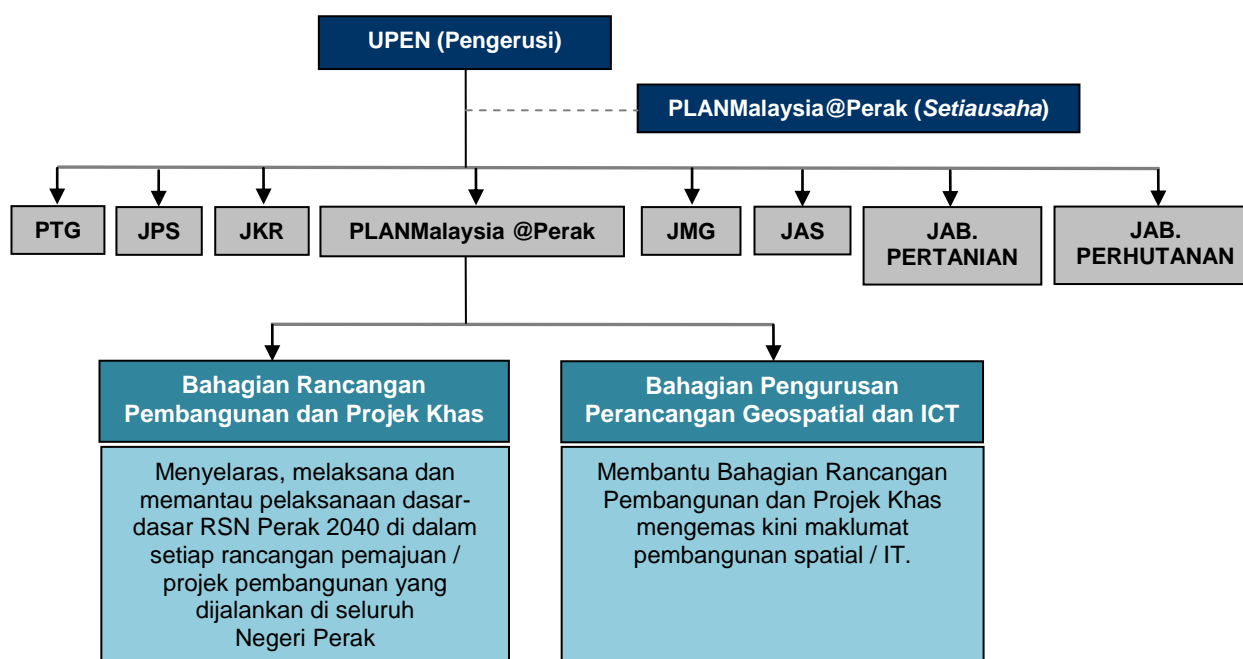

Kerajaan Negeri Perak adalah agensi pelaksana utama RSN Perak 2040 dan agensi-agensi yang terlibat dengannya perlu memastikan segala dasar, perancangan dan strategi RSN Perak 2040 mampu dilaksanakan dengan berkesan. Selain itu, kerjasama dan sokongan dari pelbagai jabatan dan institusi yang terlibat dengan perancangan, pelaksanaan dan kawalan pembangunan adalah diperlukan. Penglibatan aktif sektor swasta dan orang awam juga menyumbang kepada kejayaan RSN ini.

Akta 172 memperuntukkan bahawa Pengarah JPBD Negeri bertanggungjawab untuk menyediakan, melaksana dan memantau pelaksanaan RSN. Bagi memantapkan proses pemantauan dan pelaksanaan RSN, terdapat 2 bahagian di dalam JPBD Negeri Perak yang berkelayakan untuk melaksana dan memantau RSN Perak 2040 seperti **Rajah 6.2**.

Rajah 6.2: Jawatankuasa Pemantauan Rancangan Pemajuan

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
27.1.1	Menyediakan piawaian pelaksanaan prosedur (SOP) bagi menentukan keahlian dan fungsi / peranan JPRP.	<ul style="list-style-type: none"> UPEN PLANMalaysia@Perak
27.1.2	Setiap jabatan atau agensi pelaksana perlu melantik seorang pegawai tetap sebagai <i>desk officer</i> untuk membantu mempercepat dan memudahkan pelaksanaan sistem pemantauan.	<ul style="list-style-type: none"> Semua agensi pelaksana yang dinyatakan di Bab 4
27.1.3	Memantau pelaksanaan dasar, strategi dan inisiatif pelaksanaan RSN Perak 2040 berdasarkan kriteria pemantauan dasar RSN Perak 2040 (perincian di Bab 7) setiap dua tahun sekali.	<ul style="list-style-type: none"> UPEN PLANMalaysia@Perak Semua agensi pelaksana yang dinyatakan di Bab 4

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
27.1.4	Membangunkan sistem pemantauan yang lebih efektif dan praktikal melalui aplikasi sistem berdigital bagi mempercepatkan proses mendapatkan maklum balas mengenai status pelaksanaan projek atau program daripada setiap agensi pelaksana yang terlibat.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN • PLANMalaysia@Perak • Semua agensi pelaksana yang dinyatakan di Bab 4
27.1.5	Menyediakan laporan pemantauan secara berkala.	<ul style="list-style-type: none"> • PLANMalaysia@Perak • Semua agensi pelaksana yang dinyatakan di Bab 4

Strategi Pelaksanaan 27.2 (RSA 27.2)

Menubuhkan Jawatankuasa Perancang Wilayah Untuk Negeri-negeri Bersempadan

Penubuhan Jawatankuasa Perancang Wilayah (JPW) yang melibatkan negeri-negeri bersempadan adalah penting untuk mewujudkan kerjasama antara negeri. JPW dianggotai oleh PBN, kementerian, PBT dan agensi kerajaan yang berkaitan.

Contohnya, usaha telah dibuat oleh PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia) melalui Pekeliling Majlis Perancang Fizikal Negara, Bilangan 14 Tahun 2013 untuk mewujudkan JPW bagi kawasan bersempadan Negeri Sembilan, Melaka dan Johor. Kawasan liputan JPW Negeri Sembilan, Melaka dan Johor ini merangkumi Lembangan Sungai Muar, Lembangan Sungai Melaka dan Lembangan Sungai Linggi iaitu keseluruhan Negeri Melaka, Daerah Jempol, Kuala Pilah, Tampin dan Port Dickson di dalam Negeri Sembilan dan Daerah Ledang, Muar dan Segamat di dalam Negeri Johor.

Jawatankuasa Perancang Wilayah Metropolitan Kuala Lumpur (JPWMKL) juga dicadangkan ditubuhkan untuk menyelaras pembangunan Konurbasi Kuala Lumpur. Ia selaras dengan peruntukan Seksyen 6A, Akta 172 yang memberi kuasa kepada MPFN untuk menubuhkan suatu JPW bagi sesuatu wilayah yang terletak di dalam dua buah negeri atau lebih.

Terdapat dua perkara utama yang memerlukan penubuhan JPW di Negeri Perak iaitu:

- i. Pengurusan pembangunan tanah tinggi bagi kawasan sempadan Kinta - Cameron Highlands - Lojing.
- ii. Pengurusan pembangunan bandar-bandar bersempadan bagi kawasan Wilayah Utara Perak - Pulau Pinang - Wilayah Selatan Kedah.

Penubuhan JPW penting bagi memudahkan perancangan rentas sempadan dijalankan secara lebih efisien dan memberi impak positif kepada pembangunan antara negeri dan meminimumkan persaingan serta pertindihan.

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
27.2.1	<p>Menyediakan kertas cadangan mengenai keperluan penubuhan dua JPW yang melibatkan Negeri Perak iaitu:</p> <p>i. JPW kawasan sempadan Kinta - Cameron Highlands - Lojing bagi menguruskan pembangunan tanah tinggi di Negeri Perak, Pahang dan Kelantan.</p> <p>ii. JPW kawasan Wilayah Utara Perak - Pulau Pinang - Wilayah Selatan Kedah bagi menguruskan pembangunan bandar-bandar bersempadan di Negeri Perak, Pulau Pinang dan Kedah.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PLAN Malaysia • PLANMalaysia@Perak • PLANMalaysia negeri-negeri berkaitan • UPEN • PTG • JKR • JPS • Jabatan Pertanian • Jabatan Perhutanan • Jabatan Alam Sekitar • JMG • PBT • NCIA
27.2.2	<p>Membuat rundingan dengan negeri-negeri bersempadan, PBT dan PLANMalaysia bagi mendapatkan persepikatan mengenai penubuhan JPW.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PLAN Malaysia • PLANMalaysia@Perak • PLANMalaysia negeri-negeri berkaitan • UPEN • PTG • JKR • JPS • Jabatan Pertanian • Jabatan Perhutanan • Jabatan Alam Sekitar • JMG • PBT • NCIA
27.2.3	<p>Menetapkan kawasan yang terlibat:</p> <p>i. JPW kawasan sempadan Kinta - Cameron Highlands - Lojing: <u>Koridor Ekologi dan Tanah Tinggi</u></p> <p>a. CFS1-PL2 (Negeri Perak dan Kelantan).</p> <p>b. Tanah Tinggi Cameron (Negeri Perak dan Pahang).</p> <p>ii. JPW kawasan Wilayah Utara Perak - Pulau Pinang - Wilayah Selatan Kedah: <u>Lembangan Sungai dan Bekalan Air</u></p> <p>a. Sungai Kerian.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PLAN Malaysia • PLANMalaysia@Perak • PLANMalaysia negeri-negeri berkaitan • UPEN • PTG • JKR • JPS • Jabatan Pertanian • Jabatan Perhutanan • Jabatan Alam Sekitar • JMG

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
	<p>b. Sungai Muda. c. Sungai Perai. d. Sungai Jawi.</p> <p><u>Koridor Ekologi dan Tanah Tinggi</u></p> <p>a. CFS1-PL8 (Negeri Kedah dan Perak). b. CFS1-PL5 (Negeri Kedah dan Perak).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PBT • NCIA
27.2.4	<p>Menetapkan perkara-perkara yang perlu dibawa ke JPW antaranya:</p> <p>i. JPW kawasan sempadan Kinta - Cameron Highlands - Lojing:</p> <p>a. Pengurusan pertanian mampan. b. Infrastruktur dan utiliti. c. Pengurusan kawasan tadahan air. d. Mekanisme pengurusan kebenaran merancang. e. Pengurusan alam sekitar / KSAS / CFS f. Pengurusan kawasan berisiko bencana.</p> <p>ii. JPW kawasan Wilayah Utara Perak - Pulau Pinang - Wilayah Selatan Kedah:</p> <p>a. Pembinaan ETS. b. Infrastruktur dan utiliti. c. Pengangkutan awam bersepadu. d. Pengurusan KSAS. e. Pengurusan kawasan berisiko bencana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PLAN Malaysia • PLANMalaysia@Perak • PLANMalaysia negeri-negeri berkaitan • UPEN • PTG • JKR • JPS • Jabatan Pertanian • Jabatan Perhutanan • Jabatan Alam Sekitar • JMG • PBT • NCIA
27.2.5	<p>Mengukuhkan peranan JPW dalam perancangan Negeri Perak, Kedah, Pulau Pinang, Pahang dan Kelantan melalui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Memberi nasihat dan membantu JPN dan PBPT mengenai rancangan pemajuan yang sesuai bagi wilayah itu selaras dengan dasar negara. • Membuat dasar dan merangka suatu rancangan wilayah yang komprehensif untuk memandu dan menyelaraskan pemajuan wilayah. • Merancang penyediaan infrastruktur dan kemudahan antara negeri bersempadan. • Mewujudkan proses dan tatacara yang seragam untuk digunakan oleh Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri serta PBT yang terlibat.	<ul style="list-style-type: none"> • PLAN Malaysia • PLANMalaysia@Perak • PLANMalaysia negeri-negeri berkaitan • UPEN • PTG • JKR • JPS • Jabatan Pertanian • Jabatan Perhutanan • Jabatan Alam Sekitar • JMG • PBT • NCIA

Inisiatif Pelaksanaan		Agensi Pelaksana
	<ul style="list-style-type: none"> Mengawasi pelaksanaan piawai, garis panduan dan tatacara dalam memudahkan pemajuan dan menjalankan penyelidikan berkaitan. 	
2.7.6	Menjalinkan kerjasama baik antara pihak-pihak yang terlibat dengan JPW di peringkat persekutuan dan negeri bagi memudahkan rundingan dan menghasilkan keputusan mesyuarat yang terbaik bagi negeri-negeri terlibat.	<ul style="list-style-type: none"> PLAN Malaysia PLANMalaysia@Perak PLANMalaysia negeri-negeri berkaitan UPEN PTG JKR JPS Jabatan Pertanian Jabatan Perhutanan Jabatan Alam Sekitar JMG PBT KPKT Unit Perancang Ekonomi (Jabatan Perdana Menteri) KKR Kementerian Pengangkutan Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar Kementerian Kewangan NCIA

BAB 7

INDIKATOR PENGUKURAN PENCAPAIAN RSN PERAK 2040

7.0 INDIKATOR PENGUKURAN PENCAPAIAN RSN PERAK 2040

Dalam usaha menjadikan Negeri Perak sebuah negeri yang inklusif, berdaya huni, berkualiti dan sejahtera, 15 indikator pembangunan Negeri Perak disediakan sebagai panduan pengukuran kejayaan sehingga tahun 2040. Hanya indikator utama yang memberi impak positif terhadap pembangunan fizikal, sosial dan ekonomi Negeri Perak dipilih bagi memudahkan kaedah pemantauan dasar-dasar RSN Perak 2040. Senarai indikator yang terlibat adalah:

1. Penduduk
2. Jumlah tenaga buruh
3. Peluang pekerjaan mengikut sektor
4. Peratus tenaga kerja memiliki kelulusan tertiar
5. Pembangunan fizikal dan guna tanah
6. Asas ekonomi
7. Pembangunan agromakanan
8. Pembangunan pelancongan
9. Perdagangan, perindustrian dan pelaburan
10. Pembangunan perumahan
11. Penyediaan kemudahan masyarakat
12. Penyediaan kawasan lapang dan rekreasi
13. Rangkaian perhubungan dan pengangkutan
14. Pembangunan infrastruktur, utiliti dan amalan teknologi hijau
15. Pengurusan sumber jaya asli
16. Kualiti alam sekitar

Jadual 7.1: Indikator Jumlah Penduduk

Jumlah Penduduk	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Kinta	810,400	851,300	931,200	972,100	1,020,000	1,051,500
Manjung	249,600	265,500	280,000	307,000	324,500	350,000
Larut Matang dan Selama	352,800	371,900	394,100	417,700	442,100	466,300
Kuala Kangsar	163,800	167,500	172,700	186,800	200,200	266,400
Hilir Perak	144,400	148,000	149,400	152,500	156,400	169,400
Kerian	190,700	201,400	211,300	221,900	233,400	242,900
Muallim	100,200	110,800	123,900	139,700	158,700	179,700
Perak Tengah	107,600	114,100	120,900	138,400	153,800	168,200
Kampar	103,600	107,100	112,500	116,700	149,700	162,100
Bagan Datuk	71,300	73,600	80,000	96,800	116,900	141,000
Batang Padang	88,800	91,500	94,000	100,100	120,500	134,500
Hulu Perak	97,300	102,600	107,100	113,300	120,100	132,800
Jumlah	2,480,500	2,605,300	2,777,100	2,963,000	3,168,800	3,464,800
Agensi Pemantauan Terlibat						
Jabatan Perangkaan Negeri Perak						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.2: Indikator Jumlah Tenaga Buruh

Jumlah Tenaga Buruh	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Jumlah Penduduk	2,480,500	2,605,300	2,777,100	2,963,000	3,168,800	3,464,800
Peratus Golongan Aktif (%)	67.2	67.2	67.2	67.2	67.2	67.2
Jumlah Golongan Aktif	1,666,896	1,750,762	1,866,211	1,991,136	2,129,434	2,328,346
Kadar Penyertaan Tenaga Buruh (%)	61.4	61.7	62.0	62.3	62.6	63.0
Jumlah	1,023,474	1,080,220	1,157,051	1,240,478	1,333,026	1,466,858
Agensi Pemantauan Terlibat						
Jabatan Perangkaan Negeri Perak						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.3: Indikator Jumlah Peluang Pekerjaan Mengikut Sektor

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Jumlah Tenaga Buruh						
Jumlah Peluang Pekerjaan Sektor Primer	131,400	131,500	131,100	130,800	128,800	128,100
Jumlah Peluang Pekerjaan Sektor Sekunder	260,100	303,800	328,000	352,900	376,700	409,300
Jumlah Peluang Pekerjaan Sektor Tertiar	631,974	644,920	697,951	756,778	827,526	929,458
Agensi Pemantauan Terlibat						
Jabatan Perangkaan Negeri Perak						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.4: Indikator Peratus Tenaga Kerja Memiliki Kelulusan Tertiar

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Peratusan Tenaga Kerja Berkelulusan Tertiar	22.0	25.0	30.0	35.0	40.0	45.0
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. Kementerian Pendidikan Tinggi						
ii. Jabatan Pelajaran Negeri Perak						
iii. Jabatan Tenaga Kerja Negeri Perak						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.5: Indikator Pembangunan Fizikal dan Guna Tanah

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Keluasan tepu bina di Negeri Perak	118,400 hektar	140,700 hektar	166,600 hektar	192,600 hektar	221,800 hektar	256,400 hektar
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. PLANMalaysia@Perak						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.6: Indikator Asas Ekonomi

Sasaran Perak 2040	Semasa (2015)	2020	2025	2030	2035	2040
KDNK (RM juta) harga malar 2010 *	58,033	79,795	109,719	150,863	207,436	285,225
KDNK Sektor dan Sumbangan Ekonomi kepada KDNK (%)						
SEKTOR PERTAMA	10,301 (17.7%)	13,166 (16.5%)	17,226 (15.7%)	21,875 (14.5%)	29,456 (14.2%)	38,505 (13.5%)
Pertanian, perhutanan dan perikanan	10,052 (17.3%)	12,887 (16.15%)	16,842 (15.35%)	21,437 (14.15%)	28,730 (13.85%)	37,507 (13.15%)
Perlombongan dan kuari	249 (0.4%)	279 (0.35%)	384 (0.35%)	528 (0.35%)	726 (0.35%)	998 (0.35%)
SEKTOR KEDUA	12,820 (22.1%)	17,954 (22.5%)	25,565 (23.3%)	36,961 (24.5%)	51,444 (24.8%)	72,732 (25.5%)
Pembuatan	10,618 (18.3%)	14,762 (18.5%)	20,847 (19.0%)	29,418 (19.5%)	41,487 (20.0%)	58,471 (20.5%)
Pembinaan	2,202 (3.8%)	3,192 (4.0%)	4,718 (4.3%)	6,789 (4.5%)	9,957 (4.8%)	14,261 (5.0%)
SEKTOR KETIGA	34,846 (60%)	48,675 (61%)	66,929 (61%)	92,026 (61%)	126,536 (61%)	173,987 (61%)
Bekalan elektrik, gas dan air, pengangkutan, perkhidmatan kargo dan komunikasi	11,141 (19.2%)	15,560 (19.5%)	21,944 (20.0%)	30,927 (20.5%)	43,562 (21.0%)	61,323 (21.5%)
Jualan borong, jualan runcit, perhotelan dan restoran	8,891 (15.3%)	12,368 (15.5%)	17,555 (16.0%)	24,892 (16.5%)	35,264 (17.0%)	49,914 (17.5%)
Kewangan, insurans, hartanah dan perdagangan	4,945 (8.5%)	7,182 (9.0%)	10,423 (9.5%)	15,086 (10.0%)	21,781 (10.5%)	31,375 (11.0%)
Lain-lain perkhidmatan	3,272 (5.6%)	4,788 (6.0%)	6,035 (5.5%)	7,543 (5.0%)	9,335 (4.5%)	11,409 (4.0%)
Perkhidmatan Kerajaan	6,597 (11.4%)	8,777 (11.0%)	10,972 (10.0%)	13,578 (9.0%)	16,595 (8.0%)	19,966 (7.0%)
KDNK per kapita (RM)*	25,418	34,949	48,055	66,076	90,855	124,926
Pendapatan bulanan purata isi rumah (RM) ***	4,628**	6,016	7,821	10,167	13,218	17,138
Kemiskinan Tegar (%)	0	0	0	0	0	0
Rakyat Miskin (%)	<3	<3	<3	<3	<3	<3
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. UPEN Perak						
ii. Jabatan Perangkaan Malaysia						

Nota: * berdasarkan andaian kadar purata 7.5% setahun dengan pelaksanaan projek flagship yang dirancang.

**berdasarkan Laporan Pemeriksaan Pendapatan Isi Rumah 2014

*** berdasarkan kadar purata 6.0% setahun

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.7: Indikator Pelancongan

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Pelancong Domestik	7.9 juta	9.3 juta	11.2 juta	13.4 juta	16 juta	19.2 juta
Pelancong Antarabangsa	0.3 juta	0.6 juta	0.7 juta	0.9 juta	1 juta	1.2 juta
Jumlah Pelancong	8.2 juta	9.9 juta	11.9 juta	14.3 juta	17 juta	20.4 juta
Sumbangan pelancongan kepada KDNK Negeri Perak	8%	11%	14%	17%	22%	27%
Pemeliharaan Warisan						
Warisan Kebangsaan	56	60	65	70	75	80
Senarai Daftar Warisan	238	250	260	270	285	300
Konservasi Aset Warisan	5	10	15	20	25	30
Warisan Dunia UNESCO	1	2	3	3	3	3
Aset warisan ketara yang berpotensi sebagai produk pelancongan	60	80	95	110	125	140
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. <i>Tourism</i> Perak						
ii. Jabatan Warisan Negara						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Nota:

- Tahun 2020 – 2030 : kenaikan pelancong meningkat pada kadar 20% dengan sumbangan pelancongan kepada KDNK Negeri Perak adalah 3% bagi setiap 5 tahun.
- Tahun 2035 – 2040 : kenaikan pelancong meningkat pada kadar 25% dengan sumbangan pelancongan kepada KDNK Negeri Perak adalah 5% bagi setiap 5 tahun. Jumlah ini adalah berdasarkan jumlah pelancong yang dijangkakan semakin bertambah setelah adanya lapangan terbang bertaraf antarabangsa Negeri Perak.

Jadual 7.8: Indikator Pembangunan Agromakanan

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Keluasan kawasan tanaman makanan / negeri	4.6%	5.0%	8.0%	10.0%	15.0%	20.0%
Hasil pengeluaran agromakanan	691 juta kg.	750 juta kg.	900 juta kg.	1,189 juta kg.	1,500 juta kg.	2,009 juta kg.
Purata pengeluaran hasil padi (tan / hektar)	4.2	4.8	5.0	6.0	7.0	8.0
Hasil perikanan tangkapan : akuakultur	84 : 16	78 : 22	70 : 30	65 : 35	60 : 40	50 : 50
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. Jabatan Pertanian Negeri Perak						
ii. Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Perak						
iii. Jabatan Perikanan Negeri Perak						
iv. Perbadanan Pembangunan Pertanian Negeri Perak						
v. IADA Kerian dan IADA Seberang Perak						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.9: Indikator Perdagangan, Perindustrian dan Pelaburan

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Unjuran Keperluan Ruang Lantai Perdagangan (kp)*	15.2 juta	16 juta	16.9 juta	17.8 juta	18.7 juta	19.6 juta
Luas tanah industri terancang diperlukan (hektar)	2,935	3,497	4,073	4,630	5,288	6,098
Pertambahan tanah industri (hektar)	(10,548)	(9,986)	(9,410)	(8,853)	(8,196)	(7,385)
Jumlah Pelaburan (juta RM)**	3,887.4	4,470.5	5,141.1	6,799.1	7,819.0	8,991.8
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. UPEN Perak						
ii. Perbadanan Kemajuan Negeri Perak						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Nota: * berdasarkan CAGR 2005 – 2015 iaitu 4.18%

** berdasarkan unjuran pertambahan 3.0% secara purata setahun yang tertakluk kepada pelaksanaan projek-projek flagship Negeri Perak.

Jadual 7.10 : Indikator Pembangunan Perumahan

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Unit perumahan	719,786	765,101	827,374	899,063	982,243	1,085,700
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. Lembaga Perumahan dan Hartanah Negeri Perak						
ii. PBT						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.11: Indikator Penyediaan Kemudahan Masyarakat

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2016)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Kemudahan Masyarakat (Keselamatan)						
Balai polis	108	173	185	197	211	230
Balai bomba	31	52	55	59	63	69
Daerah Kinta, Manjung dan Larut Matang						
Balai polis / penduduk	BP 1: 15,000	BP 1: 15,000	BP 1: 20,000	BP 1: 20,000	BP 1: 30,000	BP 1: 30,000
Balai bomba (bil. bay) / penduduk	BB 1: 50,000	BB 1: 50,000	BB 1: 50,000	BB 1: 70,000	BB 1: 70,000	BB 1: 70,000
Daerah Batang Padang, Kerian, Kuala Kangsar, Selama, Kampar Hilir Perak, Hulu Perak, Bagan Datuk, Perak Tengah, Muallim						
Balai polis / penduduk	BP 1: 15,000	BP 1: 15,000	BP 1: 15,000	BP 1: 15,000	BP 1: 20,000	BP 1: 20,000
Balai bomba (bil. bay) / penduduk	BB 1: 50,000	BB 1: 50,000	BB 1: 50,000	BB 1: 50,000	BB 1: 50,000	BB 1: 50,000

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2016)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Kemudahan Kesihatan						
Hospital	14	14	14	15	15	15
Klinik kesihatan	85	130	140	149	158	173
Daerah Kinta, Manjung dan Larut Matang						
Klinik kesihatan /penduduk	1: 20,000	1: 20,000	1: 18,000	1: 18,000	1: 18,000	1: 18,000
Klinik desa / penduduk	1: 4,000	1: 4,000	1: 3,500	1: 3,500	1: 3,500	1: 3,500
Daerah Batang Padang, Kerian, Kuala Kangsar, Selama, Kampar Hilir Perak, Hulu Perak, Bagan Datuk, Perak Tengah, Muallim						
Klinik kesihatan /penduduk	1: 20,000	1: 18,000	1: 18,000	1: 15,000	1: 15,000	1: 15,000
Klinik desa / penduduk	1: 4,000	1: 3,500	1: 3,500	1: 3,000	1: 3,000	1: 3,500
Kemudahan Pendidikan						
IPT	83	85	94	100	110	120
Sekolah rendah	848	848	848	848	848	848
Sekolah menengah	248	249	253	255	258	262
Daerah Kinta, Manjung dan Larut Matang						
Nisbah IPT / penduduk	1: 500,000	1: 500,000	1: 450,000	1: 450,000	1: 450,000	1: 450,000
Nisbah SR / penduduk	1: 7,500	1: 7,000	1: 7,000	1: 6,500	1: 6,500	1: 5,000
Nisbah SR / murid	1: 800	1: 700	1: 700	1: 700	1: 600	1: 600
Nisbah guru / murid SR	1:20	1:20	1:20	1:20	1:20	1:15
Nisbah murid / kelas SR	1:30	1:30	1:30	1:28	1:25	1:25
Nisbah SM / penduduk	1: 15,000	1: 15,000	1: 15,000	1: 13,000	1: 13,000	1: 13,000
Nisbah SM / murid	1: 1,000	1: 1,000	1: 1,000	1: 1,000	1: 900	1: 900
Nisbah guru / murid SM	1:15	1:15	1:15	1:12	1:12	1:10
Nisbah murid / kelas SM	1:30	1:30	1:30	1:28	1:25	1:25
Daerah Batang Padang, Kerian, Kuala Kangsar, Selama, Kampar Hilir Perak, Hulu Perak, Bagan Datuk, Perak Tengah, Muallim						
Nisbah IPT / penduduk	1: 500,000	1: 500,000	1: 500,000	1: 400,000	1: 400,000	1: 400,000
Nisbah SR / penduduk	1: 7,500	1: 6,000	1: 6,000	1: 5,000	1: 5,000	1: 4,000
Nisbah SR / murid	1: 800	1: 600	1: 600	1: 500	1: 500	1:400
Nisbah guru / murid SR	1:20	1:20	1:20	1:20	1:20	1:15
Nisbah murid / kelas SR	1:30	1:30	1:30	1:28	1:25	1:25

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2016)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Nisbah SM / penduduk	1: 15,000	1: 13,000	1: 13,000	1: 11,000	1: 11,000	1: 10,000
Nisbah SM / murid	1: 1,000	1: 900	1: 900	1: 800	1: 800	1: 800
Nisbah guru / murid SM	1:15	1:15	1:15	1:12	1:12	1:10
Nisbah murid / kelas SM	1:30	1:30	1:30	1:28	1:25	1:25
Perpustakaan						
Daerah Kinta, Manjung dan Larut Matang						
Nisbah perpustakaan awam / penduduk	1: 125,000	1: 125,000	1: 125,000	1: 120,000	1: 120,000	1: 120,000
Daerah Batang Padang, Kerian, Kuala Kangsar, Selama, Kampar Hilir Perak, Hulu Perak, Bagan Datuk, Perak Tengah, Muallim						
Nisbah perpustakaan awam / penduduk	1: 125,000	1: 125,000	1: 125,000	1: 120,000	1: 120,000	1: 120,000
Keagamaan						
Daerah Kinta, Manjung dan Larut Matang						
Masjid / jumlah penganut agama	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600
Surau / jumlah penganut agama	1:800	1:800	1:800	1:800	1:800	1:800
Tokong / jumlah penganut agama	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600
Gereja / jumlah penganut agama	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600
Kuil / jumlah penganut agama	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600
Daerah Batang Padang, Kerian, Kuala Kangsar, Selama, Kampar Hilir Perak, Hulu Perak, Bagan Datuk, Perak Tengah, Muallim						
Masjid / jumlah penganut agama	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600
Surau / jumlah penganut agama	1:800	1:800	1:800	1:800	1:800	1:800
Tokong / jumlah penganut agama	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600
Gereja / jumlah penganut agama	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600
Kuil / jumlah penganut agama	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600	1:2,600
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. Ibu Pejabat Polis Kontinjen Negeri Perak						
ii. Jabatan Bomba dan Penyelamat Negeri Perak						
iii. Kementerian Pengajian Tinggi						
iv. UPEN Negeri Perak						
v. Jabatan Kesihatan Negeri Perak						

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2016)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
vi. Jabatan Pendidikan Negeri Perak						
vii. Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Perak						
viii. Majlis Agama Islam dan Adat Melayu Negeri Perak						
ix. PLANMalaysia@Perak						
x. PBT						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.12: Indikator Penyediaan Kawasan Lapang dan Rekreasi

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Jumlah kawasan lapang dan rekreasi daripada keluasan tepu bina	3.13%	6%	7%	8%	9%	10%
Nisbah kawasan rekreasi (hektar) / penduduk bandar	1.49: 1,000	1.5: 1,000	1.55: 1,000	1.6: 1,000	1.65: 1,000	1.7: 1,000
Pewartaan kawasan lapang dan rekreasi*	46.4%	50%	55%	60%	65%	70%
Taman bandaran	16	17	17	18	19	19
Taman tempatan	25	50	54	56	56	60
Kompleks sukan	17	20	23	26	29	31
Menaik taraf stadium mini	10	12	14	16	18	19
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. PLANMalaysia@Perak						
ii. PBT						
iii. Pejabat Tanah dan Galian						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.13 : Indikator Rangkaian Perhubungan dan Pengangkutan

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Lapangan terbang antarabangsa	0	0	0	1	1	1
Lebuhraya	1	2	3	4	5	6
Rangkaian rel	2	2	2	3	4	6
Pintu masuk antarabangsa	3	4	4	5	5	6
Terminal maritim	1	1	1	2	2	2
Nisbah pengangkutan awam : kenderaan persendirian (modal split)						
- Bandaraya Ipoh	15:85	20:80	25:75	30:70	35:65	40:60
- Lain-lain bandar	10:90	15:85	20:80	25:75	30:70	30:70
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. Kementerian Pengangkutan						
ii. JKR Perak						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Jadual 7.14: Indikator Pembangunan Infrastruktur, Utiliti dan Amalan Teknologi Hijau

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Bekalan air						
• % bekalan air bersih	99.6	100	100	100	100	100
• % penggunaan air bersih	99.6	100	100	100	100	100
• Penggunaan air (JLH)	1,455	1,673	1,924	2,213	2,545	2,926
Bekalan elektrik						
• % bekalan elektrik	100	100	100	100	100	100
• Kehendak maksimum (MVA)	1,397	1,426	1,673	1,858	2,036	2,240
• Kapasiti terpasang (MVA)	5,445	6,405	6,945	6,945	6,945	6,945
• % penggunaan bekalan elektrik	26	22	24	27	29	32
Telekomunikasi & ICT						
• % penggunaan talian tetap*	36	38	39	41	44	46
• % penembusan talian mudah alih	149.2	149.2	149.2	149.2	149.2	149.2
• % penggunaan jalur lebar	77.9	85	95	95	98	98
Pengairan dan saliran						
• Bilangan kawasan banjir	111	80	50	0	0	0
• % hakisan pantai	61	50	30	10	5	0
Sistem pembetungan						
• % penduduk PBT yang mendapat khidmat loji rawatan kumbahan moden (berdasarkan kuantiti PE terpasang)	78	80	100	100	100	100
• Sistem kumbahan berpusat	0	2	3	4	5	6
Pengurusan sisa pepejal						
• Tapak pelupusan sanitari	1	2	4	4	4	4
• Jumlah penjanaian sisa pepejal (juta kg.)	1,982	2,085	2,222	2,371	2,536	2,772
• Pusat kitar semula	0	2	3	4	5	6
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. PBT						
ii. Lembaga Air Perak						
iii. Tenaga Nasional Berhad Negeri Perak						
iv. Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia Serantau Utara						
v. Telekom Malaysia Negeri Perak						
vi. Jabatan Pengairan Saliran Negeri Perak						
vii. Indah Water Konsortium (Pejabat Perancangan Utara)						
viii. Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (Cawangan Perak)						
ix. Setiausaha Kerajaan Negeri Perak (Bahagian Kerajaan Tempatan)						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Nota: * kadar unjuran pertambahan 5% setiap 5 tahun dari baki lebihan (Sumber: TM Negeri Perak).

Jadual 7.15: Indikator Pengurusan Sumber Jaya Asli

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Keluasan kawasan ber hutan	1,098,220 hektar (52%)	1,098,220 hektar (52%)	1,098,220 hektar (52%)	1,098,220 hektar (52%)	1,098,220 hektar (52%)	1,098,220 hektar (52%)
Pewartaan kawasan hutan simpanan kekal	997,604 hektar (48%)	1,023,318 hektar (49%)	1,050,698 hektar (50%)	1,050,698 hektar (50%)	1,050,698 hektar (50%)	1,050,698 hektar (50%)
Bilangan taman negeri	3	4	5	6	7	8
Bilangan taman biodiversiti	0	1	2	3	3	3
Bilangan pokok ditanam	1.5 juta	3 juta	3 juta	9 juta	12 juta	15 juta
Agensi Pemantauan Terlibat						
i. Perbadanan Taman Negeri Perak						
ii. Jabatan Perhutanan						
iii. Jabatan Warisan Negara						
iv. Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara (PERHILITAN)						
v. Jabatan Perikanan Negeri Perak						

Jadual 7.16: Indikator Kualiti Alam Sekitar

Cadangan Indikator Perak 2040	Semasa (2015)	Cadangan Sasaran Pencapaian				
		2020	2025	2030	2035	2040
Kualiti Air Sungai						
• Bilangan sungai yang dipantau	45	50	60	70	80	90
• Bilangan sungai dalam kategori bersih	33	37	45	56	68	81
• Peratusan bilangan sungai kategori bersih	73%	74%	75%	80%	85%	90%
Kualiti Air Marin						
• Bilangan stesen yang dipantau	16	17	18	19	19	19
• Bilangan stesen kategori baik	0	3	7	11	15	17
• Peratusan bilangan stesen kategori baik	0%	20%	40%	60%	80%	90%
Kualiti Udara						
• Bilangan hari status kualiti udara baik	150	183	218	254	293	329
• Peratusan bilangan hari status kualiti udara baik	41%	50%	60%	70%	80%	90%
Agensi Pemantauan Terlibat						
Jabatan Alam Sekitar Negeri Perak						

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

The background is a green-tinted collage. At the top left, a portion of the Indonesian national flag is visible. Below it, there's a circular emblem with Arabic calligraphy. The central part of the collage shows a woman smiling, a man, and a large, ornate mosque with multiple minarets. In the bottom right corner, there's a detailed image of a peacock's tail feathers. The entire scene is overlaid with a semi-transparent dark green rectangle containing the word 'LAMPIRAN' in white, bold, uppercase letters.

LAMPIRAN

Senarai dasar RSN Perak 2020.
Fungsi setiap hierarki petempatan RSN Perak 2040.
Matriks Keberkesanan Dasar Perancangan RSN Perak 2040
Kaedah pengurusan kawasan risiko bencana Negeri Perak.

LAMPIRAN 1

SENARAI DASAR RSN PERAK 2020

Dasar Perancangan Strategik Negeri (DPSN)	Strategi Pelaksanaan (SP)	
Ekonomi		
DPSN 1 Meningkatkan daya saing dan daya tahan pertumbuhan ekonomi negeri (dalam konteks global) melalui kerjasama serantau yang berteraskan K-state di dalam pembangunan sektor ekonomi yang strategik dan berpotensi	SP 1.1	Meningkat dan memperkukuhkan prasarana ICT dan infrastruktur utama negeri ke arah memantapkan tahap perhubungan dan kemudahan logistik antarabangsa.
	SP 1.2	Mewujud dan memperkukuhkan kerjasama ekonomi dua hala dan program pelaburan jangka panjang antara Negeri Perak dengan negara-negara anggota APEC, AFTA, IMT-GT, OIC dan NAM yang berteraskan prinsip "Perkongsian Pintar" dalam usaha meneroka sektor-sektor ekonomi strategik dan berdaya-maju.
	SP 1.3	Memperkuh dan mempelbagaikan projek-projek ekonomi dan pembangunan fizikal antara Negeri Perak dengan negara jiran (Thailand-Indonesia di bawah persefahaman IMT-GT) dan negeri jiran yang mempunyai wilayah sempadan bersama (Selangor, Kedah, Pulau Pinang, Kelantan dan Pahang).
DPSN 2 Meningkatkan pertumbuhan ekonomi negeri melalui pertanian (Bio-Tech), sektor perkhidmatan (ICT, pendidikan tinggi dan pelancongan) dan perindustrian (Hi-Tech) bagi menjana KDNK dan pendapatan perkapita negeri seperti yang disasarkan menjelang tahun 2020.	SP 2.1	Mempelbagai dan memperkukuhkan program-program pertanian moden yang berteraskan Bio-Tech dan Hi-Tech ke arah meningkatkan sumbangannya di dalam KDNK negeri (menjelang 2020).
	SP 2.2	Melaksanakan 5 program pembangunan strategik yang telah digariskan di dalam Pelan Induk ICT Negeri ke arah menyuntik pertumbuhan ekonomi dan seterusnya melonjakkan pencapaian KDNK dan Pendapatan Perkapita melebihi sasaran nasional (menjelang 2020).
	SP 2.3	Menggalakkan pembangunan prasarana pendidikan tinggi bagi menampung populasi pelajar (IPTA dan IPTS) yang disasarkan berjumlah 200,000 orang (menjelang 2020) ke arah menjadikan Negeri Perak sebagai pusat pengajian tinggi yang unggul di peringkat negara dan serantau.
	SP 2.4	Mempelbagai dan memperkukuhkan destinasi dan produk pelancongan bertaraf antarabangsa ke arah meletakkan Perak dalam peta pelancongan dunia dan seterusnya mampu meningkatkan sumbangannya di dalam KDNK negeri (menjelang 2020)

Dasar Perancangan Strategik Negeri (DPSN)	Strategi Pelaksanaan (SP)	
	SP 2.5	Mempelbagai dan memperkukuhkan aktiviti perindustrian dan kluster industri yang berteraskan Hi-Tech, mesra alam dan berintensifkan modal ke arah meningkatkan sumbangannya di dalam KDNK negeri (menjelang 2020).
DPSN 3 Memperkukuhkan pembangunan luar bandar dan ekonomi desa berdasarkan kepada kekuatan dan potensi sosioekonomi setempat serta sumber jaya asli sedia ada ke arah menjadikan sektor luar bandar lebih berdaya maju dan berdaya saing.	SP 3.1	Melahirkan masyarakat luar bandar yang lebih berpengetahuan dan progresif melalui program pembangunan komuniti desa yang berteraskan pendekatan "K-Society".
	SP 3.2	Meningkat dan mempelbagaikan program pembangunan sosioekonomi negeri ke arah membasmi kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat desa sejajar dengan falsafah dan rangka kerja Gerakan Daya Wawasan (GDW).
	SP 3.3	Membangunkan tanah dan sumber jaya asli desa secara lestari dalam usaha mempelbagaikan asas ekonomi desa ke arah meningkatkan produktiviti dan pendapatan penduduk melalui pendekatan "K-Economy".
	SP 3.4	Membangun dan meningkatkan kemudahan sokongan pembangunan sosioekonomi desa terutamanya sistem pemasaran (produk desa) dan sistem maklumat (E-Desa) yang bersifat jangka panjang dan bersepadu.
	SP 3.5	Mengubah paradigma dan pendekatan dalam konteks perancangan dan pembangunan kawasan-kawasan FELDA dan FELCRA ke arah menjadikannya sebagai "New Economic Frontier" yang mampu menjadi penggerak dan penyumbang utama kepada pertumbuhan ekonomi sektor luar bandar.
DPSN 4 Memperkukuhkan masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera (MPPB) yang berwibawa dan mandiri melalui penyertaan yang lebih aktif di dalam aktiviti ekonomi bandar dan desa negeri	SP 4.1	Meningkat dan mempelbagaikan program pendidikan, latihan dan urustadbir perniagaan yang seiring dengan kemajuan ICT serta berdasarkan pendekatan "K-Society" dan "K-Economy".
	SP 4.2	Mempelbagai dan memperkukuhkan program-program pembangunan ekonomi yang dirancang oleh agensi-agensi kerajaan atau semi-kerajaan (khususnya agensi di peringkat negeri) yang terlibat secara langsung di dalam pembangunan MPPB ke arah meningkatkan penyertaan usahawan bumiputera (secara lebih aktif) di dalam aktiviti ekonomi bandar dan desa.

Dasar Perancangan Strategik Negeri (DPSN)	Strategi Pelaksanaan (SP)	
Sosial		
<p>DPSN 5 Mensasarkan pertambahan penduduk negeri sekitar 2.7 juta orang dan bilangan guna tenaga sekitar 1.27 juta (menjelang tahun 2020) di samping memastikan agihan serta taburan penduduk dan guna tenaga yang lebih seimbang antara daerah.</p>	SP 5.1	Mensasarkan pertambahan jumlah penduduk negeri sekitar 2.7 juta orang (menjelang tahun 2020) dan merencanakan agihan serta taburan penduduk yang lebih seimbang antara daerah dalam usaha mencapai kemakmuran sosial.
	SP 5.2	Mensasarkan pertambahan bilangan guna tenaga aktif negeri sekitar 1.27 juta (menjelang tahun 2020) bagi memenuhi permintaan sektor pekerjaan dan merencanakan agihan serta taburan yang lebih seimbang antara daerah.
<p>DPSN 6 Meningkatkan kualiti hidup rakyat sejajar dengan peningkatan indeks kualiti hidup malaysia dan Pelan Integriti Nasional (PIN) melalui pembangunan seimbang di dalam sektor perumahan, perkhidmatan sosial dan kemudahan masyarakat.</p>	SP 6.1	Meningkatkan penawaran stok perumahan negeri dengan memberi keutamaan kepada pembangunan perumahan yang berteraskan Konsep 3M (Mampu-Milik, Mesra Rakyat dan Mesra Pembeli) bagi menampung pertambahan penduduk (menjelang 2020) yang mempunyai latar belakang sosioekonomi yang pelbagai.
	SP 6.2	Mempertingkatkan kuantiti dan kualiti perkhidmatan sosial yang merangkumi kemudahan kesihatan, pendidikan, keselamatan, keagamaan, sukan dan rekreasi bagi menampung pertambahan penduduk (menjelang 2020) ke arah meningkatkan kualiti hidup serta kesejahteraan masyarakat bandar dan desa.
	SP 6.3	Mempertingkatkan kuantiti dan kualiti kemudahan masyarakat bagi menampung pertambahan penduduk (menjelang 2020) ke arah meningkatkan interaksi sosial, kejuruan dan kesejahteraan masyarakat bandar dan desa.
<p>DPSN 7 Kemajuan ekonomi negeri perlu diimbangi dengan kesejahteraan sosial yang bertunjangkan masyarakat lestari yang berpengetahuan, produktif, berdaya saing, penyayang dan jati diri.</p>	SP 7.1	Melaksanakan program pembangunan sosial yang komprehensif ke arah pewujudan masyarakat lestari (gagasan insan rabbani dan masyarakat madani) iaitu sejajar dengan konsep Islam Hadhari dan Dasar Sosial Negara.
	SP 7.2	Meningkatkan kerjasama dalam pelbagai bidang antara sektor awam, swasta dan badan kebajikan bagi mewujudkan satu sinergi tenaga dan sumber (sinergi multisektor) di dalam pembangunan masyarakat ke arah menjamin perkhidmatan sosial yang terbaik berdasarkan falsafah "Pembangunan Sosial Adalah Tanggungjawab Bersama".

Dasar Perancangan Strategik Negeri (DPSN)	Strategi Pelaksanaan (SP)	
Pembangunan Fizikal		
<p>DPSN 8 Hala tuju pembangunan petempatan negeri perlu berdasarkan sasaran hierarki 2020 serta menggalakkan pembangunan pusat-pusat pertumbuhan strategik sedia ada secara lebih terancang dan bersepadu bagi meningkatkan kadar urbanisasi negeri.</p>	SP 8.1	Menggalakkan pembangunan guna tanah dan ekonomi perbandaran negeri yang lebih seimbang mengikut sasaran hierarki petempatan 2020 bagi mengelak berlakunya persaingan dan pertindihan fungsi antara bandar-bandar utama, bandar baru dan pusat-pusat petempatan sedia ada.
	SP 8.2	Menggalakkan perancangan dan pembangunan aktiviti ekonomi perbandaran (<i>urban-based economic activities</i>) berteraskan konsep dan pendekatan “ <i>selective concentration</i> ” ke arah meningkatkan kadar urbanisasi negeri
<p>DPSN 9 Merancang pemajuan dan mengawal pembangunan fizikal negeri secara bersepadu ke arah pembangunan yang lebih seimbang antara kepentingan ekonomi dan kesejahteraan alam sekitar.</p>	SP 9.1	Merancang pemajuan tanah negeri secara bersepadu berdasarkan Pelan Strategik Pembangunan Negeri 2020 dengan memberi tumpuan kepada pembangunan guna tanah dan aktiviti ekonomi yang berpotensi dan berdayamaju (di kawasan bandar dan desa).
	SP 9.2	Mengawal pembangunan fizikal dan memantau pemajuan tanah negeri secara bersepadu dan berterusan berdasarkan Pelan Strategik Pembangunan Negeri Perak 2020 (PSPNP).
<p>DPSN 10 Pertumbuhan ekonomi negeri dan peningkatan taraf hidup rakyat perlu disokong oleh pembangunan infrastruktur, utiliti awam dan prasarana ICT yang bersepadu dan seimbang antara daerah, bandar dan luar bandar.</p>	SP 10.1	Meningkatkan tahap infrastruktur perhubungan dan pengangkutan negeri yang merangkumi sistem jalan raya dan pengangkutan awam (pengangkutan darat, udara, rel dan air) ke arah mencapai matlamat pewujudan “Sistem Pengangkutan Bersepadu Negeri Perak 2020 (SPBNP)”.
	SP 10.2	Memperkuatkan penyediaan utiliti awam negeri (bekalan air, elektrik, gas dan telekomunikasi) ke arah meningkatkan tahap perkhidmatan dan kapasiti bekalan bagi menampung pertambahan permintaan pengguna pada masa hadapan.
	SP 10.3	Meningkatkan pembangunan infrastruktur perbandaran dan prasarana sokongan negeri yang meliputi sistem saliran dan pengairan, pembetulan, pelupusan sisa pepejal dan sisa toksid berbahaya ke arah mencapai matlamat pembangunan lestari.
	SP 10.4	Meningkatkan penyediaan prasarana teknologi maklumat dan komunikasi negeri berdasarkan Pelan Induk ICT Negeri ke arah mencapai status “K-State” sepenuhnya menjelang tahun 2020.

Dasar Perancangan Strategik Negeri (DPSN)	Strategi Pelaksanaan (SP)	
Pemeliharaan Alam Sekitar		
<p>DPSN 11 Kawalan kualiti alam sekitar dan pelan pengurusan KSAS (Kawasan Sensitif Alam Sekitar) perlu diintegrasikan di 3 peringkat pembangunan (sebelum, semasa dan selepas pembangunan) sejajar dengan konsep dan pendekatan pembangunan lestari.</p>	<p>SP 11.1</p>	<p>Memperkukuhkan mekanisma kawalan bagi meningkatkan kualiti alam sekitar negeri ke arah mencapai matlamat pencemaran sifar (menjelang 2020).</p>
	<p>SP 11.2</p>	<p>Melaksanakan Pelan Pengurusan KSAS Negeri secara bersepadu sebagai rangka kerja strategik ke arah pemeliharaan alam sekitar dan pembangunan sumberjaya asli negeri secara lestari.</p>
Pengukuhan Institusi Pelaksanaan Negeri		
<p>DPSN 12 Memperkasakan agensi pembangunan negeri (sektor awam) melalui pengukuhan sistem urus tadbir, kualiti perkhidmatan dan pendekatan pelaksanaan ke arah merealisasikan Wawasan Perak Maju 2015 dan "K-State" 2010.</p>	<p>SP 12.1</p>	<p>Mempertingkatkan usaha dan program-program pembangunan jangka panjang bagi tujuan memperkukuhkan sistem urus tadbir dan imej korporat sektor awam (di peringkat negeri dan daerah) yang berteraskan konsep K-Government iaitu sejajar dengan Wawasan K-State 2010.</p>
	<p>SP 12.2</p>	<p>Menggalak dan mengiktiraf Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) sebagai agen pembangunan setempat ke arah merangsang kadar urbanisasi dan peningkatan perkhidmatan bandar yang lebih berkualiti dalam kawasan pentadbiran masing-masing</p>
	<p>SP 12.3</p>	<p>Menggalakkan perancangan dan pelaksanaan projek-projek pembangunan sosioekonomi negeri berdasarkan pendekatan "Perkongsian Pintar" antara sektor awam dan swasta iaitu sejajar dengan program dan dasar Penswastan Negeri yang berdaya maju.</p>
<p>DPSN 13 Rancangan Struktur Negeri Perak (RSNPk) sebagai rangka kerja perancangan fizikal dan pembangunan sosioekonomi negeri ke arah mencapai Wawasan Negeri Maju 2015 yang berteraskan "K-State".</p>	<p>SP 13.1</p>	<p>Menerimapakai dokumen RSNPk sebagai asas rujukan dan rangka kerja perancangan fizikal, sosioekonomi dan pemajuan tanah negeri (termasuk bagi tujuan kawalan pembangunan) sehingga tahun perancangan 2020.</p>

Sumber: RSN Perak 2020.

LAMPIRAN 2
FUNGSI BAGI SETIAP HIERARKI PETEMPATAN RSN PERAK 2040

Bandar Negeri	Bandar Utama	Bandar Tempatan	Pekan
PENTADBIRAN			
<ul style="list-style-type: none"> • Dewan Undangan Negeri • Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri (SUK) / Pejabat EXCO Negeri • Jabatan-jabatan Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri • Majlis Bandaraya / Majlis Perbandaran • Pejabat-pejabat / sekretariat pertubuhan antarabangsa 	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan-jabatan Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri • Majlis Bandaraya / Majlis Perbandaran 	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan-jabatan kerajaan negeri • Majlis Perbandaran / Majlis Daerah 	-
EKONOMI			
<ul style="list-style-type: none"> • Bank negara (ibu pejabat negeri) • Bank antarabangsa (cawangan) • Bank tempatan (cawangan) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bank antarabangsa (cawangan) • Bank tempatan (cawangan) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bank antarabangsa (cawangan) • Bank tempatan (cawangan) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasar mini • Perniagaan runcit makanan dan minuman • Perniagaan runcit peralatan rumah • Perniagaan runcit peralatan kenderaan • Perniagaan runcit peralatan pertanian
<ul style="list-style-type: none"> • Syarikat / broker insurans antarabangsa (cawangan negeri) • Syarikat / broker insurans tempatan (cawangan negeri) • Ejen-ejen & wakil syarikat insurans antarabangsa & tempatan 	<ul style="list-style-type: none"> • Syarikat / broker insurans antarabangsa (cawangan) • Syarikat / broker insurans tempatan (cawangan) • Ejen-ejen & wakil syarikat insurans antarabangsa & tempatan 	<ul style="list-style-type: none"> • Syarikat / broker insurans antarabangsa (cawangan) • Syarikat / broker insurans tempatan (cawangan) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kedai cenderamata • Pasar / gerai / bazaar • Pasar tani / pasar malam / pasar sehari • Restoran • Medan selera • Perusahaan kecil sederhana (PKS) • Pusat pengumpulan
<ul style="list-style-type: none"> • Syarikat stok / sekuriti antarabangsa dan tempatan (ibu pejabat negeri cawangan) 	<ul style="list-style-type: none"> • Syarikat stok / sekuriti tempatan (cawangan / kiosk) 	<ul style="list-style-type: none"> • Syarikat stok / sekuriti tempatan (cawangan / kiosk) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat antarabangsa & pejabat wilayah (cawangan) • Pejabat tempatan (ibu pejabat & cawangan) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat tempatan (cawangan / pejabat wakil) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat tempatan (cawangan / pejabat wakil) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Cawangan pejabat antarabangsa & pejabat wilayah • Pejabat tempatan (ibu pejabat & cawangan) – pelbagai perkhidmatan 	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat tempatan (ibu pejabat & cawangan) – pelbagai perkhidmatan 	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat tempatan (ibu pejabat & cawangan) – pelbagai perkhidmatan terpilih 	

Bandar Negeri	Bandar Utama	Bandar Tempatan	Pekan
<ul style="list-style-type: none"> Pejabat tempatan (ibu pejabat & cawangan) – pelbagai perkhidmatan terpilih 	<ul style="list-style-type: none"> Pejabat tempatan (ibu pejabat & cawangan) – pelbagai perkhidmatan terpilih 		<ul style="list-style-type: none"> hasil pertanian Stesen minyak Syarikat insurans
<ul style="list-style-type: none"> Stor serbaneka antarabangsa & <i>hypermarket</i> antarabangsa (cawangan) Stor serbaneka tempatan (cawangan) Pasar raya antarabangsa (cawangan) Pasar raya tempatan (cawangan) Stor <i>convenience</i> antarabangsa (cawangan) Kedai runcit tempatan & antarabangsa (pelbagai barangan termasuk makanan, pakaian, kereta dll) 	<ul style="list-style-type: none"> Stor serbaneka antarabangsa & <i>hypermarket</i> antarabangsa (cawangan) Stor serbaneka tempatan (cawangan) Pasar raya antarabangsa (cawangan) Pasar raya tempatan (cawangan) Stor <i>convenience</i> antarabangsa (cawangan) Kedai runcit tempatan & antarabangsa (pelbagai barangan termasuk makanan, pakaian, kereta dll) 	<ul style="list-style-type: none"> Stor serbaneka tempatan (cawangan) Pasar raya tempatan (cawangan) Stor <i>convenience</i> antarabangsa (cawangan) Kedai runcit tempatan & antarabangsa (pelbagai barangan termasuk makanan, pakaian, kereta dll) 	<ul style="list-style-type: none"> Pengurup wang Hotel / rumah tumpangan Internet café Bank Ejen bank berdaftar
<ul style="list-style-type: none"> Jual runcit tempatan secara informal Perkhidmatan tempatan membaiki barangan persendirian dan isi rumah Jualan langsung (antarabangsa & tempatan) Jualan runcit bahan api kenderaan (stesen minyak, LPG / NGV) 	<ul style="list-style-type: none"> Jual runcit tempatan secara informal Perkhidmatan tempatan membaiki barangan persendirian dan isi rumah Jualan langsung (antarabangsa & tempatan) Jualan runcit bahan api kenderaan (stesen minyak, LPG / NGV) 	<ul style="list-style-type: none"> Jual runcit tempatan secara informal Perkhidmatan tempatan membaiki barangan persendirian dan isi rumah Jualan langsung (antarabangsa & tempatan) Jualan runcit bahan api kenderaan (stesen minyak, LPG / NGV) 	

Bandar Negeri	Bandar Utama	Bandar Tempatan	Pekan
<ul style="list-style-type: none"> Resort / eksklusif (≤ 5 bintang) Hotel bajet sehingga 5 bintang Pusat persidangan dan pameran Rumah tetamu 	<ul style="list-style-type: none"> Resort / eksklusif (≤ 5 bintang) Hotel bajet sehingga 5 bintang Pusat persidangan dan pameran Rumah tetamu 	<ul style="list-style-type: none"> Resort / eksklusif (≤ 5 bintang) Hotel bajet sehingga 5 bintang Pusat persidangan dan pameran Rumah tetamu 	
<ul style="list-style-type: none"> Kluster multimedia & ICT negara Kluster telekomunikasi negara Industri berintensifkan pengetahuan negara Kluster makanan EKS tempatan Pembuatan dan pemasangan am 	<ul style="list-style-type: none"> Kluster multimedia & ICT negara Kluster telekomunikasi negara Industri berintensifkan pengetahuan negara Kluster makanan EKS tempatan Pembuatan dan pemasangan am 	<ul style="list-style-type: none"> Industri berintensifkan pengetahuan negara Kluster makanan EKS tempatan Pembuatan dan pemasangan am 	
KEMUDAHAN AWAM / SOSIAL			
<ul style="list-style-type: none"> Universiti / kolej awam Universiti / kolej swasta Sekolah teknikal / vokasional Perpustakaan negeri Sekolah antarabangsa Sekolah rendah & menengah Sekolah teknikal / vokasional 	<ul style="list-style-type: none"> Universiti / kolej awam Universiti / kolej swasta Sekolah teknikal / vokasional Perpustakaan awam Sekolah antarabangsa Sekolah rendah & menengah Sekolah teknikal / vokasional 	<ul style="list-style-type: none"> Sekolah teknikal / vokasional Perpustakaan bergerak Sekolah rendah & menengah Sekolah teknikal / vokasional 	<ul style="list-style-type: none"> Sekolah menengah Sekolah rendah Tadika Masjid Surau Gereja Kuil Tokong Tanah perkuburan Klinik kesihatan / klinik desa Balai polis Balai bomba Dewan serba guna / dewan orang ramai / balai raya Perpustakaan desa Taman kejiranan / padang permainan
<ul style="list-style-type: none"> Hospital kerajaan Hospital swasta Hospital universiti Pusat rujukan pakar Klinik kesihatan Klinik swasta 	<ul style="list-style-type: none"> Hospital kerajaan Hospital swasta Klinik kesihatan Klinik swasta 	<ul style="list-style-type: none"> Hospital kerajaan Klinik kesihatan Klinik swasta 	
<ul style="list-style-type: none"> Kompleks sukan antarabangsa / negeri / daerah Stadium negeri Muzium negeri Teater / auditorium Taman negeri / bandar 	<ul style="list-style-type: none"> Taman bandar Rangkaian kawasan rekreasi dan lingkaran hijau 	<ul style="list-style-type: none"> Taman bandar / taman tempatan Rangkaian kawasan rekreasi dan lingkaran hijau 	

Bandar Negeri	Bandar Utama	Bandar Tempatan	Pekan
<ul style="list-style-type: none"> Rangkaian kawasan rekreasi dan lingkaran hijau 			
<ul style="list-style-type: none"> Masjid negeri / daerah Pusat Islam Lain-lain tempat ibadat bukan Islam 	<ul style="list-style-type: none"> Masjid negeri / daerah Pusat Islam Lain-lain tempat ibadat bukan Islam 	<ul style="list-style-type: none"> Masjid negeri / daerah Lain-lain tempat ibadat bukan Islam 	
<ul style="list-style-type: none"> Ibu pejabat kontinjen polis Ibu pejabat daerah polis Balai polis 	<ul style="list-style-type: none"> Ibu pejabat daerah polis Balai polis 	<ul style="list-style-type: none"> Ibu pejabat daerah polis Balai polis 	
<ul style="list-style-type: none"> Ibu pejabat bomba dan penyelamat negeri Balai bomba 	<ul style="list-style-type: none"> Balai bomba 	<ul style="list-style-type: none"> Balai bomba 	
<ul style="list-style-type: none"> Pejabat pos besar Pejabat pos 	<ul style="list-style-type: none"> Pejabat pos 	<ul style="list-style-type: none"> Pejabat pos 	
INFRASTRUKTUR DAN UTILITI			
<ul style="list-style-type: none"> Sistem pemetungan berpusat 	<ul style="list-style-type: none"> Sistem pemetungan berpusat 	<ul style="list-style-type: none"> Sistem pemetungan berpusat 	<ul style="list-style-type: none"> Sistem pemetungan berpusat
<ul style="list-style-type: none"> Sistem pelupusan sanitari Loji pembakaran sampah (<i>incinerator</i>) Pusat kitar semula 	<ul style="list-style-type: none"> Sistem pelupusan sanitari Pusat kitar semula 	<ul style="list-style-type: none"> Sistem pelupusan sanitari Pusat kitar semula 	<ul style="list-style-type: none"> Pusat kitar semula
<ul style="list-style-type: none"> Pencawang masuk utama (PMU) Pusat penghantaran beban wilayah (<i>regional load despatch centre for transmission system</i>) <i>Regional Control Centre (North)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Pencawang masuk utama (PMU) Pejabat penghantaran daerah (<i>district transmission office</i>) Pusat perkhidmatan bekalan (24 jam) 	<ul style="list-style-type: none"> Pencawang masuk utama (PMU) Pejabat penghantaran daerah (<i>district transmission office</i>) Pusat perkhidmatan bekalan (24 jam) Kedai tenaga (terpilih) 	<ul style="list-style-type: none"> Pencawang masuk utama (PMU) Pejabat penghantaran daerah (<i>district transmission office</i>) Pusat perkhidmatan bekalan (24 jam) Kedai tenaga (terpilih)
<ul style="list-style-type: none"> Rangkaian genting optik Rangkaian jalur lebar tanpa wayar Stesen pemancar dan penerima Stesen penyiaran TV dan radio digital 	<ul style="list-style-type: none"> Rangkaian genting optik Rangkaian jalur lebar tanpa wayar Stesen pemancar dan penerima 	<ul style="list-style-type: none"> Rangkaian genting optik Rangkaian jalur lebar tanpa wayar Stesen pemancar dan penerima 	<ul style="list-style-type: none"> Rangkaian jalur lebar tanpa wayar

Bandar Negeri	Bandar Utama	Bandar Tempatan	Pekan
<ul style="list-style-type: none"> Ibu sawat dan rangkaian internet 	<ul style="list-style-type: none"> Stesen penyiaran TV dan radio digital Ibu sawat dan rangkaian internet 	<ul style="list-style-type: none"> Stesen penyiaran TV dan radio digital Ibu sawat dan rangkaian internet 	
PENGANGKUTAN			
<ul style="list-style-type: none"> <i>High speed rail</i> Komuter / rel LRT / MRT Monorel / tram Bas Teksi 	<ul style="list-style-type: none"> <i>High speed rail</i> Komuter / rel Monorel / tram Bas Teksi 	<ul style="list-style-type: none"> Bas Teksi 	<ul style="list-style-type: none"> Bas Teksi
<ul style="list-style-type: none"> Pelabuhan antarabangsa dan nasional Terminal pengangkutan awam negeri Stesen bas / teksi Stesen kereta api (bagi bandar terletak pada jajaran laluan kereta api) 	<ul style="list-style-type: none"> Pelabuhan antarabangsa dan nasional (bagi bandar yang mempunyai pelabuhan) Stesen bas / teksi Stesen kereta api (bagi bandar terletak pada jajaran laluan kereta api) 	<ul style="list-style-type: none"> Pelabuhan nasional (bagi bandar yang mempunyai pelabuhan) Stesen bas / teksi Stesen kereta api (bagi bandar terletak pada jajaran laluan kereta api) 	<ul style="list-style-type: none"> Stesen bas / teksi Stesen kereta api (bagi bandar terletak pada jajaran laluan kereta api)

Sumber: Kajian RSN Perak 2040, RFN Ke-3, DPN 2 dan DPF Desa Negara, 2016.

LAMPIRAN 2

MATRIKS PENILAIAN KEBERKESANAN DASAR RSN PERAK 2040

Berdasarkan keseluruhan dasar di Bab 4, berikut merupakan matriks penilaian tahap keberkesanan dasar RSN Perak 2040 dalam menyelesaikan isu yang telah dikenal pasti semasa Laporan Pemeriksaan (Jun 2017). Ini penting bagi memastikan kesemua isu yang kini dihadapi / berlaku di Negeri Perak dapat diatasi oleh RSN Perak 2040.

Isu Utama Dasar Perancangan	Trend penduduk menua	Migrasi keluar	Zon guna tanah tepu bina RT yang belum dibangunkan	Sektor pembuatan kurang mempunyai nilai tambah ekonomi	Kawasan perindustrian sedia ada masih belum terjual	Kawasan tanah pertanian terbiar yang tidak diusahakan	Hasil pertanian makanan yang kurang nilai tambah	Masih terdapat kawasan HSK yang belum diwartakan	Hakisan pantai / sungai disebabkan oleh tebus guna laut, perombongan dan penebangan hutan paya bakau	Pelancongan yang kurang memberi keuntungan kepada negeri	Fungsi lapangan terbang yang terhad	Penyediaan infrastruktur tidak seimbang	Tahap kemampuan yang rendah untuk memiliki rumah	Kampung yang menghadapi risiko perbandaran	Kemudahan tidak mencukupi	
DP 1 - Pembangunan wilayah bersepadu		✓	✓													
DP 2 - Pembangunan guna tanah seimbang		✓	✓		✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓
DP 3 - Pembangunan perumahan terancang		✓											✓	✓	✓	
DP 4 - Pemeliharaan kawasan desa		✓	✓										✓	✓		
DP 5 - Menyediakan kemudahan masyarakat yang mencukupi													✓	✓	✓	
DP 6 - Meningkatkan daya saing dan daya tahan pertumbuhan ekonomi		✓		✓	✓	✓	✓			✓		✓				
DP 7 - Mengukuhkan sektor pelancongan				✓	✓				✓	✓	✓					

Isu Utama Dasar Perancangan	Trend penduduk menua	Migrasi keluar	Zon guna tanah tepu bina RT yang belum dibangunkan	Sektor pembuatan kurang mempunyai nilai tambah ekonomi	Kawasan perindustrian sedia ada masih belum terjual	Kawasan tanah pertanian terbiar yang tidak diusahakan	Hasil pertanian makanan yang kurang nilai tambah	Masih terdapat kawasan HSK yang belum diwartakan	Hakisan pantai / sungai disebabkan oleh tebus guna laut, perlombongan dan penebangan hutan paya bakau	Pelancangan yang kurang memberi keuntungan kepada negeri	Fungsi lapangan terbang yang terhad	Penyediaan infrastruktur tidak seimbang	Tahap kemampuan yang rendah untuk memiliki rumah	Kampung yang menghadapi risiko perbandaran	Kemudahan tidak mencukupi
DP 8 - Pembangunan lembah makanan negara						✓	✓					✓			
DP 9 - Mempertingkatkan sektor tanaman komoditi industri				✓		✓						✓			
DP 10 - Memperkukuhkan pembangunan perindustrian		✓	✓		✓						✓	✓			
DP 11 - Memperkukuhkan pembangunan perdagangan dan perkhidmatan		✓	✓	✓			✓					✓			
DP 12 - Memajukan sektor perlombongan secara lestari									✓						
DP 13 - Meminimum tren penghijrahan keluar penduduk		✓		✓	✓		✓						✓	✓	✓
DP 14 - Peluang pekerjaan kepada golongan warga emas	✓														✓
DP 15 - Meningkatkan tahap kemahiran dan kebolehpasaran tenaga kerja	✓	✓		✓		✓				✓		✓			✓

Isu Utama Dasar Perancangan	Trend penduduk menua	Migrasi keluar	Zon guna tanah tepu bina RT yang belum dibangunkan	Sektor pembuatan kurang mempunyai nilai tambah ekonomi	Kawasan perindustrian sedia ada masih belum terjual	Kawasan tanah pertanian terbiar yang tidak diusahakan	Hasil pertanian makanan yang kurang nilai tambah	Masih terdapat kawasan HSK yang belum diwartakan	Hakisan pantai / sungai disebabkan oleh tebus guna laut, perlombongan dan penebangan hutan paya bakau	Pelancongan yang kurang memberi keuntungan kepada negeri	Fungsi lapangan terbang yang terhad	Penyediaan infrastruktur tidak seimbang	Tahap kemampuan yang rendah untuk memiliki rumah	Kampung yang menghadapi risiko perbandaran	Kemudahan tidak mencukupi
DP 16 - Mengutamakan tenaga kerja tempatan	✓	✓		✓		✓				✓					
DP 17 - Meningkatkan tahap aksesibiliti dan perhubungan	✓										✓	✓			
DP 18 - Memperkasa perkhidmatan pengangkutan awam	✓	✓										✓			
DP 19 - Menggalakkan aktiviti berbasikal dan berjalan kaki												✓			
DP 20 - Penyediaan sistem infrastruktur serta amalan dan teknologi hijau		✓			✓	✓		✓	✓			✓			✓
DP 21 - Penjagaan KSAS dan biodiversiti							✓	✓	✓	✓					
DP 22 - Peningkatan kualiti alam sekitar								✓	✓						
DP 23 - Pemeriksaan peranan komuniti	✓	✓													✓
DP 24 - Pengurusan risiko bencana efektif								✓	✓			✓			

Isu Utama Dasar Perancangan	Trend penduduk menua	Migrasi keluar	Zon guna tanah tepu bina RT yang belum dibangunkan	Sektor pembuatan kurang mempunyai nilai tambah ekonomi	Kawasan perindustrian sedia ada masih belum terjual	Kawasan tanah pertanian terbiar yang tidak diusahakan	Hasil pertanian makanan yang kurang nilai tambah	Masih terdapat kawasan HSK yang belum diwartakan	Hakisan pantai / sungai disebabkan oleh tebus guna laut, perlombongan dan penebangan hutan paya bakau	Pelancongan yang kurang memberi keuntungan kepada negeri	Fungsi lapangan terbang yang terhad	Penyediaan infrastruktur tidak seimbang	Tahap kemampuan yang rendah untuk memiliki rumah	Kampung yang menghadapi risiko perbandaran	Kemudahan tidak mencukupi
DP 25 - Kesedaran kepentingan rancangan struktur	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
DP 26 - Perluasan kawasan PBT			✓	✓	✓		✓		✓			✓	✓	✓	✓
DP27 - Pemantauan Pelaksanaan RS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

LAMPIRAN 4 KAEDAH PENGURUSAN KAWASAN BERISIKO BENCANA NEGERI PERAK

Pengenalan

Selaras dengan Dasar Strategik Utama 8: Pengurusan Risiko Bencana yang Efektif Bagi Menjamin Keselamatan, Pelan Pengurusan Bencana RSN Negeri Perak 2040 ini disediakan sebagai panduan dan rujukan dalam mengendalikan situasi bencana di peringkat Negeri Perak. Pelan ini juga selaras dengan Arahan Majlis Keselamatan Negara (MKN) No. 20: Semakan 2012 yang telah menggariskan dengan jelas Dasar dan Mekanisme Pengurusan Bencana secara menyeluruh meliputi peringkat sebelum, semasa dan selepas sesuatu kejadian bencana. Situasi bencana terbahagi kepada dua, dikenali sebagai Bencana dan Darurat Bencana.

Definisi Bencana:

Suatu kejadian yang menyebabkan gangguan kepada aktiviti masyarakat dan urusan negara, melibatkan kehilangan nyawa, kerosakan harta benda, kerugian ekonomi dan kemusnahan alam sekitar yang melangkaui kemampuan masyarakat untuk mengatasinya dan memerlukan tindakan penggemblengan sumber yang ekstensif.

Definisi Darurat Bencana:

Suatu keadaan bencana besar yang melibatkan banyak nyawa terkorban, kemusnahan harta benda yang ekstensif, menggugat keadaan sosial, ekonomi dan politik serta keselamatan dan ketenteraman awam

Sumber: (Arahan No. 20, 2012).

Lokasi Kawasan Berisiko Bencana

Risiko bencana direkodkan di Negeri Perak merangkumi banjir, kemarau, peningkatan paras air laut, tanah runtuh, hakisan pantai dan lubang benam. Secara umumnya, kebanyakan bencana yang berlaku adalah disebabkan oleh perubahan iklim dan peningkatan suhu terlampau yang memberi kesan ke atas keselamatan dan kesihatan manusia, menggugat ekonomi, perubahan kepada alam semula jadi dan landskap binaan. Beberapa kawasan berisiko bencana telah dikenalpasti dan mengikut jenis bencana dan tahap kekerapan relatif ianya berlaku di Negeri Perak (**Jadual L.22**).

Jadual L.22: Senarai Jenis Risiko Bencana dan Kawasan Terlibat

	Jenis Risiko Bencana	Kawasan Terlibat
	Banjir/Banjir Kilat	Daerah Kinta, Tanjong Malim, Batang Padang, Manjung serta mana-mana kawasan yang berhampiran dengan badan air.
	Tanah Runtuh	Daerah Mualim serta kawasan di selatan Perak
	Kemarau	Daerah Kerian serta Larut Matang dan Selama
	Peningkatan Paras Air Laut	Mana-mana kawasan berhampiran pesisir pantai
	Hakisan Pantai	Mana-mana kawasan berhampiran pesisir pantai
	Lubang Benam	Daerah Kinta, Batu Gajah dan Kampar

Sumber: Kajian RSN Perak 2040.

Dari bulan Januari sehingga Mac 2016, sebanyak 44 kes bencana alam telah dilaporkan oleh Pihak Bomba (KPKT, 2016). Langkah-langkah pencegahan awal mengikut jenis bencana perlu dilaksanakan supaya Negeri Perak bersedia untuk menghadapi sebarang risiko bencana.

Jenis-Jenis Risiko Bencana

Perubahan Iklim

Perubahan iklim ialah corak cuaca yang juga disebut sebagai iklim yang bertukar secara mendadak dan meninggalkan kesan jangka masa panjang kepada persekitaran. **Dasar Perubahan Iklim Negara (Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar Malaysia)** menggariskan kenyataan dasar yang memastikan pembangunan yang berdaya tahan terhadap perubahan iklim. Antara prinsip-prinsip yang digunakan bagi mengurangkan risiko perubahan iklim adalah seperti **Jadual L.23**.

Jadual L.23: Prinsip-Prinsip Bagi Mengurangkan Risiko Perubahan Iklim

Prinsip	Tindakan
P1: Pembangunan Secara Lestari	Mengintegrasikan respons perubahan iklim ke dalam pelan rancangan Negara.
P2: Pemuliharaan Alam Sekitar dan Sumber Asli	Pemuliharaan alam sekitar dan penggunaan sumber asli secara lestari.
P3: Pelaksanaan Secara Bersepadu	Mengambil kira isu perubahan iklim ke dalam pelaksanaan program pembangunan di semua peringkat.
P4: Penglibatan Yang Berkesan	Meningkatkan penglibatan semua pihak berkepentingan dan kumpulan utama bagi pelaksanaan tindakan-tindakan mengenai perubahan iklim secara berkesan.
P5: Tanggungjawab Sama Beban Berbeza dan Keupayaan Tersendiri	Penglibatan negara dalam isu perubahan iklim di peringkat antarabangsa adalah berdasarkan kepada prinsip tanggungjawab sama beban berbeza dan keupayaan tersendiri.

Sumber: *Dasar Perubahan Iklim Negara, 2009.*

Berdasarkan Dasar Perubahan Iklim Negara, antara tindakan kerajaan mengenai perubahan iklim adalah berdasarkan kepada teras strategik seperti berikut:

- Menyelaras pengharmonian dasar-dasar yang sedia ada melalui pendekatan adaptasi dan mitigasi perubahan iklim secara seimbang.
- Merangka pembangunan yang berdaya tahan perubahan iklim melalui ekonomi rendah karbon bagi meningkatkan daya saing global dan mencapai pertumbuhan sosioekonomi yang lestari.
- Menyokong pembangunan dan pelaburan termasuk pembangunan industri yang berdaya tahan perubahan iklim dalam mencapai pertumbuhan sosioekonomi yang lestari.
- Menerap langkah-langkah pengurangan dan pencegahan secara seimbang untuk mengukuhkan pemuliharaan alam sekitar dan menggalakkan kelestarian sumber asli.

- e) Memantapkan dasar tenaga dengan mengambil kira amalan pengurusan yang meningkatkan tenaga diperbaharui (RE) dan kecekapan tenaga (EE).
- f) Menginstitusikan langkah-langkah untuk mengintegrasikan isu rentas sektor ke dalam dasar, rancangan, program dan projek bagi meningkatkan daya tahan terhadap perubahan iklim.
- g) Menyokong proses membuat keputusan berasaskan pengetahuan melalui penyelidikan dan pembangunan mengenai iklim secara intensif dan pembinaan keupayaan sumber manusia.
- h) Meningkatkan kerjasama melalui komunikasi dan penyelarasan yang cekap di kalangan pihak berkepentingan untuk melaksanakan respons perubahan iklim yang berkesan.
- i) Meningkatkan kesedaran dan penglibatan orang awam untuk menggalakkan respons perubahan iklim.
- j) Mengukuhkan penglibatan dalam program perubahan iklim di peringkat antarabangsa berdasarkan prinsip tanggungjawab sama beban berbeza dan keupayaan tersendiri.

Bencana Banjir / Banjir Kilat

Fenomena banjir berlaku disebabkan oleh sistem saliran sedia ada yang tidak mampu untuk menampung air larian permukaan, yang mana isipadu air tersebut melebihi paras tertinggi saluran keluar seperti longkang, parit, anak-anak sungai dan sungai. Banjir juga boleh berlaku disebabkan oleh perubahan iklim dunia. **Jadual L.24** menunjukkan ciri-ciri, penyebab dan kesan bencana banjir.

Jadual L.24: Ciri-Ciri, Penyebab dan Kesan-Kesan Bencana Banjir

Ciri-ciri	<ul style="list-style-type: none"> • Dalam jangka masa panjang, pendek, atau tiada amaran, bergantung kepada jenis Banjir (contohnya banjir di bahagian-bahagian sistem sungai utama boleh berkembang dalam beberapa hari atau minggu, sedangkan banjir kilat mungkin tiada amaran yang boleh diguna pakai untuk persediaan). • Kelajuan permulaan banjir mungkin beransur-ansur atau secara drastik. • Mungkin terdapat corak bermusim. • Kesan utama timbul terutamanya daripada banjir dan hakisan khususnya, mungkin termasuk pengasingan komuniti atau kawasan, dan melibatkan keperluan untuk pemindahan besar-besaran.
Penyebab	<ul style="list-style-type: none"> • Hujan yang berterusan. • Proses pempandaran. • Hakisan sungai. • Hutan tadahan. • Pemusnahan hutan menyebabkan hujan terus turun ke bumi tanpa diserap oleh tumbuhan. • Sistem perparitan tidak terancang.
Kesan-kesan	<ul style="list-style-type: none"> • Kerosakan fizikal- Struktur-struktur seperti bangunan rosak akibat air banjir. Tanah runtuh juga mungkin berlaku. • Bekalan air- Pencemaran bekalan air. Air bersih akan sukar dicari. • Tanaman dan bekalan makanan- Kekurangan bekalan makanan akibat kemusnahan tanaman yang dimusnahkan air banjir.

Bencana Tanah Runtuh

Fenomena tanah runtuh berlaku disebabkan oleh kegagalan cerun. Kawasan yang berpotensi tinggi untuk mengalami masalah ini adalah kawasan berbukit dan pergunungan yang mempunyai kecuraman cerun. Aktiviti pembangunan tidak terkawal yang melebihi had keupayaan tampung tanah tinggi merupakan antara penyumbang utama kepada permasalahan ini. **Jadual L.25** menunjukkan ciri-ciri, penyebab dan kesan tanah runtuh.

Jadual L.25: Ciri-Ciri, Penyebab dan Kesan-Kesan Bencana Tanah Runtuh

Ciri-ciri	<ul style="list-style-type: none"> • Tempoh amaran mungkin berbeza-beza. Sedikit atau tidak ada amaran boleh didapati jika punca itu adalah gempa bumi. Beberapa amaran am boleh diandaikan dalam kes tanah runtuh kesan daripada hujan lebat berterusan. Tanah runtuh awal kecil mungkin memberi amaran bahawa tanah runtuh besar akan berlaku. Pergerakan permukaan tanah secara semula jadi boleh dipantau, dengan itu memberi amaran panjang kemungkinan tanah runtuh. • Kelajuan permulaan kebanyakannya secara mendadak. • Kerosakan kepada struktur dan sistem boleh menjadi teruk (bangunan terkubur atau tersapu). • Sungai boleh disekat, menyebabkan banjir. • Tanaman mungkin terjejas. Kadang-kadang tanah yang menghasilkan tanaman mungkin hilang sama sekali (gelinciran besar tanah permukaan dari gunung). • Apabila tanah runtuh digabungkan dengan hujan lebat dan banjir, pergerakan puing (sisa bangunan, pokok yang dicabut) boleh menyebabkan kerosakan dan kemusnahan yang tinggi.
Penyebab	<p>Faktor Alam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Disebabkan oleh keadaan biologi, seperti cerun lapisan, gempa bumi dan lain-lain. • Iklim di suatu rantau yang mempunyai hujan yang sangat tinggi. • Topografi dalam bentuk keadaan cerun yang curam. • Tanah dalam keadaan kritis. • Getaran yang dihasilkan oleh gempa bumi, kenderaan lalu lintas, getaran enjin dan sebagainya. <p>Faktor Manusia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pembentukan batu kuari tebing di cerun curam. • Tapak pelupusan di kawasan sekitar cerun. • Kegagalan dinding struktur penahan untuk menahan pergerakan arus tanah runtuh. • Ternakan ikan kolam terletak di atas cerun. • Sistem pertanian mengabaikan keselamatan pengairan. • Kesedaran awam tentang tanah runtuh itu masih sangat rendah. • Sistem perparitan di kawasan cerun tidak berjalan dengan baik.

Kesan-kesan	<ul style="list-style-type: none"> • Perubahan geomorfologi <ul style="list-style-type: none"> - Penimbusan tanah yang banyak ke sesuatu kawasan akan mengubah geomorfologi kawasan tersebut. - Kerja-kerja pembersihan kawasan mengambil masa yang lama. - Kestabilan cerun runtuh perlu diperbaiki dengan menggunakan teknik penstabilan yang sesuai. • Banjir lumpur <ul style="list-style-type: none"> - Tiada pokok-pokok yang menyerap air menyebabkan aliran air secara langsung di permukaan tanah – banjir kilat. - Mengancam nyawa dan harta benda. • Kemusnahan hutan tanah tinggi <ul style="list-style-type: none"> - Pemusnahan hutan menyebabkan berlaku perubahan ekologi di kawasan tanah tinggi. - Memusnahkan kawasan tadahan air. - Wujud pencemaran dan mengurangkan kualiti air bersih.
--------------------	---

Bencana Kemarau

Bencana kemarau ialah satu tempoh cuaca kering yang berpanjangan dengan terdapat sedikit hujan atau tiada hujan langsung. Ia boleh memberi kesan besar terhadap ekosistem dan pertanian kawasan yang terbabit. **Jadual L.26** menunjukkan ciri-ciri, penyebab dan kesan kemarau.

Jadual L.26: Ciri-Ciri, Penyebab dan Kesan-Kesan Bencana Kemarau

Ciri-ciri	<ul style="list-style-type: none"> • Kawasan utama yang bertanggungjawab terhadap kemarau biasanya diketahui. • Tempoh kemarau boleh berpanjangan. • Kawasan yang terjejas mungkin sangat besar. • Kesan ke atas pertanian, ternakan, pengeluaran industri luar bandar, dan kediaman manusia dan boleh mengakibatkan kekurangan bekalan makanan atau kelaparan. • Kesan jangka panjang dalam bentuk kerugian ekonomi yang teruk, hakisan yang menjejaskan kediaman dan pengeluaran masa depan, dan kadang-kadang ditinggalkan tanah besar. • Aktiviti manusia dapat memburukkan lagi kemungkinan masalah kemarau (contohnya, terlalu banyak tanah pertanian, pemusnahan hutan). • Ketidakupayaan dan / atau keengganan penduduk untuk berpindah dari kawasan yang terdedah kepada kemarau mungkin memburukkan lagi masalah.
Penyebab	<ul style="list-style-type: none"> • Lokasi kawasan. • Perubahan iklim. • Kegiatan manusia yang menyebabkan kerosakan alam dan pencemaran.
Kesan-kesan	<ul style="list-style-type: none"> • Menyebabkan persekitaran fizikal menjadi panas. • Menyebabkan sumber air terjejas. • Masalah kesihatan kepada manusia dan haiwan. • Ketidaksuburan tanaman dan tanah.

Bencana Peningkatan Paras Air Laut

Peningkatan paras air laut merupakan salah satu bencana alam yang berlaku bukan secara mendadak. Beberapa faktor seperti pengembangan haba oleh air laut dan kecairan glasier dan litupan ais di kutub, Greenland dan juga Antartika Barat yang menyebabkan kenaikan paras air laut dunia (Dasgupta et al., 2007). Antara kesan akibat daripada kenaikan paras air laut adalah kehilangan kawasan persisiran pantai yang terhakis sedikit demi sedikit. Secara tidak langsung, penduduk di persisir pantai akan terdedah kepada banjir kilat dan kehilangan tempat tinggal. **Jadual L.27** menunjukkan ciri-ciri, penyebab dan kesan peningkatan paras air laut.

Jadual L.27: Ciri-Ciri, Penyebab dan Kesan-Kesan Bencana Peningkatan Paras Air Laut

Ciri-ciri	<ul style="list-style-type: none"> • Tempoh berlaku boleh diketahui lebih awal bergantung kepada ukuran paras laut, mudah untuk amaran awal. • Kesan di tepi pantai boleh didahului oleh kemelesetan yang ditandakan dengan paras air biasa sebelum kenaikan paras laut. • Kesan boleh menyebabkan banjir. • Pencemaran air garam kepada tanaman, tanah dan bekalan air. • Pemusnahan atau kerosakan kepada bangunan, struktur dan tumbuh-tumbuhan pantai.
Penyebab	<ul style="list-style-type: none"> • Perubahan iklim. • Pemanasan global. • Pengembangan haba.
Kesan-kesan	<ul style="list-style-type: none"> • Mendatangkan kesan yang buruk kepada habitat di pesisiran pantai (kehilangan habitat burung, ikan dan juga tumbuh-tumbuhan). • Menyebabkan hakisan. • Pembanjiran kawasan seperti kawasan paya bakau dan tumbuhan di tepi sungai. • Pencemaran di kawasan tadahan air tawar dan kawasan penanaman. • Kenaikan paras laut yang tidak terkawal akan memaksa mereka yang tinggal di kawasan pesisir pantan meninggalkan tempat tinggal mereka dan berpindah ke tempat yang lain / menenggelamkan kawasan kediaman. • Menjejaskan aktiviti pertanian, akuakultur dan pelancongan.

Bencana Hakisan dan Pemendapan Pantai

Bencana hakisan dan pemendapan pantai boleh menyebabkan perubahan pada bentuk muka bumi di pinggir laut dan menghasilkan pandang darat pinggir laut yang pelbagai rupa. Ia juga mengakibatkan kediaman penduduk terganggu. Berdasarkan Kajian Hakisan Pantai Kebangsaan 1986, hakisan pantai terbahagi kepada 3 kategori iaitu Kategori 1, 2 dan 3. Kebanyakan pantai di Negeri Perak mengalami hakisan Kategori 3 (93.1 km), berbanding Kategori 1 (28.3 km) dan 2 (18.2 km). **Jadual L.28** menunjukkan ciri-ciri, penyebab dan kesan hakisan dan pemendapan pantai.

Jadual L.28: Ciri-Ciri, Penyebab dan Kesan-Kesan Bencana Hakisan dan Pemdapan Pantai

Ciri-ciri	<ul style="list-style-type: none"> • Berlakunya pemecahan ombak antara garisan pesisiran pantai. Hakisan pantai di kawasan yang cetek akan menyebabkan tenaga ombak menjadi lemah dan cenderung untuk hakisan dan pemdapan. • Kawasan pinggir laut terlindung, had laju ombak berkurangan, angin lemah menyebabkan terhasil ombak kuat yang menghakis pantai. • Jumlah dan saiz bahan sedimen yang dimendapkan akibat hakisan di kawasan pantai bergantung kepada jenis batuan, iklim dan proses geomorfologi.
Penyebab	<ul style="list-style-type: none"> • Tenaga arus ombak. • Kecerunan pantai. • Had laju angin. • Arus pasang surut. • Tumbuhan tepi pantai. • Bentuk dan saiz sedimen. • Halangan.
Kesan-kesan	<ul style="list-style-type: none"> • Mengubah bentuk muka bumi. • Mengganggu kediaman penduduk.

Bencana Lubang Benam

Lubang benam merupakan fenomena struktur geologi di kawasan batu kapur yang disebabkan oleh aktiviti-aktiviti pemdapan semulajadi (Yip, 1998). Ia akan menyebabkan pembentukan lubang pada saiz tertentu dari atas permukaan tanah hingga dasar dan terbentuk dari pembentukan gua di bawah tanah di kawasan didasari batu kapur. Fenomena ini telah dilaporkan berlaku di Negeri Perak, terutamanya di kawasan Kampar (Jabatan Mineral dan Geosains, 2014).

Jadual L.29: Ciri-Ciri, Penyebab dan Kesan-Kesan Bencana Lubang Benam

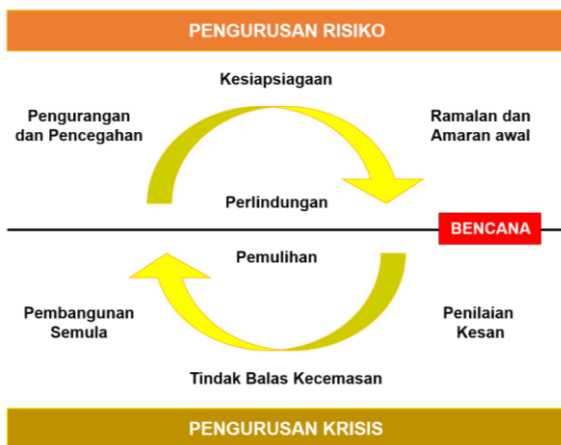
Ciri-ciri	<ul style="list-style-type: none"> • Kewujudan lubang benam dicipta apabila air bumi meruntuhkan batu-batu (batu kapur, garam katil, dan sebagainya) di bawah permukaan bumi yang mencipta lubang bawah tanah atau gua. Akhirnya, tanah di atas lubang-lubang ini akan gua, menghasilkan sebuah tanah lubang benam / sinkhole.
Penyebab	<ul style="list-style-type: none"> • Iklim (kemarau – kelembapan tanah menjadi longgar, hujan lebat menyebabkan air mengalir memasuki ruang-ruang tanah yang longgar), hujan asid menghakis tanah. • Faktor semula jadi. • Pembangunan tidak terkawal di kawasan batu kapur.
Kesan-kesan	<ul style="list-style-type: none"> • Mendapan tanah. • Gegaran yang kuat. • Struktur asal tanah berubah. • Gerakan lapisan bawah tanah.

Pengurusan Bencana

Pengurusan Bencana terbahagi kepada dua iaitu pengurusan risiko dan pengurusan krisis yang melibatkan penyediaan, sokongan, dan pembinaan semula masyarakat apabila berlaku sebarang bencana. Sebarang pengurusan ketika bencana adalah proses yang berterusan di mana semua individu, kumpulan, dan komuniti perlu terlibat dalam usaha mengamalkan langkah-langkah bagi mencegah serta menghadapi bencana. Pengurusan bencana yang berkesan juga bergantung kepada integrasi pelan kecemasan yang menyeluruh di semua peringkat sama ada melibatkan kerajaan atau bukan kerajaan. Selain itu, kesedaran dan pendidikan mengenai bencana yang seharusnya ada pada masyarakat bukan sahaja penting ketika masyarakat berdepan bencana, malah ia merupakan langkah penting yang perlu dipatuhi dalam usaha meminimumkan risiko bencana kepada masyarakat dan negeri.

Sumber: Porta Bencana, NADMA.

Pengurusan Risiko

Pengurusan risiko bencana terbahagi kepada dua fasa pengurusan iaitu bagi menguruskan fasa pengurangan dan pencegahan (*mitigation and prevention*) dan fasa kesiapsiagaan (*preparedness*) yang masih di peringkat sebelum bencana berlaku.

Fasa Pengurangan dan Pencegahan

Antara langkah yang perlu dilaksanakan sebelum berlakunya sesuatu bencana dan dapat dijalankan ketika fasa ini disenaraikan di **Jadual L.30**.

Jadual L.30: Langkah-Langkah Pengurangan dan Pencegahan

Langkah-langkah	Contoh-contoh Tindakan
Penilaian Risiko dan kerentanan kemarau	<ul style="list-style-type: none"> Menyediakan Manual Pengurusan Kawasan Terdedah Bencana yang mengenal pasti secara terperinci kawasan-kawasan yang terdedah kepada bencana, ciri-ciri dan tahap keadaan bencana, sektor-sektor yang turut sama terdedah jika berlaku sebarang risiko bencana. Mewujudkan polisi dan program jangka masa panjang di peringkat negeri untuk pengurangan dan pencegahan bencana serta merangka strategi-strategi yang sesuai untuk menangani jurang kritikal semasa terjadinya bencana. Menyediakan peta kawasan kerentanan terutamanya di kawasan yang menerima hujan yang banyak atau yang kurang menerima hujan supaya dapat memperbaiki sistem penyimpanan dan pengaliran yang lebih efektif.

Langkah-langkah	Contoh-contoh Tindakan
Peramalan dan amaran awal	<ul style="list-style-type: none"> • Sentiasa mengemas kini laporan cuaca serta yang berkaitan dari Jabatan Meteorologi bagi mengenal pasti tanda-tanda awal bencana bakal berlaku. • Penggunaan in-situ dan pemerhatian berkala yang teliti untuk penilaian dan pemantauan tanda-tanda bencana.
Penyelidikan dan pembangunan	<ul style="list-style-type: none"> • Program penyelidikan dan penilaian bagi menjana analisa berkaitan risiko bencana. • Mengkaji dan memperkenalkan inisiatif-inisiatif yang sesuai bagi membantu mencegah bencana.
Rancangan program / skim pemeriksaan	<ul style="list-style-type: none"> • Mewujudkan program-program yang sesuai bagi setiap risiko bencana. • Memastikan penyediaan infrastruktur, bekalan kecemasan seperti ubat-ubatan dan penjagaan kesihatan kritikal di kawasan-kawasan yang berisiko.
Penjanaan kesedaran dan penyertaan masyarakat	<ul style="list-style-type: none"> • Mengenal pasti kawasan serta kelompok masyarakat yang terlibat • Program pemekaan dan program pendidikan pengurusan bencana. • Latihan dan pembinaan kapasiti komuniti. • Pengurusan media Mewujudkan organisasi sukarelawan.

Fasa Kesiapsiagaan

Sebelum berlakunya sesuatu bencana, setiap langkah dalam fasa ini hendaklah dijalankan oleh agensi kerajaan, badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela yang terlibat dalam pengurusan bencana. Secara umumnya, menurut Agensi Pengurusan Bencana Negara (NADMA), berikut merupakan langkah-langkah kesiapsiagaan untuk mengendalikan pengurusan risiko:

- Mengenal pasti, mendokumentasi dan memantau serta mengemaskini kawasan yang berisiko menghadapi bencana mengikut jenis bencana dan bidang kuasa masing-masing.
- Menyediakan infrastruktur sistem amaran awal bencana mengikut bidang kuasa masing-masing.
- Membangun dan memantapkan keupayaan dari segi sumber manusia dan kompetensi, peralatan, perhubungan dan komunikasi, teknologi, kewangan dan sebagainya supaya langkah tindak balas yang diambil adalah selaras dan berkesan.
- Melaksanakan usaha-usaha meningkatkan kefahaman dan kesedaran mengenai bencana di segenap lapisan masyarakat.
- Membangunkan kepakaran dan kemahiran dalam pengurusan bencana.
- Menyediakan Pelan Tindakan Kecemasan (ERP) dan Pelan Kesyinambungan Perkhidmatan atau Perniagaan (BCP) masing-masing.
- Menyediakan inventori logistik yang lengkap dan dikemas kini dari semasa ke semasa bagi mempercepatkan tindak balas bencana.

- h) Mengadakan latihan amal secara berterusan untuk menguji tahap kesiapsiagaan bagi menghadapi bencana.
- i) Melaksanakan lain-lain usaha kesiapsiagaan dari semasa ke semasa.

Antara usaha-usaha lain bagi kesiapsiagaan, disenaraikan di **Jadual L.31**.

Jadual L.31: Langkah-Langkah Kesiapsiagaan

Langkah-langkah	Contoh-contoh Tindakan
Sistem amaran awal bencana	<ul style="list-style-type: none"> • Semua agensi kerajaan yang berkenaan hendaklah membangunkan, menyelenggara dan menilai dari semasa ke semasa, satu sistem amaran awal bencana yang merangkumi:<ol style="list-style-type: none"> 1. Penilaian secara berterusan risiko bencana. 2. Sistem maklumat amaran bencana. 3. Rangkaian komunikasi untuk memastikan penyampaian maklumat yang cepat, tepat dan berkesan. 4. Kesedaran awam dan kesiapsiagaan awam untuk bertindak terhadap maklumat daripada sistem amaran awal. • Semua agensi kerajaan, badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela hendaklah berkongsi maklumat mengenai risiko berlakunya kejadian bencana supaya tindakan segera dapat diambil.
Latih amal antara agensi	<ul style="list-style-type: none"> • Latih amal pengurusan dan pengendalian bencana yang melibatkan semua agensi kerajaan hendaklah diadakan secara berterusan bagi memastikan kesiapsiagaan agensi dalam menghadapi bencana. • MKN / NADMA hendaklah menyelaras latih amal yang melibatkan semua agensi yang berkenaan dari semasa ke semasa.
Kesedaran dan kependidikan awam	Program kesedaran dan kependidikan awam hendaklah dilaksanakan secara berterusan oleh agensi kerajaan dengan kerjasama badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela bagi meningkatkan tahap kesiapsiagaan masyarakat menghadapi bencana.
Latihan dan kursus	Semua agensi kerajaan, badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela yang terlibat dalam pengurusan bencana hendaklah mengadakan program latihan dan kursus yang bersesuaian bagi mempertingkatkan keupayaan pegawai-pegawai dalam mengurus dan mengendalikan bencana.

Beberapa contoh langkah-langkah strategi dan agensi pelaksana yang terlibat disenaraikan dalam **Jadual L.32**.

Jadual L.32: Senarai Strategi dan Pelaksana

Strategi	Pelaksana
Pelan Tindak Balas	PLANMalaysia@Perak / JPBN
Peta Risiko	JPS, JKR, JMG, ARSM, JUPEM, MaCGDI
Direktori Perhubungan	PLANMalaysia@Perak / JPBN
Sistem Amaran Awal	MetMalaysia, JPS, PBT
Sistem Siaraya	PENERANGAN, RTM, PDRM, JBPM, JPAM, KKM, PBT
Pemantauan & Penyelenggaraan Sistem	MetMalaysia, JPS
Amaran Hujan	MetMalaysia
Pembersihan Saliran	JPS, JKR, PBT, PBT & Pihak Berkuasa Air
Papan Amaran	JPS, JKR, PBT
Sistem Komunikasi	PLANMalaysia@Perak / JPBN, Penyedia Sistem, SAPURA
Empangan	Pengendali empangan kepada PLANMalaysia@Perak / JPBN
Kompetensi & Keupayaan	Semua agensi yang terlibat
Kesedaran & Kependidikan	Semua agensi yang terlibat
Pengurusan Pusat Pemindahan	JKM
Keperluan Tenaga	PLANMalaysia@Perak / JPBN
Sukarelawan & Sumbangan	PLANMalaysia@Perak / JPBN / NGO
Fasiliti Penyimpanan & Bekalan	JKM
Bekalan Ubat	KKM
Pengangkutan Udara	PLANMalaysia@Perak / JPBN
Bot Penyelamat	PDRM, JBPM, ATM, JPAM, APMM, PBT, Pejabat Daerah, dll
Jeti/Pelabuhan	TLDM, APMM, PDRM, Persatuan Nelayan
Utiliti	PLANMalaysia@Perak / JPBN, TNB, Syarikat Bekalan Air, Penyedia Perkhidmatan Komunikasi
Bekalan Bahan Api	KPDNKK

Pengurusan Krisis

Pengurusan krisis bencana diperlukan semasa dan selepas sesuatu bencana melanda. Pengurusan krisis terbahagi kepada dua fasa pengurusan iaitu bagi menguruskan fasa tindak balas (*response*) dan fasa pemulihan (*recovery*).

Fasa Tindak Balas

Pengurusan krisis bencana hendaklah dikendalikan mengikut tahap pengurusan bencana seperti dalam **Jadual L.33**. Tatacara Tindak Balas bagi setiap peringkat pentadbiran kerajaan juga dijelaskan.

Jadual L.33: Tahap Pengurusan dan Tatacara Tindak Balas

Tahap Pengurusan	Penerangan	Tatacara Tindak Balas
Pengurusan Bencana Tahap I (Peringkat Daerah)	Pengurusan dan pengendalian kejadian bencana yang berlaku di sesuatu kawasan dan ianya dapat ditangani dengan berkesan oleh agensi-agensi yang terlibat di dalam pengurusan bencana di peringkat daerah, sama ada tanpa bantuan luar atau dengan bantuan luar yang terhad.	<ul style="list-style-type: none"> • Sesuatu kejadian bencana pada peringkat permulaan hendaklah dikendalikan oleh agensi-agensi yang bertanggungjawab dengan menggunakan kemudahan-kemudahan dan sumber-sumber yang ada di peringkat pentadbiran daerah. Agensi penyelamat yang pertama tiba di tempat kejadian perlu bertindak segera dalam konteks menyelamatkan nyawa dan mengurangkan kerosakan dan kerugian serta mengawal situasi mengikut kepakaran/bidang tugas masing-masing. • Ketua Polis Daerah dan Pegawai Bomba Daerah, selepas mendapat maklumat mengenai sesuatu kejadian bencana, hendaklah mengambil alih dan bertindak segera untuk mengendalikan Bencana berkenaan dengan dibantu oleh agensi penyelamat serta agensi-agensi lain yang berkenaan. Ketua Polis Daerah dan Pegawai Bomba Daerah hendaklah bertindak sebagai Komander dan Timbalan Komander Operasi Bencana. • Pegawai Daerah sebagai pengerusi bertanggungjawab melaksanakan segala tindakan berkenaan operasi mencari dan menyelamatkan, pengambilalihan dan penyediaan peralatan dan jentera serta lain-lain bantuan kecemasan seperti makanan dan rawatan serta memastikan ianya dilaksanakan dan diuruskan secara teratur dan terselaras. • Pengarah PLANMalaysia@Perak bersama-sama dengan Komander Operasi Bencana bertanggungjawab membuat penilaian mengenai bencana yang berlaku di lokasi untuk menentukan tahap pengurusan bencana dan keupayaan agensi-agensi di peringkat daerah dalam mengendalikan bencana tersebut. Setelah penilaian dibuat dan jika tindakan awalan telah diambil tetapi didapati bahawa kejadian Bencana tersebut tidak dapat ditangani di peringkat daerah, PLANMalaysia@Perak hendaklah memaklumkan kepada JPBN untuk mendapatkan bantuan segera. Jentera pengurusan bencana di

Tahap Pengurusan	Penerangan	Tatacara Tindak Balas
		<p>peringkat daerah hendaklah terus beroperasi walaupun setelah mendapat bantuan daripada peringkat negeri dan pusat.</p>
Pengurusan Bencana Tahap II (Peringkat Negeri)	Pengurusan dan pengendalian kejadian bencana yang berlaku melebihi daripada satu daerah di negeri yang sama yang memerlukan penggembleran sumber di peringkat negeri dengan bantuan daripada peringkat pusat yang terhad.	<ul style="list-style-type: none"> • Pengurusan Bencana Tahap II bermaksud JPBN mengguna dan menggerakkan sumber-sumber di bawah kawalannya bagi membantu pengurusan kejadian bencana di peringkat daerah atau mengambil alih tugas mengurus kejadian bencana tersebut dari pengurusan bencana di peringkat daerah secara keseluruhan. • Ketua Polis Negeri dan Pengarah Bomba dan Penyelamat Negeri adalah bertanggungjawab sebagai Komander dan Timbalan Komander Operasi Bencana apabila pengendalian bencana diambil alih secara keseluruhannya oleh peringkat negeri. • YB Setiausaha Kerajaan Negeri selaku Pengerusi JPBN bertanggungjawab untuk menggerakkan jentera pengurusan bencana di peringkat negeri bagi memastikan segala tindakan dilaksanakan secara teratur, cekap dan terselaras. • Pengerusi JPBN atas nasihat Komander Operasi Bencana bertanggungjawab menentukan keupayaan agensi-agensi dalam mengendalikan sesuatu bencana dan jika bantuan diperlukan, JPBP hendaklah dimaklumkan dengan segera oleh Pengerusi JPBN.
Pengurusan Bencana Tahap III (Peringkat Pusat)	Pengurusan dan pengendalian kejadian bencana yang berlaku melebihi daripada satu negeri atau bersifat kompleks yang memerlukan penyelarasan dan penggembleran sumber di peringkat pusat atau dengan bantuan luar negara.	<ul style="list-style-type: none"> • Pengurusan Bencana Tahap III bermaksud JPBP mengguna dan menggerakkan sumber-sumber di bawah kawalannya bagi membantu pengurusan kejadian bencana di peringkat negeri dan daerah atau mengambil alih tugas mengurus kejadian bencana tersebut secara keseluruhan. • Pengarah Keselamatan Dalam Negeri dan Ketenteraman Awam, Polis Diraja Malaysia (PDRM) dan Timbalan Ketua Pengarah Operasi, JBPM bertanggungjawab sebagai Komander dan Timbalan Komander Operasi Bencana apabila pengurusan bencana diambil alih secara keseluruhannya oleh peringkat pusat. • MKN bertanggungjawab menggerakkan JPBP bagi menentukan semua perkara yang melibatkan dasar dan keputusan berkaitan

Tahap Pengurusan	Penerangan	Tatacara Tindak Balas
		<p>operasi mencari dan menyelamatkan dan gerakan bantuan kepada mangsa-mangsa bencana dan sebagainya dilaksanakan secara terselaras, cekap dan berkesan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Setelah penilaian dibuat dan didapati bahawa pengurusan bencana di dalam negara tidak mempunyai keupayaan yang mencukupi atau kepakaran tertentu untuk menangani sesuatu kejadian bencana tersebut, JPBP melalui MKN boleh menyelaras permohonan atau menerima tawaran bantuan dari negara-negara luar atau pertubuhan antarabangsa.

Sementara itu, Pos Kawalan Tempat Kejadian (PKTK) dan Pusat Kawalan Operasi Bencana (PKOB) hendaklah ditubuhkan bagi memastikan tindakan menangani kejadian bencana dilaksanakan secara teratur dan berkesan. Manakala, sistem komunikasi antara agensi penyelamat dan agensi bantuan dan pemulihan hendaklah diaktifkan termasuklah menggunakan Rangkaian Komunikasi Radio Bersepadu Kerajaan (GIRN) oleh Komander Operasi Bencana dalam menguruskan bencana di tempat kejadian. Sekiranya kejadian bencana yang berlaku bersifat setempat, pengurusan bencana dibahagikan kepada tiga zon seperti **Jadual L.34**.

Jadual L.34: Kawasan Kawalan mengikut Zon

Jenis	Kawasan Kawalan
Zon Merah	Zon ini adalah kawasan operasi khas untuk agensi penyelamat yang mempunyai kepakaran tertentu sahaja seperti unit-unit khas daripada Pasukan Mencari dan Menyelamat Khas Malaysia (SMART), JBPM, PDRM, Angkatan Tentera Malaysia (ATM), KKM, Jabatan Pertahanan Awam Malaysia (JPAM) dan mana-mana pasukan khas yang ditubuhkan oleh mana-mana Agensi Kerajaan. Mana-mana pasukan khas yang ditubuhkan oleh mana-mana agensi kerajaan yang mempunyai kepakaran khas hendaklah menjalankan tugas bersama dan membantu agensi penyelamat.
Zon Kuning	Zon ini menempatkan PKTK dan pos-pos agensi penyelamat dan mana-mana pasukan khas yang ditubuhkan oleh mana-mana agensi kerajaan yang mempunyai kepakaran khas untuk menjalankan tugas bersama dan membantu agensi penyelamat. penempatan pos-pos agensi penyelamat dan mana-mana pasukan khas ini perlu mendapat kebenaran daripada Komander Operasi Bencana.
Zon Hijau	Zon ini menempatkan petugas-petugas dari agensi bantuan dan pemulihan serta badan-badan sukarela. Zon ini juga menempatkan pusat pengurusan media, pusat keluarga mangsa, pusat kaunseling, tempat bekalan makanan, tempat rehat dan tempat mayat serta lain-lain fungsi yang diputuskan oleh Komander Operasi Bencana.

Setiap agensi penyelamat dan agensi bantuan dan pemulihan yang terlibat dengan pengurusan bencana hendaklah berada di dalam zon-zon tertentu seperti yang telah ditetapkan oleh Komander Operasi Bencana. Kawalan keselamatan dan lalu lintas di setiap zon adalah di bawah tanggungjawab PDRM. Selain itu, garis panduan dalam pengendalian krisis bencana seperti yang dinyatakan dalam Arahan No. perlu dijadikan rujukan agar tindak balas dapat dijalankan dengan teratur.

Berikut merupakan garis panduan dalam pengendalian krisis bencana:

- a) Apabila mendapat laporan mengenai kejadian sesuatu bencana sama ada daripada orang awam, media atau pusat kawalan PDRM (DCC, CCC ataupun MCC, yang mana berkaitan), pihak PDRM yang bertanggungjawab di kawasan kejadian bencana tersebut hendaklah dengan secepat mungkin menuju ke tempat kejadian untuk membuat penilaian tahap bencana yang berlaku.
- b) Pada masa yang sama, agensi penyelamat dan agensi bantuan dan pemulihan yang terlibat dengan pengendalian bencana juga hendaklah menuju ke tempat kejadian dan bersedia untuk bertindak apabila diperintahkan berbuat demikian oleh Komander Operasi Bencana.
- c) Ketua Polis Daerah atau Ketua Polis Negeri atau Pengarah Keselamatan Dalam Negeri dan Ketenteraman Awam, PDRM yang mana berkaitan mengikut peringkat pengendalian bencana hendaklah membuka PKTK dan bertindak sebagai Komander Operasi Bencana mengikut peringkat pengendalian bencana.
- d) Komander Operasi Bencana hendaklah menyelaras segala tindakan yang diambil oleh agensi penyelamat dan agensi bantuan dan pemulihan yang terlibat dengan operasi mencari dan menyelamatkan dan bantuan kecemasan kepada mangsa-mangsa bencana.
- e) Jawatankuasa Pengurusan Bencana akan digerakkan pada masa yang sama mengikut peringkat pentadbiran pengendalian bencana, bagi menyelaras, mengawasi serta melaksanakan operasi mencari dan menyelamatkan serta lain-lain bantuan kecemasan dalam mengurus bencana yang berlaku.
- f) Komander Operasi Bencana hendaklah melaporkan dari semasa ke semasa keadaan bencana kepada Jawatankuasa Pengurusan Bencana yang bersidang di PKOB untuk mendapatkan bantuan dan sebagainya.
- g) Agensi Penyelamat dan Agensi Bantuan dan Pemulihan yang terlibat dalam operasi mencari dan menyelamatkan dan lain-lain bantuan kecemasan di tempat kejadian bencana hendaklah menjalankan tugas mengikut pembahagian tugas serta kepakaran masing-masing sebagaimana yang diarahkan oleh Komander Operasi Bencana.

Lain-lain tindak balas yang boleh diguna pakai semasa terjadinya bencana disenaraikan dalam **Jadual L.35** seperti berikut:

Jadual L.35: Mekanisme Tindak Balas dan Agensi yang Terlibat

Mekanisme Tindak Balas	Fungsi / Agensi Terlibat
Peranan dan tanggungjawab agensi penyelamat dalam pengurusan bencana di tempat kejadian	<ul style="list-style-type: none"> • Pasukan Mencari dan Menyelamat Khas Malaysia (SMART) • Polis Diraja Malaysia (PDRM) • Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia (JBPM) • Angkatan Tentera Malaysia (ATM) • Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) • Jabatan Pertahanan Awam Malaysia (JPAM)
Peranan dan tanggungjawab agensi bantuan dan pemulihan dan badan-badan sukarela dalam pengendalian bencana di tempat kejadian	<ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Kerja Raya (JKR) • Jabatan Penerangan • Jabatan Kebajikan Masyarakat • Ikatan Relawan Rakyat Malaysia (RELA) • Lembaga Perlesenan Tenaga Atom (LPTA) • Kementerian Pelancongan • Tenaga Nasional Berhad (TNB) / Syarikat Bekalan Elektrik Negeri • Telekom Malaysia Berhad (TM) • Bulan Sabit Merah Malaysia (BSMM) • Agensi teknikal dan pakar • Badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela serta orang perseorangan
Peraturan Tetap Operasi Agensi Kerajaan	<p>Agensi Kerajaan yang terlibat dalam pengurusan bencana hendaklah menyediakan, mengemaskini dan mengguna pakai Peraturan Tetap Operasi (PTO) di peringkat agensi kerajaan masing-masing semasa mengendalikan bencana. PTO tersebut hendaklah tertakluk dan selaras dengan arahan ini. Agensi-agensi tersebut hendaklah mengemukakan PTO masing-masing yang dikemaskini kepada MKN untuk penyelarasan.</p>
Kerjasama daripada agensi kerajaan, badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela	<p>Agensi kerajaan, badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela yang terlibat dalam pengurusan bencana bertanggungjawab untuk bekerjasama sepenuhnya dalam melaksanakan setiap perkara yang digariskan dalam arahan ini. Jawatankuasa Pengurusan Bencana, di mana perlu, boleh meminta bantuan atau mengambil alih secara sementara peralatan atau kelengkapan agensi kerajaan, badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela serta orang perseorangan yang diperlukan di dalam operasi bencana mengikut peruntukan undang-undang yang sedia ada.</p>
Pusat pengurusan dan kenyataan media	<p>Satu Pusat Pengurusan Media hendaklah disediakan di tempat kejadian dan diletakkan di dalam Zon Hijau. Pusat Pengurusan Media ini merupakan tempat di mana pegawai dan kakitangan media massa menjalankan tugas berkaitan dengan liputan bencana yang berlaku.</p>

Mekanisme Tindak Balas	Fungsi / Agensi Terlibat
Kenyataan dan lain-lain perutusan	Semasa kejadian bencana, hanya fakta-fakta penting yang tertentu sahaja dimaklumkan kepada orang ramai melalui media secara berterusan bagi mengelakkan berlakunya kekeliruan yang tidak diingini. Pengerusi Jawatankuasa Pengurusan Bencana, Agensi Peneraju, Komander Operasi Bencana atau pegawai yang diberi kuasa oleh Pengerusi Jawatankuasa Pengurusan Bencana sahaja boleh mengeluarkan kenyataan kepada media massa jika perlu.

Fasa Pemulihan

Langkah pemulihan selepas bencana:

- Setiap agensi kerajaan, badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela yang terlibat bertanggungjawab dalam melaksanakan penilaian kerosakan serta pemulihan dan pembangunan semula infrastruktur awam di bawah bidang kuasa masing-masing.
- PLANMalaysia@Perak dan JPBN bertanggungjawab membuat penilaian, perancangan dan perakuan kepada JPBP mengenai cadangan program pemulihan dan pembangunan semula dengan mengambil kira konsep pengurangan risiko bencana.
- JPBP bertanggungjawab memutuskan program pemulihan dan pembangunan semula yang akan dilaksanakan dan menetapkan agensi Kerajaan atau pihak berkaitan untuk pelaksanaannya.

Jadual L.36 menyenaraikan beberapa contoh tindakan dan agensi penyelaras ketika menghadapi fasa pemulihan.

Jadual L.36: Tindakan dan Agensi Penyelaras Ketika Fasa Pemulihan

Tindakan	Agensi Penyelaras
Siasatan & Penilaian	PLANMalaysia@Perak & PBT
Program Pembersihan	JKM & PBT menyelaras kerja pembersihan
Bantuan Pasca Bencana	JKM menyelaras tugas agensi lain
Kawalan Penyakit	KKM
Pendaftaran Mangsa Bencana	JKM, PLANMalaysia@Perak & PBT
<i>After Action Review</i>	Jawatankuasa Pengurusan Bencana
Kajian Projek <i>Disaster Risk Reduction</i> (DRR)	JPS melaksana kajian & penilaian keperluan kajian oleh MOF, EPU, PLANMalaysia@Perak & PBT

Pengisytiharan darurat bencana, apabila perlu, dibuat secara peraturan pentadbiran dan eksekutif oleh YAB Perdana Menteri atas syor JPBP, tertakluk kepada undang-undang dan tatacara kerajaan yang sedang berkuatkuasa. Apabila diisytiharkan sebagai darurat bencana, pengurusan bencana serta bantuan dan pemulihan kepada mangsa-mangsa Bencana akan dikendali dan dibiayai oleh Kerajaan Persekutuan mengikut kementerian / jabatan yang berkaitan.

Faktor-faktor yang membolehkan pengisytiharan darurat bencana:

- a) Kedudukan geografi
- b) Guna tanah
- c) Kepadatan penduduk
- d) Maklumat kerosakan
- e) Jumlah kemalangan nyawa

Bagi pengurusan kewangan pula, Kerajaan Pusat atau Kerajaan Negeri melalui agensi masing-masing bertanggungjawab memperuntukkan sejumlah dana bagi maksud pengurusan bencana dan aktiviti pengurangan risiko bencana. JPBP / JPBN / PLANMalaysia@Perak adalah bertanggungjawab bagi mengurus, menyelaras dan memantau kutipan-kutipan derma mangsa-mangsa bencana. Penyata kewangan hendaklah dibentangkan dalam mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Bencana di peringkat masing-masing.

Semua agensi kerajaan, badan berkanun, pihak swasta dan badan-badan sukarela serta orang perseorangan yang menjalankan kutipan derma untuk sesuatu bencana boleh menyalurkan sumbangan kewangan dan kutipan derma tersebut kepada Kumpulan Wang Amanah Bantuan Bencana Negara (KWABBN).

Cadangan dan Rumusan

Sistem Pengurusan Banjir Bersepadu (*Integrated Flood Management System*) yang dilaksanakan oleh Majlis Daerah Kemaman telah diiktiraf sebagai daerah yang paling bersedia menghadapi risiko bencana, lantas mengurangkan impak negatif bencana kepada kawasan tersebut.

INTEGRATED FLOOD MANAGEMENT SYSTEM

District of Kemaman Integrated Flood Disaster Management Portal

Bilik Gerakan

Sistem Pengurusan Bencana

Flood Modelling System
Disaster Early Warning

PDT KEMAMAN

KELEBIHAN SISTEM

- Analisa Web-GIS;
- Penyelarasan, koordinasi, pemantauan agihan bantuan banjir lebih mudah, cepat dan berkesan;
- Pengesahan komuniti, lokasi, bilangan mangsa bencana lebih tepat dan mudah;
- Pusat penyelarasan bekalan, pasukan bantuan dan mengenalpasti orang hilang;
- Pusat rujukan agensi dan orang awam;
- Pusat data sehenti;
- Mempunyai sistem pemakluman awal banjir;
- Meramal kejadian banjir lebih awal.

IMPLIKASI KOS: RM2.4 juta

- Latihan;
- Ubahsuai naiktaraf Bilik Gerakan;
- Peralatan; dan
- Pembangunan Sistem

PENGHARGAAN / PENGIKTIRAFAN

- World Summit On The Information Society (WSIS) 2016, Geneva – *Top 5 Finalist*
- 4th International Conference on Research & Innovation in Information System (ICRIIS) Disember 2015, Melaka – *Silver Plaque*
- Pengiktirafan *Gold Standard* dari YAB Perdana Menteri Malaysia

IMPAK

- Menyelesaikan isu pertindihan data;
- Menangani isu ketirisan agihan bantuan;
- Menyelesaikan isu sebelum, semasa dan selepas bencana;
- Mempercepatkan bayaran bantuan mangsa banjir;
- Pelaporan dan penyelarasan dipermudahkan

Sistem Baraj Sungai Sarawak atau juga dikenali sebagai Sistem Pengawalan Sungai Sarawak (SSRS) disifatkan sebagai berinovasi untuk penyelesaian masalah banjir dalam tempoh jangka panjang. SSRS dibina pada 1997 dan dikendalikan oleh Kuching Barrage Management Sdn. Bhd. berkonsepkan pintu atau kunci air hidraulik bagi mengawal paras sungai ketika hujan lebat. Sistem ini bertujuan untuk mengawal kemasukan air laut ke aliran sungai ketika musim air pasang besar. Sistem ini diperakui sebagai infrastruktur pertama seumpamanya di Asia Tenggara (Berita Harian, 2016).

Selain itu, Program Ramalan dan Amaran Banjir Negara yang sedang dilaksanakan oleh Bahagian Pengurusan Sumber Air dan Hidrologi secara komprehensif di seluruh negara melibatkan pembangunan modal ramalan banjir untuk 40 lembangan sungai utama yang dijangka akan memberi kesan secara langsung kepada penduduk yang terlibat banjir. Sistem sedia ada buat masa ini, hanya mampu memberikan ramalan dalam jangka masa 0.5 hingga 1 hari dan hebahan hanya dapat dibuat dalam masa 6 jam sebelum jangkakan banjir. Walau bagaimanapun, dengan sistem Program Ramalan dan Amaran Banjir, ramalan dapat disediakan 7 hari lebih awal dan amaran dapat dihebahkan dalam 2 hari lebih awal kepada agensi berkepentingan dan penduduk yang terlibat dengan banjir. Selain itu, ketepatan ramalan banjir turut ditingkatkan dengan pengurangan perbezaan ramalan dan sebenar dari 1.0m kepada 0.5m.

Justeru itu, Negeri Perak perlu melaksanakan pengurusan bencana yang efektif berdasarkan kajian-kajian bencana yang dijalankan serta tindakan-tindakan yang dicadangkan. Contoh-contoh penanda aras dari negeri lain atau negara lain dapat dijadikan rujukan supaya Negeri Perak juga tersenarai sebagai negeri yang paling bersedia menghadapi risiko bencana, dan juga dapat mengelakkan impak dan kesan negatif bencana secara keseluruhannya.